

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ - ΕΡΕΥΝΑ
ΜΕ ΘΕΜΑ:

**"Η Έννοια της Ολοκληρωμένης
Αναπτυξιακής Προσέγγισης.
Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής
Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία Υλοποίησής
τους. Το παράδειγμα του Δήμου Άρτας"**

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ:

Σπύρου Βικτώρια

Α.Μ.: 2002014

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:
ΜΑΡΑΒΑ ΝΕΚΤΑΡΙΑ

ΑΡΤΑ, ΜΑΪΟΣ 2007

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τα άτομα εκείνα που χωρίς τη βοήθειά τους το παρόν πόνημα δεν θα ήταν δυνατόν να ολοκληρωθεί. Τόσο οι πληροφορίες που μου παρείχαν οι οποίες ήταν ιδιαίτερα σημαντικές, όσο και οι παρατηρήσεις τους για την δομή και της πτυχιακής μου εργασίας συνέβαλλαν στην ολοκλήρωση της παρούσας Εργασίας.

Τα ευχαριστώ διότι με βοήθησαν να αναπτύξω τον κριτικό τρόπο σκέψης μου, να εμπλουτίσω τις γνώσεις μου ως προς το πιθανόν μελλοντικό αντικείμενο εργασίας μου, το οποίο θεωρώ ότι είναι σημαντικό, αν κανείς θέλει να συνεχίσει και να επιτύχει στον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Για τη βοήθειά τους και την υποστήριξή τους, τους ευχαριστώ θερμά:

Τον άντρα μου Φώτη

Την καθηγήτριά μου Μαραβά Νεκταρία

Τους γονείς μου και τα αδέρφια μου

Βαϊτση Σοφία συμβασιούχος υπάλληλος του Δήμου,

Και τους:

Υπαλλήλους του Δήμου Αρταίων (εργάζονται στο πρόγραμμα)

Και της Περιφέρειας Ηπείρου

Στην πηγή της δύναμης...
και του γέλιου μου...

Καλή ανάγνωση

Περιεχόμενα

- ◆ Συντμήσεις

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α' ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1

1. Η Έννοια των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης - τη Ολοκληρωμένης παρέμβασης

- 1.1. Εισαγωγή
- 1.2. Σκεπτικό και μορφή των δράσεων / Η καινοτομία των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων
- 1.3. Βασικές Αρχές των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων

Κεφάλαιο 2

2. Η διαρθρωτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η προώθηση της ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης

- 2.1.5 Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006.
- 2.1.5 Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2007-2013
- 2.1.5 Αρχή Πληρωμής του Κ.Π.Σ.
- 2.1.5 Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ.
- 2.1.5 Ταμείο Συνοχής
  - ◆ Ε.Τ.Π.Α.
  - ◆ Ε.Κ.Τ.
  - ◆ Κοινοτικές Πρωτοβουλίες

Κεφάλαιο 3

ΕΛΛΑΔΑ :

3. **Τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης**
- 3.1. Κ.Υ.Α. Έγγραφα - Κ.Υ.Α. Συστάσεις
- 3.2. Τα Ολοκληρωμένα Αστικά Προγράμματα & η εφαρμογή τους από τις περιφέρειες.
- 3.3. Διαχρονική εξέλιξη ενταγμένων έργων και νομικών δεσμεύσεων
  - 3.3.1. Πρόοδος ΚΠΣ 2000-2006
    - ◆ Κατά Ταμείο
    - ◆ Κατά Περιφέρεια Προγράμματος
    - ◆ Κατά Περιφέρεια Προγράμματος και ταμείου

Κεφάλαιο 4

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ : Στόχοι - Αποτελέσματα - Περιεχόμενο Των "Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης"

4. **Η περιφέρεια Ηπείρου**
- 4.1. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης σε υποανάπτυκτες περιοχές [Τοπικές Ζώνες μικρής κλίμακας].
  - ◆ Στόχοι, προτεραιότητες και αποτελέσματα στα πλαίσια του ΠΕΠ Ηπείρου
- 4.1.1. Στόχοι και άξονες προτεραιότητας του ΠΕΠ Ηπείρου
- 4.1.2. Στόχοι των Μέτρων που αφορούν τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης του ΠΕΠ Ηπείρου
  - ◆ Ειδικότερα, οι στόχοι των μέτρων 2.3 & 2.4
  - ◆ Αστικά κέντρα της περιφέρειας προς τα οποία απευθύνονται οι παρεμβάσεις των Μέτρων 2.3 & 2.4
- 4.2. Κύρια ζητήματα της Αστικής Ανάπτυξης την περιφέρεια Ηπείρου
- 4.3. Ειδικότερες απαιτήσεις όσον αφορά τις παρεμβάσεις των μέτρων 2.3 & 2.4 στα Αστικά κέντρα της Περιφέρειας
  - 4.3.1. Ολοκληρωμένος χαρακτήρας
  - 4.3.2. Καταλληλότητα - Επιλεξιμότητα περιοχής εφαρμογής προγραμμάτων
  - 4.3.3. Κινητοποίηση τοπικού δυναμικού

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 5

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ "ΒΑΛΑΩΡΑ" ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΤΑΙΩΝ.

5. Ο Δήμος Αρταίων
  - 5.1. Εισαγωγή
  - 5.2. ΤΟ Πρόγραμμα "Βαλαώρα" του Δήμου.
    - 5.2.1. Οι τρεις διαστάσεις του Προγράμματος
    - 5.2.2. Από τι πρέπει να απαρτίζεται το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για ένταξη στα Μέτρα 2.3 και 2.4 των ΠΕΠ Ηπείρου.
    - 5.2.3. Ενέργειες που περιλαμβάνει το Μέτρο 1.
    - 5.2.4. Ενέργειες που περιλαμβάνει το Μέτρο 2.
    - 5.2.5. Ενέργειες που περιλαμβάνει το Μέτρο 3.
    - 5.2.6. Η υλοποίηση των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων.
      - Υλοποίηση Ενεργειών ανα Μέτρο.
    - 5.2.7. Παρούσα κατάσταση του προγράμματος.

Κεφάλαιο 6

- 6.1. **Σχεδιασμός Πολιτικής**
  - 6.1.1. Διαδικασίες κατάρτισης του Ε.Π. του προγράμματος ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης του Δήμου Αρταίων.
  - 6.1.2. Διαδικασίες κατάρτισης του Ε.Π.
  - 6.1.3. Φορείς/ δρώντες που συμμετείχαν σε δημιουργία και υποβολή του Επιχειρησιακού Σχεδίου.
    - 6.1.3.1. Συνοπτική Περιγραφή των Εταίρων /φορέων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης του Δήμου Άρτας
      - 6.1.3.1.1. Δημοτική επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Άρτας
      - 6.1.3.1.2. Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Άρτας (ΔΕΑΔΑ)

- 6.1.3.1.3. Τμήμα Πρόνοιας και Δημόσιας Αντίληψης - Γραφείο ΑΜΕΑ-Γραφείο Οικογένειας και Παιδιού.
6.1.4. Εταιρικό Σχήμα. Σύσταση Εταιρικού Σχήματος

6.2. Λήψη Αποφάσεων

6.2.1. Λήψη αποφάσεων στο στάδιο σχεδιασμού.

6.2.2. Αρμοδιότητες και Υποχρεώσεις κάθε Φορέα αναφορικά με Σχεδιασμό, Διαχείριση και Παρακολούθηση των Πράξεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

6.2.2.1. Οι υποχρεώσεις των Τελικών Δικαιούχων και οι όροι ένταξης της Πράξης στο συγκεκριμένο Μέτρο του Π.Ε.Π.

6.2.2.2. Περιγραφή των εγκεκριμένων Πράξεων (Ε.Τ.Π.Α. και Ε.Κ.Τ.)

6.2.2.3. Παράβαση όρων έγκρισης.

6.2.3. Παρόν Στάδιο διαδικασιών.

▪ Διαδικασία Συντονισμού.

6.2.4. Κόστος συμμετοχής στο Πρόγραμμα.

6.3. Υλοποίηση

6.3.1. Υλοποίηση -διαδικασίες παρακολούθησης

6.3.1.1. Υλοποίηση της πράξης.

6.3.1.2. Παρακολούθηση της πράξης

6.3.1.3. Επισήμανση στοιχείων σωστής υλοποίησης

6.4. Δημοσιότητα - Πληροφόρηση και άποψη του

"Πολίτη"

6.4.1. Εισαγωγικό

6.4.2. Στόχοι και στοχοθετούμενο κοινό\Ενημέρωση των πολιτών και άμεσα ενδιαφερόμενους

6.4.3. Ενημέρωση Κοινής Γνώμης

▪ Δημοσιότητα / Ευαισθητοποίηση

▪ Ενημέρωση σε επίπεδο επιχειρησιακού Προγράμματος

6.4.4. Πηγές Στοιχείων

6.4.5. Κοινοποίηση όλων των εγγράφων.

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ -ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Δ' ΜΕΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ -ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΠΗΓΩΝ

◆ Συντιμήσεις

- ☞ Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)
- ☞ Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.)
- ☞ Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ.)
- ☞ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης (Κ.Π.Σ.)
- ☞ Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ)
- ☞ Έργου Τεχνικό Δελτίο (Τ.Δ.Ε.)
- ☞ Τεχνικό Δελτίο Υποέργου (Τ.Δ.Υ.)
- ☞ Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας (Ε.Ι.Ε)
- ☞ Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ε.Σ.Ε.ΕΚ)
- ☞ Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Π.Ε.Π)
- ☞ Οργανισμός Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Ο.Ε.ΕΚ)
- ☞ Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Εγχ.Π.)
- ☞ Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.)
- ☞ Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.)
- ☞ Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (Ε.Σ.)
- ☞ Μη Κυβερνητική Οργάνωση (Μ.Κ.Ο.)
- ☞ Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης (Ε.Σ.Α.)
- ☞ Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης (Τ.Σ.Α.)
- ☞ Τοπικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση (Τ.Σ.Δ.Α.)
- ☞ Εθνικό Σχέδιο Δράσης Απασχόλησης (Ε.Σ.Δ.Α.)
- ☞ Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.)
- ☞ Ελληνική Εταιρία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ανάπτυξης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.)
- ☞ Ομάδα Συνεργαζόμενων Φορέων (Ο.Σ.Φ.)
- ☞ Οργανισμός Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.)
- ☞ Κέντρο Προώθησης Απασχόλησης (Κ.Π.Α.)
- ☞ Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (Π.Δ.Ε.)
- ☞ Συνοδευτικές Υποστηρικτικές Υπηρεσίες (Σ.Υ.Υ.)
- ☞ Διαχειριστική Αρχή (Δ.Α.)
- ☞ Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)
- ☞ Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης (Ε.Υ.Δ.)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πλαίσια του Π.Ε.Π. Ηπείρου 2000 – 2006 και συγκεκριμένα του Άξονα 2 "Ενίσχυση των Αστικών Υποδομών και Υπηρεσιών" προβλέπονται δυο συμπληρωματικά μεταξύ τους Μέτρα για δράσεις "Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης". Τα Μέτρα αυτά είναι το:

- ♦ 2.3 «Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές Ζώνες με μικρή κλίμακα» που χρηματοδοτείται από το Ε.Τ.Π.Α. και το
- ♦ 2.4 «Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης» που χρηματοδοτείται από το Ε.Κ.Τ.

Αντικείμενο του παρόντος πονήματος αποτελεί, τόσο το καινοτόμο των συγκεκριμένων δυο μέτρων που συνιστά η έννοια της ολοκληρωμένης αναπτυξιακής προσέγγισης, όσο και η εφαρμογή του προγράμματος σύγχρονων Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης στον Δήμο Άρτας.

Η εργασία είναι δομημένη σε τρία ξεχωριστά μέρη. Στο πρώτο μέρος αποτελεί την εννοιολογική προσέγγιση των όρων και την θεωρητική προσέγγιση του θέματος μέσα κυρίως από δευτερογενείς πηγές. Ειδικότερα, στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η έννοια της ανάπτυξης, του αναπτυξιακού προγράμματος και η έννοια της ολοκληρωμένης αναπτυξιακής προσέγγισης. Στην συνέχεια, παρουσιάζονται οι τρόποι παρέμβασης και συνεργασίας της Ευρώπης με την Ελλάδα δηλαδή περιγράφεται εν συντομία το Γ' ΚΠΣ και το Δ' ΚΠΣ και η προώθηση δράσεων ολοκληρωμένης αναπτυξιακής προσέγγισης μέσω αυτών. Στο

Στο Κεφάλαιο I:

Στο πρώτο Κεφάλαιο παρουσιάζονται οι τρόποι παρέμβασης και συνεργασίας της Ευρώπης με την Ελλάδα. Γίνετε αναφορά στο Γ' ΚΠΣ και στο Δ' ΚΠΣ. Καθώς και στο Ταμείο Συνοχής ν και στις κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

Στο Κεφάλαιο II:

Αναφέρετε στα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των περιφερειών της Ελλάδας. Συστάσεις και Έγγραφα Κ.Υ.Α.. Καθώς και την εξέλιξη των ενταγμένων έργων στα Προγράμματα. Και την Πρόοδο του ΚΠΣ κατά Ταμεία και Περιφέρειες.

Το Κεφάλαιο III:

Έχει να κάνει σχετικά με την υποβολή και αξιολόγηση των προτάσεων. Ορίζονται οι διαδικασίες υποβολής, αξιολόγησης και έγκρισης των Επιχειρησιακών Σχεδίων, καθώς και οι όροι ένταξης των Πράξεων του Σχεδίου στο Πρόγραμμα και επιλεξιμότητας της περιοχής, εφαρμογής του προγράμματος και των αποτελεσμάτων του. Επίσης επικεντρώνεται στην κατάρτιση των Επιχειρησιακών Σχεδίων, προσδιορίζονται όλες οι αναγκαίες κατευθύνσεις που αφορούν στην προετοιμασία και τη σύνταξη τους, καθώς και όλες οι πληροφορίες για τους φορείς ανάληψης της υλοποίησης - διοίκησης των Σχεδίων. Τέλος επικεντρώνεται στους Στόχους και τις προτεραιότητες του ΠΕΠ Ηπείρου και των Μέτρων.

Στο Δεύτερο Μέρος.

του παρόντος πονήματος, όπου είναι και το βασικό κομμάτι της εργασίας, περιγράφεται η εφαρμογή του προγράμματος σύγχρονων Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης στον Δήμο Άρτας.

Καίριο σημείο της εργασίας αποτελεί η καταγραφή των δρώντων (φορέων) που συμμετέχουν στο πρόγραμμα καθώς και τα στάδια Σχεδιασμού, Αποφάσεων, Υλοποίησης, Δημοσιότητας.

Συγκεκριμένα:

Στο Κεφάλαιο IV

Στο συγκεκριμένο Κεφάλαιο¹ γίνεται η παρουσίαση του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Αστικής Ανάπτυξης «Βαλαώρα» του ΠΕΠ Ηλείου στο Δήμο Άρτας. Καθώς και των έργων του προγράμματος που έχουν ολοκληρωθεί ή όχι.

Στο Κεφάλαιο V

Αναφαίρετε η σχεδιασμού που αφορά τις διαδικασίες προετοιμασίας και κατάρτιση των Ε.Π. ,και τους φορείς και δρώντες που συμμετέχουν στο Ε.Π. καθώς το Εταιρικό σχήμα και τη Σύστασή του, επίσης την λήψη αποφάσεων και διαδικασίες υλοποίησης και παρακολούθησης των πράξεων. Τέλος την Δημοσίευση και σωστή πληροφόρηση των πολιτών.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Προκειμένου να έρθει εις πέρας η παρούσα εργασία, χρησιμοποιήθηκαν ορισμένα μεθοδολογικά εργαλεία. Εργαλεία απαραίτητα για τη συλλογή ενός φάσματος πληροφοριών που θα βοηθούσαν στη διεκπεραίωση αυτής της εργασίας.

Αρχικά, η συγγραφή της εργασίας στηρίχθηκε σε πληροφορίες από ιστοσελίδες του Διαδικτύου. Λόγω του περιορισμένου των πληροφοριών και λόγω επίσης της εξειδίκευσης του θέματος της εργασίας πάνω στον Δήμο της Άρτας, έπρεπε να αναζητηθούν στοιχεία από τις ίδιες τις “πηγές”, εννοώντας την Περιφέρεια Ηλείου στα Ιωάννινα και φυσικά τον Δήμο Άρτας. Τον Δήμο Άρτας, από τον οποίο προέρχονται και εμπεριέχονται κιόλας οι σπουδαιότερες πληροφορίες στην εργασία αυτή. Προκειμένου να γίνει η συλλογή των απαραίτητων αυτών στοιχείων, χρησιμοποιήθηκαν ακόμα μεθοδολογικά εργαλεία όπως η συνέντευξη και η δειγματοληψία γνώμης.

Πέρα λοιπόν από τη συλλογή γενικότερων στοιχείων μέσα από ιστοσελίδες του Διαδικτύου και από διάφορα έγγραφα πληροφοριακής φύσεως, τα μεθοδολογικά εργαλεία, η συνέντευξη και η δειγματοληψία γνώμης βοήθησαν σημαντικά. Επισημάνθηκαν καίρια σημεία, ακόμη και λεπτομέρειες, που φάνηκαν εξαιρετικά χρήσιμες στην περάτωση της εργασίας. Φυσικά η δύναμη τέτοιου είδους εργαλείων δεν σταματά εκεί, δηλαδή στη συγκέντρωση υλικού μέρους, αλλά παράλληλα εξυπηρετούν την προώθηση της άμεσης επικοινωνίας μεταξύ ατόμων. Με αυτόν τον τρόπο, μπορεί κανείς να έρθει σε άμεση επαφή με το αντικείμενο το οποίο ασχολείται. Δίνουν μια πολύπλευρη δυνατότητα προσέγγισης του θέματος και βοηθούν το άτομο που δουλεύει την εργασία να το κατανοήσει καλύτερα διευρύνοντας τη κριτική του σκέψη.

---

¹ Που είναι το πιο βασικό κομμάτι της εργασίας , λόγω της παρουσίας του προγράμματος «Βαλαώρα»

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1

Η Έννοια των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης - τη Ολοκληρωμένης παρέμβασης

Κεφάλαιο 2

ΕΥΡΩΠΗ : Η διαρθρωτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η προώθηση της ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης

Κεφάλαιο 3

ΕΛΛΑΔΑ :

Τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης

Κεφάλαιο 4

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ: Στόχοι - Αποτελέσματα - Περιεχόμενο των "Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης"

Α' ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 1

1. Η Έννοια των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης - τη Ολοκληρωμένης παρέμβασης

1.1. Εισαγωγή

Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (Π.Ε.Π.) που έχουν εγκριθεί στο πλαίσιο του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, περιλαμβάνουν ενέργειες που αναφέρονται σε ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για την ανάπτυξη αστικών περιοχών μικρής κλίμακας, μία ολοκληρωμένη παρέμβαση αστικής ανάπτυξης, στα πλαίσια των Π.Ε.Π., αποτελείται συνηθέστερα από δύο διαφορετικά Μέτρα που χρηματοδοτούνται από δύο διαφορετικά διαρθρωτικά ταμεία. Η εφαρμογή τους βασίζεται στην υπ' αριθμ. 112852/19-06-2002 απόφαση² η οποία αφορά στις Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης που υλοποιούνται από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα της χώρας μας. Θα πρέπει να δούμε στην συνέχεια τι οριοθετεί η έννοια της ολοκληρωμένης παρέμβασης αστικής ανάπτυξης, προσεγγίζοντας σταδιακά τον όρο.

1.2. Έννοια Ολοκληρωμένης και Ενδογενούς Ανάπτυξης

Η ανάπτυξη δεν έχει τη μονοσήμαντη έννοια της οικονομικής μεγέθυνσης και μετριέται μόνο με ποσοτικούς οικονομικούς στόχους (όπως ακαθάριστο προϊόν). Σημαντικό ρόλο έχουν οι ποιοτικές διαστάσεις, όπως η διαχείριση των κοινωνικών, οικονομικών, περιβαλλοντικών πόρων, η ποιότητα ζωής των κατοίκων κ.τ.λ.

Ο όρος Ανάπτυξη από την εποχή της Βιομηχανικής Επανάστασης και μετά, δηλαδή από τον 18^ο αιώνα μέχρι και σήμερα, δέθηκε συνειρμικά με την Επιστήμη της Οικονομίας. Πιο συγκεκριμένα υποδήλωνε τη θετική μεταβολή των βασικών συστηματικών στοιχείων της οικονομικοκοινωνικής δραστηριότητας, όπως η αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, δηλαδή τη μεγέθυνση του παραγόμενου προϊόντος που είναι συνυφασμένο με την αύξηση της απασχόλησης, του εισοδήματος και της χρήσης νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία, την αύξηση της ευημερίας, την άνθηση της πολιτικής δραστηριότητας,

Ωστόσο ποτέ άλλοτε στο παρελθόν η Επιστήμη της Οικονομίας δεν αμφισβητήθηκε, ως προς τη χρησιμότητα της στο θέμα της Ανάπτυξης, τόσο έντονα όσο σήμερα. Κι αυτό γιατί αποδεικνύεται πως το ΑΕΠ δεν είναι δείκτης ευημερίας των Ανθρώπων. Ήδη, και η ίδια η Οικονομική Επιστήμη έχει από δεκαετίες αποδεχτεί ότι «ανάπτυξη δεν είναι μεγέθυνση».³ Άρα, και όλα εκείνα τα εργαλεία που μετρούσαν την αύξηση του ΑΕΠ φαίνεται ότι πολύ λίγη σημασία έχουν σήμερα στην απόδοση της πραγματικής οικονομικής κατάστασης μιας χώρας.

² Βλέπετε ΦΕΚ 786/Β/26-06-2002

³ Παπακωνσταντινίδης Α. (2002), «Εναισθητοποιημένη Τοπική Κοινωνία», Εκδόσεις τυπωθύτω, Αθήνα

Έτσι, φτάνουμε στην πρώτη διαπίστωση, ότι η Ανάπτυξη είναι μη μετρήσιμη έννοια. Είναι μάλλον ποιοτική παρά ποσοτική. Το ΑΕΠ δεν αποτελεί αξιόπιστο δείκτη ευημερίας σε καμία περίπτωση.

Επομένως ο όρος ανάπτυξη περιλαμβάνει τη βελτίωση της υλικής ευημερίας, ιδίως των ατόμων που έχουν χαμηλότερα εισοδήματα, την εξάλειψη της φτώχειας, του αναλφαβητισμού και των ασθενειών, με παράλληλη μεταβολή της διάθρωσης της παραγωγής και των κοινωνικών δομών που θα εξασφαλίσει πλήρη παραγωγική απασχόληση του πληθυσμού και συμμετοχή των κοινωνικών ομάδων στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Επίσης ο όρος ανάπτυξη μπορεί να προσεγγιστεί από διαφορετικές οπτικές γωνίες. Για ένα σύνολο ανθρώπων, πιθανώς να αποτελεί αποτέλεσμα της οικονομικής μεγέθυνσης μιας περιοχής που προκλήθηκε από την θετική μεταβολή οικονομικών μεγεθών, την αύξηση της απασχόλησης συνελπώς και του μεγέθους των εισοδημάτων.

Σύμφωνα με άλλους ανάπτυξη μιας περιοχής σημαίνει βελτίωση της ποιότητας ζωής μέσα από παραγωγικές διαδικασίες όπως η επίτευξη ευημερίας ανάμεσα στους κατοίκους, αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος, μείωση της εγκληματικότητας, διεύρυνση νέων τεχνολογιών και πληροφοριών και άρα συμβολή στην γενικότερη πρόοδο. Μια ακόμη εξίσου σημαντική παράμετρο αποτελεί η συμμετοχή των κατοίκων στην λήψη αποφάσεων.

Ο όρος τοπικό-ή μπορεί να αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή ενταγμένη στο διοικητικό έλεγχο ενός δήμου, ενός νομού, μιας Περιφέρειας ή να συσχετίζει μια δραστηριότητα με το συγκεκριμένο χώρο.

Η τοπική ανάπτυξη μπορεί να θεωρηθεί ως μια διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης και διαρθρωτικών αλλαγών που οδηγεί στη βελτίωση του επιπέδου ζωής του τοπικού πληθυσμού.

Η έννοια της τοπικής ανάπτυξης δεν πρέπει να ταυτίζεται με την ανάπτυξη μιας συγκεκριμένης χωρικής μονάδας, αλλά με την ανάπτυξη που βασίζεται σε τοπικούς παράγοντες.

Η τοπική ανάπτυξη είναι μια μορφή περιφερειακής ανάπτυξης στην οποία οι τοπικοί παράγοντες (τοπικοί οργανισμοί και φορείς, τοπικές επιχειρήσεις, τοπική πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα) συνιστούν τους βασικούς μοχλούς της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Σύμφωνα με αρκετούς ερμηνευτές «η τοπική ανάπτυξη μπορεί να θεωρηθεί ως μια διαδικασία οικονομικής ανάπτυξης και διαρθρωτικών αλλαγών που οδηγεί στη βελτίωση του επιπέδου ζωής του τοπικού πληθυσμού και στην οποία μπορούν να διακριθούν οι εξής διαστάσεις :

1) η οικονομική (όπου οι τοπικοί επιχειρηματίες χρησιμοποιούν την ικανότητά τους για να οργανώσουν τους τοπικούς παραγωγικούς συντελεστές σε ικανοποιητικά επίπεδα παραγωγικότητας ώστε να είναι ανταγωνιστικοί στις αγορές),

2) η κοινωνικοπολιτιστική (όπου οι αξίες και οι τοπικοί θεσμοί αποτελούν τη βάση της αναπτυξιακής διαδικασίας) και

3) η πολιτικοδιοικητική (όπου οι χωρικές πολιτικές επιτρέπουν τη δημιουργία ενός τοπικού ευνοϊκού οικονομικού πλαισίου προστατεύοντας το από τις εξωτερικές επιδράσεις και προωθώντας την ανάπτυξη της τοπικής δύναμης)»

Πρέπει να σημειωθεί ότι ως τοπικοί παράγοντες δεν θεωρούνται μόνο τα γεωγραφικά και φυσικά χαρακτηριστικά των χωρικών μονάδων (τοπικά φυσικά συγκριτικά πλεονεκτήματα, φυσικοί πόροι, ορυκτός πλούτος κλπ) αλλά και τα κοινωνικοπολιτισμικά χαρακτηριστικά της τοπικής παραγωγής που σχετίζονται με την αναπτυξιακή διαδικασία. Έτσι χωρικές μονάδες με τοπικά μειονεκτήματα είναι δυνατόν να προωθήσουν την ανάπτυξή τους με τη βοήθεια της τεχνογνωσίας και της ανάπτυξης της τοπικής επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για το λόγο αυτό η προσπάθεια για την προώθηση και την εφαρμογή της τοπικής ανάπτυξης εντάθηκε κυρίως σε ζώνες υποβαθμισμένες, μειονεκτικές καθώς και σε περιόδους κρίσης.

Υπάρχουν δύο προσεγγίσεις στην τοπική ανάπτυξη: α) η τομεακή προσέγγιση των προβλημάτων του χώρου και η αντίστοιχη αντιμετώπισή τους και β) η ολοκληρωμένη ανάπτυξη που λαμβάνει υπόψη την δυναμική του χώρου, με ενεργούμενο αποδέκτη τον άνθρωπο και τελικό στόχο την τοπική ευημερία του.

Η πρώτη προσέγγιση αφορά στην κάθετη ανάπτυξη του χώρου: ένας συγκεκριμένος τομέας ή έστω ορισμένοι τομείς της τοπικής οικονομίας γίνονται αποδέκτες παρεμβάσεων και αποτελούν κινητήρια δύναμη ώστε να δώσουν ώθηση στην ανάπτυξη και των άλλων τομέων οικονομικής τοπικής δράσης (διάχυση).

Η δεύτερη προσέγγιση αφορά την ολοκληρωμένη ανάπτυξη όπου δίνονται προτεραιότητες στην οριζόντια ανάπτυξη του χώρου και αποδέκτες είναι όλοι οι τομείς και κλάδοι της τοπικής οικονομίας που εμφανίζουν προοπτικές δυναμικής εξέλιξης.

Με επίκεντρο τον άνθρωπο και τις δραστηριότητες που αναπτύσσει στο χώρο της περιφέρειας, η ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη συνιστά «τομή» της ανάπτυξης – δεν απομονώνεται ένας τομέας ή κλάδος για να ωφεληθεί ένας άλλος. Απεναντίας, δίνεται έμφαση στη μεγαλύτερη δυνατή σύνδεση μεταξύ τους, έτσι ώστε η ωφέλεια στον ένα τομέα να παράγει ευεργετικά πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στους άλλους τομείς της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας.

Η στρατηγική της «από κάτω προς τα πάνω» ανάπτυξης θεωρείται συμβατή κυρίως με τις κοινωνικοοικονομικές ιδιαιτερότητες των ορεινών και μειονεκτικών περιφερειών σε πολλές χώρες της Ευρώπης. Ειδικά στις Μεσογειακές της Νότιας –Ιταλίας , Ισπανίας που ως γνωστό παρουσιάζουν αρκετές ομοιότητες με τον ελληνικό χώρο και ιδιαίτερα με τις ελληνικές ορεινές και μειονεκτικές περιφέρειες.

Η ενδογενής τοπική ανάπτυξη στηρίζεται σε μια διαφορετική σύλληψη της κατανόησης του χώρου.

Ενώ το «από τα πάνω προς τα κάτω» πρότυπο αντιλαμβάνεται το χώρο ως έναν οικονομικό χώρο όπου δρουν διάφορες οικονομικές δραστηριότητες και σχέσεις παραγωγής, για την αντίληψη της ενδογενούς ανάπτυξης ο χώρος στηρίζει τις διασυνδέσεις και σχέσεις που αναπτύσσονται ανάμεσα στα υποκείμενα, στις ομάδες ή στις ενότητες.

Διατηρεί την ιεραρχία αυτών των σχέσεων και παρέχει φυσική υποστήριξη ανάμεσα στα διαφορετικά συμφέροντα των κοινωνικών τάξεων ή ομάδων.

Επομένως ο χώρος στηρίζει τις λειτουργικές και κοινωνικές σχέσεις και προσαρμόζεται στους μετασχηματισμούς της αναπτυξιακής διαδικασίας και της διαρθρωτικής αλλαγής.⁴

Η Ολοκληρωμένη Τοπική Ανάπτυξη αναφέρεται στην διαδικασία εκείνη όπου δημιουργείται ουσιαστική σύνδεση και αλληλοσυνεργασία θεσμών, οργανισμών (Δημοσίου, Ιδιωτικού, Κοινοτικού και Δημοτικού Δικαίου), κοινωνικών φορέων (επαγγελματικές ενώσεις, κάθε είδους σύλλογοι, επιμελητήρια, συνεταιρισμοί)

αλλά και επιχειρηματικών παραγόντων, του τοπικού πληθυσμού και γενικότερα του ανθρώπινου δυναμικού σε απόλυτη συνάρτηση με τους φυσικούς πόρους, τα πολιτιστικά και κοινωνικά στοιχεία, με αποτέλεσμα την επίτευξη και επέκταση της ανάπτυξης.

Έχει πολύ μεγάλη σημασία για μια τοπική κοινωνία να φτάσει σε ένα αποδεκτό επίπεδο ανάπτυξης μέσα από ολοκληρωμένες προσπάθειες. Κινητοποιούνται δομές, λειτουργεί το αίσθημα του κοινού καλού και της αλληλεγγύης, η αποφασιστικότητα ενθαρρύνει την ανάληψη πρωτοβουλιών, ο παραγωγικός ιστός και η τοπική επιχειρηματικότητα ζωντανεύουν.

Η Ολοκληρωμένη Ενδογενής Τοπική Ανάπτυξη ξεκινά από τους ίδιους τους κατοίκους της περιοχής, οι οποίοι παρεμβαίνουν δυναμικά για την επίλυση των προβλημάτων και συμβάλλουν με την άποψή τους στη λήψη αποφάσεων. Το ανθρώπινο δυναμικό μπορεί και οφείλει να είναι μάχιμο μπροστά στον κυκεώνα των εξελίξεων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Η Ολοκληρωμένη Ενδογενής Τοπική Ανάπτυξη στοχεύει:

➤ Στην αξιοποίηση και προστασία των πόρων του φυσικού περιβάλλοντος (έδαφος, νερό, αέρας, χλωρίδα, πανίδα), με σεβασμό στην ανάπτυξη των περιοχών με μοναδικά φυσικά αξιοθέατα ώστε να αποφευχθεί η υπερεκμετάλλευση τους λαμβάνοντας υπόψη τον παράγοντα της φέρουσας ικανότητας. Η φέρουσα ικανότητα αναφέρεται στο όριο εκείνο μέχρι το οποίο η όποια επέμβαση στο φυσικό περιβάλλον δεν προκαλεί αρνητικές επιπτώσεις, πέρα

⁴ Ελληνική Διαδικτυακή Πύλη : www.istoselides.gr

όμως από αυτό και αφού ξεπεραστεί, η περιοχή δεν μπορεί να αντέξει άλλη επέμβαση και οδηγούμαστε σε καταστροφικά αποτελέσματα.

Αύτη η διαδικασία μπορεί να συμβεί και σε άλλα συστήματα κοινωνικά και πολιτιστικά.

➤ Στην ισόρροπη ανάπτυξη που διαχέεται σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής. Δηλαδή να μετριαστούν οι αποκλίσεις μεταξύ ανεπτυγμένων και καθυστερημένων περιοχών.

➤ Στην αξιοποίηση των τοπικών παραδόσεων και κληρονομιάς, αναδεικνύοντας εκείνα τα πολιτιστικά στοιχεία (ιστορικά, θρησκευτικά, λαογραφικά, αρχιτεκτονική, τέχνες, μνημεία) που θα αποτελέσουν το κίνητρο για προσέλκυση επισκεπτών.

➤ Κινητοποίηση της κεντρικής διοίκησης σε επίπεδο επενδύσεων γενικότερα και ειδικότερα στον τομέα του πολιτισμού, αφού μπορεί να καταστεί μακράν το σημαντικότερο πλεονέκτημα μιας περιοχής.

➤ Στην βελτίωση της επιχειρηματικότητας του τοπικού πληθυσμού μέσα από σεμινάρια κατάρτισης, ενημέρωσης και εκπαίδευσης. Επίσης χάραξη πολιτικής κινήτρων προς ενθάρρυνση του τοπικού επιχειρηματικού πληθυσμού.

➤ Στην αξιοποίηση του παραγωγικού ανθρώπινου δυναμικού σε διάφορους τομείς της τοπικής οικονομίας, σταδιακή μείωση της ανεργίας στους νέους ανθρώπους και ανάδειξη δεξιοτεχνιών.

➤ Εδραίωση ενός ολοκληρωμένου πληροφοριακού δικτύου και εισαγωγή νέων τεχνολογιών.

Επίσης:

Η έννοια της “ βιώσιμης “ ή “ αειφόρου ανάπτυξης” διατυπώθηκε επίσημα για πρώτη φορά το 1987, στη έκθεση « το μέλλον όλων μας», της παγκόσμιας Επιτροπής για το Περιβάλλον και την ανάπτυξη του ΟΗΕ. Η έκθεση αυτή, πιο γνωστή ως έκθεση Brundtland, όρισε τη βιώσιμη ανάπτυξη ως «την ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες της παρούσας γενιάς χωρίς να διακινδυνεύει τη δυνατότητα των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες». Η « αειφορία» αναγορεύτηκε ως παγκόσμια βασική αρχή με τη δήλωση της Συνόδου Κορυφής της Γης στο Ρίο το 1992, κατά τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη. Η αρχή της αειφορίας ή βιωσιμότητας έχει καθιερωθεί πλέον και χρησιμοποιείται για ν' αποδώσει την έννοια μιας διαφορετικής αναπτυξιακής στρατηγικής.

Στόχοι της βιώσιμης ανάπτυξης⁵ είναι :

- η αυτοτροφοδοτούμενη ανάπτυξη ολοκληρωμένων παρεμβάσεων,
- η διατήρηση των μη ανανεώσιμων φυσικών πόρων,
- η διαφύλαξη του ανθρωπογενούς και φυσικού περιβάλλοντος,
- η διαφύλαξη και αναπαραγωγή του πολιτιστικού γίγνεσθαι,
- η διατήρηση του κοινωνικού και ψυχολογικού ιστού του τόπου,
- η διαφύλαξη της φυσικής και πολιτιστικής ιδιαιτερότητας του τόπου,
- η αναβάθμιση των τοπικών ποιοτικών χαρακτήρων,
- η μη αλλοίωση- αλλοτρίωση του φυσικού-ανθρώπινου περιβάλλοντος,
- η μη αλλοίωση του τρόπου διαβίωσης των κατοίκων,
- η οικονομική, κοινωνική πολιτιστική βιωσιμότητα του τόπου.

Το ιδεολογικό υπόβαθρο αυτής της αρχής είναι ότι οι φυσικοί πόροι, συμπεριλαμβανομένης και της βιοποικιλότητας, δεν πρέπει να αναλώνονται σε σημείο που να μην επιτρέπεται η μέσο-μακροπρόθεσμη φυσική ανανέωση ή αναπαραγωγή τους, αλλά πρέπει να διαφυλάσσονται στο διηνεκές. Με άλλα λόγια, οι αναπτυξιακές δραστηριότητες δεν πρέπει να διακυβεύουν την ποιότητα της ζωής των επερχόμενων γενιών από την άποψη του φυσικού περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων που δεν είναι ανεξάντλητοι.

Η αειφορία υπονοεί τη δίκαιη κατανομή των αγαθών και των πόρων, όπως και την διασφάλιση καλύτερης ποιότητας ζωής ανάμεσα στις σημερινές και μελλοντικές γενιές.

⁵ (1995), World Tourism Organization Report

Το ζήτημα που ανακύπτει με την αειφορία ως αρχή, είναι η στάθμιση μεταξύ των αναγκών του παρόντος και του μέλλοντος. Μάλιστα σε περίπτωση σύγκρουσης οφείλει να αίρεται υπέρ του περιβάλλοντος, ως διαχρονικού παγκόσμιου αγαθού.

Η αρχή της αειφόρου ή βιώσιμης ανάπτυξης, αναγορεύτηκε πανηγυρικά και σε Καταστατική Αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη συνθήκη του Άμστερνταμ το 1999.

Οι κοινοτικές πολιτικές έδωσαν μια παραπέρα ώθηση στην αρχή της αειφορίας με την αρχή της ενσωμάτωσης. Η αρχή επιτάσσει την υπαγωγή των περιβαλλοντικών απαιτήσεων, στις άλλες τομεακές πολιτικές και δράσεις της Κοινότητας που έχουν προφανώς επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Θεωρήθηκε ότι ο στόχος της αειφορίας, στο σύνολό του, δεν μπορεί να επιτευχθεί, αν τα επί μέρους τμήματά του δεν καταστούν προηγούμενως αειφόρα, βιώσιμα. Αυτό σημαίνει ότι πολιτικές που συνεπάγονται ανάλωση φυσικών πόρων, (π.χ. ενέργεια, μεταφορές) και ρυπαίνουν το περιβάλλον, (π.χ. βιομηχανία, γεωργία, τουρισμός), πρέπει να μετεξελιχθούν σε πολιτικές φιλικές προς το περιβάλλον με τη χρησιμοποίηση, π.χ. ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, πρώτων υλών ή συσκευασιών φιλικών προς το περιβάλλον ή τον περιορισμό των εκπομπών ή της ρύπανσης κτλ.

Το περιβάλλον πλέον άρχισε να αντιμετωπίζεται «πολυδιάστατα», καθώς συσχετίζεται με όλες τις τομεακές πολιτικές και επηρεάζεται άμεσα από αυτές. Η παραδοχή σήμερα ότι η ανάπτυξη θα μπορεί να είναι βιώσιμη μόνον όταν οι επί μέρους συνιστώσες της-οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική- βρίσκονται σε ισορροπία και είναι και αυτές βιώσιμες, αποτελεί μια σημαντική πρόοδο στην πολιτική.

1.3. Βασικές Αρχές των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων

Οι βασικές αρχές για την υλοποίηση ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε τοπικό επίπεδο που αποτελούν και λύσεις για αστικά ζητήματα είναι οι ακόλουθες:

1. Η Ολοκληρωμένη Παρέμβαση

Για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των ολοκληρωμένων δράσεων για την αστική ανάπτυξη οι πολιτικές που εφαρμόζονται σε τοπικό επίπεδο πρέπει να εντάσσονται στα πλαίσια μιας ενιαίας στρατηγικής. Με αυτήν την έννοια, τα επιμέρους μέτρα για την απασχόληση πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά με τους μηχανισμούς των πολιτικών ανάπτυξης, οι οποίοι οφείλουν με τη σειρά της να περιλαμβάνουν την διάσταση της απασχόλησης. Η κάθε μία δράση που χρηματοδοτείται στα πλαίσια της παρέμβασης θα πρέπει να συνεργεί με της υπόλοιπες, ώστε μαζί να αποτελέσουν ένα συγκροτημένο σύνολο δράσεων για την ανάπτυξη της περιοχής και την αύξηση της απασχόλησης.

2. Η Τοπική Διάσταση

Οι κοινωνικές -οικονομικές -πολιτιστικές ιδιαιτερότητες μιας περιοχής, καθώς και τα φυσικά της χαρακτηριστικά προσδιορίζουν το πλέον κατάλληλο πεδίο εφαρμογής μιας τοπικής παρέμβασης. Είναι κρίσιμο για την κατανόηση των ζητημάτων ανάπτυξης να γίνει αντιληπτός ο σημαντικός ρόλος της τοπικής διάστασης του παραγωγικού συστήματος, της αγοράς εργασίας και της μορφής διοίκησης / διαχείρισης. Επίσης, η τοπική συνείδηση (η αίσθηση του "ανήκειν" σε μια συγκεκριμένη τοπική κοινωνία), συνιστά επίσης στοιχείο της δυναμικής της.

3. Η Εταιρικότητα

Η πολιτική της απασχόλησης αντιμετωπίζεται σαν ένα ζήτημα που αφορά το σύνολο της τοπικής κοινωνίας. Η προσέγγιση αυτή απαιτεί την ενίσχυση της συνεργασίας τόσο ανάμεσα στους τοπικούς παράγοντες, όσο και ανάμεσα στα διαφορετικά επίπεδα διοίκησης.

Η ενεργοποίηση και συνεργασία των τοπικών εταίρων που συνθέτουν το σύνολο των δυνάμεων μιας τοπικής κοινωνίας, πρέπει να θεωρηθεί ως μια θεμελιώδης συνθήκη για την επιτυχία των στρατηγικών ανάπτυξης αστικών περιοχών. Στα πλαίσια των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων για την Αστική Ανάπτυξη, η

εταιρικότητα εκφράζεται μέσω της σύστασης των Εταιρικών Σχημάτων/Αναπτυξιακών Συμπράξεων.

Η καινοτομία των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων

Για πρώτη φορά γίνεται μια ολοκληρωμένη προσπάθεια να ληφθούν μέτρα όχι μόνο για την ανάπλαση του χώρου αυτή καθ' αυτή, αλλά να γίνουν και συντονισμένες ενέργειες προκειμένου να καλυφθούν ανάγκες όλων των ευπαθών ομάδων της περιοχής. Γίνεται προσπάθεια κάλυψης ενός ευρέως φάσματος αναγκών, με ενέργειες αλληλένδετες μεταξύ τους και όχι αποσπασματικές. Και εδώ ακριβώς εντοπίζουμε το καινοτόμο των «Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων».

Η οριοθέτηση του "ολοκληρωμένου" χαρακτήρα της παρέμβασης προκύπτει ως συνισταμένη των ακόλουθων σημείων:

- α) παρεμβάσεις με συναφείς δράσεις που θα οδηγήσουν σε αλληλουχίες αποτελεσμάτων και όχι σε αποσπασματικά έργα, χωρίς συνέργια και συνοχή.
- α) Προκειμένου, μέσω των εν λόγω παρεμβάσεων, να επιτευχθεί η άμβλυση ή/ και άρση των παραγόντων αστικής και κοινωνικής υποβάθμισης των περιοχών, θα πρέπει η όλη προσπάθεια να ανταποκρίνεται στην ένταση και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της προβληματικότητας της εκάστοτε περιοχής παρέμβασης, προσανατολίζοντας τις συνιστώσες δράσεις της στα σημεία εκείνα που συνιστούν τις εστίες των ενδογενών παθογενειών του κοινωνικοοικονομικού ιστού.
- α) Παράλληλα, η προσπάθεια θα πρέπει να εστιασθεί στις "αδύναμες" ομάδες του, κοινωνικοοικονομικού ιστού, δηλαδή στις ομάδες που πλήττονται περισσότερο από τις υπάρχουσες συνθήκες υποβάθμισης των περιοχών, καθιστώντας αυτές τις ομάδες όχι απλά αποδέκτες ή ωφελούμενους των παρεμβάσεων, αλλά ενεργούς μετόχους της ανασυγκρότησης των περιοχών.
- α) Επιπρόσθετα, η εγγύηση για τη -σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα -βιώσιμη Αειφόρο ανάπτυξη (περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική) των περιοχών θα προέλθει και από την ενεργοποίηση του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού τους.

Οι δράσεις έχουν τη μορφή μιας δέσμης επιμέρους παρεμβάσεων και πράξεων που εντάσσονται είτε στο ένα είτε στο άλλο Μέτρο και δρουν συνεργατικά και συμπληρωματικά ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα. Τέτοιου είδους παρεμβάσεις είναι για παράδειγμα εκείνες που:

- α) Αναπλάθουν και αναβαθμίζουν αστικές συνοικίες που αντιμετωπίζουν φαινόμενα υποβάθμισης ή ακόμα και εγκατάλειψης
- α) Στηρίζουν την κοινωνική ένταξη ομάδων του αστικού πληθυσμού που ανήκουν σε κατηγορίες με προβλήματα προσαρμογής
- α) Δημιουργούν και υποστηρίζουν δομές που προάγουν την οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση των υποβαθμισμένων συνοικιών

Ενδεικτικά, τέτοιες παρεμβάσεις μπορεί να είναι η παροχή επιχειρηματικών συμβουλών, η στήριξη για σύσταση συνεταιρισμών, η δημιουργία επιχειρηματικών κέντρων, η εκπαίδευση, στοιχειώδης ή επαγγελματική, ομάδων με κοινά χαρακτηριστικά, που δεν είχαν την ευκαιρία να την αποκτήσουν μέσα από τις υπάρχουσες δομές, η ανάπλαση υποβαθμισμένων συνοικιών, η ανακαίνιση κτιρίων και χώρων πρασίνου για την εγκατάσταση επιχειρηματικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, η ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, η εξυγίανση συνοικιών που έχουν υποστεί ρύπανση, η στήριξη υποδομών παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, η βελτίωση υπηρεσιών υγείας, ορισμένες περιορισμένου χαρακτήρα κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (π.χ. η προμήθεια "καθαρών" οχημάτων δημόσιας χρήσης, η κατασκευή μικρών χώρων στάθμευσης, πεζοδρόμων και ποδηλατοδρόμων) και άλλες. Είναι αυτονόητο ότι η σύνθεση της δέσμης παρεμβάσεων για κάθε προταθείσα δράση "ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης" θα αντανakλά τις ιδιαιτερότητες των συνοικιών που έχουν επιλεγεί, το ενδιαφέρον των τοπικών εταίρων κ.λ.π. Είναι όμως επιθυμητό κάθε πρόταση να περιέχει παρεμβάσεις που να αντιμετωπίζουν όλες τις πλευρές υποβάθμισης (πολεοδομικές, κυκλοφοριακές, κοινωνικές κ.λ.π.) των συνοικιών που έχουν επιλεγεί.

Κεφάλαιο 2

Η διαρθρωτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η προώθηση της ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης

2.1.5 Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006.

Η Αστική Ανάπτυξη στα πλαίσια του Γ' Διαρθρωτικού Προγράμματος 2000 – 2006

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006 αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο και καθοριστικό μοχλό για την ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή, τον εκσυγχρονισμό της χώρας. Σε μια κρίσιμη καμπή της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και στις σημερινές ανταγωνιστικές συνθήκες, η Ελλάδα εξασφαλίζει σημαντικούς πόρους, που θα της επιτρέψουν να προσεγγίσει τις οικονομίες και το βιοτικό επίπεδο των άλλων χωρών της Ε.Ε. και να αντιμετωπίσει μείζονα προβλήματα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας, το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 - 2006 σχεδιάστηκε από την Ελλάδα, μέσα από διαφανείς και ανοικτές διαδικασίες με την κοινωνία, και υλοποιείται με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ένα πρόγραμμα με πολύ καλές και ουσιαστικές δυνατότητες ανταπόκρισης σε σημερινές ανάγκες και μελλοντικές συνθήκες ανταγωνισμού, που καλείται να αντιμετωπίσει η Ελλάδα σε διεθνές και σε ευρωπαϊκό περιβάλλον.

Οι συνολικοί πόροι του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και του Ταμείου Συνοχής για όλα τα Π.Ε.Π. ανέρχονται σε 47,54 δις ευρώ, με τη δημόσια δαπάνη, εθνική και κοινοτική, να ανέρχεται σε 36,68 δις ευρώ και την εκτιμώμενη ιδιωτική συμμετοχή να ανέρχεται σε 10,86 δις ευρώ. Ειδικότερα όμως για το Π.Ε.Π. Ηλείου 2000 – 2006, η συνολική χρηματοδοτική ετήσια κατανομή, ανέρχεται σε 699 περίπου εκ. ευρώ. Η δημόσια δαπάνη, εθνική και κοινοτική ανέρχεται 609,560 εκ. ευρώ, ενώ η ιδιωτική συμμετοχή σε 89,091 εκ. ευρώ.⁶

Για την επίτευξη των στόχων της, η Ελλάδα:

- ✓ Υλοποιεί 25 Προγράμματα που περιλαμβάνονται στο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και 4 Κοινοτικές Πρωτοβουλίες με τη συνδρομή των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ε.Ε., καθώς και τα έργα Περιβάλλοντος και Μεταφορών με τη συνδρομή του Ταμείου Συνοχής.
- ✓ Επεξεργάστηκε και εφαρμόζει ένα πλαίσιο κανονισμών και θεσμών με στόχο την εύρυθμη λειτουργία του συνολικού συστήματος διοίκησης των Προγραμμάτων και παραγωγής των έργων.
- ✓ Συγκρότησε τις Αρχές των Προγραμμάτων, υπεύθυνες για την παρακολούθηση, τη διαχείριση, τους ελέγχους και τις πληρωμές των έργων.
- ✓ Εξασφάλισε τους χρηματοδοτικούς πόρους που πρέπει να διατεθούν για την ολοκλήρωση των Προγραμμάτων.
- ✓ Προέβη σε ορθολογική κατανομή των πόρων, με στόχο την εξυπηρέτηση των προτεραιοτήτων που είναι:
  1. η σταθερή επιδίωξη για πραγματική σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας,

⁶ Βλέπε πίνακα Ι στην αρχή της εργασίας.

2. η αντιμετώπιση του υψηλού επιπέδου ανεργίας και η βελτίωση των υπηρεσιών εκπαίδευσης και κατάρτισης,
3. η διασφάλιση της προόδου στον τομέα του περιβάλλοντος,
4. η αντιμετώπιση των διοικητικών αδυναμιών και των προβλημάτων κυρίως διαχείρισης και υλοποίησης που απορρέουν από αυτές,
5. η αντιμετώπιση του ελλείμματος βασικών υποδομών,
6. η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός των παραγωγικών τομέων της οικονομίας,
7. η κάλυψη της καθυστέρησης στον τομέα των καινοτομιών, και ιδίως της Κοινωνίας της Πληροφορίας, στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα,
8. η αντιμετώπιση των ελλειμμάτων στους τομείς που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής,
9. η άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων και η σύγκλιση των Ελληνικών Περιφερειών με τις άλλες Ευρωπαϊκές.

Παράλληλα σημαντικοί πόροι ύψους 1.8 δις ευρώ θα αντληθούν μέσω των τεσσάρων Κοινοτικών πρωτοβουλιών⁷ των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων που για το χρονικό διάστημα 2000 - 2006 είναι οι εξής:

- ✓ **EQUAL**: διεθνική συνεργασία για την προώθηση νέων πρακτικών καταπολέμησης των πάσης φύσεως διακρίσεων και των ανισοτήτων, στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας.
- ✓ **LEADER+**: ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω ολοκληρωμένων αναπτυξιακών προγραμμάτων και συνεργασίας ομάδων τοπικής δράσης.
- ✓ **URBAN II**: οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των πόλεων και των συνοικιών που αντιμετωπίζουν κρίση, ώστε να προωθηθεί η βιώσιμη αστική ανάπτυξη.
- ✓ **INTERREG III**: διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία που αποβλέπει στην τόνωση της ανάπτυξης και σε ισόρροπη και αρμονική διευθέτηση του ευρωπαϊκού εδάφους.

Για την περίοδο (2000-2006) το 5,35 % της συνολικής συνδρομής των διαρθρωτικών ταμείων διατίθεται για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες. Επισημαίνεται ότι παραμένουν ως αποθεματικά (επίδοσης και προγραμματισμού) ακατανέμητοι πόροι για το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης ύψους 2,29 δις ευρώ που θα κατανεμηθούν κατά τη διάρκεια της νέας προγραμματικής περιόδου με συγκεκριμένα κριτήρια επίδοσης και αποτελεσματικότητας.

Το πεδίο εφαρμογής κάθε κοινοτικής πρωτοβουλίας που χρηματοδοτείται από ένα μόνο Διαρθρωτικό Ταμείο⁸, μπορεί να διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνει όλα τα προβλεπόμενα μέτρα. Τα επιλέξιμα μέτρα για κάθε κοινοτική πρωτοβουλία⁹ ορίζονται στους Προσανατολισμούς της Επιτροπής.

Συνολική εικόνα προόδου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 2000-2006

Την περασμένη άνοιξη του 2006 συμπληρώθηκαν τα τέσσερα περίπου έτη από την έγκριση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Μετά τις συνεδριάσεις των επί μέρους Επιτροπών Παρακολούθησης, τις εγκρίσεις των Συμπληρωμάτων Προγραμματισμού, των κριτηρίων επιλογής πράξεων και την πλήρη ενεργοποίηση του διοικητικού μηχανισμού διαχείρισης των

⁷ Οι κοινοτικές πρωτοβουλίες αναλύονται πιο κάτω, στο υποκεφάλαιο Ταμείο Συνοχής.

⁸ **INTERREG III** και **URBAN II** από το Ε.Τ.Π.Α., το **EQUAL** από το Ε.Κ.Τ. και το **LEADER+** από το Ε.Γ.Τ.Π.Ε. - Τμήμα Προσανατολισμού.

⁹ Ανάλυση πιο κάτω

Προγραμμάτων, το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης βρισκόταν σε πλήρη ανάπτυξη και ώριμη φάση υλοποίησης.

Μέσα από την επιτυχή λειτουργία του νέου συστήματος διαχείρισης και παρακολούθησης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και παρά τις θεσμικές και δομικές καινοτομίες εφαρμογής των νέων διαδικασιών, προέκυψε ως αποτέλεσμα η πρόοδος σε ικανοποιητικό βαθμό βασικών παραμέτρων υλοποίησης του Γ' Κ.Π.Σ., η προώθηση σημαντικών ενεργειών προαπαιτούμενων για την αποτελεσματική διαχείριση του Γ' Κ.Π.Σ., και η διάχυση και σε σημαντικό βαθμό εμπέδωση των νέων διαχειριστικών απαιτήσεων και αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων (διαχειριστικών αρχών και τελικών δικαιούχων).

Η υλοποίηση του Γ' Κ.Π.Σ. με όρους αριθμητικούς και οι προοπτικές εξέλιξης των δεσμεύσεων και εισροών κοινοτικής συμμετοχής, παρουσιάζονται στους πίνακες που βρίσκονται στην αρχή της παρούσας εργασίας. Από τα μέχρι σήμερα στοιχεία διαπιστώνεται μια δυναμική εκκίνηση του Γ' Κ.Π.Σ.: Είναι χαρακτηριστικό πώς μόνο στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.), στο οποίο δεν είναι καταγεγραμμένα όλα τα σχετικά στοιχεία, καταγράφονται τα ακόλουθα δεδομένα:

- ✓ Έχει ενταχθεί στα Επιχειρησιακά Προγράμματα και έχει καταχωρηθεί μεγάλος αριθμός έργων (πράξεων), ο οποίος υπερβαίνει τα 1.100 ενώ βρίσκονται σε τελικό στάδιο έκδοσης αποφάσεων ένταξης 400 ακόμη έργα.
- ✓ Ο συνολικός προϋπολογισμός των έργων που έχουν ενταχθεί στα Ε.Π. και έχουν καταχωρηθεί στο Ο.Π.Σ. ανέρχεται σε 8,7 εκ. ευρώ και πλησιάζει το 30% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Κ.Π.Σ., στοιχείο που υποδηλώνει τη δυναμικότητα των Προγραμμάτων και αναμένεται να προσδώσει άμεση κινητοποίηση στο παραγωγικό δυναμικό της χώρας.

Τη τελευταία χρονική περίοδο, ενεργοποιήθηκε το 60% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.¹⁰ Το στοιχείο αυτό κατά Ε.Π., το οποίο παρουσιάζει τις προσκλήσεις που έχουν εκδοθεί από επί μέρους Μέτρα των Προγραμμάτων προκειμένου να υποβληθούν προτάσεις έργων, καταδεικνύει το βαθμό ετοιμότητας του κάθε Προγράμματος για την ένταξη πράξεων σε αυτό.

Παρακολουθώντας τη διαχρονική εξέλιξη του αριθμού των έργων που προτείνονται προς ένταξη, των έργων που αξιολογούνται και αυτών που εντάσσονται στα Προγράμματα, διαπιστώνονται σημαντικά επιταχυνόμενοι ρυθμοί προόδου, παράμετροι που καταδεικνύουν τη βελτιούμενη διαχειριστική ικανότητα των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και τη δυναμική της προόδου των Ε.Π.

Μέχρι τον Ιούλιο του 2003, μετά τις εγκρίσεις των Ε.Π. και τη διαπίστωση της διαχειριστικής επάρκειας των συστημάτων διαχείρισης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, είχαν εισπραχθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πόροι ύψους 2.360 εκ. ευρώ ενώ με βάση τις δαπάνες που είχαν υλοποιηθεί και καταχωρηθήκαν στο Ο.Π.Σ., υποβλήθηκαν αιτήσεις και αναμενόταν προς είσπραξη πρόσθετοι πόροι ύψους 587,72 εκ. ευρώ. Με βάση τις εκτιμήσεις οικονομικής προόδου των επί μέρους Προγραμμάτων και τις πρόσθετες αιτήσεις που αναμενόταν να υποβληθούν στην Επιτροπή εντός έτους 2003, εκτιμούταν ότι οι κοινοτικοί πόροι που θα εισέρρεαν στη χώρα θα ανέρχονταν αθροιστικά σε 5.234 εκ. ευρώ.

Το σημαντικότερο ωστόσο στοιχείο από την έως τώρα πρόοδο του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, δεν είναι τα οικονομικά αποτελέσματα της εφαρμογής αυτής αλλά η πλήρης ενεργοποίηση του νέου αναπτυξιακού προγράμματος και των φιλόδοξων στόχων του και η αναμενόμενη σημασία των στόχων αυτών για την ελληνική οικονομία και κοινωνία στο επίπεδο της πραγματικής οικονομικής και κοινωνικής σύγκλισης.

Σημαντικές παράμετροι που συνέβαλαν στην αποτελεσματική λειτουργία του νέου συστήματος διαχείρισης είναι αφενός η απρόσκοπτη ανταπόκριση των διαχειριστικών αρχών στα καθήκοντά τους, αφετέρου η αποδοτική συνεργασία των εμπλεκόμενων αρχών διαχείρισης τόσο με την Διαχειριστική Αρχή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και με την Αρχή Πληρωμής, όσο και με τους φορείς υλοποίησης

¹⁰ Πηγή Στοιχείων: Συνεδρίαση της 3ης Επιτροπής Παρακολούθησης, στα Χανιά με θέμα την πορεία υλοποίησης του Γ' Κ.Π.Σ. (Δελτίο Τύπου - Αθήνα, 21 Ιουλίου 2003)

των έργων όπως διαπιστώνεται από τη μέχρι σήμερα εμπειρία εφαρμογής των Προγραμμάτων.

Είναι σκόπιμο να υπογραμμιστούν βασικές ενέργειες της προηγούμενης περιόδου που αφέδωσαν προς την κατεύθυνση αυτή. Ειδικότερα :

- ✓ Η προετοιμασία του αναγκαίου κανονιστικού πλαισίου επέτρεψε την απρόσκοπτη και σύμφωνα με τους Κανονισμούς, έναρξη λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.
- ✓ Η λειτουργία των Επιτροπών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Υποεπιτροπών, στις οποίες συμμετείχαν 1000 και πλέον εκπρόσωποι οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Στις συνεδριάσεις αυτές επικράτησε ένα απόλυτα συναινετικό κλίμα, οι αποφάσεις ήταν ομόφωνες και αναπτύχθηκε ένας ουσιαστικός διάλογος. Σε αυτό συνέβαλε ουσιαστικά η τριετής περίπου ανοικτή διαδικασία που ακολουθήθηκε στο πλαίσιο της προετοιμασίας του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.
- ✓ Η συστηματική παροχή οδηγιών, εγκυκλίων, κατευθύνσεων κ.λ.π. απαντώντας στις εκάστοτε προγραμματικές και διαχειριστικές ανάγκες των διαχειριστικών αρχών, επέτρεψε την ομογενοποιημένη και σύμφωνη με το κανονιστικό πλαίσιο, αντιμετώπιση όλων των ζητημάτων προγραμματισμού και διαχείρισης που διαφάνηκαν μέχρι σήμερα.
- ✓ Η διαδικασία γνωμοδοτήσεων των εμπλεκόμενων φορέων για την ένταξη προτάσεων έργων στα Ε.Π. λειτούργησε ως ένα βαθμό εκπαιδευτικά για τις πρώτες φάσεις ενεργοποίησης των Προγραμμάτων ενώ βελτίωσε το συντονισμό των εμπλεκόμενων διοικητικών αρχών και τη συνοχή της εφαρμογής του αναπτυξιακού Προγράμματος.
- ✓ Η οργάνωση σημαντικού αριθμού εκπαιδευτικών σεμιναρίων, ημερίδων, συναντήσεων κλπ συνέβαλε στην αναβάθμιση της λειτουργίας των επί μέρους διαχειριστικών αρχών, στη διευκόλυνση της αντιμετώπισης των επί μέρους προβλημάτων και στη δυνατότητα αναδράσεων και προγραμματισμού διορθωτικών μέτρων.

Η αποτίμηση της μέχρι σήμερα πορείας υλοποίησης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, θα πρέπει πέραν των στοιχείων της οικονομικής διαχείρισης που αποτυπώνονται στους αντίστοιχους πίνακες, να επισημαίνει τα σημεία προόδου που εντοπίζονται σε θεσμικό ή διοικητικό επίπεδο και τα οποία συμβάλλουν στην κατεύθυνση επίτευξης των τεθέντων στόχων. Παράλληλα κρίνεται αναγκαία η καταγραφή των προοπτικών και των επιχειρησιακών στόχων που τίθενται για το επόμενο έτος, λαμβάνοντας υπόψη την αποκτηθείσα εμπειρία και τα βασικά ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Γενικά

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου 2000 - 2006 εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την αριθ. Ε(2001) 806/09-04-01 Απόφασή της και αποτελεί το πιο σημαντικό μέσο / εργαλείο για την επίτευξη της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Ηπείρου 2000-2006, ανέρχεται σε 698,69 εκατ. Ευρώ εκ των οποίων 609,60 εκατ. Ευρώ Δημόσια Δαπάνη.

Χωρική Διάσταση Εθνικής Πολιτικής

Η χωρική διάσταση - περιφερειακή ανάπτυξη της εθνικής πολιτικής απεικονίζεται στο *Περιφερειακό Σκέλος του Σχεδίου Ανάπτυξης 2000-2006*¹¹, όπου παρουσιάζεται αναλυτικά η κατάσταση στις δεκατρείς Περιφέρειες της χώρας, προσδιορίζεται η στρατηγική και οι αναπτυξιακές κατευθύνσεις με τις κύριες κατηγορίες δράσεων, οι οποίες διαμορφώνουν το πλαίσιο των αντίστοιχων δεκατριών Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Π.Ε.Π.). Η Περιφερειακή Ανάπτυξη αποτελεί τον έβδομο Άξονα Προτεραιότητας του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Κ.Π.Σ.).

Οι παρεμβάσεις, στο πλαίσιο του Κ.Π.Σ., διεξάγονται με τη μορφή ολοκληρωμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων κατά περιφέρεια, των προαναφερθέντων Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή. Σε κάθε Π.Ε.Π. παρουσιάζονται ολοκληρωμένες προτεραιότητες για την περιφερειακή ανάπτυξη, οι οποίες είναι εξειδικευμένες στα προσιδιάζοντα σε κάθε περιφέρεια χαρακτηριστικά.

Χαρακτηριστικά, στα Π.Ε.Π. κατανέμεται το 1/3 περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 2000-2006. Πιο συγκεκριμένα, ο σχεδιασμός του Γ' Κ.Π.Σ. προβλέπει ότι από τα 44 δις ευρώ περίπου (κοινοτικών, εθνικών και ιδιωτικών) πόρων τα 11 δις θα διατεθούν στις περιφέρειες της χώρας. Το αμιγώς περιφερειακό σκέλος, τα 13, δηλαδή, Π.Ε.Π., αντιπροσωπεύει το 25% του συνόλου του Γ' Κ.Π.Σ.. Στην πραγματικότητα, όμως, όπως καταδεικνύεται και στη μελέτη του Π.Ε.Π. Αττικής, το ύψος των κονδυλίων που διαχειρίζονται οι δεκατρείς (13) Περιφέρειες της χώρας είναι υψηλότερο, δεδομένης της επικάλυψης και διάδρασης με τα αντίστοιχα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Είναι πρόδηλο ότι η περιφερειακή διάσταση του Κ.Π.Σ. αποτελεί πρόκληση για τις ελληνικές περιφέρειες, οι οποίες καλούνται άμεσα να συνδράμουν στη συνολική ανάπτυξη της χώρας μέσω της ιεράρχησης και της αξιολόγησης των αναγκών τους ώστε να αναδειχθούν τα, από οικονομική σκοπιά, σκόπιμα, ώριμα και επιλέξιμα έργα. Τα έργα αυτά νοούνται ως το μέσο επίτευξης του διττού στόχου της διαπεριφερειακής σύγκλισης αφενός, της άμβλυνσης των ενδο- και διαπεριφερειακών ανισοτήτων, αφετέρου.

Τούτου λεχθέντος, περιγράφεται, εν συνεχεία, η δομή του Π.Ε.Π. Ηλείου 2000-2006, οι επιλεγείσες, δηλαδή, θεσμικές διευθετήσεις, μέσα από τη μελέτη των διαδικασιών ένταξης - υλοποίησης - παρακολούθησης των έργων του Π.Ε.Π., συνάγονται δε ορισμένα συμπεράσματα για την επάρκεια της διαδικασίας και για τον βαθμό επίτευξης του προαναφερόμενου διττού στόχου.

Το Π.Ε.Π. Ηλείου 2000 - 2006 διαρθρώνεται σε πέντε (5) βασικούς Άξονες Προτεραιότητας, πλέον εκείνου της Τεχνικής Βοήθειας για την εφαρμογή του Προγράμματος, οι οποίοι περιγράφονται αναλυτικότερα παρακάτω.

*Στόχοι - Επιδιώξεις Ε.Π. ανά Άξονα Προτεραιότητας*¹²

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 1 :

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΜΕΣΗΣ ΓΕΙΤΝΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΜΕ ΤΗ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

Περιγραφή - Επιδιώξεις

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Άξονα Προτεραιότητας αντιστοιχεί στο 36% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος, φθάνοντας στα 251,57 εκατ. ΕΥΡΩ.

¹¹ Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006. ΥΠ.ΕΘ.Ο., 2002, Γενικό/ Τομεακό/ Περιφερειακό Μέρος

¹² Πηγή: Έκθεση 2ης Επιτροπής Παρακολούθησης Κ.Π.Σ. , Ημ/νία: 25/4/2002

Κυρίαρχο στοιχείο του συγκεκριμένου Άξονα Προτεραιότητας είναι η συμπλήρωση και η κάλυψη των μεγάλων αναγκών της Περιφέρειας σε βασικές μεταφορικές υποδομές, - οδικές και λιμενικές, αλλά και μικρής κλίμακας βελτιώσεις στις σιδηροδρομικές υποδομές.

Παράλληλα στο πλαίσιο του Άξονα θα καλυφθούν δράσεις υπέρ του δευτερογενή και ιδιαίτερα του μεταποιητικού τομέα, για την ίδρυση νέων μονάδων, αλλά και επέκταση ή/και εκσυγχρονισμό των μεταποιητικών μονάδων της Περιφέρειας.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2:

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ

Περιγραφή - Επιδιώξεις

Στο συγκεκριμένο Άξονα Προτεραιότητας περιλαμβάνονται παρεμβάσεις για την ανάπτυξη του αγροτικού χώρου της Περιφέρειας, με συνολικό προϋπολογισμό 237,82 εκ. ΕΥΡΩ, ποσό που αντιπροσωπεύει το 34% του συνολικού προϋπολογισμού του Ε.Π. Οι παρεμβάσεις στον αγροτικό χώρο θα υλοποιηθούν με δύο υποάξονες προτεραιότητας.

Ο πρώτος υποάξονας αναφέρεται στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος στην ανασυγκρότηση της υπαίθρου και στην βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων, με έργα αποχέτευσης, βιολογικών καθαρισμών και λοιπών δράσεων για την προστασία και βελτίωση του φυσικού περιβάλλοντος και τον εκσυγχρονισμό του πρωτογενή τομέα.

Ο δεύτερος υποάξονας περιλαμβάνει ένα πλέγμα δράσεων στην ορεινή και μειονεκτική ενδοχώρα. Οι δράσεις αυτές αναφέρονται σε όλους τους παραγωγικούς και κοινωνικούς τομείς, στοχεύοντας στην συνολική και ισόρροπη ανάπτυξη της μειονεκτικής ενδοχώρας της Περιφέρειας. Επιπρόσθετα εκτός από τις δράσεις αυτές, περιλαμβάνονται συμπληρωματικά και ολοκληρωμένες συνεκτικές παρεμβάσεις συγχρηματοδοτούμενες από το Ε.Γ.Τ.Π.Ε. και το Ε.Κ.Τ. σε συγκεκριμένες / ειδικές αγροτικές περιοχές που αντιμετωπίζουν έντονη αναπτυξιακή υστέρηση.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3:

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Περιγραφή - Επιδιώξεις

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Άξονα Προτεραιότητας αντιστοιχεί στο 13,83% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος, φθάνοντας στα 96,65 εκατ. ΕΥΡΩ.

Στόχος του Άξονα Προτεραιότητας είναι ο εκσυγχρονισμός των τουριστικών καταλυμάτων και αναβάθμισή τους με μικρής κλίμακας αύξηση των τουριστικών κλινών, σε περιοχές της Περιφέρειας που διαπιστώνεται έλλειψη τέτοιων υποδομών με σκοπό εκσυγχρονισθεί / αναβαθμισθεί η ξενοδοχειακή υποδομή, με σεβασμό στο φυσικό και ανθρωπογενές / πολιτιστικό περιβάλλον.

Παράλληλα ένα άλλο μέρος δράσεων του Άξονα αυτού αναφέρεται στο λειτουργικό και διοικητικό εκσυγχρονισμό των μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων όλων των σχετικών κλάδων.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4:

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΑΣΤΙΚΩΝ & ΗΜΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ

Περιγραφή - Επιδιώξεις

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Άξονα Προτεραιότητας (εξ' ολοκλήρου δημόσια δαπάνη) αντιπροσωπεύει το 14,22% της συνολικής δαπάνης του Προγράμματος, φθάνοντας στα 86,70 εκατ. ΕΥΡΩ.

Όλες οι δράσεις του Άξονα Προτεραιότητας αναφέρονται στα αστικά και ημιαστικά κέντρα. Ένα μέρος των δράσεων συμπληρώνουν και βελτιώνουν τις υποδομές των νοσοκομειακών μονάδων, οι οποίες δεν είχαν συμπεριληφθεί στο Β' Κ.Π.Σ. ενώ υποστηρίζεται η ένταξη στην αγορά εργασίας του γυναικείου οικονομικά ενεργού πληθυσμού μέσω της βελτίωσης των υποδομών κοινωνικής πρόνοιας, κυρίως βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών.

Επίσης θα καλυφθούν ανάγκες βελτίωσης των υποδομών Α' βάρθμιας και Β' βάρθμιας εκπαίδευσης σε αίθουσες, αλλά κυρίως σε εργαστηριακό εξοπλισμό ενώ προβλέπονται και δράσεις ανάπτυξης υποδομών και Γ' βάρθμιας εκπαίδευσης. Παράλληλα προβλέπονται δράσεις αναβάθμισης και ανασυγκρότησης με εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων και αναπλάσεων με στόχο την βελτίωση του επίπεδου της ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας

Η ολοκλήρωση και η συμπλήρωση των υποδομών ορθολογικής και αποτελεσματικής διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, καθώς και η ανάπτυξη /αντικατάσταση ή/και επέκταση δικτύων ύδρευσης στα αστικά και ημιαστικά κέντρα της Περιφέρειας, αποτελούν ένα σημαντικό μέρος των δράσεων του συγκεκριμένου άξονα προτεραιότητας.

Τέλος, προβλέπονται ολοκληρωμένες παρεμβάσεις, οι οποίες αφορούν στη δημιουργία των κατάλληλων βασικών και κοινωνικών / πολιτιστικών υποδομών, στην ανάπτυξη επιχειρηματικών / παραγωγικών / οικονομικών πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένων και δράσεων ανάπτυξης των αναγκαίων δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και την υποστήριξη της απασχόλησής του.

Στο πρώτο κεφάλαιο του πρώτου μέρους της παρούσας εργασίας, παρατίθενται αναλυτικότερα το πλαίσιο, οι στόχοι και το περιεχόμενο των μέτρων 4 και 5 του Άξονα Προτεραιότητας 4.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Περιγραφή - Επιδιώξεις

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Άξονα Προτεραιότητας (εξ' ολοκλήρου Δημόσια Δαπάνη) αντιπροσωπεύει το 2,5% του συνολικού προϋπολογισμού του Προγράμματος, ανερχόμενος σε 17,3 εκατ. ΕΥΡΩ.

Οι δράσεις που αναμένεται να υλοποιηθούν στο πλαίσιο του πέμπτου άξονα προτεραιότητας του Π.Ε.Π. στοχεύουν στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για την εξυπηρέτηση της υλοποίησης και χρήσης/ λειτουργίας έργων του Π.Ε.Π. και σε δράσεις προώθησης της απασχόλησης για κάλυψη αναγκών τοπικής ανάπτυξης.

Για την ενδυνάμωση των κοινωνικών υπηρεσιών υποστήριξης και την ενίσχυση της συμμετοχής του γυναικείου πληθυσμού στην αγορά εργασίας προβλέπεται η ενίσχυση δομών και μηχανισμών δημιουργίας και ανάπτυξης κοινωνικών υπηρεσιών, με ολοκληρωμένες δράσεις κατάρτισης του κατάλληλου προσωπικού και προώθηση της απασχόλησης ανέργων στον τομέα αυτό.

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6: ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Περιγραφή

Για την αποτελεσματική, έγκαιρη και αποδοτική εφαρμογή του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας, απαιτείται η άμεση έναρξη λειτουργίας της τεχνικής βοήθειας για την υποστήριξη και προετοιμασία (Διοικητική

και Τεχνική) των δράσεων που συγχρηματοδοτούνται από όλα τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Ο Άξονας αυτός αποτελείται από τρία Μέτρα, που αφορούν στα αντίστοιχα Διαρθρωτικά Ταμεία (Ε.Τ.Π.Α., Ε.Κ.Τ. και Ε.Γ.Τ.Π.Ε.), καλύπτοντας το 1,4% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του Προγράμματος, ήτοι 8,65 εκατ. ΕΥΡΩ.

Η Τεχνική Βοήθεια είναι μια μορφή παρέμβασης που σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1260/99 έχει ως στόχο να ενδυναμώσει, να στηρίξει και να βελτιώσει το σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Στόχος της Τεχνικής Βοήθειας είναι η υποβοήθηση της επιτάχυνσης της υλοποίησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, η ενίσχυση της ποιότητας της διαχείρισης και της παρακολούθησης της υλοποίησης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη χρησιμοποίηση των κοινοτικών και εθνικών πόρων.

Η εμπειρία του Β' Κ.Π.Σ., η ανάγκη βελτίωσης της αποτελεσματικότητας, της ποιότητας και της διαφάνειας στη νέα αναπτυξιακή προσπάθεια, και οι ιδιαίτερα αυστηρές απαιτήσεις των νέων κανονισμών, επέβαλαν την υιοθέτηση ενός νέου συστήματος διαχείρισης για τις ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας στο Κ.Π.Σ. 2000 - 2006 προκειμένου να ανταποκριθεί η χώρα στις ποιοτικές και ποσοτικές απαιτήσεις μιας παρέμβασης τέτοιας κλίμακας.

Βασικές αρχές του νέου συστήματος για την Τεχνική Βοήθεια είναι:

- ✓ Αποκέντρωση της αρμοδιότητας ανάθεσης της εκτέλεσης ενεργειών τεχνικής βοήθειας-στήριξης στις Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- ✓ Ενιαία, ευέλικτη και απλή διαδικασία για όλες τις διαδικασίες εκτέλεσης ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας-Στήριξης.

Στόχος είναι να χρηματοδοτούνται με κοινοτικούς και εθνικούς πόρους οι ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας - Στήριξης, που προάγουν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων του Κ.Π.Σ.

Οι διαθέσιμοι πόροι για τις ενέργειες Τεχνικής Βοήθειας-Στήριξης είναι:

- ✓ Ο προϋπολογισμός του Ε. Π "Τεχνική Βοήθεια 2000-2006"
- ✓ Ο προϋπολογισμός των Μέτρων Τεχνικής Βοήθειας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Κ.Π.Σ. 2000 - 2006 και
- ✓ Οι αμιγώς εθνικοί πόροι που διατίθενται από τον Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 2860/2000¹³ για τη σύσταση, οργάνωση και στελέχωση ειδικών υπηρεσιών για τη διαχείριση και εφαρμογή επιχειρησιακών προγραμμάτων προβλέπεται ότι: "Η άσκηση αρμοδιοτήτων διαχειριστικής αρχής δεν είναι συμβατή με την ιδιότητα τελικού δικαιούχου με εξαίρεση τις περιπτώσεις πράξεων τεχνικής βοήθειας-στήριξης". Συνεπώς για τις πράξεις Τεχνικής Βοήθειας-Στήριξης προβλέπεται κατ' εξαίρεση η ιδιότητα του τελικού δικαιούχου στις διαχειριστικές αρχές.

Οι συνολικοί πόροι που διατίθενται είτε για συγχρηματοδοτούμενες ενέργειες των Μέτρων Τεχνικής Βοήθειας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Κ.Π.Σ. 2000 - 2006 είτε για ενέργειες αμιγώς χρηματοδοτούμενες με εθνικούς πόρους του Π.Δ.Ε. εγκρίνονται ετησίως με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μετά από την υποβολή προτάσεων των αρμόδιων Υπηρεσιών.

Οι ενέργειες, που περιλαμβάνονται στο Ετήσιο Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας-Στήριξης είναι οι ενέργειες που αφορούν:

- ✓ τον προγραμματισμό,
- ✓ το σχεδιασμό,
- ✓ την προετοιμασία,

¹³ Ο Ν. 2860/2000 περιέχεται στο Παράρτημα.

- ✓ την αξιολόγηση,
- ✓ τη διαχείριση,
- ✓ την παρακολούθηση,
- ✓ τη δημοσιότητα,
- ✓ την εφαρμογή και
- ✓ τον έλεγχο

του Κ.Π.Σ., των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής.¹⁴

Η εκτέλεση των ενεργειών Τεχνικής Βοήθειας- Στήριξης ανατίθεται σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο Π.Δ. 4/2002.¹⁵

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε. συγχρηματοδοτούν, εκτός από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και τα Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού, και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

Σύμφωνα με τις διαδικασίες των άρθρων 48 έως 51 του Κανονισμού 1260/99 (περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία) και μετά από κοινοποίηση προς ενημέρωση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή εγκρίνει κατευθύνσεις που περιγράφουν, για κάθε πρωτοβουλία, τους στόχους, το πεδίο εφαρμογής και τις ενδεδειγμένες διατάξεις εφαρμογής. Οι κατευθύνσεις δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Σχετικοί Κανονισμοί¹⁶

2.1.5 Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2007-2013

Ο στρατηγικός στόχος της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης με κοινωνική συνοχή μπορεί να επιτευχθεί με την προώθηση μιας ανταγωνιστικής και δυναμικής οικονομίας βασισμένης στη γνώση, που να οδηγεί στην πλήρη απασχόληση με τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας. Οι προσανατολισμοί αυτοί αφορούν στο σύνολο των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ταυτόχρονα, στρατηγικός στόχος για την Ελλάδα είναι η επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και συνοχής προς το μέσο ευρωπαϊκό επίπεδο.

Με τις προοπτικές αυτές, ξεκινούν, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, οι διαδικασίες σχεδιασμού της περιόδου που θα ακολουθήσει την υλοποίηση του τρέχοντος ΚΠΣ 2000-2006. Για τη νέα προγραμματική περίοδο 2007 - 2013 η χώρα μας πρέπει να υποβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα νέο κείμενο προγραμματισμού, με τη μορφή ενός Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Ανάπτυξης, όπου θα περιγράφονται οι κύριοι αναπτυξιακοί στόχοι της χώρας μας σε εθνικό, τομεακό και περιφερειακό επίπεδο.

■ Κατανομή πόρων

Το νέο σχήμα χαρακτηρίζεται κατ' αρχάς από το μικρότερο, σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο (Γ' ΚΠΣ 2000-2006), πλήθος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων: ο στρατηγικός σχεδιασμός της χώρας για την περίοδο 2007-2013 θα υλοποιηθεί μέσα από οκτώ (8) Τομεακά ΕΠ, πέντε (5) Περιφερειακά ΕΠ και δώδεκα (12) ΕΠ Εδαφικής Συνεργασίας. Έτσι, στην περίοδο 2007-2013 το σύνολο των υποδομών προσπελασιμότητας θα υλοποιηθεί πλέον στο πλαίσιο ενός τομεακού ΕΠ, ενώ για

¹⁴ Άρθρο 12 παρ.1 Ν. 2860/2000 και άρθρο 1 παρ. 2 Π.Δ. 4/2002

¹⁵ Φ.Ε.Κ. 3/τ. Α /14-2-2002

¹⁶ Στο Παράρτημα

τους τομείς της υγείας και του πολιτισμού δεν θα υπάρχει πλέον διακριτό ΕΠ και οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν από Περιφερειακά και Τομεακά ΕΠ.

Παρουσίαση των νέων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Α. Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα:

Για την υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας, κατά την προγραμματική περίοδο 2007–2013, σε εθνικό επίπεδο σχεδιάζονται οκτώ (8) τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Περιγραφή των ΕΠ:

1. ΕΠ «Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη» Το ΕΠ «Περιβάλλον - Αειφόρος Ανάπτυξη» έχει ως κύρια αναπτυξιακή επιδίωξη την προστασία, αναβάθμιση και αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο για την προστασία της δημόσιας υγείας, την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και παράγοντα βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας.
2. ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» Το ΕΠ «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» έχει ως κύρια αναπτυξιακή επιδίωξη την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των φυσικών υποδομών και των συναφών υπηρεσιών του συστήματος μεταφορών της χώρας.
3. ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» Το ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» έχει ως κύρια αναπτυξιακή επιδίωξη τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος της χώρας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη διάσταση της καινοτομίας.
4. ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» Το ΕΠ «Ψηφιακή Σύγκλιση» επικεντρώνεται στο στρατηγικό στόχο «Ψηφιακό Άλμα στην παραγωγικότητα, Ψηφιακό Άλμα στην ποιότητα ζωής».
5. ΕΠ «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης» Το ΕΠ «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης» στοχεύει στη δημιουργία μιας πολιτο-κεντρικής, αποτελεσματικής, ανοιχτής και ευέλικτης διακυβέρνησης για τη μετάβαση από τη διαχείριση αρμοδιοτήτων και διαδικασιών στη διοίκηση πολιτικών, αποτελεσμάτων και υπηρεσιών.
6. ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» Το ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» θέτει ως στρατηγικούς στόχους τη δημιουργία συνθηκών πλήρους απασχόλησης, τη βελτίωση της ποιότητας της εργασίας και της παραγωγικότητας, καθώς και την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του διεθνούς ανταγωνισμού και των τεχνολογικών και παραγωγικών εξελίξεων.
Στοχεύει επίσης στην ενίσχυση της απασχόλησης των γυναικών, των νέων, των εργαζομένων μμεγαλύτερης ηλικίας και των ευάλωτων ομάδων και στην προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην αγορά εργασίας, καθώς και στη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.
7. ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» Το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου

Μάθηση» επικεντρώνεται σε τρεις στρατηγικούς στόχους:

- επένδυση στο μέλλον
  - βελτίωση του επιπέδου των βασικών δεξιοτήτων όλων
  - μεταρρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα,
- ώστε η δια βίου μάθηση να καταστεί πραγματικότητα για όλους και αύξηση της ποιότητας και της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

8. ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής» Το ΕΠ «Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής» αποσκοπεί στην κάλυψη της χρηματοδότησης δραστηριοτήτων προπαρασκευής, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, πληροφόρησης-δημοσιότητας και ελέγχου των ΕΠ, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση των δράσεων των Ταμείων.

Β. Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα:

Για την υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013, στο επίπεδο των πέντε χωρικών ενοτήτων που περιγράφηκαν παραπάνω, σχεδιάζονται πέντε Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ως εξής:

1. ΠΕΠ Μακεδονίας - Θράκης
2. ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων
3. ΠΕΠ Κρήτης και Νήσων Αιγαίου
4. ΠΕΠ Θεσσαλίας -Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου
5. ΠΕΠ Αττικής

Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα θα συμβάλλουν στην κάλυψη των εθνικών στρατηγικών στόχων, συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα και με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε χωρικής ενότητας / περιφέρειας.

Λόγω του ότι τα 5 ΠΕΠ καλύπτουν Περιφέρειες που ανήκουν σε διαφορετική κατηγορία (αμιγής στόχος σύγκλισης, phasing out, phasing in), θα υπάρξει διαφοροποίηση του εύρους των παρεμβάσεων που θα υλοποιηθούν σε κάθε τέτοια κατηγορία. Σε κάθε περίπτωση, τα ΠΕΠ για όλες τις Περιφέρειες θα καλύψουν έναν κοινό κορμό παρεμβάσεων ως εξής:

- κοινωνικές υποδομές,
- υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη (υποδομές νοσοκομείων και δομών κοινωνικής φροντίδας, ειδικών μονάδων, κέντρων υγείας και ανοιχτής φροντίδας, εξειδικευμένος εξοπλισμός, μέτρα ανάπτυξης και προστασίας της Δημόσιας Υγείας),
- πολιτισμός (ενίσχυση των βασικών πολιτιστικών υποδομών, προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς),
- έργα προσπελασιμότητας και περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας,
- πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης,
- πολιτικές ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών, νησιωτικών περιοχών.

Γ. Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας:

Στο πλαίσιο του Στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία», η Ελλάδα συμμετέχει στην υλοποίηση των κάτωθι 12 ΕΠ.

1. Προγράμματα Διασυνοριακής Συνεργασίας

1.1 Εξωτερικά σύνορα Διμερής Διασυνοριακή Συνεργασία (ΕΤΠΑ - IPA)

1. Ελλάδα-Αλβανία
2. Ελλάδα-ΠΓΔΜ
3. Ελλάδα-Τουρκία Πολυμερής Διασυνοριακή Συνεργασία (ΕΤΠΑ - IPA)
4. Αδριατική Πολυμερής Διασυνοριακή Συνεργασία (ΕΤΠΑ - ENPI)
5. MEDITERRANEAN SEA BASIN
6. BLACK SEA BASIN 1.2 Εσωτερικά σύνορα Διμερής Διασυνοριακή Συνεργασία (ΕΤΠΑ)
7. Ελλάδα-Ιταλία
8. Ελλάδα-Κύπρος
9. Ελλάδα-Βουλγαρία 2. Προγράμματα Διακρατικής Συνεργασίας
10. MEDITERRANEAN SEA BASIN
11. SOUTH EAST EUROPEAN SPACE
3. Πρόγραμμα Διαπεριφερειακής Συνεργασίας (INTER-REGIONAL COOPERATION PROGRAMME- INTERREG IV C)

Επιπλέον, μέσω του μηχανισμού διαπεριφερειακής συνεργασίας και των δικτύων αστικής ανάπτυξης, η Ελλάδα θα συμμετάσχει στην Κοινοτική Πρωτοβουλία «Περιφέρειες για την Οικονομική Αλλαγή».

Τέλος, η Ελλάδα προτίθεται να χρησιμοποιήσει Εθνικό Αποθεματικό Απροβλέπτων (ΕΑΑ). Το ΕΑΑ θα χρηματοδοτηθεί με πόρους που αντιστοιχούν στο 1% των πιστώσεων για την περιφερειακή σύγκλιση και θα αποτελέσει ειδικό εθνικό Πρόγραμμα. Το Πρόγραμμα θέτει ως στρατηγικό στόχο την κάλυψη απροβλέπτων τοπικών ή τομεακών κρίσεων της αγοράς εργασίας που συνδέονται με την οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση ή με τις συνέπειες της απελευθέρωσης του εμπορίου.

2.1.5 Αρχή Πληρωμής του Κ.Π.Σ.

Αρχή Πληρωμής Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης

Η Αρχή πληρωμής έχει ως σκοπό την εξασφάλιση των χρηματοδοτικών ροών από τα διαρθρωτικά ταμεία για τα επιχειρησιακά προγράμματα του Κ.Π.Σ. Στο πλαίσιο αυτό η Αρχή πληρωμής:

α) Καταρτίζει και υποβάλλει στην Επιτροπή τις αιτήσεις πληρωμών και τις δηλώσεις για όλες τις παρεμβάσεις του Κ.Π.Σ. και είναι αποδέκτης των εγκρίσεων πληρωμών των διαρθρωτικών ταμείων που αφορούν σε αυτές

β) Προσδιορίζει τους δικαιούχους των πιστώσεων που εγκρίθηκαν κατά επιχειρησιακό πρόγραμμα και διαρθρωτικό ταμείο και ενημερώνει σχετικά το Υπουργείο Οικονομικών για την εκταμίευση των αντίστοιχων ποσών, από τους λογαριασμούς που αυτό τηρεί στην Τράπεζα της Ελλάδος

γ) Παρακολουθεί τη διαδικασία μεταφοράς των σχετικών πιστώσεων στους τελικούς δικαιούχους και εξασφαλίζει ότι πραγματοποιείται στο ακέραιο το συντομότερο δυνατόν

δ) Υποβάλλει στην Επιτροπή, μέχρι τις 30 Απριλίου κάθε έτους τις προβλέψεις και εκτιμήσεις ...

ε) Συνεργάζεται με τη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. από τον καθορισμό των κανόνων λειτουργίας του Ο.Π.Σ. ως προς την επεξεργασία των πληροφοριών τις οποίες χρησιμοποιεί κατά την άσκηση των καθηκόντων της

στ) Διενεργεί ελέγχους ... (που προβλέπονται στο άρθρο 9 του παρόντος).

(Απόσπασμα Νόμου 2860/2000 περί διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις)

2.1.5

Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ.

1. Η διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. έχει την συνολική ευθύνη του προγραμματισμού και της εφαρμογής του Κ.Π.Σ. Ιδίως έχει ως σκοπό την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της νομιμότητας της διαχείρισης και της εφαρμογής του Κ.Π.Σ., καθώς και το συντονισμό του προγραμματισμού και της εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων και το συντονισμό των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Η διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) παρακολουθεί και συντονίζει την εφαρμογή του Κ.Π.Σ, μεριμνώντας ιδίως για τη συμβατότητα του με τις εθνικές πολιτικές

β) συντονίζει τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Κ.Π.Σ. και μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ.

γ) εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις σχετικά με τη διαχείριση, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και κάθε δραστηριότητα που υπάγεται στην αποστολή των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Ιδίως εκδίδει οδηγίες για τη ρύθμιση των προϋποθέσεων που αφορούν τον τρόπο ενημέρωσης των ενδιαφερομένων από τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων για κάθε κατηγορία μέτρου, τη διαδικασία υποβολής των προτάσεων και των στοιχείων που τις συνοδεύουν, την προθεσμία υποβολής των προτάσεων για κάθε κατηγορία έργων, την ειδικότερη διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων και κάθε άλλο σχετικό θέμα

δ) έχει την ευθύνη και διαχειρίζεται το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) ... σε ότι αφορά το Κ.Π.Σ. και μεριμνά ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των διαχειριστικών αρχών, των επιτροπών παρακολούθησης, της αρχής πληρωμής, των ελεγκτικών αρχών και της Επιτροπής

ε) Έχει την ευθύνη για την διενέργεια της ενδιάμεσης αξιολόγησης του Κ.Π.Σ. Επεξεργάζεται τα πορίσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης του Κ.Π.Σ. και των επιχειρησιακών προγραμμάτων και προτείνει στην επιτροπή παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. τροποποιήσεις του Κ.Π.Σ. και των επιχειρησιακών προγραμμάτων

στ) ενημερώνει τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων σχετικά με το κοινοτικό και εθνικό δίκαιο. Παρακολουθεί και ενημερώνεται για τις σχετικές ενέργειες των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων, για την εξασφάλιση της συμβατότητας των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των πράξεων με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο, ιδίως σε ότι αφορά την τήρηση των διατάξεων για τον ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις, την προστασία του περιβάλλοντος, την εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ των ανδρών και γυναικών και εισηγείται τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων αυτών από τους αρμόδιους φορείς σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο

ζ) επεξεργάζεται και προτείνει τροποποιήσεις του Κ.Π.Σ. προς την επιτροπή παρακολούθησής του

η) επεξεργάζεται σε συνεργασία με την επιτροπή, τους δείκτες που θα χρησιμοποιηθούν για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης ... και προτείνει στην επιτροπή παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. την κατανομή του αποθεματικού αυτού, καθώς και την κατανομή του αποθεματικού προγραμματισμού.

θ) οργανώνει και παρακολουθεί τη διαδικασία δημοσιότητας του Κ.Π.Σ. σε συνεργασία με την Επιτροπή και διαμορφώνει πλαίσιο αρχών δημοσιότητας για τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων, προκειμένου να εξασφαλίζεται η ομοιογένεια, η συνοχή και συντονισμός των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης του Κ.Π.Σ., καθώς και των επιχειρησιακών προγραμμάτων,

ι) συντάσσει και υποβάλλει στην Επιτροπή, ύστερα από έγκριση της επιτροπής παρακολούθησης του Κ.Π.Σ., την ετήσια έκθεση εκτέλεσης του Κ.Π.Σ.

ια) συμμετέχει στις ετήσιες συναντήσεις των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων και της Επιτροπής .

- ιβ) παρέχει στην Επιτροπή τα αναγκαία στοιχεία για την επαλήθευση της προσθετικότητας, κατά την έννοια του άρθρου 11 του κανονισμού
  - ιγ) εισηγείται τις κατηγορίες και τα κριτήρια των επιλέξιμων δαπανών και
  - ιδ) παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στην επιτροπή παρακολούθησης του Κ.Π.Σ.
- (Απόσπασμα Νόμου 2860/2000 περί διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις)

2.1.5 Ταμείο Συνοχής

Ένας από τους βασικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής των κρατών - μελών με απώτερο στόχο την μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών της Ένωσης.

Στο Πρωτόκολλο σχετικά με την οικονομική και κοινωνική συνοχή που έχει προσαρτηθεί στην Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση επιβεβαιώνεται η αποστολή της Κοινότητας να προωθήσει τη συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών και ορίζεται ότι ένα Ταμείο Συνοχής θα συνεισφέρει οικονομικά σε σχέδια για το Περιβάλλον και σε έργα υποδομής κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των Μεταφορών

Το **Ταμείο Συνοχής** ιδρύθηκε επίσημα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1164/94 του Συμβουλίου της 14ης Μαΐου 1994 όπως τροποποιήθηκε με τους κανονισμούς 1264/99 και 1265/99 και ορίστηκε ότι η δράση του είναι συμπληρωματική εκείνης των Διαρθρωτικών Ταμείων, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων χρηματοδοτικών μέσων και στοχεύει στην υποβοήθηση των λιγότερο εύπορων Κρατών Μελών.

Επιλέξιμες χώρες για συνδρομή από το Ταμείο Συνοχής για την περίοδο 1993 - 1999 αλλά και για την περίοδο 2000 - 2006 είναι η Ελλάδα, η Ισπανία και η Πορτογαλία.

Το Ταμείο Συνοχής παρέχει χρηματοδοτική συνδρομή σε έργα ή σε ανεξάρτητα από τεχνική και χρηματοδοτική άποψη στάδια έργων ή σε ομάδες έργων που συνδέονται με μία ορατή στρατηγική και σχηματίζουν ένα συνεκτικό σύνολο και τα οποία συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα του **περιβάλλοντος** και στον τομέα των **μεταφορών**.

Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να λαμβάνεται προκειμένου να διασφαλίζεται κατάλληλη ισορροπία μεταξύ των έργων στον τομέα περιβάλλοντος και εκείνων που αφορούν στον τομέα μεταφορών.

Το Ταμείο Συνοχής μπορεί επίσης να χορηγεί ενίσχυση για τη σύνταξη προπαρασκευαστικών μελετών που συνδέονται με τα έργα και τη λήψη μέτρων τεχνικής υποστήριξης συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας.

Κανένα από τα προτεινόμενα προς ένταξη έργα, δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Συνοχής και ταυτόχρονα από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων - Τμήμα Προσανατολισμού (ΕΓΤΠΕ) ή το Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ).

Για την περίοδο 2000 - 2006 ισχύει ο ιδρυτικός κανονισμός του Ταμείου Συνοχής όπως τροποποιήθηκε με τους Κανονισμούς (ΕΚ) 1264 και 1265 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999, Αν και ο ιδρυτικός κανονισμός του Ταμείου δεν τροποποιήθηκε ριζικά, τροποποιήθηκαν ορισμένες διατάξεις προκειμένου να ληφθούν υπόψη η εμπειρία από τη διαχείριση της περιόδου 1993 - 1999, η νέα μακροοικονομική κατάσταση (εισαγωγή του ευρώ, πρόοδος της σύγκλισης), η βούληση να ενισχυθούν τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου, όσο και η ανάγκη απλούστευσης της δημοσιονομικής διαχείρισης, εξορθολογισμού της παρουσίασης των έργων και ένταξής τους σε μία στρατηγική προσέγγιση σε μεγαλύτερο βαθμό από ότι στο παρελθόν.

Κατά την περίοδο 2000 – 2006, ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός του Ταμείου Συνοχής ανέρχεται σε 5.904 εκ. Ευρώ και η κοινοτική συνδρομή σε 3.300 εκ. Ευρώ περιλαμβανομένου του πληθωριστή.

Στη νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013, σύμφωνα με το νέο Σχέδιο Γενικού Κανονισμού, το οποίο συζητείται σε επίπεδο Συμβουλίου των Υπουργών της Ε.Ε, τροποποιείται η φιλοσοφία λειτουργίας του Ταμείου Συνοχής αφού πλέον το Ταμείο συγχρηματοδοτεί έργα / παρεμβάσεις, οι οποίες αποτελούν μέρος πολυετών επιχειρησιακών προγραμμάτων. Ως εκ τούτου οι διαδικασίες προγραμματισμού, σχεδιασμού, υλοποίησης καθώς και διαχείρισης αυτών των έργων ακολουθούν τις διαδικασίες που διέπουν τα επιχειρησιακά προγράμματα, στο πλαίσιο λειτουργίας όλων των διαρθρωτικών ταμείων (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΣ) αναφερόμενες πλέον σε Πρόγραμμα και όχι σε μεμονωμένα έργα.

Για τις ανάγκες διαχείρισης και παρακολούθησης των έργων που συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής έχει συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Παρακολούθησης του Ταμείου Συνοχής (ΕΥΔ & ΠΤΣ). Η Ειδική Υπηρεσία, εκτός του Ταμείου Συνοχής, διαχειρίζεται πόρους και δράσεις που αφορούν τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών καθώς και τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

◆ Ε.Τ.Π.Α.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Το ΕΤΠΑ δημιουργήθηκε το 1975 για τη χρηματοδοτική υποστήριξη των προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης υπέρ των μειονεκτικών περιφερειών.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για την περίοδο 2000-2006. Σκοπός του είναι η προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής με τη διόρθωση των κυριότερων περιφερειακών ανισορροπιών και τη συμμετοχή στην ανάπτυξη και στην αναδιάρθρωση των περιφερειών, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα συνεργία με τις παρεμβάσεις των άλλων διαρθρωτικών ταμείων.

Το ΕΤΠΑ παρεμβαίνει στο πλαίσιο του Στόχου 1 και του Στόχου 2 των κοινοτικών πρωτοβουλιών για τη διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία (INTERREG III) και την οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση των πόλεων και των περιοχών που αντιμετωπίζουν προβλήματα (URBAN II), καθώς και στις καινοτόμες ενέργειες και στα μέτρα τεχνικής βοήθειας που θεσπίστηκαν από τον γενικό κανονισμό.

Για τη μείωση της διαφοράς των επιπέδων ανάπτυξης στις διάφορες περιφέρειες και της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών ή νησιών, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών, το ΕΤΠΑ συμβάλλει στην αρμονική, ισορροπημένη και διαρκή ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων, στον υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας, στο υψηλό επίπεδο απασχόλησης και προστασίας του περιβάλλοντος και στην ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Πεδίο εφαρμογής

Για την επίτευξη της αποστολής υπέρ της περιφερειακής ανάπτυξης, το ΕΤΠΑ συμμετέχει στη χρηματοδότηση των ακόλουθων μέτρων:

- παραγωγικές επενδύσεις που επιτρέπουν τη δημιουργία ή τη διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης
- επενδύσεις σε έργα υποδομής που συμβάλλουν, στις περιφέρειες του στόχου 1, στην ανάπτυξη, στη διαρθρωτική προσαρμογή, στη δημιουργία και τη διατήρηση θέσεων απασχόλησης και σε όλες τις επιλέξιμες περιφέρειες, στη διαφοροποίηση, στην αναζωογόνηση, στην άρση της απομόνωσης και στην ανακαίνιση των οικονομικών εγκαταστάσεων και των παρακαμαζουσών βιομηχανικών περιοχών, των αστικών περιοχών που βρίσκονται σε παρακμή καθώς και των αγροτικών περιοχών και των περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία. Οι εν λόγω επενδύσεις μπορούν

επίσης να εστιαστούν στην ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας στις περιφέρειες του στόχου 1⁷.

- ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού με μέτρα ενίσχυσης των πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης και απασχόλησης και των δραστηριοτήτων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων· οι εν λόγω ενισχύσεις αφορούν την παροχή υπηρεσιών στις επιχειρήσεις, τη μεταφορά των τεχνολογιών, την ανάπτυξη των χρηματοδοτικών μέσων, τις άμεσες ενισχύσεις στις επενδύσεις, την πραγματοποίηση υποδομών γειτονίας και την ενίσχυση των διαρθρώσεων των υπηρεσιών γειτονίας·

- επενδύσεις στους τομείς της παιδείας και της υγείας, μόνο στο πλαίσιο του στόχου 1.

Οι τομείς που ενισχύονται από τα εν λόγω μέτρα είναι ιδίως η ανάπτυξη παραγωγικού περιβάλλοντος, η έρευνα και η τεχνολογική ανάπτυξη, η ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας, η προστασία και η βελτίωση του περιβάλλοντος, η ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών όσον αφορά την απασχόληση, και η διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία.

Σύμφωνα με τον γενικό κανονισμό, η κοινοτική πρωτοβουλία INTERREG III καθώς και οι καινοτόμες ενέργειες (μελέτες, πρότυπα σχέδια και ανταλλαγή εμπειριών) που υπάγονται στον τομέα της περιφερειακής ή τοπικής ανάπτυξης χρηματοδοτούνται μόνο από το ΕΤΠΑ. Ωστόσο, το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω Ταμείου μπορεί να διευρυνθεί σε εκείνο των άλλων διαρθρωτικών ταμείων για να καλύψει τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των προγραμμάτων πρωτοβουλίας ή του σχετικού πρότυπου σχεδίου.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΕΤΠΑ

Το άρθρο 22¹⁷ (του κανονισμού 1260/99) του Συμβουλίου προβλέπει ότι στόχος των καινοτόμων ενεργειών (μελέτες, πρότυπα σχέδια και ανταλλαγή εμπειριών) στις οποίες συμμετέχει το ΕΤΠΑ, είναι η ενίσχυση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας μέσω της μείωσης των διαφορών μεταξύ των περιφερειών με την ενίσχυση της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης και της χρησιμοποίησης νέων τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνίας. Κατ' αυτό τον τρόπο, η εν λόγω ανακοίνωση εγγράφεται στην ευρωπαϊκή στρατηγική που εγκρίθηκε κατά το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας¹⁸, η οποία εστιάζεται στην ενίσχυση της απασχόλησης, της οικονομικής ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής συνοχής στο πλαίσιο μιας οικονομίας που στηρίζεται στη γνώση.

Οι καινοτόμες ενέργειες της περιόδου 2000-2006 πρέπει, επομένως, να ανταποκρίνονται στα τρία θέματα προτεραιότητας:

- περιφερειακή οικονομία που στηρίζεται στη γνώση και στην τεχνολογική καινοτομία: ενίσχυση των μειονεκτικών περιφερειών ώστε να ανυψωθεί το τεχνολογικό τους επίπεδο·
- κοινωνία της πληροφορίας στην υπηρεσία της περιφερειακής ανάπτυξης (eEurope-regio)·
- περιφερειακή ταυτότητα και βιώσιμη ανάπτυξη: ενίσχυση της περιφερειακής συνοχής και ανταγωνιστικότητας μέσω ολοκληρωμένης προσέγγισης των οικονομικών περιβαλλοντικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων.

Η εφαρμογή των καινοτόμων ενεργειών θα πρέπει, εξάλλου, να επιτρέπει:

- τη βελτίωση της ποιότητας των παρεμβάσεων των προγραμμάτων των στόχων 1 και 2 στα οποία συμμετέχει το ΕΤΠΑ·
- την αξιοποίηση και την ενίσχυση της περιφερειακής εταιρικής σχέσης δημόσιου-ιδιωτικού τομέα·
- την εκμετάλλευση των συνεργιών μεταξύ της περιφερειακής πολιτικής και των άλλων κοινοτικών πολιτικών·
- τις ανταλλαγές μεταξύ περιφερειών και τη συλλογική εκμάθηση χάρη στη σύγκριση και στη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών.

¹⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής της 31.01.2001 «Οι περιφέρειες στη νέα οικονομία: κατευθύνσεις για τις καινοτόμες ενέργειες του ΕΤΠΑ για την περίοδο 2000-2006»

¹⁸ (23/24 Μαρτίου 2000),

Οι καινοτόμες ενέργειες πλαισιώνονται από περιφερειακά προγράμματα καινοτόμων ενεργειών των οποίων η στρατηγική καθορίζεται, στο πλαίσιο της τήρησης της αρχής της περιφερειακής εταιρικής σχέσης, από οργανωτική επιτροπή. Οι προτάσεις των προγραμμάτων πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή από το 2001 έως το 2005 το αργότερο μέχρι τις 31 Μαΐου κάθε έτους ώστε το όργανο αυτό να είναι σε θέση να επιλέξει τα προγράμματα τα οποία θα συγχρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ. Για τις καινοτόμες ενέργειες προβλέπονται ετησίως συνολικά κονδύλια ύψους 400 εκατ. ευρώ, δηλαδή το 0,4% του ετήσιου προϋπολογισμού που χορηγείται στο ΕΤΠΑ. Η συγχρηματοδότηση των εξόδων τους ανέρχεται:

- έως το 80%, στις περιφέρειες του στόχου 1·
- έως το 50%, ή και το 60% εφόσον το δικαιολογεί το κοινοτικό συμφέρον των καινοτόμων ενεργειών, στις περιφέρειες του στόχου 2.

Για λόγους συνοχής, θα ήταν σκόπιμο οι υπεύθυνοι για την πληρωμή και τον έλεγχο των προγραμμάτων καινοτόμων ενεργειών, να είναι οι ίδιοι με εκείνους που ορίζονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων των στόχων 1 και 2.

◆ E.K.T.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (Ε.Κ.Τ) δημιουργήθηκε το 1960, και είναι το βασικό μέσο της κοινωνικής κοινοτικής πολιτικής. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000-2006, παρέχει χρηματοδοτικές ενισχύσεις στα έργα επαγγελματικής κατάρτισης, επανεκπαίδευσης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης στο πλαίσιο του Στόχου 3 αλλά και στα πλαίσια των στόχων 1 και 2 των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Η ενίσχυση του Ε.Κ.Τ επικεντρώνεται ιδιαίτερα στους νέους ανέργους, στους ανέργους μακράς διάρκειας, στις μειονεκτούσες κοινωνικά ομάδες και στις γυναίκες.

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης των Διαρθρωτικών Ταμείων που διεξάγεται από το Πρόγραμμα Δράσης 2000 (Agenda 2000), ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στον εκ νέου ορισμό του πλαισίου και των πολιτικών προτεραιοτήτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) για την περίοδο 2000-2006, προκειμένου να δοθεί στήριξη στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, καθώς και στην εξασφάλιση της συνοχής και της συμπληρωματικότητας των ενεργειών που αναλαμβάνονται με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Καθήκοντα

Τα καθήκοντα του ΕΚΤ είναι η στήριξη μέτρων που αποσκοπούν στην πρόληψη και την καταπολέμηση της ανεργίας, την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης στην αγορά εργασίας με στόχο την αύξηση του επιπέδου απασχόλησης, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την οικονομική και κοινωνική συνοχή. Το ΕΚΤ πρέπει, ιδίως, να συνεισφέρει στις ενέργειες που αναλαμβάνονται με βάση την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση.

Πεδίο εφαρμογής

Το ΕΚΤ παρεμβαίνει στο πλαίσιο των τριών στόχων¹⁹, σχετικά με τις γενικές διατάξεις για τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Ο κανονισμός προβλέπει πέντε βασικούς τομείς πολιτικής για τη δραστηριότητα του ΕΚΤ:

- ανάπτυξη ενεργών πολιτικών στην αγορά εργασίας για την καταπολέμηση και την πρόληψη της ανεργίας, την προστασία τόσο των γυναικών όσο και των ανδρών από τη μακροχρόνια ανεργία, τη διευκόλυνση της επανένταξης των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας και την υποστήριξη της

¹⁹ Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) 1260/99

επαγγελματικής ενσωμάτωσης των νέων και των ατόμων που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας μετά από απουσία κάποιου χρόνου·

- προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με ιδιαίτερη προσοχή στα άτομα που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό·
- ανάπτυξη και βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης, της εκπαίδευσης και της παροχής συμβουλών στο πλαίσιο της πολιτικής για τη διά βίου μάθηση·
- προώθηση ενός ειδικευμένου, καταρτισμένου και προσαρμοσίμου εργατικού δυναμικού, ενθάρρυνση της καινοτομίας και της προσαρμοστικότητας όσον αφορά την οργάνωση της εργασίας και την υποστήριξη του επιχειρηματικού πνεύματος·
- ειδικά μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης και της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας (προοπτικές σταδιοδρομίας, πρόσβαση σε νέες ευκαιρίες απασχόλησης, στην επιχειρηματική δραστηριότητα κ.τ.λ.).

Ο στόχος 3 αποβλέπει στην «οριζόντια» παρέμβαση, δηλ. την παρέμβαση στο σύνολο του εδάφους της Ένωσης, πέρα από τις επιλέξιμες περιφέρειες του νέου στόχου 1.

Επίσης, το ΕΚΤ συνεκτιμά τρία οριζόντια θέματα:

- τη συμβολή στην προώθηση τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων τοπικών συμφώνων για την απασχόληση·
- τη συνεκτίμηση της κοινωνικής διάστασης καθώς και της διάστασης της αγοράς εργασίας της κοινωνίας της πληροφορίας·
- την ισότητα των ευκαιριών ανδρών και γυναικών στο πλαίσιο της προσέγγισης για την ένταξη των πολιτικών για την ισότητα των ευκαιριών.

Επιλέξιμες δραστηριότητες

Σε γενικές γραμμές, υπάρχουν τρεις επιλέξιμες μορφές βοήθειας από το ΕΚΤ:

- παροχή υποστήριξης σε άτομα, η οποία αναμένεται να αποτελέσει την κυριότερη μορφή βοήθειας και καλύπτει τομείς όπως η κατάρτιση ή η επαγγελματική εκπαίδευση, ο προσανατολισμός κ.ά·
- παροχή υποστήριξης σε δομές και συστήματα προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων στήριξης των ατόμων (για παράδειγμα, με την αύξηση της αποτελεσματικότητάς τους)·
- και συνοδευτικά μέτρα (παροχή υπηρεσιών και εξοπλισμού φροντίδας των εξαρτώμενων ατόμων, προώθηση συνοδευτικών μέτρων κοινωνικοπαιδαγωγικού χαρακτήρα, εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης).

Το ΕΚΤ πρέπει να παρεμβαίνει με βάση τις εθνικές προτεραιότητες που καθορίζονται στα εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση, τα οποία καταρτίζονται από τα κράτη μέλη. Η δράση του ΕΚΤ πρέπει να συνεκτιμά, επίσης, την εκ των προτέρων αξιολόγηση.

Συγκέντρωση

Προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των ενεργειών του ΕΚΤ, οι παρεμβάσεις του πρέπει να επικεντρώνονται σε περιορισμένο αριθμό τομέων ή θεμάτων, στις σημαντικότερες ανάγκες και τις αποδοτικότερες ενέργειες, λαμβάνοντας υπόψη τις εκ των προτέρων αξιολογήσεις και καλύπτοντας τους σχετικούς τομείς πολιτικής.

Ο κανονισμός προβλέπει τη θέσπιση συστημάτων μικρών επιδοτήσεων στο πλαίσιο των στόχων 1 και 3 με ειδικές διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση των μη κυβερνητικών οργανώσεων (ΜΚΟ) και των τοπικών εταιρικών σχέσεων. Προβλέπει επίσης τη δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΕΚΤ έως και 100% των επιλέξιμων δαπανών για την εφαρμογή αυτών των συστημάτων μικρών επιδοτήσεων.

Κοινοτικές πρωτοβουλίες, καινοτόμες ενέργειες και τεχνική συνδρομή

Σύμφωνα με τις διατάξεις του γενικού κανονισμού για τα Διαρθρωτικά Ταμεία, το ΕΚΤ συμβάλλει στην υλοποίηση της κοινοτικής πρωτοβουλίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων και των ανισοτήτων οποιασδήποτε μορφής στην

αγορά εργασίας (EQUAL).

Η κοινωνική και επαγγελματική ένταξη των ατόμων που ζητούν πολιτικό άσυλο θα συνεκτιμάται επίσης στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας EQUAL.

Επίσης, το ΕΚΤ χρηματοδοτεί ενέργειες προετοιμασίας και αξιολόγησης, στα κράτη μέλη ή σε κοινοτικό επίπεδο, που θεωρούνται απαραίτητες για την εκτέλεση:

- καινοτόμων ενεργειών και δοκιμαστικών σχεδίων (DE) (EN) (FR) για την αγορά εργασίας, την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση·
- μελετών και ανταλλαγής εμπειριών με πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα·
- της τεχνικής συνδρομής που συνδέεται με την προετοιμασία, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση και τον έλεγχο των δραστηριοτήτων που χρηματοδοτεί το ΕΚΤ·
- ενεργειών που επικεντρώνονται στο προσωπικό των επιχειρήσεων σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου·
- της ενημέρωσης των διαφόρων εταίρων που συμμετέχουν, των τελικών δικαιούχων και του κοινού γενικά.

◆ Κοινοτικές Πρωτοβουλίες

Κοινοτικές Πρωτοβουλίες

Τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε. συγχρηματοδοτούν, εκτός από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και τα Ενιαία Έγγραφα Προγραμματισμού, και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες.

Σύμφωνα με τις διαδικασίες των άρθρων 48 έως 51²⁰, και μετά από κοινοποίηση προς ενημέρωση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Επιτροπή εγκρίνει κατευθύνσεις που περιγράφουν, για κάθε πρωτοβουλία, τους στόχους, το πεδίο εφαρμογής και τις ενδεδειγμένες διατάξεις εφαρμογής. Οι κατευθύνσεις δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Για την περίοδο (2000-2006) το 5,35 % της συνολικής συνδρομής των διαρθρωτικών ταμείων διατίθεται για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες. Επισημαίνεται ότι παραμένουν ως αποθεματικά (επίδοσης και προγραμματισμού) ακατανέμητοι πόροι για το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης ύψους 2,29 δις ευρώ που θα κατανεμηθούν κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου με συγκεκριμένα κριτήρια επίδοσης και αποτελεσματικότητας.

Ο συνολικός προϋπολογισμός των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών για την Ελλάδα ανέρχεται σε 1,44 δις ευρώ, εκ των οποίων η κοινοτική συμμετοχή είναι 918 εκατ. ευρώ.

Το πεδίο εφαρμογής κάθε κοινοτικής πρωτοβουλίας που χρηματοδοτείται από ένα μόνο Διαρθρωτικό Ταμείο (το INTERREG III και το URBAN II από το ΕΤΠΑ, το EQUAL από το ΕΚΤ και το LEADER+ από το ΕΓΤΠΕ - Τμήμα Προσανατολισμού) μπορεί να διευρυνθεί ώστε να περιλαμβάνει όλα τα προβλεπόμενα μέτρα. Τα επιλέξιμα μέτρα για κάθε κοινοτική πρωτοβουλία ορίζονται στους Προσανατολισμούς της Επιτροπής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΕΝΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

Ένα πρόγραμμα κοινοτικής πρωτοβουλίας οφείλει ομοίως να ανταποκρίνεται στις γενικές απαιτήσεις για τη συνδρομή των διαρθρωτικών ταμείων²¹. Τα προγράμματα κοινοτικής πρωτοβουλίας που υποβάλλονται στην Επιτροπή θα πρέπει επομένως να

²⁰ Του Κανονισμού 1260/99 (περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία)

²¹ όπως παρατίθενται στον κανονισμό 1260/1999²¹

περιλαμβάνουν τα κατωτέρω καθοριζόμενα στοιχεία²². Τα απαραίτητα στοιχεία περιλαμβάνουν επίσης μια εκ των προτέρων αξιολόγηση όπως καθορίζεται στο άρθρο 41²³, ενώ οι βασικές διαπιστώσεις της εκ των προτέρων αξιολόγησης θα πρέπει να είναι ενσωματωμένες στο πρόγραμμα κοινοτικής πρωτοβουλίας. Το έγγραφο συμπληρωματικού προγράμματος μπορεί να υποβάλλεται την ίδια στιγμή με το σχέδιο ΠΚΠ.

1. Περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης

Όπως αναφέρεται στο σημείο 11 των κατευθυντήριων γραμμών για την URBAN II, η επιλεξιμότητα αστικών περιοχών για ένα πρόγραμμα κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN II εξαρτάται από την πλήρωση κριτηρίων όπως η ιδιαίτερη ανάγκη για μεταστροφή οικονομικών δραστηριοτήτων· υψηλά επίπεδα ανεργίας μακράς διάρκειας, φτώχεια και αποκλεισμός, εγκληματικότητα ενηλίκων και ανηλίκων, μεγάλος αριθμός μεταναστών, εθνικών και μειονοτικών ομάδων ή προσφύγων, επισφαλείς δημογραφικές τάσεις· χαμηλά επίπεδα οικονομικής δραστηριότητας χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης, σημαντικές ελλείψεις ικανοτήτων και υψηλά ποσοστά μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο· ιδιαίτερα υποβαθμισμένο περιβάλλον. Ως εκ τούτου, το ΠΚΠ θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- περιγραφή, ποσοτικοποιημένη εφόσον επιδέχεται ποσοτικοποίησης, της υφιστάμενης κατάστασης όσον αφορά τις διαφορές, τις αποκλίσεις και το δυναμικό οικονομικής και κοινωνικής αναζωογόνησης. Περιλαμβάνει ανάλυση, επαληθευμένη στην εκ των προτέρων αξιολόγηση (βλέπει κατωτέρω σημείο 3), των πλεονεκτημάτων, των αδυναμιών και του δυναμικού της επίμαχης αστικής περιοχής. Στην ανάλυση θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν περιφερειακά στατιστικά στοιχεία, τα οποία έχει συλλέξει η Eurostat και τα οποία περιλαμβάνονται στην βάση δεδομένων REGIO, καθώς και άλλες πηγές στατιστικών στοιχείων. Θα μπορούσαν επίσης να αποτελέσουν χρήσιμη πηγή πληροφοριών, τα στοιχεία και οι δείκτες που αναφέρονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Δράσης για την Απασχόληση, το οποίο έχει καταρτιστεί από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση (ΕΣΑ)·
- περιγραφή των χρηματοδοτικών πόρων που διατίθενται, τα κύρια αποτελέσματα των ενεργειών κατά την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού και τα διαθέσιμα αποτελέσματα της αξιολόγησης·
- περιγραφή της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης από άποψη πλεονεκτημάτων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών (SWOT), μικρομεσαίων επιχειρήσεων²⁴, απασχόλησης και αγοράς εργασίας κλπ·
- περιγραφή, ποσοτικοποιημένη στο βαθμό του δυνατού, της περιβαλλοντικής κατάστασης της(των) επίμαχης(ων) περιοχής(ών), μαζί με τα βασικά πλεονεκτήματα και αδυναμίες και τις ρυθμίσεις για την ένταξη της περιβαλλοντικής διάστασης στο πλαίσιο της συνδρομής, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση των κοινοτικών κανόνων·
- περιγραφή των πολιτικών για την αγορά εργασίας και την επαγγελματική κατάρτιση σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο· περιγραφές του επιπέδου εκπαίδευσης, ικανοτήτων, ελλείψεων και ποσοστών μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο·
- περιγραφή του αισθήματος ασφάλειας μεταξύ των πολιτών, επιπέδου εγκληματικότητας, χρήσης ναρκωτικών κλπ·

²² Βλέπε επίσης άρθρο 19 παράγραφος 3 του Γενικού Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999

²³ Βλέπε έγγραφο "Η εκ των προτέρων αξιολόγηση των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων" – Ευρωπαϊκή Επιτροπή

(http://www.inforegio.cec.eu.int/wbdoc/docoffic/working/sf2000b_en.htm).

²⁴ Οι νομικές μορφές τους όπως ορίζονται στη σύσταση της 3ης Απριλίου 1996, ΕΕ αριθ. L 107 της 30.04.1996, σ. 11.

- εκτίμηση της κατάστασης από άποψη ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, σχετικά με τις ευκαιρίες που παρέχονται στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει κάθε ομάδα: περιγραφή της κατάστασης ως προς τους μετανάστες, τις εθνικές και μειονοτικές ομάδες και τους πρόσφυγες.

2. Στρατηγική και προτεραιότητες

Οι στρατηγικές και οι προτεραιότητες του ΠΚΠ θα πρέπει αφενός να παρουσιάζουν διακεκριμένο αστικό περιεχόμενο ασχολούμενο με τα τοπικά προβλήματα και αφετέρου να συνεκτιμούν τα ακόλουθα στοιχεία:

- ένδειξη των σχετικών με τα ανωτέρω επιχειρησιακών στόχων, ποσοτικοποιημένων εφόσον επιδέχονται ποσοτικοποίησης.

- σύντομη περιγραφή της ενδεδειγμένης στρατηγικής για την επίτευξη των στόχων οικονομικής και κοινωνικής αναζωογόνησης και των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί για την επίτευξή τους, καθώς και του βαθμού στον οποίο η ακολουθούμενη στρατηγική λαμβάνει υπόψη τη στρατηγική ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού.

- συνοπτική περιγραφή των σχεδιαζόμενων προτεραιοτήτων (κατά προτίμηση περιορισμένου αριθμού) και των μέτρων που τις συνθέτουν, της στρατηγικής για την υλοποίησή τους και των αναμενόμενων επιπτώσεων

- βαθμός στον οποίο η στρατηγική λαμβάνει υπόψη :

- τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των οικείων αστικών περιοχών, συμπεριλαμβανομένων των δημογραφικών τάσεων,

- την περιβαλλοντική κατάσταση, την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων και την ανταπόκριση στην περιβαλλοντική πολιτική και στα σχετικά μέσα της Κοινότητας,

- την ένταξη γυναικών και ανδρών στην αγορά εργασίας,

- εφόσον έχει σημασία για την υλοποίηση του ΠΚΠ, τη στρατηγική της ΕΕ για την απασχόληση, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου κατά τον οποίο οι προτεραιότητες αντικατοπτρίζουν τις γενικές κατευθύνσεις της Επιτροπής σχετικά με τις πολιτικές των κρατών μελών για την απασχόληση και το εγκεκριμένο εθνικό πρόγραμμα για την απασχόληση. Θα πρέπει επίσης να παρέχεται αιτιολόγηση του τρόπου με τον οποίο οι προς υποβοήθηση δραστηριότητες σχετικά με τους ανθρώπινους πόρους και την απασχόληση συνάδουν με την εκ των προτέρων αξιολόγηση, συνεκτιμώντας τους ανθρώπινους πόρους και την απασχόληση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 41 παράγραφος 1.

- θα πρέπει να αποφευχθεί η επανάληψη μέτρων στο ΠΚΠ σε περίπτωση επικάλυψης περιοχής της URBAN II με περιοχή στόχου 1 ή 2. Αυτό αφορά επίσης μέτρα κατάρτισης βάσει του στόχου 3.

- περιφερειακές, εθνικές και κοινοτικές πολιτικές που επηρεάζουν την τοπική ανάπτυξη (συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν σημασία για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού) από οικονομική και κοινωνική σκοπιά (ΕΤΑ και καινοτομία, κοινωνία των πληροφοριών, εκπαίδευση και κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της στρατηγικής για τη δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση, κοινωνικός αποκλεισμός και άλλες) και βαθμός συνεκτικότητας με αυτές, κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής για την URBAN II, στις οποίες καθορίζονται οι κοινοτικές προτεραιότητες.

3. Ενσωμάτωση της εκ των προτέρων αξιολόγησης²⁵

Ο κανονισμός προβλέπει τη διεξαγωγή της εκ των προτέρων αξιολόγησης με ευθύνη των αρμόδιων αρχών για την κατάρτιση των σχεδίων ΠΚΠ και του συμπληρωματικού προγράμματος. Επίσης, ο κανονισμός καθορίζει ως στόχο της εκ των προτέρων αξιολόγησης την παροχή μιας βάσης για τη σύνταξη και την εκτίμηση των προαναφερθέντων εγγράφων, των οποίων αποτελεί τμήμα.

²⁵ Βλέπε έγγραφο " Η εκ των προτέρων αξιολόγηση των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων" – Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Για το σκοπό αυτό, οι αξιολογητές θα εκτιμούν το περιεχόμενο του σχεδίου ΠΚΠ που καταρτίζεται από τις αρμόδιες αρχές, σε σχέση με τους επιδιωκόμενους στόχους μέσω των διαρθρωτικών παρεμβάσεων. Θα παρέχουν λεπτομερή κρίση της ποιότητας του προγράμματος και, εφόσον παρίσταται ανάγκη, θα προτείνουν προσαρμογές ή προσθήκες στο αρχικό κείμενο. Μετά από τον απαιτούμενο διάλογο μεταξύ των αρμοδίων αρχών και των εμπειρογνομόνων αξιολογητών, θα καταρτίζεται ένα σχέδιο τελικού προγράμματος με αποκλειστική ευθύνη των εν λόγω αρχών. Το έγγραφο αυτό υποβάλλεται έπειτα στην Επιτροπή από τις αρχές που όρισε το υπόψη κράτος μέλος.

Στο πλαίσιο του εν λόγω σχεδίου τελικού προγράμματος, η ενσωματωμένη εκ των προτέρων αξιολόγηση θα λάβει τη μορφή παρατηρήσεων που θα επεξηγούν και θα αιτιολογούν την ανάλυση που προκύπτει από την παρούσα κατάσταση, την συνεκτικότητα της στρατηγικής και των προτεραιοτήτων που έχουν επιλεγεί, τις αναμενόμενες επιπτώσεις και τους διατεθειμένους χρηματοδοτικούς πόρους, καθώς και το προβλεπόμενο σύστημα εφαρμογής.

Εξέταση του γενικού πλαισίου

Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα αξιολογήσεων προγενέστερων περιόδων προγραμματισμού των διαρθρωτικών ταμείων ή άλλων σχετικών παρεμβάσεων σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο:

Ανάλυση των πλεονεκτημάτων, των αδυναμιών και του δυναμικού των επίμαχων αστικών περιοχών.

Ποσοτικοποιημένη περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης σε σχέση με τις ανισότητες, τις αποκλίσεις και το δυναμικό οικονομικής και κοινωνικής ανазωογόνησης, και σχετικά με την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων και την επικρατούσα κατάσταση στην αγορά εργασίας, που να καλύπτει το σύνολο του επιλέξιμου εδάφους αστικής περιοχής.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση πρέπει ειδικότερα να λαμβάνει υπόψη για την περιγραφή αυτή, την κατάσταση από άποψη ανταγωνιστικότητας, καινοτομίας, μικρομεσαίων επιχειρήσεων, απασχόλησης και αγοράς εργασίας.

Ένα χαρακτηριστικό των νέων κανονισμών είναι η αυξημένη έμφαση που δίδεται στην εκ των προτέρων αξιολόγηση (εάν έχει σημασία για το ΠΚΠ):

της κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης, κυρίως των τάσεων στην εθνική αγορά εργασίας, καθώς και στις αστικές περιοχές που αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα απασχόλησης, και της συνολικής στρατηγικής στον τομέα της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού·

της περιβαλλοντικής κατάστασης της επίμαχης περιφέρειας, ειδικότερα σε τομείς που θα επηρεαστούν σημαντικά από την συνδρομή, και των ρυθμίσεων για ένταξη της περιβαλλοντικής διάστασης στο πλαίσιο της συνδρομής και του βαθμού στον οποίο συνδυάζονται με τους υφιστάμενους βραχυπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς στόχους, για την διασφάλιση της τήρησης των κοινοτικών κανόνων σχετικά με το περιβάλλον· η εκ των προτέρων αξιολόγηση πρέπει να παρέχει περιγραφή, ποσοτικοποιημένη στο μέτρο του δυνατού, της υφιστάμενης περιβαλλοντικής κατάστασης και εκτίμηση των αναμενόμενων επιπτώσεων της στρατηγικής και της συνδρομής στην περιβαλλοντική κατάσταση· και

της κατάστασης από άποψη ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες που παρέχονται στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών εμποδίων για κάθε ομάδα, σε τομείς που περιλαμβάνουν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες γυναικών, την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, καθώς και το συμβιβασμό της οικογενειακής με την πρακτική ζωή.

Συνεκτικότητα των στρατηγικών επιλογών με τα χαρακτηριστικά της επίμαχης αστικής περιοχής

Η συνεκτικότητα της στρατηγικής και των στόχων, σε σχέση με τα ειδικά χαρακτηριστικά της(των) επίμαχης(ων) αστικής(ών) περιοχής(ών).

Οι αναμενόμενες επιπτώσεις των σχεδιαζόμενων προτεραιοτήτων για την ανάληψη δράσεων, με ποσοτικοποίηση των ειδικών στόχων τους σε σχέση με την αρχική κατάσταση, εφόσον επιδέχονται ποσοτικοποίησης. Αυξημένη έμφαση πρέπει να δοθεί στις αναμενόμενες επιπτώσεις στην κοινωνική και οικονομική κατάσταση,

κυρίως όσον αφορά τις τάσεις στην εθνική αγορά εργασίας, την περιβαλλοντική κατάσταση και την παροχή ίσων ευκαιριών.

Αιτιολόγηση των χρηματοδοτικών πόρων που διατίθενται στις διάφορες προτεραιότητες.

Συνεκτικότητα με περιφερειακές, εθνικές και κοινοτικές πολιτικές και προτεραιότητες.

Καταλληλότητα του συστήματος εφαρμογής

Επαλήθευση της συνάφειας των προτεινόμενων ρυθμίσεων εφαρμογής και παρακολούθησης.

Η αξιολόγηση αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του ΠΚΠ. Για λόγους διαφάνειας, θα ήταν επιθυμητό να συμπεριληφθεί το έργο των αξιολογητών σε ένα ενιαίο έγγραφο.

4. Τα μέτρα σε αδρές γραμμές

Το ΠΚΠ θα πρέπει να περιλαμβάνει περιγραφή, σε αδρές γραμμές, των σχεδιαζόμενων μέτρων για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων, μεταξύ άλλων τις πληροφορίες που χρειάζονται για τον έλεγχο της συμμόρφωσης προς τους κανόνες περί ανταγωνισμού²⁶. Τούτο θα πρέπει να περιλαμβάνει τον τίτλο, την περιγραφή, τις συνολικές επιδιώξεις και στόχους, τους επιθυμητούς δικαιούχους, ένδειξη της κατά προσέγγιση χρηματοδοτικής στάθμησης για κάθε μέτρο και τον προβλεπόμενο φορέα υλοποίησης - θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ποσοτικοποίηση των μέτρων πραγματοποιείται στο πλαίσιο του συμπληρωματικού προγράμματος. Θα πρέπει επίσης να υπάρχει περιγραφή της φύσεως των μέτρων τεχνικής βοήθειας για την κατάρτιση, παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΠΚΠ.

5. Χρηματοδότηση

Το χρηματοδοτικό σχέδιο, το οποίο θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις χρηματοδοτικές προοπτικές, δηλαδή η κατανομή των κονδυλίων στα διάφορα έτη που καλύπτονται από το ΠΚΠ (για παράδειγμα σε εκατοστιαίες μονάδες), πρέπει να ακολουθεί την κατανομή των δημοσιονομικών προοπτικών.²⁷

6. Εταιρική σχέση

Στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για την εταιρική σχέση, θα πρέπει να συνεκτιμούνται τα μέτρα που λαμβάνονται για τη διαβούλευση με τους εταίρους σχετικά με το πρόγραμμα. Σχετικά με το ζήτημα αυτό, στο άρθρο 8 των γενικών κανονισμών και στο σημείο 17 των κατευθυντήριων γραμμών της URBAN II αντανακλάται ο στόχος της κατά το δυνατόν ευρύτερης διαβούλευσης με όλους τους σχετικούς φορείς - τις περιφερειακές και τοπικές αρχές, τις λοιπές αρμόδιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είναι αρμόδιες για το περιβάλλον και για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, των ΜΚΟ και των ομάδων κατοίκων, μεταξύ άλλων εκείνων που δραστηριοποιούνται στον περιβαλλοντικό χώρο και των λοιπών ενδεδειγμένων φορέων όπως περιγράφονται στο άρθρο 8 του γενικού κανονισμού.

7. Διατάξεις εφαρμογής

Οι διατάξεις εφαρμογής κάθε ΠΚΠ θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

Την ορισθείσα από το κράτος μέλος αρχή διαχείρισης που είναι υπεύθυνη για το ΠΚΠ, μεταξύ άλλων : την ονομασία του φορέα, την επίσημη διεύθυνση και τον αρμόδιο·

την αρχή πληρωμής που όρισε το κράτος μέλος σύμφωνα με τις δικές του διοικητικές και θεσμικές ρυθμίσεις· ενδέχεται μάλιστα να συμπίπτει με την αρχή διαχείρισης. Η αρχή πληρωμής οφείλει να πιστοποιεί τις πάσης φύσεως δαπάνες που αναγράφονται στις αιτήσεις για πληρωμή προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να ελέγχει

²⁶ (βλέπε άρθρο 87 της Συνθήκης).

²⁷ (Σημείωση: Η Επιτροπή θα παράσχει το(τα) πρότυπο(α) για κάθε κράτος μέλος). Φυσικά, κάθε σχέδιο θα πρέπει επίσης να παρουσιάζει μια εσωτερική συνεκτικότητα, δηλαδή τα σύνολα πρέπει να ισούνται με το άθροισμα των ποσών.

ότι ανταποκρίνονται στους κοινοτικούς κανόνες και να εισπράττει τα εν λόγω ποσά πληρωμών·

τις ρυθμίσεις για τη διαχείριση του ΠΚΠ: περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τους διαφόρους θεσμικούς και χρηματοδοτικούς εταίρους της αρχής διαχείρισης, που εμπλέκονται στη διαχείριση και την υλοποίηση του ΠΚΠ. Κάθε ανάθεση αρμοδιοτήτων από την αρχή διαχείρισης σε άλλο φορέα θα πρέπει να αναφέρεται σαφώς·

τα συστήματα παρακολούθησης και αξιολόγησης, ιδίως τα καθήκοντα της επιτροπής παρακολούθησης : πρέπει να περιγράφονται συνοπτικά τα βασικά καθήκοντα κάθε φορέα επιφορτισμένου με την παρακολούθηση και αξιολόγηση, ιδίως ο ρόλος του στη συλλογή στοιχείων (παρακολούθηση) και στην προετοιμασία της αξιολόγησης μεσοδιαστήματος· ρυθμίσεις για τον καθορισμό των καθηκόντων και τη λειτουργία της επιτροπής παρακολούθησης· όσον αφορά την τελευταία, θα πρέπει να περιγράφονται οι ρυθμίσεις για περιοδική επανεξέταση της προόδου του ΠΚΠ, σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 3 των γενικών κανονισμών και το σημείο 22 των κατευθυντηρίων γραμμών για την URBAN II, και για την οργάνωση της αξιολόγησης μεσοδιαστήματος·

τις διαδικασίες συγκέντρωσης και διάθεσης της χρηματοδότησης, οι οποίες διασφαλίζουν τη διαφάνεια των ροών : τούτο αφορά την περιγραφή της οργάνωσης δύο χρηματοδοτικών ροών : α) της συμμετοχής των διαφόρων εταίρων στη χρηματοδότηση του ΠΚΠ (και των προτεραιοτήτων του) και στην οργάνωσή του· β) των βασικών φάσεων της κοινοτικής χρηματοδότησης από την αρχή πληρωμής έως τον τελικό δικαιούχο·

τα ειδικά μέτρα και τις διαδικασίες για τον έλεγχο του ΠΚΠ: πρέπει να περιγράφονται οι βασικές ρυθμίσεις, πρακτικές και κανόνες, εκτός από τις συνήθειες διαδικασίες δημοσιονομικού ελέγχου, οι οποίες εφαρμόζονται για κάθε κρατική δαπάνη σε ολόκληρο το εθνικό έδαφος. Η περιγραφή αυτή πρέπει να περιλαμβάνει τον ορισμό του ρόλου των διαφόρων μερών που εμπλέκονται στις εν λόγω ρυθμίσεις επίβλεψης, καθώς και την ονομασία του φορέα, την επίσημη διεύθυνση και τον αρμόδιο για τον οικονομικό έλεγχο της υλοποίησης του ΠΚΠ·

εφόσον παρίσταται ανάγκη, ένδειξη της χρησιμοποίησης της συνολικής επιδότησης για την εφαρμογή και τη διαχείριση τμήματος του ΠΚΠ (προτεραιότητας ή μέτρου). Τούτο θα πρέπει να περιλαμβάνει την ονομασία του φορέα (εφόσον είναι γνωστή), τον αρμόδιο, την επίσημη διεύθυνση, το σκοπό της συνολικής επιχορήγησης και τη σχετική χρηματοδοτική κατανομή σε επίπεδο προτεραιότητας. Στις παρεχόμενες πληροφορίες θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνεται έλεγχος της τήρησης του άρθρου 87 της Συνθήκης·

περιγραφή των ρυθμίσεων που έχουν συμφωνηθεί με την Επιτροπή, για την ανταλλαγή, με ηλεκτρονικό τρόπο, των στοιχείων που απαιτούνται για την τήρηση των απαιτήσεων σχετικά με τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση (βλέπε παράρτημα 1).

8. Αναλυτικός κατάλογος ελέγχου για ένα σχέδιο ΠΚΠ

Κατωτέρω παρατίθενται οι ελάχιστες απαιτήσεις για να θεωρηθεί ένα σχέδιο ΠΚΠ αποδεκτό από την Επιτροπή, ιδίως ότι το σχέδιο περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που καθορίζονται στο άρθρο 19 του Γενικού Κανονισμού και στο σημείο 18 των κατευθυντηρίων γραμμών για την URBAN II. Η ύπαρξη των εν λόγω στοιχείων δεν παρέχει φυσικά εγγυήσεις για την ποιότητα των προτάσεων, δεδομένου ότι τούτο θα πρέπει να επαληθευθεί κατά την εξέλιξη των ΠΚΠ.

- **Ποσοτικοποιημένη περιγραφή της τρέχουσας κατάστασης**, ως προς τις διαφορές από άποψη εισοδήματος και απασχόλησης, αποκλίσεις ως προς την υποδομή κλπ. και σχετικά με το δυναμικό οικονομικής και κοινωνικής αναζωογόνησης·
- Περιγραφή της ενδεδειγμένης **στρατηγικής** και της **προτεραιότητας** που έχει επιλεγεί για την επίτευξη των σχετικών στόχων, συμπεριλαμβανομένων κατάλληλων δεικτών και στόχων, όπως και περιγραφή των μέτρων·
- Συνεκτίμηση του περιεχομένου της ανακοίνωσης της Επιτροπής όσον αφορά τις **κατευθυντήριες γραμμές για την URBAN II**·
- Μια ολοκληρωμένη **εκ των προτέρων αξιολόγηση**, συμπεριλαμβανομένης μιας εκ

των προτέρων αξιολόγησης της **κατάστασης στην αγορά εργασίας**, μιας εκτίμησης της **περιβαλλοντικής κατάστασης**, καθώς και εκτίμησης της κατάστασης όσον αφορά την παροχή **ίσων ευκαιριών** μεταξύ ανδρών και γυναικών·

- Αποδεδειγμένη συνεκτικότητα με **άλλες κοινοτικές πολιτικές** (περιβάλλον, ανταγωνισμός, ανάθεση δημόσιων συμβάσεων, κλπ.)·
- Ενδεικτικός **χρηματοδοτικός πίνακας** (βλέπε Πίνακα 1) με την χρηματοδοτική συνδρομή από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και τα λοιπά χρηματοδοτικά μέσα·
- Περιγραφή των **ρυθμίσεων διαχείρισης και ελέγχου**, που έχουν θεσπιστεί για την υλοποίηση του ΠΚΠ·
- Απολογισμός των ληφθέντων μέτρων για τη διαβούλευση με τους **εταίρους** και ρυθμίσεις και διατάξεις για τη συμμετοχή τους στην επιτροπή παρακολούθησης·
- Συνοπτική περιγραφή των ρυθμίσεων για την **παρακολούθηση και αξιολόγηση**·
- Ενέργειες **δημοσιότητας** για το ΠΚΠ.

Πίνακας 1: Χρηματοδοτικός πίνακας* για πρόγραμμα κοινοτικής πρωτοβουλίας, ανά προτεραιότητα και μέτρο (σε ευρώ)
Αριθμός αναφοράς της Επιτροπής για τη σχετική ΚΠ

Τίτλος:

Προτεραιότητα/ Μέτρο	Ευνοικ ό κόστος	Δημόσιος τομέας						Λοιπά χρηματο δ. μέσα	Δάνεια ΕΤΕπ
		Σύνολο	Κοινοτική συμμετοχή	Εθνική δημόσια συμμετοχή					
				ΕΤΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφερειακ η		
Προτεραιότητα 1 2000 2001 2002 κλπ.									
Προτεραιότητα 2 2000 2001 κλπ.									
Προτεραιότητα 3 2000 κλπ.									
Προτεραιότητα									
Τεχνική βοήθεια 2000 2001 κλπ.									
Σύνολο									

* Στα χρηματοδοτικά σχέδια θα πρέπει να περιλαμβάνονται μόνο επιλέξιμες δαπάνες

1. Η Κοινοτική Πρωτοβουλία *URBAN*:

Η Κ.Π. URBAN

Η URBAN είναι μία από τις τέσσερις ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ στο πλαίσιο των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ.

Στη σημερινή Ευρώπη πολλά ουσιαστικά προβλήματα – κοινωνικά, οικονομικά, περιβαλλοντικά - εμφανίζονται κυρίως στα αστικά κέντρα. Το 80% περίπου των Ευρωπαίων ζουν σε πόλεις. Αυτό καθιστά την Ευρωπαϊκή Ένωση την πλέον αστικοποιημένη περιοχή του κόσμου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζοντας ότι απαιτείται να δοθεί, σε κοινοτικό επίπεδο, μεγαλύτερη προσοχή στα προβλήματα των πόλεων προχώρησε στην ανάληψη της κοινοτικής πρωτοβουλίας URBAN που αφορά την οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση πόλεων και οικισμών σε κρίση, ώστε να προωθηθεί η αειφόρος αστική ανάπτυξη.

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία URBAN II χρηματοδοτείται αποκλειστικά από το ΕΤΠΑ, ένα από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία.

Στόχοι της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας *URBAN*

- ✓ Η συμβολή στην αναζήτηση ολοκληρωμένων και βιώσιμων παρεμβάσεων, οι οποίες θα αντιμετωπίσουν το ιδιαίτερα οξύ κοινωνικό πρόβλημα της κρίσης των πολυάριθμων αστικών κέντρων, με ενέργειες κοινωνικής και οικονομικής εξυγίανσης, ανανέωσης των υποδομών και των εξοπλισμών και βελτίωσης του περιβάλλοντος,
- ✓ η προώθηση της διαμόρφωσης και εφαρμογής ιδιαίτερα καινοτόμων στρατηγικών για την Αειφόρο οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση μικρού και μεσαίου μεγέθους κωμοπόλεων και πόλεων ή μειονεκτικών αστικών περιοχών σε μεγαλύτερες πόλεις,
- ✓ η ανάπτυξη της γνώσης και η ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών στον αστικό χώρο, σε σχέση με οικονομικά, κοινωνικά, περιβαλλοντικά και διοικητικά θέματα, για την Αειφόρο αστική αναζωογόνηση και ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

URBAN I Hellas 1994 – 1999

Για την προγραμματική περίοδο 1994 -1999, σε σύνολο 118 προγραμμάτων σε επίπεδο Ε.Ε., στην Ελλάδα χρηματοδοτήθηκαν 6 υποπρόγραμμα, που περιλάμβαναν 11 Δήμους. Κάθε υποπρόγραμμα επικεντρώνεται εντός μιας συνεκτικής γεωγραφικής περιοχής που επιδεικνύει υψηλό βαθμό ομοιογένειας ως προς τα λειτουργικά και γεωγραφικά χαρακτηριστικά της και το είδος των προβλημάτων που αντιμετωπίζει.

Τα αστικά κέντρα της Ελλάδας χαρακτηρίζονται από μια σειρά δυναμικών στοιχείων και προβλημάτων που παραπέμπουν, ταυτόχρονα, τόσο σε ευκαιρίες, όσο και σε περιορισμούς της ανάπτυξής τους. Ορισμένες από τις εξελίξεις στην αναπτυξιακή διαδικασία διαμορφώνουν, σε συγκεκριμένες περιοχές των αστικών κέντρων, ιδιαίτερα κρίσιμα προβλήματα.

Τα προβλήματα αυτά δημιουργούνται ανεξάρτητα από το μέγεθος των συγκεκριμένων αστικών κέντρων. Μάλιστα, ορισμένες φορές η έκταση των προβλημάτων είναι αντιστρόφως ανάλογη με το μέγεθος των αστικών κέντρων ή περιοχών τους. Η ανεργία, το απαξιωμένο κτιριακό απόθεμα, η κυκλοφορία, η εγκληματικότητα, ο ρατσισμός, τα ναρκωτικά και η μόλυνση είναι μερικά μόνο από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα αστικά κέντρα.

URBAN II - Hellas 2000-2006

Με την Πρωτοβουλία URBAN II, προωθείται μία νέα προσέγγιση της αστικής ανάπτυξης. Ενώ διατηρείται μία ολοκληρωμένη προσέγγιση στα κοινωνικά,

οικονομικά, και περιβαλλοντικά προβλήματα, βασικός στόχος του URBAN II είναι η καινοτομία. Η ακριβής επιλογή των προβληματικών γειτονιών, είναι μία από τις ουσιαστικές προϋποθέσεις για αποτελεσματική πολιτική ανάπτυξης. Η συγκεντρωμένη Κοινοτική δράση με αυτό τον τρόπο αυξάνει την επιρροή και τα οφέλη που απορρέουν από την εφαρμογή των προγραμμάτων.

Ειδικότερα χρηματοδοτεί προγράμματα για την ανακαίνιση κτιριακών αποθεμάτων, δημιουργεί θέσεις εργασίας (κυρίως μέσω της τεχνολογίας της πληροφορίας), καταπολεμά τον κοινωνικό αποκλεισμό, ενισχύει τις δημοκρατικές διαδικασίες και βελτιώνει την μεταφορά και τις επικοινωνίες. Οι ανησυχίες για το περιβάλλον είναι επίσης πρώτης προτεραιότητας για το Πρόγραμμα του URBAN II, με μέτρα όπως μείωση και καλύτερη διαχείριση απορριμμάτων και περιορισμό της ηχορύπανσης και της κατανάλωσης υδρογονανθράκων.

Πρόγραμμα URBACT²⁸

Στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας URBAN, υλοποιείται το πρόγραμμα URBACT που αφορά κοινές δράσεις για την δημιουργία δικτύων, ανταλλαγή εμπειριών και δημιουργία οδών καλών πρακτικών για την "Ολοκληρωμένη αναβάθμιση του αστικού χώρου" μέσα από την εμπειρία υλοποίησης των προγραμμάτων URBAN I, URBAN II και URBAN PILOT PROJECT.

Το πρόγραμμα εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2002 και το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού στις 20 Φεβρουαρίου από την 1η Επιτροπή Παρακολούθησης.

Η συνολική κοινοτική συμμετοχή τόσο για το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης όσο και για το Ταμείο Συνοχής και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες ανέρχεται σε 25 δις Ευρώ (σε τιμές '99).

Η βελτίωση των συνθηκών της Ελληνικής οικονομίας κατά την περίοδο εφαρμογής του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (1994 - 1999), η συμβολή του ίδιου του Β' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και τα μέτρα για την επίτευξη μακροοικονομικής σταθερότητας και διαρθρωτικών αλλαγών, δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για μεγαλύτερη απόδοση της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας η οποία συνεχίζεται και κατά την περίοδο 2000 - 2006 .

Ως επιστέγασμα μιας τριετούς επίπονης και μεθοδικής προσπάθειας και μιας ανοικτής συμμετοχικής διαδικασίας με την κοινωνία, το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης αποτελεί ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο πολιτικών, θεσμών και χρηματοδοτικών μέσων, συνδυάζει με τους στόχους και τις προτεραιότητες και εφαρμόζεται μέσω ενός εξειδικευμένου επιχειρησιακού σχεδιασμού.

2. Κοινοτική Πρωτοβουλία EQUAL

Η Κ.Π. Equal

Η equal αποτελεί εργαλείο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση, χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και στοχεύει στην πειραματική εφαρμογή και διάδοση νέων τρόπων καταπολέμησης των διακρίσεων και της ανισότητας στον τομέα της απασχόλησης. Η equal ολοκληρώνει τις εμπειρίες που αποκτήθηκαν στα πλαίσια των προηγούμενων Πρωτοβουλιών EMPLOYMENT & ADAPT και συμπληρώνει τις υπάρχουσες πολιτικές για την ισότητα ευκαιριών στην αγορά εργασίας.

Το Πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να στηρίζει μια οριζόντια προσέγγιση στις πολιτικές και τις υπηρεσίες προς τις οποίες θα έχουν πρόσβαση πολλαπλές κατηγορίες αποκλεισμένων ή απειλούμενων από αποκλεισμό από την αγορά εργασίας

²⁸ Στην ιστοσελίδα του προγράμματος www.urbact.org υπάρχει συνολική πληροφόρηση για το πρόγραμμα καθώς και σχετικές προκηρύξεις για υποβολή προτάσεων από τους ενδιαφερόμενους φορείς

ομάδων και να αντιμετωπίσει την αποσπασματικότητα και την έλλειψη συντονισμού των εφαρμοζόμενων πολιτικών. Έχει δομηθεί πάνω σε εννέα θεματικά πεδία - μέτρα. Το Πρόγραμμα της Κ.Π. EQUAL συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**,

σε ποσοστό 75%.

Το ελληνικό Πρόγραμμα της Κ.Π. EQUAL έχει συνολικό προϋπολογισμό 141.251.103 € και χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο με 105.9382.847 € (ποσοστό 75%). Το ποσό που αντιστοιχεί στην Ελλάδα είναι 35.312.776 € (ποσοστό 25%).

Οι γενικοί στόχοι του Προγράμματος είναι :

- Η βελτίωση της απασχολησιμότητας μέσα από τη διευκόλυνση της πρόσβασης και επιστροφής στην αγορά εργασίας των ομάδων που υφίστανται διακρίσεις (Μέτρο 1.1 α' Κύκλος - Μέτρο 1.1 β' Κύκλος) την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας σε σχέση με την αγορά της εργασίας (Μέτρο 1.2 α' Κύκλος - Μέτρο 1.2 β' Κύκλος)
- Η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος μέσα από τη βελτίωση της πρόσβασης στη διαδικασία δημιουργίας μιας επιχείρησης (Μέτρο 2.1 α' Κύκλος - Μέτρο 2.1 β' Κύκλος) την ενίσχυση της κοινωνικής οικονομίας (Μέτρο 2.2 α' Κύκλος - Μέτρο 2.2 β' Κύκλος)
- Η ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των απασχολούμενων μέσα από την προώθηση της δια βίου μάθησης και των εργασιακών πρακτικών ενσωμάτωσης (Μέτρο 3.1 α' Κύκλος - Μέτρο 3.1 β' Κύκλος) την υποστήριξη της προσαρμοστικότητας των εταιρειών και των εργαζομένων (Μέτρο 3.2 α' Κύκλος - Μέτρο 3.2 β' Κύκλος)
- Η ενίσχυση των πολιτικών ίσων ευκαιριών για άνδρες και γυναίκες μέσα από τον συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής (Μέτρο 4.1 β' Κύκλος) την ενθάρρυνση της κατάργησης του επαγγελματικού διαχωρισμού (Μέτρο 4.2 α' Κύκλος - Μέτρο 4.2 β' Κύκλος)
- Η υποστήριξη της κοινωνικής & επαγγελματικής ένταξης των αιτούντων άσυλο (Μέτρο 5.1 α' Κύκλος - Μέτρο 5.1 β' Κύκλος). Οι άμεσα επωφελούμενοι από το πρόγραμμα είναι οι ομάδες που βιώνουν τη διάκριση, την ανισότητα ή / και τον αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Ενδεικτικά αναφέρεται ότι άμεσα επωφελούμενες ομάδες μπορούν να αποτελούν οι νέοι, οι γυναίκες, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι απασχολούμενοι με ελλιπή εκπαίδευση, οι παλιννοστούντες, οι μετανάστες, οι πρόσφυγες, οι φυλακισμένοι, οι αποφυλακισμένοι, οι ανήλικοι παραβάτες, οι τσιγγάνοι, οι Πομάκοι, τα απεξαρτημένα άτομα.

Μια νέα ομάδα - στόχος είναι οι υπήκοοι τρίτης χώρας ή απάτριδες που έχουν υποβάλει αίτηση χορήγησης ασύλου και οι οποίοι θα επωφεληθούν της Πρωτοβουλίας για όσο διάστημα εκκρεμεί η εξέταση των αιτήσεων τους και έως την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης στο οποίο έχουν ενταχθεί.

Βασικές αρχές υλοποίησης του Προγράμματος αποτελούν:

- Οι Αναπτυξιακές Συμπράξεις, ως ισχυρές και δεσμευτικές συμφωνίες φορέων
- Η διακρατικότητα μέσω της ανταλλαγής εμπειριών & τεχνογνωσίας και της ανάπτυξης κοινών δράσεων στα θεματικά αντικείμενα της EQUAL
- Η καινοτομία ως προς τις διαδικασίες και τις μεθόδους, τους στόχους & το περιεχόμενο των ενεργειών
- Η ενδυνάμωση ως ενεργός συμμετοχή των ομάδων στόχου στην επιλογή και υλοποίηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων
- Η οριζόντια προσέγγιση στην προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών

Η **ενσωμάτωση (mainstreaming)** των καινοτόμων προσεγγίσεων στον κεντρικό κορμό των εθνικών πολιτικών για την απασχόληση

3. Η κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER +

Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER+ είναι η πρωτοβουλία του αγροτικού τομέα κατά την 3η προγραμματική περίοδο (2000-2006). Το συνολικό κόστος του Επιχειρησιακού Προγράμματος εκτιμάται να ανέλθει στα 392,6 εκ. Ευρώ περίπου, ενώ το ύψος της Δημόσιας Δαπάνης ανέρχεται σε 251,18 εκ. Ευρώ, από τα οποία τα 182,90 εκ. Ευρώ αποτελούν την κοινοτική συμμετοχή (ταμείο ΕΓΤΠΕ-Π).

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα υιοθετεί δυο γενικούς αναπτυξιακούς στόχους, που είναι:

- Η ολοκληρωμένη, υψηλής ποιότητας, αειφόρος ανάπτυξη της υπαίθρου μέσω πιλοτικών εφαρμογών.
- Η ενίσχυση της προσπάθειας για άρση της απομόνωσης των περιοχών σε όλα τα επίπεδα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων - Τμήμα Προσανατολισμού (ΕΓΤΠΕ-Π).

4. Η Κοινοτική Πρωτοβουλία INTERREG III

Το INTERREG III είναι μια Κοινοτική Πρωτοβουλία που έχει ως στόχο να προωθήσει τη διασυνοριακή, τη διακρατική και τη διαπεριφερειακή συνεργασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την χρηματοδοτική περίοδο 2000-2006 και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Αυτή η νέα φάση της Πρωτοβουλίας INTERREG σχεδιάστηκε για να ενισχύσει την οικονομική και κοινωνική συνοχή σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, με την ενθάρρυνση της ισόρροπης ανάπτυξης της Ηπείρου. Ιδιαίτερη έμφαση έχει δοθεί στην ενσωμάτωση απομακρυσμένων περιοχών και των περιοχών που συνορεύουν με τις υποψήφιες χώρες

Η Κοινοτική Πρωτοβουλία INTERREG III διακρίνεται σε 3 Δέσμες:

- **Δέσμη Α' - Διασυνοριακή συνεργασία**, μεταξύ αρχών γειτονικών κρατών με στόχο την ανάπτυξη κοινών στρατηγικών και πολιτικών για μια ολοκληρωμένη περιφερειακή και αειφόρο χωροταξική ανάπτυξη.
- **Δέσμη Β' - Διακρατική συνεργασία**, μεταξύ κρατικών, περιφερειακών και τοπικών αυτοδιοικήσεων, ώστε να επιτευχθεί αειφόρος, αρμονική και ισόρροπη ανάπτυξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ικανοποιητικότερη χωροταξική ολοκλήρωση με υποψήφιες και άλλες γειτονικές χώρες.
- **Δέσμη Γ' - Διαπεριφερειακή συνεργασία**, με στόχο την βελτίωση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών και μέσων για την περιφερειακή ανάπτυξη και συνοχή. Η κατανομή των Προγραμμάτων ανά δέσμη, που αφορούν την Ελλάδα, είναι:

Α. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΕΣΜΗΣ Α'	Β. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΕΣΜΗΣ Β'	Γ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΕΣΜΗΣ Γ'	ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΕΛΛΑΔΑ - ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	CADSES	INTERREG IIIC Ανατολικής Ζώνης	ESPON
ΕΛΛΑΔΑ - Π.Γ.Δ.Μ.	MEDOCC	INTERREG IIIC Νότιας Ζώνης	INTERACT
ΕΛΛΑΔΑ - ΑΛΒΑΝΙΑ	ARCHIMED		
ΕΛΛΑΔΑ - ΚΥΠΡΟΣ			
ΕΛΛΑΔΑ - ΙΤΑΛΙΑ			

Κεφάλαιο 3

ΕΛΛΑΔΑ :

3. Τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης

Προγράμματα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μετά από πολυετή διάλογο έδωσε βαρύτητα και αναγνώρισε την σημασία της ένταξης της αστικής διάστασης στο πλαίσιο των κοινοτικών πολιτικών και ιδίως της ενίσχυσης από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Οι Περιφέρειες του στόχου 1 και οι περιοχές του στόχου 2 περιλαμβάνουν πλέον ολοκληρωμένες δέσμες ενεργειών υπο μορφή ολοκληρωμένων μέτρων αστικής ανάπτυξης για κύριες αστικές περιοχές.

Οι παρεμβάσεις, στο πλαίσιο του Κ.Π.Σ., διεξάγονται με τη μορφή ολοκληρωμένων επιχειρησιακών προγραμμάτων κατά περιφέρεια, των προαναφερθέντων Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή. Σε κάθε Π.Ε.Π. παρουσιάζονται ολοκληρωμένες προτεραιότητες για την περιφερειακή ανάπτυξη, οι οποίες είναι εξειδικευμένες στα προσιδιάζοντα σε κάθε περιφέρεια χαρακτηριστικά.

3.1. Κ.Υ.Α. Έγγραφα - Κ.Υ.Α. Συστάσεις

Ο προσδιορισμός των αρμοδιοτήτων και της διάρθρωσης της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (Ε.Υ.Δ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος (Ε.Π) Ηπείρου ορίστηκε στην Κοινή Υπουργική Απόφαση (Κ.Υ.Α)²⁹

Διάρθρωση Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης ΠΕΠ Μονάδα Α' Προγραμματισμού Ε.Π. και Αξιολόγησης

1. Μεριμνά για την κατάρτιση του συμπληρώματος προγραμματισμού και τις προσαρμογές του μετά από συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες και όργανα για τον προγραμματισμό και για την υποβολή του στην Επιτροπή παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος. Επεξεργάζεται και εισηγείται τα κριτήρια ένταξης των πράξεων στα Μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος.

2. Συντάσσει την ετήσια και τελική έκθεση του επιχειρησιακού προγράμματος και μεριμνά για την υποβολή τους στην Επιτροπή παρακολούθησης, στη διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ και τη διαβίβασή τους στην Επιτροπή Ε.Κ.

3. Οργανώνει και παρακολουθεί την ενδιάμεση του επιχειρησιακού προγράμματος σε συνεργασία με την Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ. Επεξεργάζεται προτάσεις για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης αξιολόγησης.

4. Οργανώνει και παρακολουθεί τη δημοσιότητα του επιχειρησιακού προγράμματος σε συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ.

5. Παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος στα πλαίσια των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών της Περιφέρειας, των τεθέντων στόχων και ειδικότερα όσον αφορά τους ποσοτικοποιημένους δείκτες και των προοπτικών εξέλιξης και εισηγείται Μέτρα αναθεώρησης τους. Επίσης παρακολουθεί την πρόοδο συναφών με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα έργων.

²⁹ Απόφαση τροποποίησης Κ.Υ.Α 41544/Γ' Κ.Π.Σ (ΦΕΚ 1501/ΤΒ-08/12/00)

6. Συνεργάζεται με τη Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ., την Επιτροπή παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος και την Επιτροπή ΕΚ για την παροχή σε αυτές κάθε πληροφορίας που ζητείται στο πλαίσιο εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος. Επίσης μεριμνά για την εφαρμογή και εξειδίκευση όπου απαιτείται των απαραίτητων εργαλείων, προτύπων και προδιαγραφών για την σωστή λειτουργία της Διαχειριστικής Αρχής. Επίσης συνεργάζεται με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες και δημόσιους φορείς για θέματα του επιχειρησιακού προγράμματος.

7. Μεριμνά για την επεξεργασία, εκπόνηση και εισήγηση τω θεμάτων, σε συνεργασία με τις υπόλοιπες μονάδες, στην Επιτροπή παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος στα πλαίσια του κανονισμού λειτουργίας της.

8. Μεριμνά για την αποστολή στην Επιτροπή ΕΚ όλων των τυποποιημένων αρχείων (flat files) που προβλέπονται για την ηλεκτρονική διασύνδεση με την Επιτροπή ΕΚ για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στα πλαίσια του προγραμματισμού.

Μονάδα Β' Παρακολούθησης και Διαχείρισης

1. Μεριμνά για την εφαρμογή των διαδικασιών ένταξης των πράξεων στα Μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος και παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής τους. Στο πλαίσιο αυτό:

α) Μεριμνά για την ενημέρωση των κατηγοριών τελικών δικαιούχων που προβλέπονται στο συμπλήρωμα προγραμματισμού με βάση και τις οδηγίες της Διαχειριστικής Αρχής του Κ.Π.Σ.

β) Συγκεντρώνει και ελέγχει την πληρότητα των στοιχείων των προτάσεων που υποβάλλονται.

γ) Αξιολογεί τις προτάσεις που υποβάλλονται, εφαρμόζοντας τα κριτήρια ένταξης των πράξεων στα Μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος.

δ) Μεριμνά για έκδοση των αποφάσεων ένταξης των πράξεων στα Μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας διατύπωσης γνώμης της Διαχειριστικής Αρχής του Κ.Π.Σ. και των αρμοδίων Υπουργείων. Για τα έργα που η εκτέλεσή τους διέπεται από Ν. 1418/1984 εξετάζει και προτείνει τα στάδια εξέλιξης για τα οποία απαιτείται προέγκριση.

ε) Συγκεντρώνει και ελέγχει τα στοιχεία παρακολούθησης εκτέλεσης των πράξεων (μηνιαία και τριμηνιαία δελτία παρακολούθησης) που υποβάλλουν οι τελικοί δικαιούχοι και μεριμνά για την καταχώρισή τους στο Ο.Π.Σ. Συνεργάζεται με την Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ. και την Αρχή πληρωμής για το περιεχόμενο των στοιχείων που οι τελικοί δικαιούχοι υποβάλλουν στα μηνιαία και τριμηνιαία δελτία παρακολούθησης.

στ) Παρακολουθεί τους τελικούς δικαιούχους σχετικά με την τήρηση των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει, καθώς και την πορεία των πράξεων που εκτελούν, ιδίως όσον αφορά το φυσικό, τεχνικό και οικονομικό αντικείμενο, το χρονοδιάγραμμα και τις προοπτικές του, καθώς και τις υποχρεώσεις για τη δημοσιότητα, την τήρηση χωριστής λογιστικής μερίδας για το έργο και την τήρηση των πολιτικών.

2. Παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής των μέτρων και της προοπτικές τους και επεξεργάζεται προτάσεις βελτίωσης.

3. Μεριμνά για τη παροχή στοιχείων προόδου εκτέλεσης των πράξεων στις αρμόδιες για την χρηματοδότηση δημόσιες υπηρεσίες.

4. Για τα έργα που η εκτέλεσή τους διέπεται από τον Ν. 1418/1984, εξετάζει και προτείνει την προέγκριση των σταδίων εξέλιξής τους που αναφέρονται στην απόφαση ένταξης.

5. Προτείνει Μέτρα υποστήριξης των τελικών δικαιούχων προκειμένου να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους.

6. Μεριμνά για την κατ' Αρχήν αξιολόγηση των προτάσεων έργων που υποβάλλονται στο Ταμείο Συνοχής και εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της υπηρεσίας και παρακολουθεί την πορεία εκτέλεσής τους.

Μονάδα Γ' ελέγχου

1. Μεριμνά για την πραγματοποίηση των ελέγχων που προβλέπονται στο άρθρο 6 του Ν. 2860/2000 και ειδικότερα:

α) Ελέγχει την τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας κατά το στάδιο προετοιμασίας εκτέλεσης της πράξης, κατά την υποβολή της πρότασης ένταξης του έργου ή και μετά την ένταξή της στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Ειδικά για τα έργα που η εκτέλεσή τους διέπεται από το Ν. 1418/1984, ελέγχει προληπτικά την τήρηση της νομιμότητας στα οριζόμενα στάδια εξέλιξης της πράξης στην απόφαση ένταξης.

β) Κατά την διάρκεια εκτέλεσης των πράξεων ελέγχει την νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών, την αξιοπιστία των πληροφοριών και οικονομικών στοιχείων που δηλώνονται από τον τελικό δικαιούχο στα πλαίσια των μηνιαίων και τριμηνιαίων δελτίων παρακολούθησης, την τήρηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο τελικός δικαιούχος κατά την ένταξη του έργου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και διατάξεις.

γ) Πραγματοποιεί ελέγχους στις πράξεις μετά την γνωστοποίηση ολοκλήρωσης από τον τελικό δικαιούχο και εκδίδει την βεβαίωση τήρησης των υποχρεώσεων του τελικού δικαιούχου.

2. Αξιολογεί τα αποτελέσματα των ελέγχων και εισηγείται τη λήψη των απαραίτητων μέτρων για βελτίωση του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, καθώς και Μέτρα για την υποστήριξη των τελικών δικαιούχων προκειμένου να ανταποκρίνονται στις υποχρεώσεις τους.

3. Ελέγχει τις λειτουργίες της Ειδικής Υπηρεσίας σε σχέση με θέματα που θέτουν η Αρχή πληρωμής, η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου και τα ελεγκτικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Στις περιπτώσεις που υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις για την ύπαρξη παρατυπιών μεριμνά για την άμεση συγκρότηση ελεγκτικού οργάνου, τη διενέργεια του ελέγχου, την έκδοση του σχετικού πορίσματος και την ολοκλήρωση της διαδικασίας μέχρι το οριστικό κλείσιμο του θέματος.

5. Συντάσσει εκθέσεις ελέγχου και μεριμνά για την καταχώριση των πορισμάτων ελέγχων στο Ο.Π.Σ και την κοινοποίησή τους στην Αρχή πληρωμής την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου και τον τελικό δικαιούχο.

6. Μεριμνά για την πραγματοποίηση των ελέγχων για τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής, και εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της υπηρεσίας.

Μονάδα Δ' Οργάνωσης - Υποστήριξης

1. Μεριμνά για την κατάρτιση του προγράμματος ενεργειών τεχνικής βοήθειας-στήριξης σε συνεργασία με τις άλλες μονάδες και υποστηρίζει το έργο τους στην εκτέλεση των ενεργειών αυτών μετά την έγκρισή τους. Τηρεί τα οικονομικά και τεχνικά στοιχεία των ενεργειών αυτών.

2. Οργανώνει και λειτουργεί γραφείο Ο.Π.Σ., το οποίο σε συνεργασία με την αντιστοιχη μονάδα της Διαχειριστικής Αρχής του Κ.Π.Σ. έχει την ευθύνη για την ορθή και απρόσκοπτη λειτουργία του Ο.Π.Σ. στην Ειδική Υπηρεσία και παρέχει υποστήριξη προς τους χρήστες για την ορθή χρήση και λειτουργία του εξοπλισμού και του λογισμικού καθώς και υποστήριξη στο προσωπικό της Ειδικής Υπηρεσίας (εκπαίδευση, κ.α). Επίσης οργανώνει και λειτουργεί γραφείο πληροφοριών για την παροχή άμεσης ενημέρωσης και κατευθύνσεων στους ενδιαφερόμενους για θέματα του επιχειρησιακού προγράμματος.

3. Οργανώνει και τηρεί βιβλιοθήκη εργαλείων, μελετών, στοιχείων και απαραίτητων βοηθημάτων για τις ανάγκες της υπηρεσίας.

4. Χειρίζεται τα θέματα προσωπικού και ειδικότερα τα διοικητικά, οικονομικά και τα θέματα οργάνωσης και εκπαίδευσης.

5. Μεριμνά για την οργάνωση των συνεδριάσεων της Επιτροπής παρακολούθησης.

6. Τηρεί το πρωτόκολλο και το αρχείο της υπηρεσίας, έχει την ευθύνη διακίνησης των εγγράφων και την εν γένει γραμματειακή υποστήριξη των μονάδων και του προσωπικού της.

3.2. Τα Ολοκληρωμένα Αστικά Προγράμματα & η εφαρμογή τους από τις περιφέρειες.

Οι Περιφέρειες που εφαρμόζονται τα Ολοκληρωμένα Επιχειρησιακά Προγράμματα είναι:

- Ηπείρου³⁰

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2000-2006

Συγκριτικά πλεονεκτήματα – Προβλήματα και περιορισμοί

Όπως αναφέρεται και στο Σχέδιο Ανάπτυξης 2000-06, τα κυριότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας Ηπείρου, που διαμορφώνουν και τις βασικές κατευθύνσεις της αναπτυξιακής της στρατηγικής για τη νέα προγραμματική περίοδο είναι:

- ✓ Η γεωγραφική θέση της Περιφέρειας και οι δυνητικές δυνατότητες ανάπτυξης (πύλη διασύνδεσης με τη Δυτική Ευρώπη, κυρίως μέσω του λιμένα της Ηγουμενίτσας στον οποίο απολήγει η Εγνατία Οδός).
- ✓ Η παρουσία των Ιωαννίνων και των λοιπών αστικών σχηματισμών στον ευρύτερο χώρο (διοικητικά – εμπορικά κέντρα - κέντρα εκπαίδευσης - περίθαλψης) και οι δυνατότητες ανάπτυξης τους (Περιφερειακός – Διακρατικός Πόλος Ανάπτυξης).
- ✓ Η λειτουργία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του ΤΕΙ Ηπείρου που μπορούν να αποτελέσουν βασικούς φορείς παραγωγής Ε&Τ, και διάχυσης καινοτομικών δραστηριοτήτων στο Περιφερειακό παραγωγικό κύκλωμα.
- ✓ Το πλούσιο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Παράλληλα, υπάρχουν και ορισμένα σημαντικά μειονεκτήματα τα οποία αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες στην αναπτυξιακή διαδικασία και τα οποία έχουν ληφθεί υπόψη κατά την διαμόρφωση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας. Αυτά είναι:

- ✓ Η γεωγραφική απομόνωση από την υπόλοιπη χώρα (κυρίως λόγω του ορεινού όγκου της Πίνδου).
- ✓ Ο βαθμός ορεινότητας.
- ✓ Το χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης (το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας).
- ✓ Οι έντονες ενδονομαρχιακές ανισότητες και η απομόνωση των ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών.
- ✓ Η ανεπάρκεια των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών συνδέσεων.

Ο γενικός αυτός στόχος αναλύεται στους εξής κύριους στρατηγικούς στόχους:

- ▶ Αναπτυξιακή αξιοποίηση των μεγάλων έργων μεταφορών που καθιστούν την Περιφέρεια «Δυτική Πύλη» για τη Βόρεια Ελλάδα.

³⁰ Αναλυτική αναφορά στο επόμενο κεφάλαιο.(κεφ.ΙΙΙ)

- ▶ Ενεργοποίηση της πόλης των Ιωαννίνων και των υπολοίπων αστικών συγκροτημάτων ως Περιφερειακών – Διακρατικών Κέντρων Ανάπτυξης.
- ▶ Ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος της υπαίθρου-αξιοποίηση των νέων προοπτικών της Ηπείρου στις παράκτιες περιοχές.
- ▶ Αναπτυξιακή αξιοποίηση των μεγάλων έργων μεταφορών που καθιστούν την Περιφέρεια «Δυτική Πύλη» για τη Βόρεια Ελλάδα.
- ▶ Ενεργοποίηση της πόλης των Ιωαννίνων και των υπολοίπων αστικών συγκροτημάτων ως Περιφερειακών – Διακρατικών Κέντρων Ανάπτυξης.
- ▶ Ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος της υπαίθρου-αξιοποίηση των νέων προοπτικών της Ηπείρου στις παράκτιες περιοχές.
- ▶ Αξιοποίηση του φυσικού και πολιτισμικού πλούτου της Περιφέρειας για την ανάπτυξη του τουρισμού.
- ▶ Ενθάρρυνση της δημιουργίας, εισαγωγής και αξιοποίησης Καινοτομικών Δράσεων
- ▶ Εναρμόνιση των παρεμβάσεων στην Κοινοτική Νομοθεσία αναφορικά με το περιβάλλον
- ▶ Εξασφάλιση κατάλληλα εκπαιδευμένου ανθρώπινου δυναμικού προσαρμοσμένου στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται για την Ήπειρο.

Η Ήπειρος καταλαμβάνει το βορειοδυτικό τμήμα της χώρας. Δυτικά βρέχεται από το Ιόνιο Πέλαγος, ενώ ανατολικά συνορεύει με την Μακεδονία και τη Θεσσαλία. Νότια εκτείνεται μέχρι τον Αμβρακικό κόλπο και το νομό Αιτωλοακαρνανίας και βόρεια συνορεύει με την Αλβανία.

Αποτελείται από τους Νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων και Πρέβεζας.

Η έδρα της Περιφέρειας Ηπείρου βρίσκεται στα Ιωάννινα.

• Ιόνιων Νήσων

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων αποτελεί μια νησιωτική περιφέρεια, η οποία συγκροτήθηκε με βάση κυρίως το κοινό ιστορικό και πολιτισμικό παρελθόν της. Τα νησιά έχουν κοινά κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, που απορρέουν από την δομή του νησιωτικού χώρου στον οποίο εντάσσονται. Το κοινό ιστορικό και πολιτιστικό παρελθόν με τους πλούσιους πολιτιστικούς πόρους έχει διαμορφώσει την ταυτότητά της Περιφέρειας. Παράλληλα η Περιφέρεια διαθέτει αξιόλογο φυσικό περιβάλλον με διακεκριμένους οικότοπους που παρουσιάζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του νησιωτικού χώρου. Τα Ιόνια Νησιά είναι μια νησιωτική ακριτική Περιφέρεια και αποτελούν το «Ιόνιο Αρχιπέλαγος», το οποίο εκτείνεται κατά μήκος των δυτικών παραλίων της Ελλάδας. Η Περιφέρεια των Ιονίων Νήσων βρίσκεται στο θαλάσσιο χώρο της Κεντρικής Μεσογείου και γειτνιάζει προς βορρά με την Βαλκανική και προς δυσμάς με το Mezzogiorno της Ιταλίας. Είναι μέρος του ελληνικού νησιωτικού χώρου, ο οποίος αποτελεί σπάνια περίπτωση φυσικής, περιβαλλοντικής, μικροκλιματολογικής, οικιστικής, ιστορικής, πολιτιστικής ποικιλομορφίας, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ως συγκριτικό πλεονέκτημα στην ανάπτυξη του χώρου και στην εσωτερική συνοχή του.

Η περιφερειακότητα των Ιονίων Νήσων δεν έχει αντιμετωπισθεί ακόμη αποτελεσματικά και αποτελεί άμεσα ιεραρχημένο στόχο σε συνδυασμό με την άμβλυνση των ενδο-περιφερειακών και ενδονομαρχιακών αντιθέσεων. Όσον αφορά στην συνοχή των νησιών, αυτή είναι συνυφασμένη με την άρση της απομόνωσης και την σύνδεση με κέντρα του ηπειρωτικού χώρου, με θαλάσσια και εναέρια δίκτυα καθώς και με την μείωση της περιφερειακότητας. Η προώθηση των περιφερειακών πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι δυνατόν να οδηγήσει την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, μέσα από την ανάδειξη της γεωγραφικής της θέσης, στο κέντρο του διαδρόμου Αδριατικής-Ιονίου. Τα Ιόνια Νησιά μπορούν να διαδραματίσουν ένα στρατηγικό ρόλο στις προγραμματιζόμενες δράσεις για την

ανάπτυξη διασυνοριακών συνεργασιών ανάμεσα σε Ελλάδα-Ιταλία και τις χώρες της Βαλκανικής καθώς και της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Επίσης έχουν την δυνατότητα ανάπτυξης διαπεριφερειακών σχέσεων στο χώρο της Κεντρικής Μεσογείου με προώθηση οικονομικών και πολιτιστικών σχέσεων και ολοκληρωμένη διαχείριση του νησιωτικού πλέγματος της Κεντρικής Μεσογείου. Η Περιφέρεια έχει συνολική έκταση 2.318 τ.χλμ. καλύπτει δε το 1,8% της συνολικής έκτασης της χώρας. Αποτελείται από τους Νομούς Κερκύρας, Λευκάδας, Κεφαλληνίας & Ιθάκης και Ζακύνθου και σύμφωνα με τη νέα διοικητική διαίρεση («Καποδίστριας») αποτελείται από 33 νέους δήμους και 6 κοινότητες, οι οποίες παρέμειναν για εθνικούς ή οικονομικούς λόγους. Η έδρα της Περιφέρειας ευρίσκεται στην Κέρκυρα.

Συνολικά η Περιφέρεια αριθμεί 32 νησιά (μικρά και μεγάλα) εκ των οποίων κατοικούνται μόνο τα 13. Περιλαμβάνει από τα βόρεια προς τα νότια τα νησιά Οθωνοί, Ερείκουσα, Μαθράκι, Κέρκυρα, Παξοί, Αντίπαξοι, Λευκάδα, Μεγανήσι, Κάλamos, Καστός, Ιθάκη, Κεφαλληνία και Ζάκυνθο. Βασικά γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά των Ιονίων Νησιών είναι οι ορεινοί όγκοι με μεγάλο υψόμετρο, οι λιμνοθάλασσες, τα ποτάμια καθώς και οι καταπράσινες πεδιάδες. Τα υψηλότερα όρη είναι ο Αίνος στην Κεφαλληνία, η Ελάτη στην Λευκάδα, ο Παντοκράτορας στην Κέρκυρα και ο Βραχίονας στην Ζάκυνθο. Ανάμεσα στα όρη απλώνονται εύφορες κοιλάδες κατάφυτες στο μεγαλύτερο μέρος από ελιές.

Το ποσοστό των ορεινών εκτάσεων καλύπτει το 28,3% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας, των ημιορεινών το 35,8%, ενώ το 35,9% των εκτάσεων είναι πεδινές. Η Κεφαλληνία και η Ζάκυνθος έχουν εκτεταμένες ζώνες ημιορεινών εκτάσεων, 41,84% και 55,15% αντίστοιχα. Μεγάλο τμήμα ορεινών ζωνών έχει η Λευκάδα 62,25%, ενώ μεγάλα τμήματα πεδινών εκτάσεων διαθέτει η Κέρκυρα, το 68,32% περίπου της έκτασής της. Όλα τα νησιά έχουν πλούσια βλάστηση και το καθένα έχει μια ιδιαίτερη φυσικογεωγραφική ταυτότητα.

Γενικά η Περιφέρεια των Ιονίων Νήσων, λόγω της σημαντικής ανάπτυξης του τουριστικού τομέα τις τελευταίες δεκαετίες, δίνει την εντύπωση στον μακρινό παρατηρητή ότι πρόκειται για μια σχετικά ανεπτυγμένη Περιφέρεια. Στην πραγματικότητα όμως πρόκειται για μια νησιωτική ακριτική περιφέρεια με τις συνακόλουθες ενδοπεριφερειακές διαφορές στο επίπεδο της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και με σημαντικά προβλήματα οργανικής διασύνδεσης μεταξύ των νησιών αλλά και στην σύνδεσή τους με την ηπειρωτική χώρα.

• Δυτικής Ελλάδας

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι ένα από τα 24 Προγράμματα του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (2000-2006) για την Ελλάδα και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Αρμοδιότητα της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας είναι να ακολουθεί και να εφαρμόζει το Νόμο 2860/2000, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται η επάρκεια, η ορθολογικότητα και η διαφάνεια στην εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Τα έργα επιλέγονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης με βάση τα κριτήρια που περιγράφονται στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού και τα οποία εγκρίνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης. Έντυπα Αίτησης παρέχονται στην ελληνική έκδοση αυτού του ιστοχώρου.

• Θεσσαλίας

Στην εξειδίκευση του το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας, στοχεύει στην δημιουργία ενός ισχυρού Αστικό - Βιομηχανικού και κυρίως Διοικητικού Διαχειριστικού και Τεχνολογικού Κέντρου που θα στηρίζει και υποστηρίζει αλλά και θα επωφεληθεί από την ανάπτυξη του Βόρειου Ελληνικού Τόξου, που αποτελούν οι Περιφέρειες της Δ. Μακεδονίας, Κ. Μακεδονίας και Α. Μακεδονίας και Θράκης.

Το κέντρο αυτό θα αποτελέσει πόλο ανάπτυξης και προσέλκυσης επενδύσεων και βασική υποστηρικτική παρέμβαση της Ελληνικής διείδυσης στο τόξο Ανατ. Ευρώπη

- Βαλκανική - Παρευξείνια Ζώνη - Μέση Ανατολή. Ουσιαστικά ο στόχος είναι η «οικονομική ενσωμάτωση» (συνεργασίες, δικτύωσεις κλπ) της Περιφέρειας σε μια διευρυμένη γεωγραφική οντότητα προκειμένου μέσω των μεγθών κλίμακας που θα αναπτυχθούν, να αρθούν τα μειονεκτήματα της οικονομικής βιωσιμότητας λόγω μεγθών «κλίμακας» και της απόστασης που καταδικάζουν τις Ελληνικές Περιφέρειες στην σημερινή τους υπανάπτυξη.

Για την επίτευξη των στόχων κάθε άξονα προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος, προβλέπονται συγκεκριμένα Μέτρα, μέσα στα οποία θα ενταχθούν τα ανάλογα έργα και δράσεις, έτσι ώστε το σύνολο να αποτελεί ένα συνεκτικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα για την Περιφέρεια Θεσσαλίας, το οποίο σε συνδυασμό με τα υπόλοιπα έργα και δράσεις του Εθνικού Σκέλους του Ταμείου Συνοχής και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών θα επιτύχουν την αναπτυξιακή επιτάχυνση της Περιφέρειας.

• Δυτικής Μακεδονίας

Το ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα που περιλαμβάνει δράσεις για την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων, τη βελτίωση των υποδομών της Περιφέρειας, την αξιοποίηση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, την ανάπτυξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την ανάδειξη των αστικών περιοχών, την ενδυνάμωση των ορεινών και αγροτικών περιοχών της υπαίθρου, την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ο κύριος στόχος του Προγράμματος είναι:

Να συνεισφέρει στη δημιουργία μιας *δυναμικής Περιφέρειας*, που θα αξιοποιεί τα φυσικά της αποθέματα και τη θέση της στα Δυτικά Βαλκάνια, για να δημιουργήσει ένα ανταγωνιστικό παραγωγικό περιβάλλον και νέες ευκαιρίες. Το ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας αποτελεί ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πρόγραμμα που περιλαμβάνει δράσεις για την ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων, τη βελτίωση των υποδομών της Περιφέρειας, την αξιοποίηση των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, την ανάπτυξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, την ανάδειξη των αστικών περιοχών, την ενδυνάμωση των ορεινών και αγροτικών περιοχών της υπαίθρου, την προστασία του περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

• **Κεντρική Μακεδονία**

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Κεντρικής Μακεδονίας 2000-2006 εγκρίθηκε από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στις 22 Μαρτίου 2001 και είναι το μεγαλύτερο - μέχρι σήμερα - αναπτυξιακό πρόγραμμα που υλοποιείται στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Στο πλαίσιο του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας προγραμματίζονται και χρηματοδοτούνται έργα και δράσεις που δημιουργούν υποδομές σε όλους τους βασικούς τομείς ανάπτυξης της περιφέρειας, ενισχύουν τα επενδυτικά σχέδια των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, παρέχουν ίσες ευκαιρίες για την ένταξη του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας, παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε άτομα που χρειάζονται βοήθεια, στηρίζουν την ανάπτυξη της υπαίθρου, δημιουργούν προϋποθέσεις για την αξιοποίηση και την προστασία του περιβάλλοντος στην Κεντρική Μακεδονία.

Το ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας είναι ένα από τα 13 Περιφερειακά Προγράμματα που υλοποιούνται σήμερα στην Ελλάδα, εντάσσεται στο Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, έχει συνολικό προϋπολογισμό που ξεπερνά το 1,5 δισ. Ευρώ και χρηματοδοτείται στο μεγαλύτερο μέρος του από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βασικός στόχος του ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας είναι η επίτευξη διαρκούς και ισόρροπης ανάπτυξης, η προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής με τις περιφέρειες των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η βελτίωση της ποιότητας ζωής και της καθημερινότητας των πολιτών.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ / ΗΜΑΘΙΑ / ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ / ΣΕΡΡΕΣ / ΚΙΑΚΙΣ / ΠΕΛΛΑ / ΠΙΕΡΙΑ / ΕΡΓΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

1: Ανάδειξη του Μητροπολιτικού ρόλου της Θεσσαλονίκης και ενθάρρυνση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας

METPO 1.1: Η Θεσσαλονίκη κέντρο παραγωγικών υπηρεσιών (2)

METPO 1.2: Υποδομές Έρευνας και Ανάπτυξης (11)

METPO 1.3: Υποστήριξη καινοτομίας και επιχειρηματικότητας (2)

METPO 1.4: Συνδυασμένη ανάπτυξη της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας (6)

METPO 1.5: Ενίσχυση επενδύσεων καινοτομίας του Αναπτυξιακού Νόμου στον τομέα της μεταποίησης (7)

METPO 1.6: Διαμόρφωση της Θεσσαλονίκης σε διεθνή μεταφορικό κόμβο (11)

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: Προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος στην Κεντρική Μακεδονία

METPO 2.1: Ολοκλήρωση των υποδομών διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, ύδρευσης και αποχέτευσης (34)

METPO 2.2: Διαχείριση φυσικού περιβάλλοντος (42)

METPO 2.3: Προστασία και ανάδειξη του όρους Άθως (66)

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: Μείωση των Ενδο-περιφερειακών ανισοτήτων στην Κεντρική Μακεδονία

METPO 3.1: Βελτίωση - συμπλήρωση του μεταφορικού δικτύου στην Κεντρική Μακεδονία (60)

METPO 3.2: Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Υγείας - Πρόνοιας (49)

METPO 3.3: Εκσυγχρονισμός των Υποδομών Εκπαίδευσης (64)

METPO 3.4: Παροχή υποδομής για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων (2) METPO 3.5: Αναβάθμιση της τουριστικής υποδομής κυρίως για την υποστήριξη ειδικών μορφών θεματικού τουρισμού (19)

METPO 3.6: Εκσυγχρονισμός των υποδομών για την ανάπτυξη της πολιτιστικής δραστηριότητας (28)

METPO 3.7: Παροχή κινήτρων για αύξηση της ανταγωνιστικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων (8)

Η Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων

ΜΕΤΡΟ 3.8: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας - ΕΤΠΑ (104)

ΜΕΤΡΟ 3.9: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας - ΕΚΤ (88)

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4: Αγροτική Ανάπτυξη της Κεντρικής Μακεδονίας

ΜΕΤΡΟ 4.1: Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις κύριας παραγωγικής κατεύθυνσης φυτικής παραγωγής (5)

ΜΕΤΡΟ 4.2: Εγγειοβελτιωτικά έργα-Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας (42)

ΜΕΤΡΟ 4.3: Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό (3) ΜΕΤΡΟ 4.4: Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας (36)

ΜΕΤΡΟ 4.5: Προστασία περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων (3)

ΜΕΤΡΟ 4.6: Δασοκομία (48)

ΜΕΤΡΟ 4.7: Ενίσχυση υποδομών παράκτιας αλιείας (8)

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: Μείωση της ανεργίας και παροχή ίσων ευκαιριών στη γνώση και στις δεξιότητες

ΜΕΤΡΟ 5.1: Ανάπτυξη Κοινωνικών Υπηρεσιών Υποστήριξης (311)

ΜΕΤΡΟ 5.2: Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων (3)

ΜΕΤΡΟ 5.3: Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης (109)

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6: Ανάπτυξη του ορεινού όγκου, των εσωτερικών ζωνών και των μειονεκτικών / προβληματικών περιοχών

ΜΕΤΡΟ 6.1: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων (1)

ΜΕΤΡΟ 6.2: Επενδύσεις για βελτίωση της ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων πρώτης μεταποίησης και εμπορίας γεωργικών προϊόντων (2)

ΜΕΤΡΟ 6.3: Επενδύσεις για βελτίωση και εξορθολογισμό υλοτόμησης, μεταποίησης και εμπορίας των δασοκομικών προϊόντων (2)

ΜΕΤΡΟ 6.4: Εγγειοβελτιωτικά έργα-Διαχείριση υδατικών πόρων της γεωργίας (10)

ΜΕΤΡΟ 6.5: Δράσεις στήριξης για την αγροτική οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό (7)

ΜΕΤΡΟ 6.6: Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών, προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς (27)

ΜΕΤΡΟ 6.7: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αγροτικές περιοχές και προστασία αγροτικού περιβάλλοντος (14)

ΜΕΤΡΟ 6.8: Ανάπτυξη και βελτίωση της υποδομής που σχετίζεται με την ανάπτυξη της γεωργίας (2)

ΜΕΤΡΟ 6.9: Δράσεις ανάπτυξης του ορεινού χώρου με έμφαση στη συγκρότηση ορεινών κέντρων ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) (32)

ΜΕΤΡΟ 6.10: Βελτίωση της δυνατότητας πρόσβασης στα ορεινά κέντρα (ΕΤΠΑ) (18)

ΜΕΤΡΟ 6.11: Ειδικές δράσεις αγροτικής ανάπτυξης - ΕΚΤ (31)

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 7: Τεχνική Βοήθεια

ΜΕΤΡΟ 7.1: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ (27)

ΜΕΤΡΟ 7.2: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ (8)

ΜΕΤΡΟ 7.3: Τεχνική Βοήθεια ΕΓΤΠΕ-Π (11)

ΜΕΤΡΟ 7.4: Μελέτες Ωρίμανσης και Προετοιμασίας (3)

• Νότιου Αιγαίου

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Νότιου Αιγαίου είναι ένα από τα 24 Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης

(ΚΠΣ). Η υλοποίησή του ξεκίνησε με την έγκρισή του, την Άνοιξη του 2001 και θα ολοκληρωθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2008. Με συνολικό αναθεωρημένο προϋπολογισμό 582 εκ. € (μαζί με την αναμενόμενη ιδιωτική δαπάνη που θα προσεγγίσει τα 60 εκ. €) αποτελεί το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα που έχει υλοποιηθεί ποτέ στο Νότιο Αιγαίο –δηλαδή τις Κυκλάδες και τη Δωδεκάνησο.

Υπολογίζεται ότι συνολικά περισσότερα από 500 έργα υποδομής και δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης θα χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα. Σε αυτά πρέπει να προστεθεί η μερική χρηματοδότηση άλλων 500 περίπου ιδιωτικών επενδυτικών σχεδίων, όπως αγροτικές, τουριστικές ή άλλες επιχειρηματικές δράσεις.

Το ΠΕΠ Νότιου Αιγαίου χρηματοδοτείται κατά 75% από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατά 25% από το ελληνικό δημόσιο.

Επιλέξτε τους δεσμούς της ιστοσελίδας για να πληροφορηθείτε ποια είναι εξέλιξη του ΠΕΠ Νότιου Αιγαίου, ποια έργα χρηματοδοτεί και πώς μπορείτε εσείς ή η επιχείρησή σας να ωφεληθεί από την εφαρμογή του.

• **Βόρειο Αιγαίο**

Δράσεις εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων Ποιότητας για ολοκληρωμένα σχέδια ΟΠΑΑΧ ευθύνης της Περιφέρειας (2^{ος} κύκλος).

Το Μέτρο 4.5 του Π.Ε.Π. Βορείου Αιγαίου «Ενέργειες Στήριξης στην Αγροτική Οικονομία και στην Εμπορία Προϊόντων Ποιότητας – Δράσεις Εμπορίας Γεωργικών Προϊόντων Ποιότητας στην Αγορά» του Γ΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Γ΄ Κ.Π.Σ.) συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων -Τμήμα Προσανατολισμού (Ε.Γ.Τ.Π.Ε.-Π) αποστολή του οποίου είναι η καθιέρωση της σχέσης μεταξύ πολυλειτουργικής γεωργίας και ιδιαίτερης περιοχής, η ενδυνάμωση και στήριξη της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας ως δραστηριότητας – κλειδί των αγροτικών περιοχών, η διευκόλυνση της συγκράτησης του πληθυσμού στις αγροτικές ζώνες και η διαφύλαξη και βελτίωση του περιβάλλοντος, του τοπίου και της κληρονομιάς και το Ελληνικό Δημόσιο.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της παρούσας πρόσκλησης(2^{ος} κύκλος) ανέρχεται σε 219.895, εκ των οποίων η Δημόσια Δαπάνη ανέρχεται σε 164.921,25 €, ενώ η ιδιωτική συμμετοχή ενδεικτικά ανέρχεται σε 54.973,75 €. Το ποσοστό ενίσχυσης είναι 75%, ενώ το ποσοστό της Κοινοτικής Συμμετοχής στο σύνολο της Δημόσιας Δαπάνης είναι 75%.

Το Μέτρο 4.5 αφορά στον εκσυγχρονισμό του αγροτικού τομέα, αλλά και στην υποστήριξη της ποιότητας και της δημόσιας υγείας, της εμπορίας των προϊόντων και τη δημιουργία υπηρεσιών και μηχανισμών υποστήριξης για την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας. Οι δράσεις της παρούσας πρόσκλησης θα υλοποιηθούν στις περιοχές εφαρμογής των ΟΠΑΑΧ (Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου).

ΟΠΑΑΧ	ΔΗΜΟΙ
Δυτικής Λέσβου	Πολιχνίτου, Αγίας Παρασκευής, Ερεσσού – Αντίσσης, Καλλονής
Λήμνου	Όλοι οι Δήμοι της Λήμνου και η Κοινότητα Αγίου Ευστρατίου
Ανατολικής Χίου	Χίου, Αγίου Μηνά
Μαστιχοχωρίων Χίου	Μαστιχοχωρίων

Το ποσοστό συμμετοχής της Δημόσιας Δαπάνης ανά ζώνη ΟΠΑΑΧ ενδεικτικά αναφέρεται στον παρακάτω πίνακα

ΟΠΑΑΧ	ΠΟΣΟΣΤΟ Δ.Δ. (%)
Δυτικής Λέσβου	22
Λήμνου	19
Ανατολικής Χίου	29
Μαστιχοχωρίων Χίου	30
ΣΥΝΟΛΟ	100

Τα ποσά ανά ΟΠΑΑΧ είναι ενδεικτικά και: δύνανται να αυξομειωθούν ανάλογα με τη ποιότητα των προτάσεων από ΟΠΑΑΧ σε ΟΠΑΑΧ της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου.

Στο πλαίσιο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ενισχύονται οι παρακάτω δράσεις:

- Συμβουλευτικές υπηρεσίες για την υποστήριξη της εμπορίας γεωργικών προϊόντων ποιότητας
- Καθιέρωση συστημάτων διασφάλισης ποιότητας
- Κατάρτιση προσωπικού για την εφαρμογή των συστημάτων διασφάλισης ποιότητας
- Προώθηση προϊόντων ποιότητας

Οι υποψήφιοι τελικοί αποδέκτες της ενίσχυσης στα πλαίσια της παρούσας πρόσκλησης καθορίζονται από την ΚΥΑ 505 και είναι οι παρακάτω :

- **Φυσικά Πρόσωπα**
- **Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (επιχειρήσεις, αγροτικοί συνεταιρισμοί, κ.λ.π.).**

Επενδυτικά σχέδια δύνανται να υλοποιηθούν στις Περιοχές Εφαρμογής Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Ανάπτυξης Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ) του ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου.

Ποσοστό Ενίσχυσης

Το ποσοστό ενίσχυσης για τον τελικό αποδέκτη δύναται να ανέλθει στο 75% του συνολικού επιλέξιμου κόστους. Το ύψος ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις εκατό χιλιάδες (100.000) € ανά δικαιούχο ανά τριετία..

Κριτήρια αξιολόγησης των προτάσεων

Η εξέταση για την υπαγωγή ή μη των επενδυτικών σχεδίων στο Πρόγραμμα για ενίσχυση πραγματοποιείται στα ακόλουθα στάδια:

- Έλεγχος πληρότητας φακέλου και επιλεξιμότητας της πρότασης.
- Λοιποί έλεγχοι κατά περίπτωση και κατηγορία δράσης του επενδυτικού σχεδίου
- Έλεγχος των επενδυτικών σχεδίων για τυχόν κριτήρια αποκλεισμού
- Βαθμολόγηση του επενδυτικού σχεδίου

Για την προτεραιότητα υπαγωγής (και όχι αποκλεισμού) εφαρμόζονται τα βαθμολογικά κριτήρια που αναφέρονται στον Οδηγό Εφαρμογής του Μέτρου.

Για τη βαθμολόγηση με σκοπό την προτεραιότητα υπαγωγής των επενδυτικών σχεδίων αρμόδιο όργανο είναι η Γνωμοδοτική Επιτροπή, η οποία και τα κατατάσσει κατά φθίνουσα σειρά βαθμολογίας.

Η αναλυτική περιγραφή του Μέτρου, οι επιλέξιμες δαπάνες, τα δικαιολογητικά, η διαδικασία υποβολής αυτών, η αναλυτική διαδικασία και τα στάδια αξιολόγησης των προτάσεων, η διαδικασία καταβολής των οικονομικών ενισχύσεων καθώς και οι υποχρεώσεις των επενδυτών αναφέρονται στην αριθμ. 505/19-11-2002 Κοινή Απόφαση Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών – Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης και Γεωργίας(όπως αυτή ισχύει κάθε φορά) καθώς και στον Οδηγό Εφαρμογής του Μέτρου.

• Αττικής

Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Ανακύκλωσης στην Αθήνα. Το πρόγραμμα επεκτείνεται και παράλληλα ξεκινά η ανακύκλωση άλλων προϊόντων.

Η Αθήνα βαδίζοντας στα πρότυπα των μεγάλων ευρωπαϊκών πόλεων, ξεκινά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασίας, έντυπου χαρτιού αλλά και άλλων προϊόντων όπως για παράδειγμα των εγκαταλελειμμένων οχημάτων, των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού και των αποβλήτων

λιπαντικών ελαίων. Με στόχο την εξοικονόμηση φυσικών πόρων και ενέργειας, την μείωση των απορριμμάτων που καταλήγουν σε χώρους υγειονομικής ταφής και κατ'επέκταση τη μερική επίλυση του καιρίου προβλήματος για εξεύρεση νέων τέτοιων χώρων, καθώς και την προστασία της δημοσίας υγείας και του περιβάλλοντος από την ανεξέλεγκτη διάθεση επικίνδυνων ουσιών και υλικών.

Η Αναπτυξιακή Εταιρεία του Δήμου Αθηναίων (ΑΕΔΑ), δεδομένης της εμπειρίας της σε εκπόνηση μελετών για τον Δήμο και άλλους φορείς σε θέματα περιβαλλοντικά και πιο συγκεκριμένα διαχείρισης απορριμμάτων υποστήριξε επιστημονικά και τεχνικά το Δήμο Αθηναίων στην προσπάθεια του για την εισαγωγή της ανακύκλωσης στην Αθήνα.

Πιο συγκεκριμένα η Αναπτυξιακή Εταιρεία (ΑΕΔΑ) προέβη αρχικά στην σύνταξη της πρόσκλησης σε διαβούλευση που πραγματοποίησε ο Δήμος Αθηναίων για την "Ανάπτυξη Ολοκληρωμένου Συστήματος Ανακύκλωσης Αποβλήτων Συσκευασίας και Έντυπου Χαρτιού στο Δήμο Αθηναίων και του τρόπου συνεργασίας του με τα εγκεκριμένα συλλογικά συστήματα".

Αποτέλεσμα των παραπάνω εργασιών αποτέλεσε η συγγραφή μιας ολοκληρωμένης έκθεσης-μελέτης από την ΑΕΔΑ στο πλαίσιο της πρόσκλησης σε Διαβούλευση για την ανάπτυξη ολοκληρωμένου συστήματος ανακύκλωσης και έντυπου χαρτιού στο Δήμο Αθηναίων.

Με στόχο να διαφανεί η καλύτερη μεθοδολογία και να αξιολογηθεί η βιωσιμότητα των προτεινόμενων τεχνικών λύσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της πρόσκλησης σε Διαβούλευση για την εφαρμογή δικτύου Διαλογής στη Πηγή και ανακύκλωσης, θεωρήθηκε αναγκαίο ο Δήμος να καλέσει τις εταιρείες που συμμετείχαν και πρότειναν ολοκληρωμένες τεχνικές λύσεις να εφαρμόσουν πιλοτικά, τις προτεινόμενες λύσεις.

Στο σημείο αυτό η συμβολή της Αναπτυξιακής Εταιρείας του Δήμου Αθηναίων (ΑΕΔΑ) ήταν καθοριστική αφού σε συνεργασία με την επιστημονική επιτροπή που ορίστηκε από το Δήμο αποτέλεσε, το συντονιστικό και επιστημονικό φορέα σχεδιασμού, καθόρισε τους βασικούς άξονες για την εφαρμογή, παρακολούθηση και αξιολόγηση των πιλοτικών προγραμμάτων. Επίσης συντόνισε όλες τις απαραίτητες δράσεις που έλαβαν χώρα κατά τη τετράμηνη εφαρμογή τους, σ'ένα γενικότερο πλαίσιο συνεργασίας και ανταλλαγής απόψεων με όλους τους αρμόδιους φορείς.

Στο παραπάνω πλαίσιο, η Αναπτυξιακή Εταιρεία του Δήμου Αθηναίων συνέταξε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα δράσης με σκοπό να καταγράψει τους βασικούς άξονες που θεωρούνται σημαντικοί για την υλοποίηση, την έρευνα, τη παρακολούθηση και αξιολόγηση των πιλοτικών προγραμμάτων.

Οι βασικοί αυτοί άξονες αφορούσαν ενδεικτικά

- στο προσδιορισμό και στη οριοθέτηση αντιπροσωπευτικών περιοχών για την εφαρμογή των πιλοτικών προγραμμάτων.
- στο σχεδιασμό των πιλοτικών προγραμμάτων.
- στην ενημέρωση όλων των πολιτών και των εμπλεκόμενων φορέων για την εφαρμογή πιλοτικών προγραμμάτων ανακύκλωσης στον Δήμο Αθηναίων.
- στη σφυγμομέτρηση της στάσης των πολιτών σχετικά με την εφαρμογή των πιλοτικών προγραμμάτων ανακύκλωσης.
- στη δημιουργία βάσης δεδομένων και δεικτών για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των πιλοτικών προγραμμάτων.

Τα τετράμηνης διάρκειας (Ιούνιος 2005- Οκτώβριος 2005) πιλοτικά προγράμματα ανακύκλωσης αποβλήτων συσκευασίας δηλαδή συσκευασιών από χαρτί, γυαλί πλαστικό, αλουμίνιο και σίδηρο καθώς και έντυπου χαρτιού που εφάρμοσε ο Δήμος Αθηναίων με σκοπό να βρεθεί ο καλύτερος τρόπος για την ανάπτυξη ενός επιτυχούς προγράμματος διαλογής στη πηγή και ανακύκλωσης στην πρωτεύουσα, απέδωσαν τα πρώτα αποτελέσματα.

Η ΑΕΔΑ σε συνεργασία με την ειδική επιστημονική επιτροπή που συγκροτήθηκε και την αρμόδια διεύθυνση του Δήμου Αθηναίων, παρακολούθησε από κοντά την εφαρμογή των πιλοτικών προγραμμάτων, αξιολόγησε τα αποτελέσματα του εγχειρήματος με βάση μια σειρά κριτηρίων ποσοτικών και ποιοτικών, διενεργώντας

παράλληλα μια σφυγμομέτρηση της στάσης και των αντιδράσεων των πολιτών που καλούνταν να συμμετάσχουν σ'αυτά.

Τα αποτελέσματα που προέκυψαν κρίθηκαν σε πρώτη φάση ικανοποιητικά. Η σχετική έκθεση και οι προτάσεις της ΑΕΔΑ παρουσιάστηκαν αναλυτικά στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αθηναίων, το οποίο και αποφάσισε την προοδευτική επέκταση των τεχνικών λύσεων που δοκιμάστηκαν σε πραγματικές, καθημερινές συνθήκες πόλης με θετικό αντίκτυπο και σκοπό την πλήρη κάλυψη της πόλης και την εξυπηρέτηση της κάθε γειτονίας από ένα σύστημα διαλογής στη πηγή και ανακύκλωσης.

Αποτέλεσμα : Η επέκταση του ολοκληρωμένου προγράμματος ανακύκλωσης στην πρωτεύουσα ξεκίνησε:

- με τα Ολοκληρωμένα Ανταποδοτικά Κέντρα Ανακύκλωσης συσκευασιών και έντυπου χαρτιού σε κεντρικά σημεία της πόλης.
- με τους ανοξείδωτους κάδους για τη διαλογή στην πηγή και ανακύκλωση.
- αποβλήτων συσκευασίας και έντυπου χαρτιού σε κεντρικούς δρόμους.
- με τους μπλε κάδους στις γειτονίες.
- με ειδικές καμπάνες για τη συλλογή έντυπου χαρτιού στα σχολεία.
- με ειδικό πρόγραμμα για τα εμπορικά απόβλητα συσκευασίας καθώς και για το έντυπο χαρτί που παράγουν σε μεγάλες ποσότητες δημόσιοι, ιδιωτικοί οργανισμοί και υπηρεσίες.
- με την οργάνωση ειδικού προγράμματος αποκομιδής των αποβλήτων ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, σε συνεννόηση με τους πολίτες.
- με τη συλλογή των εγκαταλελειμμένων οχημάτων, γεγονός που επιπλέον από τα περιβαλλοντικά του οφέλη θα συμβάλλει στο να εξαιρεθούν πολλές εστίες μόλυνσης και να δημιουργηθούν νέες θέσεις στάθμευσης στην πόλη.
- με τη συλλογή των απόβλητων από λιπαντικά του στόλου του Δήμου Αθηναίων σε συγκεκριμένα σημεία, συμβάλλοντας ενεργά στον περιορισμό της ανεξέλεγκτης διάθεσης στο περιβάλλον των επικίνδυνων αυτών αποβλήτων.

Η Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων

◆ Κατά Ταμείο

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ: 15/8/07

ΝΟΜΙΣΜΑ: ΕΥΡΩ

ΠΡΟΟΔΟΣ ΚΠΣ 2000 - 2006 ΚΑΤΑ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΩΔ. ΤΑΜ.	ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕ ΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (%)	ΠΟΣΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (%)
		(1)	(2)	(3)	(4)=(3)/(2)	(5)	(6)=(5)/(2)
1	ΕΤΠΑ	30.162.397.79 7	22.603.566.034	27.334.044.738	121%	21.841.419.606	97%
2	ΕΚΤ	6.232.882.163	6.108.306.922	6.856.782.778	112%	5.960.637.260	98%
3	ΕΓΤΠ-Ε	5.126.874.531	3.418.910.549	4.656.715.868	136%	3.555.912.307	104%
4	ΧΜΠΑ	428.585.226	287.248.460	309.071.761	108%	257.121.602	90%
	ΣΥΝΟΛΟ	41.950.739.71 7	32.418.031.965	39.156.615.145	121%	31.615.090.775	98%

* Στις στήλες (1) (2) συνυπολογίζεται η συμμετοχή του Κράτους - Μέλους

η έννοια της υλοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων

* Οι στήλες (4) έως και (6) αναφέρονται αποκλειστικά στα στοιχεία που είναι καταχωρισμένα στο ΟΠΣ

◆ Κατά Περιφέρεια Προγράμματος

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ: 15-08-2007

ΝΟΜΙΣΜΑ: ΕΥΡΩ

ΠΡΟΟΔΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΠΣ 2000 - 2006

ΚΩΔ. Ε.Π.	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (%)	ΠΟΣΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (%)
		(1)	(2)	(3)	(4)=(3)/(1)	(5)	(6)=(5)/(1)
12	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ	995.144.362	1.318	1.164.878.939	117%	967.161.108	97%
13	ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	1.227.929.657	1.420	1.656.485.319	135%	1.323.693.383	108%
14	ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	521.205.027	883	705.613.640	135%	563.126.446	108%
15	ΗΠΕΙΡΟΥ	624.902.298	1.138	769.643.061	123%	661.641.909	106%
16	ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	746.196.042	1.265	1.011.933.459	136%	842.898.602	113%

11 Εννοια της Ολοκληρωμενης Αναπτυξιακης προσεγγισης. Ολοκληρωμενα Προγραμματα Αστικης Αναπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποιησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων

17	ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	336.005.412	702	497.667.099	148%	365.244.362	109%
18	ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	686.039.990	1.241	846.601.689	123%	665.229.382	97%
19	ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	684.897.006	1.517	985.191.975	144%	825.718.865	121%
20	ΑΤΤΙΚΗΣ	1.502.736.017	1.084	1.857.000.645	124%	1.546.243.474	103%
21	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	598.681.802	805	827.252.933	138%	615.364.816	103%
22	ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	486.367.540	523	612.304.357	126%	448.241.305	92%
23	ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	514.010.082	639	628.664.187	122%	514.840.130	100%
24	ΚΡΗΤΗΣ	696.022.498	1.006	801.204.559	115%	665.893.052	96%
	ΣΥΝΟΛΟ	9.620.137.733	13.541	12.364.441.862	129%	10.005.296.834	104%

* Οι στήλες (1) έως και (5) αναφέρονται αποκλειστικά στα στοιχεία που είναι καταχωρισμένα στο ΟΠΣ

Η Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων

♦ **Κατά Περιφέρεια Προγράμματος και ταμείου**

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ: 15/8/07

ΝΟΜΙΣΜΑ: ΕΥΡΩ

ΠΡΟΟΔΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΠΣ 2000 - 2006 ΚΑΤΑ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΩΔ. ΤΑΜ *	ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΟ ΤΑΜΕΙΟ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΡΟΫΠ/ΣΜΟΣ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΝΤΑΓΜΕΝΩΝ ΕΡΓΩΝ (%)	ΠΟΣΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (ΔΗΜ. ΔΑΠ.)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ (%)
		(1)	(2)	(3)	(4)=(3)/(2)	(5)	(6)=(5)/(2)
1	ΕΤΠΑ	8.515.548.740	7.428.468.481	9.786.960.455	132%	7.752.200.793	104%
2	ΕΚΤ	808.969.729	808.969.729	870.453.762	108%	781.236.213	97%
3	ΕΓΤΠ-Ε	1.918.424.320	1.382.699.523	1.707.027.645	123%	1.471.859.828	106%
4	ΧΜΠΑ						
	ΣΥΝΟΛΟ	11.242.942.789	9.620.137.733	12.364.441.862	129%	10.005.296.834	104%

* Στις στήλες (1) (2) συνυπολογίζεται η συμμετοχή του Κράτους - Μέλους

* Οι στήλες (4) έως και (6) αναφέρονται αποκλειστικά στα στοιχεία που είναι καταχωρισμένα στο ΟΠΣ

Κεφάλαιο 4

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ : Στόχοι - Αποτελέσματα - Περιεχόμενο Των "Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης"

4. Η περιφέρεια Ηπείρου

• Γεωγραφικά – μορφολογικά στοιχεία

Η Περιφέρεια Ηπείρου καταλαμβάνει το Βορειοδυτικό τμήμα της χώρας. Δυτικά βρέχεται από το Ιόνιο Πέλαγος, ενώ ανατολικά συνορεύει με την Μακεδονία και τη Θεσσαλία. Νότια εκτείνεται μέχρι τον Αμβρακικό κόλπο και το νομό Αιτωλοακαρνανίας. Τέλος, στα Βόρεια συνορεύει με την Αλβανία.

Αποτελείται από τους νομούς Άρτας, Πρεβέζης, Ιωαννίνων και Θεσπρωτίας, με έδρα τα Ιωάννινα, πρωτεύουσα του ομώνυμου νομού. Έχει συνολική έκταση 9.203 χμ² και καλύπτει το 6,7% της συνολικής έκτασης της χώρας.

Από γεωμορφολογική άποψη, οι ορεινές περιοχές καλύπτουν το 74,2% της συνολικής έκτασης. Οι μόνες πεδινές εκτάσεις είναι των νομών Άρτας και Πρεβέζης, καθώς και οι κοιλάδες των ποταμών Αχέροντα και Καλαμά. Τα όρη της αποτελούν συνέχεια των Αλβανικών Άλλεων και φέρουν το όνομα Πίνδος. Η βόρεια Πίνδος χωρίζει την Ήπειρο από την Περιφέρεια της Δυτικής Μακεδονίας, ενώ η νότια Πίνδος από την Περιφέρεια της Θεσσαλίας και αποτελεί φυσικό εμπόδιο και βασικό παράγοντα απομόνωσης της Περιφέρειας από την υπόλοιπη ηπειρωτική χώρα. Οι κυριότεροι ποταμοί της Περιφέρειας είναι ο Αώος, ο Καλαμάς, ο Αχέροντας, ο Λούρος και ο Άραχθος, ενώ η σημαντικότερη λίμνη είναι αυτή των Ιωαννίνων.

• Πληθυσμός

Ο πληθυσμός της Περιφέρειας Ηπείρου ανέρχεται σε 371.690 κατοίκους σύμφωνα με την εκτίμηση της ΕΣΥΕ για το 1998 και αντιστοιχεί στο 3,54% του συνολικού πληθυσμού της χώρας.

Ο ρυθμός αύξησης του πληθυσμού της Περιφέρειας την περίοδο 1993-98 είναι πολλαπλάσιος του ρυθμού αύξησης του πληθυσμού της χώρας (5,5% έναντι 1,56%). Η Περιφέρεια είναι από τις πλέον αραιοκατοικημένες, με πυκνότητα πληθυσμού 40,5 κάτοικοι ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο, έναντι 79,7 της χώρας.

Ο αστικός πληθυσμός ανέρχεται στο 31% του συνολικού πληθυσμού (1991) και παρουσιάζει αυξητικές τάσεις. Ο αγροτικός πληθυσμός είναι μειούμενος σε σχέση με το 1981 και ανέρχεται στο 59% του συνολικού, ενώ ο ημιαστικός πληθυσμός παρουσιάζει μικρή άνοδο και ανέρχεται στο 10% του συνόλου.

• Περιφερειακό ΑΕΠ

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας Ηπείρου βρίσκεται σε χαμηλότερη θέση από το αντίστοιχο μέσο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας. Συγκεκριμένα ανέρχεται στο 64,3% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας για το έτος 1994 και καταλαμβάνει την τελευταία θέση στις 13 Περιφέρειες της χώρας.

Με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Περιφέρειας, να φτάνει το 43,8% της Ε.Ε.(1996), η Ήπειρος είναι η φτωχότερη Περιφέρεια της Ε.Ε., μετά τις υπερπόντιες περιοχές της Γαλλίας, ενώ το έτος 1986 κάλυπτε το 47,4% του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ της Ε.Ε. Η Περιφέρεια παράγει το 2,3% του συνολικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της χώρας. Στον πρωτογενή τομέα παράγεται το 17%, στον δευτερογενή το 23% και στον τριτογενή τομέα το 60% του περιφερειακού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (1994). Τα αντίστοιχα ποσοστά για τη χώρα είναι 15% για τον πρωτογενή τομέα, 25% για τον δευτερογενή και 60% για τον τριτογενή.

• Απασχόληση

Ο ενεργός πληθυσμός της Ηπείρου ανέρχεται σε 110.100 άτομα, ενώ οι απασχολούμενοι είναι 97.800 (1997). Η διαχρονική εξέλιξη του ενεργού πληθυσμού και της απασχόλησης τα τελευταία χρόνια (1991-97) παρουσιάζει μικρή κάμψη, παρά τη συνολική αύξηση του πληθυσμού της Περιφέρειας.

Το 30,3% των απασχολούμενων εργάζεται στον πρωτογενή τομέα, το 20,1% στον δευτερογενή τομέα και το 49,6% στον τριτογενή τομέα, ενώ τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά είναι 19,8%, 22,5% και 57,7% (1997). Την τελευταία πενταετία (1993-97) παρατηρείται μικρή μείωση του ποσοστού απασχόλησης του πρωτογενή τομέα και μικρή αύξηση του ποσοστού απασχόλησης του τριτογενή. Το ποσοστό απασχόλησης του δευτερογενή παραμένει αμετάβλητο.

• **Ανεργία**

Το ποσοστό ανεργίας στην Περιφέρεια φθάνει το 11,2%, ποσοστό υψηλότερο από το αντίστοιχο εθνικό που ανέρχεται στο 10,25% (1997).

Η διαχρονική εξέλιξη της ανεργίας της Ηπείρου τα τελευταία χρόνια παρουσιάζει αυξητικές τάσεις. Συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας το έτος 1993 ήταν 9%, ενώ το 1997 αυξήθηκε στο 11,2% (τα αντίστοιχα εθνικά ποσοστά ανεργίας είναι 9,7% και 10,3%). Το ποσοστό ανεργίας για τις γυναίκες είναι 18,5%, ενώ οι νέοι καταλαμβάνουν το 44,9% των ανέργων, σε αντιστοιχία με την χώρα όπου τα ποσοστά είναι 15,9% και 32,3%. Το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας στην Ήπειρο ανέρχεται στο 66,9%, ενώ στη χώρα στο 57,1%.

• **Επίπεδο εκπαίδευσης**

Το εργατικό δυναμικό με εκπαίδευση μέχρι και το Δημοτικό υπερτερεί έναντι των υπόλοιπων κατηγοριών καλύπτοντας το 51,9% του συνόλου και είναι σημαντικά ανώτερο από το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας που φθάνει το 38,1% (1997). Το εργατικό δυναμικό Γυμνασιακής εκπαίδευσης αποτελεί το 9,2%, ενώ το εργατικό δυναμικό Λυκειακής εκπαίδευσης καλύπτει το 21,2% του συνόλου. Πολύ μικρό μέρος του συνολικού εργατικού δυναμικού καλύπτουν οι πτυχιούχοι Ανωτέρας και Ανωτάτης εκπαίδευσης, που αποτελούν το 5,6% και το 12,1% του συνόλου αντίστοιχα. Η κατάσταση είναι σαφώς δυσμενέστερη από το μέσο επίπεδο της χώρας (αντίστοιχα ποσοστά 10,4%, 28,6%, 8,7% και 14,2%).

• **Πρωτογενής τομέας**

Ο πρωτογενής τομέας παράγει το 17% του Περιφερειακού Α.Ε.Π. (1994) και παρά την σημαντική μείωσή του εξακολουθεί να αποτελεί βασικό συντελεστή απασχόλησης και εισοδημάτων και να έχει στρατηγική σημασία για την οικονομική ανάπτυξη της Περιφέρειας.

Η αγροτική οικονομία της Περιφέρειας εξειδικεύεται στην κτηνοτροφία, όπου η αιγοπροβατοτροφία και η πτηνοτροφία έχουν δεσπόζουσα θέση στο σύνολο της εγχώριας παραγωγής και αποτελούν την βάση σημαντικής μερίδας του δευτερογενούς τομέα (κλάδος τροφίμων). Επίσης, άλλες σημαντικές δραστηριότητες είναι τα εσπεριδοειδή και τα κτηνοτροφικά φυτά.

• **Δευτερογενής τομέας**

Στον τομέα της μεταποίησης, όπου παράγεται το 23% του περιφερειακού ΑΕΠ, οι κλάδοι με την μεγαλύτερη συμμετοχή είναι αυτοί των τροφίμων και ποτών. Η πλειοψηφία των μονάδων του δευτερογενή τομέα είναι μικρές και απευθύνονται κατά κύριο λόγο στις τοπικές αγορές της Περιφέρειας. Ειδικότερα, υπάρχουν μόνο 40 βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση άνω των 20 ατόμων (1991). Η προστιθέμενη αξία του τομέα είναι χαμηλότερη (89%) του εθνικού μέσου όρου.

• **Τριτογενής τομέας**

Ο τριτογενής τομέας της Περιφέρειας καταλαμβάνει το μεγαλύτερο ποσοστό του περιφερειακού ΑΕΠ (60%) παρουσιάζοντας συνεχή αύξηση τα τελευταία χρόνια.

Σε ότι αφορά τις θαλάσσιες και εναέριας μεταφορές, η Ήπειρος βρίσκεται σε στρατηγική θέση ως προς την Δυτική Ευρώπη, η οποία θα αξιοποιηθεί με το λιμάνι της Ηγουμενίτσας και θα αποκτήσει ρόλο πύλης της Ελλάδος προς την Δυτική Ευρώπη. Στην Περιφέρεια υπάρχει ένας αερολιμένας στο νομό Ιωαννίνων. Το 1994 διακινήθηκαν 40.000 επιβάτες, ενώ υπολογίστηκε ότι εκφορτώθηκαν 47.000 τόνοι εμπορευμάτων.

♦ **Ενδοπεριφερειακές ανισότητες: Διαχρονική εξέλιξη, εκτίμηση τάσεων**

Ορεινός χώρος / Εσωτερικές ζώνες

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

Η περιφέρεια Ηπείρου έχει μεγάλο ποσοστό ορεινών εκτάσεων που καλύπτουν το 74,2% της συνολικής έκτασης. Το μεγάλο ποσοστό ορεινότητας οφείλεται κυρίως στην κυριαρχία της οροσειράς της Πίνδου που αποτελεί τον βασικό παράγοντα της γεωγραφικής απομόνωσης της Περιφέρειας. Από το σύνολο των δήμων και κοινοτήτων που υπάρχουν στην περιφέρεια Ηπείρου το 66,6% ανήκει σε ορεινές περιοχές, ενώ το 33,4% του πληθυσμού κατοικεί στον ορεινό χώρο.

Υπάρχουν τέσσερις βασικές ζώνες στην Περιφέρεια: α) η παράκτια ζώνη των νομών Πρέβεζας και Θεσπρωτίας, η οποία χαρακτηρίζεται από την τουριστική ανάπτυξη, τις θαλάσσιες μεταφορές και την αλιεία, και συγκεντρώνει σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες, β) η ζώνη των ορεινών όγκων που εκτείνεται κατά μήκος του ανατολικού ορίου της Περιφέρειας στους νομούς Ιωαννίνων (Ζαγόρι, Μέτσοβο, Κόνιτσα, βόρεια Τζουμέρκα) και Άρτας (κεντρικά και νότια Τζουμέρκα) και παρουσιάζει δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης βάσει των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει (παραδοσιακοί οικισμοί, ιστορική-πολιτιστική κληρονομιά, περιοχές φυσικού κάλλους), γ) η ζώνη γεωργικής γης με δυνατότητα υψηλής απόδοσης που περιλαμβάνει το νοτιοδυτικό τμήμα της Περιφέρειας (τμήματα των νομών Πρέβεζας και Άρτας) και στην οποία συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος των αρδευτικών έργων και δ) η ευρύτερη ζώνη των ορεινών και ημιορεινών περιοχών.

Η τελευταία αυτή ζώνη που είναι και η πιο εκτεταμένη παρουσιάζει περιορισμένες αναπτυξιακές δυνατότητες, λόγω της ορεινότητας του εδάφους και της γεωγραφικής απομόνωσης. Ωστόσο, σε ορισμένες περιοχές είναι δυνατόν να υπάρξει τουριστική ανάπτυξη, καθώς και ανάπτυξη του αγροτικού τομέα με την κατασκευή αρδευτικών έργων, αλλά κυρίως ανάπτυξη της κτηνοτροφίας. Σημαντικός στόχος για τις περιοχές αυτές είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και η άρση της απομόνωσης.

Διανομαρσιακές ανισότητες

Νομοί	κ.κ. ΑΕΠ (Χώρα=100)		% Κατανομή ΑΕΠ		% Κατανομή Πληθυσμού		% Κατανομή Αστικού Πληθυσμού		% Κατανομή Απασχόλησης του Δευτερογενή Τομέα		% Κατανομή Απασχόληση του Τριτογενή Τομέα	
	1989	1994	1989	1994	1991	1996	1981	1991	1981	1991	1981	1991
Άρτα	63	61	21,6	21,2	23,1	22,3	25,2	20,4	21,0	19,2	20,4	19,8
Θεσπρωτία	69	58	12,6	12,3	13,0	13,8	0	0	10,7	13,4	11,7	11,6
Ιωάννινα	69	66	46,6	48,0	46,6	46,8	57,5	65,1	55,2	51,1	51,8	51,9
Πρέβεζα	76	69	19,2	18,4	17,3	17,1	17,3	14,5	13,0	16,3	16,2	16,7

• Αστικά Κέντρα

Αστικά Κέντρα	Αναπτυξιακός Ρόλος	Επιχειρηματικές και Αναπτυξιακές Υποδομές	Προωθητικές Δραστηριότητες
Ιωάννινα	Περιφερειακός - Διακρατικός Πόλος Ανάπτυξης Βαλκανικό Κέντρο Διοικητικό και Πολιτιστικό Κέντρο	Αεροδρόμιο Εγνατία Οδός «Δυτικός Άξονας» Βιομηχανική Περιοχή	Ανώτατη Εκπαίδευση Τεχνολογική Έρευνα και Ανάπτυξη Τριτογενής τομέας, εμπόριο - μεταφορές Βιομηχανία-Βιοτεχνία Υπηρεσίες Υγείας Πολιτισμός Ειδικές Μορφές Τουρισμού
Άρτα	Νομαρχιακός Πόλος	«Δυτικός Άξονας»	Κέντρο Αγροτικής Ανάπτυξης

	Ανάπτυξης	«Σύνδεση με Θεσσαλία», «Βιομηχανική περιοχή»	ΜΜΕ Ανώτερη εκπαίδευση
Πρέβεζα	Νομαρχιακός Πόλος Ανάπτυξης	Ζεύξη Ακτίου-Πρέβεζας «Δυτικός Άξονας» Λιμένας Βιομηχανική Περιοχή	Τριτογενής τομέας, εμπόριο – μεταφορές Τουρισμός Αλιεία Ανώτερη εκπαίδευση
Ηγουμενίτσα	Βόρεια πύλη διασύνδεσης με τη Δυτική Ευρώπη Νομαρχιακό Αναπτυξιακό Κέντρο	Λιμένας Δυτικός Άξονας Εγνατία Οδός	Μεταφορές Τουρισμός Ανώτερη εκπαίδευση Αλιεία

4.1. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης σε υποανάπτυκτες περιοχές [Τοπικές Ζώνες μικρής κλίμακας].

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Ηπείρου 2000-2006 εγκρίθηκε με την απόφαση της Επιτροπής Ε(2001) 810-09/04/01, τροποποιήθηκε αρχικά με την απόφαση της Επιτροπής Ε(2001) 2010-26/07/01, στη συνέχεια με την απόφαση της Επιτροπής Ε(2004) 5659-23/12/04, καθώς και με την απόφαση της Επιτροπής Ε(2005) 5922-22/12/05.

Συγκριτικά πλεονεκτήματα – Προβλήματα και περιορισμοί

Όπως αναφέρεται και στο Σχέδιο Ανάπτυξης 2000-06, τα κυριότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας Ηπείρου, που διαμορφώνουν και τις βασικές κατευθύνσεις της αναπτυξιακής της στρατηγικής για τη νέα προγραμματική περίοδο είναι:

- ✓ Η γεωγραφική θέση της Περιφέρειας και οι δυνατικές δυνατότητες ανάπτυξης (πύλη διασύνδεσης με τη Δυτική Ευρώπη, κυρίως μέσω του λιμένα της Ηγουμενίτσας στον οποίο απολήγει η Εγνατία Οδός).
- ✓ Η παρουσία των Ιωαννίνων και των λοιπών αστικών σχηματισμών στον ευρύτερο χώρο (διοικητικά – εμπορικά κέντρα - κέντρα εκπαίδευσης - περιθάλψης) και οι δυνατότητες ανάπτυξης τους (Περιφερειακός – Διακρατικός Πόλος Ανάπτυξης).
- ✓ Η λειτουργία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του ΤΕΙ Ηπείρου που μπορούν να αποτελέσουν βασικούς φορείς παραγωγής Ε&Τ, και διάχυσης καινοτομικών δραστηριοτήτων στο Περιφερειακό παραγωγικό κύκλωμα.
- ✓ Το πλούσιο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

Παράλληλα, υπάρχουν και ορισμένα σημαντικά μειονεκτήματα τα οποία αποτελούν ανασταλτικούς παράγοντες στην αναπτυξιακή διαδικασία και τα οποία έχουν ληφθεί υπόψη κατά την διαμόρφωση της αναπτυξιακής στρατηγικής της Περιφέρειας. Αυτά είναι:

- ✓ Η γεωγραφική απομόνωση από την υπόλοιπη χώρα (κυρίως λόγω του ορεινού όγκου της Πίνδου).
- ✓ Ο βαθμός ορεινότητας.

- ✓ Το χαμηλό επίπεδο ανάπτυξης (το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ της χώρας).
- ✓ Οι έντονες ενδονομαρχιακές ανισότητες και η απομόνωση των ορεινών και απομακρυσμένων περιοχών.
- ✓ Η ανεπάρκεια των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών συνδέσεων.

♦ Στόχοι, προτεραιότητες και αποτελέσματα στα πλαίσια του ΠΕΠ Ηπείρου

Όπως αναφέρεται στο Σχέδιο Ανάπτυξης 2000-06, γενικός αναπτυξιακός στόχος της Περιφέρειας είναι:

Η ευρύτερη δυνατή αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η θέση της Περιφέρειας, αλλά και ο πολιτιστικός και φυσικός πλούτος της για έξοδο από την απομόνωση.

Ο γενικός αυτός στόχος αναλύεται στους εξής κύριους στρατηγικούς στόχους:

► **Αναπτυξιακή αξιοποίηση των μεγάλων έργων μεταφορών που καθιστούν την Περιφέρεια «Δυτική Πύλη» για τη Βόρεια Ελλάδα.**

Η διασύνδεση της Εγνατίας και του Δυτικού Άξονα με τα οικονομικά κέντρα της Περιφέρειας, η δημιουργία κατάλληλων συμπληρωματικών υποδομών για την εξυπηρέτηση των διερχομένων, η ανάπτυξη εμπορευματικών και επιβατικών υποδομών στο νέο λιμάνι της Ηγουμενίτσας έχουν σαν αποτέλεσμα την παροχή οργανωμένων χώρων ανάπτυξης νέων δραστηριοτήτων στην Ηγουμενίτσα και τη δημιουργία νέων τουριστικών προορισμών.

► **Ενεργοποίηση της πόλης των Ιωαννίνων και των υπολοίπων αστικών συγκροτημάτων ως Περιφερειακών – Διακρατικών Κέντρων Ανάπτυξης.**

Ο στόχος αυτός αναδεικνύει τα Ιωάννινα και τις λοιπές πρωτεύουσες των Νομών ως κέντρα υπηρεσιών, Έρευνας – Επιστημών – Παραγωγής και εφαρμογής καινοτομίας, εμπορίου και αναψυχής για την Ήπειρο, την ευρύτερη περιοχή και τη Νότιο Αλβανία. Επιτυγχάνεται με την ενίσχυση των φορέων που υποστηρίζουν αυτό το ρόλο, με πολεοδομικές παρεμβάσεις για την υποδοχή των αυξημένων δραστηριοτήτων, αστικές υποδομές και ολοκλήρωση των μεταφορικών και επικοινωνιακών συνδέσεων.

► **Ανάδειξη και αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος της υπαίθρου-αξιοποίηση των νέων προοπτικών της Ηπείρου στις παράκτιες περιοχές.**

Ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός παρεμβάσεων και καινοτομικών δράσεων, μπορεί να τροφοδοτήσει την ύπαιθρο της Ηπείρου με τον άνεμο της αναπτυξιακής δυναμικής. Η παράλληλη στήριξη της παραγωγής τοπικών παραδοσιακών προϊόντων στη γεωργία και κτηνοτροφία πέραν της δημιουργίας εισοδήματος είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της ισορροπίας και αυθεντικότητας των ορεινών και μειονεκτικών κοινοτήτων.

Επίσης ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα και διαφοροποιείται η οικονομία των πεδινών και παράκτιων περιοχών.

Η τόνωση της εξωστρέφειας του πρωτογενή τομέα απαιτεί δράσεις εκσυγχρονισμού, ήτοι αναδιάρθρωσης καλλιεργειών, διαχείρισης υδάτινων πόρων και κυρίως πιστοποίησης ποιότητας, τυποποίησης και κατάλληλων δομών μεταποίησης και εμπορίας.

Για τις δράσεις αυτές θα διατεθούν από το ΠΕΠ III Ηπείρου Δημόσια Δαπάνη ίση με 207.261.156.- Ευρώ και συνολικό κόστος 236.038.156.- Ευρώ.

► **Αξιοποίηση του φυσικού και πολιτισμικού πλούτου της Περιφέρειας για την ανάπτυξη του τουρισμού.**

Η αυξημένη δυνατότητα πρόσβασης μέσω του Δυτικού Άξονα σε συνδυασμό με τους ιδιαίτερα σημαντικούς φυσικούς πόρους της περιοχής μπορεί να υποστηρίξει μια στρατηγική σταδιακής αύξησης του μεριδίου της στην τουριστική αγορά. Η αύξηση των σύγχρονων καταλυμάτων, η αναβάθμιση των παρεχομένων υπηρεσιών(πχ εκσυγχρονισμός των εγκαταστάσεων), ο εμπλουτισμός της σύνθεσης του τουριστικού

προϊόντος(πχ εναλλακτικές μορφές τουρισμού), ο στόχος μείωσης της εποχικότητας της τουριστικής δραστηριότητας , η ενίσχυση της προβολής, η εκπαίδευση και κατάρτιση είναι δράσεις βασικής προτεραιότητας του Προγράμματος.

► **Ενθάρρυνση της δημιουργίας, εισαγωγής και αξιοποίησης Καινοτομικών Δράσεων**

Η σύνδεση της παραγωγής με την επιστημονική γνώση, η ενθάρρυνση της αξιοποίησης νέων μεθόδων σε όλους τους τομείς, ήτοι στην τεχνολογία, στην βιομηχανία, στην εμπορία, στον τουρισμό, στην γεωργία, στην κοινή ωφέλεια, στην δημόσια υγεία, στις διοικητικές διαδικασίες, στην εκπαίδευση κ.α. αναμένεται να δώσουν την ώθηση για την ανάπτυξη της περιφέρειας.

Το Επιστημονικό – Τεχνολογικό δυναμικό της Περιφέρειας όπως και κατά την Προγραμματική Περίοδο υλοποίησης του Β' ΚΠΣ , έτσι και τώρα θα αποτελέσει σημαντικό παράγοντα στην πραγματοποίηση των φιλόδοξων στόχων του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Ενδεικτικά αναφέρονται:

Το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το ΤΕΙ Ηλείου, Αναπτυξιακές Εταιρίες, Ενδιάμεσοι Φορείς, Επιστημονικοί Φορείς, Ιδιωτικοί Φορείς κλπ.

Ο συγκεκριμένος στόχος καλύπτει και δράσεις που θα προσδιορισθούν από την στρατηγική της Περιφέρειας για την Κοινωνία της Πληροφορίας, για τις οποίες θα διατεθεί το ποσό των 5.000.000 Ευρώ. Αυτές οι δράσεις θα είναι σε συνέργια με τους στόχους του ΕΠ «Κοινωνία της Πληροφορίας»..

► **Εναρμόνιση των παρεμβάσεων στην Κοινοτική Νομοθεσία αναφορικά με το περιβάλλον**

Βασική προτεραιότητα για την περίοδο 2000-2006 είναι να εναρμονιστεί η Περιφέρεια όπως και η χώρα, με την Κοινοτική Νομοθεσία(Οδηγίες 271/91 για τα απόβλητα, 889/91 για τα επικίνδυνα απορρίμματα, 31/99 για τους ΧΥΤΑ, 442/75 όπως έχει τροποποιηθεί με την 156/97 για τα στερεά απόβλητα και την οδηγία πλαίσιο για τα νερά του Σεπτεμβρίου 2000) και τις διεθνείς υποχρεώσεις όσον αφορά στην αειφόρο ανάπτυξη. Η σχετική παρέμβαση αφορά τόσο στην φυσική και πολιτιστική κληρονομιά όσο και το δομημένο περιβάλλον, ιδιαίτερα στα μεγάλα αστικά συγκροτήματα.

► **Εξασφάλιση κατάλληλα εκπαιδευμένου ανθρώπινου δυναμικού προσαρμοσμένου στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται για την Ήπειρο.**

Οι νέες δραστηριότητες που προαναφέρθηκαν απαιτούν ιδιαίτερες δεξιότητες οι οποίες πρέπει να αποκτηθούν από το εργατικό δυναμικό της Περιφέρειας. Με δεδομένο το σημαντικό αριθμό οικονομικών μεταναστών και την αύξηση του ενεργού πληθυσμού που αυτός συνεπάγεται, η αντιμετώπιση της ανεργίας στηρίζεται στην υποστήριξη της γεωργίας για την διατήρηση των θέσεων απασχόλησης και στην ταχεία αύξηση των θέσεων απασχόλησης, κυρίως στον τριτογενή τομέα.

4.1.1. Στόχοι και άξονες προτεραιότητας του ΠΕΠ Ηλείου

Με βάση την αναπτυξιακή φιλοσοφία, τους βασικούς στόχους και τους ειδικούς στόχους που αναφέρθηκαν ανωτέρω, η αναπτυξιακή στρατηγική της Περιφέρειας εξειδικεύεται περαιτέρω σε Άξονες Προτεραιότητας και Μέτρα τα οποία συγκροτούν το ΠΕΠ Ηλείου 2000-06.

Η δομή και το περιεχόμενο των Αξόνων Προτεραιότητας στηρίζεται στην λογική των *ολοκληρωμένων παρεμβάσεων και την αξιοποίηση της καινοτομίας*, κυρίαρχο στοιχείο της οποίας είναι η έννοια της χωρικής ανάπτυξης συγκεκριμένων περιοχών-στόχων.

Με βάση τα ανωτέρω, το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) της Περιφέρειας Ηλείου συγκροτείται από πέντε Άξονες Προτεραιότητας, ως εξής :

Εννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

- **Άξονας 1:** Ανάδειξη της Περιφέρειας ως Δυτικής Πύλης της Ευρώπης για την Βόρειο Ελλάδα - Αναπτυξιακή αξιοποίηση του πλεονεκτήματος των μεγάλων έργων μεταφορών .
- **Άξονας 2:** Ενίσχυση των αστικών υποδομών και Υπηρεσιών.
- **Άξονας 3:** Ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας-Προστασία και ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.
- **Άξονας 4:** Αειφόρος ανάπτυξη της Υπαιθρου
- **Άξονας 5:** Υποστήριξη και Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.
- **Άξονας 6:** Τεχνική Βοήθεια

Χρηματοδοτικό σχήμα ΠΕΠ Ηπείρου 2000-06

σε Ευρώ

• ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	:	680.013.237
• Δημόσια δαπάνη	:	581.313.237
• Εθνική συμμετοχή	:	145.328.309
• Κοινοτική συμμετοχή	:	435.984.928
• ΕΤΠΑ	:	324.700.002
• ΕΓΤΠΕ	:	79.384.617
• ΕΚΤ	:	31.900.309
• Ιδιωτική συμμετοχή	:	98.700.000

Άξονας Προτεραιότητας 1:

Ανάδειξη της Περιφέρειας ως Δυτικής Πύλης της Ευρώπης για την Βόρειο Ελλάδα - Αναπτυξιακή αξιοποίηση του πλεονεκτήματος των μεγάλων έργων μεταφορών .

Οι κεντρικοί στόχοι του Άξονα Προτεραιότητας 1 είναι :

Να αξιοποιήσει το νέο αναπτυξιακό περιβάλλον το οποίο καθιστά την γεωγραφική θέση της Περιφέρειας στρατηγικό πλεονέκτημα ανάπτυξης, να αναδείξει την Ήπειρο ως Δυτική Πύλη και μεταφορικό κόμβο της Ελλάδος προς τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Δυτικής Βαλκανικής και να δημιουργήσει συνθήκες ενδυνάμωσης και μεγέθυνσης της επιχειρηματικής βάσης της Περιφέρειας.

Να χρησιμοποιήσει επιπρόσθετα και την δυνατότητα εισαγωγής επενδυτικών κεφαλαίων από τον ιδιωτικό τομέα , σημαντικό τμήμα της Ελληνικής οικονομίας, δίδοντας την επί πλέον ώθηση με την συνολική συμμετοχή όλων των ζωντανών δυνάμεων για την ανάπτυξη της Περιφέρειας

- **Την κατασκευή τμήματος του Δυτικού Άξονα(ΥΠΕΧΩΔΕ, 94.000.000 ευρώ)**

ΡΓΟ/ΤΜΗΜΑ	ΦΥΣΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ		ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ			ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΑΠΑΝΗΣ (ΕΤΠΑ)	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ
	ΜΗΚΟΣ ΤΜΗΜ	ΠΡΟΒΛ. ΔΙΑΤΟΜΗ	ΣΥΝΟΛ ΚΟΣΤΟΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	ΙΔΙΩΤ ΣΥΜ.		
ομπότι πισκοπικό	59	2Χ2+ΛΕΑ 2Χ1+ΛΕΑ[1] 2Χ2+ΛΕΑ[1]	82	32	50	32	ΕΥΔΕ/ΜΕΔΕ
υτικός Άξονας πισκοπικό	11	2Χ2+ΛΕΑ					ΕΥΔΕ/ΜΕΔΕ
ιάννινα (Α/Κ νατίας)- ΕΟ6	14	2Χ2+ΛΕΑ					ΕΥΔΕ/ΜΕΔΕ

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις.

- Συντόμευση των χρόνων διαδρομής
- Μείωση του κόστους μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων
- Αύξηση της οδικής ασφάλειας
- Ίδρυση νέων μεταποιητικών επιχειρήσεων και εκσυγχρονισμό υφισταμένων
- Εισαγωγή και διάχυση των νέων τεχνολογιών και της επιχειρηματικότητας στις επιχειρήσεις της Περιφέρειας
- Ενίσχυση και ανάπτυξη σύγχρονων δομών και μεθόδων εμπορίου.
- Αύξηση των εξαγωγών και διείσδυση των επιχειρήσεων της Περιφέρειας σε νέες αγορές στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της Περιφέρειας
- Αύξηση του εισοδήματος των κατοίκων της Περιφέρειας
- Δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και αντίστοιχη μείωση της ανεργίας
- Καινοτόμες δράσεις και εισοδος στην νέα οικονομία.
- Οι αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον θα αξιολογούνται σε όλες τις φάσεις υλοποίησης του ΕΠ.

Ποσοτικοποιημένοι στόχοι		
ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
Κατασκευή-βελτίωση περίπου 75 χλμ. τμημάτων εθνικής οδοποιίας	Μείωση της ESS επί υφισταμένου δικτύου εθνικής οδοποιίας 740 χλμ.κατά 5-7% περίπου	Δημιουργία 2.900 ισοδύναμων ανθρωποετών πλήρους απασχόλησης κατά το στάδιο της κατασκευής
Κατασκευή-βελτίωση περίπου 10 χλμ. νέων τμημάτων διαπεριφερειακής οδοποιίας	Εξοικονόμηση 200.000 περίπου οχηματο-ωρών ετησίως	Ποσοστό επιχειρήσεων που επιβιώνουν 18 μήνες μετά την λήψη χρηματοδοτικής στήριξης: 100%
Κατασκευή-βελτίωση περίπου 84 χλμ. τμημάτων διευρωπαϊκού οδικού δικτύου	Περί τις 115 ωφελούμενες ιδιωτικές εταιρίες Είτε ήδη εγκαταστημένες στις ΒΙΠΕ είτε Στο στάδιο της εγκατάστασης, Περί τις 1.350 ωφελούμενα άτομα, απασχολούμενα στις ανωτέρω επιχειρήσεις	Δημιουργία 1.000 περίπου θέσεων εργασίας κατά την λειτουργία.
Υποστήριξη επενδυτικών σχεδίων σε περίπου 55 ιδιωτικές μεταποιητικές επιχειρήσεις		
Υποστήριξη μικρού μεγέθους επενδύσεων σε περίπου 25 ΜΜΕ		
70 περίπου παρεμβάσεις ίδρυσης ή εκσυγχρονισμού επιχειρήσεων παραδοσιακού χαρακτήρα		
Βελτίωση και εκσυγχρονισμός 2 υπαρχουσών ΒΙΠΕ		

Χρηματοδοτικό σήμα(ΔΔ 28,67%³¹)

³¹ Πίνακας στο παράρτημα

Άξονας Προτεραιότητας 2

Ενίσχυση των αστικών υποδομών και υπηρεσιών

Στόχοι

Οι πόλεις της Ηπείρου (κυρίως οι πρωτεύουσες των Νομών) συγκεντρώνουν βασικές δομές της Περιφέρειας σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και περίθαλψης, των υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις, τις υπηρεσίες διοίκησης και ένα μεγάλο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών. Παράλληλα οι πόλεις και οι περιαστικές περιοχές τους διαθέτουν εξαιρετικούς φυσικούς / πολιτιστικούς πόρους και ιδιαίτερα ελκυστικό περιβάλλον.

Τα χαρακτηριστικά αυτά σε συνδυασμό με το νέο περιβάλλον ανάπτυξης που έχει διαμορφωθεί από τις εξελίξεις στην Δυτική Βαλκανική και την ανάδειξη της Ηπείρου ως Δυτικής Πύλης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, δημιουργούν ευκαιρίες περαιτέρω ανάπτυξης των αστικών κέντρων με οφέλη για το σύνολο της Περιφέρειας. Αυτόν τον στόχο εξυπηρετεί ο Άξονας Προτεραιότητας 2.

Στα πλαίσια του Συμπληρώματος προγραμματισμού, η εξειδίκευση των Μέτρων που αφορούν στην αστική ανάπτυξη και το περιβάλλον θα περιλαμβάνει, μεταξύ των άλλων, δράσεις για την επίλυση των προβλημάτων χωροταξίας (αυθαιρέτη δόμηση κλπ.) καθώς και δράσεις ευαισθητοποίησης του κοινού σε περιβαλλοντικά θέματα. Οι μελέτες χωροταξίας και πολεοδομίας θα ολοκληρώνονται από πράξεις εφαρμογής μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και το αργότερο μέχρι το κλείσιμο του προγράμματος για να θεωρηθεί επιλέξιμη η χρηματοδότηση τους.

Η ανάπτυξη δράσεων τύπου URBAN θα δώσει λύσεις για εντοπισμένες προβληματικές περιοχές των πόλεων.

Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις

- Η ανάδειξη των αστικών κέντρων, στον χώρο της Ηπείρου, ως κέντρων υπηρεσιών, εμπορικών κέντρων, κέντρων εκπαίδευσης και περίθαλψης. Επίσης κέντρων πολιτισμού, αναψυχής, έρευνας και επιστημών, για την Ήπειρο, την ευρύτερη περιοχή και την Νότιο Αλβανία.
- Ειδικά, η ανάδειξη των Ιωαννίνων ως Περιφερειακού διακρατικού πόλου ανάπτυξης, ως Βαλκανικού κέντρου. Επίσης κέντρου διοίκησης και πολιτισμού με αναπτυξιακό προωθητικό ρόλο για όλη την Περιφέρεια.
- Η ενίσχυση των φορέων που υποστηρίζουν το νέο ρόλο της Περιφέρειας για την υποδοχή αυξημένων δραστηριοτήτων
- Η αναβάθμιση των αστικών υποδομών για τη βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας
- Η ανάδειξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος για την ενίσχυση του τουρισμού
- Η δημιουργία υποδομών για την προστασία του περιβάλλοντος και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Η προστασία και προβολή των ιστορικών χώρων και η δημιουργία σύγχρονων πολιτιστικών υποδομών για την ενίσχυση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων
- Η λειτουργία των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως βασικών φορέων παραγωγής έρευνας και τεχνολογίας και η προώθηση των καινοτομικών δραστηριοτήτων στην παραγωγική βάση της Περιφέρειας
- Η προσφορά υπηρεσιών υγείας υψηλών προδιαγραφών από τα Νοσοκομεία της Περιφέρειας, η προσφορά υπηρεσιών παιδικής προστασίας και υπηρεσιών σε άτομα της τρίτης ηλικίας
- Η Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και η αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου της ευρύτερης περιοχής. Η ενίσχυση της κατάρτισης, καταπολέμηση του αποκλεισμού και της ανεργίας.
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η διαμόρφωση της σύγχρονης δυναμικής ταυτότητας της Ηπείρου ως κέντρου των Βαλκανίων.
- Η επίλυση προβλημάτων αστικής ανάπτυξης.

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

Ποσοτικοποιημένοι στόχοι		
ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
Βελτίωση βασικών αστικών οδικών αξόνων μήκους ~ 7,5 χλμ.(7 έργα)	Βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας, ήτοι μείωση μείωση του μέσου όρου μετακίνησης κατά 10-15%, εξοικονόμηση ~50.000 οχηματοωρών ετησίως	Δημιουργία περίπου 1.520 ισοδύναμων ανθρωποετών πλήρους απασχόλησης κατά το στάδιο της υλοποίησης
Αξιοποίηση του υδάτινου δυναμικού-Βελτίωση και κατασκευή έργων υδρέυσεων-Κατασκευή 40 χιλιομέτρων δικτύου ύδρευσης	Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, ωφελούμενοι ~60.000 κάτοικοι της Περιφέρειας	Δημιουργία ~ 275 μόνιμων θέσεων απασχόλησης
Πολεοδομικός σχεδιασμός,4 δράσεις	Αναβάθμιση του δομημένου περιβάλλοντος, ωφελούμενοι ~120.000 κάτοικοι των αστικών περιοχών	
Διαχείριση στερεών αποβλήτων - Δύο δράσεις ανακύκλωσης	Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, ωφελούμενοι ~120.000 κάτοικοι των αστικών περιοχών. Ανακύκλωση ποσοστού 1% του συνολικού όγκου των στερεών αποβλήτων στο τέλος της περιόδου	
Ανάδειξη φυσικού περιβάλλοντος- Επεμβάσεις σε βιότοπους (4 δράσεις)	Αύξηση της τουριστικής κίνησης των πόλεων, ωφελούμενοι ~120.000 κάτοικοι των αστικών περιοχών	
Εκσυγχρονισμός εξοπλισμού και λοιπών υποδομών των Νοσοκομείων(5 έργα εξοπλισμού)	Προσφορά υπηρεσιών υγείας υψηλού επιπέδου, ωφελούμενοι 340.000 άτομα, κάτοικοι της Περιφέρειας	
Δημιουργία δομών πρόνοιας(4+7 έργα πρόνοιας-παιδικής μέριμνας)	Κοινωνική φροντίδα και προστασία παιδιών(ωφελούμενοι~100 οικογένειες), ατόμων προχωρημένης ηλικίας(~1000 άτομα)	

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

Δημιουργία υποδομών στην εκπαίδευση, την Έρευνα και την Τεχνολογία(3 έργα εκπαίδευσης)	Αναβάθμιση του ρόλου των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων(ωφελούμενοι χρήστες ~6000 σπουδαστές) Ποσοστό σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε πρωινή βάρδια στο τέλος της περιόδου 100%. Αύξηση δυναμικότητας κατάρτισης/ εκπαίδευσης (Β'βάθμια - Γ'βάθμια) στο τέλος της περιόδου κατά 53%	
Εκπαίδευση και Κατάρτιση(πχ περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση)	Κατάρτιση 1000 περίπου ατόμων.	

Χρηματοδοτικό σχήμα (ΔΔ 15,09%³²)

Άξονας Προτεραιότητας 3	Ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας - Προστασία και ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων
--------------------------------	--

Σύντομη περιγραφή –στόχοι

Η Περιφέρεια Ηπείρου διαθέτει εξαιρετικά συγκριτικά πλεονεκτήματα όσον αφορά το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον όπως καθαρές ακτές, πλούσιο και ποικίλο ανάγλυφο, αρχαιολογικά μνημεία, εθνικούς δρυμούς, τοπική πολιτιστική παράδοση, παραδοσιακούς οικισμούς, ιστορική παράδοση κ.λ.π.

Υπάρχει σημαντικός αριθμός ευαίσθητων και προστατευόμενων περιοχών με κύριο κριτήριο την οικολογική και αισθητική τους αξία. Στις περιοχές αυτές περιλαμβάνονται εθνικοί δρυμοί και περιοχές υποψήφιας για ένταξη στο Πανευρωπαϊκό δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000. Προβλήματα στο φυσικό περιβάλλον της Ηπείρου δημιουργούνται από την έλλειψη υποδομών που αφορούν χώρους υγειονομικής ταφής απορριμμάτων, βιολογικούς καθαρισμούς, αποχετεύσεις οικισμών κλπ.

Σε ό,τι αφορά στους πολιτισμικούς πόρους, η Περιφέρεια διαθέτει πλήθος αρχαιολογικών χώρων όλων των περιόδων, μερικοί εκ των οποίων έχουν αναδειχθεί και είναι επισκέψιμοι. Αυτοί, σε συνδυασμό με το φυσικό περιβάλλον, τους παραδοσιακούς οικισμούς και την πολιτιστική παράδοση, μπορούν να συμβάλλουν στην αύξηση του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας.

Οι δράσεις που περιλαμβάνονται στον άξονα, σε συνάφεια με τις παρεμβάσεις μέτρων των αξόνων 1&4 και τις παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν στα πλαίσια των τομεακών προγραμμάτων και του Ταμείου Συνοχής, θα συμβάλλουν στην:

- Ορθολογική και βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη μέσω της αξιοποίησης και ανάδειξης των πολιτιστικών και φυσικών πόρων, η οποία θα δημιουργήσει ικανή τουριστική κίνηση με επιμήκυνση της περιόδου
- την προστασία τους σε συνδυασμό με την υποστήριξη επενδυτικών δραστηριοτήτων στον τουριστικό τομέα με προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων και συστηματική και οργανωμένη προβολή τους.

Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις.

- Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος
- Ορθολογική διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων

³² Πίνακας στο παράρτημα

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

- Προστασία του υδάτινου δυναμικού και ορθολογική αξιοποίηση του
- Προστασία βιοτόπων και φυσικών σχηματισμών
- Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής των κατοίκων
- Ποιοτική και δυναμική τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας
- Ενίσχυση των εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- Δημιουργία σύγχρονων πολιτιστικών δομών
- Αποκατάσταση και ανάδειξη των μνημείων και του λαογραφικού πλούτου της περιοχής
- Προστασία, ανάδειξη και προβολή του πολιτιστικού πλούτου της Περιφέρειας
- Προβολή του τουριστικού προϊόντος με ορθολογική και σύγχρονη οργάνωση
- Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, προώθηση καινοτομικών δράσεων στον τομέα του τουρισμού και επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου

Ποσοτικοποιημένοι στόχοι		
ΕΚΦΡΑΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
Κατασκευή 5 ΧΥΤΑ	Ωφελούμενος πληθυσμός 250.000 κάτοικοι .	Δημιουργία περίπου 200 ισοδύναμων ανθρωποετών
Προμήθεια 3 ειδικών μονάδων βιολογικού καθαρισμού	Ωφελούμενος πληθυσμός 10.000 κάτοικοι	πλήρους απασχόλησης κατά το στάδιο κατασκευής
Ποσοστό % χρησιμοποιημένων υδάτων που υφίστανται επεξεργασία	Επίτευξη ποσοστού 3% για την περιφέρεια το 2006	350 νέες θέσεις εργασίας κατά τη λειτουργία
Ποσοστό % στερεών λυμάτων που θα ενταφιάζονται	Επίτευξη ποσοστού 80% για την περιφέρεια το 2006	Δημιουργία 7 φορέων διαχείρισης απορριμμάτων και βιοτόπων
Δύο (2) επεμβάσεις σε βιότοπους	Ωφελούμενος πληθυσμός 15.000 κάτοικοι της Περιφέρειας	Δημιουργία περίπου 10 ανθρωποετών πλήρους απασχόλησης κατά το στάδιο της κατασκευής Δημιουργία 5 θέσεων εργασίας κατά τη λειτουργία του φορέα
100 Παρεμβάσεις ενίσχυσης και εκσυγχρονισμού ξενοδοχειακής υποδομής	Δημιουργία 1400 περίπου νέων κλινών Εκσυγχρονισμός 2800	
70 παρεμβάσεις δημιουργίας στήριξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού	περίπου υπαρχουσών Αύξηση αριθμού επισκεπτών	
Ανάδειξη και συντήρηση 35 μνημείων Κλασικών, Βυζαντινών και Νεωτέρων χρόνων		
Κατασκευή 1 Μουσείου		

Χρηματοδοτικό σχήμα (ΔΔ 12,86%³⁵)

Άξονας Προτεραιότητας 4: | Αειφόρος ανάπτυξη της Υπαίθρου

Συνοπτική περιγραφή - στόχοι

Ο Άξονας Προτεραιότητας 4 θα υποστηρίξει με ολοκληρωμένο τρόπο την ανάπτυξη των περιοχών της υπαίθρου, αφ' ενός με την αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πόρων με έμφαση στα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα της Περιφέρειας στον τομέα της

³⁵ Πίνακας στο παράρτημα

γεωργίας, αφετέρου με την αναβάθμιση των υποδομών στους τομείς των μεταφορών της παιδείας, της υγείας, της πρόνοιας και του περιβάλλοντος. Τελικοί στόχοι του Άξονα 4 είναι:

- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Γεωργίας ενόψει των προσκλήσεων ενός συνεχώς ανταγωνιστικότερου διεθνούς περιβάλλοντος με το μετασχηματισμό της αγροτικής δραστηριότητας.
- Η βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και η ελκυστικότητά της και να αποκατασταθεί η κοινωνική και οικονομική της λειτουργία με την εκτατική ανάπτυξη ήπιων μορφών τουρισμού, την στήριξη της οικοτεχνίας και βιοτεχνίας, τη συγκρότηση κέντρων ανάπτυξης και
- Η διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου. (Το πρόβλημα της μόλυνσης των υδάτων από τα νιτρικά που χρησιμοποιούνται στην γεωργία και κτηνοτροφία θ' αντιμετωπισθεί κεντρικά από το Υπ. Γεωργίας –Ταμείο Εγγυήσεων).

Ο Άξονας 4 παρεμβαίνει στις τέσσερις βασικές ζώνες που υπάρχουν στην Περιφέρεια Ηπείρου:

- Στην παράκτια ζώνη των νομών Πρέβεζας, Άρτας και Θεσπρωτίας η οποία χαρακτηρίζεται βέβαια από την τουριστική ανάπτυξη και τις μεταφορές αλλά παρουσιάζει και σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες στην αλιεία.
- Στη ζώνη γεωργικής γης με δυνατότητα υψηλής απόδοσης που περιλαμβάνει το νοτιοδυτικό τμήμα της Περιφέρειας (τμήματα των Νομών Πρέβεζας και Άρτας) και στην οποία συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος των αρδευτικών έργων.
- Στη ζώνη των ορεινών όγκων που εκτείνεται κατά μήκος του ανατολικού ορίου της Περιφέρειας στους Νομούς Ιωαννίνων (Ζαγόρι, Μέτσοβο, Κόνιτσα, βόρεια Τζουμέρκα) και Άρτας (κεντρικά και νότια Τζουμέρκα) και παρουσιάζει δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης βάσει των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει και
- Στην ευρύτερη ζώνη των ορεινών και ημιορεινών περιοχών με περιορισμένες αναπτυξιακές δυνατότητες λόγω της ορεινότητας του εδάφους και της γεωγραφικής απομόνωσης όπου ωστόσο σ' ορισμένες περιοχές είναι δυνατόν να υπάρξει τουριστική ανάπτυξη καθώς και ανάπτυξη του αγροτικού τομέα με την κατασκευή αρδευτικών έργων αλλά και κυρίως την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας.

Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις

- Προστασία, ανάπτυξη και ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων με έμφαση στους δασικούς και υδατικούς πόρους, βάσει ολοκληρωμένων σχεδίων και μελετών.
- Βελτίωση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων, μείωση του κόστους παραγωγής και αναδιάρθρωση της παραγωγής ώστε να αυξηθούν οι εξαγωγικές δυνατότητες των παραγομένων αγροτικών προϊόντων.
- Παραγωγή πρότυπων και βιολογικών καλλιεργειών καθώς και ανάδειξη προϊόντων ονομασίας προέλευσης και γεωγραφικής ένδειξης.
- Συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στην ύπαιθρο και προσέλκυση νέων αγροτών ώστε να επιτευχθεί μια στέρεα βάση για την βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών αυτών.
- Δημιουργία εναλλακτικών ευκαιριών απασχόλησης και συμπληρωματικού εισοδήματος (προς το αγροτικό), για τους κατοίκους των ορεινών περιοχών.
- Συγκρότηση μικροπεριφερειών με κέντρα τους νέους Δήμους και σκοπό την ολοκληρωμένη ανάπτυξή τους που θα συμβάλει στην άρση της απομόνωσης και βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- Εξασφάλιση όλων των απαραίτητων υποδομών που θα μειώσουν τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες.
- Αύξηση του τουρισμού και επιμήκυνση τουριστικής περιόδου.
- Η δημιουργία ενός σύγχρονου δικτύου μεταφορών με παρεμβάσεις στο επαρχιακό, διαδημοτικό και τοπικό οδικό δίκτυο
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας
- Η αύξηση της απασχόλησης
- Ο εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος με την συμπλήρωση της αναγκαίας υλικοτεχνικής και κτιριακής υποδομής

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

- Η ενίσχυση του συστήματος παρεχομένων υπηρεσιών στον τομέα της υγείας και εφαρμογή προνοιακής πολιτικής που να ανταποκρίνεται στην σημερινή πραγματικότητα.

Ποσοτικοποιημένοι Στόχοι		
Εκροές	Αποτελέσματα	Επιπτώσεις
Βελτίωση και εκσυγχρονισμός αρδευτικών δικτύων σε περίπου 7750 Ha	Επέμβαση στο 6,3% του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων Επέμβαση στο 15% του συνόλου των αρδευόμενων εκτάσεων	Δημιουργία περίπου 500 ισοδύναμων ανθρωποετών πλήρους απασχόλησης κατά το στάδιο της κατασκευής. Αύξηση της ανθρώπινης απασχόλησης μετά την ολοκλήρωση της κατά περίπου 5%. Μείωση των απωλειών αρδευτικού νερού [2%], βελτίωση της ποιότητάς του.
Έργα βασικών ισοπεδώσεων και συστηματοποιήσεων σε περίπου 9.440 Ha	Αύξηση των μέσων στρεμματικών αποδόσεων των καλλιεργειών έως και 10%	Βελτίωση των συνθηκών εργασίας
Βελτίωση-Αντικατάσταση-Συμπλήρωση και Δημιουργία νέων στραγγιστικών δικτύων σε περίπου 24.000 στρ.	Παρέμβαση στο 18% των αρδευόμενων εκτάσεων	Βελτίωση των συνθηκών εργασίας
Δάσωση ιδιωτικών και κοινοτικών εκτάσεων περίπου 11.000 Ha Αναδασώσεις πρόληψης και αποκατάστασης περίπου 15.000 Ha Καταπολέμηση ασθενειών 2.000 Ha Προστασία Εθνικών Δρυμών σε περίπου 15.000 Ha	Παρεμβάσεις σε 15 τουλάχιστον δασοκτήμονες δήμους Παρεμβάσεις σε 4 περιοχές με δάσωση ειδών ανθεκτικών σε πυρκαγιές και ασθένειες	Δημιουργία 100 ισοδύναμων ανθρωποετών απασχόλησης κατά το στάδιο της κατασκευής
Εφαρμογή αναδασμού σε έκταση περίπου 4.200 Ha	Αύξηση των εκτάσεων που έχουν γίνει αναδασμοί στο Β ΚΠΣ κατά 140%	Μείωση πολυτεμαχισμού σε αναλογία 1/2-1/3
Επενδύσεις σε 600 περίπου γεωργικές εκμεταλλεύσεις	Ποσοστό παρέμβασης στο σύνολο των γεωργικών εκμεταλλεύσεων 1,3%.	Δημιουργία ~ 60 νέων θέσεων εργασίας
Μετεγκαταστάσεις περίπου 70 κτηνο-πτηνοτροφικών μονάδων	Μείωση στις παραγωγικές δαπάνες των μονάδων 5-10%	Εκσυγχρονισμός των μονάδων με διατήρηση της ανθρώπινης απασχόλησης τους στα ίδια επίπεδα μετά την μετεγκατάσταση

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

Κατασκευή – βελτίωση 550 χλμ. περίπου επαρχιακής και τοπικής οδοποιίας	Παρεμβάσεις βελτίωσης του οδικού δικτύου στο 30% των Δήμων της Περιφέρειας	Μείωση του κόστους των μετακινήσεων
Κατασκευή 12 χιλιομέτρων περίπου υδρευτικού δικτύου	Βελτίωση της ποιότητας του υδρευτικού δικτύου στο 2% περίπου του ορεινού πληθυσμού	
Δέκα(10) παρεμβάσεις αναβάθμισης δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος		Δημιουργία 100 ισοδύναμων ανθρωποετών απασχόλησης κατά το στάδιο της κατασκευής
Τουλάχιστον έξη (6) αλιευτικά καταφύγια και πέντε (5) βελτιωτικές ενέργειες λιμνοθαλασσών	Αύξηση των αποδόσεων των λιμνοθαλασσών κατά 30%	Βελτίωση των συνθηκών εργασίας των αλιέων και των της ποιότητας των αλιευμάτων
Υποδομές σε οκτώ βιβλιοθήκες και εργαστήρια, σε δύο κέντρα πρόνοιας και 2 ΚΥ- περιφερειακά ιατρεία		Βελτίωση του επιπέδου της παρεχόμενης εκπαίδευσης και των παρεχομένων υπηρεσιών πρωτοβάθμιας περίθαλψης και πρόνοιας
Ενίσχυση 30 επενδύσεων στον αγροτουρισμό και 20 στην παραδοσιακή βιοτεχνία		Βελτίωση των συνθηκών ανταγωνιστικότητας τοπικών επιχειρήσεων, βελτίωση του αγροτικού εισοδήματος
Υποστήριξη περίπου 10 λειτουργιών κοινωνικής στήριξης (Βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΑΠΗ, μονάδες δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, υπηρεσίες βοήθειας στο σπίτι για ηλικιωμένα άτομα, κλπ)	Εξασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας - διευκόλυνση & αποδέσμευση γυναικών από εξαρτώμενα άτομα	Δημιουργία περίπου 35 νέων μόνιμων θέσεων απασχόλησης. Δημιουργία 8 ανθρωποετών πλήρους απασχόλησης κατά την διάρκεια των ενεργειών.
Υποστήριξη περίπου 10 λειτουργιών κοινωνικής στήριξης (Βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΑΠΗ, μονάδες δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, υπηρεσίες βοήθειας στο σπίτι για ηλικιωμένα άτομα, κλπ)	Εξασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας - διευκόλυνση & αποδέσμευση γυναικών από εξαρτώμενα άτομα	Δημιουργία περίπου 50 νέων μόνιμων θέσεων απασχόλησης. Δημιουργία 12 ανθρωποετών πλήρους απασχόλησης κατά την διάρκεια των ενεργειών. Εύρεση μόνιμης απασχόλησης σε περίπου 30% των ατόμων που εκπαιδεύτηκαν.
Ανάπτυξη - βελτίωση δεξιοτήτων Α.Δ.. Διεξαγωγή περίπου 60 σεμιναρίων επαγγελματικής κατάρτισης 15 ατόμων το καθένα, εκ των οποίων το 50% γυναικών, διάρκειας περίπου 300 ωρών (Συνολικά, κατάρτιση περίπου 900 ατόμων).	Βελτίωση των επαγγελματικών προσόντων περίπου 900 ατόμων.	

Χρηματοδοτικό σήμα(ΔΔ 36,0%)³⁴

Χρηματοδοτική βαρύτητα

Η βαρύτητα του άξονα προτεραιότητας ως προς την συνολική Δημόσια δαπάνη είναι περίπου 35,8%. Από αυτά περίπου το 65% δηλαδή 133.300 χιλ. Euro είναι δράσεις που υλοποιούνται στις ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, όπως αναλύονται στα μέτρα που ακολουθούν.

Επίσης ποσό περίπου 46.950 χιλ. Euro προγραμματίζεται να διατεθούν στις περιοχές ολοκληρωμένης ανάπτυξης όπως αυτό αναλύεται στα μέτρα. Στο ποσό αυτό θα πρέπει να προσθέσουμε 2.000 χιλ. Euro του ΕΚΤ (Υπάρχει δέσμευση το ποσό αυτό να ξεπερνά τις 40.000 χιλ. Euro).

3.5 Άξονας 5:	Υποστήριξη και Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού
----------------------	---

Γενική περιγραφή – στόχοι

Το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί, στο σημερινό ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον, αποφασιστική προϋπόθεση στήριξης της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης. Ιδιαίτερη σημασία πρέπει να δοθεί στην Περιφέρεια Ηπείρου, η οποία χαρακτηρίζεται από αναπτυξιακή υστέρηση αλλά και από συνθήκες ταχύτερης αλλαγής στο αναπτυξιακό της περιβάλλον. Οι συνθήκες αυτές παρουσιάζουν σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης για την Περιφέρεια για την αξιοποίηση των οποίων είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί για το ανθρώπινο δυναμικό της Περιφέρειας η ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας που ανταποκρίνονται στις νέες συνθήκες και τις αναπτυξιακές προοπτικές της περιφέρειας καθώς και η αξιοποίησή τους στην πράξη. Παράλληλα, με δεδομένο το πολύ υψηλό ποσοστό ανεργίας της Περιφέρειας(το υψηλότερο της χώρας σε όλες τις κατηγορίες του ενεργού πληθυσμού), είναι απαραίτητο να στηριχθεί ενεργά η πρόσβαση των ανέργων στην αγορά εργασίας.

Ο Άξονας Προτεραιότητας 5 θα υποστηρίξει τους στόχους αυτούς με ένα ευρύτατο πλέγμα δράσεων οι οποίες προβλέπεται ότι θα περιλάβουν:

- Δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης των ανέργων και εργαζομένων της Περιφέρειας σε όλες τις κατηγορίες επαγγελμάτων και κλάδους, με έμφαση σε επαγγέλματα και κλάδους που συναρτώνται με την στρατηγική ανάπτυξης της Περιφέρειας (Καινοτομία, Επιχειρηματικότητα, Τουρισμός, Πολιτισμός, Περιβάλλον).
- Δράσεις διευκόλυνσης της ένταξης στην αγορά εργασίας των γυναικών και γενικά ατόμων που έχουν υπό την φροντίδα τους εξαρτώμενα άτομα.
- Ενέργειες στήριξης της απασχόλησης σε τομείς κοινωνικών υπηρεσιών.
- Δράσεις σε άμεση συνέργεια με την υλοποίηση ή την λειτουργία έργων χρηματοδοτούμενων στην Περιφέρεια από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Μετά τις ενέργειες της απασχόλησης οι δράσεις του άξονα 5 θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά προς τις αντίστοιχες δράσεις του Εθνικού Σκέλους και των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών

Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις

- Αναβάθμιση των προσόντων συγκεκριμένων ομάδων ανέργων και εργαζομένων της Περιφέρειας Ηπείρου.
- Ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων
- Ενίσχυση των εισοδημάτων
- Κοινωνική και εργασιακή επανένταξη κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων
- Διατήρηση υφισταμένων και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης
- Υπηρεσίες φροντίδας και βελτίωση της ποιότητας ζωής των αδύνατων κοινωνικών ομάδων

³⁴ Πίνακας στο παράρτημα

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

- Προώθηση της απασχόλησης στον κοινωνικό τομέα καθώς και στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας. Διευκόλυνση των γυναικών στην αγορά ώστε να ενταχθούν στην αγορά εργασίας ή να καταρτισθούν / επανακαταρτισθούν.

ΕΚΡΟΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ
Υποστήριξη περίπου 30 λειτουργιών κοινωνικής στήριξης (Βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΑΠΗ, μονάδες δημιουργικής απασχόλησης παιδιών, υπηρεσίες βοήθειας στο σπίτι για ηλικιωμένα άτομα, κλπ)	Εξασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας - διευκόλυνση & αποδέσμευση γυναικών από εξαρτώμενα άτομα	Δημιουργία περίπου 170 νέων μόνιμων θέσεων απασχόλησης. Δημιουργία 40 ανθρωποετών πλήρους απασχόλησης κατά την διάρκεια των ενεργειών. Εύρεση μόνιμης απασχόλησης σε περίπου 1250 άτομα (30%
Ανάπτυξη - βελτίωση δεξιοτήτων Α.Δ.. Διεξαγωγή περίπου 280 σεμιναρίων επαγγελματικής κατάρτισης 15 ατόμων το καθένα, εκ των οποίων το 50% γυναικών, διάρκειας περίπου 300 ωρών (Συνολικά, κατάρτιση περίπου 4.200 ατόμων).	Βελτίωση των επαγγελματικών προσόντων περίπου 4.200 ατόμων.	των ατόμων που εκπαιδεύτηκαν).
Σχετικά με τις τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης, οι δείκτες θα προσδιορισθούν με την επιλογή των περιοχών παρέμβασης και την έγκριση των επιχειρηματικών σχεδίων ολοκληρωμένων παρεμβάσεων		

Χρηματοδοτικό σήμα (ΔΔ 6,384%)³⁵

Άξονας Προτεραιότητας 6:

Τεχνική Βοήθεια

Γενική περιγραφή - Στόχοι

Για την ορθή υλοποίηση του ΠΕΠ Ηλείου, βασική προϋπόθεση αποτελεί η παροχή της αναγκαίας τεχνικής στήριξης για την εφαρμογή των επιμέρους επιχειρησιακών παρεμβάσεων και την παρακολούθηση της εφαρμογής συνολικά.

Για την εξασφάλιση των αναγκαίων ενεργειών παρασκευής, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου προβλέπεται συνολικός προϋπολογισμός Τεχνικής Βοήθειας που αντιστοιχεί στο 1 % του ύψους των συνολικών κατανεμημένων πόρων Δημόσιας Δαπάνης για το ΠΕΠ Ηλείου και συνδυασμένων μεταφορών.

Στόχοι του άξονα είναι:

- Η εξασφάλιση αποτελεσματικού συστήματος Διοίκησης, Διαχείρισης και στήριξης των αναγκαίων λειτουργιών.
- Η εξασφάλιση της προβολής και δημοσιότητας των παρεμβάσεων.
- Η στήριξη σχεδιασμού ανάπτυξης μέσω του οποίου θα προσδιορίζονται οι στρατηγικές κατευθύνσεις και επιλογές στα πλαίσια της μακροχρόνιας ανάπτυξης της Ηλείου.

Χρηματοδοτικό σήμα(ΔΔ 0,999%)³⁶

³⁵ Πίνακας στο παράρτημα

³⁶ Πίνακας στο παράρτημα

4.1.2. Στόχοι των Μέτρων που αφορούν τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης του ΠΕΠ Ηπείρου

Άξονας 1:	Ανάδειξη της Περιφέρειας ως Δυτικής Πύλης για την Βόρεια Ελλάδα – Αναπτυξιακή αξιοποίηση του πλεονεκτήματος και των μεγάλων έργων μεταφορών
------------------	--

Μέτρο 1.1: Υποδομές μεταφορών.

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι : **ΥΠΕΧΩΔΕ, Γ.Γ. Περιφέρειας Ηπείρου, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις**

Συνοπτική περιγραφή – στόχοι.

Το Μέτρο 1.1 θα συμβάλλει στους στόχους του Άξονα 1, σε συνδυασμό και με τα μεγάλα έργα μεταφορών που θα χρηματοδοτηθούν από το Εθνικό Σκέλος του Κ.Π.Σ, το Ταμείο Συνοχής και τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, με την δημιουργία ενός σύγχρονου διαπεριφερειακού / ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου.

Με το δίκτυο αυτό εξασφαλίζεται η άρση της γεωγραφικής απομόνωσης της Περιφέρειας και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις ανάδειξης της Ηπείρου σε Δυτική Πύλη της χώρας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Δυτική Βαλκανική.

Το μέτρο αυτό θα χρηματοδοτήσει έργα υποδομών οδοποιίας στο δίκτυο των μεγάλων οδικών αξόνων, το εθνικό οδικό δίκτυο και σε ορισμένες διαδρομές του επαρχιακού οδικού δικτύου με περιφερειακή / διαπεριφερειακή σημασία.

Μέτρο 1.2 : Επέκταση των υποδομών και εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: **ΥΠΕΧΩΔΕ, Γ.Γ. Περιφέρειας Ηπείρου, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις: Περιφέρεια, Ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων**

Στόχοι.

Το μέτρο 1.2 θα συμβάλλει στους στόχους του Άξονα 1 με :

- Δημιουργία νέων υποδομών ή εκσυγχρονισμό και ολοκλήρωση υπαρχουσών υποδομών για την εγκατάσταση ή μετεγκατάσταση επιχειρήσεων και την προσέγγιση και επώαση επιχειρήσεων τεχνολογικής καινοτομίας.
- Παροχή κινήτρων για την προσέλκυση επενδύσεων και την ίδρυση νέων μονάδων μεταποίησης ή τον εκσυγχρονισμό μονάδων μεταποίησης που ήδη λειτουργούν.
- Παροχή ενισχύσεων για την ανάπτυξη από τις επιχειρήσεις της Περιφέρειας σύγχρονων μεθόδων εμπορίας και επιχειρηματικής δικτύωσης και συνεργασίας.
- Παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης και δικτύωσης μεταξύ των πραγματικών αναγκών των επιχειρήσεων και των παροχών σύγχρονων υπηρεσιών, βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας και προσαρμογής στο νέο επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι υπηρεσίες αυτές θα εξασφαλίσουν την παροχή πληροφόρησης και συμβουλών για την βέλτιστη αξιοποίηση από το σύνολο των ΜΜΕ της Περιφέρειας των διαθέσιμων αναπτυξιακών κινήτρων καθώς και άλλων μορφών υποστήριξης από άλλες πηγές.

Μέτρο 1:3 Ανάπτυξη και προώθηση της Καινοτομίας και της Κοινωνίας της Πληροφορίας

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: **Περιφέρεια, Ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης, Πανεπιστήμια – ερευνητικά κέντρα, Τ.Ε.Ι.**

Συνοπτική περιγραφή –στόχοι

Στόχος του Μέτρου είναι η σύνδεση της παραγωγικής δραστηριότητας με την επιστημονική γνώση, στα πλαίσια της προσπάθειας ορθολογικοποίησης και της ανάγκης ανταπόκρισης στις νέες απαιτήσεις. Θα συμβάλλει στο στόχο διάδοσης, ανάπτυξης και εφαρμογής της καινοτομίας στην Ήπειρο, χρησιμοποιώντας την εμπειρία RITS/RISI, σε συνδυασμό με τις άλλες καινοτόμες ενέργειες που θα χρηματοδοτηθούν από τα άλλα μέτρα του ΠΕΠ, από το Εθνικό Σκέλος του ΚΠΣ, από το Ταμείο Συνοχής και από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες(βλ. επίσης 2.2). Στα

πλαίσια του μέτρου θα διατεθούν 5.000.000 ΕΥΡΩ για δράσεις σχετικές με την «Κοινωνία της Πληροφορίας», οι οποίες θα προωθηθούν σε συνέργια με αυτές του ΕΠ «Κ τ Π».

Για την προώθηση και ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας στις Περιφέρειες θα χρηματοδοτηθούν δράσεις από το ΠΕΠ και από το ΕΠ ΚτΠ στη βάση ενός σχεδίου δράσης το οποίο θα εκπονηθεί από κάθε Περιφέρεια. Το σχέδιο προβλέπει δράσεις που αποσκοπούν στην επαρκή αντιμετώπιση των ιδιαίτερων αναγκών της περιφέρειας ως προς την επίτευξη των ακόλουθων στρατηγικών στόχων:

- α) Εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος και προώθηση του ελληνικού Πολιτισμού με την εισαγωγή και χρήση των νέων τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας.
- β) Κοινωνική ανάπτυξη με την προώθηση και χρήση των νέων τεχνολογιών και εφαρμογών στην παροχή υπηρεσιών της τοπικής αυτοδιοίκησης προς τους πολίτες για ανοιχτή διακυβέρνηση με δράσεις για την βελτίωση της ποιότητας ζωής στην Περιφέρεια μέσω εφαρμογών των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας στην υγεία, τις μεταφορές και το περιβάλλον.
- γ) Οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας με την προώθηση και χρήση των νέων αυτών τεχνολογιών στις ΜΜΕ, καθώς και των αντίστοιχων νέων μεθόδων λειτουργίας, π.χ. ηλεκτρονικό εμπόριο, όπως και με την ανάπτυξη της υποδομής επικοινωνιών, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες περιοχές..
- δ) Κοινωνική συνοχή και καταπολέμηση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού με την ανάπτυξη δράσεων κατάρτισης στις νέες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας για αποκλεισμένες κοινωνικές ομάδες π.χ. άνεργων, νέων, γυναικών, μεταναστών κ.λ.π. υποστηριζόμενες από ανάλογες δράσεις για την εξασφάλιση πρόσβασης στην πληροφορία.

Άξονας 2 :	Ενίσχυση των αστικών υποδομών και υπηρεσιών
Μέτρο 2.1: Αστικές υποδομές – Περιβάλλον (Υδρεύσεις, απόβλητα, ανάδειξη περιοχών κλπ.)	
<i>Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: ΟΤΑ, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις</i>	

Συνοπτική περιγραφή – στόχοι

Το μέτρο θα συμβάλει στην ανάδειξη των ελκυστικών στοιχείων του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος των πόλεων και των περιφερειακών περιοχών, στη βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας και γρήψης των εξυπηρετήσεων των πόλεων. Τα έργα περιβάλλοντος θα αφορούν κυρίως έργα υδρεύσεων με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας του πόσιμου νερού και έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων με σκοπό τη σταδιακή μείωση του όγκου των αποβλήτων. Τελικός στόχος του μέτρου είναι η δημιουργία ενός ελκυστικού περιβάλλοντος με το οποίο οι πόλεις θα αποτελέσουν πόλο έλξης για επισκέπτες και επιχειρήσεις και θα βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων.

"Όλες οι δράσεις που αφορούν τα στερεά απόβλητα θα πρέπει να βασίζονται στον νομαρχιακό-περιφερειακό σχεδιασμό ο οποίος θα πρέπει να είναι σύμφωνος με τον εθνικό σχεδιασμό διαχείρισης των στερεών αποβλήτων"

Μέτρο 2.2: Υποδομές Υγείας – Πρόνοιας - Εκπαίδευσης
Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: Νοσοκομεία , Τριτοβάθμια εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης κ.α.

Συνοπτική περιγραφή – στόχοι

Το μέτρο θα συμβάλει στην ανάδειξη της Περιφέρειας ως ευρύτερου Κέντρου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, έρευνας και τεχνολογίας και σύγχρονων υπηρεσιών υγείας με περιφερειακή, εθνική και βαλκανική εμβέλεια.

Μέτρο 2.3: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες
--

μικρής κλίμακας – ΕΤΠΑ

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: ΟΤΑ , Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις

Συνοπτική περιγραφή – στόχοι

Το μέτρο αναφέρεται στην αύξηση της λειτουργικότητας και δυναμικότητας τμημάτων των πολεοδομικών συγκροτημάτων της Περιφέρειας. Επίσης περιλαμβάνονται ολοκληρωμένες δράσεις αναζωογόνησης υποβαθμισμένων περιοχών. Οι περιοχές αυτές θα προσδιοριστούν σε επίπεδο ζώνης μικρής κλίμακας και με βάση κριτήρια που θα διαμορφωθούν με την συνεργασία εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών.

ΜΕΤΡΟ 2.4: Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης –ΕΚΤ

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: Περιφέρεια, Νομ. Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ, Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, κ.α.

Στόχος

Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην αναβάθμιση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού μειονεκτικών αστικών ζωνών με τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και την αύξηση της προσφοράς ίσων ευκαιριών απασχόλησης.

3.3 Άξονας 3 :

Ενίσχυση της τουριστική δραστηριότητας Προστασία, ανάδειξη και αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων.

Μέτρο 3.1: Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: Περιφέρεια, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ

Σύντομη περιγραφή - στόχοι:

Το μέτρο 3.1 θα συμβάλλει στην βελτίωση των περιβαλλοντικών υποδομών και την προστασία των ευαίσθητων παράκτιων και εσωτερικών οικοσυστημάτων καθώς και των ορεινών περιοχών της περιφέρειας.

Στα πλαίσια του συμπληρώματος προγραμματισμού, η εξειδίκευση των μέτρων που αφορούν στην αστική ανάπτυξη και το περιβάλλον θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, δράσεις για την επίλυση των προβλημάτων χωροταξίας (αυθαίρετη δόμηση κλπ.) καθώς και δράσεις ευαισθητοποίησης του κοινού σε περιβαλλοντικά θέματα.

Μέτρο 3.2. Ενίσχυση των υποδομών και της επιχειρηματικότητας-Ανταγωνιστικότητας στον τριτογενή τομέα, αξιοποίηση φυσικών πόρων

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: Περιφέρεια, Ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης, ΟΤΑ, Ιδιώτες

Σύντομη περιγραφή στόχοι:

Το Μέτρο 3.2 θα συμβάλει στην ανάπτυξη και αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος με την προσαρμογή του στο νέο περιβάλλον του εθνικού, ευρωπαϊκού και διεθνούς ανταγωνισμού, την υιοθέτηση των νέων και σύγχρονων μεθόδων οργάνωσης και διοίκησης, την προώθηση δραστηριοτήτων που απαιτούνται για υποστήριξη και ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, την αξιοποίηση και την προώθηση συνεργασιών και δικτύωσης καθώς και των ειδικών μορφών τουρισμού στις ορεινές περιοχές.

Το μέτρο θα χρηματοδοτήσει σε ποσοστό 30% περίπου(9.537.000 Euros) τον εκσυγχρονισμό των υπαρχουσών τουριστικών μονάδων και την δημιουργία νέων.

Η φέρουσα ικανότητα των περιοχών που θα αναπτυχθούν τουριστικά πρέπει να λαμβάνεται υπόψη συνεκτιμώντας την κατάταξη των περιοχών - ζωνών με βάση την ισχύουσα νομοθεσία 2601/98 και τις σχετικές υπουργικές αποφάσεις. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην φέρουσα ικανότητα των υπό ανάπτυξη περιοχών που θα βρίσκονται σε περιοχές Natura 2000.

Μέτρο 3.3 : Ανάδειξη πολιτισμικών στοιχείων

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: Περιφέρεια, Υπουργείο Πολιτισμού, Εφορίες Αρχαιοτήτων, ΟΤΑ, Ιδιώτες

Συνοπτική περιγραφή – στόχοι

Το Μέτρο 3.3. θα συμβάλει:

- στην προστασία, ανάδειξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς των περιοχών της Περιφέρειας

Μέτρο 3:4 Μηχανισμοί υποστήριξης και προβολής του τουριστικού προϊόντος

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: Περιφέρεια, ΟΤΑ, Νομ. Αυτοδιοικήσεις, Επιμελητήρια, Ενώσεις επαγγελματιών, Λοιποί συλλογικοί φορείς

Συνοπτική περιγραφή –στόχοι

Βασικός στόχος του Μέρους 3.4 είναι η ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων για την ορθολογική και σύγχρονη οργάνωση της τουριστικής δραστηριότητας, με ενέργειες και μέσα τα οποία θα επαναπροσδιορίσουν ολόκληρο το προϊόν της Περιφέρειας. Κατ' αυτόν τρόπο θα επιτευχθεί καλύτερη υποστήριξη των τουριστικών επιχειρήσεων και των διάφορων φορέων που εμπλέκονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στην τουριστική δραστηριότητα.

Άξονας 4:

Αειφόρος ανάπτυξη της Υπαίθρου

Μέτρο : 4.1 : Διαχείριση των υδατικών πόρων - Έγχειρες βελτιώσεις

(Άρθρο 33 πρώτη και όγδοη παύλα του Καν. 1257/99, για τις υποχρεώσεις του Β' ΚΠΣ ισχύει το αρ.52 (3) του Καν. 1260/99)

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι : Περιφέρεια, Νομ. Αυτοδιοικήσεις , ΟΤΑ

Συνοπτική περιγραφή - στόχοι :

Το Μέτρο 4.1 θα συμβάλλει στην καλύτερη αξιοποίηση και προστασία του υδάτινου δυναμικού με την κατασκευή των απαιτούμενων αποστραγγιστικών / αντιπλημμυρικών έργων και έργων βασικών ισοπεδώσεων . Επίσης στην ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων και την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και συμπληρωματικών δράσεων.

Μέτρο : 4.2 : Ανάπτυξη της Δασοπονίας και αειφόρος διαχείριση των δασικών Οικοσυστημάτων

(Άρθρο 30 πρώτη παράγραφος του Καν. 1257/99)

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι : Κρατικά δάση, (μόνο για έργα αναδασώσεων μετά από πυρκαγιές και δασικές καταστροφές και μέσα πρόληψης και προστασίας). Ιδιώτες

Συνοπτική περιγραφή - στόχοι

Το Μέτρο 4.2 θα συμβάλλει στην διατήρηση και την ανάπτυξη των οικονομικών οικολογικών και κοινωνικών λειτουργιών των δασών στις αγροτικές περιοχές .

Μέτρο : 4.3 :

- Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις –Προβολή τοπικών προϊόντων(Κεφάλαιο I του Καν. ΕΕ 1257/99)
- Ενισχύσεις για την ενθάρρυνση της παραγωγής & εμπορίας Γεωργικών προϊόντων ποιότητας
- Παροχή τεχνικής υποστήριξης στο γεωργικό τομέα (αρ.33-4 & 5)

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι:Φυσικά και Νομικά πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου

Συνοπτική περιγραφή - στόχοι

Το Μέτρο 4.3 θα συμβάλλει στην παραγωγική ανασυγκρότηση του πρωτογενή τομέα της υπαίθρου με την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας του παραγωγικού ιστού στον τομέα κυρίως της φυτικής αλλά και της ζωικής κατεύθυνσης με την προϋπόθεση ότι θα διασφαλισθεί η προστασία του περιβάλλοντος η υγιεινή και η καλή διαβίωση των ζώων για τις οποίες οι ελάχιστες προϋποθέσεις θα αναλυθούν στο Συμπλ.

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

Προγραμματισμού. Δεν επιδοτούνται εκμεταλλεύσεις κτηνοτροφίας που ενισχύονται στο πλαίσιο του τομεακού ΕΠΑΑ..

Μέτρο 4.4 : Προστασία του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση του τοπίου καθώς και τις συνθήκες εκτροφής ζώων
(Άρθρο 33 παύλα 11 του Καν. 1257/99)

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι : ΟΤΑ , Ιδιώτες

Συνοπτική περιγραφή - στόχοι :

Το Μέτρο 4.4 θα συμβάλλει στη προστασία του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία , την κτηνοτροφία, τη δασοκομία και με τη διατήρηση του τοπίου .

Μέτρο: 4.5 Παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικής γης – Αναδάσμοι – Έγχειρες βελτιώσεις – Γεωργική υποδομή
(Άρθρο 33 παύλες πρώτη, δεύτερη και ένατη του Καν.1257/99)

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι: Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις , ΟΤΑ

Συνοπτική περιγραφή - στόχοι

Το Μέτρο 4.5 θα συμβάλλει στην μείωση του κόστους και στη βελτίωση των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων με τελικό στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των αγροτών και η υγεία των καταναλωτών(Σ' ότι αφορά τον αναδάσμο ο στόχος ανατεμαχισμού είναι 3:1 ή 2:1).

Μέτρο 4.6: Ανακαίνιση και ανάπτυξη των οικισμών , προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς
(Άρθρο 33 παύλα έκτη του Καν. 1257/99)

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι: ΝΠΔΔ-ΟΤΑ, ΝΠΙΔ, Φυσικά πρόσωπα

Συνοπτική περιγραφή – στόχοι

Το Μέτρο 4.6 θα συμβάλει στην προστασία και αναβάθμιση επιλεγμένων περιοχών από τις περιοχές ολοκληρωμένης ανάπτυξης της Περιφέρειας που παρουσιάζουν οικοτουριστικό ενδιαφέρον.

Μέτρο 4.7: Στήριξη της επιχειρηματικότητας στις ορεινές περιοχές, καινοτόμες δράσεις
(Άρθρο 33 παύλες έβδομη και δέκατη του Καν.1257/99)

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι: ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, Φυσικά πρόσωπα,

Συνοπτική περιγραφή – στόχοι

Το Μέτρο 4.7 θα συμβάλει στην ανάπτυξη της βιοτεχνίας καθώς και των ειδικών μορφών τουρισμού στις ορεινές περιοχές. Επίσης στην αύξηση των εισοδημάτων των κατοίκων των περιοχών αυτών με τη διαφοροποίηση των γεωργικών δραστηριοτήτων για να παρασχεθεί η δυνατότητα δημιουργίας πολλαπλών δραστηριοτήτων και απόκτηση εναλλακτικών εισοδημάτων. Θα τηρηθεί ο κανόνας του 35% σύμφωνα με το άρθρο 29(4)β του Κανονισμού 1260/99.

Μέτρο 4.8: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης περιοχών στην ύπαιθρο με συγκροτημένες και συνεκτικές δράσεις

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι : Περιφέρεια , Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις , ΟΤΑ

Συνοπτική περιγραφή – στόχοι

Το Μέτρο 4.8 θα συμβάλλει στην παραγωγική ανασυγκρότηση των ορεινών και ημιορεινών περιοχών με την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας σε όλους τους παραγωγικούς τομείς και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.

Μέτρο: 4.9 Παρεμβάσεις στην αλιεία

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι: Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις

Συνοπτική περιγραφή – στόχοι

Το Μέτρο θα συμβάλλει στην ενδυνάμωση και την ενίσχυση του αλιευτικού τομέα.

Μέτρο 4.10: Υποδομές μεταφορών στην ύπαιθρο

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι : Περιφέρεια, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ

Συνοπτική περιγραφή - στόχοι

Το Μέτρο 4.10 θα συμβάλλει στη δημιουργία ενός σύγχρονου συστήματος οδικής επικοινωνίας στις ορεινές και παράκτιες περιοχές της περιφέρειας.

Το Μέτρο θα χρηματοδοτήσει έργα βελτίωσης του οδικού δικτύου με πρώτη προτεραιότητα το επαρχιακό οδικό δίκτυο και την σύνδεση των τουριστικών και αγροτικών περιοχών με το εθνικό δίκτυο και τους αυτοκινητοδρόμους και επόμενες προτεραιότητες την βελτίωση του υπολοίπου επαρχιακού οδικού δικτύου και το διαδημοτικό και τοπικό οδικό δίκτυο.

Τελικός στόχος του Μέρου είναι, σε συνέργια με τις άλλες δράσεις του Άξονα, σχετικές δράσεις άλλων αξόνων του ΠΕΠ και δράσεις του Εθνικού Σκέλους του ΚΠΣ και του Ταμείου Συνοχής, η άρση της ενδοπεριφερειακής απομόνωσης και η ανάπτυξη επιχειρηματικότητας σε όλους τους τομείς παραγωγής .

Μέτρο:4.11: Ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών υγείας - πρόνοιας - εκπαίδευσης στην ύπαιθρο

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι: Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ

Συνοπτική περιγραφή - στόχοι

Το Μέτρο 4.11 θα συμβάλλει στην βελτίωση του επιπέδου των υπηρεσιών της δημόσιας εκπαίδευσης και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών υγείας και πρόνοιας στην ύπαιθρο.

Μέτρο 4.12: Ανάδειξη φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι: Περιφέρεια, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ

Σύντομη περιγραφή -στόχοι:

Το μέτρο θα συμβάλλει στην βελτίωση των περιβαλλοντικών υποδομών και την προστασία των ευαίσθητων παράκτιων και εσωτερικών οικοσυστημάτων της Περιφέρειας.

Οι απαιτήσεις της Οδηγίας 60/2000/CE θα ακολουθηθούν σχετικά με τους υδάτινους πόρους.

ΜΕΤΡΟ 4.13: Ολοκληρωμένες Δράσεις Αγροτικής Ανάπτυξης - ΕΚΤ

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι: Περιφέρεια , ΟΤΑ, ΝΑ, ΚΕΚ, Φορείς Εφαρμογής

Στόχοι-Δράσεων

Οι δράσεις στοχεύουν:

-στη συγκράτηση του πληθυσμού στις ορεινές ή απομακρυσμένες περιοχές και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής,

-στη βελτίωση και αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης, παράλληλα με τη διαφοροποίηση της οικονομικής και παραγωγικής δραστηριότητας.

Στο πλαίσιο του μέτρου αυτού θα χρηματοδοτηθούν ενέργειες κατάρτισης, επανακατάρτισης, συμβουλευτικής, επιδότησης της απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης. Επίσης προβλέπονται θετικές δράσεις για την προώθηση της απασχόλησης των γυναικών και την προώθηση της απασχόλησης γενικότερα.

Άξονας 5:

Υποστήριξη και Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού

ΜΕΤΡΟ 5.1: Ανάπτυξη της Γυναίκειας Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας -- Προώθηση της Ισότητας των Δύο Φύλων

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι: ΟΤΑ ή Άλλοι Τοπικοί Φορείς

Περιγραφή

Το μέτρο περιλαμβάνει 3 δράσεις σε άμεση συνέργια με τον Τέταρτο Πυλώνα της ΕΣΑ.

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

Η πρώτη δράση αφορά την ανάπτυξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας με την παροχή κινήτρων για τη δημιουργία και τη στήριξη ΜΜΕ, ΠΜΕ και γυναικείων συνεταιρισμών, με την παροχή τεχνογνωσίας σε θέματα σχεδιασμού, υλοποίησης και διαχείρισης

Μέτρο 5.2 : Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι: Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης

Στόχοι

Το μέτρο αυτό αποβλέπει στην αναβάθμιση του εργατικού και στελεχιακού δυναμικού της περιφέρειας, με την παροχή ποιοτικής επαγγελματικής κατάρτισης και προώθησης της απασχόλησης σε συγκεκριμένους τομείς προτεραιότητας, με μικρής και εξειδικευμένης κλίμακας δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης.

Μέτρο 5.3: Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης

Ενδεικτικοί Τελικοί Δικαιούχοι: Περιφέρεια ΟΤΑ, ΝΑ, ΚΕΚ

Στόχοι

Το μέτρο αυτό στοχεύει στην τοπική ανάπτυξη με τη βελτίωση και αύξηση της απασχόλησης σε περιοχές ή τομείς που αντιμετωπίζουν συνθήκες παραγωγικής αναδιάρθρωσης ή υποβάθμισης.

3.6 Άξονας 6:

Τεχνική Βοήθεια

Μέτρο: 6.1 Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ

Γενική Περιγραφή – Στόχοι

Το Μέτρο θα περιλάβει υποστηρικτικές ενέργειες που συμβάλλουν στην αποτελεσματική εφαρμογή του Προγράμματος.

Μέτρο: 6.2 Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ

Γενική Περιγραφή – Στόχοι

Το Μέτρο θα περιλάβει υποστηρικτικές ενέργειες που συμβάλλουν στην αποτελεσματική εφαρμογή του Προγράμματος.

Μέτρο: 6.3 Τεχνική Βοήθεια ΕΓΤΠ-Ε

Γενική Περιγραφή – Στόχοι

Το Μέτρο θα περιλάβει υποστηρικτικές ενέργειες που συμβάλλουν στην αποτελεσματική εφαρμογή του Προγράμματος.

◆ Ειδικότερα, οι στόχοι των μέτρων 2.3 & 2.4

Άξονας 2 :

Ενίσχυση των αστικών υποδομών και υπηρεσιών

Μέτρο 2.3: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας – ΕΤΠΑ

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: ΟΤΑ , Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις

Στόχοι

Το μέτρο αναφέρεται στην αύξηση της λειτουργικότητας και δυναμικότητας τμημάτων των πολεοδομικών συγκροτημάτων της Περιφέρειας. Επίσης περιλαμβάνονται ολοκληρωμένες δράσεις αναζωογόνησης υποβαθμισμένων περιοχών. Οι περιοχές αυτές θα προσδιοριστούν σε επίπεδο ζώνης μικρής κλίμακας και με βάση κριτήρια που θα διαμορφωθούν με την συνεργασία εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών.

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

Το μέτρο θα χρηματοδοτήσει:

- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στον πολεοδομικό ιστό των πόλεων (οδοποιία, περιβάλλον, πρόνοια, επιχειρηματικότητα κλπ.), σε συνδυασμό και συνάφεια με το αντίστοιχο μέτρο που χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ.
- Δράσεις στον τομέα του περιβάλλοντος που θα αφορούν κυρίως ενέργειες για τη βελτίωση της ποιότητας του πόσιμου νερού και τη διαχείριση των απορριμμάτων με σκοπό την πρόληψη δημιουργίας μεγάλου όγκου αποβλήτων και τη σταδιακή μείωση αυτού.

Αποτελέσματα και επιπτώσεις

- Αναβάθμιση προβληματικών και μειονεκτικών περιοχών
- Βελτίωση της Ποιότητας ζωής
- Αύξηση της λειτουργικότητας και δυναμικότητας των πολεοδομικών συγκροτημάτων της Περιφέρειας
- Ανασυγκρότηση του πολεοδομικού ιστού των πόλεων

Μέτρα προπαρασκευής – υποστήριξης και αξιολόγησης του Ε.Π.

Δεν απαιτούνται

Χρηματοδοτικό σχήμα

Συμμετοχή του Μέρους στη δημόσια δαπάνη του Προγράμματος: κατά
.2,315%.

σε

Ευρώ

	Σύνολο
Συνολικό κόστος	13.455.000
Δημόσιο δαπάνη	13.455.000
Ιδιωτική συμμετοχή	0

ΜΕΤΡΟ 2.4: Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης –ΕΚΤ

Ενδεικτικοί τελικοί δικαιούχοι: Περιφέρεια, Νομ. Αυτοδιοικήσεις, ΟΤΑ, Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, κ.α.

Περιγραφή - Στόχος

Οι δράσεις του μέτρου αναφέρονται στη βελτίωση και αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης, την ενίσχυση της απασχολησιμότητας, την κοινωνική ενσωμάτωση και την ενδυνάμωση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής υποβαθμισμένων αστικών και ημιαστικών περιοχών μικρής κλίμακας.

Το μέτρο αφορά την υλοποίηση υποστηρικτικών ενεργειών του ΕΚΤ στο πλαίσιο ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αστικής ανάπτυξης που θα χρηματοδοτηθούν από το αντίστοιχο μέτρο του ΕΤΠΑ και αναφέρονται στο συνδυασμό επαγγελματικής κατάρτισης και επιδότησης της απασχόλησης, την επιδότηση της αυταπασχόλησης και την κοινωνική ενσωμάτωση και ένταξη στην αγορά εργασίας ειδικών πληθυσμιακών ομάδων.

Οι δράσεις του μέτρου θα υλοποιηθούν σύμφωνα με επιχειρησιακά σχέδια που θα καταρτισθούν για κάθε περιοχή και σε συνέργια με τις δράσεις των άλλων διαρθρωτικών ταμείων .

Οι περιοχές εφαρμογής θα επιλεγούν βάσει κριτηρίων που θα καθορισθούν.

Το μέτρο αυτό αποσκοπεί στην αναβάθμιση και ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού μειονεκτικών αστικών ζωνών με τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και την αύξηση της προσφοράς ίσων ευκαιριών απασχόλησης.

Χρηματοδοτικό σχήμα

Συμμετοχή του Μέρους στη δημόσια δαπάνη του Προγράμματος: κατά .
0,516%

σε Ευρώ

	Σύνολο
Συνολικό κόστος	3.000
Δημόσια Δαπάνη	3.000
Ιδιωτική συμμετοχή	0

♦ **Αστικά κέντρα της περιφέρειας προς τα οποία απευθύνονται οι παρεμβάσεις των Μέτρων 2.3 & 2.4**

Η Περιφέρεια Ηπείρου συγκεντρώνει το 31% του πληθυσμού της στα Αστικά Κέντρα με κυρίαρχο αστικό κέντρο τα Ιωάννινα. Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 ο πληθυσμός του Δήμου Ιωαννιτών ανέρχεται στους 56.699 κατοίκους (ενώ ο πληθυσμός του πολεοδομικού συγκροτήματος των Ιωαννίνων ξεπερνάει τους 60.000 κατοίκους). Άλλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας είναι η Άρτα με πληθυσμό 21.286 κατοίκους και η Πρέβεζα με πληθυσμό 15.119 κατοίκους, ενώ η Ηγουμενίτσα συγκεντρώνει 7.022 κατοίκους.

Ως αστικά κέντρα της Πελοποννήσου, θεωρούνται, σύμφωνα με το εγκεκριμένο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, οι πόλεις της περιφέρειας με πληθυσμό άνω των 5.000 κατοίκων

Για την αξιοποίηση των αστικών κέντρων στην αναπτυξιακή διαδικασία, απαιτείται ο προσδιορισμός του αναπτυξιακού ρόλου των Αστικών Κέντρων, η ενίσχυση των επιχειρηματικών και αναπτυξιακών υποδομών τους, καθώς και η ενίσχυση των αστικών υπερδομών και υποδομών. Επίσης, πρέπει να αναδειχθούν και να ενισχυθούν οι «Προωθητικές Δραστηριότητες» που δημιουργούν σημαντική αναπτυξιακή δυναμική στην πόλη, προσελκύουν και συντηρούν συμπληρωματικές δραστηριότητες και αναβαθμίζουν το αναπτυξιακό περιβάλλον.

Οι πόλεις της Ηπείρου (κυρίως οι πρωτεύουσες των Νομών) συγκεντρώνουν βασικές δομές της Περιφέρειας σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης και περίθαλψης, των υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις, τις υπηρεσίες διοίκησης και ένα μεγάλο μέρος της οικονομικής δραστηριότητας στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών. Παράλληλα οι πόλεις και οι περιαστικές περιοχές τους διαθέτουν εξαιρετικούς φυσικούς / πολιτιστικούς πόρους και ιδιαίτερα ελκυστικό περιβάλλον.

Τα χαρακτηριστικά αυτά σε συνδυασμό με το νέο περιβάλλον ανάπτυξης που έχει διαμορφωθεί από τις εξελίξεις στην Δυτική Βαλκανική και την ανάδειξη της Ηπείρου ως Δυτικής Πύλης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, δημιουργούν ευκαιρίες περαιτέρω ανάπτυξης των αστικών κέντρων με οφέλη για το σύνολο της Περιφέρειας. Αυτόν τον στόχο εξυπηρετεί ο Άξονας Προτεραιότητας 2.

Στα πλαίσια του Συμπληρώματος προγραμματισμού, η εξειδίκευση των Μέτρων που αφορούν στην αστική ανάπτυξη και το περιβάλλον θα περιλαμβάνει, μεταξύ των άλλων, δράσεις για την επίλυση των προβλημάτων χωροταξίας (αυθαίρετη δόμηση κλπ.) καθώς και δράσεις ευαισθητοποίησης του κοινού σε περιβαλλοντικά θέματα. Οι μελέτες χωροταξίας και πολεοδομίας θα ολοκληρώνονται από πράξεις εφαρμογής μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα και το αργότερο μέχρι το κλείσιμο του προγράμματος για να θεωρηθεί επιλέξιμη η χρηματοδότηση τους.

Η ανάπτυξη δράσεων τύπου URBAN θα δώσει λύσεις για εντοπισμένες προβληματικές περιοχές των πόλεων.

Η χρηματοδότηση των Μέτρων 2.3 και 2.4 ειδικότερα, απευθύνεται σε πληθυσμό συνεκτικών αστικών περιοχών.

Από το σύνολο του πληθυσμού των αστικών Δήμων, επιλέξιμος είναι ο πληθυσμός των περιοχών εντός σχεδίου πόλης, εντός δηλαδή των ορίων των υφιστάμενων πολεοδομικών σχεδίων.

Από το σύνολο των κατοίκων των αστικών Δήμων, ένα μικρό μέρος αναφέρεται σε περιμετρικούς οικισμούς των πόλεων.

Υπολογίζεται έτσι ότι ο εν δυνάμει αστικός πληθυσμός, προς τον οποίο απευθύνεται η χρηματοδότηση των συγκεκριμένων Μέτρων του Π.Ε.Π., ανέρχεται σε 100.000 κατοίκους περίπου.

4.2. Κύρια ζητήματα της Αστικής Ανάπτυξης την περιφέρεια Ηπείρου

Στην Περιφέρεια Ηπείρου δεν υπάρχουν πολύ μεγάλες πληθυσμιακές συγκεντρώσεις σε συγκεκριμένες περιοχές, έτσι ώστε να σχηματίζονται μεγάλα αστικά κέντρα. Η Περιφέρεια Ηπείρου συγκεντρώνει το 31% του πληθυσμού της στα Αστικά Κέντρα με κυρίαρχο αστικό κέντρο τα Ιωάννινα. Σύμφωνα με την απογραφή του 1991 ο πληθυσμός του Δήμου Ιωαννιτών ανέρχεται στους 56.699 κατοίκους (ενώ ο πληθυσμός του πολεοδομικού συγκροτήματος των Ιωαννίνων ξεπερνάει τους 60.000 κατοίκους). Άλλα αστικά κέντρα της Περιφέρειας είναι η Άρτα με πληθυσμό 21.286 κατοίκους και η Πρέβεζα με πληθυσμό 15.119 κατοίκους, ενώ η Ηγουμενίτσα συγκεντρώνει 7.022 κατοίκους.

Τα αστικά και ημιαστικά κέντρα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της Περιφέρειας, καθώς σε αυτά συγκεντρώνεται τα τελευταία χρόνια ο κύριος όγκος των οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, ενώ λειτουργούν ως κύριοι αποδέκτες των πληθυσμιακών ομάδων, από τις αγροτικές και ορεινές περιοχές. Αποτέλεσμα των παραπάνω είναι η δημιουργία σημαντικών προβλημάτων λειτουργικότητας και περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, ενώ απαιτούνται όλο και περισσότερες υπηρεσίες εξυπηρέτησης των κοινωνικών και οικονομικών αναγκών.

Συγκεκριμένα, την τελευταία εικοσαετία και ιδιαίτερα την τελευταία δεκαετία εμφανίζονται έντονες εσωτερικές μετακινήσεις από τις ορεινές και ημιορεινές περιοχές της Περιφέρειας προς τα αστικά και ημιαστικά της κέντρα. Οι μετακινήσεις αυτές και οι συγκεντρώσεις πληθυσμού και παραγωγικών δραστηριοτήτων στα αστικά και ημιαστικά της κέντρα δημιουργούν πολεοδομικά και λειτουργικά προβλήματα σε συγκεκριμένες περιοχές. Τα προβλήματα αυτά αναφέρονται στην έλλειψη οργανωμένης εγκατάστασης παραγωγικών δραστηριοτήτων, τη ρύπανση του περιβάλλοντος, τη συγκοινωνιακή δυσλειτουργία και τη γενικότερη υποβάθμιση ενός σημαντικού μέρους του πολεοδομικού ιστού των αστικών και ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας. Επίσης, σε ορισμένα αστικά ή ημιαστικά κέντρα εμφανίζεται χαμηλό επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας, είτε αυξημένος αριθμός μεταναστών ή άλλων ευπαθών κοινωνικά ομάδων.

Σε γενικές γραμμές, τα παραπάνω προβλήματα των αστικών ή/ και ημιαστικών κέντρων της Περιφέρειας οφείλονται στην "ανάπτυξη" τους, η οποία με ανεπάρκειες στον πολεοδομικό σχεδιασμό και τη χωροταξική οργάνωση, αλόγιστη χρήση υψηλών συντελεστών δόμησης, καθώς και άναρχη επέκταση ορισμένων περιοχών, έχει δημιουργήσει αστικές συγκεντρώσεις "σύνθετης προβληματικότητας". Έτσι, παρατηρείται συσσώρευση προβλημάτων στα γεωμετρικά χαρακτηριστικά του χώρου, τις τεχνικές υποδομές, ελλείψεις και ανεπάρκειες στον κοινωνικό εξοπλισμό, ένταση στην περιβαλλοντική επιβάρυνση του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος και συγκρουόμενες χρήσεις γης (π.χ. από την ύπαρξη ή γειτνίαση με ασύμβατες βιομηχανικές και άλλες χρήσεις). Οι περιοχές αυτές επιβαρύνονται και από οξυμένα κοινωνικά προβλήματα (συγκέντρωση κοινωνικά ευπαθών ομάδων, υψηλά ποσοστά ανεργίας, φτώχειας και φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού), τα οποία αλλού προϋπήρχαν και είτε συντηρούνται είτε επιδεινώνονται, και αλλού έχουν εμφανισθεί πρόσφατα, λόγω κυρίως δύο παραγόντων: της προαστιοποίησης (φυγής του πληθυσμού των κεντρικών περιοχών προς τα προάστια) και της συγκέντρωσης οικονομικών μεταναστών σε αυτές.

Η απουσία ολοκληρωμένου σχεδιασμού κατά την περίοδο της αστικοποίησης συνέβαλε στην εμφάνιση προβλημάτων λειτουργίας των αστικών κέντρων, όπως οι υψηλές πληθυσμιακές πυκνότητες, τα ανεπαρκή οδικά δίκτυα, η έλλειψη ελεύθερων χώρων, η αυξημένη ανισότητα σε αστικές και κοινωνικές υποδομές εντός του αστικού χώρου.

Ως πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της σημερινής κατάστασης "αστικής υποβάθμισης" των Ηπειρωτικών πόλεων, τα οποία γρήζουν "θεραπείας" στα πλαίσια της συγκεκριμένης χρηματοδότησης του Π.Ε.Π., αναδεικνύονται τα εξής:

- ✓ Η πυκνοκατοίκηση και η υπερσυγκέντρωση δραστηριοτήτων στα κέντρα των πόλεων, τα οποία δεν διέθεταν την οργάνωση - τις υποδομές και τη χωρητικότητα για την μετεξέλιξή τους σε σύγχρονα εμπορικά - διοικητικά κέντρα πόλεων.
- ✓ Σημαντικά προβλήματα κυκλοφορίας και θορύβου, ως συνέπεια των προηγούμενων, στις κεντρικές, και στις γύρω από αυτές, περιοχές των πόλεων.
- ✓ Έλλειψη ελεύθερων χώρων και χώρων πρασίνου και αναψυχής.
- ✓ Ανεπάρκεια προσαρμοσμένων δομών στήριξης και κοινωνικής και επαγγελματικής ένταξης των ευαίσθητων ομάδων πληθυσμού.
- ✓ Ανεπάρκεια ειδικών περιβαλλοντικών υποδομών για τη διατήρηση και Αειφορία των φυσικών οικοσυστημάτων, μέσα και γύρω από τα υφιστάμενα αστικά κέντρα.

4.3. Ειδικότερες απαιτήσεις όσον αφορά τις παρεμβάσεις των μέτρων 2.3 & 2.4 στα Αστικά κέντρα της Περιφέρειας

Εξειδικεύονται εδώ οι στόχοι και ο χαρακτήρας της "ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης", όπως αυτή:

- ✓ προκύπτει από τις γενικότερες κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Γ' Κ.Π.Σ.,
- ✓ έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα και στο Συμπλήρωμα Προγραμματισμού του Π.Ε.Π. Ηπείρου, και
- ✓ συνδυάζεται με τα ειδικότερα χαρακτηριστικά των αστικών κέντρων της Ηπείρου προς τα οποία απευθύνεται.

Οι εξειδικευμένοι στόχοι και οι ειδικές απαιτήσεις που έτσι διαμορφώνονται, αποτελούν τον οδηγό:

- ✓ αφενός για τη σύνθεση των "ολοκληρωμένων παρεμβάσεων" και τη σύνταξη των Επιχειρησιακών Σχεδίων, και
- ✓ αφετέρου για την αξιολόγηση και ένταξη στο Πρόγραμμα των Επιχειρησιακών Σχεδίων και των Πράξεων που τα συνθέτουν.

Ο συνολικός στόχος περιλαμβάνει τα εξής επιδιωκόμενα αποτελέσματα:

- ✓ Συμβολή στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στα κύρια αστικά κέντρα της περιφέρειας Ηπείρου, μέσα από ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε μικρής κλίμακας αστικές περιοχές.
- ✓ Η ανάδειξη των αστικών κέντρων, στον χώρο της Ηπείρου, ως κέντρων υπηρεσιών, εμπορικών κέντρων, κέντρων εκπαίδευσης και περίθαλψης. Επίσης κέντρων πολιτισμού, αναψυχής, έρευνας και επιστημών, για την Ήπειρο, την ευρύτερη περιοχή και την Νότιο Αλβανία.
- ✓ Ειδικά, η ανάδειξη των Ιωαννίνων ως Περιφερειακού διακρατικού πόλου ανάπτυξης, ως Βαλκανικού κέντρου. Επίσης κέντρου διοίκησης και πολιτισμού με αναπτυξιακό προωθητικό ρόλο για όλη την Περιφέρεια.
- ✓ Η ενίσχυση των φορέων που υποστηρίζουν το νέο ρόλο της Περιφέρειας για την υποδοχή αυξημένων δραστηριοτήτων
- ✓ Η αναβάθμιση των αστικών υποδομών για τη βελτίωση των συνθηκών κυκλοφορίας
- ✓ Η ανάδειξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος για την ενίσχυση του τουρισμού
- ✓ Η δημιουργία υποδομών για την προστασία του περιβάλλοντος και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων.
- ✓ Η προστασία και προβολή των ιστορικών χώρων και η δημιουργία σύγχρονων πολιτιστικών υποδομών για την ενίσχυση των πολιτιστικών δραστηριοτήτων
- ✓ Η λειτουργία των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης ως βασικών φορέων παραγωγής έρευνας και τεχνολογίας και η προώθηση των καινοτομικών δραστηριοτήτων στην παραγωγική βάση της Περιφέρειας

- ✓ Η προσφορά υπηρεσιών υγείας υψηλών προδιαγραφών από τα Νοσοκομεία της Περιφέρειας, η προσφορά υπηρεσιών παιδικής προστασίας και υπηρεσιών σε άτομα της τρίτης ηλικίας
- ✓ Η Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και η αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου της ευρύτερης περιοχής. Η ενίσχυση της κατάρτισης, καταπολέμηση του αποκλεισμού και της ανεργίας.
- ✓ Η βελτίωση της ποιότητας ζωής και η διαμόρφωση της σύγχρονης δυναμικής ταυτότητας της Ηπείρου ως κέντρου των Βαλκανίων.
- ✓ Η επίλυση προβλημάτων αστικής ανάπτυξης.

Η όλη παρέμβαση έχει ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα, αποσκοπώντας πρωτίστως στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων σε τοπικό επίπεδο. Ο κεντρικός σκοπός επιτυγχάνεται μέσω της διοχέτευσης της χρηματοδότησης σε συγκεκριμένες αστικές περιοχές που βρίσκονται σε "κατάπτωση" ή σε "κρίση", και μέσω της υλοποίησης πολύπλευρων (πολυτομεακών) παρεμβάσεων για την αναζωογόνηση αυτών των περιοχών

Οι "Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας" (και τα Επιχειρησιακά Σχέδια βάσει των οποίων αυτές συγκεκριμενοποιούνται), οφείλουν να είναι σύμφωνες με τις παρακάτω απαιτήσεις:

- ✓ να έχουν ολοκληρωμένο και πολυδιάστατο χαρακτήρα.
- ✓ να αναφέρονται σε κατάλληλη, σε μέγεθος και σε χαρακτηριστικά, αστική περιοχή,
- ✓ να μπορούν να εξασφαλίσουν ικανή διακυβέρνηση σε τοπική κλίμακα,
- ✓ να κινητοποιήσουν και ιδιωτικούς πόρους για την υλοποίησή τους.

4.3.1. Ολοκληρωμένος χαρακτήρας

Οι "Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης" συνιστούν ολοκληρωμένες δέσμες ενεργειών που αναφέρονται στη θεραπεία των διαφόρων φύσης προβλημάτων μιας συγκεκριμένης αστικής περιοχής παρέμβασης.

Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας των παρεμβάσεων (και επομένως και του συνόλου των έργων και δράσεων που απαρτίζουν το Επιχειρησιακό Σχέδιο), συνίσταται στη δυνατότητα συνδυασμού παρεμβάσεων:

- ✓ υπέρ της οικονομικής αναζωογόνησης,
- ✓ υπέρ της βελτίωσης του (φυσικού και πολεοδομημένου) περιβάλλοντος, καθώς και
- ✓ υπέρ της κοινωνικής συνοχής και εξομάλυνσης -μέσω της ενίσχυσης που προβλέπεται από το Ε.Κ.Τ.,

της αστικής περιοχής που επιλέγεται για χρηματοδότηση.

Έτσι, το Επιχειρησιακό Σχέδιο αποτελεί έκφραση μιας ολοκληρωμένης τοπικής προσέγγισης.

Κατηγοριοποιώντας τη φύση των προβλημάτων που μπορεί κανείς να συναντήσει σε μια αστική περιοχή που χαρακτηρίζεται σε "κρίση", σε "υποβάθμιση" ή σε "κίνδυνο", οι τομείς παρέμβασης σε μία συγκεκριμένη αστική περιοχή είναι δυνατόν να αφορούν:

- ✓ Το επίπεδο ζωής και εργασίας
- ✓ Την τοπική κοινωνία
- ✓ Το αστικό περιβάλλον ή αστικό σύστημα (πολεοδομημένο, κτισμένο και φυσικό αστικό περιβάλλον)

Κατ' αναλογία, οι επιλέξιμες αστικές περιοχές πρέπει να είναι περιοχές που να συνδυάζουν:

- ✓ υποβάθμιση του περιβάλλοντος (του πολεοδομημένου ή/και φυσικού χώρου)
- ✓ προβλήματα κοινωνικής ομοιογένειας και συνοχής ως προς την υπόλοιπη πόλη
- ✓ προβλήματα επιπέδου ζωής, ανεργίας, υποαπασχόλησης

ενώ ταυτόχρονα να διαθέτουν τοπικό δυναμικό που μπορεί, μέσα από κοινωνικές συνεργασίες, να κινητοποιηθεί για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας αποτυπώνεται στη διάρθρωση του Επιχειρησιακού Σχεδίου, τόσο στο είδος των προτεινόμενων για υλοποίηση Πράξεων όσο και στην συμπληρωματικότητα και συνέργια των Πράξεων μεταξύ τους για την επιδίωξη των στόχων του Σχεδίου.

Στο συνολικό επίπεδο συγκρότησης του Σχεδίου, ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας αποδεικνύεται και από:

- ✓ Τη συμπερίληψη πράξεων χρηματοδότησης Ε.Κ.Τ.
- ✓ Την εξασφάλιση της ιδιωτικής συμμετοχής στο συνολικό κόστος του Σχεδίου

4.3.2. Καταλληλότητα - Επιλεξιμότητα περιοχής εφαρμογής προγραμμάτων

Στις διαπραγματεύσεις του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθορίστηκαν οι συνθήκες εφαρμογής και τα κριτήρια μέσα από τα οποία θα προκύψει η επιλογή των περιοχών παρέμβασης.

Όπως λοιπόν έχει καθοριστεί, οι περιοχές παρέμβασης, θα πρέπει να αποτελούν συνεκτικές αστικές και ημιαστικές ζώνες ή ενότητες αστικών -ημιαστικών θυλάκων με ομοειδή χωρικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, γεωγραφικά προσδιορισμένες, οι οποίες χαρακτηρίζονται από:

- ☒ υποβαθμισμένο αστικό περιβάλλον,
- ☒ υψηλούς δείκτες ανεργίας και ύπαρξη φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού
- ☒ για ευπαθείς κοινωνικά ομάδες (με έμφαση στους κάθε είδους πρόσφυγες, παλιννοστούντες ή μετανάστες),
- ☒ χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο του πληθυσμού,
- ☒ ύπαρξη προϋποθέσεων για την ενεργοποίηση του τοπικού δυναμικού,
- ☒ αξιοποίηση τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων για την οικονομική μεγέθυνση των τοπικών αγορών εργασίας και
- ☒ ο ενδεικτικός προϋπολογισμός των δράσεων (δηλαδή ολόκληρης της δέσμης των παρεμβάσεων που απαρτίζουν μια δράση) θα πρέπει να κυμαίνεται από 3 έως 9 περίπου εκατ. ευρώ³⁷).

Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ - ΑΝΑΡΧΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ³⁸

Η Περιοχή Παρέμβασης στα πλαίσια του προτεινόμενου Προγράμματος είναι η συνοικία της Βαλαώρας. Η Βαλαώρα βρίσκεται στον ανατολικό τομέα της πόλης, στην είσοδο της από την Εθνική Οδό Αντιρρίου – Ηγουμενίτσας. Εκτείνεται από τις όχθες του Άραχθου ποταμού μέχρι τον λόφο της Περάνθης στις πλαγιές του οποίου είναι κτισμένη, ενώ στα δυτικά συνορεύει με το ιστορικό κέντρο της πόλης της Άρτας.

Συγκεκριμένα η Περιοχή Παρέμβασης στα πλαίσια του προτεινόμενου Προγράμματος περικλείεται από τα εξής σύνορα: βόρεια και ανατολικά από τον Άραχθο ποταμό, νότια από τα περαστικά δάση στο λόφο της Περάνθης (περιφερειακή οδός Στρατώνος) και δυτικά από τις οδούς Τζουμέρκων και 3/40 Συντάγματος Ευζώνων.

Ο πληθυσμός της Περιοχής Παρέμβασης υπολογίζεται σε 6.425 κατοίκους και αντιστοιχεί περίπου στο 20% του συνολικού πληθυσμού της πόλης της Άρτας. Η έκταση της περιοχής υπολογίζεται σε 490 στρέμματα περίπου και αντιστοιχεί στο 20% του πολεοδομικού ιστού της πόλης της Άρτας.

Η συνοικία της Βαλαώρας δημιουργήθηκε την εικοσαετία 1955-75 από την ανάγκη της επέκτασης της πόλης της Άρτας. Δυστυχώς η επέκταση αυτή έγινε κατά τρόπο άναρχο χωρίς να προηγηθεί μια πολεοδομική μελέτη και η Πολιτεία να μεριμνήσει για τη δημιουργία των απαραίτητων κοινωνικών υποδομών (δρόμοι, πλατείες, δίκτυα ομβρίων και ακαθάρτων κ.λ.π.).

³⁷ 1 έως 3 δις δραχμές

³⁸ Όσον αφορά το Πρόγραμμα Βαλαώρα

Έτσι δημιουργήθηκε μια περιοχή αυθαίρετης δόμησης η οποία στη συνέχεια εντάχθηκε στο Σχέδιο Πόλης, χωρίς πλέον να έχει δυνατότητα πλήρους αποκατάστασης των πολεοδομικών προβλημάτων της.

Βασικό χαρακτηριστικό της περιοχής παρέμβασης είναι η άναρχη δόμηση.

Το αποτέλεσμα ήταν να δημιουργηθεί ένας νέος αστικός χώρος ο οποίος χαρακτηρίζεται από υπερεκμετάλλευση των συντελεστών δόμησης, χωρίς την πρόβλεψη των αναγκαίων υποδομών και του απαραίτητου κοινωνικού εξοπλισμού με αποτέλεσμα να παρατηρούνται:

- Σοβαρά προβλήματα στο συγκοινωνιακό δίκτυο από την έλλειψη δρόμων και την ύπαρξη μεγάλου αριθμού “τυφλών” οδών.
- Τυχαία ή τυφλή κατανομή των κτισμάτων στον χώρο με αρνητική συνέπεια στην αρχιτεκτονική τους (μορφή και χαρακτηριστικά των κτιρίων).
- Προβλήματα διαχείρισης των οβριών, καθώς δεν υπάρχει δίκτυο οβριών, ούτε αντιπλημμυρικά έργα.
- Προβλήματα στην επάρκεια νερού τόσο εξαιτίας της παλαιότητας του δικτύου (διαρροές) όσο και λόγω της μικρής δυναμικότητας μεταφοράς του δικτύου.
- Έλλειψη πρασίνου και ελεύθερων χώρων για τους κατοίκους της περιοχής
- Έλλειψη πεζόδρομων και χώρων στάθμευσης για τα αυτοκίνητα
- Απουσία συστήματος μαζικής μεταφοράς καθώς δεν υπάρχουν δρόμοι που να διασχίζουν τη Βαλαώρα και να διασφαλίζουν την κίνηση των λεωφορείων.

“Τα χαρακτηριστικά αυτά κατατάσσουν την περιοχή ως προς την τυπολογία σε περιοχή άναρχης δόμησης.”

Τα ανωτέρω προβλήματα με το πέρασμα του χρόνου έχουν δημιουργήσει οξυμμένα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά προβλήματα που χρειάζονται άμεσα λύση. Καταρχήν η περιοχή έχει υποβαθμισθεί και απαξιωθεί. Οι νεότεροι από τους κατοίκους της με την πρώτη ευκαιρία την εγκαταλείπουν αναζητώντας κατοικία σε κάποια άλλη συνοικία της πόλης. Ταυτόχρονα παρατηρείται μια τάση τα σπίτια που εγκαταλείπουν οι ντόπιοι να ενοικιάζονται από οικονομικούς μετανάστες που εγκαθίστανται στην περιοχή της Άρτας.

Αυτό με το πέρασμα του χρόνου θα έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός γκέτο στην Περιοχή Παρέμβασης, που θα κατοικούν κατά κύριο λόγο ηλικιωμένοι, οικονομικοί μετανάστες και άτομα από χαμηλότερα οικονομικά στρώματα που δεν μπορούν να φύγουν από την περιοχή, αποδεχόμενοι την υποβάθμιση της ποιότητας ζωής τους.

Είναι φανερό ότι μετά την ένταξή της σε περιοχή πολεοδομημένη (σχεδίου), δεν κατέστη δυνατόν να οργανωθεί η περιοχή, λόγω της πυκνής δόμησης της πριν ενταχθεί. Σήμερα η προσπάθεια εντείνεται στους τομείς προσπελασιμότητας, περιορισμού κινδύνων από έκτακτες συνθήκες (πλημμύρες κ.λ.π.) και παροχής βασικών υποδομών.

Ταυτόχρονα, οι αστικές -ημιαστικές ζώνες με τα προαναφερόμενα χαρακτηριστικά, θα πρέπει να εμπίπτουν μορφολογικά σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες αστικής τυπολογίας :

1. Περιοχές αυθαίρετης δόμησης, οι οποίες εντάχθηκαν στα Σχέδια Πόλεων χωρίς τις απαραίτητες ενέργειες αστικής ολοκλήρωσης
2. Περιοχές αστικής απαξίωσης, ως αποτέλεσμα περιβαλλοντικής υποβάθμισης ή ακόμα και φθίνουσας βιομηχανικής δραστηριότητας (κατηγορία στην οποία εμπίπτει και η επιλέξιμη περιοχή «Βαλαώρα»)
3. Περιοχές απότομης αλλαγής των χρήσεων, λόγω οικονομικών και κοινωνικών μετασχηματισμών
4. Περιοχές δημιουργίας νέου αστικού χώρου που προήλθε από τις επεκτάσεις των Σχεδίων Πόλεων με υπερεκμετάλλευση των συντελεστών δόμησης, χωρίς την πρόβλεψη των αναγκαίων υποδομών και του απαραίτητου κοινωνικού εξοπλισμού (προβλήματα διαχείρισης υγρών και στερεών αποβλήτων, προβλήματα επάρκειας νερού, οβριών, έλλειψη πρασίνου, ελεύθερων χώρων, προβλήματα κυκλοφορίας και στάθμευσης, χαμηλή ποιότητα παροχής υπηρεσιών και εξυπηρετήσεων, προβλήματα συστημάτων μαζικών μεταφορών κ.λ.π.)

5. Η Περιοχή Παρέμβασης είναι στο ανατολικό τμήμα της πόλης όπου βρίσκεται η είσοδος της από την Ε.Ο. Αντιρρίου – Ηγουμενίτσας. Σε όλο το μήκος της Εθνικής Οδού που διασχίζει την πόλη δίπλα στις όχθες του ποταμού Αραχθού.

4.3.3. Κινητοποίηση τοπικού δυναμικού

Η κινητοποίηση του τοπικού δυναμικού εντάσσεται στις στρατηγικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αναζωογόνηση του αστικού χώρου. Ο παράγοντας αυτός σημαίνει τη δημιουργία ισχυρής εταιρικής σχέσης σε τοπική κλίμακα, για την ανάληψη των έργων και ενεργειών του Σχεδίου, καθώς και για τον συντονισμό και την παρακολούθηση της ομαλής και επιτυχούς υλοποίησης του Σχεδίου.

Η εταιρική σχέση πρέπει να είναι ευρεία και αποτελεσματική και να περιλαμβάνει τοπικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, μη κυβερνητικούς οργανισμούς, ομάδες κατοίκων, και άλλους κατάλληλους φορείς. Η αποτελεσματικότητα και η αντιπροσωπευτικότητα της εταιρικής σχέσης η οποία δημιουργείται στην τοπική κλίμακα, αποτελούν στοιχεία της αξιολόγησης της όλης πρότασης.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 5

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ &
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ
ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ "ΒΑΛΑΩΡΑ" ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΤΑΙΩΝ.

Κεφάλαιο 6

- .1. Σχεδιασμος Πολιτικής
- .2. Λήψη Αποφάσεων
- .3. Υλοποίηση
- .4. Δημοσιότητα - Πληροφόρηση και άποψη του "Πολίτη"

B' ΜΕΡΟΣ

Κεφάλαιο 5

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ- ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ "ΒΑΛΑΩΡΑ" ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΡΤΑΙΩΝ.

6. Ο Δήμος Αρταίων και σύγκριση με το Ν.Άρτας

Ο Νομός Άρτας συγκεντρώνει ποσοστό 0,7% του πληθυσμού της χώρας και παράγει το 0,4% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Το υψηλό ποσοστό φυσικής μείωσης του πληθυσμού του 1998 εντάθηκε το 1999 (υπεροχή γεννήσεων / 1.000 κατοίκους: -3,7), ενώ έχει πολύ χαμηλή αναλογία μαθητών Δημοτικού ανά 1.000 κατοίκους.

Μεταξύ των απογραφών 1991 και 2001 ο πληθυσμός του Νομού μειώθηκε κατά 0,7% από 78.704 κατ. το 1991 σε 77.334 κατ. το 2001.

Με κατά κεφαλή προϊόν 2,5 εκατ. δρχ. βρίσκεται στην τελευταία θέση στην κατάταξη των νομών με 62% του μέσου όρου της Ελλάδας το 2001. Οι κάτοικοι του έχουν τη χαμηλότερη κατανάλωση οικιακού ρεύματος (59% του μέσου όρου) και τους αναλογούν 38 τηλεφωνικές συνδέσεις ανά 100 κατοίκους (μέσος όρος χώρας 54 το 2000).

Το 2001 οι πωλήσεις νέων επιβατικών Ι.Χ. μειώθηκαν κατά 11%, η 5η μεγαλύτερη μείωση της χώρας, έχει δε σχετικά χαμηλή αναλογία αυτοκινήτων ανά 100 κατοίκους (19 με μέσο όρο χώρας 31 το 2001).

Με δηλωθέν εισόδημα 897 χιλ. ανά κάτοικο το 2000 (άνοδος 6,8%, 56% του μέσου όρου της Ελλάδας) και καταθέσεις 983 χιλ. δρχ. ανά κάτοικο το 1999, οι κάτοικοι του Νομού πλήρωσαν το 2000 κατά μέσο όρο για φόρο εισοδήματος 53 χιλ. δρχ., έναντι μέσου όρου χώρας 131 χιλ. δρχ. Έχει χαμηλή αναλογία νέων κατοικιών ανά 100 κατοίκους (0,4 με μέσο όρο χώρας 0,8 το 2000). Είναι η 2η παραγωγός περιοχή εσπεριδοειδών της χώρας με 19% της συνολικής παραγωγής, η 7η στην παραγωγή κρέατος με 3% και η 8η στην παραγωγή τυριού με 3,4% το 2001.

Ο Νομός Άρτας καταλαμβάνεται στο μεγαλύτερο τμήμα του (664.500 στρέμματα) από εκτάσεις δασών, ακολουθούν οι βοσκότοποι με 370.800 στρέμματα και οι καλλιεργούμενες εκτάσεις με 334.200 στρέμματα. Εκτάσεις 132.700 στρεμμάτων καλύπτονται από νερά. 105.400 από οικισμούς και δρόμους και 54.800 από άλλες χρήσεις.

Σε σχέση με την απογραφή του 1981 παρατηρείται μείωση των δασών κατά 19.800 στρέμματα (ποσοστό 2,9%) με παράλληλη αύξηση των καλλιεργούμενων εκτάσεων κατά 4.300 στρέμματα (ποσοστό 1,3%), των βοσκοτόπων κατά 9.800 στρέμματα (ποσοστό 2,7%) και των οικισμών κατά 5.400 στρέμματα (ποσοστό 5,4%).

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται η κατανομή της έκτασης της κτηματικής περιοχής του Δήμου Αρταίων στις βασικές χρήσεις κατά την απογραφή του 1991. Παράλληλα για συγκριτικούς λόγους δίνονται και οι αντίστοιχες εκτάσεις σύμφωνα με την αντίστοιχη απογραφή του 1981.

1. ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ	ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΑΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΧΩΡΑΣ	ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ 52 ΝΟΜΟΥΣ
ΑΕΠ κατά κεφαλή - 2001	7.500 €	11.900 €	51
Κατά κεφαλή αποταμιευτικές καταθέσεις - 1999	2.900 €	4.930 €	45
Δηλωθέν εισόδημα ανά κάτοικο - 2000	2.650 €	4.700 €	45
Φόρος εισοδήματος ανά κάτοικο - 2000	155 €	385 €	40
Φυσική αύξηση πληθυσμού ανά κάτοικο - 2000	-3,71%	-0,24 %	42
Μαθητές γυμνασίων, λυκείων ανά 1.000 κάτοικους - 2000	65	72	35
Μαθητές δημοτικού ανά 1.000 κάτοικους - 2000	46	61	46
Συμμετοχή στα συνολικά μεγέθη της Χώρας			
ΑΕΠ - 1998	0,4 %		41
Φορολογούμενοι - 2000	0,5 %		40
Δηλωθέν στην εφορία εισόδημα - 2000	0,4 %		40
Άμεσοι φόροι - 1999	0,2 %		40
Αποταμιευτικές καταθέσεις - 1999	0,5 %		41

Πηγή: ιστοσελίδα Νομού Άρτας

ΟΙΚΙΣΜΟΙ - ΠΛΗΘΥΣΜΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΡΤΑΣ

Ο Δήμος Αρταίων περιλαμβάνει εκτός από την πόλη της Άρτας και τα Δημοτικά Διαμερίσματα:

Κεραματών

Κωστακίων

Λιμίνης

Σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2001 ο πληθυσμός του Δήμου Αρταίων ήταν 23.863 κάτοικοι, ενώ ο πληθυσμός της πόλης ανήλθε σε 21.642 κατοίκους. Η εξέλιξη του πληθυσμού σε σχέση με το 1991 είναι σχετικά αμετάβλητη αφού ο πληθυσμός αυξήθηκε από 23.710 άτομα το 1991 σε 23.863 άτομα το 2001, εξέλιξη που όμως είναι θετική εάν αναλογισθούμε ότι ο πληθυσμός του Νομού Άρτας το ίδιο χρονικό διάστημα γνώρισε ελαφρά μείωση.

Ο πληθυσμός της πόλης (Άρτας) παρουσίασε σημαντική αύξηση κατά την εικοσαετία 1951 - 1971, οφειλόμενη στις ιδιαίτερες πολιτικοοικονομικές συνθήκες της εποχής. Τα επόμενα χρόνια εμφανίζει σταθερότητα, αν όχι μείωση, για να ανακάμψει και πάλι την τελευταία 15ετία.

Στο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) της πόλης λαμβάνεται ως δεδομένο ότι τα αποτελέσματα των τελευταίων απογραφών είναι πλασματικά, καθώς πολλοί κάτοικοι της Άρτας και των γύρω περιοχών είναι εγγεγραμμένοι κυρίως στα χωριά τους, με αποτέλεσμα κατά την απογραφή να μετακινούνται και να μην απογράφονται στο τόπο διαμονής τους. Την άποψη ότι ο πραγματικός πληθυσμός πρέπει να θεωρείται κατά πολύ ψηλότερος από τον απογραμμένο εκφράζει και η Δ.Ε.Υ.Α. Άρτας, βάσει των στοιχείων που προέρχονται από την κατανάλωση νερού και την παροχή στην Ε.Ε.Λ. Σύμφωνα με τα στοιχεία αυτά η Δ.Ε.Υ.Α. Άρτας υπολογίζει τον σημερινό πληθυσμό του Δήμου Άρτας στους 30.000 κατοίκους. Η πόλη της Άρτας έχει χαρακτήρα αστικό, αφού αποτελεί το διοικητικό και εμπορικό κέντρο του νομού. Μεγάλο ποσοστό των κατοίκων, όμως, της γύρω περιοχής ασχολείται και με τη γεωργία, κυρίως την καλλιέργεια εσπεριδοειδών, στην εύφορη πεδιάδα της Άρτας. Οι εμπορικές δραστηριότητες της περιοχής περιορίζονται στο κέντρο της πόλης.

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Η κατανομή των χρήσεων γης στο Νομό Άρτας σύμφωνα με τις απογραφές της ΕΣΥΕ κατά τα έτη 1981 και 1991 είναι η ακόλουθη:

Χρήση	Έκταση σε στρέμματα	
	1981	1991
Καλλιεργούμενη γη & αγροανάπαυση	329.900	334.200
Δάση	684.300	664.500
Βοσκότοποι	361.000	370.800
Εκτάσεις που καλύπτονται με νερό	132.300	132.700
Οικισμοί – δρόμοι	100.000	105.400
Άλλες εκτάσεις	54.700	54.800
Σύνολο	1.662.200	1.662.400

Πηγή ιστοσελίδα Δήμου Αρταίων

Κατανομή της έκτασης του Δήμου Αρταίων στις βασικές κατηγορίες χρήσεων κατά τα έτη 1981 και 1991

Χρήση	Έκταση σε στρέμματα	
	1981	1991
Καλλιεργούμενη γη & αγροανάπαυση	11.100	10.100
Δάση	1.200	1.000
Βοσκότοποι	2.300	2.300
Εκτάσεις που καλύπτονται με νερό	6.100	6.100
Οικισμοί – δρόμοι	8.800	10.000
Άλλες εκτάσεις	-	-
Σύνολο	29.500	29.500

Πηγή ιστοσελίδα Δήμου Αρταίων

Ο Δήμος Αρταίων καταλαμβάνεται στο μεγαλύτερο τμήμα του (10.100 στρέμματα) από καλλιεργούμενες εκτάσεις, ακολουθούν οι εκτάσεις οικιστικής χρήσης με 10.000 στρέμματα και οι εκτάσεις που καλύπτονται από νερά με 6.100 στρέμματα. Εκτάσεις 2.300 στρεμμάτων αποτελούν βοσκότοπους και 1.000 στρέμματα αποτελούν τα δάση της περιοχής.

Σε σχέση με την απογραφή του 1981 παρατηρείται μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων κατά 1.000 στρέμματα (ποσοστό 9%) και των δασών κατά 200 στρέμματα (ποσοστό 16,6%) με παράλληλη αύξηση των οικισμών κατά 1.200 στρέμματα (ποσοστό 13,6%).

Η εγκατάσταση του βιολογικού καθαρισμού Άρτας βρίσκεται σε έκταση περίπου 20 στρεμμάτων στην κοίτη πλημμύρων του ποταμού Αράχθου και γειτνιάζει με γεωργικές καλλιέργειες, αθλητικές εγκαταστάσεις και τον ποταμό Άραχθο.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Απασχόληση Κατοίκων

Τα στοιχεία για τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό και την επαγγελματική του κατανομή ελήφθησαν από την απογραφή της ΕΣΥΕ του έτους 1991. Στους παρακάτω πίνακες δίνονται στοιχεία για τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό στο Νομό Άρτας και τον Δήμο Αρταίων και την επαγγελματική κατανομή του πληθυσμού ανά τομέα, και παρατίθενται στοιχεία για την επαγγελματική κατανομή του Νομού Άρτας και του Δήμου Αρταίων.

Σε ότι αφορά στο Νομό Άρτας και σύμφωνα με στοιχεία της απογραφής του 1991, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός ανέρχεται στο 35,3% του συνολικού πληθυσμού του νομού, ενώ τα ποσοστά ανεργίας ανέρχονται στο 10% του οικονομικά ενεργού πληθυσμού. Σε ανάλογα επίπεδα κυμαίνεται ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός του Δήμου Αρταίων που ανέρχεται στο 35,4%, ενώ το ποσοστό ανεργίας φτάνει το 12,2%.

Απασχόληση πληθυσμού στην περιοχή μελέτης κατά την απογραφή του 1991 (ΕΣΥΕ, 1992)

Περιοχή	Οικονομικά ενεργοί	Απασχολούμενοι			Δεν δήλωσαν	Σύνολο
		Πρωτογ.	Δευτερογ.	Τριτογεν.		
Νομός Άρτας	27.775	9.599	4.571	9.722	1.082	24.974
Δήμος Αρταίων	7.528	386	1.547	4.369	303	6.605

Το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού του Νομού απασχολείται στον πρωτογενή και τριτογενή τομέα, σε αντίθεση με την απασχόληση του Δήμου Αρταίων. Συγκεκριμένα σε επίπεδο Νομού στον πρωτογενή τομέα απασχολείται ποσοστό 40,2% των απασχολούμενων στον δευτερογενή 19,1% και στον τριτογενή 40,7%. Αντίθετα στον Δήμο Αρταίων στον πρωτογενή τομέα απασχολείται πολύ μικρό ποσοστό 6,1% των απασχολούμενων, στον δευτερογενή 24,5% και στον τριτογενή το υπόλοιπο 69,4%.

Επαγγελματική Κατανομή Πληθυσμού Νομού Άρτας και Δήμου Αρταίων, 1991

Επάγγελμα	Νομός Άρτας	Δήμος Αρταίων
Γεωργία, Κτηνοτροφία, Δάση, Θήρα, Αλιεία	9.634	392
Ορυχεία	31	3

Βιομηχανία – Βιοτεχνία	1.709	609
Ηλεκτρισμός, Ύδρευση, Φωταέριο, Ατμός	239	102
Οικοδομήσεις και Δημόσια έργα	2.735	877
Εμπόριο, Εστιατόρια, Ξενοδοχεία	3.218	1.515
Μεταφορές, Επικοινωνίες, Αποθηκεύσεις	1.257	480
Τράπεζες, Ασφάλειες	270	125
Λοιπές Υπηρεσίες	5.129	2.301
Νέοι	1.668	506
Δεν δήλωσαν κλάδο δραστηριότητας	1.885	618
Σύνολο	27.775	5.325

Πηγή ιστοσελίδα Δήμου Αρταίων

Τουρισμός

Ο Νομός Άρτας συγκεντρώνει το 1996 μόνο το 4,4% του συνόλου των ξενοδοχειακών μονάδων της Περιφέρειας και το 1,2% του συνόλου των επιχειρήσεων ενοικιαζόμενων δωματίων. Από το σύνολο των διαθέσιμων κλινών στο Νομό - κατά την ίδια περίοδο - το 76% ανήκει σε ξενοδοχειακές μονάδες. Η εξέλιξη του αριθμού των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και των διατιθέμενων δωματίων και κλινών, κατά την περίοδο 1989-96 παρουσιάζει μικρή μεν αλλά συνεχή διαχρονική μείωση στο Νομό. Το 86,2% του συνολικού αριθμού των δωματίων και το 84,5% του συνολικού αριθμού των κλινών, σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις είναι εγκατεστημένο στην πόλη της Άρτας.

5.1. Εισαγωγή

Στο επίκεντρο της υλοποίησης του προτεινόμενου Ολοκληρωμένου Προγράμματος Αστικών Παρεμβάσεων βρίσκεται η συνοικία της Βαλαώρα που αντιμετωπίζει οξυμένα οικονομικά, εργασιακά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα.

Η συνοικία Βαλαώρα βρίσκεται στα ανατολικά της πόλης. Ήταν η φτωχότερη, και μέχρι πρόσφατα³⁹, η πιο εγκαταλειμμένη περιοχή του Δήμου Αρταίων. Αν και στην περιοχή κατοικούν τα δύο τρίτα (3/5) του Δήμου, η περιοχή χαρακτηρίζεται από τα στενά και πολύ αναφορικά δρομάκια, την έλλειψη πεζοδρομίων και δικτίων ύδρευσης – αποχέτευσης (μέχρι την υλοποίηση του προγράμματος στο οποίο εντάχθηκε), την όχι καλή ηλεκτροφόρηση των στενών, την έλλειψη πλατιών και εμπορικών καταστημάτων, γραφείων, κέντρων διασκέδασης, καφετερίες, θέατρο – κινηματογράφο. Η περιοχή οριοθετείται από τα σημεία και τις οδούς:

Παραποτάμια περιοχή, Τζουμέρκων, 3/40 Συντάγματος Ευζώνων, Περιφερειακή Στρατώνας, Αναπαύσεως, παραποτάμια περιοχή

Ο Δήμος Αρταίων παρεμβαίνει δυναμικά και αντιστρέφει την κατάσταση υποβάθμισης και απαξίωσης που γνωρίζει σημαντικό τμήμα της πόλης, που μάλιστα γειτονικό με το ιστορικό και εμπορικό κέντρο, με κίνδυνο τα προβλήματα να μεταφερθούν στο κέντρο της πόλης.

³⁹ Έχουν ήδη ολοκληρωθεί κάποιες από τις ενέργειες του Ολοκληρωμένου Αστικού Προγράμματος, και η περιοχή βρίσκεται σε ανάκαμψη.

Για το λόγο αυτό ο Δήμος Αρταίων σε συνεννόηση με τους σημαντικότερους φορείς της πόλης και της Περιοχής Παρέμβασης, σχεδίασε το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Αστικών Παρεμβάσεων με στόχο την άμεση αναβάθμιση της Βαλαώρα, για να σταματήσει η φθίνουσα πορεία της και να δημιουργηθεί μια δυναμική ανάπτυξης, που θα βγάλει από το τέλμα τη συνοικία αυτή και θα συμβάλλει στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη ολόκληρης της πόλης.

5.2. ΤΟ Πρόγραμμα "Βαλαώρα" του Δήμου.

5.2.1. Οι τρεις διαστάσεις του Προγράμματος

Οι τρεις διαστάσεις του Προγράμματος :

- Την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας ώστε να τονωθεί η οικονομία της πόλης που περνά κρίση, να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις και το κυριότερο να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και εισοδήματα που θα μείνουν στην τοπική αγορά.
- Την υλοποίηση ενός σημαντικού προγράμματος έργων στους τομείς μεταφορών, αναβάθμισης και βελτίωσης του περιβάλλοντος και αστικών αναπλάσεων με σκοπό άμεσα να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στην περιοχή.
- Την ανάπτυξη ενός Δικτύου Κοινωνικών Υπηρεσιών που θα στηρίξει τις ευπαθείς ομάδες που πλήττονται περισσότερο από τον κοινωνικό αποκλεισμό και θα βελτιώσει τη συνοχή μεταξύ των κατοίκων της περιοχής.

5.2.2. Από τι πρόκειται να απαρτίζεται το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για ένταξη στα Μέτρα 2.3 και 2.4 των ΠΕΠ Ηπείρου.

Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα για ένταξη στα Μέτρα 2.3 και 2.4. του Π.Ε.Π. Ηπείρου απαρτίζεται από:

- Μέτρο 1: Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνικές Παρεμβάσεις (ΕΚΤ)
- Μέτρο 2: Ενίσχυση Υφιστάμενων και Προσέλκυση Νέων Παραγωγικών Δραστηριοτήτων (ΕΤΠΑ).
- Μέτρο 3: Περιβάλλον και Υποδομές (ΕΤΠΑ)

5.2.3. Ενέργειες που περιλαμβάνει το Μέτρο 1.

Στόχος των Ενεργειών του Μέτρου 1 είναι να ενισχύσει την ανάπτυξη της κοινωνικής αλληλεγγύης προς τις ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες, να βοηθήσει στην κοινωνική ενσωμάτωση ομάδων του πληθυσμού που κινδυνεύουν από τον κοινωνικό αποκλεισμό και να αυξήσει την ευελιξία του ανθρώπινου δυναμικού της Περιοχής Παρέμβασης αναφορικά με την εύρεση σταθερής απασχόλησης.

Οι ενέργειες του Μέτρου 1 αφορούν τους τομείς : Δομές Κοινωνικής Στήριξης, Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση στην Απασχόληση.

Στο Δήμο Αρταίων

Το Μέτρο 1 περιλαμβάνει τις παρακάτω Ενέργειες :

- 1.1. Δομή Στήριξης Γυναικών που πλήττονται από Κοινωνικό Αποκλεισμό (Παιδικός Σταθμός)
- 1.2. Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρίες
- 1.3. Βρεφονηπιακός Σταθμός
- 1.4. Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση στην Απασχόληση Νέων και Ατόμων από Μειονεκτούσες Κοινωνικές Ομάδες
- 1.5. Δράσεις Συμβουλευτικής, Ενημέρωσης, Ευαισθητοποίησης και Δικτύωσης
- 1.6. Δράσεις Απασχόλησης, Αυτοαπασχόλησης, Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας

Προϋπολογισμός Μέτρου 1

Συνολικό Κόστος	:	EURO	1.341.324,00
Δημόσια Δαπάνη	:	EURO	1.341.324,00
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΚΤ)	:	EURO	1.005.993,00
Εθνική Συμμετοχή	:	EURO	335.331,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	:	_____	

5.2.4. Ενέργειες που περιλαμβάνει το Μέτρο 2.

Το Μέτρο 2 περιλαμβάνει τις παρακάτω Ενέργειες:

- 2.1. Περίπτερο Τουριστικής Προβολής – Πληροφόρησης και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων στο Δήμο Άρτας

Προϋπολογισμός Μέτρου 2 (Α΄ Φάση)

Συνολικό Κόστος	:	EURO	235.700,00
Δημόσια Δαπάνη	:	EURO	235.700,00
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΤΠΑ)	:	EURO	176.775,00
Εθνική Συμμετοχή	:	EURO	58.925,00
Ιδιωτική Συμμετοχή	:	_____	

5.2.5. Ενέργειες που περιλαμβάνει το Μέτρο 3.

Στόχος των Ενεργειών του Μέτρου 3 είναι η ενίσχυση των Κοινωνικών Υποδομών και η αναβάθμιση του Περιβάλλοντος στην Περιοχή Παρέμβασης, που θα βελτιώσουν σημαντικά το επίπεδο διαβίωσης σε αυτήν. Στα πλαίσια αυτά προωθείται η ανάπλαση και ανάκτηση κοινόχρηστων χώρων που θα αποδοθούν για χρήση στους δημότες, η δημιουργία λεωφορειακής γραμμής με τη χρήση “καθαρού” οχήματος, η κατασκευή κτιρίων για τη στέγαση υποστηρικτικών δομών του Δήμου Άρτας όπου θα στεγασθεί νέος παιδικός σταθμός, η δημιουργία συμπληρωματικών έργων για την απορροή των όμβριων υδάτων ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος των πλημμύρων, ο ηλεκτροφωτισμός και η πεζοδρόμηση οδών για να βελτιωθεί το αίσθημα ασφάλειας μεταξύ των κατοίκων και να αυξηθεί ο αριθμός των ελεύθερων χώρων που θα αποδοθούν για χρήση στους κατοίκους κ.λ.π. Οι ενέργειες του Μέτρου 3 αφορούν τους τομείς: Μεταφορές, Περιβάλλον και Αστικές Αναπλάσεις.

Το Μέτρο 3 περιλαμβάνει τις Ενέργειες :

- 3.1. Παρεμβάσεις στον τομέα των Μεταφορών με τη δημιουργία Αστικής Γραμμής με τη χρήση Miniibus (Καθαρό Όχημα).
- 3.2.1. Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων ομβρίων και τη δημιουργία αντιπλημμυρικών έργων.
- 3.2.2. Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων.
- 3.3. Δημιουργία πεζοδρομίων για την ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων στην Περιοχή Παρέμβασης.
- 3.4. Δημιουργία Κτιρίου για τη στέγαση των Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου Άρτας όπου θα στεγασθεί και ο νέος Παιδικός Σταθμός
- 3.5. Διάνοξη και Βελτίωση Δρόμων στην Περιοχή Βαλαώρας.
- 3.6. Βελτίωση του Ηλεκτροφωτισμού στην περιοχή Βαλαώρας με στόχο τη βελτίωση του βαθμού ασφάλειας ανάμεσα στους κατοίκους της.
- 3.7. Κατασκευή Παιδικής Χαράς στο λόφο Περάνθης.
- 3.8. Τοποθέτηση Κάδων Ανακύκλωσης Απορριμμάτων

Προϋπολογισμός Μέτρου 3 (Α΄ Φάσης)

Συνολικό Κόστος	:	EURO	4.139.742,00
Δημόσια Δαπάνη	:	EURO	4.139.742,00
Κοινοτική Συμμετοχή (ΕΤΠΑ)	:	EURO	3.104.806,50
Εθνική Συμμετοχή	:	EURO	1.034.935,50
Ιδιωτική Συμμετοχή	:	EURO	---

Συγκεντρωτικός πίνακας Χρηματοδοτικής Βαρύτητας Ενεργειών

Ενέργειες	Συνολικό Κόστος €	Ταμείο	Σε Ποσοστό
1. Δομή Στήριξης Γυναικών που πλήττονται από Κοινωνικό Αποκλεισμό (Παιδικός Σταθμός)	182.100,00 €	EKT	3%
2. Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρίες	260.512,00 €	EKT	4%
3. Βρεφονηπιακός Σταθμός	224.220,00 €	EKT	4%
4. Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση στην Απασχόληση Νέων και Ατόμων από Μειονεκτούσες Κοινωνικές Ομάδες	168.480,00 €	EKT	3%
5. Δράσεις Συμβουλευτικής, Ενημέρωσης, Ευαισθητοποίησης και Δικτύωσης	223.045,00 €	EKT	4%
6. Δράσεις Απασχόλησης, Αυτοαπασχόλησης, Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας	282.967,00 €	EKT	5%
7. Περίπτερο Τουριστικής Προβολής – Πληροφόρησης και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων στο Δήμο Άρτας	197.700,00 €	ΕΤΠΑ	3%
8. Παρεμβάσεις στον τομέα των Μεταφορών με τη δημιουργία Αστικής Γραμμής με τη χρήση Minibus (Καθαρό Όχημα).	265.000,00 €	ΕΤΠΑ	5%
9. Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων ομβρίων και τη δημιουργία αντιπλημμυρικών έργων.	899.340,17 €	ΕΤΠΑ	15%
10. Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων ύδρευσης.	285.653,00 €	ΕΤΠΑ	5%

11. Δημιουργία πεζοδρομων για την ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων στην Περιοχή Παρέμβασης.	600.000,00 €	ΕΤΠΑ	10%
12. Δημιουργία Κτιρίου για τη στέγαση των Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου Άρτας όπου θα στεγασθεί και ο νέος Παιδικός Σταθμός	1.402.000,00 €	ΕΤΠΑ	24%
13. Διάνοιξη και Βελτίωση Δρόμων στην Περιοχή Βαλαώρας.	350.000,00 €	ΕΤΠΑ	6%
14. Βελτίωση του Ηλεκτροφωτισμού στην περιοχή Βαλαώρας με στόχο τη βελτίωση του βαθμού ασφάλειας ανάμεσα στους κατοίκους της.	300.000,00 €	ΕΤΠΑ	5%
15. Κατασκευή Παιδικής Χαράς στο λόφο Περάνθης.	153.000,00 €	ΕΤΠΑ	3%
16. Τοποθέτηση Κάδων Ανακύκλωσης Απορριμμάτων	30.000,00 €	ΕΤΠΑ	1%
Σύνολο	5.824.017,17 €		100%

5.2.6. Αναλυτική Περιγραφή των Ενεργειών ανα Μέτρο.

Δράσεις ανά φορέα υλοποίησης	Φορέας Υλοποίησης
Ενέργειες	
1. Δομή Στήριξης Γυναικών που πλήττονται από Κοινωνικό Αποκλεισμό (Παιδικός Σταθμός)	ΑΜΕΑ - Δήμος Άρτας
2. Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρίες	ΑΜΕΑ
3. Βρεφονηπιακός Σταθμός	ΑΜΕΑ - Δήμος Άρτας
4. Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση στην Απασχόληση Νέων και Ατόμων από Μειονεκτούσες Κοινωνικές Ομάδες	Ο Δήμος Άρτας σε συνεργασία με τους 120 συμμετέχοντες
5. Δράσεις Συμβουλευτικής, Ενημέρωσης, Ευαισθητοποίησης και Δικτύωσης	Δημος Άρτας - ΟΑΕΔ - 150 πολίτες/συμμετέχοντες(κυρίως άνεργοι/100 άτομα)
6. Δράσεις Απασχόλησης, Αυτοαπασχόλησης, Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας	Δημος Άρτας - ΟΑΕΔ -15 πολίτες/άνεργοι (μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης)

7. Περίπτερο Τουριστικής Προβολής – Πληροφόρησης και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων στο Δήμο Αρτας	Ο Δήμος Αρτας (σε συνεργασία με ειδικό αρχιτεκτονικό γραφείο)
8. Παρεμβάσεις στον τομέα των Μεταφορών με τη δημιουργία Αστικής Γραμμής με τη χρήση Μίνιβους (Καθαρό Όχημα).	Δήμος Αρτας
9. Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων ομβρίων και τη δημιουργία αντιπλημμυρικών έργων.	Δήμος Αρτας
10. Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων ύδρευσης.	Δ.Ε.Υ.Α. Αρτας
11. Δημιουργία πεζοδρομίων για την ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων στην Περιοχή Παρέμβασης.	Δήμος Αρτας - Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Αρτας
12. Δημιουργία Κτιρίου για τη στέγαση των Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου Αρτας όπου θα στεγασθεί και ο νέος Παιδικός Σταθμός	Δήμος Αρτας - Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Αρτας
13. Διάνοιξη και Βελτίωση Δρόμων στην Περιοχή Βαλαώρας.	Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Αρτας
14. Βελτίωση του Ηλεκτροφωτισμού στην περιοχή Βαλαώρας με στόχο τη βελτίωση του βαθμού ασφάλειας ανάμεσα στους κατοίκους της.	Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Αρτας
15. Κατασκευή Παιδικής Χαράς στο λόφο Περάνθης.	Δήμος Αρτας
16. Τοποθέτηση Κάδων Ανακύκλωσης Απορριμμάτων	Δήμος Αρτας

Αναλυτικότερα ο Δήμος Αρταίων με την συνεργασία της Αναπτυξιακής Σύμπραξης θα υλοποιήσει της εξής ενέργειες:

1.1 Δομή Στήριξης Γυναικών που πλήττονται από τον Κοινωνικό Αποκλεισμό (Παιδικός Σταθμός) : Η ανάγκη καθημερινής “φύλαξης” - επίβλεψης των παιδιών τόσο της προσχολικής όσο και της πρώτης σχολικής ηλικίας, δημιουργεί σειρά προβλημάτων στις γυναίκες -ιδιαίτερα στις μητέρες αλλά και στους πατέρες σε περιπτώσεις μονογονεϊκών οικογενειών- και δυσχέρεια στην εργασία.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η δημιουργία Παιδικού Σταθμού στην πόλη της Αρτας το οποίο θα αναλαμβάνει τη φύλαξη παιδιών προσχολικής ηλικίας, δίνοντας προτεραιότητα στα παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών, εργαζόμενων μητέρων ή γυναικών που θέλουν να μπου στην αγορά εργασίας. Το συνολικό κόστος των έργων

θα είναι της τάξης των EURO 182.100,00 και περιλαμβάνει τον εξοπλισμό του Παιδικού Σταθμού και τα έξοδα λειτουργία του

Σκοπός της Δομής Στήριξης Γυναικών - Μονογονεϊκών Οικογενειών θα είναι:

- Η βελτίωση της ισότητας των ευκαιριών και της πρόσβασης στην αγορά εργασίας κυρίως των γυναικών - μητέρων.
- Βελτίωση του κοινωνικού εξοπλισμού και υποδομών της υποβαθμισμένης περιοχής “Βαλαώρα” του Δήμου Αρταίων.
- Η κατάλληλη εκπαίδευση ατόμων που θα μπορούσαν να αναλάβουν την φροντίδα παιδιών και
- Η δημιουργία ειδικού Κέντρου το οποίο θα στελεχωθεί με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό.

1.2 Δημιουργία Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρίες:

Σκοπός της προτεινόμενης Ενέργειας είναι η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής - αλληλεγγύης του συνόλου των πολιτών και η επίλυση μέρους των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ευαίσθητες ομάδες των ατόμων με ειδικές ανάγκες ως απόρροια των σύγχρονων κοινωνικοοικονομικών αλλαγών. Συνολικό κόστος της ενέργειας θα είναι της τάξης των EURO 260.512,00.

Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η δημιουργία εξειδικευμένου Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών ΑΜΕΑ που θα καλύπτει άμεσες ανάγκες των ατόμων αυτών στους τομείς της δημιουργικής απασχόλησης, της κατάρτισης και της επιμόρφωσης όπως και της προσπάθειας στήριξης των ΑΜΕΑ που θέλουν να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Το ΚΔΑΠ θα έχει ένα πολυδιάστατο ρόλο στους τομείς:

- Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών και ενημέρωση για θέματα που αφορούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τα οποία αφορούν θέματα απασχόλησης, εκπαίδευσης και επαφών με τις δημόσιες υπηρεσίες.
- Οργάνωση σεμιναρίων εκμάθησης των Η/Υ, εκπαίδευση στα προγράμματα Office / Microsoft και εκπαίδευση στη χρήση του Internet. Σκοπός είναι να δοθεί η δυνατότητα στα άτομα με ειδικές ανάγκες που μπορούν να μάθουν Η/Υ, να ξεπεράσουν καταρχήν το θέμα της απομόνωσης αναπτύσσοντας την επικοινωνία μέσω του Διαδικτύου.

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

- Οργάνωση σεμιναρίων με θέμα την εκμάθηση τεχνικών παραγωγής προϊόντων λαϊκής τέχνης, παραδοσιακών γλυκισμάτων κ.λ.π.
- Παροχή πληροφοριών για την τοπική αγορά εργασίας και υποστήριξη των ατόμων στην προσπάθεια τους για εξεύρεση εργασίας.

1.3 Βρεφονηπιακός Σταθμός: Η δημιουργία και λειτουργία του προτεινόμενου Παιδικού Σταθμού θα αποτελέσει σημείο αναφοράς για τις υπηρεσίες πρόνοιας του Δήμου Αρταίων ενώ παράλληλα θα δώσει λύσεις προς πολλές κατευθύνσεις και ειδικότερα:

- Θα επιτρέψει στις γυναίκες να διεκδικήσουν μία θέση στην αγορά εργασίας συνεισφέροντας στο οικογενειακό εισόδημα.
- Θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας για εξειδικευμένο προσωπικό υποστήριξης λειτουργίας ανάλογων Κέντρων.

Συνολικό κόστος της ενέργειας θα είναι της τάξης των EURO 224.220,00.

1.4 Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση στην Απασχόληση Νέων και Ατόμων από Μειονεκτούσες Κοινωνικές Ομάδες: Κύριος στόχος των ενεργειών κατάρτισης είναι η αναβάθμιση του επιπέδου δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και η διαμόρφωση ευνοϊκών συνθηκών (μέσα από κατάλληλη πρακτική άσκηση) για την δημιουργία μόνιμων θέσεων απασχόλησης.

Τα αντικείμενα κατάρτισης θα είναι:

- Τεχνικά θέματα(έργα ανάπλασης, διαμόρφωσης δημοσίων χώρων κ.λ.π)
- Είδη χειροτεχνίας – Γλυκίσματα
- Θέματα Πληροφορικής

Το σύνολο των ανέργων που θα καταρτισθούν θα είναι 120 άτομα και το συνολικό κόστος της ενέργειας θα είναι της τάξης των 168.480,00€.

1.5 Δράσεις Συμβουλευτικής: Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Αστικών Παρεμβάσεων για τη συνοικία της Βαλαώρα, υλοποιείτε υπό την ευθύνη της Αναπτυξιακής Σύμπραξης που δημιουργήθηκε για αυτό ακριβώς το σκοπό με πρωτοβουλία του Δήμου Αρταίων και η οποία θα επιδιώξει τη μέγιστη δυνατή ενεργοποίηση των κατοίκων της Περιοχής Παρέμβασης. Για το σκοπό αυτό έχει σχεδιασθεί ένα αναλυτικό πρόγραμμα δράσεων που περιλαμβάνει:

- Συμβουλευτικές Υπηρεσίες

- Δημοσιότητα
- Ευαισθητοποίηση
- Δικτύωση

Η Συμβουλευτική στην Απασχόληση –Επαγγελματικός προσανατολισμός περιλαμβάνει τις παρακάτω επιμέρους ενέργειες:

- η προσέγγιση – ενημέρωση – ευαισθητοποίηση – ενεργοποίηση των ωφελουμένων ώστε να συμμετάσχουν στη διαδικασία ένταξης,
- η εξατομικευμένη προσέγγιση για την διερεύνηση των αναγκών, ικανοτήτων, δεξιοτήτων, κλίσεων και ενδιαφερόντων των χρηστών,
- η πληροφόρηση για θεσμικά, εργασιακά καθώς και νομικής μορφής θέματα, η διευκόλυνση της πρόσβασης σε Δημόσιες Υπηρεσίες.

Οι ωφελούμενοι των Ενεργειών Συμβουλευτικής υπολογίζεται να είναι 150 άτομα κυρίως άνεργοι. Σε μικρότερο βαθμό ωφελούνται οι αυτοαπασχολούμενοι μέσω των Ενεργειών Πληροφόρησης και Συμβουλευτικής Επιχειρηματικότητας και οι εργαζόμενοι μέσω της Πληροφόρησης.

Η λειτουργία της Δομής Συμβουλευτικής καλύπτει όλο το χρονικό διάστημα υλοποίησης του Σχεδίου. Από τους 150 χρήστες των υπηρεσιών Συμβουλευτικής, όπως ήδη αναφέρθηκε τα 100 άτομα θα είναι άνεργοι προερχόμενοι από ΚΠΑ του ΟΑΕΔ οι οποίοι θα προωθηθούν σε αντίστοιχες μορφές της προβλεπόμενης επιδότησης της απασχόλησης του Σχεδίου (Ν.Θ.Ε. Ν.Ε.Ε., STAGE, ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ) ενώ ένα μέρος τους πριν την απασχόληση θα παρακολουθήσει ένα από τα προτεινόμενα προγράμματα κατάρτισης (επικουρική δράση).

Τα άτομα αυτά θα χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες της Συμβουλευτικής ανάλογα με τα όσα θα περιλαμβάνει το Ατομικό Σχέδιο Δράσης τους που θα καταστρωθεί κατά την διαδικασία της εξατομικευμένης προσέγγισης.

Τα υπόλοιπα άτομα – χρήστες των υπηρεσιών Συμβουλευτικής θα είναι: Άνεργοι που θα αξιοποιήσουν τις διάφορες υπηρεσίες της για να ενταχθούν στην αγορά εργασίας χωρίς επιδοτούμενη απασχόληση. Άνεργοι που θα κατευθυνθούν στην κάλυψη των νέων, στην ουσία πλήρως επιδοτούμενων, θέσεων εργασίας που δημιουργούνται με τις προτεινόμενες Κοινωνικές Υπηρεσίες (βρεφικός σταθμός, βρεφονηπιακός σταθμός ολοκληρωμένης φροντίδας, ΚΗΦΗ). Εργαζόμενοι που κυρίως θα αξιοποιήσουν την Πληροφόρηση και αυτοαπασχολούμενοι που κυρίως θα

αξιοποιήσουν την Πληροφόρηση και την.

Ο συνολικός προϋπολογισμός της ενέργειας είναι: 223.045,00€.

1.6 Δράσεις Απασχόλησης, Αυτοαπσχόλησης, Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας:

Επιδότηση της Απασχόλησης: Η διάρκεια της επιχορήγησης για κάθε επιχείρηση που εντάσσεται στο πρόγραμμα είναι δώδεκα (12) μήνες. Προκειμένου περί ατόμων των ευπαθών ομάδων το 12μηνο επεκτείνεται για άλλους 12 ακόμη μήνες. Μετά τη λήξη της επιχορήγησης η επιχείρηση δεσμεύεται να διατηρήσει το προσωπικό της (παλαιό και επιχορηγούμενο) τουλάχιστον για έξι (6) μήνες ακόμη.

Επιδότηση της Αυτοαπσχόλησης: Στόχος είναι η επιχορήγηση 12 ανέργων ηλικίας 18-60 ετών για να δημιουργήσουν τη δική τους μικρή επιχείρηση. Η διάρκεια της επιχορήγησης για κάθε νέο ελεύθερο επαγγελματία που εντάσσεται στο πρόγραμμα ορίζεται σε 12 μήνες, από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής εγκριτικής απόφασης. Προβλέπεται επιδότηση της επιχειρηματικότητας με αιχμή επιχειρήσεις κοινωνικής οικονομίας όπως Υπηρεσίες συλλογικής ωφέλειας και Υπηρεσίες ελεύθερου χρόνου και πολιτισμού.

Επιδότηση Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας: Σκοπός του προγράμματος είναι η απόκτηση εργασιακής εμπειρίας και δεξιοτήτων που δίνουν περισσότερες ευκαιρίες για ένταξη στην αγορά εργασίας και αφορά 15 άνεργους μέχρι 30 ετών απόφοιτους μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης δηλ. πτυχιούχους Α.Ε.Ι - Τ.Ε.Ι., διπλωματούχους Ι.Ε.Κ., αποφοίτους Τ.Ε.Α. (με ειδικότητα), Ε.Π.Α. (με ειδικότητα) και Τ.Ε.Ε. Β' Κύκλου. Η διάρκεια του προγράμματος ορίζεται στους εννέα (9) μήνες. Έξι (6) από τους άνεργους θα απορροφηθούν από τις Δημοτικές Επιχειρήσεις του Δήμου.

Τελικός δικαιούχος των δράσεων είναι ο Ο.Α.Ε.Δ. και το συνολικό κόστος ανέρχεται στα 282.967,00€

2.1 Περίπτερο Τουριστικής Προβολής - Πληροφόρησης και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων στο Δήμο Άρτας

Σκοπός της Ενέργειας είναι να γνωρίσουν οι διερχόμενοι τουρίστες την πόλη και την ευρύτερη περιοχή της Άρτας, ώστε μελλοντικά να την εντάξουν στις τουριστικές εξορμήσεις τους. Ταυτόχρονα θα δίνεται η δυνατότητα στους τουρίστες να πραγματοποιήσουν μια άμεση επίσκεψη στην πόλη της Άρτας επισκεπτόμενοι τα ιστορικά μνημεία της πόλης (Κάστρο, Γεφύρι της Άρτας, Παρηγορήτισσα κ.λ.π.).

Σκοπός της Ενέργειας είναι να γνωρίσουν οι διερχόμενοι τουρίστες την πόλη και την ευρύτερη περιοχή της Άρτας, ώστε μελλοντικά να την εντάξουν στις τουριστικές εξορμήσεις

τους. Ταυτόχρονα θα δίνεται η δυνατότητα στους τουρίστες να πραγματοποιήσουν μια άμεση επίσκεψη στην πόλη της Άρτας επισκεπτόμενοι τα ιστορικά μνημεία της πόλης (Κάστρο, Γεφύρι της Άρτας, Παρηγορήτισσα κ.λ.π.).

Για την υλοποίηση της πρότασης προτείνεται η συνεργασία με ειδικό αρχιτεκτονικό γραφείο το οποίο θα σχεδιάσει ένα Περίπτερο (γραφείο – εκθετήριο), ενώ μέριμνα θα δοθεί και στην καλαίσθητη διαμόρφωση του περιβάλλοντα χώρου. Στο Περίπτερο εκτός από την παρουσίαση τοπικών προϊόντων θα διατίθενται χάρτες και βιβλία για την Άρτα, όπως επίσης θα διατίθεται και ο τουριστικός οδηγός που θα δημιουργηθεί στα πλαίσια του Προγράμματος.

Βασικές κατευθύνσεις του Μέτρου είναι:

- Η προβολή και προώθηση της τοπικής αγροτικής παραγωγής και της λαϊκής τέχνης και παράδοσης της περιοχής,
- Η δημιουργία ενός εκθετηρίου (που δεν θα πραγματοποιεί πωλήσεις) για τα προϊόντα που θα κατασκευάζουν οι νέες και νέοι της Άρτας σε συνεργασία με το Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης αλλά και οι υπόλοιποι παραδοσιακοί τεχνίτες της Άρτας και
- Η δημιουργία θετικής εικόνας για την πόλη της Άρτας στον διερχόμενο και η τουριστική προβολή της περιοχής.

Φυσικοί Δείκτες

Δημιουργία Περιπτέρου Τουριστικής Προβολής και Παρουσίασης Τοπικών Προϊόντων :
100τετρ.μετρα

Αριθμός νέων θέσεων εργασίας : 2 άτομα

Προώθηση - παρουσίαση της τοπικής παραγωγής (πορτοκάλια και λοιπά εσπεριδοειδή, μέλι, είδη λαϊκής τέχνης, τυροκομικά κ.λ.π.).

Ο προϋπολογισμός της Ενέργειας ανέρχεται σε 197.700 ευρώ

3.1 Παρεμβάσεις στον τομέα των Μεταφορών με τη δημιουργία Αστικής Γραμμής με τη χρήση Minibus (Καθαρό Όχημα)

Η περιοχή της Βαλαώρα είναι κτισμένη στις πλαγιές του λόφου της Περάνθης και εκτείνεται μέχρι τις όχθες του ποταμού Άραχθου. Αυτό σημαίνει ότι στην Περιοχή Παρέμβασης υπάρχει μια σημαντική υψομετρική διαφορά μεταξύ της κορυφής του λόφου και των προπόδων από όπου διέρχεται η Περιφερειακή Οδός που συνδέει τη Βαλαώρα με το κέντρο της πόλης όπου υπάρχουν οι υπηρεσίες και η εμπορική αγορά της πόλης. Στην

περιοχή δεν υπάρχει αστική λεωφορειακή γραμμή με αποτέλεσμα το πρόβλημα της συγκοινωνιακής σύνδεσης να είναι ιδιαίτερα οξύ για τους κατοίκους που δε διαθέτουν αυτοκίνητο όπως οι ηλικιωμένοι, που είναι αναγκασμένοι να ανεβαίνουν με τα πόδια. Το πρόβλημα γίνεται ακόμη οξύτερο καθώς η άναρχη δόμηση δεν έχει επιτρέψει τη δημιουργία άνετων δρόμων με αποτέλεσμα να μην επιτρέπεται η εύκολη πρόσβαση των αυτοκινήτων σε όλα τα σημεία του οικισμού και ειδικά των μεγάλων οχημάτων.

Λόγω των ανωτέρω προτείνεται η αγορά δύο Mini-Bus και η δημιουργία λεωφορειακής δημοτικής γραμμής που θα συνδέει τον οικισμό της Βαλαώρα και θα εξομαλύνει το πρόβλημα σύνδεσής της με την υπόλοιπη πόλη.

Στόχος επομένως της Δράσης αυτής θα είναι η βελτίωση του βαθμού εξυπηρέτησης των κατοίκων για τις μετακινήσεις τους.

Η αφετηρία της αστικής συγκοινωνιακής γραμμής θα είναι έμπροσθεν του Ι. Ν. Αγ. Σοφίας και στη συνέχεια θα ακολουθεί τις οδούς: Οδός Βασ. Κων/νου με πρώτη στάση στην συμβολή της οδού Βασ. Κων/νου με την οδό Γκοντζούλα. Οδός Αγ. Θεοδώρων και δεύτερη στάση στην αρχή της παραπάνω οδού. Οδός Αγ. Φανερωμένης και τρίτη στάση στην αρχή της οδού Αγ. Φανερωμένης. Οδός Μ. Αλεξάνδρου και τέταρτη και πέμπτη στάση στην αρχή και στο τέλος της οδού Μ. Αλεξάνδρου. Οδός Σωκράτους με έκτη και έβδομη στάση στην αρχή και τέλος της οδού Σωκράτους. Οδός Καποδιστρίου, τμήμα της οδού Π. Αθηναγόρα και οδός Αναπαύσεως με όγδοη στάση στην συμβολή της οδού Αναπαύσεως με την Περιφερειακή οδό. Περιφερειακή οδό με ένατη και δέκατη στάση στην Περιφερειακή οδό στο ύψος της οδού Σωκράτους και της πλατείας Εθνικής Αντίστασης. Οδός Κρυστάλη, οδός Αμβρακίας με ενδέκατη στάση στην αρχή της οδού Αμβρακίας. Οδός Τζαβέλα με δωδέκατη στάση στην μέση της οδού Τζαβέλα. Οδός Β. Πύρρου με δέκατη τρίτη στάση στο ύψος της Αγ. Θεοδώρας. Οδός Καραπάνου – Καραϊσκάκη – Κοσμά Αιτωλού με δέκατη τέταρτη στάση στην οδό Κ. Αιτωλού. Οδός Φιλελλήνων – Αφετηρία.

Το συνολικό μήκος της διαδρομής είναι έξι (6) χιλιόμετρα.

Προϋπολογισμός:

Για την υλοποίηση της Ενέργειας θα χρειασθεί η αγορά δύο Mini-Bus το κόστος των οποίων θα ανέλθει σε 265.000 ευρώ.

3.2.1. Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων ομβρίων και τη δημιουργία αντιπλημμυρικών έργων

Ο Δήμος Άρτας με το προτεινόμενο Πρόγραμμα επιθυμεί να παρέμβει στον τομέα των έργων υποδομής με έργα βελτιώσεων και επεκτάσεων των δικτύων με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην εν λόγω περιοχή. Στα πλαίσια αυτά ο Δήμος Άρτας προγραμματίζει:

- Έργο Κατασκευής Δικτύου Αποχέτευσης Ομβρίων στις οδούς Ραδοβυζίων, Θεμιστοκλέους, Κολοκοτρώνη, Περικλέους, Κανάρη, Χ. Τρικούπη και σε παρόδους αυτών, σε συνολικό μήκος 1.250 μέτρων.
- Έργο Κατασκευής Αντιπλημμυρικών Έργων στην περιοχή Σωκράτους και σε παρόδους αυτής σε συνολικό μήκος 710 μέτρα.

Έργο Α: Αποχέτευση Ομβρίων στις οδούς Ραδοβυζίων, Θεμιστοκλέους, Κολοκοτρώνη, Περικλέους, Κανάρη και Χ. Τρικούπη

Τα συγκεκριμένα τμήματα φαίνονται με κίτρινο χρώμα στις οριζοντιογραφίες του Σχεδίου (κλίμακα 1:2.000) -που επισυνάπτεται στο Παράρτημα της Μελέτης- και απολήγουν σε ήδη κατασκευασμένα και σε λειτουργία τμήματα του δικτύου ομβρίων της πόλης.

Είναι χαρακτηριστικό γενικότερα αυτής της περιοχής, ότι λόγω της έλλειψης του δικτύου ομβρίων δημιουργούνται σοβαρά προβλήματα στην απορροή των ομβρίων υδάτων με αποτέλεσμα παρακείμενες και χαμηλά ευρισκόμενες ιδιοκτησίες συχνά να πλημμυρίζουν.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι εν λόγω οδοί παρουσιάζουν σημαντικές δυσκολίες κατά την κατασκευή των έργων αποχέτευσης ομβρίων. Αυτό οφείλεται στη βραχώδη σύσταση του εδάφους, με συμπαγή και με ιδιαίτερες δυσκολίες κατά την εκσκαφή βράχο, αλλά και στη στενότητα των δρόμων, που πολλές φορές είναι αδιέξοδοι, κάτι που είναι συνέπεια της άναρχης και αυθαίρετης δόμησης παλιότερων δεκαετιών, κυρίως της δεκαετίας του '60 και του '70. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε πολλές περιπτώσεις δεν μπορεί να γίνει περιστροφή των σκαπτικών μηχανημάτων, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις απαιτείται εκσκαφή με τα χέρια.

Ιδιαίτερες δυσκολίες παρουσιάζει η απομάκρυνση των ακατάλληλων προϊόντων εκσκαφής και η μεταφορά των απαραίτητων υλικών για την κατασκευή του έργου.

Το δίκτυο αποχέτευσης ομβρίων υδάτων στις ανωτέρω οδούς, συνολικού μήκους 1.250 μ., θα κατασκευασθεί ως επί το πλείστον με αγωγούς PVC, σειράς 51, πλήρως εγκαθιτωσμένους, διαμέτρου Φ315, Φ400 και Φ500.

Ειδικά δε στην απόληξη της οδού Κανάρη προβλέπεται κατασκευή αγωγού ομβρίων με καμπίνα, ελαστικό δακτύλιο και επίπεδη βάση έδρασης διαμέτρου Φ60.

Οι μορφολογικές και εδαφολογικές συνθήκες στις ανωτέρω οδούς (μεγάλες κατά μήκος κλίσεις, βραχώδης σύσταση του εδάφους κ.λ.π.), καθώς και οι υφιστάμενες συνθήκες δόμησης (οικοδομές χωρίς υπόγεια, στενοί δρόμοι κ.λ.π.), επιβάλλουν γενικά μικρά βάθη τοποθέτησης των αγωγών, σε συνδυασμό πάντα με τους υφιστάμενους στην περιοχή αγωγούς ομβρίων και τα δίκτυα των άλλων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας.

Η οριστική χάραξη των αγωγών σε οριζοντιογραφία και η ακριβής θέση των φρεατίων επισκέψεως, θα καθοριστούν αφού ληφθούν υπόψη όλα τα διαθέσιμα στοιχεία για τα εμπόδια από τα δίκτυα Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας.

Είναι προφανές ότι ο εκ των προτέρων ακριβής προσδιορισμός της θέσης των φρεατίων επισκέψεως είναι ανέφικτος, αφού και τα προαναφερόμενα εμπόδια είναι πολλά και κατά κανόνα η θέση τους δεν είναι γνωστή (αν δεν προηγηθούν ερευνητικές τομές), ενώ ο προσδιορισμός αυτός είναι ακόμη δυσκολότερος λόγω της στενότητας των δρόμων και της άναρχης δόμησης της περιοχής.

Φρεάτια επισκέψεως προβλέπονται στις αλλαγές κατεύθυνσης ή κατά μήκος κλίσης των αγωγών, στα σημεία συμβολής δύο ή περισσότερων αγωγών, τουλάχιστον ανά 50 μ., καθώς και στις διασταυρώσεις των οδών.

Φρεάτια υδροσυλλογών προβλέπονται κατά μήκος του δικτύου ομβρίων και θα καταλήγουν στα κεντρικά φρεάτια επισκέψεως.

Έργο Β: Αντιπλημμυρικά Έργα στις οδούς Σωκράτους και Πάροδοι

Το συγκεκριμένο τμήμα φαίνεται με γαλάζιο χρώμα στην οριζοντιογραφία της μελέτης (κλίμακα 1:2.000). Στην οδό Σωκράτους το υπάρχον δίκτυο ομβρίων δεν επαρκεί (μικρή διατομή), είναι σε άσχημη κατάσταση (παλαιό, μπαζωμένο) με αποτέλεσμα να δημιουργούνται συχνά πλημμύρες (δεδομένου και του χαμηλού υψομέτρου της περιοχής).

Επιπλέον λόγω της κατασκευής της Ανατολικής πρόσβασης στο νέο Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Άρτης, στο λόφο Περάνθης, αυξήθηκε σημαντικά η αντίστοιχη λεκάνη απορροής, με αποτέλεσμα την αύξηση της παροχής των ομβρίων υδάτων στην εν λόγω οδό.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η οδός Σωκράτους και οι πάροδοι της παρουσιάζουν σημαντικές δυσκολίες κατά την κατασκευή των αντιπλημμυρικών έργων. Αυτό οφείλεται

στην στενότητα της οδού και στην βραχύδη σύσταση του εδάφους. Περιλαμβάνεται η κατασκευή αγωγών συνολικού μήκους περίπου 710 μ.

Η οριστική χάραξη των αγωγών σε οριζοντιογραφία και η ακριβής θέση των φρεατίων επισκέψεως, θα καθοριστούν αφού ληφθούν υπόψη όλα τα διαθέσιμα στοιχεία για τα εμπόδια από τα δίκτυα Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας.

Φρεάτια επισκέψεως προβλέπονται στις αλλαγές κατεύθυνσης ή κατά μήκος κλίσης των αγωγών, στα σημεία συμβολής δύο ή περισσότερων αγωγών, τουλάχιστον ανά 50 μ., καθώς και στις διασταυρώσεις των οδών.

Φρεάτια υδροσυλλογών προβλέπονται κατά μήκος του δικτύου ομβρίων και θα καταλήγουν στα κεντρικά φρεάτια επισκέψεως.

Βασικοί στόχοι αποτελούν:

- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων
- Η αναβάθμιση και συμπλήρωση των βασικών δικτύων (όμβρια, αντιπλημμυρικά, ύδρευση)
- Η αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από την υποβάθμιση και επιβάρυνση του οικιστικού ιστού.

Προϋπολογισμός

Το κόστος της δημιουργία των έργων ομβρίων και των αντιπλημμυρικών έργων ανέρχεται σε 899.340,17 ευρώ.

Τα έργα ομβρίων και τα αντιπλημμυρικά θα τα υλοποιήσει ο Δήμος Άρτας.

3.2.2 Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων

Ο Δήμος Άρτας επιθυμεί να παρέμβει στον τομέα των έργων υποδομής με έργα βελτιώσεων και επεκτάσεων των δικτύων με απώτερο σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στην εν λόγω περιοχή. Στα πλαίσια αυτά ο Δήμος Άρτας προγραμματίζει:

- Έργο Αντικατάστασης και Επέκτασης του Δικτύου Ύδρευσης στις οδούς Σωκράτους, Θεμιστοκλέους, Ραδοβυζίων, Κολοκοτρώνη, Περικλέους, Κανάρη, Χ. Τρικούπη και σε παρόδους αυτών, σε συνολικό μήκος 2.745 μέτρων.

γ0 Α: Αντικατάσταση Δικτύου Ύδρευσης στις οδούς Σωκράτους, Θεμιστοκλέους, Ραδοβυζίων, Κολοκοτρώνη, Περικλέους, Κανάρη και Χ. Τρικούπη

Αντικείμενο του παρόντος έργου είναι η αντικατάσταση και επέκταση του δικτύου ύδρευσης στις ανωτέρω οδούς. Θα κατασκευασθούν συνολικά 2.745 μέτρα του δικτύου ύδρευσης.

Έχει περιληφθεί το δίκτυο στους δρόμους όπου προβλέπεται η κατασκευή του δικτύου αποχέτευσης ομβρίων, ούτως ώστε τα δύο έργα (αποχέτευση ομβρίων και ύδρευση) να κατασκευασθούν παράλληλα.

Εξασφαλίζεται με την κατασκευή του έργου η ομαλή υδροδότηση των οδών αυτών, οι οποίες σήμερα αντιμετωπίζουν έντονα προβλήματα, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες.

Με την αντικατάσταση του υφιστάμενου δικτύου ύδρευσης θα επιλυθούν τα έντονα προβλήματα υδροδότησης που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της περιοχής λόγω της παλαιότητας του δικτύου και της ανεπάρκειας των αγωγών, ενώ παράλληλα θα εκλείψουν οι κίνδυνοι μόλυνσης του δικτύου λόγω των εκτεταμένων διαρροών που παρουσιάζουν οι υφιστάμενοι αγωγοί ύδρευσης.

Τα προτεινόμενα προς αντικατάσταση ή επέκταση τμήματα φαίνονται με πράσινο χρώμα στην συνημμένη οριζοντιογραφία (κλίμακα 1:3.500).

Για τους αγωγούς του δικτύου ύδρευσης χρησιμοποιούνται σωλήνες και ειδικά τεμάχια από πολυαιθυλένιο 3^{ης} γενιάς κατά PREN 12201-2, 10 και 10 Atm, διατομής Φ63, Φ90, Φ110, Φ125 και Φ140. Παράλληλα θα τοποθετηθούν όλες οι συνδέσεις για την υδροδότηση των παρόδιων ιδιοκτησιών από τον αγωγό μέχρι το υδρόμετρο.

Οι αγωγοί θα τοποθετούνται σε σκάμματα μικρού βάθους, στην συνέχεια τα σκάμματα θα επιχώνονται και τέλος θα γίνεται η αποκατάσταση των οδοστρωμάτων ούτως ώστε οι δρόμοι να επανέρχονται στην αρχική τους κατάσταση. Οι βάνες του δικτύου ύδρευσης θα είναι ελαστικής εμφράξεως, χυτοσιδηρές με φλάντζες ονομαστικής πίεσεως 10 ατμ. (PN 16) διαμέτρου Φ60, Φ80, Φ100 και Φ125 και θα τοποθετηθούν σε διάφορα σημεία του δικτύου ύδρευσης. Βασικοί στόχοι αποτελούν:

- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων
- Η αναβάθμιση και συμπλήρωση των βασικών δικτύων (όμβρια, αντιπλημμυρικά, ύδρευση)
- Η αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται από την υποβάθμιση και επιβάρυνση του οικιστικού ιστού.

Προϋπολογισμός

Τα έργα της ύδρευσης που έχουν προϋπολογισμό 285.653 ευρώ θα τα εκτελέσει η Δ.Ε.Υ.Α. Αρτας

3.3 Δημιουργία πεζόδρομων για την ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων στην Περιοχή Παρέμβασης

Η παρούσα Ενέργεια αφορά την πεζοδρόμηση δημοτικών δρόμων, την διαμόρφωση κοινόχρηστων χώρων και τον εξωραϊσμό πεζοδρομίων στη συνοικία Βαλαώρα, με σκοπό να αυξηθούν οι ελεύθεροι χώροι που θα αποδοθούν στους κατοίκους για χρήση.

Συγκεκριμένα πρόκειται να πεζοδρομηθούν οι παρακάτω δρόμοι:

1.	Οδός Μιαούλη – μήκους 120,00 μ. – πλάτος 4,50 μ. – συνολικού εμβαδού	540,00 μ ²
2.	Οδός Ρήγα Φεραίου – μήκους 80,00 μ. – πλάτους 3,80 μ. – συνολικού εμβαδού	304,00 μ ²
3.	Πάρδος Χαρ. Τρικούπη – μήκους 90,00 μ. – πλάτους 6,00 μ. – συνολικού εμβαδού	540,00 μ ²
4.	Πάρδος Μιαούλη – μήκους 110,00 μ. – πλάτους 2,80 μ. – συνολικού εμβαδού	308,00 μ ²
5.	Τμήμα οδού Υψηλάντου – μήκους 50,00 μ. – πλάτους 6,00 μ. – συνολικού εμβαδού	300,00 μ ²
6.	Δύο ανώνυμοι δημοτικοί δρόμοι στο Ο.Τ. 244 που περικλείεται από την οδό Αθαμανών, την οδό Αριστοτέλους και την οδό Π. Αθηναγόρα μήκος 90,00 μ. – πλάτους 4,00 μ. – συνολικού εμβαδού	360,00 μ ²
	μήκος 60,00 μ. – πλάτους 5,00 μ. – συνολικού εμβαδού	300,00 μ ²
7.	Οδός Βασ. Κυριάκη – μήκους 130,00 μ. – πλάτους 6,00 μ. – συνολικού εμβαδού	780,00 μ ²
8.	Πάρδος Αγ. Φανερωμένης – μήκος 50,00 μ. – πλάτους 4,00 μ. – συνολικού εμβαδού	200,00 μ ²

9.	Οδός συνδέουσα την οδό Π. Αθηναγόρα με την οδό 3/40 Σ.Ε. – μήκους 160,00 μ. – πλάτους 6,00 μ. – συνολικού εμβαδού	960,00 μ2
10.	Ανώνυμοι Δημοτικοί δρόμοι στην περιοχή Κουτσομύτα – μήκους 105,00 μ. – πλάτους 2,00 μ. – συνολικού εμβαδού	210,00 μ2
11.	Ανώνυμος Δημοτικός δρόμος στο Ο.Τ. 209 συνδέων την οδό Π. Αθηναγόρα με την οδό Σωκράτους – μήκους 40,00 μ. – πλάτους 4,00 μ. – συνολικού εμβαδού	160,00 μ2
12.	Ανώνυμος Δημοτικός δρόμος στο Ο.Τ. 208 που συνδέει την οδό Π. Αθηναγόρα με την οδό Σωκράτους μήκους 30,00 μ. – πλάτους 4,00 μ. – συνολικού εμβαδού	120,00 μ2

Επίσης θα διαμορφωθεί το ευρυχώριο που βρίσκεται στην συμβολή των οδών Κολοκοτρώνη Υψηλάντου εμβαδού 400,00 μ2.

Θα διαστρωθούν με κυβόλιθους τα πεζοδρόμια της οδού Π. Αθηναγόρα από την συμβολή της με την οδό Αναπαύσεως – Καποδιστρίου έως την συμβολή τους με την οδό Ραδοβυζίων. Το συνολικό μήκος των πεζοδρομίων είναι 1.300,00 μ. Το μέσο πλάτος αυτών 1,40 μ. και η συνολική επιφάνεια τους είναι 2.000 μ2.

Οι εργασίες που πρόκειται να γίνουν είναι οι εξής:

- Καθαιρέσεις των υφισταμένων οδοστρωμάτων και αποκατάσταση των με τρόπο ώστε οι κλίσεις να οδηγούν στον άξονα.
- Κατασκευή δικτύου αποχέτευσης ομβρίων, όπου απαιτείται, με πλαστικούς σωλήνες Φ 315 και φρεατίων εισροής ομβρίων κατά μήκος του άξονα της οδού ανά 10 μ.
- Κατασκευή δικτύου ηλεκτροφωτισμού και τοποθέτηση φωτιστικών σωμάτων σε κολώνες από ντουραλουμίνιο σύνθετου σχεδίου.
- Επίστρωση της τελικής επιφάνειας των πεζοδρόμων και των πεζοδρομίων με κυβόλιθους τύπου ΡVΙΙΙ ή διπλού Ταφ πάχους 6 εκατοστών.
- Επένδυση κλιμάκων με τούβλα επενδύσεων.
- Τοποθέτηση προκατασκευασμένων ζαρντινιέρων.
- Τοποθέτηση υπαίθριων καθισμάτων.
- Τοποθέτηση προστατευτικών κιγκλιωμάτων.

Η δαπάνη κατασκευής του έργου ανέρχεται στο ποσό των 600.000 € με το Φ.Π.Α.

3.4 Δημιουργία Κτιρίου για τη στέγαση των Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου Αρτας

Η παρούσα Ενέργεια αφορά την κατασκευή νέου κτιρίου επί οικοπέδου επιφανείας 926,10 m², επί του 216 οικοδομικού τετραγώνου επί του οποίου σήμερα υπάρχει το παλαιό αντλιοστάσιο του Δήμου Αρταίων.

Εντός του οικοπέδου υφίσταται παλαιό πέτρινο κτίσμα (χρόνος ανέγερσης 1953) εμβαδού 329,86 μ², που στο παρελθόν χρησιμοποιείτο ως αντλιοστάσιο.

Τα υψόμετρα των οδών που περιβάλλουν το κτίσμα είναι τέτοια, που από την νότια πλευρά του το καθιστούν ισόγειο, ενώ από την βόρεια το καθιστούν υπόγειο.

Επειδή οι προβλεπόμενες κοινωνικές δομές που προβλέπεται να στεγαστούν στο υπό ανέγερση κτίριο, δεν είναι συμβατικές μεταξύ τους, θα πρέπει το κτίριο να είναι έτσι διαρρυθμισμένο ώστε να έχει διαφορετικές εισόδους για το βρεφονηπιακό σταθμό και για τις λοιπές λειτουργίες. Ξεχωριστοί επίσης πρέπει να είναι και οι αύλειοι χώροι.

Με βάση τα παραπάνω, αλλά και από το γεγονός ότι το υφιστάμενο κτίριο στο μεγαλύτερο τμήμα του είναι υπόγειο, δεν είναι δυνατή η διατήρησή του.

Το νέο κτίριο θα αποτελείται από δύο τμήματα εκ των οποίων το ένα θα είναι διώροφο με υπογείου και θα στεγάζει το βρεφονηπιακό σταθμό και το άλλο διώροφο και θα στεγάζει τις λοιπές χρήσεις.

Η δαπάνη του έργου ανέρχεται στο ποσό του 1.000.000 €.

3.4.1 Δημιουργία Κτιρίου για την εγκατάσταση της Δομής Στήριξης Γυναικών που πλήττονται από τον Κοινωνικό Αποκλεισμό (Παιδικός Σταθμός)

Με την προτεινόμενη Ενέργεια στόχος είναι η κατασκευή ενός Σταθμού Φύλαξης Παιδιών στην Περιοχή Παρέμβασης και συγκεκριμένα στην οδό Στρατώνος, στη διασταύρωση με το Τεχνικό Λύκειο.

Συγκεκριμένα θα κατασκευασθεί διώροφο κτίριο με υπόγειο (υπόγειο E=120 μ², ισόγειο E=200 μ², όροφος E=200 μ²) που θα περιλαμβάνει τους παρακάτω χώρους:

- α. Στο υπόγειο κουζίνα, πλυντήριο – σιδερωτήριο, αποθήκες τροφίμων – ακαθάρτων, χώρος κεντρικής θέρμανσης, μηχανοστάσιο και ασανσέρ.
- β. Στο ισόγειο αίθουσα απασχόλησης νηπίων, αίθουσα ύπνου νηπίων, χώρος WC και λουτρό, γραφείο διεύθυνσης, γραφείο προσωπικού, WC προσωπικού, χώρος για τα

καροτσάκια.

- γ. Στον όροφο αίθουσα απασχόλησης βρεφών, χώρος ύπνου βρεφών, χώρος αλλαγών λουτρού, χώρος παρασκευής γάλακτος, χώρος αναμονής, χώρος για τα καροτσάκια.

Η δαπάνη κατασκευής του κτιρίου υπολογίζεται στο ποσό των 402.000 € συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.

3.5 Διάνοιξη και Βελτίωση Δρόμων στην περιοχή Βαλαώρας

Ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Περιοχή Παρέμβασης είναι η έλλειψη δρόμων που να διασχίζουν τη συνοικία και να επιτρέπουν την άνετη διέλευση των αυτοκινήτων. Αποτέλεσμα του κακού συγκοινωνιακού δικτύου της περιοχής είναι η καθημερινή ταλαιπωρία των κατοίκων της που δεν μπορούν να εξυπηρετηθούν με αποτέλεσμα σταδιακά να εγκαταλείπουν την περιοχή, οδηγώντας την σε μια συνεχή υποβάθμιση.

Επίσης η έλλειψη δρόμων έχει οδηγήσει στη μη δημιουργία αστικής λεωφορειακής γραμμής που να διασχίζει τη συνοικία της Βαλαώρας, με αποτέλεσμα την ακόμη μεγαλύτερη υποβάθμιση της ζωής σε αυτή.

Σε απάντηση της σημερινής κατάστασης η Δημοτική Αρχή – στα πλαίσια του παρόντος Προγράμματος – επιθυμεί την άμεση αναβάθμιση του συγκοινωνιακού δικτύου της Περιοχής με παρεμβάσεις που θα στοχεύουν τόσο στη διάνοιξη και κατασκευή δρόμων, όσο και στην ασφαλτόστρωση και βελτίωση υφιστάμενων δρόμων.

Η πρώτη ενότητα έργων αναφέρεται στην διάνοιξη και κατασκευή πλήρως των ανωνύμων οδών που περικλείονται:

- α. από τα Ο.Τ. 210-211-212-213-207-208 μήκους 180,00 μ. και πλάτους 12,00 μ.,
- β. από τα Ο.Τ. 207-208, μήκους 100,00 μ. και πλάτους 6,00 μ.,
- γ. από τα Ο.Τ. 212-213 μήκους 75,00 μ. και πλάτους 6,00 μ.
- δ. από τα Ο.Τ. 211-212 μήκους 60,00 μ. και πλάτους 6,00 μ.

Η δεύτερη ενότητα έργων, αφορά την ασφαλτόστρωση των παρακάτω οδών:

- α. Οδός Αριστοτέλους, μήκους 350,00 μ. και μέσου πλάτους 5,00 μ.,

- β. Τμήμα της οδού Κολοκοτρώνη, από την οδό Μηλιώνη μέχρι Περικλέους, μήκους 350,00 μ. και μέσου πλάτους 4,50 μ.,
- γ. Τμήμα της οδού Περικλέους, από την οδό Κολοκοτρώνη μέχρι την Περιφερειακή Στρατώνος, μήκους 200,00 μ. και μέσου πλάτους 4,50 μ.,
- δ. Τμήμα της οδού Κανάρη, από την οδό Σωκράτους μέχρι την οδό Μηλιώνη, μήκους 600,00 μ. και μέσου πλάτους 4,50 μ.

Δαπάνη

Η δαπάνη του έργου ανέρχεται στο ποσόν των 350.000 € συμπεριλαμβανομένου και του Φ.Π.Α.

3.6 Βελτίωση του Ηλεκτροφωτισμού στην περιοχή Βαλαώρα με στόχο τη βελτίωση του βαθμού ασφάλειας ανάμεσα στους κατοίκους της

Για τη βελτίωση του βαθμού ασφάλειας και της συνοχής μεταξύ των κατοίκων της Περιοχής Παρέμβασης, προτείνεται η αναβάθμιση του ηλεκτροφωτισμού σε μια σειρά από οδούς όπου ο ηλεκτροφωτισμός είναι έως και ανύπαρκτος.

Στα πλαίσια της ενέργειας αυτής προτείνεται η προμήθεια φωτιστικών σωμάτων, λαμπτήρων, ιστών φωτισμού, καλωδίων, σωλήνων και άλλων μικροϋλικών, καθώς και η εγκατάσταση ή τοποθέτηση των υλικών, για την επέκταση του δημοτικού φωτισμού.

Τα υπό προμήθεια υλικά θα είναι καινούργια, αμεταχειρίστα γνωστών και αναγνωρισμένων εταιριών.

Οι οδοί στις οποίες προβλέπεται να εγκατασταθεί δίκτυο ηλεκτροφωτισμού είναι οι εξής:

Τζουμέρκων	700 μ.
Περιφερειακή Στρατώνος	700 μ.
3/40 Συντάγματος Ευζώνων	200 μ.
Σωκράτους	400 μ.
Ραδοβυζίων & Θεμιστοκλέους	350 μ.
Αριστοτέλους	350 μ.
Αγίων Θεοδώρων	300 μ.
Πραμάντων	200 μ.
Αγίας Φανερωμένης	300 μ.

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

Κανάρη	500 μ.
Κολοκοτρώνη	250 μ.
Μ. Αλεξάνδρου	400 μ.
Δαβάκη	50 μ.
	<hr/>
	4.700 μ.

Δαπάνη

Η δαπάνη του έργου ανέρχεται στο ποσόν των 300.000 € συμπεριλαμβανομένου και του Φ.Π.Α.

3.7 Κατασκευή Παιδικής Χαράς στο Λόφο Περάνθης

Η Ενέργεια αυτή αναφέρεται στην κατασκευή παιδικής χαράς στο Λόφο Περάνθης όπου υπάρχει έλλειψη χώρων ξεκούρασης των κατοίκων και παιχνιδιού για τα παιδιά. Σε ένα μικρό δημοτικό χώρο δίπλα στον περιφερειακό δρόμο -στο πάνω μέρος της συνοικίας- προβλέπεται η κατασκευή μιας παιδικής χαράς. Η Ενέργεια περιλαμβάνει διαμόρφωση έκτασης εμβαδού $E=3.130 \mu^2$ με πλακοστρώσεις, τοποθέτηση οργάνων παιδικής χαράς, φωτισμού και δημιουργία μικρής αποθήκης – γραφείο φύλακα.

Αναλυτικά θα εκτελεσθούν οι παρακάτω εργασίες:

- α. Εκσκαφές για την κατασκευή της βάσης εκ σκυροδέματος όπου θα τοποθετηθεί η αποθήκη – γραφείο φύλακα και για την μόρφωση του εξωτερικού χώρου.
- β. Σκυροδέτηση της βάσης του κτιρίου και μέρος του εξωτερικού χώρου.
- γ. Τοποθέτηση του κτιρίου.
- δ. Πλακοστρώσεις εξωτερικού χώρου.
- ε. Χρωματισμοί του κτιρίου.
- στ. Ηλεκτρολογική εγκατάσταση κτιρίου.
- ζ. Ηλεκτροφωτισμός εξωτερικού χώρου.
- η. Τοποθέτηση οργάνων παιδικής χαράς.

Δαπάνη

Η δαπάνη για την κατασκευή του έργου ανέρχεται στο ποσόν των 153.000 € συμπεριλαμβανομένου και του Φ.Π.Α.

3.8 Τοποθέτηση Κάδων Ανακύκλωσης Απορριμμάτων

Στα πλαίσια της ανάπλασης και του εξωραϊσμού της Περιοχής Παρέμβασης, προβλέπεται να τοποθετηθούν 100 κάδοι ανακύκλωσης απορριμμάτων σε συγκεκριμένα σημεία και χώρους της συνοικίας Βαλαώρα, όπως σχολεία, καφετέριες, αθλητικές εγκαταστάσεις, δημόσιες υπηρεσίες, καταστήματα, κ.λ.π.

Συγκεκριμένα, προτείνεται η τοποθέτηση 35 περίπου κάδων ανακύκλωσης αλουμινίου έξω από σχολεία, αθλητικούς χώρους, στρατόπεδα, κ.λ.π., 35 περίπου κάδων ανακύκλωσης γυαλιού έξω από καφετέριες, νυχτερινά κέντρα, κ.λ.π. και 30 περίπου κάδων ανακύκλωσης χαρτιού έξω από σχολεία, δημόσιες υπηρεσίες κ.λ.π.

Δαπάνη

Η δαπάνη για την αγορά των κάδων προϋπολογίζεται σε 30.000 ευρώ συμπεριλαμβανομένου και του Φ.Π.Α.

5.2.7 Παρούσα κατάσταση του προγράμματος, **∞ Ενέργειες – Έργα Ολοκληρωμένου Προγράμματος** **Βαλαώρα**

Ενέργειες

1. Δομή Στήριξης Γυναικών που πλήττονται από Κοινωνικό Αποκλεισμό (Παιδικός Σταθμός)
2. Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρίες
3. Βρεφονηπιακός Σταθμός
4. Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση στην Απασχόληση Νέων και Ατόμων από Μειονεκτούσες Κοινωνικές Ομάδες
5. Δράσεις Συμβουλευτικής, Ενημέρωσης, Ευαισθητοποίησης και Δικτύωσης
6. Δράσεις Απασχόλησης, Αυτοαπασχόλησης, Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας
7. Περίπτερο Τουριστικής Προβολής – Πληροφόρησης και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων στο Δήμο Άρτας

8. Παρεμβάσεις στον τομέα των Μεταφορών με τη δημιουργία Αστικής Γραμμής με τη χρήση Minibus (Καθαρό Όχημα).
9. Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων ομβρίων και τη δημιουργία αντιπλημμυρικών έργων.
10. Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων ύδρευσης.
11. Δημιουργία πεζόδρομων για την ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων στην Περιοχή Παρέμβασης.
12. Δημιουργία Κτιρίου για τη στέγαση των Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου Άρτας όπου θα στεγασθεί και ο νέος Παιδικός Σταθμός
13. Διάνοιξη και Βελτίωση Δρόμων στην Περιοχή Βαλαώρας.
14. Βελτίωση του Ηλεκτροφωτισμού στην περιοχή Βαλαώρας με στόχο τη βελτίωση του βαθμού ασφάλειας ανάμεσα στους κατοίκους της.
15. Κατασκευή Παιδικής Χαράς στο λόφο Περάνθης.
16. Τοποθέτηση Κάδων Ανακύκλωσης Απορριμμάτων

☞ Παρούσα κατάσταση ενεργειών

Από τις δεκαέξι ενέργειες του Ολοκληρωμένου Αστικού Προγράμματος του Δήμου Αρταίων έχουν υλοποιηθεί τα παρακάτω έργα:

- Από το διαρθρωτικό Ταμείο ΕΤΠΑ έχουν υλοποιηθεί (έγουν παραδοθεί) τα εξής:
  - Παρεμβάσεις στον τομέα των Μεταφορών με τη δημιουργία Αστικής Γραμμής με τη χρήση Minibus (Καθαρό Όχημα).
  - Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων ομβρίων και τη δημιουργία αντιπλημμυρικών έργων.
  - Έργα Βελτίωσης και Αναβάθμισης του Περιβάλλοντος με την επέκταση και εκσυγχρονισμό των δικτύων ύδρευσης.
  - Διάνοιξη και Βελτίωση Δρόμων στην Περιοχή Βαλαώρας.
  - Βελτίωση του Ηλεκτροφωτισμού στην περιοχή Βαλαώρας με στόχο τη βελτίωση του βαθμού ασφάλειας ανάμεσα στους κατοίκους της.
  - Κατασκευή Παιδικής Χαράς στο λόφο Περάνθης.
  - Τοποθέτηση Κάδων Ανακύκλωσης Απορριμμάτων.
  - Δημιουργία πεζόδρομων για την ανάπτυξη κοινόχρηστων χώρων στην Περιοχή Παρέμβασης.

- Από το διαρθρωτικό Ταμείο ΕΚΤ έχουν υλοποιηθεί (έγουν παραδοθεί) τα εξής:
  - Δομή Στήριξης Γυναικών που πλήττονται από Κοινωνικό Αποκλεισμό (Παιδικός Σταθμός)
  - Επαγγελματική Κατάρτιση και Προώθηση στην Απασχόληση Νέων και Ατόμων από Μειονεκτούσες Κοινωνικές Ομάδες
  - Δράσεις Συμβουλευτικής, Ενημέρωσης, Ευαισθητοποίησης και Δικτύωσης
  - Δράσεις Απασχόλησης, Αυτοαπασχόλησης, Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας

Δεν έχουν υλοποιηθεί τα παρακάτω έργα, τα οποία θα πρέπει να παραδοθούν μέχρι τις 31-12-2009 ,είναι τα εξής:

- Από το ΕΤΠΑ:
  - Περίπτερο Τουριστικής Προβολής – Πληροφόρησης και Προώθησης Τοπικών Προϊόντων στο Δήμο Άρτας.
  - Δημιουργία Κτιρίου για τη στέγαση των Κοινωνικών Υπηρεσιών του Δήμου Άρτας όπου θα στεγασθεί και ο νέος Παιδικός Σταθμός
- Από το ΕΚΤ:
  - Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών με Αναπηρίες.
  - Βρεφονηπιακός Σταθμός.

Κεφάλαιο 6

6.1. Σχεδιασμός Πολιτικής

6.1.1. Διαδικασίες κατάρτισης του Ε.Π. του προγράμματος ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης του Δήμου Αρταίων

Η Διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης είναι από μόνη της μια πολυσύνθετη διαδικασία. Για πρώτη φορά οι τεχνικές υποδομές δεν είναι αρκετές για να σηματοδοτήσουν διαδικασίες ανάπτυξης μιας περιοχής. Θεωρούνται βέβαια ως απαραίτητη προϋπόθεση για ποιοτική αναβάθμιση των κατοίκων , αλλά όχι επαρκείς για να καλύψουν τρέχοντα προβλήματα παραγωγικής και κοινωνικής υποβάθμισης.

Ήταν μια εξαντλητική διαδικασία που έγινε βάση εξειδικευμένων τεχνικών - πολεοδομικών μελετών, και που κράτησε μήνες. Στο Έντυπο Υποβολής του Επιχειρησιακού Σχεδίου αναφέρονται:

- ✓ η συνολική διάρκεια του Επιχειρησιακού Σχεδίου,
- ✓ η ημερομηνία έναρξης και λήξης του,
- ✓ καθώς και η υλοποίηση ανά επιχειρησιακό τομέα του σχεδίου, όπως αυτή προκύπτει από τις συνιστώσες πράξεις του.
- ✓ Επίσης, παρουσιάζεται η ετήσια κατανομή του προϋπολογισμού των πράξεων.

Το χρονοδιάγραμμα του Επιχειρησιακού Σχεδίου είναι δεσμευτικό και θα πρέπει να βρίσκεται σε πλήρη αντιστοιχία με τα επί μέρους χρονοδιαγράμματα των πράξεων. Μπορεί να γίνει τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος, καθώς και γενικότερες διαφοροποιήσεις στο Εταιρικό Συμφωνητικό εκ νέου. Όμως μόνο ύστερα από έγκριση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης, και εφόσον, η οποιαδήποτε αλλαγή του επιφέρει τροποποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου, θα πρέπει αυτή να αποτυπώνεται σε επικυρωμένο Συμφωνητικό Συνεργασίας.

Η επισφράγιση του Σχεδίου Δράσης έγινε τον Δεκέμβριο του 2003, και τον Σεπτέμβριο ξεκίνησε η διαδικασία της δημοπράτησης των έργων.

6.1.2. Διαδικασίες κατάρτισης του Ε.Π.

Η διαδικασία κατάρτισης περιελάμβανε συγκεκριμένες δράσεις :

Αρχικά, υπήρξε το όραμα της ολοκληρωμένης προσέγγισης από :

Πρώτος την ιδέα για τη συγκεκριμένη περιοχή στον Δήμο Άρτας, την είχε η ομάδα⁴⁰ που ανέλαβε την διεκπεραίωση και υλοποίηση του προγράμματος έπειτα από συζήτηση με το δήμαρχο Παναγιώτη Οικονομίδη. Ήταν προσωπική καθαρά επιλογή τους, και στηρίχτηκαν στο γεγονός ότι το αυτό καθ' αυτό μέρος ήταν για χρόνια υπό συνθήκες εγκατάλειψης, με έντονα τα στοιχεία της υποβάθμισης. Καιρός ήταν λοιπόν πια να γίνει κάτι και για αυτό το παρακμασμένο κομμάτι της Άρτας.

Ο ρόλος της ομάδας και του Δημάρχου είναι συντονιστικός. Όσο έχει να κάνει με την επιλογή τους αυτή για τον τόπο στον οποίο θα ήταν ορθότερο να γίνουν οι παρεμβάσεις, απλά έθεσαν την πρότασή τους αυτή ως θέμα προς συζήτηση σε ένα από Δημοτικά Συμβούλια και κανονικά ακολουθήθηκαν όλες οι νόμιμες διαδικασίες που απαιτούνται για την έγκριση μιας πρότασης. Σε γενικές γραμμές σημαντικές αψιμαχίες και διαφωνίες σε τοπικό επίπεδο δεν υπήρξαν για το τι έπρεπε να γίνει. Λογικό και θεμιτό πάντως είναι να υπήρξαν και αντιδράσεις αποσπασματικές. Όπως και να γίνει τέτοια φαινόμενα απαντώνται παντού, πόσο μάλλον σε τόσο σημαντικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων από Δημόσιους Φορείς. Γενικότερα, προβλήματα σημαντικής φύσης σε κάθε φάση της πολιτικής όσον αφορά τη συνεργασία των συγκεκριμένων Φορέων, και τυχόν διαφωνίες από τους εκπροσώπους των Δημοτικών Επιχειρήσεων δεν υπήρξαν.

Επειδή δεν ήταν ένα απλό έργο - μια απλή πράξη προς έγκριση και δημιουργία, αλλά ένα πρόγραμμα πιλοτικό ολοκληρωμένου χαρακτήρα, οι διαδικασίες που έπρεπε να ακολουθηθούν δεν επρόκειτο σαφώς να είναι οι ίδιες, αλλά πιο σύνθετες. Η σύνταξη ενός πλήρους Επιχειρησιακού Σχεδίου, το οποίο θα έπρεπε να περιλαμβάνει πληροφορίες πάσης φύσεως, ήταν η μεγαλύτερη από τις υποχρεώσεις που ήταν να αναλάβει κάθε Δήμος. Εδώ θα ήταν πρόκληση για τον ίδιο τον Δήμο να αναλάβει να φέρει εις πέρας κάτι τόσο πολυσύνθετο, γι' αυτό το λόγο και ζητήθηκε η βοήθεια στην υποβολή του, από εξωτερική ομάδα.

Από τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν κατά την προσωπική μου πρωτογενή έρευνα που πραγματοποίησα στην Συνοικία Βαλαώρα στην πόλη της Άρτας το καλοκαίρι του 2007, μέσα από την οποία θα πληροφορηθούμε για την άποψη και κριτική των πολιτών όσο αφορά την υλοποίηση του προγράμματος και την ανάπτυξη της συνοικίας Βαλαώρα, καθώς την συνεργασία των πολιτών με τους φορείς και το ρόλο των φορέων στο πρόγραμμα. συμμετείχαν οι πολίτες και υπάλληλοι των φορέων, έγινε σαφές πως ο Δήμος ήταν σε θέση από την αρχή - σε ετοιμότητα - να παρέμβει, καθώς γνώριζε την περιοχή στόχο και το τι ακριβώς παρεμβάσεις χρειαζόνταν να γίνουν προτού ακόμη να ανακοινωθούν οι προσκλήσεις ενδιαφέροντος από την Περιφέρεια για τη συμμετοχή στα μέτρα 2.3 και 2.4 που αφορούν στις "Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας".

Διενέργησε **Πρόγραμμα Τοπικής Δημοσιότητας** για να καταστήσει γνωστή την πρόθεσή του να υποβάλει Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης στη συγκεκριμένη περιοχή, στους φορείς της πόλης, στην τοπική

⁴⁰ Υπάλληλοι, προϊστάμενοι, διευθυντές, του Δήμου Άρτας.

κοινωνία και ιδιαίτερα στους φορείς και τους κατοίκους της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης.

Γνωρίζοντας την περιοχή που κατά κύριο λόγο αντιμετωπίζονται προβλήματα, είχε όλο τον χρόνο να κάνει τις απαραίτητες κινήσεις προκειμένου να περιέλθουν στην κυριότητα του ορισμένοι ιδιωτικοί χώροι.

Η Διοίκηση κατά τη δράση της, οφείλει να σέβεται τα ατομικά δικαιώματα, για τα οποία παρέχει εγγυήσεις και τα προστατεύει προς το συμφέρον των πολιτών. Ένα από τα βασικά ατομικά δικαιώματα που προστατεύονται από το Σύνταγμα είναι και το “δικαίωμα της ιδιοκτησίας”, η οποία “τελεί υπό την προστασία του κράτους”⁴¹.

Είναι πολλές φορές όμως αναπόφευκτη η σύγκρουση αυτής της υποχρέωσης που δεσμεύει τη Διοίκηση, βάσει της παραπάνω συνταγματικής επιταγής, με το δημόσιο συμφέρον που η Διοίκηση οφείλει να εξυπηρετεί. Αυτό συμβαίνει συνήθως όταν μια δράση της Διοίκησης είναι απαραίτητη για τη δημόσια ωφέλεια, όπως και στη συγκεκριμένη περίπτωση στην περιοχή Βαλαώρα στην Άρτα..

Το γιατί χρειάζονταν οι ιδιωτικοί αυτοί χώροι να υπεισέλθουν στην ιδιοκτησία του Δήμου, είναι γιατί δεν είναι δυνατό να γίνουν “δημόσιες” παρεμβάσεις σε ιδιωτικό χώρο, είναι καθαρά ιδιοκτησιακό θέμα.

Στις επιλέξιμες περιοχές παρέμβασης των Δήμων, επίκεινται αναπλάσεις σε μεγάλο βαθμό, διαφόρων μορφών, οι οποίες με την ολοκλήρωσή τους θα επιφέρουν πολλές αλλαγές. Σε περίπτωση που εντός των επιλέξιμων αυτών περιοχών υπάρχουν ιδιώτες, τα πράγματα διαφοροποιούνται, καθώς μπορούν να προκύψουν προβλήματα τύπου ιδιοκτησίας – κυριότητας. Η ύπαρξη ιδιωτικών χώρων μπορεί να προκαλέσει πολλαπλά προβλήματα λοιπόν, καθώς δεν μπορούν εκεί να παρέμβουν για αναπλάσεις.

6.1.3. Φορείς/ δρώντες που συμμετείχαν σε δημιουργία και υποβολή του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Κάθε Δήμος σαν επικεφαλής είναι ο “Συντονιστής Φορέας” ενός εταιρικού σχήματος που θα δημιουργήσει και θα υποβάλλει το αυτό καθ’ αυτό Επιχειρησιακό Σχέδιο για τη χρηματοδότηση συγκεκριμένων δράσεων και ενεργειών σε μία συγκεκριμένη πολεοδομική ενότητα. Από κάτω του μπορούν να υφίστανται διάφορες αναπτυξιακές εταιρίες ή δημοτικές επιχειρήσεις που υπάγονται στον ίδιο το Δήμο.

Συγκεκριμένα για την Άρτα, εκτός από τον ίδιο τον Δήμο Άρτας, οι φορείς/ δρώντες που συμμετείχαν είναι οι εξής:

- ✓ το Επιμελητήριο του Νομού Άρτας
- ✓ Η Δ.Ε.Υ.Α. Άρτας(Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευση)
- ✓ Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Άρτας
- ✓ Σύλλογος ΑΜΕΑ

Σαν Τελικοί Δικαιούχοι, οι παραπάνω φορείς, έχουν αναλάβει και πράξεις σχετικές και εξειδικευμένες με το αντικείμενο έρευνάς τους.

Ειδικότερα:

- ✓ Για τις δράσεις κατάρτισης, προκατάρτισης, συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών τελικός δικαιούχος είναι ο Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης που ορίζεται στο κοινοπρακτικό συμφωνητικό της Ομάδας Συνεργαζόμενων Φορέων (Ο.Σ.Φ.).
- ✓ Για τις λοιπές δράσεις επιδότησης της απασχόλησης, της Αυτοαπασχόλησης, της απόκτησης εργασιακής εμπειρίας και των νέων μορφών απασχόλησης τελικός δικαιούχος είναι ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.).

⁴¹ Άρθρο 17, παρ. 1 του Συντάγματος.

- ✓ Για τις λοιπές δράσεις (συμβουλευτικής, δημοσιότητας, ευαισθητοποίησης, δικτύωσης) τελικοί δικαιούχοι δύνανται να είναι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, φορείς παροχής συμβουλευτικών υποστηρικτικών ενεργειών, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, επιχειρήσεις ΟΤΑ, κοινωνικές οργανώσεις, κοινωνικοί και επαγγελματικοί φορείς.

Το Εταιρικό Σχήμα αποτελείται πέρα από μια ομάδα φορέων του δημόσιου, ιδιωτικού και κοινωνικού τομέα της τοπικής κοινωνίας, η οποία έχει συγκροτηθεί με πρωτοβουλία του τοπικού Δήμου, είναι δυνατόν, να συμμετέχουν και άλλοι φορείς – “κοινωνικοί εταίροι” (π.χ.), με συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό ρόλο στη διαδικασία σχεδιασμού και λήψης των αποφάσεων. Έχουν φυσικά σχέση με τη συγκεκριμένη πολιτική, αλλά δεν συμμετέχουν στην παρέμβαση αυτή καθ’ αυτή.

Σκοπός του Εταιρικού Σχήματος, είναι η μεταξύ των μελών της συνεργασία για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση της παρέμβασης ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης που συμμετέχουν ως Τελικοί Δικαιούχοι.

Τέτοιοι φορείς/ δράντες μπορούν να είναι γενικότερα:

- ✓ τοπικοί σύλλογοι κατοίκων
- ✓ τοπικοί σύλλογοι επαγγελματιών
- ✓ οργανώσεις παλιννοστούντων
- ✓ σύλλογοι νέων
- ✓ σύλλογοι Τσιγγάνων
- ✓ μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κ.ά.

Ειδικότερα όμως για τον Δήμο της Άρτας οι φορείς που συμμετέχουν σε αυτήν την προσπάθεια που έχει γίνει μέχρι τώρα είναι:

- α) ο τοπικός Σύλλογος Πραμμαντιωτών, ο οποίος έχει ως σκοπό συμμετέχει στην υλοποίηση και στην πληροφόρηση των πολιτών, τη διαφύλαξη, τη μελέτη και την προαγωγή των κοινών οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντολογικών οικιστικών και πάσης φύσης συμφερόντων της περιοχής Βαλαώρας.
- α) Σύλλογος Α.Μ.Ε.Α του Νομού Άρτας ο οποίος συμμετέχει στο πρόγραμμα για την κατασκευή έργου, στην ενημέρωση και έμμεσο έλεγχο της υλοποίησης του προγράμματος.
- α) και η Α’ βάρθμια Εκπαίδευση

Οι δυνατότητες τους – δικαιοδοσίες τους, αν μπορούμε να αναφερθούμε σε αυτό τοιουτοτρόπως, είναι περιορισμένες. Δεν έχουν ενεργητικό ρόλο στο πρόγραμμα, αλλά περισσότερο μπορεί να θεωρηθεί “συμβουλευτικός – γνωμοδοτικός”. Έχουν τη δυνατότητα του λόγου κάνοντας προτάσεις που μπορούν να ληφθούν υπόψη αλλά δεν έχουν δικαιώματα εφόσον δεν είναι ανάμεσα στους Τελικούς Δικαιούχους. Τόσο η Α’ βάρθμια Εκπαίδευση, όσο και ο Σύλλογος παρείχαν πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με το αντικείμενό τους, που χρησιμοποιήθηκαν για την καταγραφή των αναγκών που υφίστανται στην περιοχή παρέμβασης.

Οι πληροφορίες για την κάλυψη των αναγκών που υπόκεινται στον παιδικό σταθμό προήλθαν από την Α’ βάρθμια Εκπαίδευση. Συγκεκριμένα αναφέρονται σε διαμόρφωση προαυλίου χώρου και εξοπλισμό, στοιχεία που μόνο από εκεί θα μπορούσαν να αντληθούν. Διαφορετικά, ο Δήμος από μόνος του δεν μπορεί να γνωρίζει το τι υφίσταται σε δεδομένα μη αρμοδιότητας του.

Το ίδιο ισχύει και για τον Τοπικό Σύλλογο των κατοίκων, όπου και ενημέρωσε τον Δήμο για τυχόν προβλήματα που αντιμετωπίζονται στην περιοχή από τους κατοίκους, και τις ανάγκες κάλυψής τους.

Αυτός ο περιορισμός στη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων θα μπορούσε να έχει αρνητική επίδραση στην επιλογή της πρότασης για χρηματοδότηση, αν η επιλέξιμη περιοχή παρέμβασης ήταν πολύ μεγάλη. Ουσιαστικά, δεν χρειάζονταν κιάλας στη συγκεκριμένη περίπτωση περισσότερη υποστήριξη από άλλους κοινωνικούς εταίρους. Το κομμάτι αυτό προς ανάπλαση είναι τέτοιο που περιορίζει από μόνο του τέτοιες συμμετοχικές διαδικασίες. Γι’ αυτό και παραμένει καθαρά συμβουλευτικός ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και όχι ενεργητικός όπως και των

υπόλοιπων. Αλλά στη συγκεκριμένη περίπτωση, βοήθησαν παρέχοντας στοιχεία και πληροφορίες. Από εκεί και έπειτα, είναι υπόθεση των υπόλοιπων εταιρών, όπως περιγράφονται και παρακάτω, να αναλάβουν τη διεκπεραίωση του Προγράμματος συνολικά, σαν “ομάδα”.

6.1.3.1. Συνοπτική Περιγραφή των Εταιρών /φορέων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης του Δήμου Άρτας

6.1.3.1.1. Δημοτική επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Άρτας

Η (Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευση, Δ.Ε.Υ.Α. Άρτας, ιδρύθηκε στις 19 Αυγούστου του 1980, σύμφωνα με το νόμο 1069/1980 (ΦΕΚ Α-191).

Κύριοι στόχοι και αρμοδιότητες, ιδρύσεως της, αφορούν:

- Τη συγκέντρωση, μεταφορά και διάθεση των απορριμμάτων,
- Τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων τηλεθέρμανσης,
- Τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, επίβλεψη, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων φυσικού αερίου, σύμφωνα με την υπάρχουσα νομοθεσία,
- Την εμφιάλωση και εμπορία νερού
- Τη διαχείριση, αξιοποίηση και εμπορία των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που προέρχονται από το αντικείμενο δραστηριότητας των δημοτικών επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης ή των δραστηριοτήτων των οικείων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- Τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, επίβλεψη, διοίκηση και λειτουργία των δικτύων φυσικού αερίου.

6.1.3.1.2. Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Άρτας (ΔΕΑΔΑ)

Η Δ.Ε.Α.Δ.Α. ιδρύθηκε στις 2 Ιουνίου το 1992, σύμφωνα με το ΦΕΚ 355, για του εξής σκοπούς:

- Αξιοποίηση και λειτουργία τουριστικών μονάδων και εκμετάλλευση αυτών παραχωρουμένων αυτών κατά χρήση ή κυριότητα,
- Δημιουργία και εκμετάλλευση ξενοδοχείων, εστιατορίων, ξενώνων, αναψυκτηρίων, κυλικείων, χώρων αναψυχής και συναφών, παραχωρουμένων κατά χρήση ή κυριότητα.
- Οργάνωση και λειτουργία γραφείου τουρισμού με τμήμα εκδόσεων, τουριστικών φυλλαδίων, εντύπων, πινάκων, χαρτιών και συναφών τουριστικού ενδιαφέροντος αντικειμένων και εκμετάλλευση αυτού.
- Δημιουργία και εκμετάλλευση θεάτρων, κινηματογράφων, συνεδριακών κέντρων συναυλιακών χώρων και αιθουσών, υπαίθριων ή στεγασμένων, παραχωρούμενων κατά χρήση ή κυριότητα.
- Δημιουργία και εκμετάλλευση εργαστηρίου εικαστικών τεχνών, πινακοθήκης, βιβλιοθήκης, φωτογραφιοθήκης.
- Διενέργεια εκδηλώσεων πολιτιστικού και καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος, όπως συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, χορευτικές παρουσιάσεις, διαλέξεις, ημερίδες, συνέδρια, σεμινάρια, δεξιώσεις, φιλοξενίες, μετακλήσεις επιστημόνων και καλλιτεχνών και συναφών,
- Ανάλυση αναθέσεων εργασιών καθαριότητας, δημοτικών, κοινοτικών και ιδιωτικών οδών και χώρων, πλατειών, κοινόχρηστων χώρων υπαίθριων και στεγασμένων και ότι άλλο έχει σχέση με την καθαριότητα καθώς και την περισυλλογή και αποκομιδή απορριμμάτων όπου ο Δήμος αδυνατεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις του,
- Εργασίες σημάσεως και διαγραμμίσεως οδών, πλατειών και λοιπών χώρων.
- Εργασίες τοποθέτησεως πινακίδων, οδών και λοιπών χώρων.

- Εργασίες αλλαγής λαμπτήρων, ηλεκτρικών βραχιόνων, ασβεστοχρισμάτων,, αποψιλώσεων και γενικά εκτέλεση εργασιών, μεταφορών, τεχνικών μικροέργων και διενέργεια προμηθειών τηρούμενων σχετικών διατάξεων του κώδικα.
- Λειτουργία και εκμετάλλευση χώρων συντήρησης μηχανολογικού εξοπλισμού - οχημάτων και λοιπών παγίων και επισκευής αυτών,
- Εργασίες συντήρησης πρασίνου όπου η υπηρεσία του Δήμου αδυνατεί,
- Οργάνωση και λειτουργία φυτωρίου καλλωπιστικών δένδρων, θάμνων, και ανθέων και εκμετάλλευση αυτού,
- Οργάνωση και λειτουργία λαϊκών - παραγωγικών αγορών και κεντρικών λαχαναγορών εκμετάλλευσης αυτών,
- Οργάνωση, λειτουργία και εκμετάλλευση υπηρεσιών δημοτικών κοιμητηρίων,
- Δημιουργία και λειτουργία βρεφονηπιακών σταθμών,
- Λειτουργία γραφείου στήριξης κοινωνικής και ψυχικής υγείας και πρόνοιας,
- Οργανισμός άθλησης, λειτουργίας κλειστών και ανοικτών γυμναστηρίων, γηπέδων, ομαδικών και ατομικών αθλημάτων και αγωνισμάτων,
- Λειτουργία και εκμετάλλευση πίστας μηχανοκίνητου και ποδηλατικού αθλητισμού,
- Οργάνωση, λειτουργία και εκμετάλλευση διαφημιστικού γραφείου, υπαίθριας, ηλεκτρονικής και ραδιοτηλεοπτικής διαφήμισης,
- Οργάνωση, λειτουργία και εκμετάλλευση αστικών τοπικών συγκοινωνιών, σύμφωνα με τις εγκεκριμένες μελέτες του Δήμου,
- Αξιοποίηση και εκμετάλλευση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του Δήμου όπως αυτές θα παραχωρούνται κατά χρήση και κυριότητα,
- Συμμετοχή με άλλους φορείς ή επιχειρήσεις με τρόπους συγχωνεύσεων, κοινοπραξιών, απορροφήσεων ή δημιουργίας νέων μικτών επιχειρήσεων,
- Εκμετάλλευση, σύσταση οργάνωση και λειτουργία σύγχρονων μορφών ηλεκτρονικής ανάπτυξης,
- Εκμετάλλευση μηχανολογικού εξοπλισμού της επιχείρησης,
- Οργάνωση, υλοποίηση και διαχείριση ευρωπαϊκών προγραμμάτων,
- Εκμετάλλευση ή συνεκμετάλλευση λατομείου και μονάδας παραγωγής αδρανών υλικών,
- Διαχείριση ανακυκλώσιμων υλικών (συλλογή - διαλογή - συσκευασία - εμπορία)
- Κατασκευή και εκμετάλλευση ή συνεκμετάλλευση στεγασμένων χώρων στάθμευσής με αυτοχρηματοδότηση ή μέσω προγραμμάτων της Ε.Ο.Κ.
- Διαχείριση και εκμετάλλευση συστημάτων ελεγχόμενης στάθμευσης
- Οργάνωση και λειτουργία ξυλουργικού εργαστηρίου και εργαστηρίου μεταλλικών κατασκευών.

6.1.3.1.3.

Τμήμα Πρόνοιας και Δημόσιας Αντίληψης - Γραφείο ΑΜΕΑ -Γραφείο Οικονόμειας και Παιδιού

Αρμοδιότητες του Τμήματος είναι:

- Μεριμνά για την εφαρμογή των πάσης φύσεως προγραμμάτων που αφορούν την προστασία της μητρότητας και των παιδιών προσχολικής ηλικίας και σχολικής ηλικίας.
- Μέριμνα για την χορήγηση στεγαστικής αρωγής σε δικαιούχους για επισκευή της πληγείσης από θεομηνία ή τυχαίο γεγονός κατοικίας πλέον 350 ευρώ και μέχρι το ύψος εκείνο αρωγής που δίνεται για νέα κατοικία ,χωρίς γνωμοδότηση του Συντον. Συμβουλίου Στέγασης.
- Μέριμνα για την χορήγηση ή ανάκληση άδειας άσκησης επαγγέλματος Κοινωνικού Λειτουργού.
- Μέριμνα για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας παιδικής εξοχής σε φυσικά ή Ν.Π. ή οργανισμούς ή οργανώσεις.

- Μέριμνα για την χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων ή άλλων εκδηλώσεων παιδικής πρόνοιας σε ιδιώτες συλλόγους ή σωματεία που επιδιώκουν φιланθρωπικό σκοπό.
- Μέριμνα για έγκριση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας γηροκομείου ή θεραπευτηρίων χρόνιων παθήσεων Ν.Π.Ι.Δ.
- Μέριμνα για την χορήγηση άδειας λειτουργίας γηροκομείων, θεραπευτηρίων χρόνιων παθήσεων Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
- Μέριμνα για κυρώσεις σε Ν.Π.Ι.Δ. (Γηροκομεία - θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων) μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
- Εποπτεία των φιλανθρωπικών και κοινωφελούς χαρακτήρα σωματείων και ιδρυμάτων.
- Μέριμνα για χορήγηση αδειών λειτουργίας και ανάκληση σε ιδιωτικές επιχειρήσεις περίθαλψης ηλικιωμένων ή από κινητική αναπηρία χρονίως πασχόντων ατόμων και επιβολή ποινών στους υπευθύνους.
- Επιχορηγήσεις ιδρυμάτων (Ν.Π.Ι.Δ) για αντιμετώπιση εξόδων μισθοδοσίας και λειτουργίας.
- Μέριμνα για έγκριση προϋπολογισμού φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων.
- Μέριμνα για χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων που παρέχουν με κέρδος περίθαλψη σε ηλικιωμένους ,ή σε κινητικά ανάπηρους και ανίατα πάσχοντα ενήλικα άτομα.
- Μέριμνα για πιστοποίηση φορέων για εγγραφή στο Εθνικό μητρώο - Αναγνώριση σωματείου ως φιλανθρωπικού.
- Μέριμνα για ίδρυση και λειτουργία στεγών αυτόνομης διαβίωσης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ή με τη μορφή ιδιωτικών επιχειρήσεων για άτομα με ειδικές ανάγκες σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
- Η χορήγηση έγκρισης άδειας σκοπιμότητας σε Ν.Π.Ι.Δ. για ίδρυση -σύσταση από αυτά οίκων ευγηρίας και θεραπευτηρίων χρόνιων παθήσεων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.
- Η χορήγηση άδειας άσκησης επαγγέλματος ειδικού τεχνικού προσθετικών και αρθρωτικών κατασκευών.

Η εύρεση των πληροφοριών για το επιμελητήριο, του καταστατικού και στοιχείων αυτών, ήταν αδύνατη λόγω μεταφοράς του σε άλλο κτήριο.

6.1.4. Εταιρικό Σχήμα. Σύσταση Εταιρικού Σχήματος

Ως προς τα προαναφερόμενα, η σύσταση του Εταιρικού Σχήματος επιβεβαιώνεται με τη σύνταξη και συνυπογραφή ενός “Συμφωνητικού Εταιρικής Συνεργασίας” από τους συμμετέχοντες φορείς (είτε αυτοί είναι Τελικοί Δικαιούχοι πράξεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου, είτε άλλοι φορείς – κοινωνικοί εταίροι), στο οποίο περιγράφονται το πλαίσιο, οι στόχοι και οι όροι της συνεργασίας, και το οποίο αποτελεί στοιχείο του φακέλου του υποβληθείσαντος Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Το αντίστοιχο “Συμφωνητικό Εταιρικής Συνεργασίας για τη Σύσταση Αναπτυξιακής Σύμπραξης Περιοχής Βαλαώρας του Δήμου Αρταίων”⁴², υπογράφηκε αρχικώς στις 10/02/2003 από τους νόμιμους εκπροσώπους των Φορέων, όπως αναφέρονται παρακάτω. Οι όροι , αποδεχόμενοι από τους συνυπογράφοντες του συμφωνητικού, δέσμευαν αφενός τα μέρη μεταξύ τους και αφετέρου την Εταιρική Συνεργασία στο σύνολό της απέναντι στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Π.Ε.Π. Ηλείου. Το συμφωνητικό αναφερόταν στην πρόβλεψη για χρηματοδότηση έργων και ενεργειών προς υλοποίηση σχεδίων με τίτλο “Προγράμματα Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης σε Τοπικές Ζώνες μικρής Κλίμακας”, συγχρηματοδοτούμενα από το Ε.Τ.Π.Α. (ΜΕΤΡΟ 2.3) και Ε.Κ.Τ. (ΜΕΤΡΟ 2.4). Βάση των άρθρων 1 έως 9, τα οποία αναφέρονται στο συμφωνητικό, επισημαίνονται:

⁴²10/02/2003 - “Συμφωνητικό Εταιρικής Συνεργασίας για τη Σύσταση Αναπτυξιακής Σύμπραξης Περιοχής Βαλαώρας του Δήμου Αρταίων” – Παράρτημα παρόντος Πονήματος.

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

- ✓ Το Πλαίσιο,
- ✓ Η περιγραφή του έργου,
- ✓ Τους υπεύθυνους φορείς,
- ✓ Τις υποχρεώσεις των φορέων,
- ✓ Οικονομική διαχείριση,

Καθώς και

- ✓ Η δέσμευση και διάρκεια της Συνεργασίας,
- ✓ και άρθρο περί της επίλυσης τυχόν προβλημάτων που πιθανά προκύψουν στην πορεία,
- ✓ Τροποποίηση της Σύμβασης,
- ✓ Άλλες υποχρεώσεις των φορέων του προγράμματος.

Λέγοντας παραπάνω πως υπογράφηκε αρχικά στις 10/02/2003, αναφερόμαστε στην πρώτη ακόμα μορφή του συμφωνητικού, καθώς ακόμα δεν ήταν γνωστές οι επικείμενες προς έγκριση και υλοποίηση πράξεις. Έτσι λοιπόν, όταν πια οι πράξεις που θα συνέβαλλαν στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη της περιοχής Βαλαώρα οριστικοποιήθηκαν, υπογράφηκε ακόμη ένα κοινοπρακτικό σύμφωνο στις 25/7/2003⁴³, το ίδιο, στην τελική του μορφή. Αναφέρονταν τα ίδια όπως και στο προηγούμενο, με την μόνη διαφορά ότι αυτή τη φορά, συμπεριλαμβάνονταν αναλυτικά όλες οι Πράξεις, καθώς και ο προτεινόμενος προϋπολογισμός τους, τόσο αποσπασματικά, όσο και συνολικά.

Ειδικότερα, στην περίπτωση του Δήμου Αρταίων, οι νόμιμοι εκπρόσωποι των φορέων που έχουν οριστεί σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις που αναφέρονται παραπάνω, είναι οι εξής:

- ✓ **Νόμιμος εκπρόσωπος του Δήμου Αρταίων είναι ο Δήμαρχος Αρταίων, Παναγιώτης Οικονομίδης .**
- ✓ Νόμιμος εκπρόσωπος της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης Άρτας είναι ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Δ.Ε.Α.Δ.Α. κ. Χρήστος Κολοβός
- ✓ Νόμιμος εκπρόσωπος της Δημοτική Επιχείρηση είναι ο Δ.Ε..Α.Δ.Α, Γεώργιος Αθανασούλας.
- ✓ Νόμιμος εκπρόσωπος της Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Άρτας είναι ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Δ.Ε.Υ.Α.Α., Δημήτριος Γεώργουλας.
- ✓ Νόμιμος εκπρόσωπος του Συλλόγου Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες είναι ο κ. Ελευθέριος Φλούδας.
- ✓ Νόμιμος εκπρόσωπος του Επιμελητηρίου Άρτας είναι ο κ. Ευάγγελος Παππας.
- ✓ Νόμιμος εκπρόσωπος του εκπολιτιστικού Συλλόγου Πραμαντιωτών είναι ο κ. Κων/νος Κουφός
- ✓ Νόμιμος εκπρόσωπος της Ένωσης Γυναικών Ελλάδος – παράρτημα Άρτας η κ. Βασιλική Κολοβού.

Κάθε εκπρόσωπος των παραπάνω Φορέων, έχει δικαίωμα μιας (1) ψήφου ανεξάρτητα από το ποσοστό συμμετοχής του φορέα στον Συνολικό Προϋπολογισμό του Σχεδίου Δράσης, εκτός του Κοινωνικού Φορέα του Δήμου Αρταίων.

Προκειμένου κάθε φορέας να συμμετέχει, να έχει πρόσβαση στα διάφορα στάδια πολιτικής θα πρέπει, να υπάρχει αντιστοιχία μεταξύ κατηγοριών/ Ομάδων πράξεων και των ιδίων των Δυνητικών Τελικών Δικαιούχων. Οι πράξεις που εγκρίνονται αντιστοιχούν σε διάφορες επιλέξιμες κατηγορίες, όπως:

- ✓ Ανάπλαση
- ✓ Εκπαίδευση
- ✓ Υγεία - Πρόνοια
- ✓ Μεταφορές
- ✓ Κατάρτιση & Απασχόληση

⁴³25/7/2003 - "Κοινοπρακτικό Σύμφωνο της Περιοχής Βαλαώρας του Δήμου Αρταίων" – Παράρτημα παρόντος Πονήματος.

✓ Προστασία Περιβάλλοντος κ.ά.

Έτσι λοιπόν, ανάλογα με τη φύση του έργου, οι προτάσεις που γίνονται από τους φορείς είναι σχετικές με το αντικείμενό τους, καθώς χρειάζονται οι πλέον ειδικές, απαιτούμενες γνώσεις και εξειδικεύσεις.

Κάθε παρέμβαση μπορεί να προσκρούει σε μία σειρά από “αλυσιδωτές” αντιδράσεις, γι’ αυτό το λόγο ο Δήμος, και σαν Συντονιστής Φορέας που είναι, γνωρίζοντας τα δρώμενα καλύτερα από τον καθένα, καθορίζει ο ίδιος την τελική απόφαση.

6.2. Λήψη Αποφάσεων

6.2.1. Λήψη αποφάσεων στο στάδιο σχεδιασμού.

Οι τελικές αποφάσεις και η επιλογή περιοχής εγκρίνονται μέσα από συλλογικές διαδικασίες από τα Δημοτικά και τα Διοικητικά Συμβούλια, αντίστοιχα για τον Δήμο και τις Δημοτικές Επιχειρήσεις. Παρόλα αυτά, οποιαδήποτε στιγμή, αν διαπιστωθούν περαιτέρω αλλαγές που χρειάζεται να γίνουν στο Ε.Π., είναι δυνατό και μέσω απλών διαδικασιών να συμβούν. Με πρόταση τροποποίησης και έγκρισή της από την αρμόδια αρχή, μπορεί να καταστεί δυνατή η αλλαγή της πορείας διαμορφώσεως του Ε.Π. Φυσικά οι αλλαγές που μπορούν να επέλθουν είναι μικρής κλίμακας και πάντα διορθωτικού χαρακτήρα.

Ακόμα και ο Φορέας Υλοποίησης είναι δυνατό να αλλάξει, δεν είναι δεσμευτικό, υπό την προϋπόθεση όμως ότι συντρέχουν λόγοι όπως για παράδειγμα να αδυνατεί να αντεπεξέλθει ως προς τις υποχρεώσεις του απέναντι στο πρόγραμμα. Αν δηλαδή η Δ.Ε.Υ.Α.Α. αδυνατεί να ανταποκριθεί ως προς το έργο της, τότε το κομμάτι της αυτό θα το αναλάβει ο ίδιος ο Δήμος, σαν συντονιστής Φορέας κίολας που είναι και γνωρίζει τα τεκταινόμενα πολύ καλά.

Γενικότερα, όσον αφορά την έκθεση απόψεων κάθε φορέα πάνω σε ένα θέμα, κάθε Φορέας έχει το αναφαίρετο δικαίωμα να παρουσιάσει τη γνώμη του πάνω σε οτιδήποτε.

Μέσα από συζητήσεις οι οποίες έχουν σκοπό την εξεύρεση λύσεων, γίνεται διαπραγμάτευση για το τι είδους έργα μπορούν να γίνουν, πάντα βάση του κόστους τους και του ύψους του εγκεκριμένου προϋπολογισμού, και αν τελικώς οι προσδοκίες μετά την υλοποίησή τους, θα είναι οι αναμενόμενες. Βάση αρμοδιότητας και εξειδίκευσης του, ο κάθε φορέας κάνει τις προτάσεις του, είτε αυτές αφορούν την αναβάθμιση – προστασία του Αστικού Περιβάλλοντος, ή αφορούν διάφορες υπηρεσίες όπως κοινωνικές, συμβουλευτικές και άλλες.

Για παράδειγμα αν βάση του προϋπολογισμού το ποσό που μπορεί να διατεθεί ως προς τη δημιουργία των έργων είναι 1 εκ. ευρώ, τότε τίθενται τα εξής ερωτήματα: Εάν τα χρήματα συμφέρει να διατεθούν προς δημιουργία ενός και μόνο έργου αντίστοιχης επενδυτικής αξίας ως προς με 1 εκ. ευρώ, ή συμφέρει την πόλη η δημιουργία δύο ή τριών μικρότερων έργων, πάλι αντίστοιχης επενδυτικής αξίας 1 εκ. ευρώ με καταμερισμό των χρημάτων. Με τη δημοσιοποίηση λοιπών των έργων ενημερώνεται η κοινή γνώμη και οι ενδιαφερομένων με τους επιμέρους στόχους και επιπτώσεις κάθε έργου. Το ποια θα είναι τα αναμενόμενα και προσδοκώμενα αποτελέσματα κρίνουν και τις τελικές αποφάσεις.

6.2.2. Αρμοδιότητες και Υποχρεώσεις κάθε Φορέα αναφορικά με Σχεδιασμό, Διαχείριση και Παρακολούθηση των Πράξεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Ο Σχεδιασμός, η Διαχείριση και η Παρακολούθηση των πράξεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου, αφορούν σε αρμοδιότητες και υποχρεώσεις, που διακρίνονται σε τέσσερα επίπεδα:

Αρχικός, ο Δήμος έχει την ευθύνη της υποβολής του Επιχειρησιακού Σχεδίου, αλλά και την κύρια ευθύνη του σχεδιασμού του, ως ο φορέας που έχει το θεσμικό

ρόλο στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιοχής παρέμβασης, και εκπροσωπώντας το Εταιρικό Σχήμα -ως επικεφαλής φορέας της Τοπικής Συντονιστικής Επιτροπής- οπότε και με αυτήν την ιδιότητα έχει το ρόλο του Συντονιστή της συνολικής παρέμβασης.

Για την κατάρτιση του “Επιχειρησιακού Σχεδίου”, ο Δήμος θα πρέπει να καταρτίσει και να διενεργήσει Πρόγραμμα Τοπικής Δημοσιότητας και να καταστήσει γνωστή την πρόθεσή του να υποβάλει Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης συγκεκριμένης περιοχής, στους φορείς της πόλης, στην τοπική κοινωνία και ιδιαίτερα στους φορείς και τους κατοίκους της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης.

Ο Δήμος είναι αυτός που έχει τη δυνατότητα να συγκαλέσει, όποτε κρίνει απαραίτητο, την Τοπική Συντονιστική Επιτροπή, μέσω του Συντονιστή Υπευθύνου.

Η Τοπική Συντονιστική Επιτροπή (Τ.Σ.Ε.) αποτελεί ένα ενδιάμεσο επικουρικό Συντονιστικό Όργανο στην υλοποίηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου και των πράξεών του, με ιδιαίτερη ευθύνη για την παρακολούθηση της τήρησης του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των πράξεων και του Επιχειρησιακού Σχεδίου στο σύνολό του, μέσω του συντονισμού των πράξεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου, τόσο κατά την προετοιμασία του, όσο και κατά την υλοποίησή του, για τη διασφάλιση του συνεκτικού του χαρακτήρα της παρέμβασης. Κατ’ αυτό τον τρόπο, η Τ.Σ.Ε. διενεργεί και την “*on going*” (ενδιάμεση) αξιολόγηση της υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου, όπου γίνεται η αποτίμηση των έως τότε αποτελεσμάτων του προγράμματος και ο εντοπισμός των απαιτούμενων αλλαγών, καθώς στο πλαίσιο αυτής προτείνει στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης πιθανή αναμόρφωση στοιχείων του Σχεδίου ή συντονίζει τον ανασχεδιασμό των αιτούμενων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης αναμορφώσεων / τροποποιήσεων του Σχεδίου.

Η Τ.Σ.Ε., αποτελείται από τους εκπροσώπους όλων των μελών του Εταιρικού Σχήματος, τεχνικά υπεύθυνους για την υλοποίηση των δράσεων του κάθε μέλους, και έχει τις εξής αρμοδιότητες :

- ✓ τη συνεχή παρακολούθηση και επιστημονική στήριξη των υλοποιούμενων δράσεων
- ✓ την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών στις υλοποιούμενες δράσεις, με στόχο τη διάχυση της πληροφόρησης και την ενδυνάμωση όλων των μελών
- ✓ τη σύνταξη και υποβολή στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Π.Ε.Π. Ηλείου προτάσεων προσαρμογής του περιεχομένου του Σχεδίου
- ✓ την προώθηση της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των εταίρων
- ✓ την επιστημονική υποστήριξη στο σχεδιασμό και την τεκμηρίωση όλων των δράσεων
- ✓ τη γνωμοδότηση επί των πράξεων που προτείνονται προς ένταξη, από τους Τελικούς Δικαιούχους προς την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Π.Ε.Π. Ηλείου

Οι Τελικοί Δικαιούχοι, είναι αποκλειστικά και απόλυτα υπεύθυνοι για τη σύνταξη του Τεχνικού Δελτίου της πράξης και για τα απαραίτητα συνοδευτικά έγγραφα σε αυτό. Γενικότερα, έχουν την πλήρη ευθύνη για την υλοποίηση της πράξης μετά την έγκρισή της. Είναι υπόχρεοι απέναντι στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και οφείλουν να μεριμνούν για όλες τις ενέργειες που ορίζουν οι Κανονισμοί του Γ’ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Π.Ε.Π. Ηλείου έχει την πλήρη ευθύνη για την αξιολόγηση, και την εισήγηση προς το Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας Ηλείου και Πρόεδρο της Επιτροπής Παρακολούθησης του Π.Ε.Π. Ηλείου, έγκρισης ή απόρριψης των πράξεων που υποβάλλονται.

Μετά την αποδοχή του Επιχειρησιακού Σχεδίου, έχει την απόλυτη ευθύνη προκήρυξης (ενεργοποίησης) των πράξεων και παρακολούθησης της υλοποίησής τους, καθώς και το πλήρες δικαίωμα της απευθείας συνεργασίας αλλά και ελέγχου των Τελικών Δικαιούχων.

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης έχει επίσης την ευθύνη της “*on going*” (ενδιάμεσης) αξιολόγησης της υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου, και στο πλαίσιο αυτής, είναι αρμόδια για την αποδοχή αιτήματος / προτάσεως της Τοπικής

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

Συντονιστικής Επιτροπής περί προσαρμογής στοιχείων του περιεχομένου του Σχεδίου, καθώς και το δικαίωμα να απαιτήσει αλλαγή στοιχείων του Σχεδίου, όπως προϋπολογισμού, φυσικού αντικείμενου ή/ και Τελικού Δικαιούχου Πράξης.

➤ Υποχρεώσεις κάθε φορέα

Φορείς	Υποχρεώσεις κάθε Φορέα ⁴⁴
1. Πολίτες	Οι πολίτες πρέπει να είναι συνεργάσιμοι, έχοντας κατανόηση και υπομονή στη χρονική διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος. Καθώς και με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα (π.χ. ανακαίνιση μαγαζιού)
2. Δήμος Αρταίων	Υλοποιεί το πρόγραμμα σε συνεργασία με τους πολίτες και ιδιώτες.
3. Επιμελητήριο του Νομού Άρτας	Έλεγχο διαδικασιών του προγράμματος.
4. Σύλλογος Α.Μ.Ε.Α του Νομού Άρτας	Συμμετέχει στο πρόγραμμα για την κατασκευή έργου.
5. Δ.Ε.Υ.Α.Α.	Υλοποίηση μέρος του προγράμματος και των έργων
6. Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Άρτας	Υλοποίηση του προγράμματος και των έργων.
7. Σύλλογος Πραμμαντιωτών	Συμμετοχή στην υλοποίηση και στην πληροφόρηση των πολιτών.

6.2.2.1. Οι υποχρεώσεις των Τελικών Δικαιούχων και οι όροι ένταξης της Πράξης στο συγκεκριμένο Μέτρο του Π.Ε.Π.

Πέραν της υποχρέωσης της σύνταξης του Τεχνικού Δελτίου της πράξης, όπως περιγράφεται πιο πάνω, καταγράφονται σε αυτό το σημείο και οι γενικοί και ειδικοί όροι ένταξης και οι παράλληλες υποχρεώσεις των Τελικών Δικαιούχων, ειδικότερα:

1. Η υποχρέωση ενημέρωσης της Διαχειριστικής Αρχής του Π.Ε.Π. με την έγκαιρη αποστολή σ' αυτήν των Μηνιαίων Δελτίων Πληρωμών και των Τριμηνιαίων Δελτίων Παρακολούθησης Εκτέλεσης του Έργου και των Τριμηνιαίων Δελτίων Παρακολούθησης Φυσικής Προόδου του Υποέργου, με την επισήμανση ότι αυτά επέχουν θέση υπεύθυνης δήλωσης των υπευθύνων για τα στοιχεία που αναγράφονται σ' αυτά, του έργου του Τεχνικού Δελτίου. Μαζί με τα παραπάνω υποβάλλεται και τυχόν αίτημα χρηματοδότησης της αναλογούσας Εθνικής και Κοινοτικής χρηματοδότησης για την απρόσκοπτη συνέχιση υλοποίησης της Πράξης. Τα ανωτέρω πρέπει να περιέρχονται στην Διαχειριστική Αρχή του Π.Ε.Π. το αργότερο εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών από την λήξη του αντίστοιχου μήνα και τρίμηνου αντίστοιχα.
2. Τήρηση της Κοινοτικής και Εθνικής Νομοθεσίας κατά την εκτέλεση της Πράξης και ιδίως όσον αφορά τις Δημόσιες Συμβάσεις, (ανεξάρτητα εάν από την νομική μορφή και την εσωτερική κανονιστική διαδικασία του Τεχνικού Δελτίου δεν προβλέπεται αυτό), το περιβάλλον, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα, την Κοινή Αγροτική Πολιτική και την Κοινή Πολιτική Αλιείας κατά περίπτωση. Για την Εθνική Νομοθεσία θα αναφέρονται οι σχετικοί Νόμοι και κανονιστικές

⁴⁴ Αναλυτική αναφορά των υποχρεώσεων ορισμένων φορέων πιο πάνω.

- πράξεις που εφαρμόζονται κατά την υλοποίηση της Πράξης, εφ' όσον έχουν εναρμονιστεί με το Κοινοτικό Δίκαιο.
3. Ανάρτηση ενημερωτικής πινακίδας κατά την διάρκεια εκτέλεσης της Πράξης⁴⁵ καθώς και την υποχρέωση αναφοράς της Κοινοτικής και Κρατικής Συμμετοχής σε οποιοδήποτε δημοσίευση ή δημοσιότητα δια των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας.
  4. Λειτουργία μηχανισμού πιστοποίησης εκτέλεσης της Πράξης ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος καθώς και λειτουργία εσωτερικού μηχανισμού ελέγχου των πληρωμών ο οποίος θα εξασφαλίζει την νομιμότητα και κανονικότητά τους.
  5. Τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για τη Πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι επιλέξιμες πληρωμές, οι οποίες και θα αντιστοιχούν πλήρως με τις δηλούμενες στην Διαχειριστική Αρχή του Π.Ε.Π., με τα Μηνιαία Δελτία Δήλωσης Δαπανών.
  6. Τήρηση όλων των δικαιολογητικών που αφορούν την υλοποίηση της Πράξης για τρία χρόνια μετά την ολοκλήρωση των πληρωμών του Ε.Π. (στο τέλος του 2011).
  7. Κοινοποίηση στην Διαχειριστική Αρχή, όλων των εγγράφων που αφορούν την Πράξη.
  8. Η υποχρέωση καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της Πράξης, να θέτει στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, της Διαχειριστικής Αρχής του Π.Ε.Π., της Αρχής Πληρωμής, της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου και της Επιτροπής Παρακολούθησης του Π.Ε.Π. όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά ή στοιχεία της Πράξης, καθώς και σε όλους τους ελεγκτικούς μηχανισμούς της Ελλάδας ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
  9. Για τα έργα που η εκτέλεσή τους διέπεται από Ν. 1418/84 όπως ισχύει θα αναφέρονται τα στάδια εκτέλεσης για τα οποία ο Τελικός Δικαιούχος έχει υποχρέωση να λάβει προέγκριση από τη Διαχειριστική Αρχή του Π.Ε.Π. προκειμένου να προχωρήσει στο επόμενο στάδιο.
  10. Αναφορά συγκεκριμένων κυρώσεων που επιβάλλονται με Απόφαση του Γενικού Γραμματέα στον Τελικό Δικαιούχο, οσάκις δεν εναρμονίζεται με τις υποχρεώσεις και τους Όρους της Απόφασης. Οι κυρώσεις μπορεί να είναι η προσωρινή ή και η οριστική διακοπή της χρηματοδότησης ή η απένταξη της Πράξης από το Ε.Π. και η υποχρέωση του Τελικού Δικαιούχου, στην επιστροφή του συνόλου της μεταφερθείσας χρηματοδότησης ή την περικοπή αντίστοιχης τακτικής χρηματοδότησης από τον Κρατικό Προϋπολογισμό του τρέχοντος ή επομένου έτους.
  11. Η υποχρέωση του Τελικού Δικαιούχου για άμεση ενημέρωση της Διαχειριστικής Αρχής, διαφοροποιούνται οι συνθήκες υλοποίησης της Πράξης, με συνέπεια να μεταβληθεί ο προϋπολογισμός ή το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της Πράξης, με την επισήμανση ότι αν αυξηθεί ο προϋπολογισμός η Πράξη υποβάλλεται εκ νέου για ένταξη με τα νέα οικονομικά στοιχεία.
  12. Για τις Πράξεις που αναφέρονται σε υποδομές, για τις οποίες μετά την ολοκλήρωσή τους απαιτείται η εξασφάλιση λειτουργίας τους, καθορίζονται οι συγκεκριμένοι Όροι που απαιτούνται να ικανοποιηθούν. Στις περιπτώσεις που την υποχρέωση λειτουργίας αναλαμβάνει άλλος φορέας από τον Τελικό Δικαιούχο, η Απόφαση ένταξης αποστέλλεται και σε αυτόν, με την υποχρέωση της ανάληψης της συγκεκριμένης ευθύνης με ρητή γραπτή δέσμευση. Η Απόφαση ένταξης περιλαμβάνει και τις επιπτώσεις από την ενδεχόμενη αθέτηση της δέσμευσης αυτής.
  13. Το δικαίωμα του Γενικού Γραμματέα να προβαίνει σε οποιαδήποτε τροποποίηση των όρων της παρούσας Απόφασης μέσα στα ισχύοντα πλαίσια της Εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας, προκειμένου να διασφαλισθούν καλύτερα οι συνθήκες υλοποίησης της Πράξης. Η τροποποιημένη Απόφαση αποστέλλεται σε όλους τους Φορείς που είχε αποσταλεί η αρχική Απόφαση

⁴⁵ Εφόσον η δημόσια δαπάνη υπερβαίνει το ποσό των 100.000 ΕΥΡΩ καθώς και ενημερωτικής πλακέτας (στα έργα υποδομής) μετά την ολοκλήρωσή του εφόσον η δημόσια δαπάνη υπερβαίνει το ποσό των 1.000.000 ΕΥΡΩ

14. Η υποχρέωση του Τελικού Δικαιούχου και του Υπεύθυνου για την λειτουργία του έργου, εφόσον δεν συμπίπτουν, να αποστέλλουν το συντομότερο δυνατόν στη Διαχειριστική Αρχή έντυπη δήλωση αποδοχής των Όρων της παρούσας Απόφασης. Στις περιπτώσεις που η Απόφαση ένταξης απευθύνεται σε Υπηρεσία του Δημοσίου η δήλωση υπογράφεται από το φυσικό πρόσωπο που έχει την εξουσιοδότηση να δεσμεύει το Δημόσιο έναντι τρίτων.

6.2.2.2. Περιγραφή των εγκεκριμένων Πράξεων (Ε.Τ.Π.Α. και Ε.Κ.Τ.).

Η Απόφαση ένταξης υπογράφεται από τον Γενικό ή Ειδικό Γραμματέα, στην αρμοδιότητα του οποίου υπάγεται η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π., μετά από εισήγηση του προϊστάμενου της. Η έναρξη υλοποίησης της Πράξης αρχίζει μετά την καταχώρηση στο πρωτόκολλο της Διαχειριστικής Αρχής του Ε.Π. των δηλώσεων της παραγράφου 15.

Η Απόφαση Ένταξης κοινοποιείται στην Αρχή Πληρωμής, προκειμένου να εγγραφεί η Πράξη στην αντίστοιχη Σ. Α. Ε.

Στη συνέχεια στάλθηκε στα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης η σχετική εισήγηση της Ε.Υ.Δ. για έγκριση με τη "γραφτή διαδικασία".

Τα Αναλυτικά Επιχειρησιακά Σχέδια των επιλεγμένων περιοχών που εκπονήθηκαν, γίνονται αποδεκτά από την Ε.Υ.Δ. μέχρι το τέλος του έτους 2003. Η υλοποίηση των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων ξεκίνησε με την πρόσκληση της Ε.Υ.Δ. προς τους Τελικούς Δικαιούχους για την υποβολή των Τ.Δ.Ε./Υ. των πράξεων δημόσιας δαπάνης σε πρώτη φάση, που περιλαμβάνονταν στα Αναλυτικά Επιχειρησιακά Σχέδια. Η πρόσκληση υποβολής προτάσεων έληγε την Παρασκευή, 19 Δεκεμβρίου 2003 και τα Τ.Δ.Ε./Υ. ακολούθησαν τη διαδικασία της αξιολόγησης για ένταξή τους στο Πρόγραμμα, ενώ η διάρκεια γενικά του προγράμματος επρόκειτο να κρατήσει συνολικά 42 μήνες.

Συγκεκριμένα, υποβλήθηκαν από τον Δήμο Αρτας και εγκρίθηκαν, Τ.Δ.Ε./Υ. για δεκαεφτά (10) πράξεις Ε.Τ.Π.Α. και για εννιά (6) πράξεις του Ε.Κ.Τ., ενώ καθίσταται σαφές ότι υπάρχουν χρονικές αλληλεξαρτήσεις μεταξύ τους. Τα προτεινόμενα έργα θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί τις ημερομηνίες που εμφανίζονται στο χρονοδιάγραμμα του επικαιροποιημένου Επιχειρησιακού Σχεδίου, και σε καμία περίπτωση μετά το πέρας της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2008

6.2.2.3. Παράβαση όρων έγκρισης.

Σε περίπτωση παραβίασης οποιουδήποτε από τους όρους της απόφασης, η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. Ηπείρου αναστέλλει τη χρηματοδότηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου και σε περίπτωση συνέχισης της παραβίασης των όρων της απόφασης έγκρισης, το Επιχειρησιακό Σχέδιο απορρίπτεται και οι Τελικοί Δικαιούχοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση της επιστροφής όλης της καταβληθείσας Δημόσιας Δαπάνης

6.2.3. Παρόν Στάδιο διαδικασιών. Διαδικασία Συντονισμού.

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αξιολόγησης, η Διαχειριστική Αρχή εφαρμόζει τη διαδικασία συντονισμού.

Ειδικότερα αποστέλλει:

- ✓ στην Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ. (το ΥΠ.ΕΘ.Ο. είναι επίσης αρμόδιο για το Ε.Τ.Π.Α.),
- ✓ στο αρμόδιο για το διαρθρωτικό ταμείο Υπουργείο (Υπουργείο Εργασίας για το Ε.Κ.Τ. και Υπουργείο Γεωργίας για το Ε.Γ.Τ.ΠΕ. - Π. και Χ.Μ.Π.Α.),
- ✓ στο αρμόδιο για τον τομέα πολιτικής Υπουργείο (εφόσον δεν συμπίπτει με το αρμόδιο του αντίστοιχου διαρθρωτικού ταμείου) για διατύπωση γνώμης τάσσοντας εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 15 εργάσιμων ημερών, τα εξής παρακάτω:

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

- ✓ την πρόσκληση,
- ✓ την αίτηση του Τελικού Δικαιούχου,
- ✓ το Τ.Δ.Ε./Υ.,
- ✓ και το Φύλλο Αξιολόγησης της πρότασης.

Στην περίπτωση έργων υποδομής, για τα οποία προκύπτουν έσοδα κατά τη διάρκεια της οικονομικής ζωής της επένδυσης,

- ✓ αποστέλλεται επίσης και
η ανάλυση κόστους οφέλους προκειμένου να οριστικοποιηθεί το ποσοστό της κοινοτικής συμμετοχής (άρθρο 29 Καν.1260/99).

- ✓ Αναλόγως την περίπτωση των μεγάλων έργων αποστέλλεται επίσης
η μελέτη κόστους οφέλους.

Η διαδικασία συντονισμού εφαρμόζεται μόνο για τις θετικά αξιολογηθείσες προτάσεις που έχουν προοπτική ένταξης στο μέτρο βάσει του διαθέσιμου προϋπολογισμού.

Η Διαχειριστική Αρχή δύναται εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να αποστέλλει την πρόταση για διατύπωση γνώμης και σε άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες και ιδίως στις Δ. Α. των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Κατά τη διαδικασία αυτή οι φορείς στους οποίους κοινοποιείται η πρόταση γνωμοδοτούν για:

- ✓ τη διασφάλιση της συμβατότητας της προτεινόμενης Πράξης με τη στρατηγική και τις προτεραιότητες του Κ.Π.Σ.
- ✓ τη συμβατότητα με τους όρους επιλεξιμότητας των επί μέρους διαρθρωτικών ταμείων
- ✓ την εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπονται στις διατάξεις εφαρμογής του Κ.Π.Σ.
- ✓ την επιβεβαίωση του χρηματοδοτικού σχήματος
- ✓ άλλα θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους.

Η γνωμοδότηση των φορέων μπορεί να λοιπόν να είναι :

▪ **ΘΕΤΙΚΗ**

▪ **ΘΕΤΙΚΗ ΜΕ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ Η ΟΡΟΥΣ** (π.χ. διατύπωση προϋποθέσεων που πρέπει να ικανοποιούνται, ή όρων που πρέπει να επιβληθούν για την πρόταση,...)

▪ **ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ ΕΠΙΦΥΛΑΞΗΣ** με επαρκή τεκμηρίωση της σχετικής επιφύλαξης.

▪ **ΑΡΝΗΤΙΚΗ** με επαρκή τεκμηρίωση της άρνησης.

Οι γνωμοδοτήσεις κατά τη διαδικασία συντονισμού δεν είναι δεσμευτικές για την Διαχειριστική Αρχή.

Σε όποια άλλη περίπτωση πλην της πρώτης, η Διαχειριστική Αρχή αποφασίζει κατά την κρίση της αν και σε ποιο βαθμό θα λάβει υπόψη τις όποιες παρατηρήσεις ή γνώμες. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί,

επίσης ενδεικτικά:

- ✓ Να αναθεωρήσει αιτιολογημένα την αξιολόγησή της.
- ✓ Να ζητήσει από τον Τ. Δ. τροποποιήσεις στο περιεχόμενο της πρότασης με την επιφύλαξη όσων αναφέρονται στην παρούσα εγκύκλιο.
- ✓ Να ζητήσει επιπρόσθετα στοιχεία από τον τελικό δικαιούχο.
- ✓ Να ζητήσει από τον εκφέροντα γνώμη φορέα περαιτέρω διευκρινήσεις για το περιεχόμενο της γνωμοδότησής του.

6.2.4. Κόστος συμμετοχής στο Πρόγραμμα.

Κάθε Φορέας συνέταξε την πρόταση με τους δικούς του ανθρώπους και τα δικά του μέσα. Θα επιβαρυνόταν οικονομικά μόνο εφόσον δεν είχε καλή και οργανωμένη Τεχνική Υπηρεσία για παράδειγμα, οπότε και θα αναγκαζόταν να την αναθέσει αλλού. Ο Δήμος Άρτας, τα μόνα έξοδα που είχε, ήταν αρχικά μόνο, για την ομάδα υποστήριξης της οποίας το κόστος βαρύνει τον ίδιο Δήμο. Είχε σχεδιαστεί η καταγραφή της εικόνας της επιλέξιμης περιοχής, ανθρωποκεντρικά, με συστηματική ανάλυση των δεδομένων που υφίσταντο και έπειτα άλλη μια καταγραφή των επιχειρήσεων που υπάρχουν στην περιοχή. Αυτό είχε να κάνει με τη δημιουργία του Επιχειρησιακού Προγράμματος, όπου το κόστος υποβολής της πρότασης δεν βαρύνει την Περιφέρεια, αλλά τον Δήμο, καθώς δεν ανήκει στις Επιλέξιμες Δαπάνες⁴⁶.

Φορείς	Πόροι
Πολίτες	Οι πολίτες είναι συνεργάσιμοι, έχοντας κατανόηση και υπομονή στη χρονική διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος. Καθώς και με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα (π.χ. ανακαίνιση μαγαζιού)
Δήμος Αρταίων	Υλοποιεί το πρόγραμμα σε συνεργασία με τους πολίτες και ιδιώτες, απασχολώντας εξειδικευμένο προσωπικό (ελάχιστα τα άτομα), με αξιοπιστία και πληροφόρηση.
Επιμελητήριο του Νομού Άρτας	Οι πολίτες νιώθουν αξιοπιστία γι' αυτό. Καθώς και ότι ελέγχει της διαδικασίες.
Σύλλογος Α.Μ.Ε.Α του Νομού Άρτας	Συμμετέχει στο πρόγραμμα για την κατασκευή έργου.
Δ.Ε.Υ.Α.Α.	Υλοποίηση μέρος του προγράμματος και των έργων
Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Άρτας	Βοηθά στην υλοποίηση του προγράμματος και των έργων.
Σύλλογος Πραμμαντιωτών	Συμμετέχει στην υλοποίηση και στην πληροφόρηση των πολιτών.

6.3. Υλοποίηση

6.3.1. Υλοποίηση -διαδικασίες παρακολούθησης 6.3.1.1. Υλοποίηση της πράξης.

Για τις Πράξεις που αφορούν έργα, και που διέπονται από τις διατάξεις του Ν. 1418/84, υπάρχουν διάφορα στάδια στην υλοποίηση του έργου, που απαιτούν προέγκριση από τη Διαχειριστική Αρχή. Αυτές οι προεγκρίσεις έχουν ιδιαίτερη σημασία και η μη συμμόρφωση των Τελικών Δικαιούχων, θα έχει σαν συνέπεια την αναστολή των χρηματοδοτήσεων ή την απένταξη του έργου. Συνέπεια της απένταξης είναι να επιστρέψει ο Τελικός Δικαιούχος όσες δαπάνες έχουν καταβληθεί από το Π.Ε.Π. για την κατασκευή του έργου. Γι' αυτό κρίνεται απόλυτα αναγκαίο (και θα ελέγχεται από την Υπηρεσία μας), να αναφέρονται στις συγγραφές υποχρεώσεων των έργων ή των μελετών τα στάδια υλοποίησης για τα οποία απαιτείται προέγκριση από την Διαχειριστική Αρχή. Δεν θα αναγνωρίζεται καμία ενέργεια ή απόφαση των Τελικών Δικαιούχων ή των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών για την οποία

⁴⁶ "Οι δαπάνες που συνδέονται με Πράξεις είναι επιλέξιμες για συμμετοχή των Ταμείων, μόνο εάν οι Πράξεις εντάσσονται σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πλαίσιο του Κ.Π.Σ." – (Βασικό Κριτήριο Επιλεξιμότητας Δαπανών, όπως έχει οριστεί από Ε.Επ.)

απαιτείται προέγκριση από την Διαχειριστική Αρχή, αν αυτή δεν έχει ζητηθεί και δεν έχει χορηγηθεί πριν την συντέλεση της ενέργειας ή πριν τη λήψη της απόφασης.

Στη συνέχεια αναφέρονται τα πλέον συνήθη στάδια υλοποίησης για τα οποία θα απαιτείται προέγκριση και ο λόγος για τον οποίο αυτή απαιτείται:

1. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την ανάθεση μελετών (κύριων και υποστηρικτικών), προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η μελέτη ταυτίζεται με το εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο, τηρούνται οι νόμιμες διαδικασίες δημοσιότητας, οι προϋπολογιζόμενες αμοιβές είναι μέσα στα πλαίσια των νόμιμων αμοιβών και των δεσμεύσεων που αναγράφονται στο Τ.Δ.Ε./Υ., το χρονοδιάγραμμα εκπόνησης ανταποκρίνεται στο χρονικό προγραμματισμό του Τ.Δ.Ε./Υ. κ.λ.π.
2. Η απόφαση ανάθεσης της μελέτης, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι έχουν τηρηθεί οι διαδικασίες δημοσιοποίησης και έχουν ληφθεί νομότυπα οι σχετικές αποφάσεις.
3. Οι αποφάσεις για την έγκριση οποιουδήποτε σταδίου της μελέτης, προκειμένου να εξασφαλίζεται το εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο και το χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της μελέτης. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι υπέρβαση της προεκτιμώμενης δαπάνης της μελέτης ή του έργου, συνεπάγεται εξ υπαρχής αξιολόγηση του έργου με πιθανότητα απένταξής του. Γι' αυτό πρέπει, κυρίως οι υπηρεσίες επίβλεψης, να προεκτιμούν με την μεγαλύτερη δυνατή προσέγγιση τη δαπάνη της μελέτης (με ακριβείς, κατά το δυνατόν, προσμετρήσεις, σύγκριση με ανάλογες μελέτες κλπ) και να φροντίζουν να μην γίνονται αδικαιολόγητες υπερβάσεις (λόγω ποσοτικών υπερβάσεων, υπερτιμολογήσεων κλπ). Άλλωστε το υψηλό κόστος μελέτης ή έργου πιθανόν να επηρεάσει την ένταξη του έργου στο Π.Ε.Π. ή την απένταξή του αν αυτό έχει ήδη ενταχθεί.
4. Οι αποφάσεις για την έγκριση των Συγκριτικών Πινάκων. Οι διατάξεις διαχείρισης του Π.Ε.Π. είναι πάρα πολύ αυστηρές στην τήρηση των προϋπολογισμών. Η υπέρβασή τους συνεπάγεται εξ υπαρχής αξιολόγηση του έργου και πιθανή απένταξη.
5. Η τροποποίηση των χρονοδιαγραμμάτων. Και όσον αφορά την τροποποίηση των χρονοδιαγραμμάτων, οι διατάξεις διαχείρισης του Π.Ε.Π. είναι πάρα πολύ αυστηρές. Υπέρβαση του χρονοδιαγράμματος πιθανόν να συνεπάγεται εξ υπαρχής αξιολόγηση του έργου και πιθανή απένταξη.
6. Η εκταμίευση των λογαριασμών προκειμένου να ελέγχεται η νομιμότητα και η επιλεξιμότητα των δαπανών και να προγραμματίζεται η εκταμίευση των απαιτούμενων πιστώσεων.
7. Η οποιαδήποτε απόφαση των Τελικών Δικαιούχων για πρόσληψη συμβούλων ή εμπειρογνομόνων για την υλοποίηση της μελέτης ή του έργου καθώς και οι σχετικές αποφάσεις ανάθεσης, συμβάσεις και λογαριασμοί για τους ίδιους ως άνω λόγους.
8. Αντίστοιχα με τις μελέτες και για τους ίδιους λόγους είναι και τα στάδια προέγκρισης των έργων.

6.3.1.2. Παρακολούθηση της πράξης

Όλη η διαδικασία υλοποίησης των Πράξεων από την υποβολή της αίτησης μέχρι και την ολοκλήρωσή της παρακολουθείται από την Μονάδα Β' και καταχωρείται στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) του ΥΠ.ΕΘ.Ο. Με τον τρόπο αυτό υπάρχει άμεση "on line" ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων (Περιφέρεια, ΥΠ.ΕΘ.Ο., Ευρωπαϊκή Ένωση κ.λ.π.) για την φάση υλοποίησης της κάθε Πράξης, των Μέτρων, των Αξόνων και γενικά του Π.Ε.Π.). Η παρακολούθηση αφορά το οικονομικό αντικείμενο, το φυσικό αντικείμενο και την διοικητική κατάσταση των Πράξεων. Τα στοιχεία, που καταχωρούνται και ενημερώνονται στο Ο.Π.Σ., αντλούνται από:

Α. Το Τ.Δ.Ε./Υ. και είναι:

1. Η ταυτότητα της Πράξης
  - ✓ Ο κωδικός συστήματος
  - ✓ Ο τίτλος Πράξης
  - ✓ Η ημερομηνία έναρξης και λήξης
  - ✓ Η κατηγορία της Πράξης

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

- ✓ Ο Προϋπολογισμός της Πράξης
  - ✓ Η προτεινόμενη Συλλογική Απόφαση στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων
  - ✓ Η σύντομη περιγραφή του φυσικού αντικειμένου
  - ✓ Η σκοπιμότητα της Πράξης, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι ωφελούμενοι
  - ✓ Η φάση στην οποία ευρίσκεται η Πράξη
2. Οι εμπλεκόμενοι φορείς
    - ✓ Φορέας υλοποίησης, χρηματοδότησης, πρότασης, επίβλεψης και λειτουργίας, με τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις τους
  3. Η διοικητική εξέλιξη των διαδικασιών του Τ.Δ.Ε./Υ.
    - ✓ Φάσεις ελέγχων, τροποποιήσεων και ολοκλήρωσης, με τις ημερομηνίες συμπλήρωσης, υποβολής και έγκρισης
  4. Οι δείκτες
    - ✓ Δείκτες που συμβάλουν στο Μέτρο (περιγραφή, μονάδα μέτρησης, τιμή στόχος)
  5. Το χρηματοδοτικό σχήμα
    - ✓ Χρηματοδοτικό σχήμα ανά έτος, με τα ποσά και τα ποσοστά συμμετοχής των διαρθρωτικών ταμείων, της κρατικής συμμετοχής, των λοιπών συμμετοχών και της ιδιωτικής συμμετοχής, τα δάνεια και οι φορείς δανειοδότησης
  6. Η ανάλυση του προϋπολογισμού κατά κατηγορία δαπάνης
    - ✓ Ανάλυση του προϋπολογισμού κατά κατηγορία επιλέξιμης δαπάνης
  7. Οι πηγές χορήγησης πιστώσεων
  8. Η χωροθέτηση της Πράξης
    - ✓ Χωροθέτηση σε επίπεδο Περιφέρειας, Νομού και Δήμου με τα αναλογούντα ποσά από τον προϋπολογισμό
  9. Τα Υποέργα
    - ✓ Αναγραφή των Υποέργων με τον τίτλο τους
  10. Η ταυτότητα του Υποέργου
    - ✓ Ο τίτλος
    - ✓ Η διευθύνουσα Υπηρεσία με τα στοιχεία του εκπροσώπου της
    - ✓ Τα στοιχεία του υπεύθυνου του Υποέργου
    - ✓ Τα στοιχεία του Αναδόχου του Υποέργου (επωνυμία και Α.Φ.Μ.)
  11. Τα στοιχεία φυσικού αντικειμένου του Υποέργου
    - ✓ Η σύντομη περιγραφή
    - ✓ Τα διακριτά τμήματα (περιγραφή, εγκεκριμένη ποσότητα, μονάδα μέτρησης και προϋπολογισμός)
    - ✓ Οι δείκτες ανά κατηγορία ενέργειας
    - ✓ Ο προγραμματισμός προόδου δραστηριοτήτων με τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης
  12. Τα οικονομικά στοιχεία του Υποέργου
    - ✓ Ο προϋπολογισμός
    - ✓ Ο προϋπολογισμός ανά κατηγορία επιλέξιμης δαπάνης
  13. Οι διοικητικές καταστάσεις εξέλιξης του Υποέργου
    - ✓ Η ανάλυση των διοικητικών καταστάσεων με τον αρχικό προγραμματισμό, τις πραγματικές ημερομηνίες, το σημερινό προγραμματισμό και το σχετικό προϋπολογισμό.

Β. Το Μηνιαίο Δελτίο Δήλωσης Δαπανών, στο οποίο καταχωρούνται όλα τα στοιχεία πληρωμών του μήνα και ειδικότερα:

1. Η ταυτότητα του Υποέργου
2. Η ταυτότητα του Αναδόχου
3. Τα στοιχεία του Συντάξαντα
4. Τα παραστατικά του Φορέα Υλοποίησης
5. Τα παραστατικά του Αναδόχου

Γ. Το Τριμηνιαίο Δελτίο Παρακολούθησης Εκτέλεσης Έργου, στο οποίο καταχωρούνται:

1. Η ταυτότητα του Έργου
2. Ο φορέας υλοποίησης με τα στοιχεία του
3. Ο υπεύθυνος έργου με τα στοιχεία του
4. Τα προβλήματα που έχουν παρουσιασθεί και δεν έχουν επιλυθεί
5. Τα ποσοτικά στοιχεία
6. Οι δαπάνες του έργου
7. Η πρόβλεψη δαπανών ανά υποέργο
8. Τα στάδια εκπόνησης της μελέτης
9. Η πρόοδος των δραστηριοτήτων

Δ. Το Τριμηνιαίο Δελτίο Παρακολούθησης Φυσικής Προόδου Υποέργου, στο οποίο καταχωρούνται:

1. Η ταυτότητα του Υποέργου
2. Τα ποιοτικά στοιχεία προόδου του Υποέργου
3. Η αναλυτική περιγραφή των προγραμματισμένων εργασιών για το επόμενο τρίμηνο
4. Οι πιστοποιήσεις δαπανών Υποέργου στο τρίμηνο αναφοράς
5. Τα ποσοτικά στοιχεία προόδου φυσικού αντικείμενου των διακριτών τμημάτων
6. Τα στοιχεία παρακολούθησης των διοικητικών πράξεων

Όλα τα παραπάνω στοιχεία κατά την καταχώρησή τους στο Ο.Π.Σ. υφίστανται αυτόματα εσωτερικό έλεγχο συμβατότητας κυρίως όσον αφορά ημερομηνίες, προϋπολογισμούς, πληρωμές, χρονοδιαγράμματα και φυσικό αντικείμενο και οποιαδήποτε ασυμβατότητα καθιστά αδύνατη την καταχώρηση στοιχείων και ως εκ τούτου η χρηματοδότηση της Πράξης διακόπτεται. Είναι λοιπόν απαραίτητο να συμπληρώνονται όλα τα στοιχεία των Τ.Δ.Ε./Υ. και των Μηνιαίων και Τριμηνιαίων Δελτίων, τα καταχωρούμενα στοιχεία να είναι ακριβή και να περιέχονται στη Δ. Α. μέσα στις καθορισμένες προθεσμίες.

6.3.1.3. Επίσημανση στοιχείων σωστής υλοποίησης⁴⁷

Για την επίβλεψη των μελετών και των έργων πρέπει να εφαρμόζεται πιστά η Ελληνική και Κοινοτική νομοθεσία. Κατωτέρω επισημαίνουμε ορισμένα θέματα, που στην εφαρμογή του Β' Κ.Π.Σ. δεν εφαρμόστηκαν με την δέουσα επιμέλεια, γεγονός που δεν επιτρέπεται να επαναληφθεί στην εφαρμογή του Γ' Κ.Π.Σ.:

-Τροποποίηση του φυσικού αντικείμενου

Για διάφορους λόγους γινόταν τροποποίηση του φυσικού αντικείμενου.

Επίσης, επισημαίνουμε ότι το Π.Ε.Π. αναλαμβάνει την υποχρέωση χρηματοδότησης ενός συγκεκριμένου φυσικού αντικείμενου και δεν διανέμει χρήματα. Αυτό σημαίνει ότι εφόσον το έργο κοστίζει περισσότερο αναλαμβάνει την υποχρέωση χορήγησης των επιπλέον πιστώσεων (με την επιφύλαξη βέβαια της επαναξιολόγησής του) και αντίθετα αν κοστίζει λιγότερο, οι αχρησιμοποίητες πιστώσεις επαναδιατίθενται για άλλες Πράξεις του Π.Ε.Π.

-Υπέρβαση χρονοδιαγραμμάτων

Οι Τελικοί Δικαιούχοι και οι Υπηρεσίες επίβλεψης πρέπει να είναι ιδιαίτερα αυστηρές στην τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και την επιβολή των νόμιμων κυρώσεων (ποινικές ρήτρες κ.λ.π.), όταν αυτές παραβιάζονται.

-Ανακεφαλαιωτικοί Πίνακες - Νέες Τιμές Μονάδος - Συμπληρωματικές Συμβάσεις

Συμπληρωματικές Συμβάσεις συνάπτονται μόνο όταν το επιβάλλουν απρόβλεπτες περιστάσεις και επιπρόσθετα οι εργασίες αυτές δεν μπορούν να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα

⁴⁷ Αναλυτικά στο παράρτημα

ή όταν παρά το ότι μπορούν να διαχωριστούν είναι απόλυτα αναγκαίες για την βελτίωσή της.

-Υποκατάσταση αναδόχων

Μερικές φορές παρουσιάζεται το φαινόμενο το έργο να μην κατασκευάζεται από τον ανάδοχο αλλά από άλλα άτομα συνηθέστερα υποδεέστερης εργοληπτικής ικανότητας. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να τηρείται αυστηρά η νομοθεσία ώστε οι Τελικοί Δικαιούχοι και οι Υπηρεσίες επίβλεψης να συνδιαλέγεται αποκλειστικά και μόνο με τον ανάδοχο του έργου.

-Βεβαιώσεις Περαιώσης

Αμέσως μετά την περαίωση του έργου πρέπει να συντάσσεται η Βεβαίωση Περαιώσης του έργου.

-Πρωτόκολλα Προσωρινής και Οριστικής Παραλαβής

Οι επιβλέπουσες Υπηρεσίες πρέπει να μη καθυστερούν την παραλαβή των έργων και να κοινοποιούν στην Υπηρεσία μας τα σχετικά Πρωτόκολλα με την έγκρισή τους.

6.4. Δημοσιότητα - Πληροφόρηση και άποψη του Πολίτη

6.4.1. Εισαγωγικό

Η υλοποίηση των δράσεων πληροφόρησης και δημοσιότητας για την ανάδειξη του Π.Ε.Π. Ηπείρου 2000-2006 είναι ευθύνη της Μονάδας Οργάνωσης Διαχείρισης (ΜΟΔ) του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου. Πραγματοποιείται σε συνεργασία με την Διαχειριστική Αρχή του Γ' Κ.Π.Σ. και την Ε.Ε. η οποία ενημερώνεται για τα μέτρα που λαμβάνονται.

Το πλαίσιο των κανόνων που διέπει την κατάρτιση του σχεδίου δράσεων επικοινωνίας του Π.Ε.Π. Ηπείρου 2000-2006 και την υλοποίησή τους είναι:

- ✓ Ο Κανονισμός 1260/99 του Συμβουλίου της Ε.Ε. και ιδιαίτερα το άρθρο 46
- ✓ Ο Κανονισμός 1159/2000 του Συμβουλίου της Ε.Ε. (ΕΕ L130 της 31/5/2000)
- ✓ Ο Νόμος 2860/00⁴⁸ για την Διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης
- ✓ Οι διατάξεις εφαρμογής του Κ.Π.Σ. 2000-2006 και του Π.Ε.Π. Ηπείρου 2000-2006

6.4.2. Στόχοι και στοχοθετούμενο κοινό \ Ενημέρωση των πολιτών και άμεσα ενδιαφερόμενους

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 1159/00, η Διαχειριστική Αρχή του Ε.Π. είναι υπεύθυνη για την εξασφάλιση της Πληροφόρησης και Δημοσιότητας του Προγράμματος, εξειδικεύοντας στο περιεχόμενο και τις επικοινωνιακές ανάγκες του Προγράμματος τους κάτωθι στόχους:

ΣΤΟΧΟΣ Α

Πληροφόρηση, σχετικά με τις δυνατότητες που συνεπάγεται η από κοινού παρέμβαση της Ε.Ε. και των Ελληνικών Αρχών για την εξασφάλιση της διαφάνειας της υλοποίησης του Π.Ε.Π., των:

- ✓ Δυνητικών και τελικών δικαιούχων καθώς και των αποδεκτών των δράσεων του Προγράμματος
- ✓ Των εμπλεκόμενων στο Πρόγραμμα περιφερειακών, τοπικών καθώς και λοιπών δημόσιων αρχών
- ✓ Των σχετιζόμενων με το Πρόγραμμα οικονομικών κύκλων και επαγγελματικών οργανώσεων

⁴⁸ Περιλαμβάνεται στο Παράρτημα του παρόντος πονήματος

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

- ✓ Των σχετιζομένων με το Πρόγραμμα οικονομικών και κοινωνικών εταίρων, των μη κυβερνητικών οργανισμών (ιδιαίτερα των σχετιζομένων με την προώθηση της ισότητας των φύλων και την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος)
- ✓ Των παραγόντων και φορέων πράξεων του Ε.Π.

Ενημέρωση των πολιτών

Για την έγκαιρη, πλήρη, και άρτια ενημέρωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχουν ήδη ξεκινήσει, και θα συνεχιστούν, διάφοροι κύκλοι ενημερωτικών συναντήσεων.

Ο πρώτος κύκλος αφορούσε σε μία ευρεία συνάντηση με το σύνολο των Τελικών Δικαιούχων, όπου έγινε η αναλυτική παρουσίαση της Εγκυκλίου "Πλαίσιο Διαχείρισης του Γ' Κ.Π.Σ.", που ετοίμασε η Διαχειριστική Αρχή για τους Φορείς του Προγράμματος.

Έχει ήδη ξεκινήσει ο δεύτερος κύκλος επιμέρους συναντήσεων με κάθε Φορέα μεμονωμένα, για περαιτέρω ενημέρωση και εξειδίκευση των προγραμματιζόμενων δράσεων του Φορέα.

Σε τρίτο επίπεδο, προγραμματίζονται τεχνικές συσκέψεις μεταξύ των υπηρεσιακών παραγόντων του κάθε Φορέα και των στελεχών της Διαχειριστικής Αρχής για:

- ✓ Τον τρόπο συμπλήρωσης των Τεχνικών Δελτίων Έργων / Υποέργων και τον τρόπο διάρθρωσης και αποτύπωσης των δράσεων που προγραμματίζονται
- ✓ Τον τρόπο συμπλήρωσης των σχετικών απογραφικών δελτίων
- ✓ Τα κομβικά σημεία στην εξέλιξη των έργων στα οποία χρειάζεται ο προληπτικός έλεγχος από την Διαχειριστική Αρχή
- ✓ Τους κανόνες δημοσιότητας στην νέα προγραμματική περίοδο
- ✓ Τα νέα θεσμικά όργανα ελέγχου και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνουν

ΣΤΟΧΟΣ Β

Πληροφόρηση της Κοινής Γνώμης σχετικά με το ρόλο της Ε.Ε. και των Ελληνικών Αρχών σχετικά με το πρόγραμμα και τα αποτελέσματα από την υλοποίησή του.

Σχετικά και με τους δύο στόχους θα ληφθεί ιδιαίτερη μέριμνα:

- ⇒ Για την ένταξη των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας στο γενικό σχεδιασμό της επικοινωνίας του Κ.Π.Σ. 2000 - 2006. Θα ακολουθηθούν οι ενιαίες αρχές που έχουν τεθεί από την Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ. για την επίτευξη της ομοιογένειας, συνοχής και συνέργιας με τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας του Κ.Π.Σ. 2000-2006 και την απαραίτητη συνολική παρακολούθηση, εποπτεία και συντονισμό.
- ⇒ Για την ενημέρωση ειδικότερων ομάδων του πληθυσμού, όπως νέοι, μαθητές, επαγγελματικές ομάδες κ.λ.π., όπως αυτές προσδιορίζονται ειδικότερα στα μέτρα του Π.Ε.Π. Κρήτης.

Με βάση τα παραπάνω το στοχοθετούμενο κοινό ενδεικτικά περιλαμβάνεται στον παρακάτω κατάλογο :

- ✓ Φορείς υλοποίησης των έργων που κατά περίπτωση ταυτίζονται με το Ελληνικό Δημόσιο (Υπουργεία – Περιφέρειες) Ν.Π.Δ.Δ., τις Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμούς, τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, τους Ο.Τ.Α., τα Ν.Π.Ι.Δ. όλων των προηγούμενων φορέων, τους ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων
- ✓ Μη κυβερνητικές Οργανώσεις ιδίως οργανώσεις προώθησης της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών, οργανώσεις που δρουν για την βελτίωση του περιβάλλοντος καθώς και οργανώσεις για άτομα που βρίσκονται σε επίπεδο αποκλεισμού (άτομα με ειδικές ανάγκες κ.λ.π.)
- ✓ Τελικοί Αποδέκτες των έργων / δράσεων δηλαδή ανάδοχοι-εργολάβοι
- ✓ Μικρομεσαίες επιχειρήσεις
- ✓ Άτομα που επωφελούνται από την υλοποίηση των έργων ή δράσεων (τοπικός πληθυσμός)

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

- ✓ Οργανισμοί ανάπτυξης των ανθρωπίνων πόρων (Εκπαιδευτικά και Ερευνητικά Ιδρύματα, Οργανισμοί Επαγγελματικής Κατάρτισης, Επιχειρήσεις, Εκπαιδευτικά Κέντρα)
- ✓ Παραγωγικοί φορείς και Επαγγελματικές Οργανώσεις
- ✓ Οικονομικοί και Κοινωνικοί Εταίροι (Επιμελητήρια, ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.⁴⁹, Γ.Σ.Ε.Ε.⁵⁰)
- ✓ Δημόσιες Αρχές του Κράτους, Περιφέρειας, Νομαρχίας
- ✓ Επισκέπτες της Περιφέρειας και μόνιμοι αλλόγλωσσοι κάτοικοι

6.4.3. Ενημέρωση Κοινής Γνώμης

Οι παρεμβάσεις του Ε.Π. σε όλους τους Άξονες Προτεραιότητας θα επηρεάσουν και θα δυσχεράνουν τις συνθήκες μετακίνησης, κατά την φάση της υλοποίησης, πολλών κατοίκων της περιοχής της Άρτας ειδικότερα, και σαφώς των κατοίκων των υπόλοιπων επιλέξιμων περιοχών που θα εφαρμοστούν οι δράσεις γενικότερα. Συνεπώς είναι πολύ σημαντική η έγκαιρη ενημέρωση του κοινού ώστε να εξασφαλιστεί η συναίνεση και κατανόηση του.

Στο πλαίσιο αυτό θα καταρτίσθηκε άμεσα αναλυτικό πρόγραμμα επικοινωνίας και δημοσιότητας με στόχο την ευρύτερη πληροφόρηση της κοινής γνώμης σχετικά με τον ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών, αναφορικά με τις οφέλη που θα προκύψουν από το συγκεκριμένο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Επίσης θα προβάλλονται οι στόχοι και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα ως προς το εύρος των παρεμβάσεων του προγράμματος στον τομέα των μετακινήσεων, του περιβάλλοντος και της εξοικονόμησης ενέργειας. Επιδιώκεται δηλαδή Δημοσιότητα / Ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου.

▪ Δημοσιότητα / Ευαισθητοποίηση

Ως Δημοσιότητα / Ευαισθητοποίηση ορίζεται το σύνολο των παρεμβάσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης τόσο της κοινής γνώμης όσο και ειδικών ακροατηρίων σχετικά με τους στόχους, το περιεχόμενο, τους αποδέκτες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου με σκοπό την εξοικείωση και την ενεργοποίησή τους.

▪ Ενημέρωση σε επίπεδο επιχειρησιακού Προγράμματος

1. Άμεση δημοσιοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος και του Συμπληρώματος Προγραμματισμού στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών στο Διαδίκτυο.

Το Διαδίκτυο θα χρησιμοποιηθεί με δύο υποκατηγορίες δράσεων :

1. Την αξιοποίηση του ψηφιακού τόπου της Περιφέρειας και τη διασύνδεσή του και διαφήμιση του με άλλους σχετικούς κόμβους.

Για το σκοπό αυτό έχει καταχωρηθεί ιδιαίτερη ιστοσελίδα⁵¹ της Υπηρεσίας Διαχείρισης του Π.Ε.Π. Ηπείρου 2000-2006, που θα περιλαμβάνει υλικό σχετικό τόσο με τις δράσεις του Π.Ε.Π., όσο και με τις διαδικασίες που προβλέπονται για την υλοποίηση του.

Η σελίδα θα διαθέτει ποικίλη θεματολογία πληροφόρησης, οργάνωση των πληροφοριών κατά ειδικό θέμα και με "φιλικό προς τον χρήστη" τρόπο, προβλέποντας διακριτά επίπεδα εξειδίκευσης της πληροφορίας, από τις γενικής φύσεως πληροφορίες για το ευρύ κοινό μέχρι τις λεπτομερείς πληροφορίες προς τους *δυναμικούς Τελικούς Δικαιούχους*.

Θα παρέχει πληροφόρηση για την σχετιζόμενη με την υλοποίηση του Π.Ε.Π. νομοθεσία, τις ακριβείς διαδικασίες ένταξης των διαφορετικών ειδών πράξεων, τα

⁴⁹ Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών

⁵⁰ Γενική Συνομοσπονδία Εργαζομένων Ελλάδας

⁵¹ www.perpoe.gr

Διαρθρωτικά Ταμεία, τα εγκεκριμένα έγγραφα, βοηθήματα και σχετικό υλικό, τις προγραμματιζόμενες εκδηλώσεις κ.λ.π., ενώ θα διαθέτει συνδέσεις με σχετικούς δικτυακούς τόπους και βάσεις δεδομένων τόσο σε Εθνικό όσο και σε Κοινοτικό Επίπεδο.

Τέλος θα επιδιωχθεί να αναπαράγει κάθε πληροφορία σχετική με τις δράσεις των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Κ.Π.Σ. 2000-2006 που αφορά την Ηπείρου, καθώς και οποιαδήποτε άλλη σχετική δράση πραγματοποιείται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους.

II. Τη συστηματική χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ιδιαίτερα σε σχέση με την συνεχή ενημέρωση του κοινού του στόχου Α (Τελικοί Δικαιούχοι), για τις διοικητικής – διαχειριστικής γρήσεως πληροφορίες και κάθε άλλη πληροφορία που θα εκτιμάται ως χρήσιμη για την αποτελεσματικότερη λειτουργία τους στο πλαίσιο του προγράμματος.

2. Διοργάνωση σεμιναρίων και ημερίδων ενημέρωσης

Προβλέπεται η υλοποίηση σεμιναρίων – συναντήσεων – συνεδρίων προσανατολισμένων κατά κύριο λόγο στις στοχοθετούμενες ομάδες του επικοινωνιακού στόχου Α, που θα οργανώνονται και υλοποιούνται με την ευθύνη της Δ.Α.

3. Έντυπο υλικό, ανακοινώσεις στον Τύπο.

Η κύρια και καθ' όλη τη διάρκεια του Προγράμματος δράση έντυπης μορφής αναλύεται σε δράσεις όπως :

- ✓ Η καθιέρωση μόνιμης τακτικής σελίδας, κοινής σε όλες τις τοπικές εφημερίδες με ενδεικτικό τίτλο “Π.Ε.Π. Ηπείρου”.
- ✓ Η έκδοση Ειδικού Τριμηνιαίου Εντύπου
- ✓ Η ένθεση ειδικών φυλλαδίων στις τοπικές και πανελλαδικής κυκλοφορίας εφημερίδες (τοπική ένθεση)
- ✓ Η έκδοση ενημερωτικών δελτίων προσαρμοσμένων στο στοχοθετούμενο κοινό
- ✓ Η έκδοση Οδηγών για την υλοποίηση των δράσεων έργων
- ✓ Η έκδοση αφισών (γενικών και θεματικών – Τομεακών)

4. Τοπικά και Εθνικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. Ηπείρου, συμμεριζόμενη πλήρως την διεθνή εμπειρία και τις σχετικές έρευνες και αναλύσεις, θεωρεί ότι τα ανωτέρω μέσα προσφέρονται κυρίως για ειδησεογραφικού χαρακτήρα δημοσιότητα και για την επικοινωνία-διάχυση συνοπτικών και περιεκτικών βασικών μηνυμάτων με τη μορφή διαφημιστικού μηνύματος. Αντίθετα δεν προσφέρονται για εις βάθος ενημέρωση, αφού ακόμη και οι σχετικές ειδικές εκπομπές, κατά συντριπτική πλειοψηφία στην πράξη παρεκκλίνουν του αρχικού σκοπού τους με αμφισβητούμενα και πολλές φορές αντίθετα με τον αρχικό στόχο αποτελέσματα. Έτσι οι κύριες σχετικές δράσεις θα είναι η μέριμνα για ειδησεογραφική κάλυψη των σχετικών δραστηριοτήτων και η παραγωγή και μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων, με περιεχόμενο που περιγράφεται στα εδάφια 5.2. Στόχος Β', 5.3. Στόχος Β'.

5. Ανάρτηση αφισών και ενημερωτικές πινακίδες

Προβλέπεται η τοποθέτηση από τους Τελικούς Δικαιούχους :

- ✓ πινακίδων στα εργοτάξια των έργων (κατά την διάρκεια υλοποίησης των έργων),
- ✓ αναμνηστικών πλακών για έργα για τα οποία έχουν ολοκληρωθεί ή επί μονίμου βάσεως για τις υποδομές στις οποίες έχει πρόσβαση το ευρύ κοινό.

6. Καθώς και μία ανοιχτή συζήτηση με όλους τους κατοίκους για τα προβλήματα που τυχόν αντιμετωπίζουν πριν ή κατά τη διάρκεια των παρεμβάσεων.

Γίνεται έτσι μια σαφή προσπάθεια κατανόησης των παραγόντων που προκαλούν προβλήματα και γενικότερα δυσλειτουργίες στην τοπική κοινωνία και οικονομία. Θετικά αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν αρχικά μέσω του προσδιορισμού τέτοιου είδους προβλημάτων, καθώς και μέσω διερεύνησης των υπαρχόντων αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιοχής. Αυτό αποτελεί το πρώτο, ίσως και πιο δύσκολο βήμα, τόσο για τη μεθόδευση της άμβλυνσης ή επίλυσης των

προβλημάτων και αντιμετώπισης των όποιων απειλών για τον κοινωνικοοικονομικό της ιστό, όσο και για την εκμετάλλευση των ευκαιριών που προέρχονται από τη διατήρηση και ενίσχυση των υαρχόντων θετικών στοιχείων αλλά και την ενεργοποίηση εναλλακτικών μηχανισμών ανάπτυξης.

Δεδομένων των παραπάνω, η αποτελεσματικότητα των σχεδιαζόμενων δράσεων, αλλά και η βιωσιμότητά τους απέναντι στις ανάγκες που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, θα ενισχυθεί από την πλήρη εκμετάλλευση των χαρακτηριστικών, των ιδιαιτεροτήτων και της αναπτυξιακής δυναμικής της περιοχής, αρχικώς φυσικά, στη βάση του σχεδιασμού τους.

6.4.4. Πηγές Στοιχείων

Τα στοιχεία που αφορούν στα χαρακτηριστικά της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης και τα οποία ορίζονται περιγραφικά ή/ και ποσοτικά (αριθμητικά) στο Έντυπο Υποβολής του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Περιφέρειας Ηπείρου, πολλά από τα οποία κρίνονται ως προς την αξιολόγηση / αποδοχή της προτεινόμενης ζώνης, μπορούν να συλλεχθούν με δύο τρόπους:

- ✓ Πρωτογενώς, με τη διακίνηση στην προτεινόμενη περιοχή παρέμβασης ειδικών ερωτηματολογίων ή σε ορισμένες περιπτώσεις και απογραφικά
- ✓ Δευτερογενώς, από υπάρχουσες δηλαδή πηγές στοιχείων

Στην περίπτωση του Δήμου Άρτας, πραγματοποιήθηκαν δεκαπέντε (15) προσωπικές συνεντεύξεις σε κατοίκους της περιοχής. Οι συνεντεύξεις έπρεπε να πραγματοποιηθούν και να συνταχθούν, έτσι ώστε να συλλέγονται αξιόπιστα οι αναγκαίες πληροφορίες, προκειμένου να καταστεί δυνατή η συμπλήρωση όλων των πεδίων του Εντύπου Υποβολής του Επιχειρησιακού Σχεδίου, τόσο για τα θέματα διερεύνησης των κοινωνικών συνθηκών και αναγκών, και των τοπικών επιχειρήσεων, όσο και για το πώς 'βλέπουν' οι κάτοικοι της περιοχής (Βαλαώρας) που εφαρμόζεται το Πρόγραμμα. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι στο υποβαλλόμενο Επιχειρησιακό Σχέδιο της προτεινόμενης περιοχής παρέμβασης, θα πρέπει να προσδιορίζονται οι πηγές των στοιχείων που περιλαμβάνει, καθώς και ο τρόπος συλλογής και εξαγωγής τους.

Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο του 2007 άμεσα από εμένα, με υπ' ευθύνη μου η επεξεργασία τους για την εξαγωγή στοιχείων.

6.4.5. Κοινοποίηση όλων των εγγράφων.

Εφόσον έχουν ολοκληρωθεί οι οικιστικές αναπλάσεις, έχει δημιουργηθεί και αντίστοιχη ιστοσελίδα στο Διαδίκτυο όπου και παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων γενικότερα, και ειδικότερα για την επιλέξιμη περιοχή της Άρτας.

Δεν υπάρχουν κρυφά πράγματα, ίσα ίσα, που επιζητείται και η προβολή. Οι υπεύθυνοι του προγράμματος μπορεί να έχουν πρόσβαση σε όλα τα απαραίτητα στοιχεία. Ακόμα και αν κάποιος συμμετέχοντας ζητήσει πληροφορίες, η γραμματέας του προγράμματος έχει εξουσιοδοτηθεί να τις δώσει.

Τόσο η γραμματεία του Δήμου, όσο της Περιφέρειας και της Μονάδας Οργάνωσης Διαχείρισης⁵² (ΜΟΔ).

⁵² Η ΜΟΔ παρέχει υπηρεσίες και στα Ιωάννινα.

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρουσίαση Πρωτογενούς Έρευνας

ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ –ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρουσίαση Πρωτογενής Έρευνας

Ερωτηματολόγιο

Μελέτη περίπτωσης: Προγράμματος «Βαλαώρα»⁵³

Παρουσίαση αποτελεσμάτων Ερωτηματολογίου (αριθμητικά)

(συμμετέχουν εκατό {100} άτομα)

Μελέτη περίπτωσης: Προγράμματος «Βαλαώρα»

Οι άνθρωποι μπορούν να χρησιμοποιήσουν διαφορετικούς πόρους στην αλληλεπίδραση τους με τους άλλους. Παραδείγματα τέτοιων πόρων είναι : η ιδιοκτησία, το κεφάλαιο ή οι προϋπολογισμοί, οι ικανότητες, η εξειδίκευση, η πληροφόρηση, η πρόσβαση στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, ο χρόνος, το χάρισμα, η αξιοπιστία, κλπ

1. Θα μπορούσατε να επισημάνετε τους κύριους πόρους που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στις αλληλεπιδράσεις σας με άλλους;

Οι κυριότεροι πόροι αλληλεπιδράσεων που σημειώθηκαν από τους ερωτώμενους είναι:

Συνεργασία, πληροφόρηση, ιδιοκτησία, προσωπική συμμετοχή, κεφάλαιο και προϋπολογισμοί,

---

Αξιοπιστία, εξειδίκευση του προσωπικού, πρόσβαση στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, χρόνο.

Υπομονή και κατανόηση, κεφάλαιο.

---

2. Θα μπορούσατε να επισημάνετε τους κύριους πόρους που οι παρακάτω δρώντες μπορούν να χρησιμοποιήσουν στις αλληλεπιδράσεις τους με τους άλλους ;

ΘΕΛΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ. ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΦΗΝΕΤΕ ΚΕΝΟ ΣΤΟ ΦΟΡΕΑ ΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΙΤΕ.

(απαντήσεις που δόθηκαν από τους ερωτώμενους)

Δρώντες	Πόροι
1. Πολίτες	Οι πολίτες είναι συνεργάσιμοι,

⁵³ Στο Παράτημα

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

	έχοντας κατανόηση και υπομονή στη χρονική διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος. Καθώς και με τη συμμετοχή τους στο πρόγραμμα (π.χ. ανακαίνιση μαγαζιού)
2. Δήμος Αρταίων	Υλοποιεί το πρόγραμμα σε συνεργασία με τους πολίτες και ιδιώτες, απασχολώντας εξειδικευμένο προσωπικό (ελάχιστα τα άτομα), με αξιοπιστία και πληροφόρηση.
3. Επιμελητήριο του Νομού Άρτας	Οι πολίτες νιώθουν αξιοπιστία γι' αυτό. Καθώς και ότι ελέγχει της διαδικασίες.
4. Σύλλογος Α.Μ.Ε.Α του Νομού Άρτας	Συμμετέχει στο πρόγραμμα για την κατασκευή έργου.
5. Δ.Ε.Υ.Α.Α.	Υλοποίηση μέρος του προγράμματος και των έργων
6. Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Άρτας	Βοηθά στην υλοποίηση του προγράμματος και των έργων.
7. Σύλλογος Πραμμαντιωτών	Συμμετέχει στην υλοποίηση και στην πληροφόρηση των πολιτών.

3. Θα μπορούσατε να επισημάνετε την σημασία των συνολικών παραπάνω πόρων για τους άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία; (Αφήστε κενό στο δικό σας)

Δρών	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Σχετικά σημαντικό	Πολύ σημαντικό	Πάρα πολύ σημαντικό
Οι δικόι μου πόροι είναι για τους άλλους συμμετέχοντες :	/	5	5	25	60
Οι πόροι του 1 είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	/	/	2	6	22
Οι πόροι του 2 είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	2	3	10	15	40
Οι πόροι του 3 είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	/	/	12	18	70
Οι πόροι του 4 είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	/	3	6	25	66
Οι πόροι της 5 είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	1	2	2	15	80
Οι πόροι της 6 είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	2	5	16	18	65
Οι πόροι του 7 είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	6	5	29	28	34

4. Παρακαλώ να προσδιορίσετε τους στόχους ή τους σκοπούς που εσείς (ή η οργάνωση σας) θελήσατε (θα επιθυμούσατε) να επιτύχετε στην συγκεκριμένη περίπτωση:

Ως κυριότερος στόχος και σκοπός που αναφέρετε από τους ερωτώμενους είναι η επιδίωξη αναβάθμισης τις υποανάπτυκτης (επιλεγμένης) περιοχής η οποία θα

συμβάλει στην

στην ανάδειξη της καθώς και στην κοινωνική και οικονομική αναβάθμιση της πόλης.

5. Παρακαλώ να προσδιορίσετε εάν συμμετέχετε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ως:

70 μεμονωμένος πολίτης Παρακαλώ πηγαίνατε στην ερώτηση 25

1 εκπρόσωπος ιδιωτικού τομέα Παρακαλώ πηγαίνατε στην ερώτηση 25

30 εκπρόσωπος δημόσιου φορέα Παρακαλώ πηγαίνατε στην ερώτηση 6.Α

1 εκπρόσωπος οργανώσεων (π.χ φιλανθρωπική οργάνωση, συνδικαλιστική οργάνωση (κτλ) Παρακαλώ πηγαίνατε στην ερώτηση 7.Α

6.Α Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις για το ρόλο που οι δημόσιοι φορείς θα πρέπει να διαδραματίζουν στις πολιτικές διαδικασίες. Παρακαλώ να επισημάνετε πως εσείς, ως εκπρόσωπος του φορέα σας θα πρέπει να δραστηριοποιηστείτε. Σε ποιο βαθμό προτιμάτε το ρόλο α ή β;

	α		Προτιμώ α και β			β	
	προτιμώ	Σαφώς Προτιμώ	Περισσότερο α	Εξίσου	Περισσότερο β	προτιμώ	Σαφώς Προτιμώ
α. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να δραστηριοποιηθείς βάσει ενός ευδιάκριτου οράματος του φορέα μας για το μέλλον της πόλης.	☐	☐	5	18	7	☐	☐
β. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να δραστηριοποιηθείς βάσει ενός οράματος για το μέλλον της πόλης το οποίο αναπτύσσεται μέσα από διάλογο και συνεργασία με διάφορους φορείς της τοπικής							

κοινωνίας.							
α. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να επικεντρωθώ στην εφαρμογή των τοπικών πολιτικών βάσει των πόρων του φορέα μου. β. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να διαθέτω χρόνο στην κινητοποίηση και στήριξη της τοπικής κοινωνίας και των τοπικών πόρων για την υλοποίηση των τοπικών πολιτικών.	☐	☐	8	15	7	☐	☐
α. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, δεν θα πρέπει να συμβιβάζομαι προφυλάσσοντας έτσι την θέση της τοπικής πολιτικής ηγεσίας. β. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να προσπαθήσω για την επίτευξη ευρείας συναίνεσης ακόμα και εις βάρος της λήψης αποφάσεων για δράση.	☐	☐	9	9	12	☐	☐

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

α. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να τον εκπροσωπώ αποκλειστικά. β. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να εκπροσωπώ τη πόλη συνολικά.	6	2	3	9	5	3	2
α. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να ενισχύω και να συμμετέχω στις τοπικές συνεργασίες και στα δίκτυα. β. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να επικεντρώνομαι στο ρόλο μου ως εκπρόσωπος της διοίκησης.	6	□	4	12	2	6	□

6B. Και σχετικά με άλλες πλευρές του ρόλου του **φορέα σας**, πόσο σημαντικό θεωρείτε ότι είναι :

	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Σχετικά σημαντικό	Πολύ σημαντικό	Πάρα πολύ σημαντικό
Ως δημόσιος φορέας, θα πρέπει να μεριμνούμε για την επίλυση των τοπικών προβλημάτων.	□	□	2	3	25
Ως δημόσιος φορέας, θα πρέπει να φροντίζουμε για την διαφάνεια στην λήψη αποφάσεων και να καθιστούμε πολιτικά υπόλογους τους αρμόδιους των αποφάσεων.	□	□	2	4	24
Ως δημόσιος	1	2	3	6	18

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

φορέας, θα πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι η τοπική κοινωνία εκφράζει άμεσα την άποψη της για τις κυριότερες τοπικές πολιτικές.					
---	--	--	--	--	--

7.A Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις για το ρόλο που **οργανώσεις** σαν τις δικές σας θα πρέπει να διαδραματίζουν στις πολιτικές διαδικασίες. Παρακαλώ να επισημάνετε πως **εσείς**, ως εκπρόσωπος του οργανισμού σας θα πρέπει να δραστηριοποιήστε. Σε ποιο βαθμό προτιμάτε το ρόλο α ή β :

	α		Προτιμώ α και β			β	
	Σαφώς προτιμώ	Προτιμώ	Περισσότερο α	Εξίσου	Περισσότερο β	Σαφώς προτιμώ	Προτιμώ
α. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, δεν θα πρέπει να εμπλέκομαι με την πολιτική. β. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, θα πρέπει να συμμετέχω ενεργά στην διαμόρφωση της τοπικής πολιτικής ατζέντας και στη λήψη σημαντικών τοπικών αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
α. Από τη στιγμή λήψης αποφάσεων για σημαντικές πολιτικές, ο οργανισμός μου θα περιοριστεί στο σεβασμό των αποφάσεων	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

<p>και στην τήρηση των τοπικών αρχών. β. Από τη στιγμή λήψης αποφάσεων για σημαντικές πολιτικές, ο οργανισμός μου θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά σε κοινές προσπάθειες με την δημοτική αρχή για την υλοποίηση αποτελεσματικών τοπικών πολιτικών.</p>							
<p>α. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, θα πρέπει να συσπειρώνομαι για τη δημιουργία μιας πλειοψηφίας που θα στηρίζει τις απόψεις μου. β. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, θα πρέπει να προσπαθήσω για την επίτευξη ευρείας συναίνεσης ακόμα και εις βάρος της λήψης αποφάσεων για δράση.</p>	□	□	□	□	□	□	□
<p>α. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού</p>							

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

μου, θα πρέπει να επιδιώκω μόνο τα συμφέροντα του οργανισμού μου. β, Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, θα πρέπει να λάβω υπόψη το συμφέρον της πόλης συνολικά.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
---	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

7B. Και σχετικά με άλλες πλευρές του ρόλου της **οργάνωσή σας**, πόσο σημαντικό θεωρείτε ότι είναι:

	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Σχετικά σημαντικό	Πολύ σημαντικό	Πάρα πολύ σημαντικό
Ο οργανισμός μου θα πρέπει να συμβάλει στην επίλυση των τοπικών προβλημάτων χρησιμοποιώντας τους δικούς του πόρους	☐	☐	☐	☐	☐
Ο οργανισμός μου θα πρέπει να πληροφορείται για τις τοπικές αποφάσεις και να καθιστά πολιτικά υπόλογους τους αρμόδιους των αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐
Ο οργανισμός μου θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά στην λήψη τοπικών αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐

8. Διαφορετικοί δρώντες μπορεί να παίξουν διαφορετικούς ρόλους στις πολιτικές διαδικασίες (Σχεδιασμός, λήψη αποφάσεων, επιμέρους δράσεις της υλοποίησης). Παρακαλώ επισημάνετε, σύμφωνα με την άποψή σας, ποιος ρόλος είναι προτιμότερος για κάθε δρώντα στη συγκεκριμένη πολιτική:

Δρών	Προτίμηση ρόλου
------	-----------------

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

1. Πολίτες	Ένταξή τους (μερικών) στο πρόγραμμα και υλοποίηση αυτού. Συμμετοχή αυτών
2. Δήμος Αρταίων	Συντονίζει το έργο και έχει τη συνολική ευθύνη για την ομαλή και γρήγορη υλοποίηση του προγράμματος.
3. Επιμελητήριο του Νομού Άρτας	Έχει την ευθύνη του σχεδιασμού και της παρακολούθησης των έργων.
4. Σύλλογος Α.Μ.Ε.Α του Νομού Άρτας	Είναι υπεύθυνος για τον σχεδιασμό – παρακολούθηση στην υλοποίησης και ανάπτυξης των κοινωνικών υπηρεσιών
5. Δ.Ε.Υ.Α.Α.	Κατασκευή – παρακολούθηση έργων: ύδρευσης και αποχέτευσης
6. Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Άρτας	Κατασκευή – υλοποίηση έργων
7. Σύλλογος Πραμμαντιωτών	Συμμετοχή στην υλοποίηση κοινωνικών υπηρεσιών.

Η συμπεριφορά των δρώντων στη διάρκεια του προγράμματος «Βαλαώρα»

9. . Μέχρι ποιου σημείου οι παρακάτω συμμετέχοντες επηρέασαν τις αποφάσεις σας στο συγκεκριμένο υποέργο : (**αποφάσεις**)

Συμμετέχοντες	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
1. Πολίτες	☐	1	5	11	13
2. Δήμος Αρταίων	☐	☐	☐	☐	☐
3. Επιμελητήριο του Νομού Άρτας	☐	☐	☐	☐	☐
4. Σύλλογος Α.Μ.Ε.Α του Νομού Άρτας	☐	3	6	9	12
5. Δ.Ε.Υ.Α.Α.	☐	☐	☐	☐	☐
6. Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Άρτας	☐	☐	☐	☐	☐
7. Σύλλογος Πραμμαντιωτών	☐	6	8	7	9

10. . Μέχρι ποιου σημείου οι παρακάτω συμμετέχοντες θεωρείτε ότι θα επηρεάσουν το αποτέλεσμα στο συγκεκριμένο πρόγραμμα :

Συμμετέχοντες	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
1. Πολίτες	☐	4	11	25	60
2. Δήμος Αρταίων	☐	7	9	26	58
3. Επιμελητήριο του Νομού Άρτας	☐	14	15	17	35
4. Σύλλογος Α.Μ.Ε.Α του Νομού Άρτας	☐	13	17	21	26
5. Δ.Ε.Υ.Α.Α.	☐	☐	7	28	65
6. Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Άρτας	☐	6	3	32	59
7. Σύλλογος Πραμμαντιωτών	☐	36	23	16	13

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

11. . Για τους τρεις πιο σημαντικούς συμμετέχοντες (όπως προσδιορίστηκαν από εσάς), σε ποιους πόρους στηρίχθηκε η επιρροή τους;

1. Συμμετέχων: ..Δήμος Αρταίων.....

Πόροι :...Συντονιστής του προγράμματος, υπεύθυνος για αυτό....

2. Συμμετέχων: .. Πολίτες.....

Πόροι ...άποψη και κριτική, άμεση συμμετοχή στο πρόγραμμα.....

3. Συμμετέχων:.. Δ.Ε.Υ.Α.Α.....

Πόροι :... Κατασκευή – παρακολούθηση έργων: ύδρευσης και αποχέτευσης.....

12. . Σε ποιο βαθμό επιτύχατε τους στόχους ή τους σκοπούς σας στη διαδικασία του προγράμματος:

	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Ολοκληρωτικά
Πέτυχα τους σκοπούς μου	☐	☐	13	28	59

13. . Πως οι δημόσιοι φορείς δραστηριοποιούνται στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι:

	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
Δραστηριοποιείται βάσει ενός ευδιάκριτου προσωπικού οράματος για το μέλλον της πόλης.	11	9	10	25	45
Δραστηριοποιείται βάσει οράματος για το μέλλον της πόλης το οποίο αναπτύχθηκε μέσα από στενό διάλογο και συνεργασία με διάφορους τομείς της τοπικής κοινωνίας.	1	10	28	22	39
Επικεντρώνεται στην υλοποίηση των τοπικών πολιτικών χρησιμοποιώντας τους δικούς του πόρους.	6	22	28	23	21
Διαθέτει το χρόνο του στην κινητοποίηση και στήριξη της τοπικής κοινωνίας και των τοπικών πόρων για την υλοποίηση των τοπικών πολιτικών.	12	22	21	22	23
Προφυλάσσει την επιθυμία της πλειοψηφίας των πολιτών της τοπικής κοινωνίας χωρίς να συμβιβάζεται.	13	32	32	11	12
Επιδιώκει τη δημιουργία μιας ευρείας συναίνεσης.	10	29	30	16	15
Λειτουργεί ως εκπρόσωπος του φορέα του.	1	10	22	28	39
Εκπροσωπεί τη πόλη συνολικά.	7	7	25	33	28
Ενισχύει και συμμετέχει ενεργά στις τοπικές συνεργασίες και στα δίκτυα.	6	12	21	27	34
Επικεντρώνεται στο ρόλο του ως εκπρόσωπος της δημόσιας διοίκησης.	14	15	29	22	20
Ενδιαφέρεται για την επίλυση των τοπικών προβλημάτων.	4	17	25	25	29

Ενδιαφέρεται για τη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων και καθιστά τους υπεύθυνους των αποφάσεων πολιτικά υπόλογους.	3	7	29	28	33
Εξασφαλίζει ότι η τοπική κοινωνία εκφράζει άμεσα την άποψη της για τις κυριότερες τοπικές πολιτικές.	7	11	21	26	35

14. . Πως οι πολίτες δραστηριοποιούνται στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος; Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι :

	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
Εμμένουν στο ρόλο τους σχετικά με την εκλογή των τοπικών ηγετών και καθιστούν αυτούς εκλογικά υπόλογους.	8	10	10	22	50
Συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της τοπικής πολιτικής ατζέντας και στη λήψη σημαντικών τοπικών αποφάσεων.	2	10	8	20	60
Από τη στιγμή λήψης αποφάσεων σημαντικών πολιτικών, σέβονται πιστά τις αποφάσεις και υπακούουν στους τοπικούς κανόνες και αρχές.	15	7	18	10	50
Συμμετέχουν ενεργά στις κοινές προσπάθειες με την δημοτική αρχή για την υλοποίηση αποτελεσματικών τοπικών πολιτικών.	2	14	8	61	15
Συσπειρώνονται για τη δημιουργία μιας πλειοψηφίας που θα στηρίζει τις απόψεις τους.	7	15	38	15	25
Επιδιώκουν τη δημιουργία μιας ευρείας συναίνεσης.	□	5	43	19	33
Επιδιώκουν τα δικά τους συμφέροντα.	2	4	6	8	80
Λαμβάνουν υπόψη το συνολικό συμφέρον της πόλης.	2	3	5	30	60
Πληροφορούνται για τις τοπικές αποφάσεις και καθιστούν πολιτικά υπόλογους τους αρμόδιους των αποφάσεων.	13	11	16	25	35

15. . Πως ο ιδιωτικός τομέας δραστηριοποιείται στη περίπτωση συγκεκριμένου προγράμματος;

Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι :

	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
Εμμένουν στο ρόλο τους για την δημιουργία κερδών και δεν εμπλέκονται με την πολιτική.	10	1	28	32	29
Συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της τοπικής πολιτικής ατζέντας και στη	1	8	18	28	45

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

λήψη σημαντικών τοπικών αποφάσεων.					
Από τη στιγμή της λήψης σημαντικών αποφάσεων, σέβονται πιστά τις αποφάσεις και υπακούουν στους τοπικούς κανόνες και αρχές.	5	9	23	12	51
Συμμετέχουν ενεργά στις κοινές προσπάθειες με την δημοτική αρχή για την υλοποίηση αποτελεσματικών τοπικών πολιτικών.	6	13	29	36	16
Συσπειρώνονται για τη δημιουργία μιας πλειοψηφίας που θα υποστηρίξει τις αποφάσεις τους.	28	26	19	15	12
Επιδιώκουν τη δημιουργία μιας ευρείας συναίνεσης.	12	11	29	27	21
Επιδιώκουν τα δικά τους συμφέροντα.	☐	5	7	12	76
Λαμβάνουν υπόψη το συνολικό συμφέρον της πόλης.	☐	9	19	51	21

16. . Πως οι εκπρόσωποι άλλων οργανώσεων λειτουργούν στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος; Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι :

	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
Εμμένουν στο δικό τους ρόλο και δεν εμπλέκονται με την πολιτική.	8	18	41	18	15
Συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της τοπικής πολιτικής ατζέντας και στη λήψη σημαντικών τοπικών αποφάσεων.	14	18	28	19	21
Από τη στιγμή της λήψης αποφάσεων για σημαντικές πολιτικές, σέβονται πιστά τις αποφάσεις και υπακούουν στους τοπικούς κανόνες και αρχές.	☐	4	6	20	70
Συμμετέχουν ενεργά στις κοινές προσπάθειες με την δημοτική αρχή για την υλοποίηση αποτελεσματικών τοπικών πολιτικών.	4	9	18	50	19
Συσπειρώνονται για τη δημιουργία μιας πλειοψηφίας που θα στηρίξει τις απόψεις τους.	45	19	16	9	11
Επιδιώκουν τη δημιουργία μιας ευρείας συναίνεσης.	38	17	24	8	13
Επιδιώκουν τα δικά τους συμφέροντα.	☐	3	11	19	67
Λαμβάνουν υπόψη το συνολικό συμφέρον της πόλης.	3	22	23	26	26

17. . Πως εσείς λειτουργείτε στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος; Παρακαλώ να επισημάνετε τους ποιο σημαντικούς ρόλους που υιοθετήσατε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

---

18. . Παρακαλώ να χαρακτηρίσετε το ρόλο των εκπροσώπων διαφορετικών συμφερόντων στο σχεδιασμό αυτού του προγράμματος:

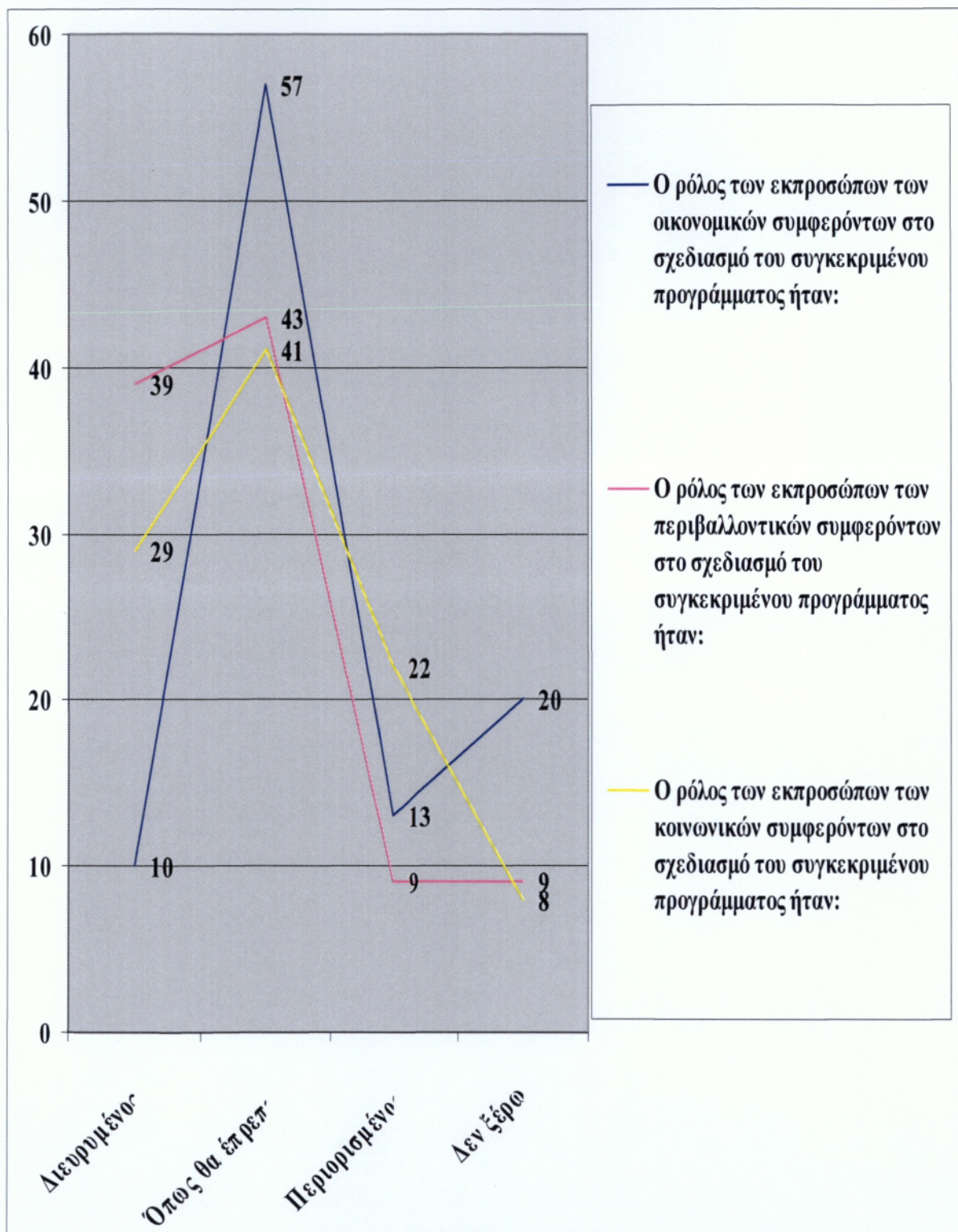
	Διευρυμένος	Όπως θα έπρεπε	Περιορισμένος	Δεν ξέρω
Ο ρόλος των εκπροσώπων των οικονομικών συμφερόντων στο σχεδιασμό του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν:	10	57	13	20
Ο ρόλος των εκπροσώπων των περιβαλλοντικών συμφερόντων στο σχεδιασμό του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν:	39	43	9	9
Ο ρόλος των εκπροσώπων των κοινωνικών συμφερόντων στο σχεδιασμό του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν:	29	41	22	8

**Παρουσίαση αποτελεσμάτων Ερωτηματολογίου (σε
διαγράμματα)**⁵⁴

⁵⁴ Οι κλειστού τύπου ερωτήσεις.

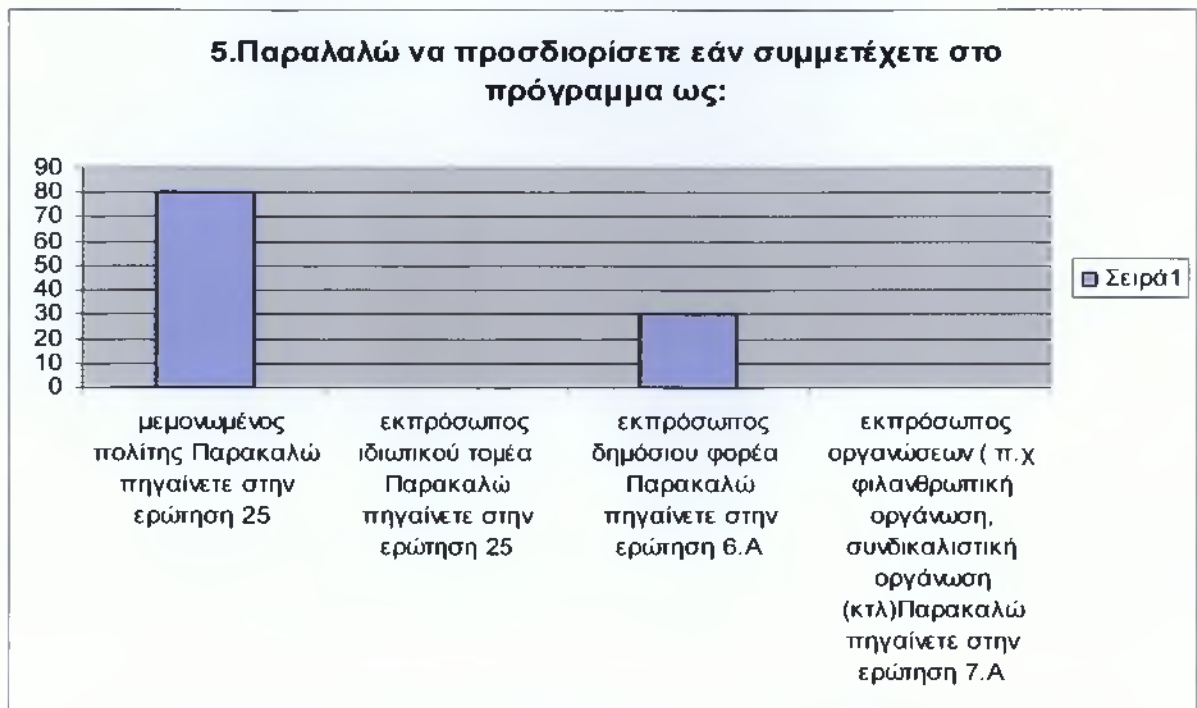
Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

3. Θα μπορούσατε να επισημάνετε την σημασία των συνολικών παραπάνω πόρων για τους άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία; (Αφήστε κενό στο δικό σας)

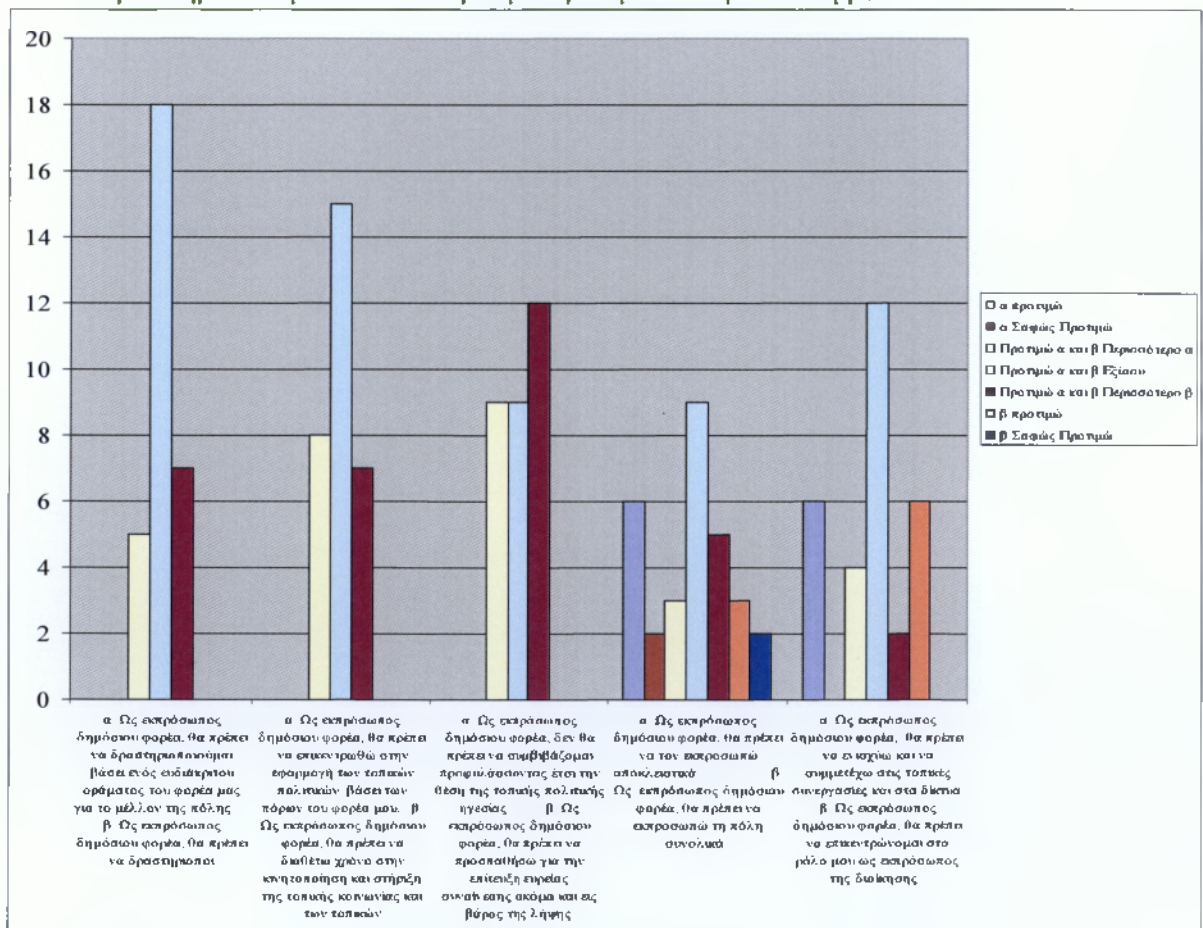

5. Παρακαλώ να προσδιορίσετε εάν συμμετέχετε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ως:

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

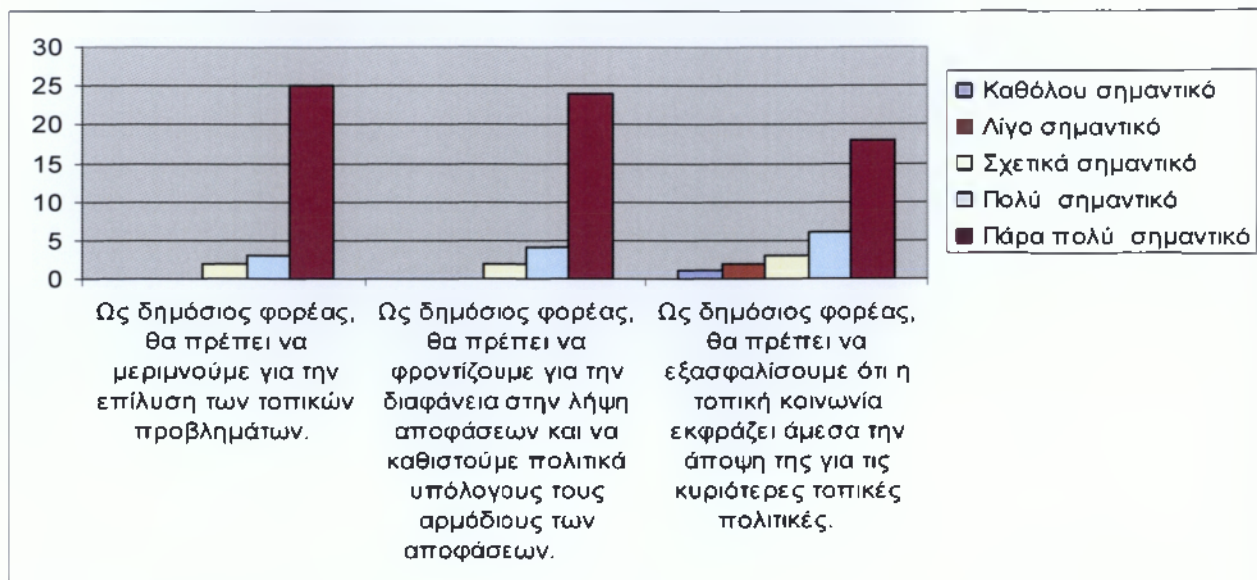

6.A Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις για το ρόλο που οι δημόσιοι φορείς θα πρέπει να διαδραματίζουν στις πολιτικές διαδικασίες. Παρακαλώ να επισημάνετε πως εσείς, ως εκπρόσωπος του φορέα σας θα πρέπει να δραστηριοποιηστείτε. Σε ποιο βαθμό προτιμάτε το ρόλο α ή β;

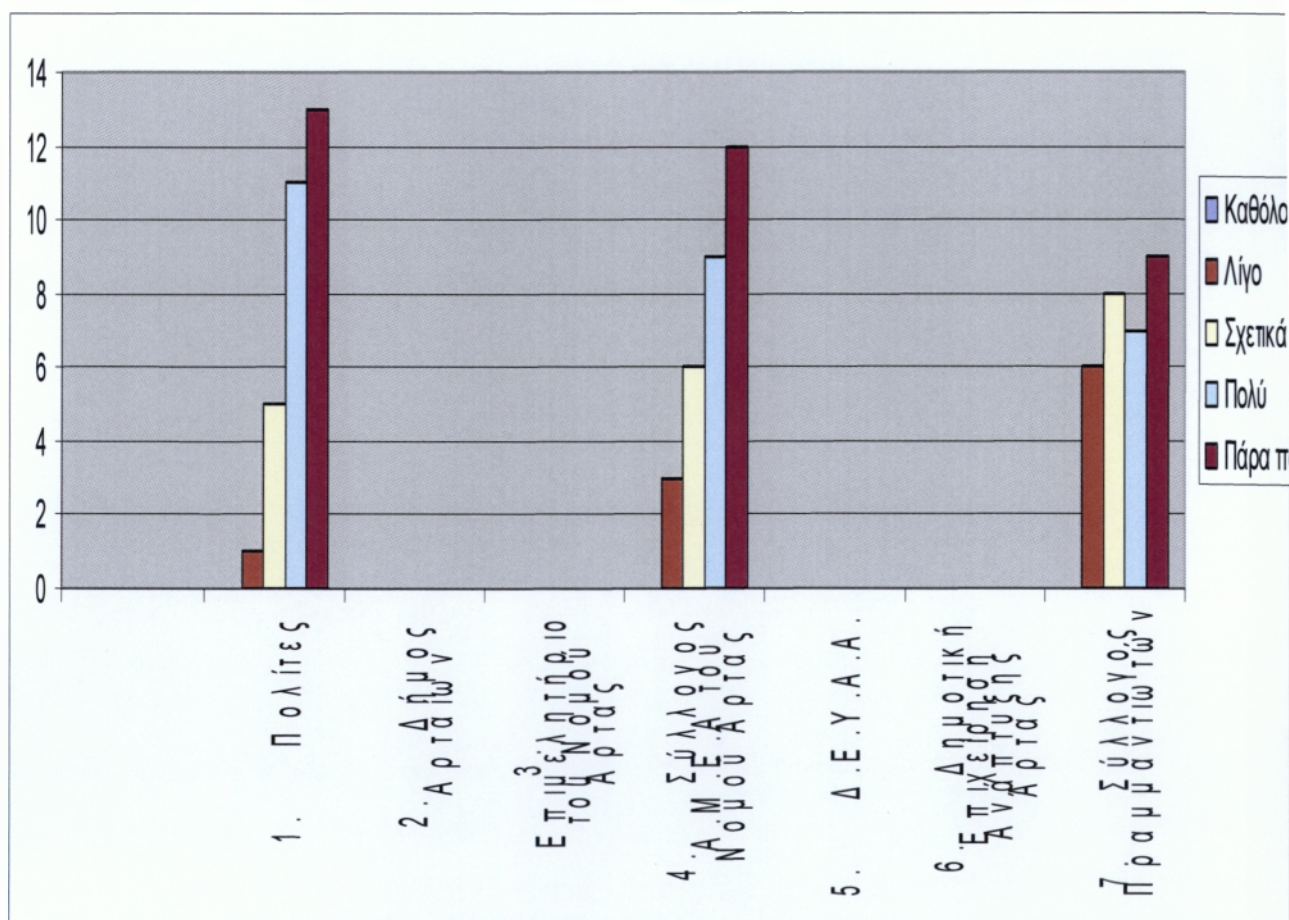
6B. Και σχετικά με άλλες πλευρές του ρόλου του φορέα σας, πόσο σημαντικό θεωρείτε ότι είναι :

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

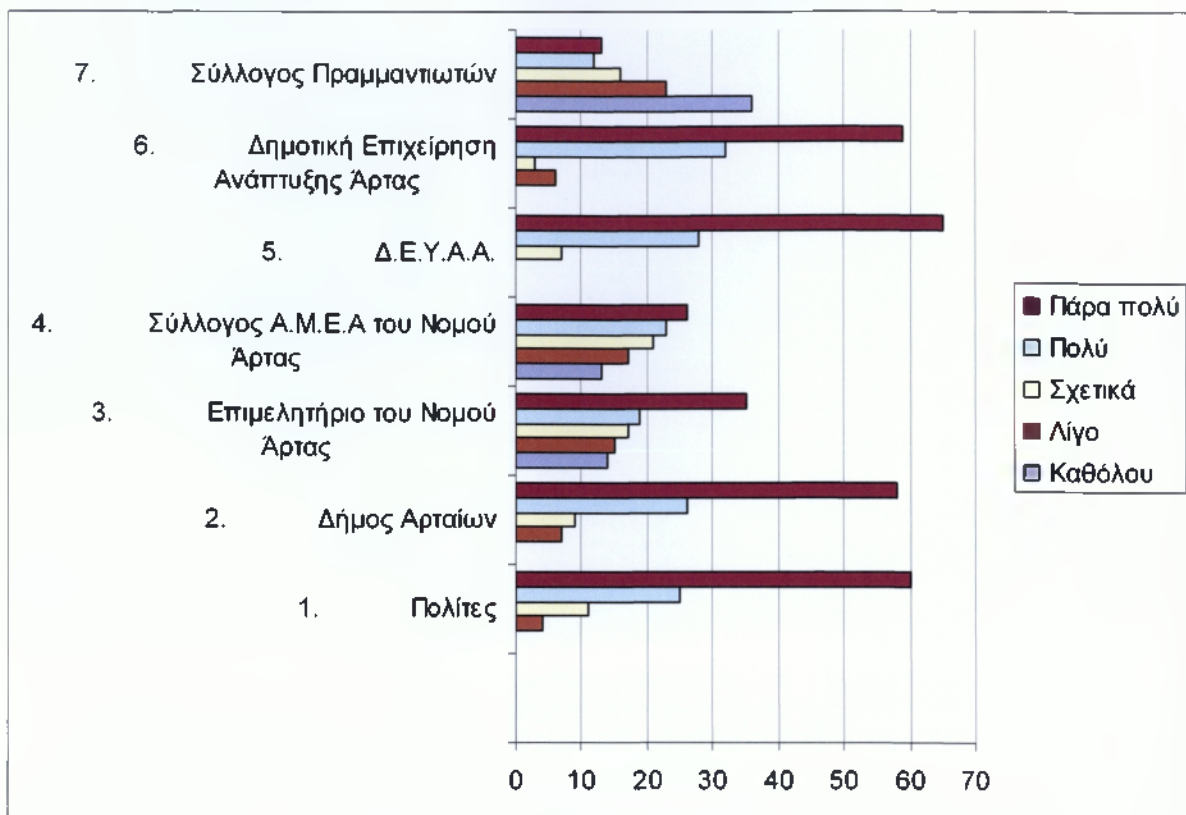
Η συμπεριφορά των δρώντων στη διάρκεια του προγράμματος «Βαλαώρα»

9. Μέχρι ποιου σημείου οι παρακάτω συμμετέχοντες επηρέασαν τις αποφάσεις σας στο συγκεκριμένο υποέργο : **(απαντούν)**

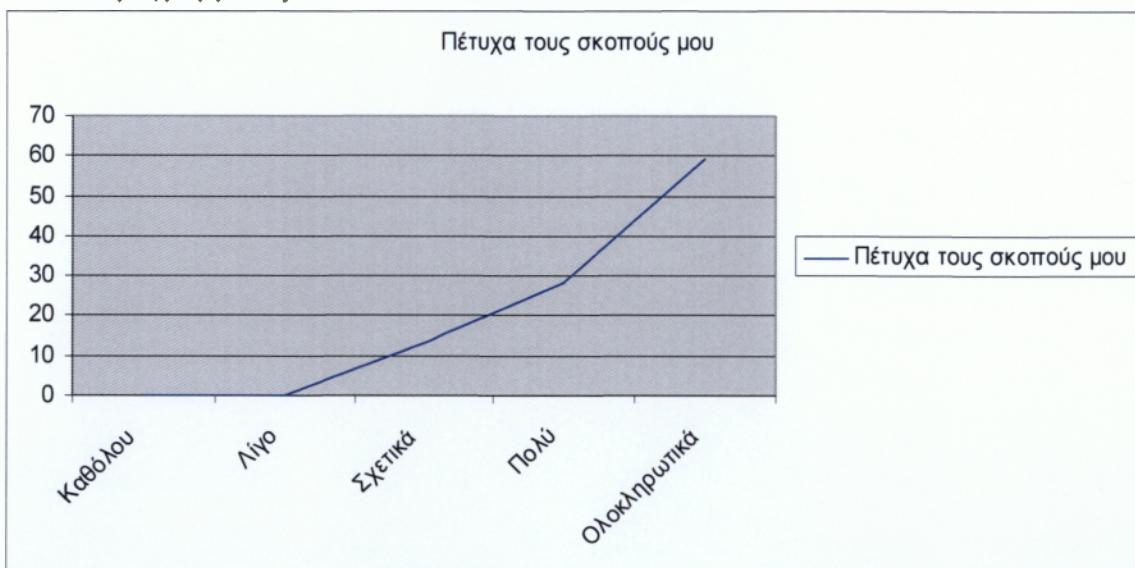

10. Μέχρι ποιου σημείου οι παρακάτω συμμετέχοντες θεωρείτε ότι θα επηρεάσουν το αποτέλεσμα στο συγκεκριμένο πρόγραμμα :

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

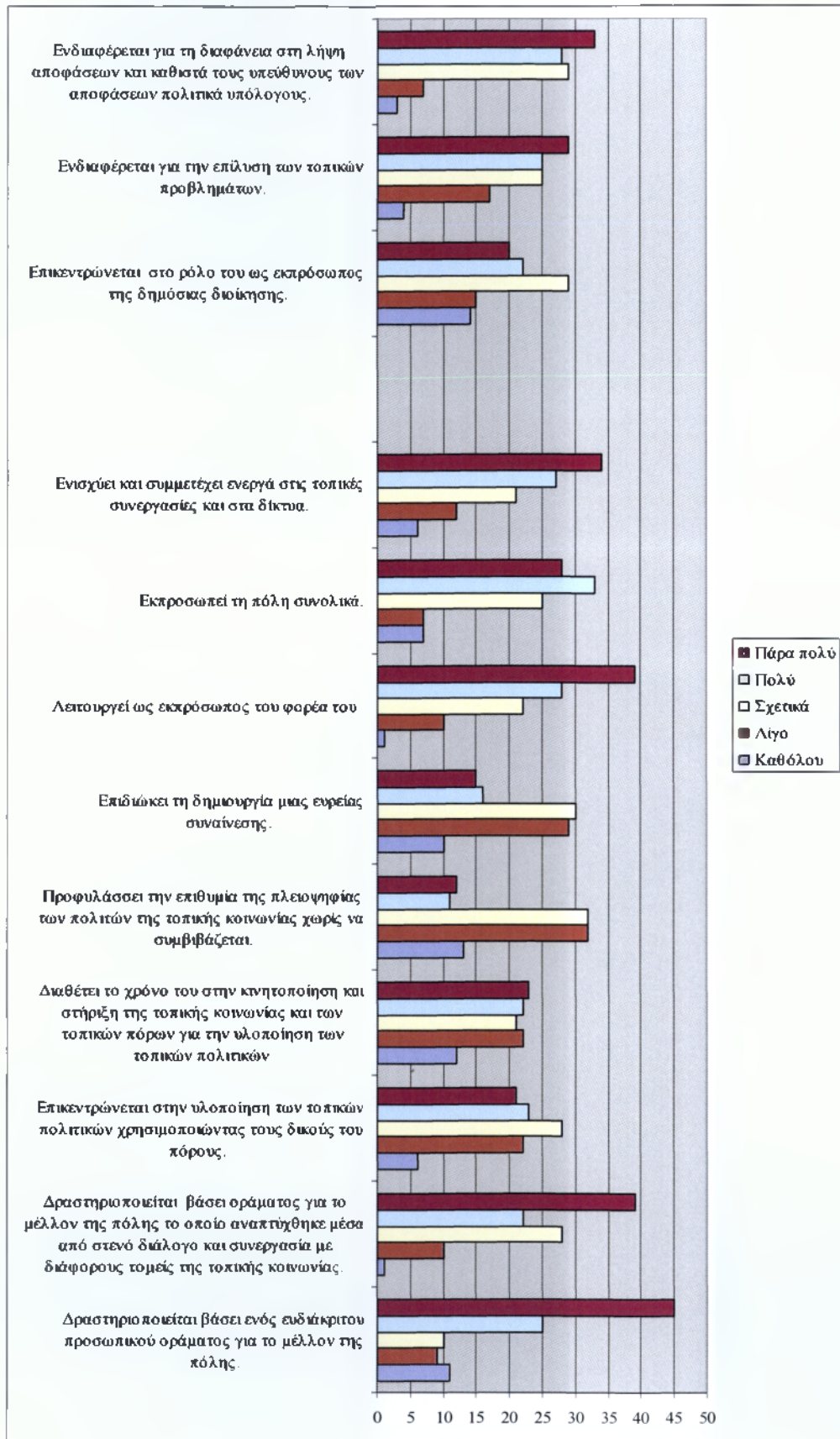

12. Σε ποιο βαθμό επιτύχατε τους στόχους ή τους σκοπούς σας στη διαδικασία του προγράμματος:

13. Πως οι δημόσιοι φορείς δραστηριοποιούνται στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι:

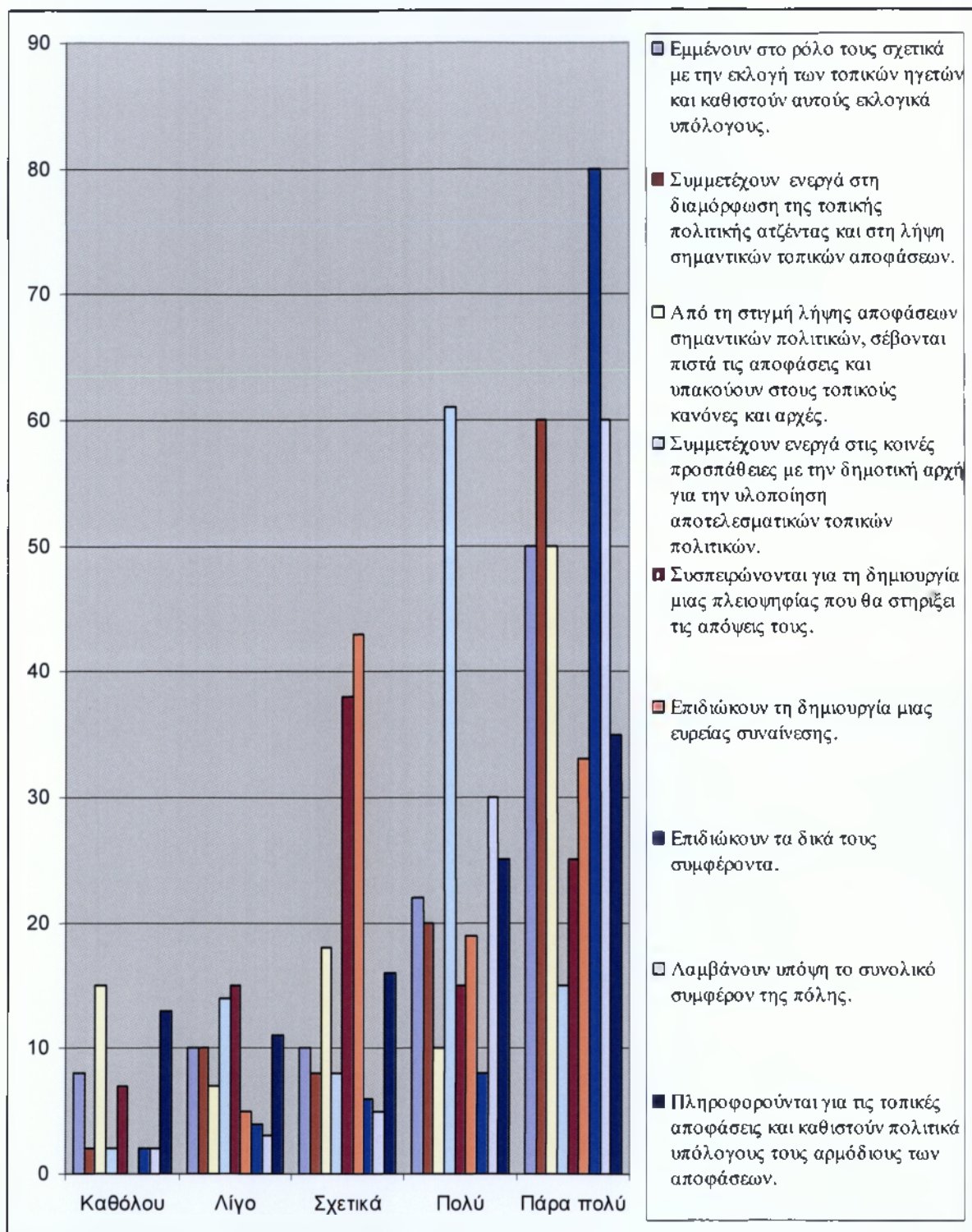
Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

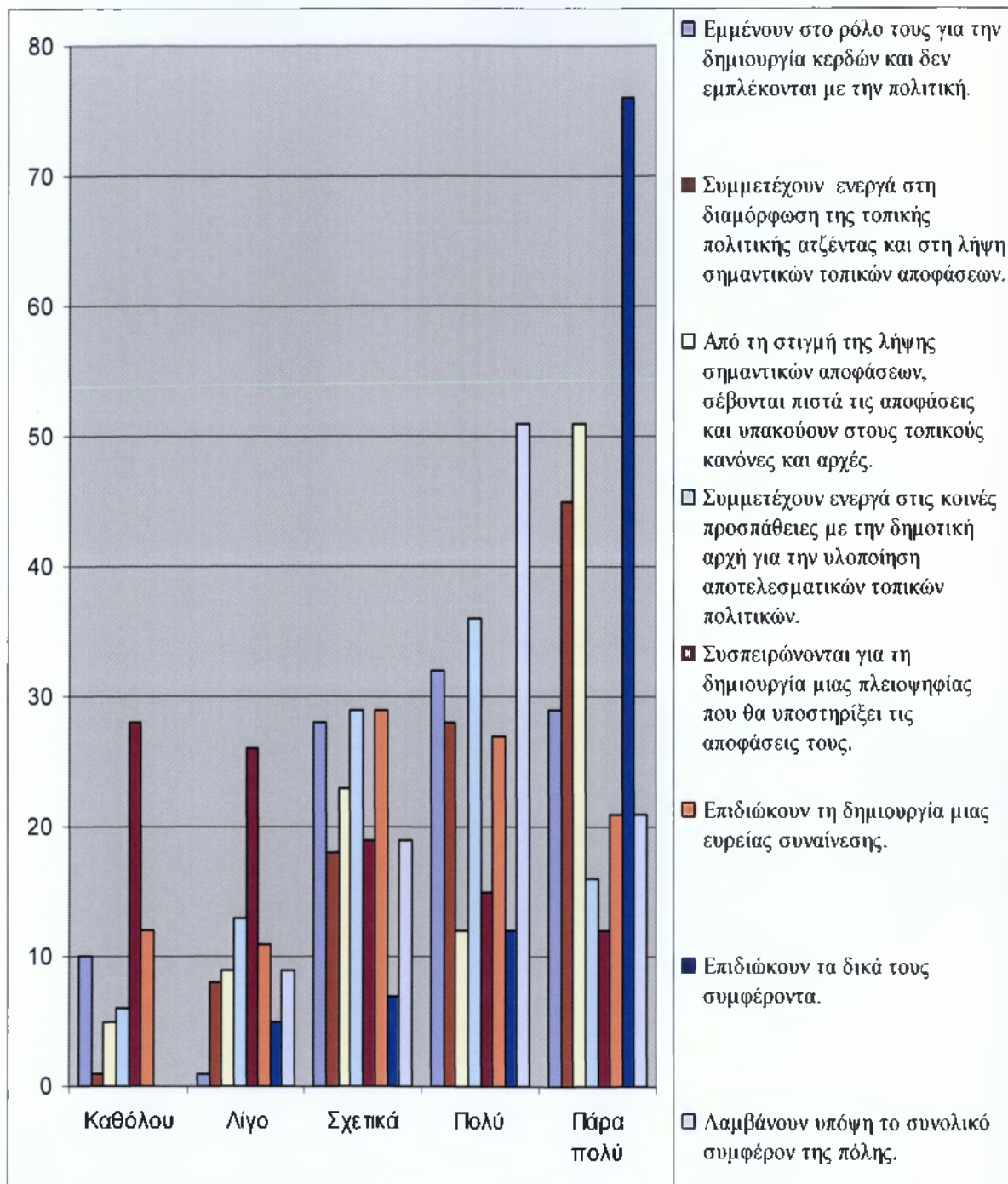
14. Πως οι πολίτες δραστηριοποιούνται στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος; Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι :

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

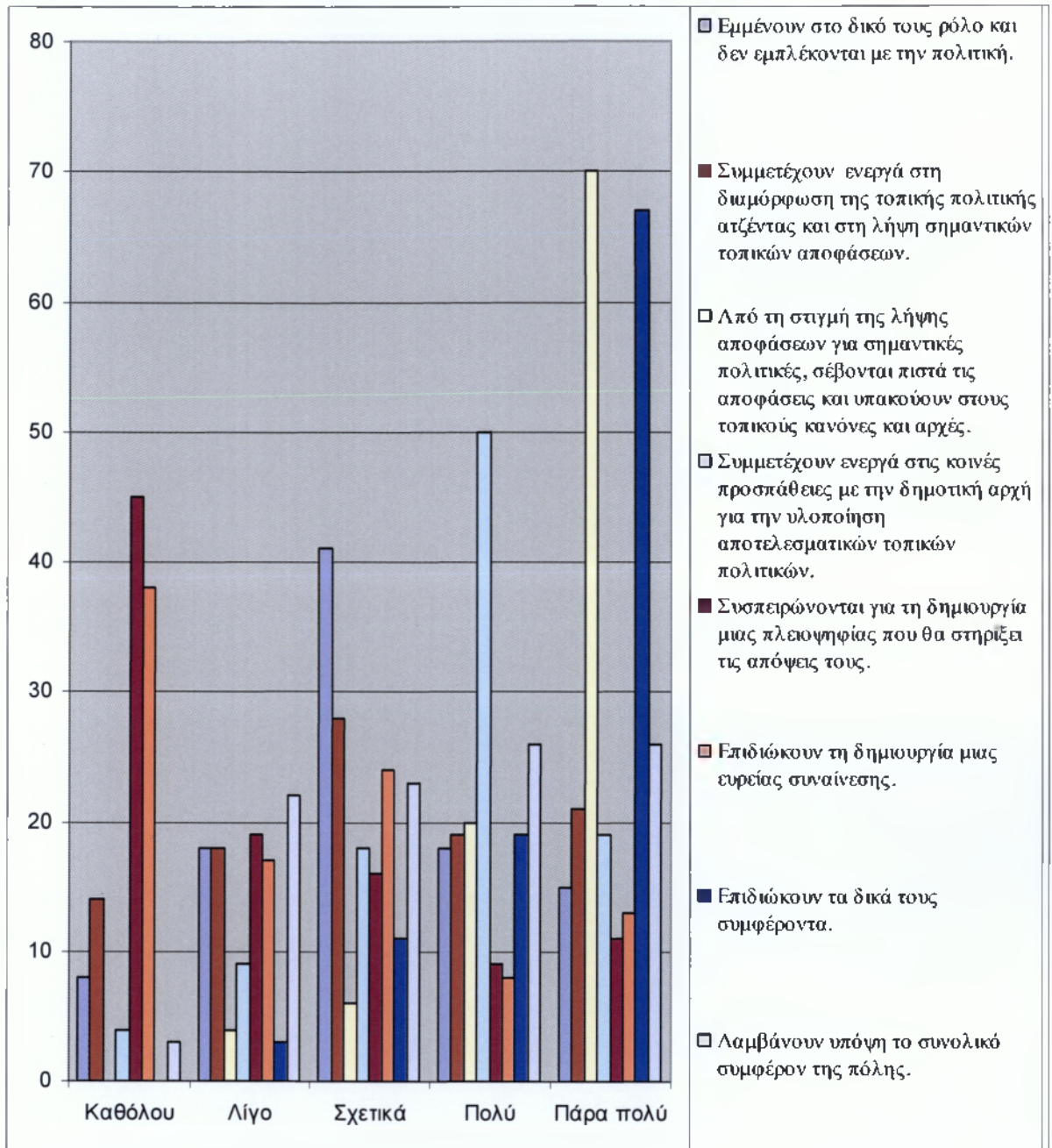

15. Πως ο ιδιωτικός τομέας δραστηριοποιείται στη περίπτωση συγκεκριμένου προγράμματος;

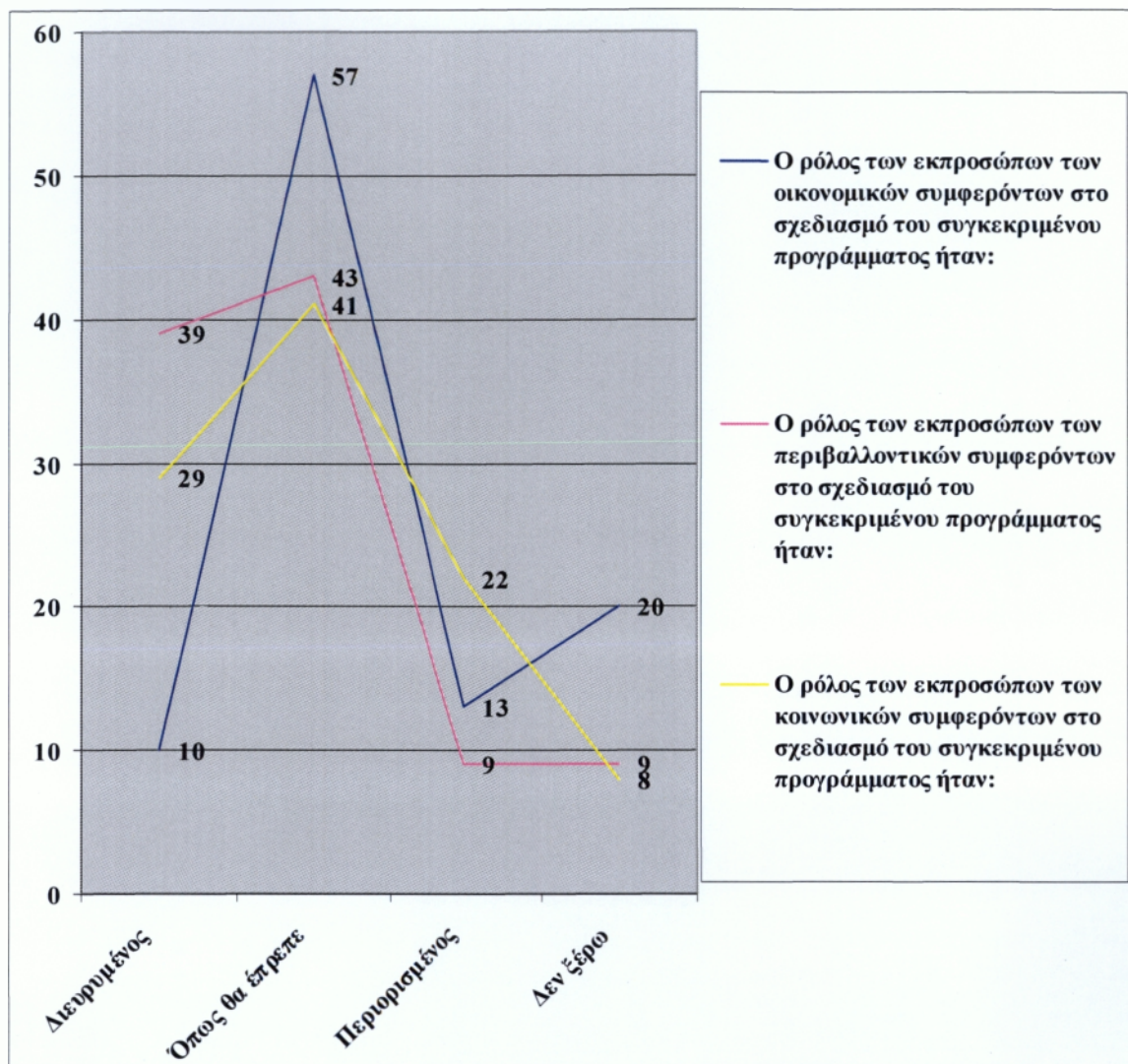
16. Πως οι εκπρόσωποι άλλων οργανώσεων λειτουργούν στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος;

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

19. Παρακαλώ να χαρακτηρίσετε το ρόλο των εκπροσώπων διαφορετικών συμφερόντων στο σχεδιασμό αυτού του προγράμματος:

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ –ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η περιφερειακή διάσταση του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης αποτελεί μια διαρκή πρόκληση για τις Ελληνικές Περιφέρειες. Αυτό συμβαίνει διότι καλούνται άμεσα όλες οι περιφέρειες να συνδράμουν στη συνολική ανάπτυξη της χώρας, μέσω της ιεράρχησης και της αξιολόγησης των αναγκών τους ώστε να αναδειχθούν τα, από οικονομική σκοπιά, σκόπιμα, ώριμα και επιλέξιμα έργα. Τα έργα αυτά νοούνται ως το μέσο επίτευξης ενός διττού στόχου. Αφενός της διαπεριφερειακής σύγκλισης και της σύγκλισης των Ελληνικών Περιφερειών και με άλλες Ευρωπαϊκές, και αφετέρου της άμβλυνσης των ενδοπεριφερειακών κοινωνικοοικονομικών ανισοτήτων.

Για την επιτυχία των στόχων των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, απαιτείται συγκροτημένη και σωστά οργανωμένη προσπάθει όλων των εμπλεκόμενων φορέων, από την Διαχειριστική Αρχή και τους Τελικούς Δικαιούχους έως και τις Υπηρεσίες επίβλεψης. Μείζονος σημασίας όμως, ως προς

αυτό, είναι η ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού που ασχολείται στους φορείς υλοποίησης, με τη δέουσα στελέχωσή τους.

Εκ πρώτης όψεως, τέτοιου είδους προβλήματα όπως μη οργάνωση ή άρτια στελέχωση του προσωπικού ήταν μηδαμινά έως ανύπαρκτα. Άλλωστε αν συνέτρεχαν τέτοιας φύσεως φαινόμενα, θα υπήρχε αδυναμία του Δήμου να ανταπεξέλθει στην εφαρμογή του προγράμματος. Ακόμα περισσότερο, δεν επρόκειτο καν αρχικά να εγκρινόταν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου 2000 – 2006 στα πλαίσια των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Αστικής Ανάπτυξης.

Ο Δήμος Άρτας, ήταν σε θέση από την αρχή, σε ετοιμότητα να παρέμβει, καθώς γνώριζε την περιοχή-στόχο- και το τι ακριβώς παρεμβάσεις χρειαζόταν να γίνουν, προτού ακόμη ανακοινωθούν οι προσκλήσεις ενδιαφέροντος από την Περιφέρεια για τη συμμετοχή στα μέτρα 2.3 – 2.4 που αφορούν την Ενίσχυση των Αστικών Υποδομών και Υπηρεσιών (Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης). Ως ένα πρόγραμμα πιλοτικό που είναι ολοκληρωμένου χαρακτήρα, οι διαδικασίες που έπρεπε να ακολουθηθούν δεν επρόκειτο να σαφώς να είναι ίδιες, αλλά σύνθετες. Η σύνταξη ενός πλήρους Επιχειρησιακού Σχεδίου, το οποίο θα έπρεπε να περιλαμβάνει λεπτομερείς πληροφορίες πάσης φύσεως, ήταν η μεγαλύτερη από τις υποχρεώσεις που επρόκειτο να αναλάβει κάθε Δήμος γενικότερα.

Θεωρώντας ότι ο Δήμος Αρταίων πετυχαίνει την έγκριση του Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης και τη συμμετοχή του στο πρόγραμμα των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων Αστικής Ανάπτυξης τοπικών ζωνών αστικών και ημιαστικών κέντρων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου 2000 – 2006, μπορούμε να συμπεράνουμε το εξής: Ως Δημόσια Υπηρεσία που είναι, έχει στην αρμοδιότητα του τη διοίκηση όλων των τοπικών υποθέσεων. Καταφέρνει στην προκειμένη περίπτωση, να προάγει τα κοινωνικά και οικονομικά συμφέροντα, καθώς και τα πολιτιστικά και πνευματικά ενδιαφέροντα των κατοίκων της Άρτας, πιο συγκεκριμένα της περιοχής «Βαλαώρα» με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, όπως ακριβώς ορίζεται και στις αρμοδιότητες των Δήμων από το Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα⁵⁵.

Σε γενικές γραμμές, δεν διαπιστώθηκαν προβλήματα ετοιμότητας, οργάνωσης και υλοποίησης στον εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου. Βέβαια παρά την οργάνωση ενός Δήμου, μπορεί να προκύψουν ανα πάσα στιγμή διαφορετικού είδους, προβλήματα, τα οποία μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την ομαλή λειτουργία και οργάνωση κατά τη διαδικασία υλοποίησης του Π.Ε.Π. και που μπορεί να αντιμετωπίζει ένας Δήμος γενικότερα και όχι αποκλειστικά και μόνο ο Δήμος της περιπτώσιολογικής έρευνας.

Παρακάτω αναφέρονται ορισμένα προβλήματα που πιθανότατα να προέκυψαν σε ορισμένους Δήμους. Τα προβλήματα αυτά προέκυψαν από συζητήσεις με υπαλλήλους του Δήμου, της Περιφέρειας και της Μονάδας Οργάνωσης & Διαχείρισης του Π.Ε.Π. Ηπείρου.

Προβλήματα κατά τη διαδικασία της υλοποίησης

Από την πραγματοποιηθείσα έρευνα και τις συζητήσεις που έγιναν επί του θέματος με τους υπαλλήλους το Δήμου Άρτας, που ασχολούνται με την εφαρμογή και υλοποίηση του προγράμματος.

1. Η εφαρμογή των νέων διαδικασιών ένταξης πράξεων μπορεί να αποδειχθεί χρονοβόρα.

⁵⁵ Άρθρο 75 Κώδικας Δήμων & κοινοτήτων Ν. 3377/2005

Αυτό προκύπτει αν ληφθεί υπόψη ότι η Μονάδας Οργάνωσης & Διαχείρισης προκήρυξε τα περισσότερα μέτρα με την διαδικασία της συγκριτικής αξιολόγησης. Πριν εκδοθούν οι Αποφάσεις Ένταξης, η διαδικασία της συγκριτικής αξιολόγησης απαιτεί την αξιολόγηση όλων των κατατεθειμένων προτάσεων και όχι μόνο των προτάσεων που αξιολογούμενες με την σειρά κατάθεσης κλείνουν τον προϋπολογισμό της προκήρυξης, όπως συμβαίνει με την άμεση αξιολόγηση. Πράγμα που μπορεί να αποδειχθεί εξαιρετικά χρονοβόρο σε περίπτωση σφαλμάτων επί του κατατεθειμένου Επιχειρησιακού Σχεδίου, και θέλουν να προλάβουν τις προθεσμίες οι Φορείς Υλοποίησης. Στην περίπτωση της άμεσης αξιολόγησης οι προτάσεις αξιολογούνται αμέσως μετά την υποβολή τους και με τη σειρά της υποβολής, δηλ. τηρώντας την προτεραιότητα των προτάσεων που κατατίθεται, σύμφωνα με το πρωτόκολλο εισαγωγής τους στη Μ.Ο.Δ.

2. Οι Φορείς δεν έχουν ακόμη αφομοίωση τις νέες συνθήκες ένταξης στα Προγράμματα.

Σαν αποτέλεσμα οι προτάσεις τους θα μπορέσουν να έχουν σοβαρές ελλείψεις τις οποίες θα καλούνται από την Ε.Υ.Δ. να συμπληρώσουν, με αποτέλεσμα καθυστέρησης στην διαδικασία ένταξης. Σε αυτήν την περίπτωση, ο Δήμος Άρτας αποδείχθηκε καλά προετοιμασμένος.

Προβλήματα επί της τρέχουσας εικόνας υλοποίησης του Π.Ε.Π Ηπείρου

Τα γενικότερα συμπεράσματα και προβλήματα που σκιαγραφούν σημαντικές πτυχές της τρέχουσας εικόνας υλοποίησης του Π.Ε.Π Ηπείρου, όπως προέκυψαν και από την πραγματοποιηθείσα (μέσω e-mail) επικοινωνία με τον κ. Ντέμο Νικόλαο. Της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του Π.Ε.Π. Ηπείρου, μπορούν να συνοψισθούν:

1. Υπάρχει προθυμία των φορέων – Τελικών Δικαιούχων να δεχθούν έλεγχο.
2. Ταυτόχρονα υπάρχει έλλειμμα πληροφόρησης τους σχετικά με τις διαδικασίες υλοποίησης Πράξεων στο Γ' ΚΠΣ, αλλά και μεγάλο ενδιαφέρον για ενημέρωση από τα στελέχη της Υπηρεσίας Διαχείρισης.
3. Βάση των σχετικών πορισμάτων της Διαχειριστικής Αρχής, όλοι οι ελεγχθέντες Τελικοί δικαιούχοι διαθέτουν αυτόνομες και σχετικά επαρκώς οργανωμένες Τεχνικές Υπηρεσίες.
4. Αντιμετωπίζεται έλλειμμα γνώσης της Νομοθεσίας για τα Δημόσια Έργα, με αποτέλεσμα να ανακύπτουν παραλείψεις, λάθη και καθυστερήσεις στην υλοποίηση των Πράξεων. Όπως αναφέρεται στη σχετική έκθεση της Μονάδας Ελέγχου, η απαίτηση για δύο ελέγχους ανά Πράξη και προληπτικό έλεγχο υποχρεωτικά σε κάθε υπό ένταξη Πράξη, καθιστά ασφυκτικά τα χρονικά περιθώρια για τον ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό έλεγχο όλων των Πράξεων που είναι ενταγμένες στο Π.Ε.Π. και κάνει επιτακτική την ανάγκη κατανόησης από τους όλους τους εμπλεκόμενους φορείς των νέων κανόνων για τους ελέγχους στο Γ' Κ.Π.Σ. Όσον αφορά τους λόγους για την καθυστέρηση στη διαδικασία πρόσκλησης, αποδοχής προτάσεων, αξιολόγησης κα ένταξης Πράξεων στο Π.Ε.Π. Ηπείρου ή όποιες ακόμα διαπιστωμένες ή και διαφαινόμενες καθυστερήσεις, μπορούν να αποδοθούν κυρίως στην ανεπαρκή πληρότητα των προτάσεων που υποβάλλονται από τους φορείς.

Αυτό σφείλετε κυρίως:

- ◆ Ελλιπής γνώση κανονισμών, οδηγιών και νόμων για τις απαιτούμενες διαδικασίες υποβολής προτάσεων από τους Τελικούς Δικαιούχους.

- ◆ Ελλιπή γνώση του Συμπληρώματος του προγραμματισμού και των κριτηρίων αξιολόγησης των κατηγοριών ενέργειας.
- ◆ Ελλιπής γνώση της Νομοθεσίας τω Δημοσίων Έργων.
- ◆ Χαμηλή ωριμότητα των υποβαλλόμενων προτάσεων όσον αφορά τεχνικές μελέτες, εγκρίσεις (τεχνικά συμβούλια, περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις), υποστηρικτές μελέτες.
- ◆ Έλλειψη αρκετά εξειδικευμένου προσωπικού (πιο πολύ στους Δήμους, π.χ. ελλιπή προσωπικό της ειδικότητας Τοπικής Αυτοδιοίκησης)⁵⁶

Αυτό θα είχε (λόγω του ότι βρισκόμαστε στο πρώτο έτος της παράτασης υλοποίησης του προγράμματος) σαν αποτέλεσμα την ύπαρξη χρονοβόρων διαδικασιών για την αξιολόγηση των προτάσεων, πέραν του πρόσθετου φόρτου εργασίας των στελεχών της Ε.Υ.Δ., λόγω της οφειλόμενης από πλευράς τους υποχρεώσεις για την υποβολή των Τελικών Δικαιούχων να αφομοιώσουν τις νέες απαιτήσεις του Γ' Κ.Π.Σ.

Διαπιστώνουμε λοιπόν ότι το πώς αντιλαμβάνεται καθένας εκ των δύο, ο Τελικός Δικαιούχος και η Διαχειριστική Αρχή τι παίζει ρόλο και είναι υπαίτιο για όσες δυσκολίες αντιμετωπίζονται συνηθέστερα κατά τη διαδικασία υλοποίησης. Προβλήματα που σε αρκετές περιπτώσεις μπορεί να αποδειχθούν μοιραία όσο κλιμακώνονται οι διαδικασίες για την μετατροπή των στόχων ενός προγράμματος σε πράξεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο, βλέποντας από τη διαφορετική σκοπιά του κάθε προβλήματος, πραγματοποιήθηκε επικοινωνία μεταξύ των δύο και έγιναν κάποιες προτάσεις με συναίνεση έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν τα ενδεχόμενα προβλήματα.

Ορισμένες από τις προτάσεις που ειπώθηκαν και κατά κύριο μέρος εφαρμόστηκαν είναι οι εξής:

- ❖ Με σταδιακή εξοικείωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων στα νέα δεδομένα.
- ❖ Να υπάρχει άμεση και πλήρης πληροφόρηση τω Τελικών Δικαιούχων, από πλευράς της Ε.Υ.Δ. σχετικά με τις διαδικασίες υλοποίησης Πράξεων στο Γ' Κ.Π.Σ.
- ❖ Οι μηχανισμοί πρόσβασης και η διάχυση των πληροφοριών καθώς και η σωστή αξιολόγηση τω φορέων υλοποίησης.
- ❖ Άρτια στελέχωση προσωπικού

Η στελέχωση του προσωπικού των Τελικών Δικαιούχων και Διαχειριστικών Αρχών να γίνεται πάντα βάση κριτηρίων, όπως:

- Απαιτούμενη γνώση των Κανονισμών, οδηγιών και Νόμων για τις απαιτούμενες διαδικασίες υποβολής προτάσεων από τους Τελικούς Δικαιούχους (στους Δήμους υπάρχουν ελλείψεις εξειδικευμένου προσωπικού ακόμη και τώρα)
  - Γνώση του Συμπληρώματος του προγραμματισμού και των κριτηρίων αξιολόγησης των κατηγοριών ενέργειας.
  - Απαιτούμενη Γνώση της νομοθεσίας τω Δημοσίων Έργων
  - Υποβολή των προτάσεων όσον αφορά τεχνικές μελέτες, εγκρίσεις, υποστηρικτικές μελέτες κ.α., σε επίπεδα Ωριμότητας
- ❖ Σαφής διαχειριστικός έλεγχος για την υλοποίηση των προγραμμάτων που υπολείπονται του Γ'Κ.Π.Σ., ώστε να μην επιβαρυνθεί με τις δαπάνες των Π.Ε.Π., στο πλαίσιο του Δ'Κ.Π.Σ.

⁵⁶ Της ειδικότητας μας

- ❖ Επί της διαδικασίας της Υλοποίησης, το σημαντικό και ουσιώδες είναι να μην χάνονται πόροι λόγω μη επίτευξης των ποσοτικών στόχων (κάτι το οποίο κατάφεραν).
- ❖ Όσον αφορά το πλαίσιο υλοποίησης των έργων, ιδιαίτερη βαρύτητα πρέπει να δοθεί στην οργάνωση τω απαιτήσεων και διαδικασιών των ελέγχων κατά τη διαδικασία παράδοσης και παραλαβής τους
- ❖ Η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στα Π.Ε.Π.
- ❖ Η σωστή πληροφόρηση των πολιτών, εφόσον κάποια ομάδα εξ αυτών θα συμμετάσχει άμεσα στην υλοποίηση του Προγράμματος.

Η υλοποίηση των Προγραμμάτων του Γ' Κ.Π.Σ. δημιούργησε τις προϋποθέσεις για υψηλότερη και μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και εμβάθυνση της ενσωμάτωσης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πραγματική σύγκλιση.

Τόσο ο Δήμος Αρταίων, όσο και στην υπόλοιπη Ελλάδα που πραγματοποιήθηκε (δεν έχουν ολοκληρωθεί όλα τα προγράμματα αλλά μεγάλο μέρος) η εφαρμογή των Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης, ο αρχικός σκοπός ήταν να αποκτήσει συνοχή ο κοινωνικός και παραγωγικός ιστός των αστικών και ημιαστικών κέντρων που χαρακτηρίζονται από υποβαθμισμένο αστικό περιβάλλον, υψηλούς δείκτες ανεργίας και ύπαρξη φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού. Βάση μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης στην ικανοποίηση των τοπικών αναγκών αυτών τω περιοχών και το βιώσιμο χαρακτήρα των παρεμβάσεων, επιτεύχθηκε ο αρχικός σκοπός σε μεγάλο ποσοστό, για να πούμε ότι επιτεύχθηκε πλήρως θα πρέπει να πραγματοποιηθεί και η παράδοση όλων των έργων.

Βέβαια θα ήθελα να σημειώσω, λόγω προσωπικής εμπειρίας στην εφαρμογή του προγράμματος, (από οικογενειακό πρόσωπο που συμμετέχει σαν πολίτης⁵⁷), την δυσκολία παράδοσης ορισμένων έργων, στο πρόγραμμα Βαλαώρα, για το λόγω καθυστέρησης όχι από τη πλευρά των πολιτών όσο των χρονοβόρων γραφειοκρατικών διαδικασιών.

---

⁵⁷ Ένταξης αυτού του προσώπου στις επιδοτήσεις αναμόρφωσης – ανακαίνισης χώρου

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΠΗΓΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΟ ΜΕΡΟΣ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ -ΠΑΡΑΘΕΣΗ ΠΗΓΩΝ

- ∞ **Επικοινωνία με Περιφέρει Ηπείρου – Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Ηπείρου. Με χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail),**(με τον κ. Νίκο Ντέμο, υπεύθυνο διαχείρισης της ιστοσελίδας της Περιφέρειας.)
  - Τους κυρίους Μυλωνά, Γιάνναρο και Ψωμά της **Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης.**

- ∞ **Υπεύθυνες για το ΠΕΠ Ηπείρου στον Δήμο Αρτας** Κουτσάφτη Γεωργία, Μπριασούλη Αλέκα.
  - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ (ΕΚ) αριθ. 1783/1999 του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουλίου του 1999 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.
  - Συμφωνητικό Εταιρικής Συνεργασίας για τη σύσταση αναπτυξιακής σύμπραξης, ‘στα πλαίσια των Μέτρων 2.3 & 2.4 του ΠΕΠ Ηπείρου’.
  - Αριθμ. Αποφάσεως: 83/2003 «Επιλογή μικροπεριοχής του Δήμου για την εφαρμογή της ολοκληρωμένης παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης και συγκρότηση Εταιρικού Σχήματος»
  - Αριθμ. Αποφάσεως: 299/2004 « Έγκριση τροποποιημένου – αναθεωρημένου σχεδίου αι τροποποίηση του νέου κοινοπρακτικού συμφώνου της ομάδας συνεργαζόμενων φορέων του προγράμματος τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης»
  - Κοινοπρακτικό Σύμφωνο.

- ∞ **Άρθρα – Αναφορές – Βιβλία**
  - **Δρ. Λεωνίδα Παπακωνσταντινίδης (2002) καθηγητής ΤΕΙ Καλαμάτας,** «Ευαισθητοποιημένη Τοπική Κοινωνία,(κεφ.3 Η έννοια της Ολοκληρωμένης Ενδογενούς Ανάπτυξης ,και Τοπικής Ανάπτυξης, Η έννοια της Αειφόρου ή Βιώσιμης Ανάπτυξης)», εκδόσεις τυπωθύτω, Αθήνα
  - **Δρ. Ρόκκος καθηγητής ΕΜΠ,** από το αρθρ. «Βιώσιμη ή Αειφόρο, στην αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη»
  - **Π. Νούτσος, καθηγητής πανεπιστημίου Ιωαννίνων,** από το αρθρ. «Για Ποια ‘Ανάπτυξη’; »

Νόμοι

- ∞ **Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας**
- ∞ **N. 1783/1999** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουνίου του 1999 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.
- ∞ **N. 1784/1999** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12^{ης} Ιουνίου του 1999 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Έννοια της Ολοκληρωμένης Αναπτυξιακής προσέγγισης. Ολοκληρωμένα Προγράμματα Αστικής Ανάπτυξης των ΠΕΠ και πορεία υλοποίησής τους. Το παράδειγμα του Δήμου Αρταίων.

☞ **N. 2860/2000 (Φ.Ε.Κ.)** Διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις.

Πρωτογενή Έρευνα

Ερωτηματολόγιο (ανοικτού τύπου, κυρίως)

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

www.epirusnews.gr	www.artino.gr
www.hellaskps.gr	www.istoselides.gr
www.peproe.gr	www.peloponisos.gr
www.ypes.gr	www.anep.gr
www.proeuro.gr	www.info3kps.gr
www.mathra.gr	www.planning.gr
www.ypan.gr	www.Mnec.gr/ergomania
www.etanam.gr	www.pepdym.gr
www.europa.gr	www.thessalia.gr
www.eu.gr	www.pepionian.gr
www.kedke.gr	www.pepkm.gr
www.bicepirus.gr	www.notioaigaio.gr

ПАРЯРТ НМА

1

ΠΑΡΑΤΗΜΑ 1

1) Ορισμοί Έννοιών

Προκειμένου να γίνουν κατανοητές ορισμένες έννοιες που αναφέρονται στην παρούσα εργασία, επισημαίνονται σε αυτήν την ενότητα οι επεξηγήσεις τους.

- 1.1. Σχέδιο ανάπτυξης (καλούμενο στο εξής "σχέδιο"):** η ανάλυση την οποία εκπονεί ένα κράτος μέλος για την κατάσταση, σε σχέση με τους στόχους που αναφέρει το άρθρο 1 και τις κατά προτεραιότητα ανάγκες μέσα για την επίτευξη των στόχων αυτών, καθώς και η στρατηγική και οι προβλεπόμενες προτεραιότητες δράσης, οι ειδικοί στόχοι τους και οι ενδεικτικοί χρηματοδοτικοί πόροι που τους αντιστοιχούν,
- 1.2. Προγραμματισμός:** η διαδικασία οργάνωσης, λήψης αποφάσεων και χρηματοδότησης που πραγματοποιείται σε περισσότερα του ενός στάδια και αποσκοπεί στην εφαρμογή, σε πολυετή βάση, της κοινής δράσης της Κοινότητας και των κρατών μελών για την επίτευξη των στόχων που αναφέρει το άρθρο 1
- 1.3. Κοινοτικό πλαίσιο στήριξης:** το έγγραφο που εγκρίνεται από την Επιτροπή, σε συμφωνία με το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος, μετά από εκτίμηση του σχεδίου που έχει υποβληθεί από ένα κράτος μέλος και το οποίο περιέχει τη στρατηγική και τις προτεραιότητες δράσης των Ταμείων και του κράτους μέλους, τους ειδικούς στόχους τους, τη συμμετοχή των Ταμείων και τους λοιπούς χρηματοδοτικούς πόρους. Το έγγραφο αυτό διαιρείται σε άξονες προτεραιότητας και εφαρμόζεται μέσω ενός ή περισσότερων επιχειρησιακών προγραμμάτων
- 1.4. Παρεμβάσεις:** οι μορφές παρέμβασης των Ταμείων, ήτοι:
- ◆ Τα επιχειρησιακά προγράμματα ή τα ενιαία έγγραφα προγραμματισμού,
  - ◆ Τα προγράμματα κοινοτικής πρωτοβουλίας,
  - ◆ Η στήριξη της τεχνικής βοήθειας και των καινοτόμων ενεργειών
- 1.5. Επιχειρησιακό πρόγραμμα:** το εγκριθεί από την Επιτροπή έγγραφο που αποσκοπεί στην εφαρμογή ενός κοινοτικού πλαισίου στήριξης και περιέχει ένα συνεπές σύνολο αξόνων προτεραιότητας αποτελούμενων από πολυετή μέτρα, για την πραγματοποίηση του οποίου μπορεί να ζητηθεί η συνδρομή ενός ή περισσότερων Ταμείων και ενός ή περισσότερων από τα άλλα υφιστάμενα χρηματοδοτικά όργανα, καθώς και της ΕΤΕπ. Ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα είναι το επιχειρησιακό πρόγραμμα, του οποίου η χρηματοδότηση γίνεται από περισσότερα του ενός Ταμεία
- 1.6. Ενιαίο έγγραφο προγραμματισμού:** ένα και μόνο έγγραφο, το οποίο εγκρίνεται από την Επιτροπή και στο οποίο συγκεντρώνονται τα στοιχεία που περιέχονται σε ένα κοινοτικό πλαίσιο στήριξης και σε ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα
- 1.7. Συνολική επιχορήγηση:** το μέρος μιας παρέμβασης η υλοποίηση και η διαχείριση του οποίου μπορεί να ανατεθεί στον ή στους εγκεκριμένους ενδιάμεσους φορείς σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών αρχών, των οργανισμών περιφερειακής ανάπτυξης ή των μη κυβερνητικών οργανισμών, κατά προτίμηση χρησιμοποιούμενου υπέρ πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης. Η απόφαση προσφυγής σε συνολική επιχορήγηση λαμβάνεται από συμφώνου με την Επιτροπή από το κράτος μέλος ή, από συμφώνου με αυτό, από τη διαχειριστική αρχή.

- I.8.** Στην περίπτωση των προγραμμάτων κοινοτικής πρωτοβουλίας και καινοτόμων ενεργειών, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να προσφύγει σε συνολική επιχορήγηση για το σύνολο ή μέρος της παρέμβασης. Στην περίπτωση των κοινοτικών πρωτοβουλιών, η απόφαση αυτή μπορεί να ληφθεί μόνον μετά από προηγούμενη συμφωνία των ενδιαφερομένων κρατών μελών·
- I.9.** Μέτρο: το μέσο με το οποίο υλοποιείται ένας άξονας προτεραιότητας σε πολυετή βάση και το οποίο επιτρέπει τη χρηματοδότηση των πράξεων. Κάθε καθεστώς ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 της συνθήκης και κάθε χορήγηση ενισχύσεων από φορείς που έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη ή κάθε ομάδα καθεστώτων ενισχύσεων ή χορηγουμένων ενισχύσεων του τύπου αυτού ή ακόμα και συνδυασμός τους, που έχουν τον ίδιο σκοπό, απάγονται στην έννοια του μέτρου·
- I.10.** Πράξη: κάθε έργο ή δράση που εκτελείται από τους τελικούς δικαιούχους των παρεμβάσεων
- I.11.** Τελικοί δικαιούχοι: οι φορείς και οι επιχειρήσεις του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα που είναι αρμόδιες για την εκτέλεση των πράξεων. Στην περίπτωση καθεστώτων ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 της συνθήκης και στην περίπτωση χορήγησης ενισχύσεων από φορείς που έχουν οριστεί από τα κράτη μέλη, οι τελικοί δικαιούχοι είναι οι φορείς που χορηγούν τις ενισχύσεις
- I.12.** Συμπλήρωμα προγραμματισμού: το έγγραφο περί εφαρμογής της στρατηγικής και των αξόνων προτεραιότητας της παρέμβασης το οποίο περιλαμβάνει λεπτομερή στοιχεία σε επίπεδο μέτρων, το οποίο καταρτίζεται από το κράτος μέλος ή τη διαχειριστική αρχή και, ενδεχομένως, προσαρμόζεται και διαβιβάζεται προς ενημέρωση στην Επιτροπή
- I.13.** Διαχειριστική αρχή: κάθε εθνική, περιφερειακή ή τοπική αρχή ή φορέας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που ορίζεται από κράτος μέλος ή το κράτος μέλος εφόσον ασκεί τα σχετικά καθήκοντα, για να διαχειρίζεται μια παρέμβαση για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Στην περίπτωση που το κράτος μέλος ορίζει διαφορετική από το ίδιο διαχειριστική αρχή, καθορίζει όλες τις λεπτομέρειες της σχέσης του με αυτή την αρχή καθώς και όλες τις λεπτομέρειες της σχέσης της διαχειριστικής αρχής με την Επιτροπή. Εάν το οικείο κράτος μέλος το αποφασίσει, η διαχειριστική αρχή πληρωμής μπορεί να είναι ο ίδιος ο φορέας που αποτελεί την αρχή πληρωμής για τη συγκεκριμένη παρέμβαση
- I.14.** Αρχή πληρωμής: μία ή περισσότερες εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές ή φορείς που ορίζονται από τα κράτη μέλη για τους σκοπούς της κατάρτισης και υποβολής των αιτήσεων πληρωμών και την είσπραξη των πληρωμών από την Επιτροπή. Το κράτος μέλος καθορίζει όλες τις λεπτομέρειες της σχέσης του με την αρχή πληρωμής καθώς και τη σχέση της αρχής πληρωμής με την Επιτροπή.
- I.15.** Ολοκληρωμένο πληροφοριακό Σύστημα" (Ο.Π.Σ.): το πληροφοριακό σύστημα που λειτουργεί στο Υπουργείο Εθνικής οικονομίας , όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν το Κ.Π.Σ., τις κοινοτικές

πρωτοβουλίες, το ταμείο συνοχής, τις ιδιωτικές επενδύσεις και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

... Στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) καταχωρίζονται κυρίως δεδομένα που αφορούν τον προσδιορισμό των πράξεων, τους εμπλεκόμενους φορείς και πρόσωπα, τα φυσικά, οικονομικά και τεχνικά χαρακτηριστικά των πράξεων, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις, στοιχεία των διοικητικών διαδικασιών που συνδέονται με την έγκριση των πράξεων, τις διαδικασίες και τα στοιχεία υλοποίησης των πράξεων μέχρι την ολοκλήρωσή τους καθώς επίσης και τα πορίσματα των ελέγχων που διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές.

1.16. Ανάδοχος

Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, στο οποίο έχει ανατεθεί με σύμβαση η εκτέλεση ενός έργου.

1.17. Άξονας προτεραιότητας

Ονομάζεται κάθε μια από τις προτεραιότητες της στρατηγικής σε διάφορους τομείς της οικονομίας της χώρας που επιβάλλεται να αναπτυχθούν ή να αναβαθμιστούν, προκειμένου να επιτευχθεί η ουσιαστική σύγκλιση της Ελλάδας με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και που έχει επιλεγεί σε ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Συνοδεύεται από τη συμμετοχή των Διαρθρωτικών Ταμείων και των άλλων χρηματοδοτικών οργάνων και από τους χρηματοδοτικούς πόρους του κράτους-μέλους που του αντιστοιχούν. Ο Άξονας Προτεραιότητας, προκειμένου να υλοποιηθεί αποτελεσματικότερα, αποτελείται από ένα σύνολο ομοειδών Μέτρων που συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων.

1.18. Επιλέξιμες Δαπάνες

Οι δαπάνες που συνδέονται με Πράξεις είναι επιλέξιμες για συμμετοχή των Ταμείων, μόνο εάν οι Πράξεις εντάσσονται σε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα στο πλαίσιο του Κ.Π.Σ." -(Βασικό κριτήριο Επιλεξιμότητας Δαπανών, όπως έχει οριστεί από Ε.Επ.)

1.19. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα

Το πρόγραμμα το οποίο υποβάλλεται από Υπουργείο ή Περιφέρεια και εγκρίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Περιέχει ένα σύνολο αξόνων προτεραιότητας και μέτρων πολιτικής που θα αναπτυχθούν έτσι ώστε να συμβάλει αποτελεσματικά στην επίτευξη των στόχων του Κ.Π.Σ. της χώρας. Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποτελείται από Άξονες Προτεραιότητας .

1.20. Επιχειρησιακό Σχέδιο

Αποτελεί πρόγραμμα δράσεων και ενεργειών για την επίτευξη σκοπών υπέρ της τοπικής αναζωογόνησης μίας αστικής περιοχής. Έχει ολοκληρωμένο χαρακτήρα, και υπακούει στις ιδιαίτερες απαιτήσεις που τίθενται σε κάθε Οδηγό Εφαρμογής.

Ως πρόγραμμα, το Επιχειρησιακό Σχέδιο δομείται σε Πράξεις, που μεταξύ τους έχουν συνέργια και συμπληρωματικότητα. Έχει συνολικό και επιμέρους προϋπολογισμό ανά Πράξη, και σαφές χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Καταρτίζεται με ευθύνη του Εταιρικού σχήματος/ Αναπτυξιακής Σύμπραξης και υποβάλλεται στην Διαχειριστική Αρχή του κάθε Π.Ε.Π., σύμφωνα με τους όρους και τις σχετικές προκήρυξης των Διαχειριστικών Αρχών του κάθε Π.Ε.Π.

I.21. Έργο (Πράξη)

Ολοκληρωμένο και λειτουργικά αυτοτελές σύνολο ενεργειών που μπορεί να προσδιορίζεται με το χαρακτήρα της υλικής (υλικοτεχνική υποδομή-εξοπλισμός) ή άυλης παρέμβασης (καταρτίσεις κάθε είδους, ενέργειες κοινωνικού χαρακτήρα κ.λ.π.). Το Έργο συντίθεται από πλήθος ομοιογενών δραστηριοτήτων οι οποίες κατατείνουν στην ολοκλήρωσή του (π.χ. αγορά γης, μελέτες, κατασκευή, επίβλεψη, προμήθεια εξοπλισμού ή εκπόνηση επιμορφωτικού προγράμματος, επιμόρφωση ομάδας, διάχυση των αποτελεσμάτων της επιμόρφωσης κ.λ.π.). Ένα Έργο είναι δυνατό να υλοποιείται με περισσότερες της μιας συμβάσεων, οι οποίες αντιστοιχούν σε διακριτά τμήματά του. Στην περίπτωση αυτή, για κάθε σύμβαση ορίζεται ένα Υποέργο.

Οι Πράξεις υποβάλλονται, με τη μορφή του Τεχνικού Δελτίου ταυτόχρονα με την υποβολή τους πρότασης, και αξιολογούνται (κατά τη Β' Φάση τους συγκριτικής αξιολόγησης), εφόσον αποτελούν συστατικά μέρη του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Μετά την έγκριση του Σχεδίου και τους τυχόν παρατηρήσεις και κατευθύνσεις, υποβάλλονται τα τελικά Τεχνικά Δελτία για την οριστική ένταξη των Πράξεων στο Π.Ε.Π. και την έναρξη της υλοποίησής τους.

Στα πλαίσια των Μέτρων Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων για την Αστική Ανάπτυξη- Ε.Κ.Τ.:

Ως έργα για τις δράσεις προώθησης της απασχόλησης ορίζονται οι προκηρύξεις του Ο.Α.Ε.Δ.

Για τις δράσεις προκατάρτιση, κατάρτιση και συνοδευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες ως έργα ορίζονται οι προκηρύξεις του Ο.Τ.Α. που έχει ορισθεί ως τελικός δικαιούχος.

Οι λοιπές δράσεις Ε.Κ.Τ. που πληρούν την ανωτέρω περιγραφή και περιλαμβάνονται στο κάθε Επιχειρησιακό Σχέδιο -Ολοκληρωμένων Δράσεων Αστικής Ανάπτυξης αποτελούν επιμέρους έργα.

Κάθε ξεχωριστό είδος πράξης ορίζεται ως έργο / υποέργο. Σε περίπτωση που υπάρχουν ομοειδείς πράξεις τότε το σύνολο των πράξεων είναι το έργο και η κάθε πράξη ξεχωριστά το υποέργο.

I.22. Εταιρικό Σχήμα

Ομάδα φορέων του δημόσιου, ιδιωτικού και κοινωνικού τομέα της τοπικής κοινωνίας, η οποία συγκροτείται με πρωτοβουλία του τοπικού Δήμου, με σκοπό τη μεταξύ των μελών της συνεργασία για το Σχεδιασμό, την Υλοποίηση και την Παρακολούθηση της Παρέμβασης Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης. Στο Εταιρικό Σχήμα είναι δυνατόν, πέρα από τους φορείς που συμμετέχουν ως Τελικοί Δικαιούχοι, να συμμετέχουν και άλλοι φορείς - "κοινωνικοί εταίροι" (π.χ. τοπικοί σύλλογοι κατοίκων, επαγγελματιών, οργανώσεις παλινοστούντων, σύλλογοι νέων, σύλλογοι Τσιγγάνων, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κ.λ.π.), με συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό ρόλο στη διαδικασία σχεδιασμού και λήψης των αποφάσεων.

I.23. Ενδιάμεση αξιολόγηση "on going"

Η ενδιάμεση αξιολόγηση εξετάζει, λαμβάνοντας υπόψη την εκ των προτέρων αξιολόγηση, τα πρώτα αποτελέσματα των παρεμβάσεων, την ορθότητά τους και

την επίτευξη των στόχων. Εκτιμά επίσης τη χρησιμοποίηση των πιστώσεων, καθώς και την εξέλιξη της παρακολούθησης και της εφαρμογής.

1.24. Τα Κριτήρια Ένταξης Πράξεων

Τα Κριτήρια Ένταξης Πράξεων συνοδεύουν το Συμπλήρωμα Προγραμματισμού και αντιστοιχούν σε κάθε Μέτρο του Συμπληρώματος. Χρησιμοποιούνται στην εφαρμογή της Διαδικασίας Αξιολόγησης για την οριστική ένταξη ενός υποψηφίου έργου στο πρόγραμμα. Για κάθε μέτρο του προγράμματος υποδιαιρούνται σε πέντε βασικές κατηγορίες κριτηρίων που αναφέρονται:

- Φύση και Είδος της Πράξης στο Πλαίσιο του Μέρους
- Σκοπιμότητα της Πράξης
- Πληρότητα της Πράξης
- Ωριμότητα της Πράξης
- Συμβατότητα με τις Εθνικές και Κοινοτικές Πολιτικές.

1.25. Μέτρο

Υποδιαίρεση του άξονα Προτεραιότητας. Το Μέτρο αποτελείται από ένα σύνολο ομοειδών Έργων / Ενεργειών / Δράσεων που συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων του Μέρους.

1.26. Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.)

Είναι μια δικτυακή εφαρμογή που ενσωματώνει το συνολικό πλαίσιο διαχείρισης και που αναφέρεται σε όλα τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του 3ου Κ.Π.Σ. Ειδικότερα το Ο.Π.Σ. καλύπτει όλες τις βασικές λειτουργίες που αναφέρονται στον:

- ◆ Προγραμματισμό των Έργων
- ◆ Την Ένταξη & Τροποποίηση
- ◆ Παρακολούθηση
- ◆ Χρηματοροές
- ◆ Έλεγχοι
- ◆ Επιτροπές Παρακολούθησης

1.27. Ομάδα Συνεργαζόμενων Φορέων (Ο.Σ.Φ.)

Πρόκειται για ομάδα στην οποία εκπροσωπούνται φορείς του δημόσιου, ιδιωτικού και κοινωνικού τομέα της τοπικής κοινωνίας, συστήνεται με πρωτοβουλία των Ο.Τ.Α. (από όπου προέρχεται και ο Συντονιστής της Ομάδας) και έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την παρακολούθηση των Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων. Η Ο.Σ.Φ. συντάσσει τα Σχέδια Ολοκληρωμένης Παρέμβασης και τα μέλη δύνανται να είναι και τελικοί δικαιούχοι που υλοποιούν τις επιμέρους δράσεις. Ορισμένα μέλη της Ο.Σ.Φ. μπορούν να συμμετέχουν σε αυτήν με συμβουλευτικό χαρακτήρα.

1.28. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Π.Ε.Π.)

Συνιστά η διαμόρφωση και εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης αναπτυξιακής παρέμβασης (μέσω πολλαπλών και συνεκτικών, διατομεακού χαρακτήρα, χωρικών δράσεων) σε μία και μόνο Περιφέρεια, που εμπίπτει βέβαια στις περιοχές επιλεξιμότητας στις οποίες καλείται να παρέμβει προς ενίσχυση το Κ.Π.Σ., η δε αρμοδιότητα διαχείρισης του ανήκει βασικά στους αντίστοιχους φορείς σε περιφερειακό επίπεδο. Έχει περιφερειακή διάσταση, ενώ λειτουργεί συμπληρωματικά με τις οριζόντιες δράσεις που υλοποιούνται μέσω των Τομεακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στην Περιφέρεια.

1.29. Περιοχή Παρέμβασης

Είναι η συνεκτική και σαφώς οροθετημένη αστική περιοχή, η οποία, κατόπιν τεκμηρίωσης, παρουσιάζει χαρακτηριστικά υστέρησης ως προς την υπόλοιπη πόλη.

Η περιοχή παρέμβασης αποτελεί την περιοχή αναφοράς των δράσεων του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

1.30. Πράξη

Ονομάζουμε κάθε έργο που εκτελείται από τους τελικούς δικαιούχους στο πλαίσιο

1.31. Συμπλήρωμα Προγραμματισμού - Εφαρμογή

Η εφαρμογή του Συμπληρώματος Προγραμματισμού είναι σταδιακή και ακολουθεί τα ακόλουθα (4) βήματα:

1. Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος προς τους εν δυνάμει Τελικούς Δικαιούχους για την υποβολή προτάσεων στο πλαίσιο του προκηρυχθέντος μέτρου. Βασικά στοιχεία της πρόσκλησης είναι:
2. Οι Τελικοί Δικαιούχοι που μπορούν να συμμετέχουν στην πρόσκληση ή κατηγορία/ες πράξεων που προκηρύσσονται στο πλαίσιο του μέτρου
3. Ο προϋπολογισμός της κατηγορίας πράξεων που προκηρύσσεται
4. Τέλος παρουσιάζεται στο εν δυνάμει Τελικό Δικαιούχο η μεθοδολογία αξιολόγησης, και τα Κριτήρια Ένταξης Πράξεων καθώς και βοηθήματα προς τον Τελικό Δικαιούχο για την συμπλήρωση των εντύπων.

1.32. Συντονιστής Φορέας

Ο τοπικός Δήμος, ο οποίος τίθεται επικεφαλής φορέας, ορίζοντας και το Συντονιστή Υπεύθυνο.

1.33. Σχέδιο Ολοκληρωμένης Παρέμβασης

Συντάσσεται από τις Ομάδες Συνεργαζομένων Φορέων και περιγράφει την περιοχή /τομέα παρέμβασης και/ή την ειδική πληθυσμιακή ομάδα -στόχο, τη δομή και τις αρμοδιότητες της Ο.Σ.Φ. και τι επιμέρους δράσεις

1.34. Τελικός Δικαιούχος

Ο φορέας ή η επιχείρηση του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα που έχει την ευθύνη για την εκτέλεση των πράξεων (Ν.2860/2000, άρθρο 1). Αναλαμβάνει στα πλαίσια του Προγράμματος τη συμβατική υποχρέωση για την εκτέλεση Έργου, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα στοιχεία του Τεχνικού Δελτίου Έργου. Στα πλαίσια των Μέτρων.

1.35. Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις - Αστική Ανάπτυξης

- ☒ για τις δράσεις επιδότησης της απασχόλησης ως τελικός δικαιούχος ορίζεται, ο Ο.Α.Ε.Δ.,
- ☒ για τις δράσεις προκατάρτιση, κατάρτιση και συνοδευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες ο Ο.Τ.Α. που ορίζεται στο Εταιρικό Σχήμα / Αναπτυξιακή Σύμπραξη.
- ☒ για τις Κοινωνικές Υπηρεσίες οι Επιχειρήσεις των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι Διαδημοτικές Επιχειρήσεις και οι αστικές εταιρείες που έχουν συσταθεί από τους Ο. Τ.Α. όπως αναφέρονται στις Κ.Υ.Α. με Α.Π. 4035/27-7-2001 (Φ.Ε.Κ. 1127/8/30-8-01) και με Α.Π. 4036 127-7-2001 (Φ.Ε.Κ. 1128/8/30-8-01), όπως ισχύουν,

☞ για δε τις λοιπές δράσεις οι φορείς που συμμετέχουν ως μέλη στο Εταιρικό σχήμα, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 4 της παρούσης.

I.36. Τεχνικά Δελτία Έργων (Τ.Δ.Ε.)

Το βασικό εργαλείο παρουσίασης και προγραμματισμού των έργων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Είναι έντυπα που:

- ☞ Περιγράφουν τα έργα / ενέργειες που ζητούν χρηματοδότηση
- ☞ Συμπληρώνονται από τους Φορείς Υλοποίησης των Έργων / Ενεργειών
- ☞ Αξιολογούνται από τις Διαχειριστικές Αρχές

I.37. Τοπική Συντονιστική Επιτροπή

Οι συμμετέχοντες στο Εταιρικό Σχήμα φορείς ορίζουν τον / τη νόμιμο εκπρόσωπο, το σύνολο των οποίων αποτελεί την "Τοπική Συντονιστική Επιτροπή" (Τ.Σ.Ε.) της Εταιρικής Συνεργασίας. Την εκπροσώπηση της Τοπικής Συντονιστικής Επιτροπής έχει ο τοπικός Δήμος.

I.38. Υποέργο

Μέρος του Έργου, το οποίο αντιστοιχεί στην υλοποίηση διακριτού τμήματος του συνολικού φυσικού αντικειμένου και αποτυπώνεται είτε σε αντίστοιχη σύμβαση, είτε έχει τη μορφή της αυτεπιστασίας.

Στα πλαίσια των Ολοκληρωμένων Δράσεων για την Αστική Ανάπτυξη - Ε.Κ.Τ., ένα Υποέργο μπορεί να είναι:

- ☞ Για την προώθηση της απασχόλησης (τελικός δικαιούχος Ο.Α.Ε.Δ.), όλες οι δράσεις για την απασχόληση της κάθε τοπικής δημόσιας υπηρεσίας απασχόλησης.
- ☞ Για τις δράσεις κατάρτισης, προκατάρτισης και συνοδευτικών υποστηρικτικών υπηρεσιών (τελικός δικαιούχος Ο.Τ.Α.), η σύμβαση με κάθε ανάδοχο.
- ☞ Για τις πράξεις Κοινωνικών Υπηρεσιών το κάθε υποέργο ταυτίζεται με το έργο.

Για τις λοιπές πράξεις ως υποέργο ορίζεται είτε η σύμβαση με επιμέρους αναδόχους, είτε το υποέργο ταυτίζεται με το έργο, εάν αυτό εκτελείται με ίδια μέσα από τον τελικό δικαιούχο, χωρίς προσφυγή σε εξωτερικό ανάδοχο ή άλλη δημόσια υπηρεσία.

I.39. Φορέας Υλοποίησης Επιχειρησιακού Σχεδίου

Αποτελεί τον φορέα διοίκησης και παρακολούθησης της υλοποίησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Συστήνεται με πρωτοβουλία και ευθύνη του Δήμου, προσλαμβάνει νομική μορφή και λειτουργεί από την φάση της προετοιμασίας και υποβολής έως και την ολοκλήρωση της υλοποίησής του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

I.40. "Ωριμότητα" του Έργου

Με τον όρο ωριμότητα ενός έργου νοείται ο βαθμός τεχνικής προετοιμασίας που διαθέτει ένα υποψήφιο έργο για χρηματοδότηση. Ειδικότερα στο σύστημα αξιολόγησης αποτελεί βασική ομάδα κριτηρίων αξιολόγησης που κυρίως αναφέρονται:

- ☞ Επάρκεια προόδου αδειοδοτήσεων που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου (σύμφωνα με νομοθεσία)
- ☞ Επάρκεια προόδου υποστηρικτικών -τεχνικών μελετών που απαιτούνται (σύμφωνα με νομοθεσία)
- ☞ Επάρκεια του Τελικού Δικαιούχου να υλοποιήσει και λειτουργήσει απρόσκοπτα το έργο.

I.41. ΕΥΔ

Αρμοδιότητα της **Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης** (Ε.Υ.Δ) του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ηπείρου 2000 – 2006 είναι να ακολουθεί και να εφαρμόζει το Ν.2860/00, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται η επάρκεια, η ορθολογικότητα και η διαφάνεια στην εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Τα Έργα επιλέγονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης με βάση τα κριτήρια τα οποία εγκρίθηκαν από την Επιτροπή Παρακολούθησης (Επ.Πα).

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

1. Συγκεντρωτικός Χρηματοδοτικός Πίνακας Αξόνων Προτεραιότητας ανά Έτος.
2. Συγκεντρωτικός πίνακας Άξονα προτεραιότητας 1.
3. Συγκεντρωτικός πίνακας Άξονα προτεραιότητας 2
4. Συγκεντρωτικός πίνακας Άξονα προτεραιότητας 3
5. Συγκεντρωτικός πίνακας Άξονα προτεραιότητας 4
6. Συγκεντρωτικός πίνακας Άξονα προτεραιότητας 5
7. Συγκεντρωτικός πίνακας Άξονα προτεραιότητας 6

8. Γενικός Συγκεντρωτικός Χρηματοδοτικός Πίνακας ΠΕΠ III Ηλείου.

9. Συγκεντρωτικός Πίνακας : Προτεραιότητες / Μέτρα.

10. Χρηματοδοτικά Σχήματα ανά Άξονα & Μέτρα του ΠΕΠ Ηλείου.

ΧΜΠΑ																
2004	121.627.590	104.272.130	78.204.097	58.171.254	5.716.013	14.316.830	0	26.068.033								17.355.460
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	89.880.596	77.561.672	58.171.254	58.171.254	0	0	0	19.390.418								12.318.924
Σύνολο για το ΕΚΤ	7.621.351	7.621.351	5.716.013	0	5.716.013	0	0	1.905.338								0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	24.125.643	19.089.107	14.316.830	0	0	14.316.830	0	4.772.277								5.036.536
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0								0
2005	120.861.285	103.622.726	77.717.046	57.807.259	5.680.270	14.229.517	0	25.905.680								17.238.559
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	89.312.894	77.076.345	57.807.259	57.807.259	0	0	0	19.269.086								12.236.549
Σύνολο για το ΕΚΤ	7.573.692	7.573.692	5.680.270	0	5.680.270	0	0	1.893.422								0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	23.974.699	18.972.689	14.229.517	0	0	14.229.517	0	4.743.172								5.002.010
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0								0
2006	117.189.372	100.535.309	75.401.482	55.983.979	5.624.553	13.792.950	0	25.133.827								16.654.063
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	86.469.991	74.645.306	55.983.979	55.983.979	0	0	0	18.661.327								11.824.685
Σύνολο για το ΕΚΤ	7.499.403	7.499.403	5.624.553	0	5.624.553	0	0	1.874.850								0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	23.219.978	18.390.600	13.792.950	0	0	13.792.950	0	4.597.650								4.829.378
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0								0
ΣΥΝΟΛΟ	680.013.237	581.313.237	435.984.928	324.700.002	31.900.309	79.384.617	0	145.328.309								98.700.000
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	502.856.336	432.933.336	324.700.002	324.700.002	0	0	0	108.233.334								69.923.000
Σύνολο για το ΕΚΤ	42.533.745	42.533.745	31.900.309	0	31.900.309	0	0	10.633.436								0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	134.623.156	105.846.156	79.384.617	0	0	79.384.617	0	26.461.539								28.777.000
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0								0

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΚΟΤΗΤΑΣ 1 ΑΝΑ ΕΤΟΣ

ΑΞΟΝ. ΠΡΟΤΕΡ. 1: ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΡΓΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ-ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΩΣ "ΔΥΤΙΚΗΣ ΠΥΛΗΣ" ΠΑ ΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

(σε ΕΥΡΩ)

Προτεραιότητα 1/Ετος	Συνολικό κόστος	Δημόσιος Τομέας											Ιδιώτες	Ταμεία Συνοχής	Λοιπά χρηματοδοτικά μέσα	Δάνεια ΕΤΕ		
		Σύνολο	Κοινοτική συμμετοχή					Συμμετοχή του κράτους										
			Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφέρ.	Τοπική	Άλλη						
																	1=2+13	2=3+8
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2001	29.500.405	22.218.783	16.664.087	16.664.087	0	0	0	5.554.696						7.281.622				
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	29.500.405	22.218.783	16.664.087	16.664.087				5.554.696						7.281.622				
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0				0						0				
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0				0						0				
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0				0						0				
2002	37.139.081	27.998.752	20.999.064	20.999.064	0	0	0	6.999.688						9.140.329				
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	37.139.081	27.998.752	20.999.064	20.999.064				6.999.688						9.140.329				
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0				0						0				
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0				0						0				
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0				0						0				
2003	36.770.374	28.175.018	21.131.264	21.131.264	0	0	0	7.043.754						8.595.356				
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	36.770.374	28.175.018	21.131.264	21.131.264				7.043.754						8.595.356				
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0				0						0				
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0				0						0				
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0				0						0				
2004	39.006.443	29.856.407	22.392.305	22.392.305	0	0	0	7.464.102						9.150.036				
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	39.006.443	29.856.407	22.392.305	22.392.305				7.464.102						9.150.036				
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0				0						0				
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0				0						0				
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0				0						0				
2005	38.757.992	29.669.587	22.252.190	22.252.190	0	0	0	7.417.397						9.088.405				
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	38.757.992	29.669.587	22.252.190	22.252.190				7.417.397						9.088.405				
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0				0						0				
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0				0						0				

Σύνολο για τοΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2006	37.514.041	28.733.789	21.550.342	21.550.342	0	0	0	7.183.447					8.780.252	
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	37.514.041	28.733.789	21.550.342	21.550.342				7.183.447					8.780.252	
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0					0						
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0						
Σύνολο για τοΧΜΠΑ	0	0	0					0						
ΣΥΝΟΛΟ	218.688.336	166.652.336	124.989.252	124.989.252	0	0	0	41.663.084					52.036.000	
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	218.688.336	166.652.336	124.989.252	124.989.252	0	0	0	41.663.084					52.036.000	
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0					0	
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0	0	0	0	0					0	
Σύνολο για τοΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0					0	

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2 ΑΝΑ ΕΤΟΣ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 2: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΑΣΤΙΚΩΝ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

(σε
ΕΥΡΩ)

Προτεραιότητα 2/Ετος	Συνολικό κόστος	Δημόσιος Τομέας											Ιδιώτες	Ταμείο Συνοχής	Λοιπά χρηματοδοτικά μέσα	Δάνεια ΕΤΕ	
		Σύνολο	Κοινοτική συμμετοχή					Συμμετοχή του κράτους									
			Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠ Ε	ΧΜΠ Α	Σύνολο	Κεντρική	Περιφέρ.	Τοπική	Άλλη					
																	1=2+13
2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0					0			
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0														
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0											0			
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0						0			
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						0			
2001	11.814.183	11.682.340	8.761.755	8.470.215	291.540	0	0	2.920.585					131.843				
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	11.425.463	11.293.620	8.470.215	8.470.215				2.823.405					131.843				
Σύνολο για το ΕΚΤ	388.720	388.720	291.540		291.540			97.180					0				
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0					0				
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0					0				
2002	14.904.393	14.734.826	11.051.119	10.673.651	377.468	0	0	3.683.707					169.567				
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	14.401.102	14.231.535	10.673.651	10.673.651				3.557.884					169.567				
Σύνολο για το ΕΚΤ	503.291	503.291	377.468		377.468			125.823					0				
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0					0				

Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0							
2003	15.066.976	14.828.426	11.121.320	10.740.847	380.473	0	0	3.707.106					238.550		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	14.559.679	14.321.129	10.740.847	10.740.847				3.580.282					238.550		
Σύνολο για το ΕΚΤ	507.297	507.297	380.473		380.473			126.824					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0					0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0					0		
2004	15.961.491	15.713.315	11.784.986	11.381.823	403.163	0	0	3.928.329					248.176		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	15.423.940	15.175.764	11.381.823	11.381.823				3.793.941					248.176		
Σύνολο για το ΕΚΤ	537.551	537.551	403.163		403.163			134.388					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0					0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0					0		
2005	15.862.098	15.614.992	11.711.244	11.310.603	400.641	0	0	3.903.748					247.106		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	15.327.910	15.080.804	11.310.603	11.310.603				3.770.201					247.106		
Σύνολο για το ΕΚΤ	534.188	534.188	400.641		400.641			133.547					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0					0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0					0		
2006	15.375.859	15.134.101	11.350.576	10.953.861	396.715	0	0	3.783.525					241.758		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	14.846.906	14.605.148	10.953.861	10.953.861				3.651.287					241.758		
Σύνολο για το ΕΚΤ	528.953	528.953	396.715		396.715			132.238					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0					0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0					0		
ΣΥΝΟΛΟ	88.985.000	87.708.000	65.781.000	63.531.000	2.250.000	0	0	21.927.000	0	0	0	0	1.277.000		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	85.985.000	84.708.000	63.531.000	63.531.000	0	0	0	21.177.000	0	0	0	0	1.277.000		

Σύνολο για το ΕΚΤ	3.000.00	3.000.00	2.250.00	0	2.250.00	0	0	750.000	0	0	0	0	0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2000 -
2006

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3 ΑΝΑ ΕΤΟΣ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 3: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ-ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ, ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ
ΦΥΣΙΚΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

(σε ΕΥΡΩ)

Προτεραιότητα 3/Ετος	Συνολικό κόστος	Δημόσιος Τομέας											Ιδιώτες	Ταμείο Συνοχής	Λοιπά χρηματοδοτικά μέσα	Δάνεια ΕΤΕ
		Σύνολο	Κοινοτική συμμετοχή					Συμμετοχή του κράτους								
			Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφέρ.	Τοπική	Άλλη				
	1=2+13	2=3+8	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
2000	0	0	0	0	0	0	0	0					0			
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0													
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0					0								

Σύνολο για το ΕΓΓΠΕ	0	0	0			0		0				0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2001	12.293.6	9.969.31	7.476.98	7.476.98	0	0	0	2.492.32				2.324.30		
	20	2	4	4				8				8		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	12.293.6	9.969.31	7.476.98	7.476.98				2.492.32				2.324.30		
	20	2	4	4				8				8		
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0					0						
Σύνολο για το ΕΓΓΠΕ	0	0	0			0		0				0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2002	15.480.3	12.562.7	9.422.04	9.422.04	0	0	0	3.140.68				2.917.61		
	33	22	2	2				0				1		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	15.480.3	12.562.7	9.422.04	9.422.04				3.140.68				2.917.61		
	33	22	2	2				0				1		
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0				0						
Σύνολο για το ΕΓΓΠΕ	0	0	0	0		0		0				0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0				0						
2003	15.385.4	12.641.8	9.481.35	9.481.35	0	0	0	3.160.45				2.743.65		
	66	10	7	7				3				6		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	15.385.4	12.641.8	9.481.35	9.481.35				3.160.45				2.743.65		
	66	10	7	7				3				6		
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0					0						
Σύνολο για το ΕΓΓΠΕ	0	0	0			0		0				0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2004	16.316.9	13.396.2	10.047.1	10.047.1	0	0	0	3.349.05				2.920.71		
	40	28	71	71				7				2		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	16.316.9	13.396.2	10.047.1	10.047.1				3.349.05				2.920.71		
	40	28	71	71				7				2		
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0					0						
Σύνολο για το ΕΓΓΠΕ	0	0	0			0		0				0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2005	16.213.4	13.312.4	9.984.30	9.984.30	0	0	0	3.328.10				2.901.03		
	42	04	3	3				1				8		

Σύνολο για το ΕΤΠΑ	16.213.442	13.312.404	9.984.303	9.984.303				3.328.101					2.901.038		
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0				0					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0		0		0					0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0		0	0					0		
2006	15.695.199	12.892.524	9.669.393	9.669.393	0	0	0	3.223.131					2.802.675		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	15.695.199	12.892.524	9.669.393	9.669.393				3.223.131					2.802.675		
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0				0					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0		0		0					0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0				0					0		
ΣΥΝΟΛΟ	91.385.000	74.775.000	56.081.250	56.081.250	0	0	0	18.693.750					16.610.000		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	91.385.000	74.775.000	56.081.250	56.081.250	0	0	0	18.693.750					16.610.000		
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0	0	0	0	0					0		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0					0		

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4 ΑΝΑ ΕΤΟΣ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 4:
ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ
ΥΠΑΙΘΡΟΥ

(σε ΕΥΡΩ)

Προτεραιότητα 4/Ετος	Συνολικό κόστος	Δημόσιος Τομέας											Ιδιώτες	Ταμείο Συνοχής	Λοιπά χρηματοδοτικά μέσα	Δάνεια ΕΤΕ
		Σύνολο	Κοινοτική συμμετοχή					Συμμετοχή του κράτους								
			Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφέρ.	Τοπική	Άλλη				
2000	0	0	0	0	0	0	0	0					0			
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0										0			
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0													
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0													
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0								
2001	31.719.751	27.646.009	20.734.507	10.155.000	194.358	10.385.149	0	6.911.502					4.073.742			
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	13.540.000	13.540.000	10.155.000	10.155.000				3.385.000					0			
Σύνολο για το ΕΚΤ	259.144	259.144	194.358		194.358			64.786								
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	17.920.607	13.846.865	10.385.149			10.385.149		3.461.716					4.073.742			
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0								
2002	39.970.779	34.861.244	26.145.933	12.796.709	251.646	13.097.578	0	8.715.311					5.109.535			
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	17.062.279	17.062.279	12.796.709	12.796.709				4.265.570					0			
Σύνολο για το ΕΚΤ	335.528	335.528	251.646		251.646			83.882								

Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	22.572.972	17.463.437	13.097.578			13.097.578		4.365.859				5.109.535		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2003	40.250.853	35.525.054	26.643.790	12.877.275	253.649	13.512.866	0	8.881.264				4.725.799		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	17.169.700	17.169.700	12.877.275	12.877.275				4.292.425				0		
Σύνολο για το ΕΚΤ	338.199	338.199	253.649		253.649			84.550						
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	22.742.954	18.017.155	13.512.866			13.512.866		4.504.289				4.725.799		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2004	42.652.740	37.616.204	28.212.153	13.645.747	268.775	14.297.631	0	9.404.051				5.036.536		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	18.194.329	18.194.329	13.645.747	13.645.747				4.548.582				0		
Σύνολο για το ΕΚΤ	358.367	358.367	268.775		268.775			89.592						
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	24.100.044	19.063.508	14.297.631			14.297.631		4.765.877				5.036.536		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2005	42.385.869	37.383.859	28.037.895	13.560.360	267.096	14.210.439	0	9.345.964				5.002.010		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	18.080.480	18.080.480	13.560.360	13.560.360				4.520.120				0		
Σύνολο για το ΕΚΤ	356.127	356.127	267.096		267.096			89.031						
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	23.949.262	18.947.252	14.210.439			14.210.439		4.736.813				5.002.010		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2006	41.058.164	36.228.786	27.171.589	13.132.659	264.476	13.774.454	0	9.057.197				4.829.378		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	17.510.212	17.510.212	13.132.659	13.132.659				4.377.553				0		
Σύνολο για το ΕΚΤ	352.635	352.635	264.476		264.476			88.159						
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	23.195.317	18.365.939	13.774.454			13.774.454		4.591.485				4.829.378		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
ΣΥΝΟΛΟ	238.038.156	209.261.156	156.945.867	76.167.750	1.500.000	79.278.117	0	52.315.289				28.777.000		

Σύνολο για το ΕΤΠΑ	101.557.000	101.557.000	76.167.750	76.167.750	0	0	0	25.389.250					0		
Σύνολο για το ΕΚΤ	2.000.000	2.000.000	1.500.000	0	1.500.000	0	0	500.000					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	134.481.156	105.704.156	79.278.117	0	0	79.278.117	0	26.426.039					28.777.000		
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0					0		

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2000 - 2006

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5 ΑΝΑ ΕΤΟΣ

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 5: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

(σε ΕΥΡΩ)

Προτεραιότητα 5/Ετος	Συνολικό κόστος	Δημόσιος Τομέας											Ιδιώτες	Ταμείο Συνοχής	Λοιπά χρηματοδοτικά μέσα	Δάνεια ΕΤΕ
		Σύνολο	Κοινοτική συμμετοχή					Συμμετοχή του κράτους								
			Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ	ΧΜΠΑ	Σύνολο	Κεντρική	Περιφέρ.	Τοπική	Άλλη				
				Α	Α	Ε	Α		η	ρ.	ή	η				
1=2+13	2=3+8	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2000	0	0	0	0	0	0	0	0					0			
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0					0					0			
Σύνολο για το ΕΚΤ	0	0	0													
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0								
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0								
2001	4.808.327	4.808.327	3.606.245	0	3.606.245	0	0	1.202.082					0			
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0					0								

Σύνολο για το ΕΚΤ	4.808.327	4.808.327	3.606.245		3.606.245			1.202.082					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0							
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0							
2002	6.225.563	6.225.563	4.669.172	0	4.669.172	0	0	1.556.391					0		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0					0							
Σύνολο για το ΕΚΤ	6.225.563	6.225.563	4.669.172		4.669.172			1.556.391					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0							
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0							
2003	6.275.112	6.275.112	4.706.334	0	4.706.334	0	0	1.568.778					0		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0					0							
Σύνολο για το ΕΚΤ	6.275.112	6.275.112	4.706.334		4.706.334			1.568.778					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0							
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0							
2004	6.649.328	6.649.328	4.986.996	0	4.986.996	0	0	1.662.332					0		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0					0							
Σύνολο για το ΕΚΤ	6.649.328	6.649.328	4.986.996		4.986.996			1.662.332					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0							
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0							
2005	6.607.743	6.607.743	4.955.807	0	4.955.807	0	0	1.651.936					0		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0					0							
Σύνολο για το ΕΚΤ	6.607.743	6.607.743	4.955.807		4.955.807			1.651.936					0		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0					0							
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0							

2006	6.542.927	6.542.927	4.907.196	0	4.907.196	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0				
Σύνολο για το ΕΚΤ	6.542.927	6.542.927	4.907.196		4.907.196		
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0				
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0				
ΣΥΝΟΛΟ	37.109.00	37.109.00	27.831.75	0	27.831.75	0	0
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΕΚΤ	37.109.00	37.109.00	27.831.75	0	27.831.75	0	0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0	0	0	0	0	0	0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0

1.635.73				0		
1						
0						
1.635.73				0		
1						
0						
0						
9.277.25				0		
0						
0				0		
9.277.25				0		
0						
0				0		
0						

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΗΠΕΙΡΟΥ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2000 -
2006

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6 ΑΝΑ ΕΤΟΣ

ΑΞΟΝΑΣ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ 6:
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ

(σε χιλιάδες ΕΥΡΩ)

Προτεραιότητα 6/Ετος	Συνολικό κόστος	Δημόσιος Τομέας											Ιδιώτες	Ταμείο Συνοχής	Λοιπά χρηματοδοτικά μέσα	Δάνεια ΕΤΕ
		Σύνολο	Κοινοτική συμμετοχή					Συμμετοχή του κράτους								
			Σύνολο	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ	ΧΜΠ Α	Σύνολο	Κεντρική	Περιφέρ.	Τοπική	Άλλη				
2000	0		0				0						0			
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	0		0													
Σύνολο για το ΕΚΤ	0		0													
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	0		0													
Σύνολο για τοΧΜΠΑ	0		0													
2001	772.392	772.392	579.294	524.067	41.277	13.950	0	193.098					0			
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	698.756	698.756	524.067	524.067				174.689								
Σύνολο για το ΕΚΤ	55.036	55.036	41.277		41.277			13.759								
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	18.600	18.600	13.950			13.950		4.650								
Σύνολο για τοΧΜΠΑ	0	0	0					0								
2002	975.299	975.299	731.475	660.398	53.444	17.633	0	243.824					0			
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	880.529	880.529	660.398	660.398				220.131								
Σύνολο για το ΕΚΤ	71.259	71.259	53.444		53.444			17.815								
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	23.511	23.511	17.633			17.633		5.878								

Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2003	982.083	982.083	736.561	664.550	53.867	18.144	0	245.522				0		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	886.068	886.068	664.550	664.550				221.518						
Σύνολο για το ΕΚΤ	71.823	71.823	53.867		53.867			17.956						
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	24.192	24.192	18.144			18.144		6.048						
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2004	1.040.648	1.040.648	780.486	704.208	57.079	19.199	0	260.162				0		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	938.944	938.944	704.208	704.208				234.736						
Σύνολο για το ΕΚΤ	76.105	76.105	57.079		57.079			19.026						
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	25.599	25.599	19.199			19.199		6.400						
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2005	1.034.141	1.034.141	775.607	699.803	56.726	19.078	0	258.534				0		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	933.070	933.070	699.803	699.803				233.267						
Σύνολο για το ΕΚΤ	75.634	75.634	56.726		56.726			18.908						
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	25.437	25.437	19.078			19.078		6.359						
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
2006	1.003.182	1.003.182	752.386	677.724	56.166	18.496	0	250.796				0		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	903.633	903.633	677.724	677.724				225.909						
Σύνολο για το ΕΚΤ	74.888	74.888	56.166		56.166			18.722						
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	24.661	24.661	18.496			18.496		6.165						
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0					0						
ΣΥΝΟΛΟ	5.807.745	5.807.745	4.355.809	3.930.750	318.559	106.500	0	1.451.936				0		
Σύνολο για το ΕΤΠΑ	5.241.000	5.241.000	3.930.750	3.930.750			0	1.310.250				0		

Σύνολο για το ΕΚΤ	424.745	424.745	318.559	0	318.559	0	0	106.186					0
Σύνολο για το ΕΓΤΠΕ	142.000	142.000	106.500	0	0	106.500	0	35.500					0
Σύνολο για το ΧΜΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0					0

ΠΕΠ III ΗΠΕΙΡΟΥ Γενικός Συγκεντρωτικός Χρηματοδοτικός Πίνακας ΠΕΠ III Ηπείρου.

ΣΕ €	Τίτλος	Δημόσια Δαπάνη	%	Ιδ. Συμμ.	Συνολ. Κόστος	%	ΕΤΠΑ	ΕΓΤΠ-Ε	ΕΚΤ
A1	Ανάδειξη της Περιφέρειας ως Δυτικής Πύλης της Ευρώπης για την Βόρειο Ελλάδα - Αναπτυξιακή αξιοποίηση του πλεονεκτήματος και των μεγάλων έργων μεταφορών	166.652.336	28,66	52.036.000	218.688.336	32,16			
M1.1	Υποδομές Μεταφορών	129.252.336	22,23	18.686.000	147.938.336	21,76	129.252.336		
M1.2	Επέκταση των υποδομών και Εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων	21.407.100	3,683	18.239.400	39.646.500	5,83	21.407.100		
M1.3	Ανάπτυξη και προώθηση της Καινοτομίας	15.992.900	2,751	15.110.600	31.103.500	4,57	15.992.900		
A2	Ενίσχυση των αστικών υποδομών και υπηρεσιών	87.708.000	15,09	1.277.000	88.985.000	13,1			
M2.1	Αστικές υποδομές- Περιβάλλον (Υδρεύσεις, ανάδειξη περιοχών κλπ)	23.800.000	4,094	1.277.000	25.077.000	3,69	23.800.000		
M2.2	Υποδομές Υγείας-Πρόνοιας- Εκπαίδευσης.	47.453.000	8,163	0	47.453.000	6,98	47.453.000		

M2.3	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης, σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας - ΕΤΠΑ	13.455.000	2,315	0	13.455.000	1,98	13.455.000		
M2.4	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας -ΕΚΤ	3.000.000	0,516	0	3.000.000	0,44			3.000.000
A3	Ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας -Προστασία ανάδειξη και αξιοποίηση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων	74.775.000	12,86	16.610.000	91.385.000	13,45			
M3.1	Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος(Διαχείριση στερεών αποβλήτων κλπ.)	13.031.000	2,242	0	13.031.000	1,92	13.031.000		
M3.2	Ενίσχυση των υποδομών και της επιχειρηματικότητας- ανταγωνιστικότητας στον τριτογενή τομέα, αξιοποίηση φυσικών πόρων	24.915.000	4,286	16.610.000	41.525.000	6,11	24.915.000		
M3.3	Ανάδειξη πολιτισμικών στοιχείων	33.995.000	5,848	0	33.995.000	5,00	33.995.000		
M3.4	Μηχανισμοί υποστήριξης και προβολής του τουριστικού προϊόντος(διαδίκτυο, τουριστικός οδηγός, συμμετοχή σε εκθέσεις κλπ.)	2.834.000	0,488	0	2.834.000	0,42	2.834.000		
A4	Αειφόρος ανάπτυξη της υπαίθρου	209.261.156	36,0	28.777.000	238.038.156	35,0			
M4.1	Διαχείριση υδατικών πόρων - Έγχειρες βελτιώσεις	42.389.956	7,292	0	42.389.956	6,23		42389956	
M4.2	Ανάπτυξη της δασοπονίας και αειφόρος διαχείριση δασικών οικοσυστημάτων	14.164.000	2,437	0	14.164.000	2,08		14164000	

M4.3	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις-Προβολή τοπικών προϊόντων	25.496.200	4,386	23.535.000	49.031.200	7,21		25496200
M4.4	Προστασία του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση του τοπίου και τις συνθήκες εκτροφής ζώων	4.675.000	0,804	2.834.000	7.509.000	1,1		4675000
M4.5	Παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικής γής-Αναδασμοί-Έγγειες βελτιώσεις-Γεωργική υποδομή	14.730.000	2,534	0	14.730.000	2,17		14730000
M4.6	Ανακαίνιση και ανάπτυξη των οικισμών, Προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς	1.841.000	0,317	0	1.841.000	0,27	0	1841000
M4.7	Στήριξη της επιχειρηματικότητας στις ορεινές περιοχές, Καινοτομικές δράσεις	2.408.000	0,414	2.408.000	4.816.000	0,71		2408000
M4.8	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης περιοχών στην ύπαιθρο με συγκροτημένες και συνεκτικές δράσεις	20.113.000	3,459	0	20.113.000	2,96	20.113.000	
M4.9	Παρεμβάσεις στην αλιεία	11.331.000	1,949	0	11.331.000	1,67	11.331.000	
M4.10	Υποδομές μεταφορών στην ύπαιθρο	50.991.000	8,77	0	50.991.000	7,50	50.991.000	
M4.11	Ενίσχυση των υποδομών Υγείας - Πρόνοιας - Εκπαίδευσης στην Ύπαιθρο	12.040.000	2,071	0	12.040.000	1,77	12.040.000	

M4.1 2	Ανάδειξη του Φυσικού και Δομημένου περιβάλλοντος	7.082.000	1,218	0	7.082.000	1,04	7.082.000		
M4.1 3	Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις μικρής κλίμακας ΕΚΤ σε τοπικές ζώνες του αγροτικού χώρου.	2.000.000	0,3	0	2.000.000	0,3			2.000.000
A5	Υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	37.109.000	6,383	0	37.109.000	5,46			
M5.1	Πρώθηση της απασχόλησης - Ανάπτυξη και ενδυνάμωση των κοινωνικών υπηρεσιών υποστήριξης-Υπηρεσίες φροντίδας για την προώθηση των ίσων ευκαιριών απασχόλησης	16.573.000	2,851	0	16.573.000	2,44			16.573.000
M5.2	Ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού	15.536.000	2,672	0	15.536.000	2,28			15.536.000
M5.3	Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης	5.000.000	0,86	0	5.000.000	0,74			5.000.000
A6	Τεχνική Βοήθεια	5.807.745	0,998	0	5.807.745	0,85			
M6.1	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	5.241.000	0,901	0	5.241.000	0,77	5.241.000		
M6.2	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	424.745	0,073	0	424.745	0,06			424.745
M6.3	Τεχνική Βοήθεια ΕΓΤΠΕ	142.000	0,024	0	142.000	0,02		142000	
		581.313.237	99,9	98.700.000	680.013.237	100,0	432.933.336	105.846.156	42.533.745
									100,0%

οσά σε €	Τίτλος	Μεταφ.- ΠΕΠ	Μεταφ. - ΥΠΕΧΩΔΕ	Εκπαί-δευση	Κατάρ-τιση/ Απασχό- ληση	Υγεία/ Πρό-νοια	Γεωργία/ Αλιεία	Τουρι-σμός	Πολιτι-σμός	Περι- βάλλον	Μετα- ποίηση/ Υπηρεσίες	Έρευνα/ Τεχνο-λογία	Εφαρμογή
	Ανάδειξη της έρευνας ως Δυτικής Πύλης δράσης για την Βόρεια - Αναπτυξιακή ρήση του εκτήματος και των έργων μεταφορών	35.252.336	94.000.000	0	0	0	0	0	0	0	26.407.100	10.992.900	0
1	Υποδομές Μεταφορών	35.252.336	94.000.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Επέκταση των υποδομών και Εκσυγχρονισμός των επιχειρήσεων	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21.407.100	0	0
3	Ανάπτυξη και προώθηση της Καινοτομίας	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.000.000	10.992.900	0
	Ενίσχυση των αστικών υποδομών και υπηρεσιών	30.388.800	0	28.228.100	9.800.000	16.290.200	0	0	0	9.800.900	0	0	0
1	Αστικές υποδομές-Περιβάλλον (Υδρεύσεις , ανάδειξη περιοχών κλπ)	18.417.600	0	0	0	0	0	0	0	5.382.400	0	0	0

2	Υποδομές Υγείας- Πρόνοιας-Εκπαίδευσης.	2.934.700	0	28.228.100	0	16.290.200	0	0	0	0	0	0	0
3	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης, σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας - ΕΤΠΑ	9.036.500	0	0	0	0	0	0	0	4.418.500	0	0	0
4	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας - ΕΚΤ	0	0	0	3.000.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας - Προστασία ανάδειξη και αξιοποίηση των φυσικών και καλλιπαικτικών πόρων	0	0	0	0	0	27.749.000	33.995.000	13.031.000	0	0	0	0
i	Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος(Διαχείρη ση στερεών αποβλήτων κλπ.)	0	0	0	0	0	0	0	13.031.000	0	0	0	0

2	Ενίσχυση των υποδομών και της επιχειρηματικότητας- ανταγωνιστικότητας στον τριτογενή τομέα, αξιοποίηση φυσικών πόρων	0	0	0	0	0	0	24.915.000	0	0	0	0	0
3	Ανάδειξη πολιτισμικών στοιχείων	0	0	0	0	0	0	0	33.995.000	0	0	0	0
4	Μηχανισμοί υποστήριξης και προβολής του τουριστικού προϊόντος(διαδίκτυο, τουριστικός οδηγός, συμμετοχή σε εκθέσεις κ.λπ.)	0	0	0	0	0	0	2.834.000	0	0	0	0	0
	Αειφόρος ανάπτυξη της παρίθρου	66.991.000	0	9.270.000	2.000.000	6.374.200	117.035.156	0	0	7.882.000	0	0	0
1	Διαχείριση υδατικών πόρων - Έγχειρες βελτιώσεις	0	0	0	0	0	42.389.956	0	0	0	0	0	0
2	Ανάπτυξη της δασοπονίας και αειφόρος διαχείριση δασικών οικοσυστημάτων	0	0	0	0	0	14.164.000	0	0	0	0	0	0
1	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις- Προβολή τοπικών προϊόντων	0	0	0	0	0	25.496.200	0	0	0	0	0	0

4	Προστασία του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση του τοπίου και τις συνθήκες εκτροφής ζώων	0	0	0	0	0	4.675.000	0	0	0	0	0	0
5	Παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικής γής-Αναδάσμοι-Εγχειρίδια βελτιώσεις-Γεωργική υποδομή	0	0	0	0	0	14.730.000	0	0	0	0	0	0
5	Ανακαίνιση και ανάπτυξη των οικισμών, Προστασία και διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς	0	0	0	0	0	1.841.000	0	0	0	0	0	0
7	Στήριξη της επιχειρηματικότητας στις ορεινές περιοχές, Καινοτομικές δράσεις	0	0	0	0	0	2.408.000	0	0	0	0	0	0
	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης περιοχών στην ύπαιθρο με συγκροτημένες και συνεκτικές δράσεις	16.000.000	0	4.113.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Παρεμβάσεις στην αλιεία	0	0	0	0	0	11.331.000	0	0	0	0	0	0

10	Υποδομές μεταφορών στην ύπαιθρο	50.991.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Ενίσχυση των υποδομών Υγείας - Πρόνοιας - Εκπαίδευσης στην Υπαιθρο	0	0	5.665.800	0	6.374.200	0	0	0	0	0	0	0
12	Ανάδειξη του Φυσικού και Δομημένου περιβάλλοντος	0	0	0	0	0	0	0	0	7.082.000	0	0	0
13	Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις μικρής κλίμακας ΕΚΤ σε τοπικές ζώνες του αγροτικού χώρου.	0	0	0	2.000.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	0	0	0	32.104.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Πρώθηση της απασχόλησης - Ανάπτυξη και ενδυνάμωση των κοινωνικών υπηρεσιών υλοστήριξης-Υπηρεσίες φροντίδας για την προώθηση των ίσων ευκαιριών απασχόλησης	0	0	0	16.573.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	0	0	0	15.536.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης	0	0	0	5.000.000	0	0	0	0	0	0	0	0
	Τεχνική Βοήθεια	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.807.745

1	Τεχνική Βοήθεια ΕΠΠΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5.241.000
2	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	424.745
3	Τεχνική Βοήθεια ΕΠΠΕ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	142.000
		132.632.136	94.000.000	38.006.900	42.109.000	22.664.400	117.035.156	27.749.000	33.995.000	29.913.900	26.407.100	10.992.900	5.807.745							
		100,0%	70,9%	28,7%	31,7%	17,1%	88,2%	20,9%	24,6%	22,6%	19,9%	8,3%	4,4%							

Συγκεντρωτικός Τίτλος: Προτεραιότητες / Μέτρα.

ΜΕΤ: "ΗΠΕΙΡΟΣ"
Πληθυσμός: 371.690

ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ / ΜΕΤΡΑ				Εθνικοί Δρόμοι	Περιβάλλον	Αναβάθμιση Υποδομών Τουρισμού	Αστική ανάπτυξη	Ολοκ/μένες δράσεις Αστικής ανάπτυξης	Ανάπτυξη υπαίθρου	Ανάπτυξη ορεινής υπαίθρου	Από την οποία ολοκ/μένες δράσεις	Καινοτομία	Κοινωνία Πληροφορίας	TAMEIO
1	2	3	4	6	7	9	10	11	12	13	14	15	16	17
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 1 - Ανάπτυξη της Περιφέρειας ως Δυτικής Πύλης στην Ευρώπη για την Βόρεια Ελλάδα - Ανπτυξιακή αξιοποίηση των μεγάλων έργων μεταφορών				-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Μέτρο	3	4	Υποστήριξη και προβολή του τουριστικού προϊόντος			X						X	X	ΕΤΠΑ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	4	-	Αειφόρος ανάπτυξη της υπαίθρου	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μέτρο	4	1	Διαχείριση υδάτινων πόρων - Εγγυες βελτιώσεις		X				X	X	X			ΕΓΤΠΕ
Μέτρο	4	2	Ανάπτυξη δασοπονίας και αειφόρος ανάπτυξη δασικών οικοσυστημάτων						X	X				ΕΓΤΠΕ
Μέτρο	4	3	Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλεύσεις- προβολή τοπικών προϊόντων						X	X	X	X		ΕΓΤΠΕ
Μέτρο	4	4	Προστασία του περιβάλλοντος σε συνδυασμό με τη γεωργία, τη δασοκομία, τη διατήρηση του τοπίου, καθώς και τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων		X				X	X	X			ΕΓΤΠΕ
Μέτρο	4	5	Παρεμβάσεις σε επίπεδο αγροτικής γής- Αναδασμοί- Γεωργική υποδομή						X	X				ΕΓΤΠΕ
Μέτρο	4	6	Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών και προστασία / διατήρηση της αγροτικής κληρονομιάς						X	X	X			ΕΓΤΠΕ
Μέτρο	4	7	Στήριξη επιχειρηματικότητας στις ορεινές περιοχές - καινοτόμες δράσεις			X			X	X	X	X		ΕΓΤΠΕ
Μέτρο	4	8	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις ανάπτυξης υπαίθρου με συνεκτικές δράσεις						X	X	X			ΕΤΠΑ
Μέτρο	4	9	Αλιεία						X					ΕΤΠΑ
Μέτρο	4	#	Υποδομές Μεταφορών στην ύπαιθρο						X	X	X			ΕΤΠΑ
Μέτρο	4	#	Ενίσχυση των κοινωνικών υποδομών υγείας- πρόνοιας- εκπαίδευσης στην ύπαιθρο						X	X	X			ΕΤΠΑ

Μέτρο	4	#	Ανάδειξη φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος		X				X	X	X			ΕΤΠΑ
Μέτρο	4	#	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας σε τοπικές ζώνες του αγροτικού χώρου						X		X			ΕΚΤ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	5	-	Υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μέτρο	5	1	Προώθηση της απασχόλησης											ΕΚΤ
Μέτρο	5	2	Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού											ΕΚΤ
Μέτρο	5	3	Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης				X				X			ΕΚΤ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	6	-	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μέτρο	6	1	ΕΤΠΑ											ΕΤΠΑ
Μέτρο	6	2	ΕΚΤ											ΕΚΤ
Μέτρο	6	3	ΕΓΤΠΕ											ΕΓΤΠΕ
ΣΥΝΟΛΟ			(M Euro)	94,000	29,914	34,157	180,564	28,455	209,261	70,061	31,113	27,400	7,834	
%				16,2%	5,1%	5,9%	31,1%	4,9%	36,0%	12,1%	5,4%	4,7%	1,3%	

Μέτρο	4	#	Ανάδειξη φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος		X				X	X	X		ΕΤΠΑ
Μέτρο	4	#	Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις μικρής κλίμακας σε τοπικές ζώνες του αγροτικού χώρου						X		X		ΕΚΤ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	5	-	Υποστήριξη και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μέτρο	5	1	Προώθηση της απασχόλησης										ΕΚΤ
Μέτρο	5	2	Ανάπτυξη ανθρωπίνου δυναμικού										ΕΚΤ
Μέτρο	5	3	Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης				X				X		ΕΚΤ
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ	6	-	ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Μέτρο	6	1	ΕΤΠΑ										ΕΤΠΑ
Μέτρο	6	2	ΕΚΤ										ΕΚΤ
Μέτρο	6	3	ΕΓΤΠΕ										ΕΓΤΠΕ
ΣΥΝΟΛΟ			(M Euro)	94,000	29,914	34,157	180,564	28,455	209,261	70,061	31,113	27,400	7,834
%				16,2%	5,1%	5,9%	31,1%	4,9%	36,0%	12,1%	5,4%	4,7%	1,3%

Χρηματοδοτικά Σχήματα ανά Άξονα & Μέτρα του ΠΕΠ
Ηπείρου.

Χρηματοδοτικό σχήμα ΠΕΠ Ηπείρου 2000-06

σε Ευρώ

• Συνολικό κόστος	:	680.013.237
• Δημόσια δαπάνη	:	581.313.237
• Εθνική συμμετοχή	:	145.328.309
• Κοινοτική συμμετοχή	:	435.984.928
• ΕΤΠΑ	:	324.700.002
• ΕΓΤΠΕ	:	79.384.617
• ΕΚΤ	:	31.900.309
• Ιδιωτική συμμετοχή	:	98.700.000

Άξονας Προτεραιότητας 1:

Ανάδειξη της Περιφέρειας ως Δυτικής Πύλης της Ευρώπης για την Βόρειο Ελλάδα - Αναπτυξιακή αξιοποίηση του πλεονεκτήματος των μεγάλων έργων μεταφορών .

Χρηματοδοτικό σχήμα(ΔΔ 28,67%)

σε Ευρώ

Συνολικό κόστος	:	218.688.336
Δημόσια δαπάνη	:	166.652.336
Εθνική συμμετοχή	:	41.663.084
Κοινοτική συμμετοχή	:	124.989.252
Ε.Τ.Π.Α.	:	124.989.252
Ιδιωτική συμμετοχή	:	52.036.000

Άξονας Προτεραιότητας 2	Ενίσχυση των αστικών υποδομών και υπηρεσιών
-------------------------	---

Χρηματοδοτικό σήμα (ΔΔ 15,09%)

σε Ευρώ

Συνολικό ποσό	:	88.985.000
Δημόσια δαπάνη	:	87.708.000
Εθνική συμμετοχή	:	21.927.000
Κοινοτική συμμετοχή	:	65.781.000
ΕΤΠΑ	:	63.531.000
ΕΚΤ	:	2.250.000
Ιδιωτική Συμμετοχή	:	1.277.000

Άξονας Προτεραιότητας 3	Ενίσχυση της τουριστικής δραστηριότητας - Προστασία και ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων
-------------------------	---

Χρηματοδοτικό σήμα (ΔΔ 12,86%)

σε ευρώ

• Συνολικό ποσό	:	91.385.000
• Δημόσια δαπάνη	:	74.775.000
• Εθνική συμμετοχή	:	18.693.750
• Κοινοτική συμμετοχή	:	56.081.250
• ΕΤΠΑ	:	56.081.250
• ΕΚΤ	:	0
• Ιδιωτική Συμμετοχή	:	16.610.000

Άξονας Προτεραιότητας 4:

Αειφόρος ανάπτυξη της Υπαίθρου

Χρηματοδοτικό σήμα(ΔΔ 36,0%)

σε ευρώ

• Συνολικό κόστος		238.038.156
• Δημόσια δαπάνη		209.261.156
• Εθνική συμμετοχή		52.315.289
• Κοινοτική συμμετοχή		156.945.867
• ΕΤΠΑ		76.167.750
• ΕΓΤΠΕ		79.278.117
• ΕΚΤ		1.500.000
• Ιδιωτική συμμετοχή	:	28.777.000

Άξονας 5:

Υποστήριξη και Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού

Χρηματοδοτικό σήμα (ΔΔ 6,384%)

σε Ευρώ

• Συνολικό κόστος	:	37.109.000
• Δημόσια δαπάνη	:	37.109.000
• Εθνική Συμμετοχή	:	9.277.250
• Κοινοτική συμμετοχή	:	27.831750
• ΕΚΤ	:	27.831.750
• Ιδιωτική συμμετοχή	:	0

Άξονας Προτεραιότητας 6:	Τεχνική Βοήθεια
---------------------------------	------------------------

Χρηματοδοτικό σήμα(ΔΔ 0,999%)

σε ευρώ

Συνολικό κόστος	:	5.807.745
Δημόσια δαπάνη	:	5.807.745
Εθνική Συμμετοχή	:	1.451.936
Κοινοτική Συμμετοχή	:	4.355.809
ΕΤΠΑ	:	3.930.750
ΕΚΤ	:	318.559
ΕΓΤΠ-Ε	:	106.500

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Ερωτηματολόγιο

Μελέτη περίπτωσης: Προγράμματος «Βαλαώρα»

(συμμετέχουν πολίτες – κάτοικοι στην περιοχή Βαλαώρας, υπάλληλοι των φορέων συμμετοχής στο πρόγραμμα)

Οι άνθρωποι μπορούν να χρησιμοποιήσουν διαφορετικούς πόρους στην αλληλεπίδραση τους με τους άλλους. Παραδείγματα τέτοιων πόρων είναι : η ιδιοκτησία, το κεφάλαιο ή οι προϋπολογισμοί, οι ικανότητες, η εξειδίκευση, η πληροφόρηση, η πρόσβαση στα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας, ο χρόνος, το χάρισμα, η αξιοπιστία, κλπ

1. Θα μπορούσατε να επισημάνετε τους κύριους πόρους που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στις αλληλεπιδράσεις σας με άλλους;

---

2. Θα μπορούσατε να επισημάνετε τους κύριους πόρους που οι παρακάτω δρώντες μπορούν να χρησιμοποιήσουν στις αλληλεπιδράσεις τους με τους άλλους ;

ΘΕΛΟΥΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΨΗ ΣΑΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ. ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΦΗΝΕΤΕ ΚΕΝΟ ΣΤΟ ΦΟΡΕΑ ΠΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΕΙΤΕ.

Δρώντες	Πόροι
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	

3. Θα μπορούσατε να επισημάνετε την σημασία των συνολικών παραπάνω πόρων για τους άλλους συμμετέχοντες στη διαδικασία; (Αφήστε κενό στο δικό σας)

Δρών	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Σχετικά σημαντικό	Πολύ σημαντικό	Πάρα πολύ σημαντικό
Οι δικοί μου πόροι είναι για τους άλλους συμμετέχοντες :	☐	☐	☐	☐	☐
Οι πόροι του 1 είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	☐	☐	☐	☐	☐
Οι πόροι του 2 είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	☐	☐	☐	☐	☐
Οι πόροι του είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	☐	☐	☐	☐	☐
Οι πόροι του είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	☐	☐	☐	☐	☐
Οι πόροι του είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	☐	☐	☐	☐	☐
Οι πόροι της είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	☐	☐	☐	☐	☐
Οι πόροι του είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	☐	☐	☐	☐	☐
Οι πόροι των είναι για τους άλλους συμμετέχοντες:	☐	☐	☐	☐	☐

4. Παρακαλώ να προσδιορίσετε τους στόχους ή τους σκοπούς που εσείς (ή η οργάνωσή σας) θελήσατε (θα επιθυμούσατε) να επιτύχετε στην συγκεκριμένη περίπτωση:

---

5. Παρακαλώ να προσδιορίσετε εάν συμμετέχετε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα ως:

- μεμονωμένος πολίτης **Παρακαλώ πηγαίνετε στην ερώτηση 25**
- εκπρόσωπος ιδιωτικού τομέα **Παρακαλώ πηγαίνετε στην ερώτηση 25**
- εκπρόσωπος δημόσιου φορέα **Παρακαλώ πηγαίνετε στην ερώτηση 23.A**
- εκπρόσωπος οργανώσεων (π.χ φιλανθρωπική οργάνωση, συνδικαλιστική οργάνωση (κτλ) **Παρακαλώ πηγαίνετε στην ερώτηση 24.A**

6.Α Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις για το ρόλο που οι δημόσιοι φορείς θα πρέπει να διαδραματίζουν στις πολιτικές διαδικασίες. Παρακαλώ να επισημάνετε πως εσείς, ως εκπρόσωπος του φορέα σας **θα πρέπει** να δραστηριοποιηστείτε. Σε ποιο βαθμό προτιμάτε το ρόλο α ή β;

	α		Προτιμώ α και β			β	
	προτιμώ	Σαφώς Προτιμώ	Περισσότερο α	Εξίσου	Περισσότερο β	προτιμώ	Σαφώς Προτιμώ
<p>α. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να δραστηριοποιούμαι βάσει ενός ευδιάκριτου οράματος του φορέα μας για το μέλλον της πόλης.</p> <p>β. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να δραστηριοποιούμαι βάσει ενός οράματος για το μέλλον της πόλης το οποίο αναπτύσσεται μέσα από διάλογο και συνεργασία με διάφορους φορείς της τοπικής κοινωνίας.</p>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<p>α. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να επικεντρωθώ στην εφαρμογή των τοπικών πολιτικών βάσει των πόρων του φορέα μου.</p> <p>β. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να διαθέτω χρόνο στην κινητοποίηση και στήριξη της τοπικής κοινωνίας και των τοπικών πόρων για την υλοποίηση των τοπικών πολιτικών.</p>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
<p>α. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, δεν θα πρέπει να συμβιβάζομαι προφυλάσσοντας έτσι την θέση της τοπικής πολιτικής ηγεσίας.</p> <p>β. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να προσπαθήσω για την επίτευξη ευρείας συναίνεσης ακόμα και εις βάρος της</p>	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

λήψης αποφάσεων για δράση.							
α. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να τον εκπροσωπώ αποκλειστικά. β. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να εκπροσωπώ τη πόλη συνολικά.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
α. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να ενισχύω και να συμμετέχω στις τοπικές συνεργασίες και στα δίκτυα. β. Ως εκπρόσωπος δημόσιου φορέα, θα πρέπει να επικεντρώνομαι στο ρόλο μου ως εκπρόσωπος της διοίκησης.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

6B. Και σχετικά με άλλες πλευρές του ρόλου του φορέα σας, πόσο σημαντικό θεωρείτε ότι είναι :

	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Σχετικά σημαντικό	Πολύ σημαντικό	Πάρα πολύ σημαντικό
Ως δημόσιος φορέας, θα πρέπει να μεριμνούμε για την επίλυση των τοπικών προβλημάτων.	☐	☐	☐	☐	☐
Ως δημόσιος φορέας, θα πρέπει να φροντίζουμε για την διαφάνεια στην λήψη αποφάσεων και να καθιστούμε πολιτικά υπόλογους τους αρμόδιους των αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐
Ως δημόσιος φορέας, θα πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι η τοπική κοινωνία εκφράζει άμεσα την άποψη της για τις κυριότερες τοπικές πολιτικές.	☐	☐	☐	☐	☐

7.A Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις για το ρόλο που οργανώσεις σαν τις δικές σας θα πρέπει να διαδραματίζουν στις πολιτικές διαδικασίες. Παρακαλώ να επισημάνετε πως εσείς, ως εκπρόσωπος του οργανισμού σας θα πρέπει να δραστηριοποιηστείτε. Σε ποιο βαθμό προτιμάτε το ρόλο α ή β ;

	α		Προτιμώ α και β			β	
	Σαφώς προτιμώ	Προτιμώ	Περισσότερο α	Εξίσου	Περισσότερο β	Σαφώς προτιμώ	Προτιμώ
α. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, δεν θα πρέπει να εμπλέκομαι με την πολιτική. β. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, θα πρέπει να συμμετέχω ενεργά στην διαμόρφωση της τοπικής πολιτικής ατζέντας και στη λήψη σημαντικών τοπικών αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

α. Από τη στιγμή λήψης αποφάσεων για σημαντικές πολιτικές, ο οργανισμός μου θα περιοριστεί στο σεβασμό των αποφάσεων και στην τήρηση των τοπικών αρχών. β. Από τη στιγμή λήψης αποφάσεων για σημαντικές πολιτικές, ο οργανισμός μου θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά σε κοινές προσπάθειες με την δημοτική αρχή για την υλοποίηση αποτελεσματικών τοπικών πολιτικών.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
α. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, θα πρέπει να συσπειρώνομαι για τη δημιουργία μιας πλειοψηφίας που θα στηρίξει τις απόψεις μου. β. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, θα πρέπει να προσπαθήσω για την επίτευξη ευρείας συναίνεσης ακόμα και εις βάρος της λήψης αποφάσεων για δράση.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
α. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, θα πρέπει να επιδιώκω μόνο τα συμφέροντα του οργανισμού μου. β. Ως εκπρόσωπος του οργανισμού μου, θα πρέπει να λάβω υπόψη το συμφέρον της πόλης συνολικά.	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

7B. Και σχετικά με άλλες πλευρές του ρόλου της οργάνωσής σας, πόσο σημαντικό θεωρείτε ότι είναι:

	Καθόλου σημαντικό	Λίγο σημαντικό	Σχετικά σημαντικό	Πολύ σημαντικό	Πάρα πολύ σημαντικό
Ο οργανισμός μου θα πρέπει να συμβάλει στην επίλυση των τοπικών προβλημάτων χρησιμοποιώντας τους δικούς του πόρους	☐	☐	☐	☐	☐
Ο οργανισμός μου θα πρέπει να πληροφωρείται για τις τοπικές αποφάσεις και να καθιστά πολιτικά υπόλογους τους αρμόδιους των αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐
Ο οργανισμός μου θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά στην λήψη τοπικών αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐

8. Διαφορετικοί δράντες μπορεί να παίξουν διαφορετικούς ρόλους στις πολιτικές διαδικασίες (Σχεδιασμός, λήψη αποφάσεων, επιμέρους δράσεις της υλοποίησης).

Παρακαλώ επισημάνετε, σύμφωνα με την άποψη σας, ποιος ρόλος είναι προτιμότερος για κάθε δρώντα στη συγκεκριμένη πολιτική:

Δρών	Προτίμηση ρόλου
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	

Η συμπεριφορά των δρώντων στη διάρκεια του προγράμματος

9. Μέχρι ποιου σημείου οι παρακάτω συμμετέχοντες επηρέασαν τις αποφάσεις σας στο συγκεκριμένο υπόεργο :

Συμμετέχοντες	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
1.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐

10. Μέχρι ποιου σημείου οι παρακάτω συμμετέχοντες θεωρείτε ότι θα επηρεάσουν το αποτέλεσμα στο συγκεκριμένο πρόγραμμα :

Συμμετέχοντες	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
1.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐	☐

11. Για τους τρεις πιο σημαντικούς συμμετέχοντες (όπως προσδιορίστηκαν από εσάς), σε ποιους πόρους στηρίχθηκε η επιρροή τους;

1. Συμμετέχων: ..... Πόροι :.....

2. Συμμετέχων: ..... Πόροι.....

3. Συμμετέχων:..... Πόροι :.....

12. Σε ποιο βαθμό επιτύχατε τους στόχους ή τους σκοπούς σας στη διαδικασία του προγράμματος:

	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Ολοκληρωτικά
Πέτυχα τους σκοπούς μου	☐	☐	☐	☐	☐

13. Πως οι δημόσιοι φορείς δραστηριοποιούνται στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος. Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι:

	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ

Δραστηριοποιείται βάσει ενός ευδιάκριτου προσωπικού οράματος για το μέλλον της πόλης.	☐	☐	☐	☐	☐
Δραστηριοποιείται βάσει οράματος για το μέλλον της πόλης το οποίο αναπτύχθηκε μέσα από στενό διάλογο και συνεργασία με διάφορους τομείς της τοπικής κοινωνίας.	☐	☐	☐	☐	☐
Επικεντρώνεται στην υλοποίηση των τοπικών πολιτικών χρησιμοποιώντας τους δικούς του πόρους.	☐	☐	☐	☐	☐
Διαθέτει το χρόνο του στην κινητοποίηση και στήριξη της τοπικής κοινωνίας και των τοπικών πόρων για την υλοποίηση των τοπικών πολιτικών.	☐	☐	☐	☐	☐
Προφυλάσσει την επιθυμία της πλειοψηφίας των πολιτών της τοπικής κοινωνίας χωρίς να συμβιβάζεται.	☐	☐	☐	☐	☐
Επιδιώκει τη δημιουργία μιας ευρείας συναίνεσης.	☐	☐	☐	☐	☐
Λειτουργεί ως εκπρόσωπος του φορέα του.	☐	☐	☐	☐	☐
Εκπροσωπεί τη πόλη συνολικά.	☐	☐	☐	☐	☐
Ενισχύει και συμμετέχει ενεργά στις τοπικές συνεργασίες και στα δίκτυα.	☐	☐	☐	☐	☐
Επικεντρώνεται στο ρόλο του ως εκπρόσωπος της δημόσιας διοίκησης.	☐	☐	☐	☐	☐
Ενδιαφέρεται για την επίλυση των τοπικών προβλημάτων.	☐	☐	☐	☐	☐
Ενδιαφέρεται για τη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων και καθιστά τους υπεύθυνους των αποφάσεων πολιτικά υπόλογους.	☐	☐	☐	☐	☐
Εξασφαλίζει ότι η τοπική κοινωνία εκφράζει άμεσα την άποψη της για τις κυριότερες τοπικές πολιτικές.	☐	☐	☐	☐	☐

14. Πως οι πολίτες δραστηριοποιούνται στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος; Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι :

	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
Εμμένουν στο ρόλο τους σχετικά με την εκλογή των τοπικών ηγετών και καθιστούν αυτούς εκλογικά υπόλογους.	☐	☐	☐	☐	☐
Συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της τοπικής πολιτικής ατζέντας και στη λήψη σημαντικών τοπικών αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐
Από τη στιγμή λήψης αποφάσεων σημαντικών πολιτικών, σέβονται πιστά τις αποφάσεις και υπακούουν στους τοπικούς κανόνες και αρχές.	☐	☐	☐	☐	☐
Συμμετέχουν ενεργά στις κοινές προσπάθειες με την δημοτική αρχή για την υλοποίηση αποτελεσματικών τοπικών πολιτικών.	☐	☐	☐	☐	☐
Συσπειρώνονται για τη δημιουργία μιας πλειοψηφίας που θα στηρίζει τις απόψεις τους.	☐	☐	☐	☐	☐

Επιδιώκουν τη δημιουργία μιας ευρείας συναίνεσης.	☐	☐	☐	☐	☐
Επιδιώκουν τα δικά τους συμφέροντα.	☐	☐	☐	☐	☐
Λαμβάνουν υπόψη το συνολικό συμφέρον της πόλης.	☐	☐	☐	☐	☐
Πληροφορούνται για τις τοπικές αποφάσεις και καθιστούν πολιτικά υλόλογους τους αρμόδιους των αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐

15. Πως ο ιδιωτικός τομέας δραστηριοποιείται στη περίπτωση συγκεκριμένου προγράμματος;

Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι :

	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
Εμμένουν στο ρόλο τους για την δημιουργία κερδών και δεν εμπλέκονται με την πολιτική.	☐	☐	☐	☐	☐
Συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της τοπικής πολιτικής ατζέντας και στη λήψη σημαντικών τοπικών αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐
Από τη στιγμή της λήψης σημαντικών αποφάσεων, σέβονται πιστά τις αποφάσεις και υπακούουν στους τοπικούς κανόνες και αρχές.	☐	☐	☐	☐	☐
Συμμετέχουν ενεργά στις κοινές προσπάθειες με την δημοτική αρχή για την υλοποίηση αποτελεσματικών τοπικών πολιτικών.	☐	☐	☐	☐	☐
Συσπειρώνονται για τη δημιουργία μιας πλειοψηφίας που θα υλοστηρίξει τις αποφάσεις τους.	☐	☐	☐	☐	☐
Επιδιώκουν τη δημιουργία μιας ευρείας συναίνεσης.	☐	☐	☐	☐	☐
Επιδιώκουν τα δικά τους συμφέροντα.	☐	☐	☐	☐	☐
Λαμβάνουν υπόψη το συνολικό συμφέρον της πόλης.	☐	☐	☐	☐	☐

16. Πως οι εκπρόσωποι άλλων οργανώσεων λειτουργούν στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος; Σε ποιο βαθμό θεωρείτε ότι :

	Καθόλου	Λίγο	Σχετικά	Πολύ	Πάρα πολύ
Εμμένουν στο δικό τους ρόλο και δεν εμπλέκονται με την πολιτική.	☐	☐	☐	☐	☐
Συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της τοπικής πολιτικής ατζέντας και στη λήψη σημαντικών τοπικών αποφάσεων.	☐	☐	☐	☐	☐

Από τη στιγμή της λήψης αποφάσεων για σημαντικές πολιτικές, σέβονται πιστά τις αποφάσεις και υπακούουν στους τοπικούς κανόνες και αρχές.	☐	☐	☐	☐	☐
Συμμετέχουν ενεργά στις κοινές προσπάθειες με την δημοτική αρχή για την υλοποίηση αποτελεσματικών τοπικών πολιτικών.	☐	☐	☐	☐	☐
Συσπειρώνονται για τη δημιουργία μιας πλειοψηφίας που θα στηρίζει τις απόψεις τους.	☐	☐	☐	☐	☐
Επιδιώκουν τη δημιουργία μιας ευρείας συναίνεσης.	☐	☐	☐	☐	☐
Επιδιώκουν τα δικά τους συμφέροντα.	☐	☐	☐	☐	☐
Λαμβάνουν υπόψη το συνολικό συμφέρον της πόλης.	☐	☐	☐	☐	☐

17. Πως εσείς λειτουργείτε στη περίπτωση του συγκεκριμένου προγράμματος;
 Παρακαλώ να επισημάνετε τους πιο σημαντικούς ρόλους που υιοθετήσατε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

---

18. Παρακαλώ να χαρακτηρίσετε το ρόλο των εκπροσώπων διαφορετικών συμφερόντων στο σχεδιασμό αυτού του προγράμματος:

	Διευρυμένος	Όπως θα έπρεπε	Περιορισμένος	Δεν ξέρω
Ο ρόλος των εκπροσώπων των οικονομικών συμφερόντων στο σχεδιασμό του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν:	☐	☐	☐	☐
Ο ρόλος των εκπροσώπων των περιβαλλοντικών συμφερόντων στο σχεδιασμό του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν:	☐	☐	☐	☐
Ο ρόλος των εκπροσώπων των κοινωνικών συμφερόντων στο σχεδιασμό του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν:	☐	☐	☐	☐

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ

ΕΓΓΡΑΦΑ

ΣΥΜΦΩΝΗΤΗΚΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Φ.Ε.Κ.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΩΣΤΗΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σχετικοί Κανονισμοί του Άξονα Προτεραιότητας 1

Βασικός Κανονισμός

1. Κανονισμός 1260/99 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999 περί γενικών διατάξεων για τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Λοιποί Σχετικοί Κανονισμοί Κανονισμοί Έτους 1999

2. Κανονισμός 1783/99 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 1999 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

3. Κανονισμός 1784/99 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 1999 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Κανονισμοί Έτους 2000

4. Κανονισμός 1685/00 της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 2000 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού 1260/99 του Συμβουλίου όσον αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών των ενεργειών που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

5. Κανονισμός 643/00 της Επιτροπής της 28ης Μαρτίου 2000 για τον τρόπο χρησιμοποίησης του ευρώ κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων.

6. Κανονισμός 1159/00 της Επιτροπής της 30ης Μαΐου 2000 για τις δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας που πρέπει να αναλαμβάνουν τα κράτη μέλη σχετικά με τις παρεμβάσεις των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Κανονισμοί Έτους 2001

7. Κανονισμός 438/01 της Επιτροπής της 2ας Μαρτίου 2001 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού 1260/99 του Συμβουλίου όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων.

8. Κανονισμός 448/01 της Επιτροπής της 2ας Μαρτίου 2001 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού 1260/99 του Συμβουλίου όσον αφορά τη διαδικασία διενέργειας δημοσιονομικών διορθώσεων στην παρέμβαση που χορηγείται στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Κανονισμοί Κρατικών Ενισχύσεων

1. Κανονισμός 68/01 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση.

2. Κανονισμός 69/01 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.

3. Κανονισμός 70/01 για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις

Υλοποίηση προγράμματος Βαλαώρα.

Υλοποίηση της πράξης.

Συνήθη στάδια υλοποίησης για τα οποία θα απαιτείται προέγκριση και ο λόγος για τον οποίο αυτή απαιτείται:

1. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την ανάθεση μελετών (κύριων και υποστηρικτικών), προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η μελέτη ταυτίζεται με το εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο, τηρούνται οι νόμιμες διαδικασίες δημοσιότητας, οι προϋπολογιζόμενες αμοιβές είναι μέσα στα πλαίσια των νόμιμων αμοιβών και των δεσμεύσεων που αναγράφονται στο Τ.Δ.Ε./Υ., το χρονοδιάγραμμα εκπόνησης ανταποκρίνεται στο χρονικό προγραμματισμό του Τ.Δ.Ε./Υ. κ.λ.π.

2. Η απόφαση ανάθεσης της μελέτης, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι έχουν τηρηθεί οι διαδικασίες δημοσιοποίησης και έχουν ληφθεί νομότυπα οι σχετικές αποφάσεις.

3. Οι αποφάσεις για την έγκριση οποιουδήποτε σταδίου της μελέτης, προκειμένου να εξασφαλίζεται το εγκεκριμένο φυσικό αντικείμενο και το χρονοδιάγραμμα εκπόνησης της μελέτης. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι υπέρβαση της προεκτιμώμενης δαπάνης της μελέτης ή του έργου, συνεπάγεται εξ υπαρχής αξιολόγηση του έργου με πιθανότητα απένταξής του. Γι' αυτό πρέπει, κυρίως οι υπηρεσίες επίβλεψης, να προεκτιμούν με την μεγαλύτερη δυνατή προσέγγιση τη δαπάνη της μελέτης (με ακριβείς, κατά το δυνατόν, προσμετρήσεις, σύγκριση με ανάλογες μελέτες κλπ) και να φροντίζουν να μην γίνονται αδικαιολόγητες υπερβάσεις (λόγω ποσοτικών υπερβάσεων, υπερτιμολογήσεων κλπ). Άλλωστε το υψηλό κόστος μελέτης ή έργου πιθανόν να επηρεάσει την ένταξη του έργου στο Π.Ε.Π. ή την απένταξή του αν αυτό έχει ήδη ενταχθεί.

4. Οι αποφάσεις για την έγκριση των Συγκριτικών Πινάκων. Οι διατάξεις διαχείρισης του Π.Ε.Π. είναι πάρα πολύ αυστηρές στην τήρηση των προϋπολογισμών. Η υπέρβασή τους συνεπάγεται εξ υπαρχής αξιολόγηση του έργου και πιθανή απένταξη.

5. Η τροποποίηση των χρονοδιαγραμμάτων. Και όσον αφορά την τροποποίηση των χρονοδιαγραμμάτων, οι διατάξεις διαχείρισης του Π.Ε.Π. είναι πάρα πολύ αυστηρές. Υπέρβαση του χρονοδιαγράμματος πιθανόν να συνεπάγεται εξ υπαρχής αξιολόγηση του έργου και πιθανή απένταξη.

6. Η εκταμίευση των λογαριασμών προκειμένου να ελέγχεται η νομιμότητα και η επιλεξιμότητα των δαπανών και να προγραμματίζεται η εκταμίευση των απαιτούμενων πιστώσεων.

7. Η οποιαδήποτε απόφαση των Τελικών Δικαιούχων για πρόσληψη συμβούλων ή εμπειρογνομόνων για την υλοποίηση της μελέτης ή του έργου καθώς και οι σχετικές αποφάσεις ανάθεσης, συμβάσεις και λογαριασμοί για τους ίδιους ως άνω λόγους.

8. Αντίστοιχα με τις μελέτες και για τους ίδιους λόγους είναι και τα στάδια προέγκρισης των έργων

Επισήμανση στοιχείων σωστής υλοποίησης

Για την επίβλεψη των μελετών και των έργων πρέπει να εφαρμόζεται πιστά η Ελληνική και Κοινοτική νομοθεσία. Κατωτέρω επισημαίνουμε ορισμένα θέματα, που στην εφαρμογή του Β' Κ.Π.Σ. δεν εφαρμόστηκαν με την δέουσα επιμέλεια, γεγονός που δεν επιτρέπεται να επαναληφθεί στην εφαρμογή του Γ' Κ.Π.Σ.:

Τροποποίηση του φυσικού αντικειμένου

Για διάφορους λόγους γινόταν τροποποίηση του φυσικού αντικειμένου. Συνηθέστερες περιπτώσεις αφορούσαν την προσθήκη φυσικού αντικειμένου – κυρίως με την ανάλωση απροβλέπτων – ή τον περιορισμό του φυσικού αντικειμένου για να “χωρέσει” στη σύμβαση ή την υλοποίηση άλλου τμήματος του έργου – έστω με παρόμοιες εργασίες – από αυτό που περιγράφεται στη μελέτη ή την αλλαγή των υλικών κατασκευής ή την τροποποίηση των προδιαγραφών κατασκευής του Έργου. Η παραπάνω τροποποίηση του φυσικού αντικειμένου, πολλές φορές γίνεται με την ανοχή των Τεχνικών Συμβουλίων Δημοσίων Έργων, εφαρμόζοντας απαράδεκτα διασταλτική ερμηνεία των σχετικών διατάξεων. Οι παραπάνω διασταλτικές ερμηνείες δεν θα γίνονται δεκτές από τη Διαχειριστική Αρχή. Με την ευκαιρία

επισημαίνουμε ότι το Π.Ε.Π. αναλαμβάνει την υποχρέωση χρηματοδότησης ενός συγκεκριμένου φυσικού αντικείμενου και δεν διανέμει χρήματα. Αυτό σημαίνει ότι εφόσον το έργο κοστίζει περισσότερο αναλαμβάνει την υποχρέωση χορήγησης των επιπλέον πιστώσεων (με την επιφύλαξη βέβαια της επαναξιολόγησής του) και αντίθετα αν κοστίζει λιγότερο, οι αχρησιμοποίητες πιστώσεις επαναδιατίθενται για άλλες Πράξεις του Π.Ε.Π.

Υπέρβαση χρονοδιαγραμμάτων

Οι Τελικοί Δικαιούχοι και οι Υπηρεσίες επίβλεψης πρέπει να είναι ιδιαίτερα αυστηρές στην τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και την επιβολή των νόμιμων κυρώσεων (ποινικές ρήτρες κ.λ.π.), όταν αυτές παραβιάζονται. Όλο το Π.Ε.Π. διέπεται από προθεσμίες. Οι προθεσμίες αυτές αρχίζουν και τελειώνουν στις προθεσμίες υλοποίησης των Πράξεων. Παρατάσεις των χρονοδιαγραμμάτων θα δίνονται ύστερα από δική μας προέγκριση και οπωσδήποτε πριν την λήξη των αντίστοιχων συμβατικών προθεσμιών.

Ανακεφαλαιωτικοί Πίνακες - Νέες Τιμές Μονάδος - Συμπληρωματικές Συμβάσεις

Όπως είναι γνωστό Συμπληρωματικές Συμβάσεις συνάπτονται μόνο όταν το επιβάλλουν απρόβλεπτες περιστάσεις και επιπρόσθετα οι εργασίες αυτές δεν μπορούν να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα ή όταν παρά το ότι μπορούν να διαχωριστούν είναι απόλυτα αναγκαίες για την βελτίωσή της. Όσον αφορά την ανάληψη των απροβλέπτων αυτά χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για να καλύψουν δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν σαν υποχρεωτικοί μετά την ανάθεση του έργου ή για την κάλυψη προφανών παραλήψεων ή σφαλμάτων της προμέτρησης και οπωσδήποτε όχι για να επέκταση ή τροποποίηση του φυσικού αντικείμενου, όπως πολύ συχνά συμβαίνει. Η δαπάνη ολοκλήρωσης του συμβατικού αντικείμενου ενός έργου ακόμα και όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη σύναψη Συμπληρωματικών Συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% της αρχικής σύμβασης. Αν το έργο δεν ολοκληρωθεί μέσα στα παραπάνω οικονομικά πλαίσια απεντάσσεται οριστικά

Υποκατάσταση αναδόχων

Μερικές φορές παρουσιάζεται το φαινόμενο το έργο να μην κατασκευάζεται από τον ανάδοχο αλλά από άλλα άτομα συνηθέστερα υποδεέστερης εργοληπτικής ικανότητας. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να τηρείται αυστηρά η νομοθεσία ώστε οι Τελικοί Δικαιούχοι και οι Υπηρεσίες επίβλεψης να συνδιαλέγεται αποκλειστικά και μόνο με τον ανάδοχο του έργου

Βεβαιώσεις Περαιώσης

Αμέσως μετά την περαίωση του έργου πρέπει να συντάσσεται η Βεβαίωση Περαιώσης του έργου, η οποία πρέπει να κοινοποιείται αμέσως στη Διαχειριστική Αρχή.

Πρωτόκολλα Προσωρινής και Οριστικής Παραλαβής

Οι επιβλέπουσες Υπηρεσίες πρέπει να μη καθυστερούν την παραλαβή των έργων και να κοινοποιούν στην Υπηρεσία μας τα σχετικά Πρωτόκολλα με την έγκρισή τους, δεδομένου ότι είναι προϋπόθεση για την έκδοση του ημιτελικού και τελικού λογαριασμού με τους οποίους οριστικοποιείται το οικονομικό αντικείμενο του έργου. Οι ημιτελικοί και τελικοί λογαριασμοί πρέπει να συντάσσονται υποχρεωτικά έστω και αν είναι μηδενικοί και να αποστέλλονται στην Υπηρεσία μας για το κλείσιμο των έργων

Διαδικασία Αξιολόγησης.

Η Διαδικασία Αξιολόγησης :

επισημαίνουμε ότι το Π.Ε.Π. αναλαμβάνει την υποχρέωση χρηματοδότησης ενός συγκεκριμένου φυσικού αντικείμενου και δεν διανέμει χρήματα. Αυτό σημαίνει ότι εφόσον το έργο κοστίζει περισσότερο αναλαμβάνει την υποχρέωση χορήγησης των επιπλέον πιστώσεων (με την επιφύλαξη βέβαια της επαναξιολόγησής του) και αντίθετα αν κοστίζει λιγότερο, οι αχρησιμοποίητες πιστώσεις επαναδιατίθενται για άλλες Πράξεις του Π.Ε.Π.

Υπέρβαση χρονοδιαγραμμάτων

Οι Τελικοί Δικαιούχοι και οι Υπηρεσίες επίβλεψης πρέπει να είναι ιδιαίτερα αυστηρές στην τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και την επιβολή των νόμιμων κυρώσεων (ποινικές ρήτρες κ.λ.π.), όταν αυτές παραβιάζονται. Όλο το Π.Ε.Π. διέπεται από προθεσμίες. Οι προθεσμίες αυτές αρχίζουν και τελειώνουν στις προθεσμίες υλοποίησης των Πράξεων. Παρατάσεις των χρονοδιαγραμμάτων θα δίνονται ύστερα από δική μας προέγκριση και οπωσδήποτε πριν την λήξη των αντίστοιχων συμβατικών προθεσμιών.

Ανακεφαλαιωτικοί Πίνακες - Νέες Τιμές Μονάδος - Συμπληρωματικές Συμβάσεις

Όπως είναι γνωστό Συμπληρωματικές Συμβάσεις συνάπτονται μόνο όταν το επιβάλλουν απρόβλεπτες περιστάσεις και επιπρόσθετα οι εργασίες αυτές δεν μπορούν να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα ή όταν παρά το ότι μπορούν να διαχωριστούν είναι απόλυτα αναγκαίες για την βελτίωσή της. Όσον αφορά την ανάληψη των απροβλέπτων αυτά χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο για να καλύψουν δαπάνες που προκύπτουν από την εφαρμογή νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν σαν υποχρεωτικοί μετά την ανάθεση του έργου ή για την κάλυψη προφανών παραλήψεων ή σφαλμάτων της προμέτρησης και οπωσδήποτε όχι για να επέκταση ή τροποποίηση του φυσικού αντικείμενου, όπως πολύ συχνά συμβαίνει. Η δαπάνη ολοκλήρωσης του συμβατικού αντικείμενου ενός έργου ακόμα και όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για τη σύναψη Συμπληρωματικών Συμβάσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% της αρχικής σύμβασης. Αν το έργο δεν ολοκληρωθεί μέσα στα παραπάνω οικονομικά πλαίσια απεντάσσεται οριστικά

Υποκατάσταση αναδόχων

Μερικές φορές παρουσιάζεται το φαινόμενο το έργο να μην κατασκευάζεται από τον ανάδοχο αλλά από άλλα άτομα συνηθέστερα υποδεέστερης εργοληπτικής ικανότητας. Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να τηρείται αυστηρά η νομοθεσία ώστε οι Τελικοί Δικαιούχοι και οι Υπηρεσίες επίβλεψης να συνδιαλέγεται αποκλειστικά και μόνο με τον ανάδοχο του έργου

Βεβαιώσεις Περαιώσης

Αμέσως μετά την περαίωση του έργου πρέπει να συντάσσεται η Βεβαίωση Περαιώσης του έργου, η οποία πρέπει να κοινοποιείται αμέσως στη Διαχειριστική Αρχή.

Πρωτόκολλα Προσωρινής και Οριστικής Παραλαβής

Οι επιβλέπουσες Υπηρεσίες πρέπει να μη καθυστερούν την παραλαβή των έργων και να κοινοποιούν στην Υπηρεσία μας τα σχετικά Πρωτόκολλα με την έγκρισή τους, δεδομένου ότι είναι προϋπόθεση για την έκδοση του ημιτελικού και τελικού λογαριασμού με τους οποίους οριστικοποιείται το οικονομικό αντικείμενο του έργου. Οι ημιτελικοί και τελικοί λογαριασμοί πρέπει να συντάσσονται υποχρεωτικά έστω και αν είναι μηδενικοί και να αποστέλλονται στην Υπηρεσία μας για το κλείσιμο των έργων

Διαδικασία Αξιολόγησης.

Η Διαδικασία Αξιολόγησης :

- ✓ εξειδικεύει τα εγκεκριμένα από την Επιτροπή Παρακολούθησης Κριτήρια του Μέτρου στην κατηγορία των Πράξεων, που αφορά η Πρόσκληση και
- ✓ καθορίζει τις δυνατές καταστάσεις, που μπορεί να λάβει κάθε εξειδικευμένο Κριτήριο και τις Τιμές, που αντιστοιχούν σε κάθε κατάσταση (“ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΙΜΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ”)¹

Η διαδικασία της αξιολόγησης ολοκληρώνεται με τη βαθμολόγηση όλων των κριτηρίων, έστω και αν από την βαθμολόγηση κάποιου εξ’ αυτών προκύπτει αρνητική αξιολόγηση για την πρόταση.

Αν κατά την αξιολόγηση διαπιστωθούν ελλείψεις ή ασάφειες στα υποβληθέντα στοιχεία ειδοποιείται εγγράφως ο Τελικός Δικαιούχος να προβεί στην αποκατάσταση των ελλείψεων ή των ασαφειών μέσα σε συγκεκριμένη προθεσμία μετά την πάροδο της οποίας συνεχίζεται η αξιολόγηση με όλες τις συνέπειες για το αποτέλεσμα της αξιολόγησης. Η αξιολόγηση της συγκεκριμένης πρότασης αναστέλλεται και η Διαχειριστική Αρχή συνεχίζει τις αξιολογήσεις με την αξιολόγηση της επόμενης πρότασης. Η διαδικασία των αναστολών μπορεί να συνεχίζεται όσο ο Τελικός Δικαιούχος δεν συμπληρώνει τις ελλείψεις ή δεν παρέχει τις απαραίτητες αποσαφηνίσεις. Όταν συμπληρωθούν οι ελλείψεις ή γίνουν οι αποσαφηνίσεις, ή παρέλθει άπρακτη η τεθείσα προθεσμία, συνεχίζεται η αξιολόγηση της πρότασης, μετά την ολοκλήρωση της ήδη αξιολογούμενης πρότασης.

Η Διαχειριστική Αρχή μπορεί επίσης να προβεί σε επιτόπιο ενημέρωση, όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο. Έχει το δικαίωμα να προτείνει στον Τελικό Δικαιούχο αναπροσαρμογή του περιεχομένου της πρότασης όσον αφορά τον προϋπολογισμό, το Φυσικό Αντικείμενο, το χρονοδιάγραμμα, τα υποέργα ή τον τρόπο υλοποίησης της Πράξης (Έργου). Η παραπάνω διαδικασία δεν συνεπάγεται αναστολή της αξιολόγησης με την έννοια της προηγούμενης παραγράφου. Σε κάθε περίπτωση το Τ.Δ.Ε./Υ. με τις επιβαλλόμενες τροποποιήσεις θα συμπληρώνεται οριστικά και θα επανυποβάλλεται από τον Τελικό Δικαιούχο, πριν την έκδοση Απόφασης ένταξης την οποία και θα συνοδεύει ως αναπόσπαστο τμήμα της.

Η αξιολόγηση των προτάσεων συνεχίζεται μέχρις ότου καλυφθεί το ποσό του προϋπολογισμού της πρόσκλησης του Μέτρου στο οποίο αναφέρεται η πρόσκληση. Για την τελευταία θετικά κρινόμενη πρόταση, εφόσον υπάρχει αδιάθετο υπόλοιπο αλλά με την πρόταση υπερκαλύπτεται ο παραπάνω προϋπολογισμός, επιτρέπεται η υπέρβαση του προϋπολογισμού κατά το ποσό του αδιάθετου προϋπολογισμού και με την προϋπόθεση ότι αυτό είναι μικρότερο του 10% του προϋπολογισμού της πρόσκλησης για την αντίστοιχη κατηγορία/ ομάδα Πράξεων και βρίσκεται μέσα στα όρια του συνολικού προϋπολογισμού του Μέτρου για την συγκεκριμένη κατηγορία Πράξεων.

Όταν ο διαθέσιμος από την πρόσκληση προϋπολογισμός εξαντληθεί, γνωστοποιείται από την Διαχειριστική Αρχή στους Τελικούς Δικαιούχους και διακόπτεται η υποβολή προτάσεων. Οι προτάσεις που δεν θα αξιολογηθούν θα πρέπει, εφόσον υπάρξει και νέα πρόσκληση να επανυποβληθούν.

Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης καταγράφεται στο Φύλλο Αξιολόγησης της Πράξης Έργου το οποίο υπογράφεται από τους αξιολογητές, από τον Προϊστάμενο της Μονάδας Β’ και από τον Προϊστάμενο της Διαχειριστικής Αρχής. Σε περίπτωση ένταξης της Πράξης Έργου στο Ε.Π. Ηλείου, το Φύλλο Αξιολόγησης επισυνάπτεται στην Απόφαση ένταξης της Πράξης Έργου. Σε περίπτωση αρνητικής αξιολόγησης ή μη ένταξης της Πράξης Έργου στο Ε.Π. Πελοποννήσου το Φύλλο Αξιολόγησης της Πράξης Έργου επισυνάπτεται στο έγγραφο ενημέρωσης του Τεχνικού Δελτίου.

¹ ΠΕΡΙΕΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ “ΟΔΗΓΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ & ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ”.

Ο Τελικός Δικαιούχος ενημερώνεται εγγράφως με επιστολή σε περίπτωση απόρριψης της πρότασής του. Σε περίπτωση αποδοχής της Πρότασής του, του αποστέλλεται με αποδεικτικό παραλαβής η Απόφαση ένταξης. Με τον ίδιο τρόπο αποστέλλεται η Απόφαση ένταξης και στον Φορέα Λειτουργίας, όταν αυτός δεν συμπίπτει με τον Τελικό Δικαιούχο. Η Απόφαση ένταξης της Πράξης Έργου κοινοποιείται στους φορείς από τους οποίους είχε ζητηθεί η διατύπωση γνώμης κατά τη διαδικασία του συντονισμού.

Τα αποτελέσματα των παραπάνω ελέγχων αποτυπώνονται σε τυποποιημένο Φύλλο Ελέγχου Εκπλήρωσης Κριτηρίων², που υπογράφεται από τον ή τους αξιολογητές. Τελικό συμπέρασμα της αξιολόγησης θα ήταν είτε η μη ένταξη της Πράξης στο Π.Ε.Π. οπότε ειδοποιείται σχετικά ο ενδιαφερόμενος Τελικός Δικαιούχος με σύντομη αιτιολογία των λόγων της μη ένταξης, ή η θετική κρίση για ένταξη της Πράξης στο Π.Ε.Π.

Αφού λοιπόν οι προτεινόμενες Πράξεις κρίθηκαν κατάλληλες για ένταξη στο Π.Ε.Π. Πελοποννήσου, γνωστοποιήθηκε στη Διαχειριστική Αρχή του Κ.Π.Σ. και στα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία έτσι ώστε να διατυπώσουν τη γνώμη τους μέσα σε εύλογη προθεσμία, όχι μικρότερη των δέκα πέντε (15) εργάσιμων ημερών. Η Απόφαση Ένταξης εκδόθηκε ύστερα από την παρέλευση άπρακτης της ανωτέρω προθεσμίας. Για δημόσια έργα προϋπολογισμού άνω των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) Ευρώ (17 δις δρχ. περίπου), καθώς και για δημόσια έργα που παράγουν έσοδα στον Τελικό Δικαιούχο, η Απόφαση Ένταξης εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

---

² Παράρτημα παρόντος Πονήματος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

4

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1783/1999 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 12ης Ιουλίου 1999
σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (*)**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 162,

την πρόταση της Επιτροπής (1),

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (2),

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών (3),

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης (4),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) ότι το άρθρο 160 της συνθήκης προβλέπει ότι, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συμβάλλει στη διόρθωση των κυριότερων περιφερειακών ανισοτήτων στην Κοινότητα· ότι, κατ' αυτόν τον τρόπο, το ΕΤΠΑ συμβάλλει στη μείωση της απόκλισης μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών και στη μείωση της καθυστέρησης που παρουσιάζουν οι μειονεκτικές περιφέρειες ή νήσοι, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών·
- (2) ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί των γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία (5) ορίζει, στο άρθρο 2 παράγραφος 2, ότι η κύρια αποστολή του ΕΤΠΑ είναι η στήριξη των στόχων αριθ. 1 και αριθ. 2 που προβλέπονται στο άρθρο 1, πρώτα εδάφιο, σημεία 1 και 2 του εν λόγω κανονισμού (εφεξής καλούμενοι «στόχοι αριθ. 1 και αριθ. 2»)· ότι τα άρθρα 20 και 21 του ίδιου κανονισμού ορίζουν ότι, το ΕΤΠΑ συμβάλλει στη χρηματοδότηση της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας καθώς και στην οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση των πόλεων και των προαστίων που διέρχονται κρίση δυνάμει των κοινοτικών πρωτοβουλιών· ότι τα άρθρα 22 και 23 του εν λόγω κανονισμού

ορίζουν ότι το ΕΤΠΑ στηρίζει τις καινοτόμες δράσεις σε κοινοτικό επίπεδο καθώς και μέτρα τεχνικής βοήθειας·

- (3) ότι οι κοινές διατάξεις των Διαρθρωτικών Ταμείων ορίζονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1260/1999· ότι είναι σκόπιμο να διευκρινισθεί η φύση των μέτρων που είναι δυνατόν να χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ δυνάμει των στόχων αριθ. 1 και αριθ. 2 των κοινοτικών πρωτοβουλιών και των καινοτόμων δράσεων·

- (4) ότι είναι σκόπιμο να διευκρινισθεί η συμβολή του ΕΤΠΑ, στο πλαίσιο της αποστολής του για την περιφερειακή ανάπτυξη, την αρμονική, ισόρροπη και αιεφόρο ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων, την επίτευξη υψηλού βαθμού ανταγωνιστικότητας, την επίτευξη υψηλού επιπέδου απασχόλησης, την ισότητα ανδρών και γυναικών και την επίτευξη υψηλού επιπέδου προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος·

- (5) ότι οι παρεμβάσεις του ΕΤΠΑ πρέπει να εντάσσονται στο πλαίσιο μιας συνολικής και ολοκληρωμένης στρατηγικής για την αιεφόρο ανάπτυξη και να εξασφαλίζουν αποτελέσματα συνεργίας με τις παρεμβάσεις των λοιπών διαρθρωτικών Ταμείων·

- (6) ότι, στο πλαίσιο της αποστολής του, είναι σκόπιμο το ΕΤΠΑ να υποστηρίζει το παραγωγικό περιβάλλον και την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρομεσαίων· την τοπική οικονομική ανάπτυξη και την ανάπτυξη της απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της απασχόλησης στον πολιτιστικό και τουριστικό τομέα, στο μέτρο που αυτοί συμβάλλουν στη δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη· την ανάπτυξη των τοπικών, περιφερειακών και διευρωπαϊκών δικτύων, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης πρόσβασης στα εν λόγω δίκτυα, στους τομείς υποδομής των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας· την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης —κατά προτεραιότητα στην πηγή τους— των επιβλαβών για το περιβάλλον ενεργειών, και την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», ευνοώντας ταυτόχρονα την μη ρυπαίνουσα και αποτελεσματική χρήση της ενέργειας και την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας καθώς και την ισότητα ανδρών και γυναικών όσον αφορά την απασχόληση·

(*) Η δημοσίευση αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά τη δημοσίευση που αναγράφεται στην ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 43.

(1) ΕΕ C 176 της 9.6.1998, σ. 35 και ΕΕ C 52 της 23.2.1999, σ. 12.

(2) ΕΕ C 407 της 28.12.1998, σ. 74.

(3) ΕΕ C 51 της 22.2.1999, σ. 1.

(4) Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 1998 (ΕΕ C 379 της 7.12.1998, σ. 178), κοινή θέση του Συμβουλίου της 14ης Απριλίου 1999 (ΕΕ C 134 της 14.5.1999, σ. 1) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Μαΐου 1999 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα). Απόφαση του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999.

(5) ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 1.

- (7) ότι το ΕΤΠΑ οφείλει να διαδραματίζει ιδιαίτερο ρόλο υπέρ της τοπικής οικονομικής ανάπτυξης, στο πλαίσιο της βελτίωσης του πλαισίου ζωής και της χωροταξικής ανάπτυξης, ιδίως μέσω της προώθησης των τοπικών συμφωνιών για την απασχόληση και των νέων πηγών θέσεων απασχόλησης·
- (8) ότι το ΕΤΠΑ θα πρέπει να στηρίζει, στο πλαίσιο της αποστολής του, τις επενδύσεις για την αποκατάσταση των εγκαταλελειμμένων ζωνών, με την προοπτική τοπικής, αγροτικής ή αστικής οικονομικής ανάπτυξης·
- (9) ότι τα μέτρα κοινοτικού ενδιαφέροντος που λαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο της επίτευξης των γενικών στόχων των κοινοτικών διαρθρωτικών δράσεων που ορίζονται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999· ότι, προς το σκοπό αυτό, λαμβάνοντας υπόψη την κοινοτική προστιθέμενη αξία, έχει ιδιαίτερη σημασία το ΕΤΠΑ να εξακολουθήσει να προωθεί τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με περιφέρειες ευρισκόμενες στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης κατά την έννοια της συνθήκης, με μειονεκτικές νήσους, καθώς και τη συνεργασία με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και περιοριστικών παραγόντων που αντιμετωπίζουν οι περιφέρειες αυτές· ότι, στο πλαίσιο της συνεργασίας αυτής, η αρμονική, ισόρροπη και αειφόρος ανάπτυξη του συνόλου του κοινοτικού χώρου, και σε ό,τι αφορά τη χωροταξία, συμβάλλει στις ενέργειες υπέρ της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής· ότι είναι σκόπιμο να συνεχισθεί και να ενισχυθεί η συμβολή του ΕΤΠΑ σε μία ανάπτυξη αυτής της μορφής· ότι είναι ευκαίριο να στηριχθεί η οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση των πόλεων και των προαστίων που διέρχονται κρίση προκειμένου να προωθηθεί μια αειφόρος ανάπτυξη των πόλεων·
- (10) ότι είναι σκόπιμο να καθοριστούν οι αρμοδιότητες για την έκδοση των εκτελεστικών διατάξεων και να προβλεφθούν ορισμένες μεταβατικές διατάξεις·
- (11) ότι θα πρέπει να καταργηθεί ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4254/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για τις διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (1).

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αποστολή

Κατ' εφαρμογή του άρθρου 160 της συνθήκης και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συμμετέχει στη χρηματοδότηση παρεμβάσεων, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού, με σκοπό την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μέσω της διόρθωσης των κύριων περιφερειακών ανισοτήτων και μέσω της συμμετοχής στην ανάπτυξη και την ανασυγκρότηση των περιφερειών.

Προς το σκοπό αυτό, το ΕΤΠΑ συμβάλλει επίσης στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και στη δημιουργία σταθερών θέσεων απασχόλησης.

(1) ΕΕ L 374 της 31.12.1998, σ. 15· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2083/93 (ΕΕ L 193 της 31.7.1993, σ. 34).

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Στο πλαίσιο της αποστολής του, όπως ορίζεται στο άρθρο 1, το ΕΤΠΑ συμμετέχει στη χρηματοδότηση:
- α) παραγωγικών επενδύσεων οι οποίες επιτρέπουν τη δημιουργία ή τη διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης·
- β) επενδύσεων σε υποδομές:
- i) οι οποίες, στις περιοχές που καθορίζονται στον στόχο αριθ. 1, συμβάλλουν στην αύξηση του οικονομικού δυναμικού, στην ανάπτυξη, στη διαρθρωτική αναπροσαρμογή και στη δημιουργία ή διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης στις περιφέρειες αυτές, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων που συμβάλλουν στη δημιουργία και ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς των μεταφορών, των τηλεπικοινωνιών και της ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να συνδεθούν με τις κεντρικές περιοχές της Κοινότητας οι περιοχές που μειονεκτούν από διαρθρωτική άποψη λόγω του νησιωτικού, ηπειρωτικού και απομακρυσμένου τους χαρακτήρα.
  - ii) οι οποίες, στις περιφέρειες ή περιοχές που καλύπτονται από τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 2 ή στις κοινοτικές πρωτοβουλίες που προβλέπονται στο άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, αφορούν τη διαφοροποίηση των δραστηριοτήτων σε οικονομικές περιοχές και βιομηχανικές ζώνες που πλήττονται από μαρασμό, την ανάπλαση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών καθώς και την αναζωογόνηση και την άρση της απομόνωσης των αγροτικών περιοχών και των περιοχών οι οποίες εξαρτώνται από την αλιεία· τις επενδύσεις σε υποδομές των οποίων ο εκσυγχρονισμός ή η διεύρυνση αποτελούν προϋπόθεση της δημιουργίας ή της ανάπτυξης των οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες συνεπάγονται τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων των διασυνδέσεων με υποδομές που αποτελούν προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτών των δραστηριοτήτων·
  - γ) της ανάπτυξης του ενδογενούς δυναμικού, μέσω μέτρων ενθάρρυνσης και στήριξης των πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης και απασχόλησης καθώς και των δραστηριοτήτων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, στα οποία περιλαμβάνονται ειδικότερα:
    - i) οι ενισχύσεις στις υπηρεσίες που παρέχονται στις επιχειρήσεις, ιδίως στους τομείς της διαχείρισης, των μελετών και ερευνών της αγοράς, καθώς και των υπηρεσιών οι οποίες παρέχονται από κοινού σε περισσότερες επιχειρήσεις,
    - ii) η χρηματοδότηση της μεταφοράς τεχνολογίας, στην οποία περιλαμβάνεται ιδίως η συγκέντρωση, η διάδοση πληροφοριών, η κοινή οργάνωση μεταξύ επιχειρήσεων και ερευνητικών εγκαταστάσεων και η χρηματοδότηση της εφαρμογής καινοτομιών στις επιχειρήσεις,
    - iii) η βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στις δυνατότητες χρηματοδότησης και δανεισμού, μέσω της δημιουργίας και ανάπτυξης των κατάλληλων χρηματοδοτικών μέσων όπως αυτά που προβλέπονται στο άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999,
    - iv) οι άμεσες ενισχύσεις στις επενδύσεις, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 28 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, στις περιπτώσεις που δεν προβλέπεται καθεστώς ενισχύσεων,
    - v) η κατασκευή υποδομών με διαστάσεις κατάλληλες για την τοπική ανάπτυξη και την ανάπτυξη της απασχόλησης,
    - vi) οι ενισχύσεις στις δομές παροχής εκ του σύνεγγυς υπηρεσιών, με σκοπό τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης, εξαιρουμένων των μέτρων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).

δ) μέτρων τεχνικής βοήθειας όπως προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999.

Στις περιφέρειες που καλύπτονται από τον στόχο αριθ. 1, το ΕΤΠΑ δύναται να συμμετέχει στη χρηματοδότηση των επενδύσεων στον τομέα της εκπαίδευσης και της υγείας, συμβάλλοντας κατ' αυτόν τον τρόπο στη διαρθρωτική τους αναπροσαρμογή.

2. Κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, η χρηματοδοτική συμμετοχή του ΕΤΠΑ στηρίζει επί παραδείγματι, τους ακόλουθους τομείς:

- α) το παραγωγικό περιβάλλον, ιδίως για την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και των βιώσιμων επενδύσεων των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρομεσαίων, καθώς και την ανάπτυξη της ελκυστικότητας των περιφερειών, ιδίως μέσω της αναβάθμισης του επιπέδου του εξοπλισμού τους σε υποδομές·
- β) την έρευνα και την τεχνολογική ανάπτυξη, με σκοπό την προώθηση της εφαρμογής των νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας ή την ενίσχυση των ικανοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης που συμβάλλουν στην περιφερειακή ανάπτυξη·
- γ) την ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών·
- δ) την ανάπτυξη του τουρισμού και των πολιτιστικών επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, εφόσον δημιουργούν σταθερές θέσεις εργασίας·
- ε) την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις γενικές αρχές της προφύλαξης και της προληπτικής δράσης προς υποστήριξη της οικονομικής ανάπτυξης, της μη ρυπαίνουσας και αποτελεσματικής χρήσης ενέργειας και της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας·
- στ) την ισότητα ανδρών και γυναικών όσον αφορά την απασχόληση, ιδίως μέσω της δημιουργίας επιχειρήσεων και υποδομών ή υπηρεσιών που παρέχουν τη δυνατότητα αρμονικού συνδυασμού της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής·
- ζ) τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία στον τομέα της αειφόρου περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης.

Άρθρο 3

Κοινοτική πρωτοβουλία

1. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το ΕΤΠΑ συμβάλλει, σύμφωνα με το άρθρο 21 του εν λόγω κανονισμού, στην εφαρμογή της κοινοτικής πρωτοβουλίας στον τομέα της διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας που αποσκοπεί να δώσει ώθηση στην αρμονική, ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη όλου του κοινοτικού χώρου

(INTERREG), καθώς και στην εφαρμογή της κοινοτικής πρωτοβουλίας για την οικονομική και κοινωνική αναβάθμιση των πόλεων και των προαστίων που διέρχονται κρίση, προκειμένου να προωθηθεί μια αειφόρος ανάπτυξη των πόλεων (URBAN).

2. Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το αναφερόμενο στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου πεδίο εφαρμογής διευρύνεται με την απόφαση συμμετοχής των Ταμείων σε μέτρα τα οποία είναι δυνατό να χρηματοδοτούνται δυνάμει των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1784/1999⁽¹⁾, (ΕΚ) αριθ. 1257/1999⁽²⁾ και (ΕΚ) αριθ. 1263/1999⁽³⁾ ούτως ώστε να εφαρμοσθούν όλα τα μέτρα που προβλέπονται από το σχετικό πρόγραμμα κοινοτικής πρωτοβουλίας.

Άρθρο 4

Καινοτόμες δράσεις

1. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το ΕΤΠΑ μπορεί να συμμετέχει στη χρηματοδότηση:

- α) μελετών, με πρωτοβουλία της Επιτροπής, που αποσκοπούν στην ανάλυση και τον εντοπισμό των προβλημάτων και λύσεων που έχουν σχέση με την περιφερειακή ανάπτυξη, ιδίως όσον αφορά την αρμονική, ισόρροπη και αειφόρο ανάπτυξη του συνόλου του κοινοτικού χώρου, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου ανάπτυξης του κοινοτικού χώρου·
  - β) πιλοτικών σχεδίων με τα οποία ανιχνεύονται ή προτείνονται νέες λύσεις επί θεμάτων περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης, με στόχο τη μεταφορά των λύσεων αυτών, μετά το στάδιο της επίδειξης, στις παρεμβάσεις·
  - γ) ανταλλαγών καινοτόμων εμπειριών που έχουν ως στόχο να προβάλουν και να μεταφέρουν την πείρα που αποκτάται στον τομέα της περιφερειακής ή τοπικής ανάπτυξης.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το αναφερόμενο στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου πεδίο εφαρμογής διευρύνεται με την απόφαση συμμετοχής των Ταμείων σε μέτρα τα οποία είναι δυνατόν να χρηματοδοτούνται δυνάμει των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1784/1999, (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 και (ΕΚ) αριθ. 1263/1999 ούτως ώστε να εφαρμοσθούν όλα τα μέτρα που προβλέπονται από το εν λόγω πιλοτικό σχέδιο.

Άρθρο 5

Λεπτομέρειες εφαρμογής

Κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θεσπίζεται από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 48 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999.

Άρθρο 6

Κατάργηση κανονισμού

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4254/88 καταργείται από την 1η Ιανουαρίου 2000.

Οι παραπομπές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό.

⁽¹⁾ Βλέπε σελίδα 5 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών (ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1263/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999 σχετικά με τις διαρθρωτικές ενέργειες στον τομέα της αλιείας (ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 54).

Άρθρο 7**Ρήτρα επανεξέτασης**

Κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επανεξετάζουν τον παρόντα κανονισμό το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2006.

Αποφασίζουν σχετικά με την πρόταση αυτή με τη διαδικασία του άρθρου 162 της συνθήκης.

Άρθρο 8**Μεταβατικές διατάξεις**

Οι μεταβατικές διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 52 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 εφαρμόζονται *mutatis mutandis* στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 9**Έναρξη ισχύος**

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 1999.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. M. GIL-ROBLES

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

S. NINISTO

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1784/1999 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 12ης Ιουλίου 1999
σχετικά με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (*)**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ
ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 148,

την πρόταση της Επιτροπής (1),

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (2),

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών (3),

Αποφασίζοντας με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης (4),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί των γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία (5) αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 του Συμβουλίου (6), καθώς και τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 4253/88 του Συμβουλίου (7)· ότι θα πρέπει επίσης να αντικατασταθεί ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4255/88 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1988, για διατάξεις εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88, όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (8)·
- (2) ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 ορίζει τις γενικές διατάξεις που διέπουν τα διαρθρωτικά Ταμεία στο σύνολό τους και ότι θα πρέπει να καθοριστούν οι επιλέξιμες ενέργειες που μπορεί να χρηματοδοτήσει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (εφεξής καλούμενο «το Ταμείο») στο πλαίσιο των στόχων αριθ. 1, αριθ. 2 και αριθ. 3, που αναφέρονται στο άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, σημεία 1, 2 και 3 του εν λόγω κανονισμού (εφεξής καλούμενοι στόχοι αριθ. 1, αριθ. 2 και αριθ. 3), στο πλαίσιο της κοινοτικής πρωτοβουλίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων και των ανισοτήτων πάσης φύσεως, σε σχέση με την αγορά εργασίας, καθώς και στο πλαίσιο των καινοτόμων μέτρων και της παροχής τεχνικής υποστήριξης·

(*) Η δημοσίευση αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά τη δημοσίευση που αναγράφεται στην ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 48.

(1) ΕΕ C 176 της 9.6.1998, σ. 39 και

ΕΕ C 74 της 18.3.1999, σ. 7.

(2) ΕΕ C 407 της 28.12.1998, σ. 74.

(3) ΕΕ C 51 της 22.2.1999, σ. 48.

(4) Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 1998 (ΕΕ C 379 της 7.12.1998, σ. 186), κοινή θέση του Συμβουλίου της 14ης Απριλίου 1999 (ΕΕ C 134 της 34.5.1999, σ. 9) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Μαΐου 1999 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμα στην Επίσημη Εφημερίδα). Απόφαση του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999.

(5) ΕΕ L 161 της 26.6.1999, σ. 1.

(6) ΕΕ L 185 της 15.7.1988, σ. 9· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3193/94 (ΕΕ L 337 της 24.12.1994, σ. 11).

(7) ΕΕ L 374 της 31.12.1988, σ. 7· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 3193/94.

(8) ΕΕ L 374 της 31.12.1988, σ. 21· κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2084/93 (ΕΕ L 193 της 31.7.1993, σ. 39).

(3) ότι θα πρέπει να προσδιοριστεί η αποστολή του Ταμείου σε σχέση με τα καθήκοντα που ορίζονται στη συνθήκη και στο πλαίσιο των προτεραιοτήτων που έχει θέσει η Κοινότητα στους τομείς της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και της απασχόλησης·

(4) ότι τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που έγινε στο Άμστερνταμ τον Ιούνιο του 1997, και το ψήφισμά του της 16ης Ιουνίου 1997, για την αύξηση και την απασχόληση (9), σηματοδότησαν την έναρξη εφαρμογής της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, των επίσηων κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση καθώς και της διαδικασίας για την κατάρτιση εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση·

(5) ότι θα πρέπει να αναπροσδιοριστεί το πεδίο δράσης του Ταμείου, ιδιαίτερα μετά την αναδιάρθρωση και απλούστευση των στόχων των διαρθρωτικών Ταμείων, προκειμένου να υποστηριχθεί η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και τα συνδεδεμένα με αυτήν εθνικά σχέδια για την απασχόληση·

(6) ότι θα πρέπει να οριστεί ένα κοινό πλαίσιο για τις παρεμβάσεις του Ταμείου και στους τρεις στόχους των διαρθρωτικών Ταμείων, ώστε κατ' αυτόν τον τρόπο να εξασφαλιστεί η συνέπεια και η συμπληρωματικότητα των δράσεων που αναλαμβάνονται βάσει αυτών των στόχων, με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας της αγοράς εργασίας και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού·

(7) ότι τα κράτη μέλη και η Επιτροπή μεριμνούν ώστε ο προγραμματισμός και η εφαρμογή των δράσεων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο στο πλαίσιο όλων των στόχων να συμβάλλουν στην προώθηση της ισότητας των ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς και στην προώθηση της ένταξης και διατήρησης στην αγορά εργασίας των ομάδων και των ατόμων που μειονεκτούν·

(8) ότι τα κράτη μέλη και η Επιτροπή μεριμνούν ώστε η κοινωνική διάσταση και η πτυχή της απασχόλησης της κοινωνίας των πληροφοριών να λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά την εφαρμογή των δράσεων που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο·

(9) ότι θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε οι ενέργειες που συνδέονται με την προσαρμογή της βιομηχανίας να λαμβάνουν υπόψη τις γενικές ανάγκες σε εργατικό δυναμικό αμφοτέρων των φύλων, που πηγάζουν από οικονομικές αλλαγές και από την εξέλιξη διαπιστωθέντων ή προβλεπόμενων συστημάτων παραγωγής και να μην εννοούν μια μόνο εταιρία ή έναν συγκεκριμένο βιομηχανικό κλάδο· ότι ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και στη βελτίωση της πρόσβασης στην κατάρτιση και της οργάνωσης της εργασίας·

(9) ΕΕ C 236 της 2.8.1997, σ. 3.

- (10) ότι θα πρέπει να εξασφαλισθεί ότι το Ταμείο θα συνεχίσει να ενισχύει την απασχόληση και την απόκτηση επαγγελματικής ειδίκευσης, με την υποστήριξη ενεργειών πρόληψης —κατά το δυνατόν— παροχής συμβουλών, δικτύωσης και κατάρτισης σε όλη την Κοινότητα και ότι, επομένως, οι επιλέξιμες δραστηριότητες πρέπει να είναι οριζόντιες και να καλύπτουν το σύνολο της οικονομίας, χωρίς να περιορίζονται α priori σε συγκεκριμένους κλάδους ή βιομηχανίες·
- (11) ότι θα πρέπει να αναπροσδιορισθούν οι επιλέξιμες δράσεις προκειμένου να καταστεί αποτελεσματικότερη η υλοποίηση των πολιτικών σκοπών στο πλαίσιο του συνόλου των στόχων για τους οποίους παρεμβαίνει το Ταμείο· ότι θα πρέπει να προσδιορισθούν οι δαπάνες που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από το Ταμείο στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης·
- (12) ότι θα πρέπει να συμπληρωθεί και να διευκρινισθεί το περιεχόμενο των σχεδίων και των μορφών υποστήριξης, ειδικά μετά τον επαναπροσδιορισμό του στόχου αριθ. 3·
- (13) ότι η εφαρμογή των παρεμβάσεων του Ταμείου σε όλα τα επίπεδα θα πρέπει να στηρίζεται στις προτεραιότητες της Κοινότητας στον κοινωνικό τομέα και στην πολιτική απασχόλησης, καθώς και στις προτεραιότητες που εντάσσονται στα εθνικά σχέδια δράσης·
- (14) ότι μπορούν να προβλεφθούν ρυθμίσεις με τις οποίες οι τοπικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανισμών μπορούν, με απλές και ταχείες διαδικασίες, να αποκτήσουν άμεση πρόσβαση στις ενισχύσεις του Ταμείου, αυξάνοντας έτσι την ικανότητα δράσης τους σε αυτόν τον τομέα·
- (15) ότι τα μέτρα μείζονος σημασίας για την Κοινότητα που λαμβάνονται με πρωτοβουλία της Επιτροπής διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στα πλαίσια της επίτευξης των γενικών στόχων της διαρθρωτικής δράσης της Κοινότητας, που αναφέρεται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999· ότι οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει πρωτίστως να προωθούν τη διεθνική συνεργασία και την πολιτική καινοτομία·
- (16) ότι το Ταμείο συμβάλλει, επιπλέον, στην παροχή τεχνικής βοήθειας και στην υποστήριξη καινοτόμων δράσεων καθώς και μέτρων προπαρασκευής, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου, σύμφωνα με τα άρθρα 22 και 23 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999·
- (17) ότι θα πρέπει να καθοριστούν οι αρμοδιότητες για την έκδοση εκτελεστικών διατάξεων και να προβλεφθούν μεταβατικές διατάξεις·
- (18) ότι θα πρέπει να καταργηθεί ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4255/88,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Αποστολή

Στο πλαίσιο των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (το Ταμείο) από το άρθρο 146 της συνθήκης καθώς και των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί τα διαρθρωτικά Ταμεία δυνάμει του άρθρου 159 της συνθήκης και σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το Ταμείο

υποστηρίζει τα μέτρα για την πρόληψη και την καταπολέμηση της ανεργίας καθώς και για την ανάπτυξη του ανθρωπίνου δυναμικού και την κοινωνική ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας που αποσκοπούν στην προώθηση υψηλού επιπέδου απασχόλησης, στην ισότητα ανδρών και γυναικών, στην αειφόρο ανάπτυξη και στην οικονομική και κοινωνική συνοχή. Ειδικότερα, το Ταμείο συμβάλλει στις δράσεις που αναλαμβάνονται κατ'εφαρμογή της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση και των ετησίων κατευθυντηρίων γραμμών για την απασχόληση.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το Ταμείο υποστηρίζει και συμπληρώνει τις δραστηριότητες των κρατών μελών για την ανάπτυξη της αγοράς εργασίας καθώς και του ανθρωπίνου δυναμικού στους ακόλουθους τομείς πολιτικής, ιδιαίτερα στο πλαίσιο των πολυετών εθνικών σχεδίων δράσης για την απασχόληση:

- α) ανάπτυξη και προώθηση ενεργών πολιτικών στην αγορά εργασίας για την καταπολέμηση και την πρόληψη της ανεργίας, για την αποφυγή της μακροχρόνιας ανεργίας γυναικών και ανδρών, για τη διευκόλυνση της επανένταξης των μακροχρόνια άνεργων στην αγορά εργασίας και για την υποστήριξη της επαγγελματικής ένταξης των νέων και των ατόμων που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας μετά από απουσία κάποιου χρόνου·
- β) προώθηση της ισότητας ευκαιριών για όλους όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με ιδιαίτερη έμφαση για εκείνους που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό·
- γ) προώθηση και βελτίωση·
— της επαγγελματικής κατάρτισης
— της εκπαίδευσης
— της παροχής συμβουλών
- στο πλαίσιο μιας πολιτικής για τη διά βίου κατάρτιση με σκοπό:
— να καταστεί ευκολότερη και να βελτιωθεί η πρόσβαση και η ένταξη στην αγορά εργασίας,
— να βελτιωθεί και να διατηρηθεί η ικανότητα απασχόλησης και
— να ενθαρρυνθεί η επαγγελματική κινητικότητα·
- δ) προώθηση ειδικευμένου, καταρτισμένου και προσαρμοσμένου εργατικού δυναμικού, της καινοτομίας και της προσαρμοστικότητας όσον αφορά την οργάνωση της εργασίας, της ανάπτυξης του επιχειρηματικού πνεύματος, των συνθηκών που διευκολύνουν τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης καθώς και της εξειδίκευσης και της ενίσχυσης του εργατικού δυναμικού στους τομείς της έρευνας, της επιστήμης και της τεχνολογίας·

ε) ειδικά μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης και της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των προοπτικών σταδιοδρομίας τους, της πρόσβασής τους σε νέες δυνατότητες απασχόλησης και στη δημιουργία επιχειρήσεων, και για τη μείωση των καθέτων και οριζοντίων διαχωρισμών αναλόγως φύλου στην αγορά εργασίας.

2. Στο πλαίσιο των τομέων πολιτικής που αναφέρονται στην παράγραφο 1, το Ταμείο λαμβάνει υπόψη τα εξής:

- α) την υποστήριξη τοπικών πρωτοβουλιών για τη δημιουργία απασχόλησης, ιδίως των πρωτοβουλιών για την προώθηση της τοπικής απασχόλησης και των τοπικών συμφωνιών για την απασχόληση·

- β) την κοινωνική διάσταση καθώς και την πυχή της απασχόλησης της κοινωνίας των πληροφοριών, κυρίως με την ανάπτυξη πολιτικών και προγραμμάτων που έχουν σχεδιαστεί για την αξιοποίηση του δυναμικού απασχόλησης που προσφέρει η κοινωνία των πληροφοριών, εξασφαλίζοντας ίση πρόσβαση στις δυνατότητες και τα οφέλη που αυτή παρέχει·
- γ) την ισότητα ανδρών και γυναικών κατά την έννοια της ολοκλήρωσης των πολιτικών ίσων ευκαιριών.

Άρθρο 3

Επιλέξιμες δραστηριότητες

1. Η οικονομική υποστήριξη του Ταμείου παρέχεται κυρίως υπό μορφή παροχής βοήθειας προς διάφορα άτομα για τις ακόλουθες δραστηριότητες ανάπτυξης του ανθρωπίνου δυναμικού, οι οποίες μπορούν να εντάσσονται στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για την ένταξη στην αγορά εργασίας:

- α) επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση —περιλαμβανομένης επαγγελματικής εκπαίδευσης ισοδύναμης προς την υποχρεωτική σχολική φοίτηση— μαθητεία προπαρασκευαστική κατάρτιση, περιλαμβανομένης της απόκτησης και αναβάθμισης βασικών δεξιοτήτων, αποκατάσταση στην εργασία, μέτρα για την προώθηση της ικανότητας ανεύρεσης απασχόλησης στην αγορά εργασίας, προσανατολισμός, παροχή συμβουλών και συνεχής κατάρτιση·
- β) ενισχύσεις στην απασχόληση και στη μη μισθωτή επαγγελματική δραστηριότητα·
- γ) στον τομέα της έρευνας, της επιστήμης και της τεχνολογικής ανάπτυξης, μεταπτυχιακή κατάρτιση και κατάρτιση διευθυντικών και τεχνικών στελεχών σε ερευνητικά ιδρύματα και σε επιχειρήσεις·
- δ) ανάπτυξη νέων πηγών απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της κοινωνικής οικονομίας (τρίτο σύστημα).

2. Προκειμένου να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, μπορούν επίσης να υποστηριχθούν οι ακόλουθες δράσεις:

- α) ενίσχυση για δομές και συστήματα:
- ανάπτυξη και βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης, της εκπαίδευσης και της απόκτησης προσόντων, περιλαμβανομένης της κατάρτισης των εκπαιδευτικών, των επιμορφωτών και του προσωπικού, και βελτίωση της πρόσβασης των εργαζομένων σε δυνατότητες κατάρτισης και απόκτησης προσόντων,
  - εκσυγχρονισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών απασχόλησης,
  - ανάπτυξη δεσμών ανάμεσα στον κόσμο της εργασίας και τα ιδρύματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και έρευνας,
  - ανάπτυξη —στο μέτρο του δυνατού— συστημάτων πρόβλεψης των τάσεων της απασχόλησης και των αναγκών ανάπτυξης δεξιοτήτων, ιδίως σε σχέση με τις νέες μεθόδους εργασίας και τις νέες μορφές οργάνωσης της εργασίας λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να συνδυάζεται η οικογενειακή ζωή με την επαγγελματική, καθώς και της ανάγκης να μπορούν οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι να επιδίδονται σε ευδόκιμη δραστηριότητα μέχρι την σύνταξη· αποκλείεται εν τούτοις η χρηματοδότηση ρυθμίσεων για πρόωγη συνταξιοδότηση·

β) συνοδευτικά μέτρα:

- στήριξη στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών στους δικαιούχους, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υπηρεσιών και εγκαταστάσεων για την περιποίηση εξαρτημένων ατόμων,
- προώθηση συνοδευτικών κοινωνικο-εκπαιδευτικών μέτρων ώστε να διευκολύνεται η ολοκληρωμένη προσέγγιση για την ένταξη στην αγορά εργασίας,

iii) ευαισθητοποίηση, πληροφόρηση και δημοσιότητα.

3. Το Ταμείο μπορεί να χρηματοδοτεί δραστηριότητες σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 4, εδάφιο δεύτερο, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999.

Άρθρο 4

Εστίαση της παρέμβασης

1. Λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις εθνικές προτεραιότητες όπως ορίζονται ιδίως στα εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση, καθώς και τις εκ των προτέρων αξιολογήσεις, χαράσσεται στρατηγική που συνεκτιμά όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής και λαμβάνει ιδιαίτερος υπόψη τους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, στοιχεία δ) και ε). Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η αποτελεσματικότητα των ενισχύσεων του Ταμείου, οι παρεμβάσεις του στο πλαίσιο αυτής της στρατηγικής, λαμβανομένων υπόψη των τομέων προτεραιότητας που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, εστιάζονται σε περιορισμένο αριθμό τομέων ή θεμάτων και στις πλέον επιτακτικές ανάγκες και τις πλέον αποτελεσματικές δράσεις.

Όσον αφορά τις πιστώσεις που χορηγούνται για την εκάστοτε παρέμβαση του Ταμείου, οι τομείς πολιτικής στους οποίους πρέπει να δίνεται προτεραιότητα επιλέγονται στο πλαίσιο εταιρικής σχέσης. Λαμβάνονται υπόψη, σύμφωνα με τις εθνικές προτεραιότητες, οι δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1.

2. Ο προγραμματισμός των παρεμβάσεων του Ταμείου προβλέπει ότι ένα εύλογο ποσό εκ των πιστώσεων του Ταμείου που χορηγούνται για την παρέμβαση, σύμφωνα με τους στόχους αριθ. 1 και αριθ. 3 θα διατίθεται, σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, υπό μορφή μικρών επιδοτήσεων που θα συνδυάζονται με ειδικές ρυθμίσεις πρόσβασης για τους μη κυβερνητικούς οργανισμούς και τις τοπικές συμπτώξεις. Τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν την παρούσα παράγραφο σύμφωνα με τις δημοσιονομικές ρυθμίσεις του άρθρου 29, παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999.

Άρθρο 5

Κοινοτική πρωτοβουλία

1. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 20 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 το Ταμείο, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού, συμβάλλει στην υλοποίηση της κοινοτικής πρωτοβουλίας για την καταπολέμηση των διακρίσεων και των ανισοτήτων πάσης φύσεως όσον αφορά την αγορά εργασίας (Equal).

2. Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, οι αποφάσεις σχετικά με τη συμβολή του Ταμείου στην κοινοτική πρωτοβουλία μπορούν να διευρύνουν τις επιλέξιμες δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3 του παρόντος κανονισμού, ώστε να καλυφθούν οι δράσεις που μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τους κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 1783/1999⁽¹⁾, (ΕΚ) αριθ. 1257/1999⁽²⁾ και (ΕΚ) αριθ. 1263/1999⁽³⁾, έτσι ώστε να καταστεί εφικτή η υλοποίηση όλων των μέτρων που προβλέπονται από την πρωτοβουλία.

⁽¹⁾ Βλέπε σελίδα 1 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) και για την τροποποίηση και κατάργηση ορισμένων κανονισμών (ΕΕ L 160 της 26.6.1999, σ. 80).

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1263/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, σχετικά με τις διαρθρωτικές ενέργειες στον τομέα της αλιείας (ΕΕ L 161 της 26.6.1999 σ. 54).

Άρθρο 6

Καινοτόμοι δράσεις και τεχνική βοήθεια

1. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, η Επιτροπή μπορεί να χρηματοδοτεί δράσεις προπαρασκευής, παρακολούθησης και αξιολόγησης στα κράτη μέλη ή σε κοινοτικό επίπεδο, οι οποίες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση των δράσεων που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό. Αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν:

- α) δράσεις καινοτόμου χαρακτήρα και πιλοτικά σχέδια σχετικά με τις αγορές εργασίας, την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση·
- β) μελέτες, τεχνική βοήθεια και ανταλλαγή εμπειριών με πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα,
- γ) τεχνική βοήθεια συνδεδεμένη με την προπαρασκευή, διεξαγωγή, παρακολούθηση και αξιολόγηση, καθώς και με τον έλεγχο των ενεργειών που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο,
- δ) ενέργειες που απευθύνονται, στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου, στο προσωπικό επιχειρήσεων δύο ή περισσότερων κρατών μελών και αφορούν τη μεταβίβαση ειδικών γνώσεων που έχουν σχέση με τομείς παρέμβασης του Ταμείου·
- ε) ενημέρωση των διαφόρων εταιρών, των τελικών δικαιούχων της χρηματοδοτικής ενίσχυσης από το Ταμείο και του ευρέος κοινού.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999, το πεδίο εφαρμογής των δράσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχείο α) του παρόντος άρθρου επεκτείνεται, με την απόφαση για τη συμμετοχή των Ταμείων, σε μέτρα δυνάμει να χρηματοδοτηθούν βάσει των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1783/1999, (ΕΚ) αριθ. 1257/1999 και (ΕΚ) αριθ. 1263/1999, προκειμένου να καλυφθούν όλα τα μέτρα που προβλέπονται από τις σχετικές καινοτόμους δράσεις.

Άρθρο 7

Αιτήσεις συνδρομής του Ταμείου

Οι αιτήσεις συνδρομής του Ταμείου συνοδεύονται από μηχανογραφημένο έντυπο που καταρτίζεται στα πλαίσια της εταιρικής σχέσης και στο οποίο αναφέρονται οι ενέργειες που αφορούν κάθε μορφή ενίσχυσης, κατά τρόπο που να είναι δυνατή η παρακολούθηση του φακέλλου από τη στιγμή της ανάληψης των υποχρεώσεων του προϋπολογισμού έως την τελική πληρωμή.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 1999.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. M. GIL-ROBLES

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

S. NIINISTÖ

Άρθρο 8

Λεπτομέρειες εφαρμογής

Κάθε λεπτομέρεια εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θεσπίζεται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 49 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999.

Άρθρο 9

Μεταβατικές διατάξεις

Οι μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 52 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 εφαρμόζονται mutatis mutandis στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 10

Ρήτρα επανεξέτασης

Κατόπιν πρότασης της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επανεξετάζουν τον παρόντα κανονισμό το αργότερο στις 31 Δεκεμβρίου 2006.

Αποφασίζουν σχετικά με την πρόταση αυτή με τη διαδικασία του άρθρου 148 της συνθήκης.

Άρθρο 11

Κατάργηση κανονισμού

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 4255/88 καταργείται από την 1η Ιανουαρίου 2000.

Οι παραπομπές στον καταργούμενο κανονισμό νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 12

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα μετά τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 251

14 Νοεμβρίου 2000

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2860

Διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχος του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και άλλες διατάξεις

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου νοούνται ως:

α) «Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης» (Κ.Π.Σ.): το έγγραφο που καταρτίζεται από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής Επιτροπή), σε συνεργασία με το Ελληνικό Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας, και εγκρίνεται από την Επιτροπή και στο οποίο περιλαμβάνεται η στρατηγική ανάπτυξης της χώρας, οι προτεραιότητες δράσης και οι ειδικοί στόχοι των διαρθρωτικών Ταμείων και του Κράτους και οι πηγές χρηματοδότησης.

β) «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα»: το έγγραφο που υποβάλλεται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και εγκρίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το οποίο περιέχει ένα συνεκτικό σύνολο αξόνων προτεραιότητας και αποσκοπεί στην εφαρμογή του Κ.Π.Σ. της χώρας ή κοινοτικής πρωτοβουλίας.

γ) «Άξονας προτεραιότητας»: προτεραιότητα της στρατηγικής που έχει επιλεγεί στο Κ.Π.Σ. ή σε επιχειρησιακό πρόγραμμα.

δ) «Μέτρο»: το μέσο, με το οποίο πραγματοποιείται ένας άξονας προτεραιότητας και το οποίο επιτρέπει τη χρηματοδότηση των πράξεων.

ε) «Πράξη»: κάθε έργο ή δράση που εκτελείται από τους τελικούς δικαιούχους στο πλαίσιο ενός επιχειρησιακού προγράμματος.

στ) «Τελικοί δικαιούχοι»: οι φορείς και οι επιχειρήσεις του δημόσιου ή του ιδιωτικού τομέα που έχουν την ευθύ-

νη για την εκτέλεση των πράξεων. Στην περίπτωση καθεστώτων ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 της Συνθήκης των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και στην περίπτωση χορήγησης ενισχύσεων από φορείς που έχουν οριστεί από τις αρμόδιες αρχές, οι τελικοί δικαιούχοι είναι οι φορείς που χορηγούν τις ενισχύσεις.

ζ) «Συμπλήρωμα προγραμματισμού»: το έγγραφο για την εφαρμογή της στρατηγικής και των αξόνων προτεραιότητας του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο περιλαμβάνει λεπτομερή στοιχεία σε επίπεδο μέτρων.

η) «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα» (Ο.Π.Σ.): το πληροφοριακό σύστημα που λειτουργεί στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, όπου καταχωρίζονται τα δεδομένα που αφορούν το Κ.Π.Σ., τις κοινοτικές πρωτοβουλίες, το Ταμείο Συνοχής, τις ιδιωτικές επενδύσεις και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

ι) «Κανονισμός»: ο υπ' αριθ. 1260/99 Κανονισμός (Ε.Κ.) του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999 «περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία» που έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Άρθρο 2

Αρμοδιότητες της διαχειριστικής αρχής του Κ.Π.Σ.

1. Η διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. έχει τη συνολική ευθύνη του προγραμματισμού και της εφαρμογής του Κ.Π.Σ.. Ιδίως έχει ως σκοπό την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της νομιμότητας της διαχείρισης και της εφαρμογής του Κ.Π.Σ., καθώς και το συντονισμό του προγραμματισμού και της εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων και το συντονισμό των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Η διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. εκπροσωπεί τη χώρα έναντι της Επιτροπής για τα θέματα του Κ.Π.Σ.. Η διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) παρακολουθεί και συντονίζει την εφαρμογή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, μεριμνώντας ιδίως για τη συμβατότητά του με τις εθνικές πολιτικές,

β) συντονίζει τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων του Κ.Π.Σ. και μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Επιτροπής Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ.,

γ) εκδίδει οδηγίες και παρέχει κατευθύνσεις σχετικά με τη διαχείριση, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και κάθε δραστηριότητα που υπάγεται στην αποστολή των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων. Ιδίως εκδίδει οδηγίες για τη ρύθμιση των προϋποθέσεων που αφορούν τον τρόπο ενημέρωσης των ενδιαφερομένων από τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων για κάθε κατηγορία μέτρου, τη διαδικασία υποβολής των προτάσεων και των στοιχείων που τις συνοδεύουν, την προθεσμία υποβολής των προτάσεων για κάθε κατηγορία έργων, την ειδικότερη διαδικασία αξιολόγησης των προτάσεων και κάθε άλλο σχετικό θέμα,

δ) έχει την ευθύνη και διαχειρίζεται το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) που αναφέρεται στην παράγραφο 4 σε ό,τι αφορά το Κ.Π.Σ. και μεριμνά ώστε αυτό να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των διαχειριστικών αρχών, των Επιτροπών Παρακολούθησης, της Αρχής Πληρωμής, των ελεγκτικών αρχών και της Επιτροπής,

ε) έχει την ευθύνη για τη διενέργεια της ενδιάμεσης αξιολόγησης του Κ.Π.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 42 του Κανονισμού. Επεξεργάζεται τα πορίσματα της ενδιάμεσης αξιολόγησης του Κ.Π.Σ. και των επιχειρησιακών προγραμμάτων και προτείνει στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. τροποποιήσεις του Κ.Π.Σ. και των επιχειρησιακών προγραμμάτων,

στ) ενημερώνει τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων σχετικά με το κοινοτικό και εθνικό δίκαιο. Παρακολουθεί και ενημερώνεται για τις σχετικές ενέργειες των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων, για την εξασφάλιση της συμβατότητας των επιχειρησιακών προγραμμάτων και των πράξεων με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο, ιδίως σε ό,τι αφορά την τήρηση των διατάξεων για τον ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις, την προστασία του περιβάλλοντος, την εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και εισηγείται τη λήψη των κατάλληλων μέτρων για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων αυτών από τους αρμόδιους φορείς σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο,

ζ) επεξεργάζεται και προτείνει τροποποιήσεις του Κ.Π.Σ. προς την Επιτροπή Παρακολούθησης του,

η) επεξεργάζεται, σε συνεργασία με την Επιτροπή, τους δείκτες που θα χρησιμοποιηθούν για την κατανομή του αποθεματικού επίδοσης του άρθρου 44 του Κανονισμού και προτείνει στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. την κατανομή του αποθεματικού αυτού, καθώς και την κατανομή του αποθεματικού προγραμματισμού,

θ) οργανώνει και παρακολουθεί τη διαδικασία δημοσιότητας του Κ.Π.Σ. σε συνεργασία με την Επιτροπή και διαμορφώνει πλαίσιο αρχών δημοσιότητας για τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων, προκειμένου να εξασφαλιζεται η ομοιογένεια, η συνοχή και ο συντονισμός των μέτρων δημοσιότητας και πληροφόρησης του Κ.Π.Σ., καθώς και των επιχειρησιακών προγραμμάτων,

ι) συντάσσει και υποβάλλει στην Επιτροπή, ύστερα από έγκριση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ., την ετήσια έκθεση εκτέλεσης του Κ.Π.Σ.,

ια) συμμετέχει στις ετήσιες συναντήσεις των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων και

της Επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 34 παρ. 2 του Κανονισμού,

ιβ) παρέχει στην Επιτροπή τα αναγκαία στοιχεία για την επαλήθευση της προσθετικότητας, κατά την έννοια του άρθρου 11 του Κανονισμού,

ιγ) εισηγείται τις κατηγορίες και τα κριτήρια των επιλέξιμων δαπανών και

ιδ) παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ..

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, μπορεί να εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της παραγράφου 1 και κάθε σχετική με την εκπλήρωση της αποστολής της διαχειριστικής αρχής του Κ.Π.Σ. λεπτομέρεια. Με όμοια απόφαση μπορεί να καθορίζονται οι κατηγορίες και τα κριτήρια των επιλέξιμων δαπανών των πράξεων. Με όμοια απόφαση μπορεί να καθορίζονται ο τρόπος και η διαδικασία δημοσιότητας των επιχειρησιακών προγραμμάτων από τις διαχειριστικές αρχές σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) 1159/2000.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να συγκρατούνται επιτροπές εμπειρογνομόνων από το δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα για την υποβοήθηση του έργου της διαχειριστικής αρχής του Κ.Π.Σ. σε ειδικά θέματα και ιδίως σε θέματα συμβάσεων παραχώρησης, συστημάτων παραγωγής έργων, κρατικών ενισχύσεων, μικρομεσαίων επιχειρήσεων και λοιπών θεμάτων που εμπíπτουν στην εφαρμογή του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Με αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ο τρόπος και το ύψος της αποζημίωσης των εμπειρογνομόνων κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη σχετική διάταξη.

4. Στο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα (Ο.Π.Σ.) καταχωρίζονται κυρίως δεδομένα που αφορούν τον προσδιορισμό των πράξεων, τους εμπλεκόμενους φορείς και πρόσωπα, τα φυσικά, οικονομικά και τεχνικά χαρακτηριστικά των πράξεων, τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τις επιπτώσεις, στοιχεία των διοικητικών διαδικασιών που συνδέονται με την έγκριση των πράξεων, τις διαδικασίες και τα στοιχεία υλοποίησης των πράξεων μέχρι την ολοκλήρωσή τους, καθώς επίσης και τα πορίσματα των ελέγχων που διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Γεωργίας, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Μεταφορών και Επικοινωνιών, μπορεί να προσδιορίζονται τα στοιχεία που καταχωρίζονται, ο χρόνος υποβολής τους, οι ευθύνες των υποχρέων και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, μπορεί να ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Ο.Π.Σ.. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη διασύνδεση του Ο.Π.Σ. με πληροφοριακά συστήματα του Υπουργείου Οικονομικών.

Άρθρο 3

Σύσταση, οργάνωση και στελέχωση της Διαχειριστικής Αρχής του Κ.Π.Σ.

Η διαχείριση του Κ.Π.Σ. και η εκτέλεση της αποστολής και των καθηκόντων του άρθρου 2 ασκούνται μέσω της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακής Πολιτικής και Επενδύσεων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας (διαχειρι-

στική αρχή του Κ.Π.Σ.), η οποία μετονομάζεται σε Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να καταργούνται ή να αναδιαρθρώνονται οργανικές μονάδες της ανωτέρω Γενικής Διεύθυνσης, να μεταφέρονται από αυτήν σε άλλη υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου οργανικές μονάδες ή αρμοδιότητές τους και να μεταφέρονται σε αυτήν οργανικές μονάδες ή αρμοδιότητες από άλλη υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου. Με όμοια απόφαση μπορεί να συνιστώνται ειδικές υπηρεσίες για τις ανάγκες διαχείρισης του Κ.Π.Σ. και να ορίζονται η οργάνωση και η λειτουργία τους, οι αρμοδιότητές τους, ο αριθμός και η σύνθεση του προσωπικού τους κατά κατηγορία, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Για τις υπηρεσίες αυτές εφαρμόζονται αναλόγως οι ρυθμίσεις των παραγράφων 2 έως και 7 του άρθρου 7. Οι υπηρεσίες αυτές υπάγονται στο Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων για τον οποίο εφαρμόζεται η παράγραφος 7 του άρθρου 7.

Άρθρο 4

Αποστολή και αρμοδιότητες των διαχειριστικών αρχών επιχειρησιακών προγραμμάτων

1. Η διαχειριστική αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος είναι αρμόδια να εξασφαλίσει την αποτελεσματικότητα και την κανονικότητα της διαχείρισης και της εφαρμογής του. Στο πλαίσιο αυτό:

α) εφαρμόζει το συμπλήρωμα προγραμματισμού,

β) εισηγείται στον Ειδικό ή Γενικό Γραμματέα Υπουργείου ή Περιφέρειας την ένταξη των πράξεων στα μέτρα του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 5 του παρόντος,

γ) διασφαλίζει τη συμβατότητα των πράξεων που εντάσσονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα προς το εθνικό και το κοινοτικό δίκαιο, καθώς και τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές και ιδίως όσον αφορά τις διατάξεις για τον ανταγωνισμό, τις δημόσιες συμβάσεις, την προστασία του περιβάλλοντος, την εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Για το σκοπό αυτόν παρέχει κάθε δυνατή υποστήριξη στους τελικούς δικαιούχους, σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς, προκειμένου αυτοί να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους,

δ) παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος και συντάσσει προτάσεις για αναθεώρησή του, τις οποίες υποβάλλει στην Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος,

ε) συλλέγει τα κατάλληλα οικονομικά και στατιστικά δεδομένα και τα εισάγει στο Ο.Π.Σ.,

στ) συντάσσει τις προτάσεις προσαρμογής του συμπληρώματος προγραμματισμού, τις οποίες υποβάλλει στην Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος,

ζ) συντάσσει τις ετήσιες εκθέσεις εκτέλεσης και την τελική έκθεση του επιχειρησιακού προγράμματος και τις υποβάλλει στην Επιτροπή Παρακολούθησης αυτού και στη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ.,

η) οργανώνει και παρακολουθεί την ενδιάμεση αξιολόγηση του επιχειρησιακού προγράμματος που προβλέπεται στο άρθρο 42 του Κανονισμού σε συνεργασία με τη

διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. και επεξεργάζεται προτάσεις για την κατάλληλη αξιοποίηση των συμπερασμάτων της,

θ) παρακολουθεί την τήρηση αυτοτελούς λογιστικής μερίδας για κάθε πράξη από τους τελικούς δικαιούχους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε θέμα σχετικό με τον τρόπο τήρησης στοιχείων και καταχώρισης των λογιστικών εγγραφών των τελικών δικαιούχων που αφορούν τις πράξεις, οι οποίες εντάσσονται στα επιχειρησιακά προγράμματα.

ι) συνεργάζεται με τη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ., την Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος και την Επιτροπή και παρέχει σε αυτές κάθε πληροφορία που ζητείται,

ια) διενεργεί τους ελέγχους που προβλέπονται στο άρθρο 6, προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες με βάση τα πορίσματά τους, ενημερώνει την Επιτροπή, την Αρχή Πληρωμής και την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών και λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης μετά από σχετικές συστάσεις των ανωτέρω αρχών,

ιβ) εφαρμόζει τις δράσεις δημοσιότητας του επιχειρησιακού προγράμματος σε συνεργασία με τη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ., την Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος και την Επιτροπή. Παρακολουθεί την τήρηση των υποχρεώσεων των τελικών δικαιούχων σχετικά με τη δημοσιότητα και την παροχή πληροφόρησης για τις πράξεις που εκτελούν και

ιγ) παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στην Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

2. Για επιχειρησιακά προγράμματα Υπουργείου που καλύπτουν πλείονες τομείς πολιτικής του Υπουργείου μπορεί, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού, να ανατίθεται σε άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου, η άσκηση των αρμοδιοτήτων που περιγράφονται στα εδάφια β', γ', ε', θ', ια' της παραγράφου 1. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζεται ο τρόπος άσκησης των αρμοδιοτήτων αυτών. Η διαχειριστική αρχή συντονίζει και ελέγχει την άσκηση των αρμοδιοτήτων και έχει την τελική ευθύνη έναντι της Επιτροπής.

3. Με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας μπορεί να συγκροτούνται επιτροπές ή ομάδες εργασίας και με τη συμμετοχή εμπειρογνομόνων για την υποβοήθηση του έργου των διαχειριστικών αρχών σύμφωνα με αυτά που ορίζονται στο άρθρο 12.

Άρθρο 5

Ένταξη πράξεων στα μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος

1. Η ένταξη των πράξεων στα μέτρα του επιχειρησιακού προγράμματος διενεργείται με απόφαση του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος, ύστερα από αξιολόγηση των προτάσεων που υποβλήθηκαν με βάση τα κριτήρια ένταξης των μέτρων.

2. Πριν από την απόφαση ένταξης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα, η οικεία διαχειριστική αρχή γνωστοποιεί τις προς ένταξη προτάσεις στη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. και στα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, προκειμένου να διατυπώσουν γνώμη εντός εύλογης προθεσμίας

που τους τάσσει, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών. Η απόφαση ένταξης μπορεί να εκδίδεται ύστερα από την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας αυτής. Για τα δημόσια έργα προϋπολογισμού άνω των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) ευρώ, καθώς και για τα δημόσια έργα που παράγουν έσοδα στον τελικό δικαιούχο, η απόφαση ένταξης εκδίδεται ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο της απόφασης ένταξης της πράξης σε επιχειρησιακό πρόγραμμα, οι όροι ένταξης και οι υποχρεώσεις των τελικών δικαιούχων.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε όλες τις πράξεις που προτείνονται για ένταξη στα επιχειρησιακά προγράμματα. Στις πράξεις αυτές συμπεριλαμβάνονται και εκείνες που βρίσκονται στο στάδιο εκτέλεσης.

Άρθρο 6

Έλεγχος από τις διαχειριστικές αρχές επιχειρησιακών προγραμμάτων

1. Η διαχειριστική αρχή κάθε επιχειρησιακού προγράμματος ασκεί τον έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο (ια) σε όλα τα στάδια από την προετοιμασία μέχρι την ολοκλήρωση της πράξης.

2. Η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος ελέγχει εάν ο τελικός δικαιούχος έχει λάβει τα μέτρα που εξασφαλίζουν την τήρηση της ισχύουσας νομοθεσίας και τις προϋποθέσεις για την ορθή εκτέλεση των πράξεων. Ειδικά για τις πράξεις η εφαρμογή των οποίων διέπεται από το ν. 1418/1984, όπως ισχύει κάθε φορά και από τις κατ' εξουσιοδότησή του εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις, η διαχειριστική αρχή του προγράμματος προβαίνει υποχρεωτικά σε προέγκριση των σταδίων εξέλιξής τους, όπως τα στάδια αυτά ορίζονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

3. Κατά το στάδιο της εκτέλεσης της πράξης η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος ελέγχει και με επιτόπιο έλεγχο:

α) τη νομιμότητα των πράξεων, τη νομιμότητα και κανονικότητα των δαπανών και την τήρηση των διαδικασιών,

β) την αξιοπιστία των πληροφοριών και οικονομικών στοιχείων που δηλώνονται από τον τελικό δικαιούχο,

γ) την τήρηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει ο τελικός δικαιούχος και

δ) την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας.

4. Μετά τη γνωστοποίηση της ολοκλήρωσης της πράξης από τον τελικό δικαιούχο, η διαχειριστική αρχή προβαίνει σε επιτόπιο έλεγχο των ποιοτικών, οικονομικών και λειτουργικών αποτελεσμάτων της πράξης, καθώς και σε έλεγχο της τήρησης των υποχρεώσεων του τελικού δικαιούχου, λαμβάνοντας υπόψη την πρόταση και την απόφαση ένταξης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα και συντάσσει σχετική βεβαίωση τήρησης των υποχρεώσεων από τον τελικό δικαιούχο.

5. Για κάθε διενεργούμενο έλεγχο συντάσσεται έκθεση και τα πορίσματα της καταχωρούνται στο Ο.Π.Σ. και κοινοποιούνται στην Αρχή Πληρωμής, στην Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών, καθώς και στον τελικό δικαιούχο.

6. Η διαχειριστική αρχή, εφόσον έχει σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παρατυπιών, κατά την έννοια του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΚ) 2988/1995 του Συμβουλίου, προβαίνει στη διενέργεια έκτακτου ελέγχου. Μέχρι την περάτωση του ελέγχου και την έκδοση σχετικού πορίσματος, ενημερώνει την Αρχή Πληρωμής και ζητά την αναστολή της χρηματοδότησης της πράξης από την αρμόδια υπηρεσία. Μετά την έγκριση του πορίσματος ελέγχου από τον οικείο Υπουργό ή Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, η διαχειριστική αρχή ενημερώνει την Αρχή Πληρωμής και εισηγείται στις αρμόδιες υπηρεσίες την άρση της αναστολής χρηματοδότησης ή λαμβανομένης υπόψη της βαρύτητας της παράβασης, των δημοσιονομικών της επιπτώσεων και των διατάξεων του άρθρου 39 του Κανονισμού, εισηγείται στα αρμόδια όργανα την υποχρεωτική διακοπή της χρηματοδότησης του έργου ή τη μείωση του ύψους της. Στις περιπτώσεις που απαιτείται επιστροφή παρανόμως ή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών διενεργείται καταλογισμός σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Όταν οι παρατυπίες που διαπιστώθηκαν συνιστούν πειθαρχικό ή ποινικό αδίκημα, αντίγραφο του σχετικού φακέλου αποστέλλεται στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα ή στις εισαγγελικές αρχές. Με απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να ορίζεται ειδικότερα η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της διάταξης αυτής.

Άρθρο 7

Σύσταση, οργάνωση και στελέχωση ειδικών υπηρεσιών για τη διαχείριση και εφαρμογή επιχειρησιακών προγραμμάτων

1. Η διαχείριση κάθε επιχειρησιακού προγράμματος ασκείται μέσω ειδικής υπηρεσίας (διαχειριστική αρχή), η οποία συνιστάται για τους σκοπούς αυτούς στο οικείο Υπουργείο ή Περιφέρεια με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού. Η άσκηση αρμοδιοτήτων διαχειριστικής αρχής δεν είναι συμβατή με την ιδιότητα τελικού δικαιούχου με εξαίρεση τις περιπτώσεις πράξεων τεχνικής βοήθειας - στήριξης. Με την απόφαση αυτή εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της ειδικής υπηρεσίας, καθορίζεται η οργάνωση, η λειτουργία, ο αριθμός και η σύνθεση του προσωπικού κατά κατηγορία και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Με όμοια απόφαση μπορεί να καταργούνται υφιστάμενες οργανικές μονάδες του οικείου Υπουργείου ή Περιφέρειας ή να μεταφέρονται σε άλλη Υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου ή Περιφέρειας οργανικές μονάδες ή αρμοδιότητες και να μεταφέρονται στην ειδική υπηρεσία συναφείς με το έργο της αρμοδιότητες που ασκούνται από άλλη υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου ή Περιφέρειας. Με την ίδια απόφαση μπορεί να ορίζεται ότι η ειδική υπηρεσία που συστήνεται, συγκροτείται ως ενιαίος διοικητικός τομέας, του οποίου προϊστάται μετακλητός ειδικός γραμματέας με βαθμό Β' της κατηγορίας ειδικών θέσεων. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 28 του ν. 1558/1985 (ΦΕΚ 137 Α'). Οι αποφάσεις της παρούσας παραγράφου που αφορούν τις Περιφέρειες εκδίδονται μετά από πρόταση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας.

2. Η στελέχωση των ανωτέρω ειδικών υπηρεσιών γίνεται με μετακίνηση προσωπικού που υπηρετεί στο οικείο υπουργείο ή στην οικεία περιφέρεια, με απόφαση προ-

σωπικού που υπηρετεί σε φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 2000/1991 με οποιαδήποτε σχέση εργασίας ή με πρόσληψη νέου προσωπικού:

α) Η μετακίνηση υπηρετούντος προσωπικού ή η απόσπαση προσωπικού που υπηρετεί σε φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα γίνεται με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας ή με κοινή απόφαση των αρμόδιων υπουργών χωρίς να απαιτείται γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου ύστερα από ερώτημα του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα στον οποίο υπάγεται η ειδική υπηρεσία προς την επιτροπή αξιολόγησης. Η επιτροπή αξιολόγησης αποτελείται από εμπειρογνώμονες και συγκροτείται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας. Η διαδικασία αξιολόγησης υποστηρίζεται από τη Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κ.Π.Σ. (Μ.Ο.Δ.) του άρθρου 3 του ν. 2372/1996. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και του οικείου Υπουργού μετά από πρόταση του Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα Υπουργείου καθορίζονται τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του προσωπικού που μετακινείται ή αποσπάται. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μετά από πρόταση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας καθορίζονται τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα του προσωπικού που μετακινείται ή αποσπάται σε ειδικές υπηρεσίες της Περιφέρειας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας καθορίζεται η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

β) Η απόσπαση προσωπικού μπορεί να γίνεται και ύστερα από δημόσια πρόσκληση της Μ.Ο.Δ., με την οποία καθορίζονται τα απαιτούμενα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, και γνώμη της επιτροπής αξιολόγησης του εδαφίου α'. Ο τρόπος δημοσίευσης της πρόσκλησης, η διαδικασία αξιολόγησης και επιλογής και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια ρυθμίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας.

γ) Η πρόσληψη προσωπικού γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 2190/1994 και 2372/1996, όπως ισχύουν.

3. Η απόφαση για τη μετακίνηση ή την απόσπαση προσωπικού ισχύει για δύο (2) χρόνια και μπορεί να παραταθεί μία ή περισσότερες φορές για ίσο χρονικό διάστημα κατά παρέκκλιση από αντίθετη διάταξη του ν. 2683/1999 (ΦΕΚ 19 Α').

4. Σε κάθε ειδική υπηρεσία συνιστάται μια θέση προϊσταμένου με θητεία δύο (2) ετών η οποία μπορεί να παρατείνεται μία ή περισσότερες φορές για ίσο χρονικό διάστημα. Η αξιολόγηση και επιλογή προϊσταμένου γίνεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 2. Εάν ο επιλεγείς ως προϊστάμενος υπάγεται στις διατάξεις του ν. 2683/1999, η πλήρωση της θέσης γίνεται με ανάθεση αποκλειστικών καθηκόντων για χρόνο ίσο με μία θητεία, που μπορεί να παρατείνεται μία ή περισσότερες φορές για ίσο χρονικό διάστημα. Η ανάθεση γίνεται με απόφαση του οικείου Υπουργού ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας. Σε κάθε άλλη περίπτωση η πλήρωση της θέσης γίνεται με απόφαση διορισμού του αρμόδιου Υπουργού ή Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας, για θητεία δύο (2) ετών, η οποία μπορεί να παρατείνεται μία

ή περισσότερες φορές. Για τα πειθαρχικά τους αδικήματα οι προϊστάμενοι των ειδικών υπηρεσιών υπάγονται στην αρμοδιότητα του ειδικού υπηρεσιακού συμβουλίου του άρθρου 159 του ν. 2683/1999. Οι αποδοχές των προϊσταμένων καθορίζονται στο ύψος των πάσης φύσεως αποδοχών που προβλέπονται κάθε φορά για Γενικό Διευθυντή Υπουργείου. Εφόσον ο επιλεγόμενος ελάμβανε από το φορέα προέλευσής του συνολικές αποδοχές μεγαλύτερες από τις ανωτέρω οι πάσης φύσεως αποδοχές του καθορίζονται στο ύψος των πάσης φύσεως αποδοχών που ελάμβανε πριν από το διορισμό του σε θέση προϊσταμένου.

5. α) Οι υπάλληλοι των ειδικών υπηρεσιών αξιολογούνται από εκείνον που ασκεί καθήκοντα αμέσου προϊσταμένου τους και τον προϊστάμενο της ειδικής υπηρεσίας.

β) Ο χρόνος υπηρεσίας των προϊσταμένων των ειδικών υπηρεσιών και των υπαλλήλων τους θεωρείται για οποιαδήποτε υπηρεσιακή συνέπεια ως χρόνος υπηρεσίας στην οργανική τους θέση.

γ) Η υπηρεσία του προϊσταμένου των ειδικών υπηρεσιών, καθώς και των υπαλλήλων τους συνυπολογίζεται ως χρόνος άσκησης καθηκόντων Προισταμένου Διευθυντος ή Τμήματος αντιστοίχως όπου κατά τις οικείες διατάξεις ή κανονισμούς απαιτείται ως προϋπόθεση για την εξέλιξη στο βαθμό του Γενικού Διευθυντή ή του Διευθυντή αντιστοίχα.

δ) Οι προϊστάμενοι των ειδικών υπηρεσιών και οι υπάλληλοι τους διατηρούν το βαθμό που είχαν κατά τη μετακίνηση, την απόσπαση ή το διορισμό τους στην ειδική υπηρεσία. Όσοι εξ αυτών κατέχουν θέση Γενικού Διευθυντή ή Διευθυντή δεν τη διατηρούν, αλλά η θέση προκηρύσσεται κατά τις διατάξεις του ν. 2683/1999. Επανερχόμενοι στην Υπηρεσία τους εφαρμόζονται γι' αυτούς οι διατάξεις της παραγράφου 10 του άρθρου δεύτερου του ν. 2683/1999. Ο χρόνος υπηρεσίας στις ειδικές υπηρεσίες Προισταμένων Τμημάτων, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται στις διατάξεις του εδαφίου γ', θεωρείται ως χρόνος υπηρεσίας σε θέση Προισταμένου Τμήματος. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 85 του ν. 2683/1999.

6. Η δαπάνη μισθοδοσίας των αποσπασμένων στις ειδικές υπηρεσίες υπαλλήλων βαρύνει τους φορείς από τους οποίους προέρχονται.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται το ειδικό επίδομα, το ύψος της εκτός έδρας αποζημίωσης και τα έξοδα μετακίνησης του προσωπικού που υπηρετεί στις ειδικές υπηρεσίες, ανάλογα με τη θέση, τα καθήκοντα που ασκούν και τα ειδικότερα τυπικά τους προσόντα, καθώς και η διαδικασία πληρωμής κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 19 του ν. 2470/1997, του ν. 1256/1982 και του ν. 2685/1999. Με όμοια απόφαση καθορίζεται η αποζημίωση των μελών της επιτροπής αξιολόγησης της παραγράφου 2α. Οι δαπάνες της παρούσας παραγράφου μπορεί να βαρύνουν τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων.

8. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και για τη σύσταση, οργάνωση, διάρθρωση και στελέχωση ειδικών υπηρεσιών για την άσκηση καθηκόντων και αρμοδιοτήτων που συνάπτονται με την εφαρμογή και υλοποίηση του Κ.Π.Σ. ή επιχειρησιακών προγραμμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΠΑΡΩΡΜΗ

Άρθρο 8 Αρμοδιότητες της Αρχής Πληρωμής

Η Αρχή Πληρωμής έχει ως σκοπό την εξασφάλιση των χρηματοδοτικών ροών από τα διαρθρωτικά Ταμεία για τα επιχειρησιακά προγράμματα του Κ.Π.Σ.. Στο πλαίσιο αυτό η Αρχή Πληρωμής:

α) Καταρτίζει και υποβάλλει στην Επιτροπή τις αιτήσεις πληρωμών και τις δηλώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 32 του Κανονισμού για όλες τις παρεμβάσεις του Κ.Π.Σ. και είναι αποδέκτης των εγκρίσεων πληρωμών των διαρθρωτικών Ταμείων που αφορούν σε αυτές.

β) Προσδιορίζει τους δικαιούχους των πιστώσεων που εγκρίθηκαν κατά επιχειρησιακό πρόγραμμα και διαρθρωτικό Ταμείο και ενημερώνει σχετικά το Υπουργείο Οικονομικών για την εκταμίευση των αντίστοιχων ποσών, από τους λογαριασμούς που αυτό τηρεί στην Τράπεζα της Ελλάδος.

γ) Παρακολουθεί τη διαδικασία μεταφοράς των σχετικών πιστώσεων στους τελικούς δικαιούχους και εξασφαλίζει ότι πραγματοποιείται στο ακέραιο το συντομότερο δυνατόν.

δ) Υποβάλλει στην Επιτροπή, μέχρι τις 30 Απριλίου κάθε έτους, τις προβλέψεις και εκτιμήσεις κατά το άρθρο 32 παράγραφος 7 του Κανονισμού.

ε) Συνεργάζεται με τη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. για τον καθορισμό των κανόνων λειτουργίας του Ο.Π.Σ. ως προς την επεξεργασία των πληροφοριών τις οποίες χρησιμοποιεί κατά την άσκηση των καθηκόντων της.

στ) Διενεργεί τους ελέγχους του επόμενου άρθρου.

Άρθρο 9 Έλεγχοι από την Αρχή Πληρωμής

1. Η Αρχή Πληρωμής διενεργεί:

α) Ελέγχους με διασταύρωση στοιχείων πληρωμών που καταχωρούνται στο Ο.Π.Σ. από τις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

β) Ελέγχους στις διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων, ιδίως ως προς την ορθή λειτουργία του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.

γ) Δειγματοληπτικούς ελέγχους στους τελικούς δικαιούχους και στις πράξεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Κ.Π.Σ.. Με πρόταση της Αρχής Πληρωμής οι έλεγχοι του εδαφίου αυτού μπορεί να πραγματοποιούνται από υφιστάμενη ελεγκτική υπηρεσία του Δημοσίου.

2. Σε ειδικές περιπτώσεις με απόφαση του προισταμένου της Αρχής Πληρωμής μπορεί ο έλεγχος να ανατίθεται σε ειδική ομάδα ελέγχου στην οποία συμμετέχουν υπάλληλοι της Αρχής Πληρωμής, υπάλληλοι του δημόσιου τομέα ή και ιδιώτες, ή να αναθέτει το έργο του ελέγχου σε ελεγκτικές εταιρείες. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται η αμοιβή των μελών των ομάδων ελέγχου κατά παρέκκλιση του άρθρου 11 του ν. 2470/1997, καθώς και ο τρόπος και το ύψος της αμοιβής των εμπειρογνομόνων.

3. Η Αρχή Πληρωμής καταχωρίζει τα πορίσματα των ανωτέρω ελέγχων στο Ο.Π.Σ. και τα γνωστοποιεί στη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. και του επιχειρησιακού προγράμματος, στην Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του

Υπουργείου Οικονομικών και στον τελικό δικαιούχο.

4. Η Αρχή Πληρωμής, εφόσον έχει σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παρατυπιών, προβαίνει στη διενέργεια έκτακτου ελέγχου. Μέχρι την περάτωση του ελέγχου και την έκδοση σχετικού πορίσματος η Αρχή Πληρωμής εντέλλεται την αναστολή της χρηματοδότησης της πράξης από τις οικονομικές υπηρεσίες των αρμόδιων Υπουργείων, Περιφερειών ή φορέων και ενημερώνει την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών και τη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ..

5. Μετά την έκδοση πορίσματος ελέγχου, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, ύστερα από εισήγηση της Αρχής Πληρωμής, και μετά από γνώμη της διαχειριστικής αρχής του επιχειρησιακού προγράμματος, αλείφεται η αναστολή χρηματοδότησης ή, λαμβανομένων υπόψη της βαρύτητας της παράβασης, των δημοσιονομικών της επιπτώσεων και των διατάξεων του άρθρου 39 του Κανονισμού, διακόπτεται η χρηματοδότηση του έργου ή μειώνεται το ύψος της. Στις περιπτώσεις που απαιτείται επιστροφή παρανόμως ή αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών γίνεται ο καταλογισμός σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Όπου απαιτείται, τα στοιχεία διαβιβάζονται στα αρμόδια, για τον έλεγχο των εμπλεκόμενων, πειθαρχικά όργανα ή στις εισαγγελικές αρχές.

6. Η Αρχή Πληρωμής παρακολουθεί την πορεία εξέλιξης των θεμάτων που παρέπεμψε σε άλλες δημόσιες αρχές με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου και ενημερώνει την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών.

Άρθρο 10 Οργάνωση και στελέχωση της Αρχής Πληρωμής του Κ.Π.Σ.

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών συνιστάται αυτοτελής ειδική υπηρεσία στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, η οποία υπάγεται στο Γενικό Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης και ασκεί τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στο άρθρο 8.

2. Ως προς τη σύσταση της ειδικής υπηρεσίας, την οργάνωση, τη λειτουργία, τον αριθμό και τη σύνθεση του προσωπικού της κατά κατηγορία, την επιλογή του Προισταμένου της και τις αμοιβές του προσωπικού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα, ισχύουν αναλόγως αυτά που ορίζονται στο άρθρο 7.

Άρθρο 11 Χρηματοδοτήσεις και πληρωμές από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων

1. Η κρατική και κοινοτική συμμετοχή για όλες τις πράξεις που εντάσσονται από τις διαχειριστικές αρχές στα επιχειρησιακά προγράμματα του Κ.Π.Σ. ή των κοινοτικών πρωτοβουλιών, καθώς για τις πράξεις που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής, είναι δημόσιες επενδύσεις κατά την έννοια του άρθρου 1 του ν.δ. 2957/1954 και μπορεί να χρηματοδοτείται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

2. Οι χρηματοδοτήσεις στους τελικούς δικαιούχους μέσω του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων πραγματοποιούνται χωρίς να υπόκεινται σε καμία μείωση ή κράτηση ή μεταγενέστερη ειδική επιβάρυνση που επιφέρει μείωση των ποσών αυτών. Με κοινή απόφαση των

Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να ρυθμίζονται θέματα εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου.

3. Οι πληρωμές σε βάρος του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων διακρίνονται σε:

α. Άμεσες πληρωμές: είναι αυτές που πραγματοποιούνται από τους φορείς των συλλογικών αποφάσεων σε αναδόχους έργων για παραγωγή έργου, παροχή αγαθών σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

β. Έμμεσες πληρωμές: είναι οι πληρωμές επιχορηγήσεων ή χρηματοδοτήσεων προς νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που πραγματοποιούνται από τους φορείς των συλλογικών αποφάσεων.

4. Με την έκδοση των συλλογικών αποφάσεων καθορίζεται ο τρόπος πληρωμών, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, ο οποίος και ακολουθείται από τους φορείς των συλλογικών αποφάσεων για κάθε πράξη. Στην περίπτωση των έμμεσων πληρωμών ορίζεται το νομικό πρόσωπο που είναι δικαιούχος φορέας και που το ίδιο πρέπει να αποτελεί και τον τελικό δικαιούχο της πράξης, όπως εγκρίθηκε από τα αρμόδια όργανα των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

5. Σε περίπτωση έμμεσων πληρωμών οι πιστώσεις κατατίθενται σε ειδικό τραπεζικό λογαριασμό μέσω του οποίου θα πραγματοποιούνται οι πληρωμές των πράξεων. Στο λογαριασμό αυτόν θα κατατίθενται και τα έσοδα που προκύπτουν από οποιαδήποτε αιτία (ιδίως τόκοι, καταπτώσεις εγγυητικών επιστολών, ποινικές ρήτρες, πρόστιμα αναδοχών) και τα οποία χρησιμοποιούνται υπέρ της πράξης. Οι φορείς που διαχειρίζονται τους ανωτέρω λογαριασμούς έχουν υποχρέωση παροχής στοιχείων κίνησης των λογαριασμών των πράξεων στη διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος και στην Αρχή Πληρωμής. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζονται θέματα εφαρμογής της παραγράφου αυτής.

Άρθρο 12

Τεχνική βοήθεια - στήριξη

1. Οι ενέργειες τεχνικής βοήθειας - στήριξης αφορούν τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό, την προετοιμασία, την αξιολόγηση, τη διαχείριση, την παρακολούθηση, τη δημοσιότητα, την εφαρμογή και τον έλεγχο του Κ.Π.Σ., των επιχειρησιακών προγραμμάτων, των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής και χρηματοδοτούνται από εθνικούς ή κοινοτικούς πόρους μέσω του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων.

Οι ενέργειες τεχνικής βοήθειας - στήριξης συνίστανται ιδίως στην πρόμηθεια αγαθών και λήψη υπηρεσιών, την κάλυψη λειτουργικών δαπανών και δαπανών αμοιβών προσωπικού, καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη δαπάνη.

2. Στο άρθρο 4 παρ.1 εδ.α' του ν.1960/1991 μετά τις λέξεις «Εθνικής Οικονομίας» απαλείφονται οι λέξεις «σύμφωνα με τις διατάξεις των Κανονισμών Ε.Ο.Κ. 2052/1988 και 2088/1985».

Στο ίδιο εδάφιο πριν τις λέξεις «ρυθμίζονται θέματα» προστίθενται οι λέξεις «προσδιορίζονται οι κατηγορίες ενεργειών και δαπανών, οι διαδικασίες ανάθεσης και πληρωμής, τα αναγκαία δικαιολογητικά και κάθε λεπτομέρεια σχετική με την εκτέλεση ενεργειών τεχνικής βοήθειας - στήριξης και διαχείριση των αντιστοιχών πόρων από τις αρμόδιες υπηρεσίες για τις ενέργειες τεχνι-

κής βοήθειας - στήριξης ή και να». Στο ίδιο εδάφιο προστίθενται οι λέξεις «με την επιφύλαξη των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου» μετά τις λέξεις «γενικής ή ειδικής διάταξης».

3. Οι διαχειριστικές αρχές, η Αρχή Πληρωμής, η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου και η αρμόδια υπηρεσία για το Ταμείο Συνοχής καταρτίζουν και εκτελούν ετήσιο πρόγραμμα ενεργειών τεχνικής βοήθειας - στήριξης, το οποίο υποβάλλουν για έγκριση στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας.

Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας μπορεί να καθορίζονται τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στο ετήσιο πρόγραμμα ενεργειών, η διαδικασία υποβολής και έγκρισης του, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΟΥ Κ.Π.Σ.

Άρθρο 13

Αποστολή και αρμοδιότητες της Επιτροπής Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ.

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. έχει ως αποστολή να παρακολουθεί την αποτελεσματική και ορθή εφαρμογή του Κ.Π.Σ.. Στο πλαίσιο αυτό:

α) αξιολογεί τακτικά την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων του Κ.Π.Σ.,

β) εξετάζει τα αποτελέσματα της εφαρμογής του Κ.Π.Σ., ιδίως την επίτευξη των στόχων των επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς και την ενδιάμεση αξιολόγηση,

γ) εγκρίνει την ετήσια και την τελική έκθεση εκτέλεσης πριν αυτές αποσταλούν στην Επιτροπή,

δ) εγκρίνει οποιαδήποτε πρόταση τροποποίησης του περιεχομένου της απόφασης της Επιτροπής σχετικά με τη συμμετοχή των Ταμείων,

ε) προτείνει στη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. οποιαδήποτε προσαρμογή ή επανεξέταση του Κ.Π.Σ., η οποία μπορεί να συντελέσει στην επίτευξη των στόχων του ή να βελτιώσει τη διαχείριση.

Άρθρο 14

Συγκρότηση και οργάνωση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ.

1. Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. είναι ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας, ο οποίος αναπληρώνεται από τον αρμόδιο Γενικό Γραμματέα.

2. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. αποτελείται από τους Προέδρους των Επιτροπών Παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων, εκπροσώπους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, της διαχειριστικής αρχής του Κ.Π.Σ., της Αρχής Πληρωμής, της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου, εκπροσώπους των αρμόδιων υπουργείων και αντιπροσώπους των Ο.Τ.Α., των οικονομικών και κοινωνικών εταιρών και αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, προωθώντας, κατά το δυνατόν, την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. συμμετέχουν επίσης εκπρόσωποι της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων χωρίς δικαίωμα ψήφου.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συγκροτείται η Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. και ορίζονται τα μέλη και οι αναπληρωτές τους. Με

όμοια απόφαση δύναται να συγκροτούνται υποεπιτροπές συμβουλευτικού χαρακτήρα για το συντονισμό δραστηριοτήτων σε ειδικούς τομείς, το έργο των οποίων δεν θίγει τις αρμοδιότητες των Επιτροπών Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. και των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

4. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Δεν μπορεί να ληφθεί απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου της.

5. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του Κ.Π.Σ. θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό με τη σύμφωνη γνώμη της διαχειριστικής αρχής του Κ.Π.Σ.. Συνέρχεται με πρόσκληση του προέδρου της. Στις συνεδριάσεις της μπορεί να προσκληθούν άτομα με ειδικές γνώσεις σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα.

6. Η διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. είναι αρμόδια για την προετοιμασία της τεκμηρίωσης, των εκθέσεων, της ημερήσιας διάταξης και των πρακτικών των συνεδριάσεων.

Άρθρο 15

Αποστολή και αρμοδιότητες των Επιτροπών Παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων

Η Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος έχει ως αποστολή την παρακολούθηση της αποτελεσματικής και ορθής εφαρμογής του.

Στο πλαίσιο αυτό:

α) Επιβεβαιώνει και προσαρμόζει το συμπλήρωμα προγραμματισμού, συμπεριλαμβανομένων των δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν στην παρακολούθησή του και εγκρίνει κάθε μεταγενέστερη προσαρμογή του.

β) Εξετάζει και εγκρίνει τα κριτήρια επιλογής των πράξεων που χρηματοδοτούνται βάσει εκάστου μέτρου. Ως ομάδες κριτηρίων επιλογής χρησιμοποιεί ιδίως:

- αα) τη φύση και το είδος της πράξης στο πλαίσιο του μέτρου,
- ββ) τη σκοπιμότητα της πράξης (οικονομική βιωσιμότητα και κοινωνικό όφελος),
- γγ) την πληρότητα της πράξης,
- δδ) την ωριμότητα της πράξης,
- εε) τη συμβατότητα της πράξης με τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές.

γ) Αξιολογεί τακτικά την πρόοδο που σημειώνεται όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του προγράμματος.

δ) Εξετάζει τα αποτελέσματα της εφαρμογής, ιδίως την επίτευξη των στόχων, που έχουν τεθεί για τα διάφορα μέτρα, καθώς και την ενδιάμεση αξιολόγηση.

ε) Εξετάζει και εγκρίνει την ετήσια και την τελική έκθεση εκτέλεσης πριν αυτές αποσταλούν στην Επιτροπή.

στ) Εξετάζει και εγκρίνει προτάσεις τροποποίησης του προγράμματος που δεν επιφέρουν αλλαγή στη συνολική και την ετήσια συμμετοχή των Ταμείων.

ζ) Με τη σύμφωνη γνώμη της διαχειριστικής αρχής του επιχειρησιακού προγράμματος προτείνει στη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. τροποποιήσεις που επιφέρουν αλλαγή στη συνολική και την ετήσια συμμετοχή των Ταμείων.

η) Προτείνει στη διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος οποιαδήποτε προσαρμογή ή επανεξέταση του προγράμματος, η οποία μπορεί να συντελέσει στην επίτευξη των στόχων του επιχειρησιακού προγράμματος ή να βελτιώσει τη διαχείριση.

Άρθρο 16

Συγκρότηση και οργάνωση των Επιτροπών Παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων

1. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος αποτελείται τουλάχιστον από εκπροσώπους της διαχειριστικής αρχής του επιχειρησιακού προγράμματος, της Αρχής Πληρωμής, της Επιτροπής Δημοσιονομικού Ελέγχου, εκπροσώπους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και των αρμόδιων Υπουργείων και αντιπροσώπους των οικονομικών και κοινωνικών εταιρών και αντιπροσωπευτικών μη κυβερνητικών οργανώσεων, προωθώντας, κατά το δυνατόν, την ισόρροπη συμμετοχή ανδρών και γυναικών. Στις Επιτροπές Παρακολούθησης επιχειρησιακών προγραμμάτων περιφερειών συμμετέχουν και εκπρόσωποι των Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμίδας. Στην Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος συμμετέχουν επίσης εκπρόσωποι της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων χωρίς δικαίωμα ψήφου.

2. Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας συγκροτείται η Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος και ορίζονται ο πρόεδρος, τα μέλη και οι αναπληρωτές τους. Οι αποφάσεις της Επιτροπής Παρακολούθησης λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Δεν μπορεί να ληφθεί απόφαση της Επιτροπής Παρακολούθησης χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του Προέδρου της.

3. Η Επιτροπή Παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό με τη σύμφωνη γνώμη της διαχειριστικής αρχής του επιχειρησιακού προγράμματος και της διαχειριστικής αρχής του Κ.Π.Σ.. Συνέρχεται με πρόσκληση του προέδρου της. Στις συνεδριάσεις της μπορεί να προσκληθούν άτομα με ειδικές γνώσεις σε οικονομικά, τεχνικά, κοινωνικά, επιστημονικά και λοιπά θέματα.

4. Η διαχειριστική αρχή του επιχειρησιακού προγράμματος είναι αρμόδια για την προετοιμασία της τεκμηρίωσης, των εκθέσεων, της ημερήσιας διάταξης και των πρακτικών των συνεδριάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 17

Εξωτερικός δημοσιονομικός έλεγχος

1. Στο Υπουργείο Οικονομικών (Γενικό Λογιστήριο του Κράτους) συνιστάται Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.ΕΛ.) με σκοπό τη διενέργεια ελέγχων των διαχειριστικών αρχών, της Αρχής Πληρωμής των τελικών δικαιούχων και πράξεων.

2. Η ανωτέρω Επιτροπή είναι επταμελής και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών από τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Διοίκησης και Δημοσιονομικών Ελέγχων ως Πρόεδρο, τους Διευθυντές των Διευθύνσεων Προγραμματισμού και Ελέγχων, Μελετών και Αξιολόγησης και Δημοσιονομικών Σχέσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση του Υπουργείου Οικονομικών (Γ.Λ.Κ.) και τρεις εμπειρογνώμονες με εμπειρία σε θέματα δημοσιονομικού ελέγχου των κοινοτικών προγραμμάτων.

3. Με όμοια απόφαση ορίζονται τα ανασληρωματικά μέλη της Επιτροπής και η γραμματεία της, η οποία στελεχώνεται με υπαλλήλους των ανωτέρω διευθύνσεων.

4. Η αποστολή της Ε.Δ.ΕΛ. συνίσταται στην εξασφάλιση της τήρησης των αρχών της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και ιδίως:

α) στον έλεγχο των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των διαχειριστικών αρχών και της Αρχής Πληρωμής, καθώς και των δαπανών των τελικών δικαιούχων, οι οποίοι υλοποιούν πράξεις στα πλαίσια του Κ.Π.Σ., των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής,

β) στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ελέγχων που πραγματοποιούν οι διαχειριστικές αρχές των επιχειρησιακών προγραμμάτων και η Αρχή Πληρωμής,

γ) στην αξιολόγηση των μέτρων και ενεργειών που λήφθηκαν από τις αρμόδιες αρχές σε συνέχεια των ελέγχων που διενεργήθηκαν,

δ) στη συνεργασία με την Επιτροπή για το συντονισμό των ελέγχων των εθνικών και κοινοτικών προγραμμάτων, τη μεθοδο και τον τρόπο διενέργειας των ελέγχων, καθώς και λοιπά θέματα με σκοπό τη μεγιστοποίηση του αποτελέσματος των διενεργούμενων ελέγχων,

ε) στην παροχή προς την Επιτροπή δήλωσης, στην οποία συντίθενται τα πορίσματα των ελέγχων που διεξήχθησαν κατά τη διάρκεια υλοποίησης των προγραμμάτων της περιόδου 1994-1999 και 2000-2006, όπως αυτή προβλέπεται στα άρθρα 8 του Κανονισμού (ΕΚ) 2064/97 της Επιτροπής της 15ης Οκτωβρίου 1997, 38 (περ. 5) του Κανονισμού 1260/99 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999 και 10 (παράγραφος στ) του Κανονισμού 1264/99 του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1999,

στ) στην ενημέρωση της Επιτροπής ως προς την εξέλιξη των διοικητικών και δικαστικών δώξεων.

5. Οι έλεγχοι που πραγματοποιούνται στις διαχειριστικές αρχές, στην Αρχή Πληρωμής, στους τελικούς δικαιούχους και στις πράξεις είναι δειγματοληπτικοί, βάσει ετήσιου προγραμματισμού που καταρτίζεται από την Ε.Δ.ΕΛ., ύστερα από εισήγηση της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Ελέγχων. Επίσης διενεργούνται έλεγχοι εκτός προγραμματισμού, όταν αυτό απαιτείται. Κατά τον έλεγχο εξετάζεται η νομιμότητα και η κανονικότητα των πράξεων και οι διαδικασίες υλοποίησής τους. Ο έλεγχος μπορεί να διενεργείται στην έδρα των τελικών δικαιούχων ή στους χώρους υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου των πράξεων.

6. Η συγκρότηση των ελεγκτικών ομάδων από υπαλλήλους του Δημοσιονομικού Κλάδου και υπαλλήλους αποσπασμένους στο Υπουργείο Οικονομικών (Γ.Λ.Κ.), ο καθορισμός της αποζημίωσης των ελεγκτών για τη συμμετοχή τους στους ελέγχους ή της αποζημίωσης των μελών και της γραμματείας της Ε.Δ.ΕΛ., το ειδικό επίδομα των αποσπασμένων υπαλλήλων, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια, καθορίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών. Το ύψος της εκτός έδρας αποζημίωσης και τα έξοδα μετακίνησης του προσωπικού που υπηρετεί στις ανωτέρω ελεγκτικές ομάδες ορίζεται με όμοια απόφαση με εκείνη του άρθρου 7 παρ. 7.

7. Σε ειδικές περιπτώσεις, με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, μπορούν να συμμετέχουν στους ελέγχους εμπειρογνώμονες δημόσιοι λειτουργοί ή ιδιώτες, οι οποίοι λόγω της θέσεως ή των ειδικών γνώσεων τους μπορούν να βοηθήσουν το ελεγκτικό έργο. Με όμοια απόφαση καθορίζεται ο τρόπος και το ύψος της αποζημίωσης των εμπειρογνομώνων.

8. Μετά το πέρας του ελέγχου οι ελεγκτικές ομάδες συντάσσουν εκθέσεις, τις οποίες παραδίδουν στη Διεύθυνση Μελετών και Αξιολόγησης, που εισηγείται σχετικά στην Ε.Δ.ΕΛ.. Αν διαπιστωθούν παρατυπίες ή παραβάσεις, οι εκθέσεις διαβιβάζονται στον Υπουργό Οικονομικών για τη λήψη μέτρων. Εάν προκύπτει θέμα καταλογισμού, αναζητούνται τα ποσά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για την ανάκτηση των παρανόμως ή αχρεωσήτως καταβληθέντων ποσών.

9. Η Ε.Δ.ΕΛ. συντάσσει ετήσια έκθεση για τα αποτελέσματα των ελέγχων και την αξιολόγηση των μέτρων και ενεργειών που έγιναν κατά την υλοποίηση των πράξεων, με ιδιαίτερη αναφορά στις δημοσιονομικές επιπτώσεις των παρατυπιών που ενδεχομένως σημειώθηκαν και των μέτρων που λήφθηκαν για τη διόρθωσή τους, την οποία υποβάλλει στους αρμόδιους φορείς και στην Επιτροπή.

10. Για τις ανάγκες των ελέγχων και τη λειτουργία της Ε.Δ.ΕΛ. συνιστώνται στο Υπουργείο Οικονομικών (Γ.Λ.Κ.) Διευθύνσεις: α) Προγραμματισμού και Ελέγχων και β) Μελετών και Αξιολόγησης, υπαγόμενες στη Γενική Διεύθυνση Διοίκησης και Δημοσιονομικών Ελέγχων. Η κατανομή των αρμοδιοτήτων των Διευθύνσεων σε κάθε τμήμα γίνεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

11. Η Διεύθυνση Προγραμματισμού και Ελέγχων διαρθρώνεται στα κατωτέρω τμήματα:

- Τμήμα Α' Προγραμματισμού και Ελέγχου Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Ε.Τ.Π.Α.) και του Ταμείου Συνοχής (Τ.Σ.).

- Τμήμα Β' Προγραμματισμού και Ελέγχου Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ε.Γ.Τ.Π.Ε.)-Τμήμα Προσανατολισμού και του Χρηματοδοτικού Μέσου Προσανατολισμού Αλιείας (Χ.Μ.Π.Α.).

- Τμήμα Γ' Προγραμματισμού και Ελέγχου Προγραμμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (Ε.Κ.Τ.), των κοινοτικών πρωτοβουλιών και λοιπών χρηματοδοτικών οργάνων.

Η Διεύθυνση Μελετών και Αξιολόγησης διαρθρώνεται στα κατωτέρω τμήματα:

- Τμήμα Α' Μελετών και Επεξεργασίας Στοιχείων και Εκθέσεων.

- Τμήμα Β' Σύνταξης και Εφαρμογής Ελεγκτικών Προτύπων και Επικοινωνίας.

- Τμήμα Γ' Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Δαπανών.

12. Για τη στελέχωση των ανωτέρω Διευθύνσεων συνιστώνται οι εξής θέσεις προσωπικού:

α) Τριάντα τρεις (33) θέσεις υπαλλήλων κλάδου ΠΕ1 Δημοσιονομικών εκ των οποίων δύο (2) θέσεις Διευθυντών.

β) Έξι (6) θέσεις υπαλλήλων ΠΕ κλάδου Μηχανικών.

γ) Τρεις (3) θέσεις υπαλλήλων ΠΕ κλάδου Γεωτεχνικών.

δ) Δύο (2) θέσεις Ειδικού Επιστημονικού Προσωπικού.

ε) Δύο (2) θέσεις υπαλλήλων κλάδου Πληροφορικής.

στ) Τέσσερις (4) θέσεις υπαλλήλων ΔΕ Δακτυλογραφών- Χειριστών Η/Υ.

ζ) Μία (1) θέση υπαλλήλου ΥΕ κλάδου Επιμελητών.

13. Η στελέχωση των διευθύνσεων μπορεί να γίνεται και με υπαλλήλους που αποσπώνται από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα του άρθρου 1 του ν. 2000/1991, όπως ίσχυε κατά την πρώτη εφαρμογή του. Οι αποσπάσεις γίνονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού για χρονικό διάστημα δύο ετών, που μπορεί να παρατείνεται μια ή

περισσότερες φορές κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων.

14. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζονται οι ειδικότερες αρμοδιότητες και τα θέματα λειτουργίας της Ε.Δ.Ε.Λ., καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια.

15. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δυνατά να καταργηθεί το Ειδικό Συντονιστικό Όργανο Ελέγχου των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, που συστάθηκε με το άρθρο 6 του ν. 2187/1994 (ΦΕΚ 16 Α΄/8.2.1994) και οι αρμοδιότητες του να μεταφερθούν στην Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (Ε.Δ.Ε.Λ.) που ανιστάται με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ Μ.Ο.Δ. Α.Ε.

Άρθρο 18 Μονάδα Οργάνωσης της Διαχείρισης

1. Στη δεύτερη περίοδο της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του καταστατικού της Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Μ.Ο.Δ.), όπως αυτό προβλέπεται στην παράγραφο 3 του άρθρου τρίτου του ν. 2372/1996 (ΦΕΚ 29 Α΄) μετά τις λέξεις του «δημοσίου τομέα» τίθεται τελεία και διαγράφονται οι επομενες λέξεις μέχρι το τέλος της περιόδου.

2. Οι παράγραφοι 2, 3, 4, 5 του άρθρου 1 του καταστατικού της Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Μ.Ο.Δ.) αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Υποστηρίζει την οργάνωση της διαχείρισης του Κ.Π.Σ. με την επεξεργασία συστημάτων οργάνωσης και ειδικών εργαλείων, τη μεταφορά τεχνογνωσίας με συνεχή κατάρτιση του προσωπικού των εμπλεκόμενων φορέων, καθώς και την οργάνωση ειδικών εκδηλώσεων για το σκοπό αυτό.

3. Υποστηρίζει τη διαχειριστική αρχή του Κ.Π.Σ. ως προς την αξιολόγηση της διαχειριστικής ικανότητας και οργάνωσης των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

4. Προτείνει τη δομή οργάνωσης των διαχειριστικών αρχών.

5. Προβαίνει στη δημόσια πρόσκληση για την απόσπαση προσωπικού στις ειδικές υπηρεσίες, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 7 παράγραφος 2 εδάφιο β΄ και υποστηρίζει τη διαδικασία αξιολόγησης όπως ορίζεται στο άρθρο 7 παράγραφος 2 εδάφιο α΄.»

Προστίθεται νέα παράγραφος 6 στο άρθρο 1 του καταστατικού της Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης του Κ.Π.Σ. που έχει ως εξής: «Υποστηρίζει τους τελικούς δικαιούχους μετά από πρόταση των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων.»

3. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 2 του καταστατικού της ανωτέρω εταιρείας προστίθεται περίοδος που έχει ως εξής: «με απόφαση της γενικής συνέλευσης μπορεί να παρατείνεται για ίσο χρονικό διάστημα μία ή περισσότερες φορές η διάρκεια της εταιρείας.»

4. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 7 του καταστατικού της ανωτέρω εταιρείας προστίθενται οι λέξεις «το πολύ» μετά τη λέξη «διάρκειας».

5. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 του καταστατικού της ανωτέρω εταιρείας μετά τις λέξεις «του εποπτευόμενου υπουργού» τίθεται τελεία και διαγράφονται οι επό-

μενες λέξεις μέχρι το τέλος της περιόδου.

6. Προσωπικό με σχέση εξηρημένης εργασίας ορισμένου χρόνου που έχει προσληφθεί από τους ενδιαφερόμενους φορείς βάσει του άρθρου 5 του π.δ. 113/1992 μεταφέρεται και εντάσσεται στη Μ.Ο.Δ. Α.Ε., με την ίδια σχέση εργασίας, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου που υποβάλλεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ

ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ, ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Άρθρο 19 Ταμείο Συνοχής

1. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας εκπροσωπεί τη χώρα στην Επιτροπή για το Ταμείο Συνοχής και είναι αρμόδιο για την τελική επιλογή και την υποβολή των προτάσεων έργων για χρηματοδότηση από αυτό, για το συντονισμό και την εποπτεία των διαχειριστικών αρχών, όσον αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του παρόντος άρθρου, καθώς και για τον έλεγχο εφαρμογής του πλαισίου και των κανόνων που εγκρίνονται από το Ταμείο Συνοχής.

2. Η κατ' αρχήν αξιολόγηση των προτάσεων, η παρακολούθηση και ο έλεγχος κατά την προετοιμασία και υλοποίηση των έργων, καθώς και η καταχώρηση των σχετικών στοιχείων στο Ο.Π.Σ. γίνεται από τις διαχειριστικές αρχές του άρθρου 7 του παρόντος νομού.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του αρμόδιου Υπουργού καθορίζεται η αρμοδιότητα των διαχειριστικών αρχών ανάλογα με το είδος και τη φύση των έργων, καθώς και ειδικότερα θέματα σχετικά με την άσκηση των αρμοδιοτήτων της προηγούμενης παραγράφου από τις διαχειριστικές αρχές.

4. Η Αρχή Πληρωμής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10, ασκεί τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 8 για τα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής.

5. Η άσκηση των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας της παραγράφου 1 μπορεί να γίνεται μέσω ειδικής υπηρεσίας, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων της παραγράφου 8 του άρθρου 7.

Άρθρο 20 Κοινοτικές πρωτοβουλίες

1. Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας εκπροσωπεί τη χώρα στην Επιτροπή για τις κοινοτικές πρωτοβουλίες και είναι αρμόδιο για την υποβολή των επιχειρησιακών προγραμμάτων που εντάσσονται στο πλαίσιο τους, καθώς και για το συντονισμό και την εποπτεία των διαχειριστικών αρχών των επιχειρησιακών προγραμμάτων των κοινοτικών πρωτοβουλιών.

2. Η διαχείριση των επιχειρησιακών προγραμμάτων των κοινοτικών πρωτοβουλιών γίνεται από διαχειριστικές αρχές που ασκούν τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 4, με την επιφύλαξη της παραγράφου 5. Ως προς τη σύσταση των ειδικών υπηρεσιών για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των διαχειριστικών αρχών, την οργάνωση, τη λειτουργία, τη σύνθεση του προσωπικού της κατά κατηγορία, την επιλογή του προισταμένου και τις αμοιβές του προσωπικού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα ισχύουν αναλόγως αυτά που ορίζονται στο

άρθρο 7.

3. Η Αρχή της Πληρωμής, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10, ασκεί τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 8 για τα επιχειρησιακά προγράμματα των κοινοτικών πρωτοβουλιών.

4. Για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα κοινοτικής πρωτοβουλίας, με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, συγκροτείται Επιτροπή Παρακολούθησης που ασκεί τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 16.

5. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας ρυθμίζεται κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης διάταξης, η σύσταση κοινών οργάνων, για την εφαρμογή των διακρατικών συμφωνιών που συννομολογούνται στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων διασυνοριακής, διαπεριφερειακής και διακρατικής συνεργασίας, που εντάσσονται στην κοινοτική πρωτοβουλία Interreg, ο τρόπος συμμετοχής σε αυτά τα όργανα, η εφαρμογή των αποφάσεών τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 21

Συντελεστές ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαίου και της κηροζίνης θέρμανσης

1. Ειδικά για τη χρονική περίοδο από 16 Οκτωβρίου 2000 μέχρι και 27 Απριλίου 2001, ο φόρος που αναφέρεται στις περιπτώσεις στ' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του ν. 2127/1993 (ΦΕΚ 48 Α'), για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) θέρμανσης και την κηροζίνη θέρμανσης, αντίστοιχα, ορίζεται σε έξι χιλιάδες εκατόν πενήντα (6.150) δραχμές το χιλιόλιτρο.

2. Η ισχύς της παρούσας διάταξης αρχίζει από 16 Οκτωβρίου 2000.

Άρθρο 22

1. Η προβλεπόμενη από την παρ. 1 του άρθρου έκτου του ν. 2388/1996 διάρκεια επιδότησης, όπως αυτή παρατάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 2736/1999 (ΦΕΚ 172 Α'), παρατείνεται αφότου έληξε για χρονικό διάστημα ενός (1) ακόμη έτους.

Τα ποσά που θα απαιτηθούν από τη ρύθμιση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου θα βαρύνουν κατά το ημισίο τον Ο.Α.Ε.Δ. και κατά το ήμισιο το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Κατά τα λοιπά ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 2388/1996 (ΦΕΚ 50 Α') και της εκδοθείσας κατ' εξουσιοδότηση αυτού υπουργικής απόφασης με αριθμ. 33492/23.7.1996.

2. Η προβλεπόμενη από την παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 2458/1997 (ΦΕΚ 15 Α') ειδική επιδότηση ανεργίας διάρκειας τριάντα έξι (36) μηνών παρατείνεται, αφότου έληξε, για ένα ακόμη δωδεκάμηνο, εφόσον ο επιδοτούμενος παραμένει άνεργος μετά τη λήξη της αρχικής επιδότησης.

Κατά τα λοιπά ισχύουν οι ρυθμίσεις του άρθρου 19 του ν. 2458/1997.

3. Στο τέλος του άρθρου 19 του ν. 2458/1997 προστίθεται παράγραφος 7 που έχει ως εξής:

«7. Ο αναγνωριζόμενος κατά τις παραγράφους 3 και 4 χρόνος ασφαλισής λαμβάνεται υποψη και για τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων συνταξιοδότησης της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 825/1978, όπως ισχύει μέχρι σήμερα. Η ισχύς της διάταξης αυτής αρχίζει από 14.2.1997, τα δε οικονομικά αποτελέσματα από την πρώτη του επόμενου μήνα της δημοσίευσής του παρόντος.»

Άρθρο 23

Το κατά τις διατάξεις του προεδρικού διαταγματος 420/1991 (ΦΕΚ 153 Α') Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών επιχορηγείται ετησίως από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων των Υπουργείων Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας και Πρόνοιας, με ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί του ορίου πληρωμών των μη συγχρηματοδοτούμενων έργων καθενός από τα Υπουργεία αυτά.

Άρθρο 24

Διαχείριση, παρακολούθηση του προγράμματος «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ» Σύσταση «Κοινωνία της Πληροφορίας Α.Ε.»

1. Ειδικά για τη διαχείριση και παρακολούθηση του επιχειρησιακού προγράμματος «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ» εφαρμόζονται και οι παρακάτω διατάξεις:

α) Ειδική υπηρεσία για τη διαχείριση του προγράμματος συνιστάται, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 7, στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

β) Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης του προγράμματος ορίζεται, με την απόφαση της παρ. 2 του άρθρου 16, Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

γ) Η ένταξη των πράξεων στα μέτρα του προγράμματος, που αφορούν τη δημόσια διοίκηση, διενεργείται κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 5, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

2. α) Επιτρέπεται, ύστερα από αίτηση του τελικού δικαιούχου, η χωρίς αντάλλαγμα υποστήριξη του στις διαδικασίες προετοιμασίας, παρακολούθησης, ένταξης και υλοποίησης των πράξεων του επιχειρησιακού προγράμματος, καθώς και η απόδοσή τους σε παραγωγική λειτουργία, από την ανώνυμη εταιρεία της επόμενης παραγράφου.

β) Επιτρέπεται, ύστερα από προγραμματική συμφωνία που καταρτίζεται μεταξύ του, κατ' αρχήν, τελικού δικαιούχου και της εταιρείας της επόμενης παραγράφου, η οποία κοινοποιείται στη διαχειριστική αρχή του προγράμματος, η εκτέλεση χωρίς αντάλλαγμα εκ μέρους της εταιρείας, ως τελικού δικαιούχου, πράξεων ή μέτρων ευθύνης του οικείου Υπουργείου ή Περιφέρειας ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ., που χρηματοδοτούνται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων ενεργειών τεχνικής βοήθειας στήριξης.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνιστάται ανώνυμη εταιρεία, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, με την επωνυμία «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ Α.Ε.» και καταρτίζεται το καταστατικό της.

4. Η εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος, κατά τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και δεν έχει βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα. Διέπεται από τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει κάθε φορά, πλην αν ορίζεται διαφορετικά στο άρθρο αυτό.

5. Το μετοχικό κεφάλαιο αναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου από το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο για την άσκηση των μετοχικών του δικαιωμάτων εκπροσωπούν οι Υπουργοί Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρω-

σης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών. Οι μετοχές της εταιρείας είναι ονομαστικές και αμεταβίβαστες.

6. Σκοποί της εταιρείας είναι:

α) Η χωρίς αντάλλαγμα παροχή υποστήριξης των τελικών δικαιούχων του επιχειρησιακού προγράμματος "ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ", κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2α του παρόντος άρθρου.

β) Η ανάληψη, ως τελικής δικαιούχου, της υλοποίησης πράξεων ή μέτρων, συμπεριλαμβανομένων ενεργειών τεχνικής βοήθειας στήριξης, που χρηματοδοτούνται από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ", κατά τα οριζόμενα στην παρ. 2β του παρόντος άρθρου.

γ) Η διαχείριση και η παραγωγική λειτουργία συστημάτων πληροφορικής και επικοινωνίας της δημόσιας διοίκησης, ύστερα από απόφαση παραχώρησης του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στην απόφαση καθορίζεται ο τρόπος άσκησης της διαχείρισης και της παραγωγικής λειτουργίας και κάθε σχετική λεπτομέρεια.

Με το καταστατικό της εταιρείας καθορίζονται ειδικότερα οι σκοποί της εταιρείας και εξειδικεύονται οι επιτρεπόμενες δράσεις της για την επίτευξή τους.

7. Η εταιρεία διοικείται από εννεαμελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο ορίζεται για τριετή θητεία με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης. Με ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος του Δ.Σ..

Τρία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου προτείνονται από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας εκλέγεται από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας μεταξύ των μελών του, και υπογράφει σύμβαση διαχείρισης με την εταιρεία, στην οποία καθορίζονται οι στόχοι που αναλαμβάνει να εκπληρώσει κατά τη διάρκεια της θητείας του.

Η αμοιβή του καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, ύστερα από γνώμη του Δ.Σ. της εταιρείας. Για τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της εταιρείας έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παρ. 18 του άρθρου 32 του ν. 2190/1994.

8. Η εταιρεία μπορεί να επιχορηγείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων για την εκτέλεση των σκοπών της.

9. Η εταιρεία απολαμβάνει όλων των διοικητικών, οικονομικών και δικαστικών ατελειών, καθώς και όλων των οικονομικών προνομίων του Δημοσίου. Επίσης απαλλάσσεται από κάθε δημόσιο, δημοτικό, κοινοτικό, λιμενικό ή δικαστικό τέλος ή φόρο, άμεσο ή έμμεσο, εισφορά υπέρ τρίτου, δικαίωμα και κράτηση φόρων ή τέλους, πλην του Φ.Π.Α.

10. Στην εταιρεία επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλων του Δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα του άρθρου 1 του ν. 2000/1991, όπως ίσχυε κατά την πρώτη εφαρμογή του, για χρονικό διάστημα δύο (2) ετών που μπορεί να παρατείνεται μία ή περισσότερες φορές για ίσο χρονικό διάστημα. Για το προσωπικό της εταιρείας εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 8 του καταστατικού της Μ.Ο.Δ. Α.Ε., όπως αυτό καθορίζεται με την παρ. 3 του άρθρου τρίτου του ν. 2372/1996 (ΦΕΚ 29 Α).

Όλα τα ειδικότερα θέματα, τα σχετικά με την εσωτερική διάρθρωση των υπηρεσιών της εταιρείας, τον αριθμό, τα αναγκαία προσόντα και τους όρους πρόσληψης του προσωπικού, την κατανομή του σε τμήματα, την εξέλιξη και τον πειθαρχικό έλεγχό του, ρυθμίζονται με κανονισμό που καταρτίζεται από το Δ.Σ. της εταιρείας, εγκρίνεται με κοινή

απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας και Δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με όμοια απόφαση εγκρίνεται ο Κανονισμός Προμηθειών, ανάθεσης εκτέλεσης έργων, μελετών και παροχής υπηρεσιών, με τον οποίο ρυθμίζεται κάθε σχετικό ζήτημα για τη σύναψη, εκτέλεση και λύση των ανωτέρω συμβάσεων.

11. α) Με το καταστατικό της εταιρείας ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν την επωνυμία, την έδρα, το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο, την αύξηση και τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, την έκδοση των μετοχών και των προσωρινών τίτλων, τα δικαιώματα των μετόχων, τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης και του Διοικητικού Συμβουλίου, τις αρμοδιότητες του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου, τους πόρους της εταιρείας, τους ελεγκτές, την εταιρική χρήση, τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τη λύση και την εκκαθάριση της εταιρείας, την πρώτη εταιρική χρήση, το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο, τους πρώτους, τακτικό και αναπληρωματικό, ελεγκτές και κάθε άλλο σχετικό θέμα που προβλέπεται από την κείμενη για τις ανώνυμες εταιρείες νομοθεσία.

β) Το καταστατικό της εταιρείας μπορεί να τροποποιείται και να κωδικοποιείται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της εταιρείας, που εγκρίνεται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Εθνικής Οικονομίας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

12. Εκτός από την ασκούμενη, σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρείες εποπτεία, η οποία ασκείται από τον Υπουργό Ανάπτυξης, η εταιρεία υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο Καταστατικό της.

Άρθρο 25

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευσή του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 13 Νοεμβρίου 2000

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Π. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
Α. ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ

ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
Χ. ΒΕΡΕΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 14 Νοεμβρίου 2000

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Μ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

**ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ**

ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ 2.3. & 2.4. ΤΟΥ Π.Ε.Π. ΗΠΕΙΡΟΥ

Σήμερα, Δευτέρα 10 Φεβρουαρίου 2003, οι ακόλουθοι συμβαλλόμενοι :

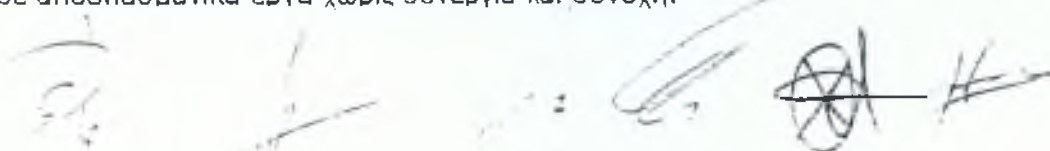
1. Ο Δήμος Αρταίων, που εκπροσωπείται από τον κ^ο Παναγιώτη Οικονομίδα, Δήμαρχο Αρταίων
2. Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Άρτας (Δ.Ε.Υ.Α.Α.), που εκπροσωπείται από τον κ^ο Δημήτριο Γεωργούλα, Πρόεδρο της Επιχείρησης
3. Ο Σύλλογος Ατόμων με Αναπηρίες Νομού Άρτας, που εκπροσωπείται από τον κ^ο Λευτέρη Φλούδα
4. Η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Αρταίων, που εκπροσωπείται από τον κ^ο Χρήστο Κολοβό, Πρόεδρο της Επιχείρησης
5. Το Επιμελητήριο Άρτας, που εκπροσωπείται από τον κ^ο Ευάγγελο Παππά,
6. Ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Πραμαντιωτών, που εκπροσωπείται από τον κ^ο Κων/νο Κουφό

συναποδέχθηκαν τα παρακάτω, με τους εξής ειδικούς όρους:

**ΑΡΘΡΟ 1
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ**

Στο πλαίσιο των Μέτρων 2.3. & 2.4. του Π.Ε.Π. Ηπείρου προτείνεται η κατάρπηση και υλοποίηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Ολοκληρωμένος Αστικής Ανάπτυξης σε Τοπικές Ζώνες Μικρής Κλίμακας.

1. Τα "**Προγράμματα Ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας**", αναφέρονται στον σχεδιασμό και υλοποίηση ολοκληρωμένων σχεδίων ανάπτυξης αστικών περιοχών που συγκεντρώνουν χαρακτηριστικά αστικής, περιβαλλοντικής, οικονομικής και κοινωνικής παρακμής.
2. Ο **τύπος των παρεμβάσεων στοχεύει** στην άρση των όρων της αστικής και κοινωνικής υποβάθμισης και στην ενεργοποίηση του τοπικού δυναμικού, για την δημιουργία μέσω των παρεμβάσεων, πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων που θα εγγυώνται μακροπρόθεσμα την βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών στο οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο, καθώς και στους όρους αστικής ανάπτυξης στο δομημένο και φυσικό τους περιβάλλον.
3. **Κάτω από αυτό το πρίσμα** ιδιαίτερη σημασία έχει η ενότητα των παρεμβάσεων και η συνάφεια των δράσεων που θα πρέπει να οδηγεί σε αλληλουχίες αποτελεσμάτων και όχι σε αποσπασματικά έργα χωρίς συνέργια και συνοχή.

- 4. Τα Σχέδια θα πρέπει να αποβλέπουν** στην ανασυγκρότηση των περιοχών αυτών με δράσεις που θα συμβάλλουν στην πολεοδομική οργάνωσή τους, στην δημιουργία των αναγκαίων αστικών υποδομών, στην τόνωση της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας και την βελτίωση των όρων της τοπικής αγοράς εργασίας, στην κοινωνική αναζωογόνηση και στην απόληψη των κοινωνικών ανισοτήτων, στην περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση.

ΑΡΘΡΟ 2 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ

Το Έργο αυτό έχει σκοπό να σχεδιάσει και να υλοποιήσει σε συνεργασία με τα μέλη της Αναπτυξιακής Σύμπραξης Πρόγραμμα με τίτλο: "Ολοκληρωμένο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Παραγωγικής – Κοινωνικής και Περιβαλλοντικής Ανασυγκρότησης της Συνοικίας «Βαλαώρα» του Δήμου Αρταίων".

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενεργειών που αφορούν τους παρακάτω άξονες:

- α.** Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνικές Παρεμβάσεις.
- β.** Ενίσχυση υφιστάμενων και προσέκλυση νέων Παραγωγικών Δραστηριοτήτων.
- γ.** Περιβάλλον και Υποδομές.
- δ.** Τεχνική Βοήθεια για την υλοποίηση του Έργου.

ΣΤΟΧΟΙ

Η συνοικία "Βαλαώρα" καταλαμβάνει περίπου το 20% του Πολεοδομικού συγκροτήματος της πόλης της Άρτας και έχει πληθυσμό που αγγίζει τους 4.500 κατοίκους. Η άναρχη ανάπτυξη της περιοχής δημιούργησε σειρά σοβαρών προβλημάτων όπως:

- Σοβαρά προβλήματα στο συγκοινωνιακό δίκτυο από την έλλειψη δρόμων.
- Προβλήματα διαχείρισης υγρών αποβλήτων καθώς δεν υπάρχει δίκτυο ομβρίων, ούτε αντιπλημμυρικά έργα.
- Προβλήματα στην επάρκεια νερού τόσο εξαιτίας της παλαιότητας του δικτύου όσο και λόγω της μικρής δυναμικότητας μεταφοράς του δικτύου.
- Έλλειψη πρασίνου και ελεύθερων χώρων.
- Έλλειψη πεζοδρομίων και χώρων στάθμευσης.
- Απουσία συστήματος μαζικής μεταφοράς.
- Έλλειψη δομών κοινωνικών υπηρεσιών.

Από τα ανωτέρω εύκολα συνάγεται το συμπέρασμα ότι η συνοικία της Βαλαώρα αντιμετωπίζει οξυμένα οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα. Για να εισέλθει σε μια τροχιά ανάπτυξης και να ξεπεράσει τα ανωτέρω προβλήματα κρίνεται αναγκαίος ο σχεδιασμός και η υλοποίηση ενός Ολοκληρωμένου Προγράμματος Αστικών Παρεμβάσεων που σαν σκοπό θα έχει:

- Την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας ώστε να τονωθεί η οικονομία της που περνά κρίση, να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις και το κυριότερο να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και εισοδήματα που θα μείνουν στην τοπική αγορά.
- Την υλοποίηση ενός σημαντικού προγράμματος έργων στους τομείς μεταφορών, αναβάθμισης και βελτίωσης του περιβάλλοντος και αστικών αναπλάσεων με σκοπό άμεσα

να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στην περιοχή.

- Την ανάπτυξη ενός Δικτύου Κοινωνικών Υπηρεσιών που θα στηρίξει τις ευπαθείς ομάδες που πλήττονται περισσότερο από τον κοινωνικό αποκλεισμό και θα βελτιώσει τη συνοχή μεταξύ των κατοίκων της περιοχής.

Για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων θα συνεργαστούν οι παραπάνω αναφερόμενοι φορείς.

ΑΡΘΡΟ 3 ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Με την σύμβαση αυτή ορίζεται Συντονιστής του Έργου, που θα εποπτεύει όλες τις ενέργειες και τα τεχνικά έργα που προβλέπονται στο Έργο και θα ενημερώνει τους εταίρους του προγράμματος για όλα τα διοικητικά, οικονομικά και επιστημονικά θέματα που αφορούν την ορθή υλοποίηση του. Συντονιστής ορίζεται ο Δήμος Αρταίων.

ΑΡΘΡΟ 4 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Συντονιστής του Έργου ορίζεται ο Δήμος Αρταίων ο οποίος θα έχει και την συνολική ευθύνη για την ομαλή και γρήγορη υλοποίηση του, καθώς είναι ο μοναδικός φορέας στην περιοχή που έχει μεγάλη εμπειρία στην υλοποίηση και διαχείριση Έργων.

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Άρτας (Δ.Ε.Υ.Α.Α.) θα έχει την ευθύνη του σχεδιασμού και της παρακολούθησης υλοποίησης των Έργων που αφορούν το δίκτυο ομβρίων, το δίκτυο ύδρευσης και τα αντληθρομυρικά έργα που περιλαμβάνονται στο Μέτρο 3 "Περιβάλλον και Υποδομές".

Η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Αρταίων (Δ.Ε.Α.Δ.Α.) θα έχει την ευθύνη του σχεδιασμού και παρακολούθησης της υλοποίησης των ενεργειών του Μέρους 2 "Ενίσχυση Υφιστάμενων και Προσέλκυση Νέων Παραγωγικών Δραστηριοτήτων" που αφορούν την δημιουργία τουριστικού οδηγού και τη δημιουργία και λειτουργία τουριστικού περίπτερου πληροφόρησης και διάθεσης τοπικών παραδοσιακών προϊόντων.

Το Επιμελητήριο Άρτας θα έχει την ευθύνη του σχεδιασμού και παρακολούθησης της λειτουργίας και ανάπτυξης του δικτύου προβολής και προώθησης των πωλήσεων των επιχειρήσεων της Άρτας στα πλαίσια της Νέας Οικονομίας που θα υλοποιηθεί στα πλαίσια του Μέρους 2.

Ο Σύλλογος Ατόμων με Αναπηρίες Νομού Άρτας θα έχει την ευθύνη του σχεδιασμού και παρακολούθησης της υλοποίησης και ανάπτυξης του δικτύου των κοινωνικών υπηρεσιών που θα στηριχθούν στις δομές:

- Δομή στήριξης ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Δομή πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας
- Επαγγελματική Κατάρτιση και προώθηση στην απασχόληση ατόμων από μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες

Οι ανωτέρω Ενέργειες ανήκουν στο Μέτρο 1 "Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνικές Παρεμβάσεις".

3

ΑΡΘΡΟ 5 ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

Την οικονομική διαχείριση του Έργου θα έχει ο Δήμος Αρταίων, ως συντονιστής – φορέας. Ο Δήμος Αρταίων θα είναι υπεύθυνος απέναντι στη Διαχειριστική Αρχή του Π.Ε.Π. Ηλείου τηρώντας το σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου ενεργειών του λειτουργικού προγράμματος των Μέτρων 2.3. & 2.4. του Π.Ε.Π. Ηλείου.

ΑΡΘΡΟ 6 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η διάρκεια του παρόντος συμφωνητικού συνεργασίας άρχεται από την ημερομηνία έγκρισης της πρότασης και λήγει με την ολοκλήρωση των ενεργειών του προγράμματος.

Η παράταση της διάρκειας της είναι δυνατή μόνο με την έγγραφη σύμφωνη γνώμη όλων των συμβαλλομένων και σε συνδυασμό με την παράταση υλοποίησης του προγράμματος από την Διαχειριστική Αρχή του Π.Ε.Π. Ηλείου.

ΑΡΘΡΟ 7 ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Κάθε διαφορά που προκύπτει από την παρούσα σύμβαση υπόκειται στην Ελληνική Νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 8 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Οποιαδήποτε τροποποίηση της παρούσας σύμβασης γίνεται εγγράφως και με την σύμφωνη γνώμη όλων των φορέων του συγκεκριμένου Έργου.

ΑΡΘΡΟ 9 ΆΛΛΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Οι φορείς του Έργου υποχρεούνται να τηρήσουν όσα θα αναφέρονται στην έγκριση του προγράμματος.

Η σύμβαση αυτή συντάχθηκε και υπογράφηκε σε 6 πρωτότυπα, ένα έλαβε ο κάθε συμβαλλόμενος φορέας και ένα θα αποσταλεί με την υποβολή της πρότασης χρηματοδότησης του προγράμματος Διαχειριστική Αρχή του Π.Ε.Π. Ηλείου.

ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ

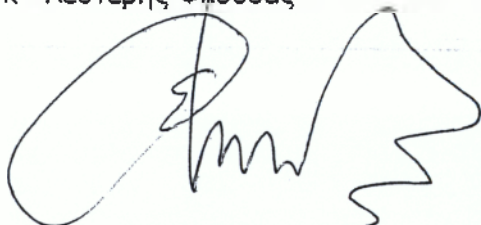
1. Για το Δήμος Αρταίων,
Ο κ^{ος} Παναγιώτης Οικονομίδης

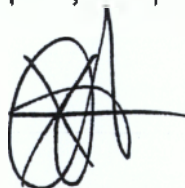
2. Για τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Άρτας (Δ.Ε.Υ.Α.Α.),
Ο κ^{ος} Δημήτριος Γεωργούλας

3. Για τον Σύλλογο Ατόμων με Αναπηρίες Νομού Άρτας,
Ο κ^{ος} Λευτέρης Φλούδας

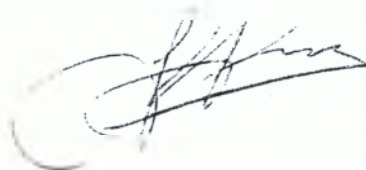
4. Για τη Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Αρταίων,
Ο κ^{ος} Χρήστος Κολοβός

5. Για το Επιμελητήριο Άρτας,
Ο κ^{ος} Ευάγγελος Παππάς

6. Για τον εκπολιτιστικό Σύλλογο Πραμαντιωτών,
Ο κ^{ος} Κων/νος Κουφός

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το πρακτικό 6^ο της 6-2-2003

Συνεδρίασεως της Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αρταίων

Αριθ.Αποφάσεως:83/2003

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

"Επιλογή μικροπεριοχής του Δήμου για την εφαρμογή της ολοκληρωμένης παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης και συγκρότηση Εταιρικού Σχήματος".

Στην Άρτα και στο Δημοτικό Κατάστημα σήμερα την Πέμπτη (5^η) του μηνός Φεβρουαρίου του έτους 2003 ημέρα της εβδομάδας Πέμπτη και ώρα 8.30 μ.μ. συνήλθε σε συνεδρίαση το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αρταίων μετά από την 906 της 31-1-2003 πρόσκληση του κ. Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου που επιδόθηκε στον κάθε Σύμβουλο σύμφωνα με τα άρθρα 93, 94, 95, 96, 97, 108, 109, 119, 165, 176, 177 και 178 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα, Π.Δ.410/1995 στην οποία προσήλθε και ο Δήμαρχος Αρταίων κ. Παναγιώτης Θ. Οικονομίδης.

Αφού διαπιστώθηκε ότι υπάρχει νόμιμη απαρτία γιατί σε σύνολο 23 μελών βρέθηκαν παρόντα 22.

ΠΑΡΟΝΤΑ

- 1.Ευταζίας Γεώργιος
- 2.Γεωργούλας Δημήτριος
- 3.Χρηστούλης Σωτήριος
- 4.Βαίτσης Αθανάσιος
- 5.Μπόβολος Κων/νος
- 6.Γαβριήλ Παναγιώτης
- 7.Πατπιάς Κων/νος
- 8.Αθανασούλας Γεώργιος
- 9.Κολοβός Χρήστος
- 10.Τρομπούκης Γρηγόριος
- 11.Νάκας Ιωάννης
- 12.Βαδιβούλης Κων/νος
- 13.Βάγιας Κων/νος
- 14.Βάσσος Νικόλαος
- 15.Γιώτης Φίλιππος
- 16.Κουτσούκης Αγησίλαος
- 17.Ευσταθίου Μιχαήλ
- 18.Καρατσιώλης Βασίλειος
- 19.Αμβράζης Κων/νος
- 20.Γιολδάσης Βασίλειος
- 21.Τσίκος Γεώργιος
- 22.Πετανίτης Παναγιώτης

ΑΠΟΝΤΑ

- 1.Κατέρος Απόστολος

Ο κ. Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασεως.

Ο κ.Πρόεδρος εισηγούμενος το 1^ο θέμα της ημερήσιας διάταξης: "Επιλογή μικροπεριοχής του Δήμου για την εφαρμογή της ολοκληρωμένης παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης και συγκρότηση εταιρικού Σχήματος" έθεσε υπόψιν του Συμβουλίου την εισήγηση του κ. Δημάρχου η οποία αναφέρει τα εξής:

Στα πλαίσια υποβολής πρότασης από το Δήμο μας για την ολοκληρωμένη παρέμβαση Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας, το Δημοτικό Συμβούλιο θα πρέπει να καθορίσει την περιοχή αυτή.

Όπως φαίνεται στον οδηγό σχεδιασμού, που μας κοινοποίησε η ειδική Υπηρεσία διαχείρισης του ΠΕΠ Ηπείρου, οι επιλέξιμες περιοχές παρέμβασης θα πρέπει να είναι ενιαίες και συνεκτικές υποβαθμισμένες περιοχές ως προς τα ποιοτικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά του Αστικού χώρου, αλλά και τα κοινωνικά - οικονομικά χαρακτηριστικά.

Στην παρ. 1.5.3. του Οδηγού Σχεδιασμού παρουσιάζονται τα χαρακτηριστικά που θα πρέπει να πληρούν οι περιοχές παρέμβασης. Κατά την άποψή μας και όσον αφορά το Δήμο μας, προτείνουμε η περιοχή παρέμβασης να είναι εκείνη της Ανατολικής πλευράς του λόφου Βαλαώρας. Η περιοχή αυτή πληροί όλα τα κριτήρια επιλεξιμότητας, ως η πλέον υποβαθμισμένη. Παρουσιάζει τις περισσότερες ελλείψεις σε τεχνικές και κοινωνικές υποδομές, το φυσικό και δομημένο περιβάλλον είναι ιδιαίτερα υποβαθμισμένο. Πλέον αυτών, η περιοχή συγκεντρώνει τις πιο μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες με υψηλούς δείκτες ανεργίας και τα πλέον χαμηλά εισοδήματα, ενώ το επίπεδο εκπαίδευσης είναι ιδιαίτερα χαμηλό.

Η περιοχή αυτή δομήθηκε άναρχα πριν την έγκριση του σχεδίου πόλεως, ενώ η μέχρι σήμερα η εφαρμογή του έγινε σε πολύ μικρό ποσοστό. Έτσι οι προβλεπόμενοι από το σχέδιο πόλεως Δημοτικοί οδοί και κοινόχρηστοι χώροι είναι είτε ημιδιανοιγμένοι, με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται έντονα προβλήματα προσπελασιμότητας και ελλείψεις σε κοινόχρηστους - κοινωφελείς χώρους.

Η εκ των υστέρων Πολεοδομική οργάνωση της περιοχής, δημιουργεί δυσλειτουργίες του αστικού χώρου σε κανονικές συνθήκες αλλά και σε συνθήκες εκτάκτων αναγκών.

Τέλος το μέγεθος της περιοχής διασφαλίζει ομοιογενή χαρακτηριστικά και λειτουργική αλλά και κοινωνική συνοχή, ενώ εμφανίζει κρίσιμα κοινωνικοοικονομικά μεγέθη, που διασφαλίζουν την επιτυχία της παρέμβασης.

Οι τομείς στους οποίους θα πρέπει να εστιάσουμε την παρέμβασή μας, μπορεί να είναι:

- Οδοποιία
- Αποχέτευση ομβρίων
- Αντικατάσταση δικτύου ύδρευσης από αμιαντοσωλήνες
- Αντιπλημμυρικά έργα
- Κατασκευή χώρων στάθμευσης
- Παιδική χαρά- Αναψυκτήριο
- Κέντρο δημιουργικής απασχόλησης ατόμων τρίτης ηλικίας
- Ταμείο κοινωνικής αλληλεγγύης
- Πρωτοβάθμια υγεία
- Χώρος απασχόλησης ατόμων με ειδικές ανάγκες
- Παιδικός σταθμός.
- Πάρκος αγωγής
- πεζοδρομήσεις - αναπλάσεις οδών και πλατειών
- Φωτισμός κοινοχρήστων χώρων

- Αστική συγκοινωνία με Μινι-Bus
- Κάδοι ανακύκλωσης απορριμμάτων
- Εκθετήριο τοπικών προϊόντων
- Κέντρο τουριστικής πληροφόρησης
- προβολή των τοπικών εμπορικών επιχειρήσεων
- Πολιτιστικές εκδηλώσεις

Όσον αφορά το εταιρικό σχήμα που θα πρέπει να δημιουργηθεί, προτείνω να αποτελείται από το Δήμο μας, εκπροσωπούμενο από τον Δήμαρχο ο οποίος θα είναι και ο φορέας εκτέλεσης των έργων αλλά και ο επικεφαλής της Αναπτυξιακής Σύμπραξης, το Δ/ντή Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου, τη Δημοτική Επιχείρηση Υδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑΑ), τον Δ/ντή της Τεχνικής Υπηρεσίας της ΔΕΥΑΑ, τη Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης (ΔΕΑΔΑ), το Επιμελητήριο Αρτας, το Σύλλογο ατόμων με ειδικές ανάγκες και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Πραμαντιωτών, που εδρεύει στην περιοχή.

Οι παραπάνω οφείλουν να ορίσουν τους νομίμους εκπροσώπους τους, οι οποίοι θα αποτελούν την "Τοπική Συντονιστική Επιτροπή" (ΤΣΕ) της Αναπτυξιακής Σύμπραξης, η οποία θα έχει την ευθύνη παρακολούθησης της υλοποίησης του συνολικού Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Στην συνέχεια πήρε τον λόγο ο Δ/ντής της ΤΥΔ ο οποίος κάνοντας διεξοδική ανάλυση του θέματος είπε:

Οι "ολοκληρωμένες παρεμβάσεις Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας" χρηματοδοτούνται στα πλαίσια των Μέτρων 2.3 (ΕΤΠΑ), συνολικού κόστους 13.445.000 ευρώ και 2.4. (ΕΚΤ), συνολικού κόστους 3.000.000 ευρώ.

Πέραν όμως των δράσεων που χρηματοδοτούνται από τα δύο προαναφερόμενα μέτρα, συμπληρωματικές δράσεις για τις περιοχές ολοκληρωμένων παρεμβάσεων μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τα Μέτρα:

1.2. Επέκταση υποδομών και εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων

2.1. Αστικές υποδομές - περιβάλλον

2.2. Υποδομές υγείας - πρόνοιας - εκπαίδευσης

3.1. Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

3.2. Ενίσχυση των υποδομών και της επιχειρηματικότητας, ανταγωνιστικότητας στον τριτογενή τομέα.

3.3. Ανάδειξη πολιτισμικών στοιχείων (συνολικό κόστος 33.995.000 ΕΥΡΩ)

5.1. Ανάπτυξη της γυναικείας απασχόλησης και επιχειρηματικότητας - προώθηση ισότητας δύο φύλλων (συνολικό κόστος 16.573.000 ΕΥΡΩ).

5.2. Ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού (συνολικό κόστος 6.731.892 ΕΥΡΩ).

5.3. Τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης (συνολικό κόστος 13.804.108 ΕΥΡΩ).

Ειδικότερα οι προτεραιότητες των μέτρων 2.3. και 2.4 είναι:

Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων

Συγκράτηση του πληθυσμού

Προστασία και ανάδειξη του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος.

Βελτίωση της λειτουργικότητας των περιοχών

Ανάδειξη πολιτισμικών χαρακτηριστικών και δυνατοτήτων

Αναπλάσεις περιοχών που προσδιορίζονται από επιχειρησιακά σχέδια

Αύξηση λειτουργικότητας και δυναμικότητας τμημάτων πολεοδομικών συγκροτημάτων της περιφέρειας.

Αναζωογόνηση υποβαθμισμένων αστικών περιοχών

Βελτίωση και αύξηση των ευκαιριών απασχόλησης

Κοινωνική ενσωμάτωση

Ενδυναμωση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής υποβαθμισμένων αστικών και ημιαστικών περιοχών μικρής κλίμακας.

Αναβάθμιση και ανάπτυξη των προσόντων και βελτίωση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού μειονεκτικών αστικών περιοχών.

1. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Το περιεχόμενο των "Προγραμμάτων Ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης" αναφέρεται στην ολοκληρωμένη και σφαιρική θεώρηση για τον αστικό χώρο, ως τεχνητό αλλά και ως ανθρωπογενές περιβάλλον. Στόχος είναι η εξασφάλιση όρων "βιώσιμης αστικής ανάπτυξης" όπως αυτή καταγράφεται στο πλαίσιο δράσης για την αειφόρο αστική ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και περιλαμβάνει δράσεις που αναφέρονται:

α) Στην χωρική διάσταση

β) Στην περιβαλλοντική διάσταση

γ) Στην οικονομική διάσταση

δ) Στην κοινωνική διάσταση

ε) Στην πολιτιστική διάσταση

Τα ολοκληρωμένα σχέδια θα πρέπει να αποτελούν "ενότητες έργων" στην βάση των παρακάτω κατευθυντήριων γραμμών:

α. Τα "Προγράμματα ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας" αναφέρονται στον σχεδιασμό και υλοποίηση ολοκληρωμένων σχεδίων ανάπτυξης αστικών περιοχών που συγκεντρώνουν χαρακτηριστικά αστικής, περιβαλλοντικής, οικονομικής και κοινωνικής παρακμής.

β. Ο τύπος των παρεμβάσεων στοχεύει στην άρση των όρων της αστικής και κοινωνικής υποβάθμισης και στην ενεργοποίηση του τοπικού δυναμικού.

γ. Κάτω από αυτό το πρίσμα ιδιαίτερη σημασία έχει η ενότητα των παρεμβάσεων και η συνάφεια των δράσεων που θα πρέπει να οδηγεί σε αλληλουχίες αποτελεσμάτων και όχι σε αποσπασματικά έργα χωρίς συνέργεια και συνοχή.

δ. Τα σχέδια θα πρέπει να αποβλέπουν στην ανασυγκρότηση των περιοχών.

ε. Για την διασφάλιση της σφαιρικότητας των παρεμβάσεων είναι αναγκαίος ο πολυτομεακός σχεδιασμός με την υλοποίηση πράξεων στους επιλέξιμους τομείς του Προγράμματος για τα Μέτρα 2.3 και 2.4.

2. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η κατάθεση υποψηφιότητας για την χρηματοδότηση των "προγραμμάτων Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης" γίνεται με την υποβολή των "Επιχειρησιακών Σχεδίων".

3. ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Για την διαδικασία αυτή αρμόδιος φορέας είναι η Τοπική Αυτοδιοίκηση της πόλης.

Ο Δήμος (σε συνεργασία με άλλα Δημοτικά και Διαδημοτικά Αναπτυξιακά όργανα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης) έχει την ευθύνη να ορίσει μια αστική περιοχή, ως προτεινόμενη για την υλοποίηση ενός "Προγράμματος Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης".

Η περιοχή αυτή θα ονομάζεται περιοχή επέμβασης, και θα αποτελεί βασικό στοιχείο του "Επιχειρησιακού Σχεδίου" που πρέπει να εκπονηθεί και να υποβληθεί προς έγκριση.

4. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

"ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ" είναι ο συνολικός σχεδιασμός της ολοκληρωμένης προτεινόμενης παρέμβασης που περιλαμβάνει:

Την προτεινόμενη "περιοχή επέμβασης"

Το "Σχέδιο δράσης",

Το προτεινόμενο "Εταιρικό Σχήμα" ή "Αναπτυξιακή Σύμπραξη",

Το "χρονοδιάγραμμα υλοποίησης" των πράξεων, όπου θα πρέπει να αποδεικνύεται και να εξασφαλίζεται η συνοχή και η υλοποιησιμότητα του συνολικού Σχεδίου μέσα στα χρονικά όρια της προγραμματικής περιόδου,

Την "τεκμηρίωση του ολοκληρωμένου σχεδιασμού", δηλαδή την ολιστική θεώρηση της παρέμβασης στον αστικό χώρο.

Για την συγκρότηση του "Επιχειρησιακού Σχεδίου" θα πρέπει να διασφαλίζεται η λογική της από τα κάτω προς τα πάνω κατεύθυνσης, και να ενεργοποιείται η συμμετοχή του πολίτη στην περιοχή επέμβασης, μέσα από συλλογικές μορφές δράσης.

Το "Επιχειρησιακό Σχέδιο" μετά την υποβολή του και την τυχόν έγκρισή του, θα αποτελεί το δεσμευτικό πλαίσιο υλοποίησης, και οποιαδήποτε τροποποίησή του δεν θα επιτρέπεται παρά μόνον ύστερα από υποβολή αιτιολογημένου σχετικού αιτήματος για σοβαρό λόγο, στην Διαχειριστική Αρχή και σχετική αποδοχή από αυτήν.

Πιο αναλυτικά περιλαμβάνει:

A. "ΠΕΡΙΟΧΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ".

B. "ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ".

"Τομεακή σύνθεση"

Γ. "ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΣΧΗΜΑ" Η "ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΣΥΜΠΡΑΞΗ" ΚΑΙ "ΤΟΠΙΚΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ".

Το "Εταιρικό Σχήμα" συγκροτείται με πρωτοβουλία του τοπικού Δήμου και θα επιβεβαιώνεται με την σύνταξη και συνυπογραφή ενός "Συμφωνητικού Εταιρικής Συνεργασίας" από τους συμμετέχοντες φορείς, για την σύσταση "Αναπτυξιακής Σύμπραξης", στο οποίο περιγράφονται το πλαίσιο, οι στόχοι και οι όροι της συνεργασίας, και το οποίο αποτελεί στοιχείο του φακέλλου του Επιχειρησιακού Σχεδίου που θα υποβληθεί.

Κατά την διαδικασία αυτή, οι συμμετέχοντες φορείς ορίζουν τον/την νόμιμο εκπρόσωπο, το σύνολο των οποίων αποτελούν την "Τοπική Συντονιστική Επιτροπή" (ΤΣΕ) της Αναπτυξιακής Σύμπραξης.

Η Επιτροπή αυτή (ΤΣΕ) θα έχει ευθύνη παρακολούθησης της υλοποίησης του συνολικού Επιχειρησιακού Σχεδίου, του συντονισμού των πράξεων, και της αυτοαξιολόγησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου, τόσο κατά την προετοιμασία του, όσο και κατά την υλοποίησή του.

Την εκπροσώπηση της Τοπικής Συντονιστικής Επιτροπής και άρα της Αναπτυξιακής Σύμπραξης, έχει ο τοπικός Δήμος, ο οποίος τίθεται επικεφαλής φορέας.

Στο Εταιρικό σχήμα είναι δυνατόν, πέρα από τους φορείς που θα συμμετέχουν ως "Τελικοί Δικαιούχοι" (θα είναι δηλαδή φορείς εκτέλεσης έργων), να συμμετέχουν και άλλοι φορείς - "κοινωνικοί εταίροι" (π.χ. τοπικοί σύλλογοι κατοίκων, επαγγελματιών, ως επωφελούμενοι του Σχεδίου οι οποίοι δεν θα είναι φορείς υλοποίησης, αλλά ως άμεσα ενδιαφερόμενοι θα συμμετέχουν στην διαδικασία σχεδιασμού, και λήψης των αποφάσεων με συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό ρόλο.

Η ύπαρξη τέτοιων φορέων στο Εταιρικό Σχήμα είναι στοιχείο αξιολόγησης και βαθμολογείται θετικά κατά την διαδικασία αξιολόγησης των Επιχειρησιακών Σχεδίων.

Δ. ΤΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ε. "Η ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΟΥ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ": Το τμήμα του Επιχειρησιακού Σχεδίου που αναφέρεται στην τεκμηρίωση του ολοκληρωμένου σχεδιασμού, είναι κρίσιμης σημασίας και αποτελεί στοιχείο βαθμολόγησης κατά την αξιολόγησή του.

ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Οι επιλέξιμες περιοχές παρέμβασης είναι ενιαίες και συνεκτικές υποβαθμισμένες περιοχές ως προς τα ποιοτικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά του αστικού χώρου, αλλά και τα κοινωνικά - οικονομικά χαρακτηριστικά.

Ετσι επιλέξιμες περιοχές παρέμβασης είναι εκείνες, που παρουσιάζουν:

Ελλείψεις ή ανεπάρκειες σε τεχνικές ή και κοινωνικές υποδομές,

Ενταση στην επιβάρυνση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος

Δυσλειτουργίες από τη συνύπαρξη μη συμβατών χρήσεων.

Ταυτόχρονα οι ίδιες περιοχές θα πρέπει να αναδεικνύουν τα κοινωνικά προβλήματα προς αντιμετώπιση, όπως:

Υψηλοί δείκτες ανεργίας

Χαμηλά εισοδήματα

Συγκέντρωση μειονεκτουςών κοινωνικών ομάδων

Υψηλά επίπεδα εγκληματικότητας

Ιδιαίτερα χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης

Αυξημένο ποσοστό μαθητών που εγκαταλείπουν το σχολείο.

ΤΟ ΜΕΓΕΘΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΛΕΞΙΜΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Το επιθυμητό μέγεθος για μία "τοπική αστική ζώνη μικρής κλίμακας" στο πλαίσιο των ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αστικής ανάπτυξης θα πρέπει να είναι:

Τόσο μικρό που να διασφαλίζει ομοιογενή χαρακτηριστικά και λειτουργική αλλά και κοινωνική συνοχή.

Τόσο μεγάλο ώστε να εμφανίζει κρίσιμα μεγέθη κύρια κοινωνικοοικονομικά, που διασφαλίζουν βιωσιμότητα του εγχειρήματος.

Με βάση τις δύο αυτές προϋποθέσεις, μια προσέγγιση του επιθυμητού μεγέθους (έκτασης και πληθυσμού) μπορεί να γίνει, συγκριτικά με τις θεσμοθετημένες Πολεοδομικές Ενότητες στο πλαίσιο των Γενικών πολεοδομικών Σχεδίων των πόλεων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ ΠΟΥ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

Οι τομείς παρέμβασης και η ενδεικτική ποσοστιαία κατανομή των πόρων για το μέτρο 2.3 που χρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ με συνολικό κόστος 13.455.000 ΕΥΡΩ είναι:

10% μεταφορές

25% περιβάλλον

30% αστικές αναπλάσεις

10% πολιτισμός

10% επιχειρηματικό περιβάλλον

10% τουρισμός

5% κοινωνία της πληροφορίας

Σημειώνεται ότι η τομεακή κατανομή είναι ενδεικτική και οι φορείς δεν υποχρεούνται στην ακριβή τήρησή της.

Το μέτρο 2.4 χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ με συνολικό κόστος 3.000.000 ΕΥΡΩ και δεν προσδιορίζεται τομεακή κατανομή για τους τρεις τομείς παρέμβασης που είναι:

Δομές κοινωνικής υποστήριξης

Επαγγελματική κατάρτιση και προώθηση στην απασχόληση

Επιχορήγηση νέων επιχειρήσεων και δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Στην διαδικασία επιλογής εφαρμόζονται 3 κατηγορίες κριτηρίων αξιολόγησης.

Α. Κριτήρια επιλεξιμότητας της περιοχής παρέμβασης.

Εφαρμόζονται κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων περιοχών παρέμβασης ως προς:

1. Την υποβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος (περιβαλλοντικά κριτήρια)
2. Δείκτες ανεργίας (ιδιαίτερα μακροχρόνιας) ή και την ύπαρξη φαινομένων του κοινωνικού αποκλεισμού για μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες (κοινωνικά κριτήρια).
3. Το εκπαιδευτικό επίπεδο και το βαθμό κατάρτισης του πληθυσμού (κριτήρια που συνδέονται με την εκπαίδευση).
4. Την ύπαρξη προϋποθέσεων για την ενεργοποίηση του τοπικού δυναμικού και την αξιοποίηση τοπικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων για την οικονομική μεγέθυνση των τοπικών αγορών εργασίας (οικονομικά κριτήρια).

Β. Κριτήρια ολοκληρωμένου χαρακτήρα και καινοτομίας του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Εφαρμόζονται κριτήρια που αξιολογούν το προτεινόμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ως προς:

1. Τον πολυτομεακό και πολυταμειακό χαρακτήρα και την ενδεικτική τομεακή σύνθεση.
2. Την σαφήνεια και τεκμηρίωση αναγκαιότητας των παρεμβάσεων.
3. Τον βαθμό καινοτομίας, την αντιπροσωπευτικότητα και την διασφάλιση κοινωνικής συναίνεσης.

Γ. Κριτήρια ωριμότητας και αποτελεσματικότητας του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Εφαρμόζονται κριτήρια ελέγχου:

1. Της εφικτότητας σε σχέση με το θεσμικό πλαίσιο, κύρια πολεοδομικό.
2. Της έγκαιρης ολοκλήρωσης στο χρονικό πλαίσιο της υλοποίησης των μέτρων και της αξιοπιστίας του συστήματος διαχείρισης και της διοικητικής ικανότητας του συντονιστή.
3. Της αποτελεσματικότητας ως προς την περιοχή παρέμβασης (αντιμετώπιση χωρικών, κοινωνικοοικονομικών προβλημάτων).
4. Διασφάλιση κοινωνικής συναίνεσης ως προς τους εταίρους και τις προτεινόμενες πράξεις.

Ο κ. Γιολλάσης είπε:

Είναι γνωστό σε όλους ότι το θέμα αυτό ήλθε για συζήτηση και για ανάθεση στη ΔΕΑΔΑ το Νοέμβριο από την προηγούμενη Δημοτική Αρχή και αναβλήθηκε για να το διαχειρισθεί η νέα Δημοτική Αρχή.

Θα περίμενε κανείς να έχουν γίνει από τότε όλες οι απαραίτητες ενέργειες και να μην φθάναμε στο παρά πέντε κατάθεσης της πρότασης δηλ. την 15/2/2003.

Περιμέναμε κύρια πριν την εκπόνηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου ο Δήμος να διενεργήσει πρόγραμμα Τοπικής Δημοσιότητας και να καταστήσει γνωστό το θέμα στους φορείς της πόλης και την τοπική κοινωνία και ιδιαίτερα στους φορείς και τους κατοίκους της προτεινόμενης περιοχής επέμβασης, όπως επί λέξει αναφέρεται στον οδηγό Σχεδιασμού της Περιφέρειας Ηπείρου.

Κάτι τέτοιο δεν έγινε και άρα έχουμε ένα μεγάλο έλλειμα.

Σήμερα 7/2/03 αποφασίζουμε για την περιοχή επέμβασης.

Ταυτόχρονα σήμερα αναθέτουμε στην ΔΕΑΔΑ τον σχεδιασμό του "Σχεδίου Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης".

Στη συνέχεια η ΔΕΑΔΑ, πρέπει να συνεδριάσει, να αποφασίσει και να αναθέσει σε κάποιο Γραφείο αφού δεν έχει το απαραίτητο προσωπικό.

Το Γραφείο αυτό θα πρέπει να μας παραδώσει τουλάχιστον μέχρι την 13/2/2003 το Σχέδιό του.

Ένα σχέδιο που κανείς μας δεν θα γνωρίζει το τι περιέχει.

Αμφιβάλλει κανείς αγαπητοί Συνάδελφοι ότι τα πράγματα είναι προαποφασισμένα; Και η περιοχή επιλέχθηκε
Και το Γραφείο επιλέχθηκε

Κατά την γνώμη μας όλα μπορούσαν να γίνουν. Υπήρχε χρόνος και για ενημέρωση και για συζήτηση στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Αρκει ο προσανατολισμός μας να είναι προς μαζικές διαδικασίες και πίστη στη Λαϊκή Συμμετοχή.

Ο κ.Βάγιας είπε: Θα συμφωνήσουμε στην αποδοχή αυτού του προγράμματος. Εμείς σαν Δημοτική Αρχή είχαμε φέρει το θέμα στο Δ.Σ. και μετά από παρέμβαση της σημερινής Δημοτικής Αρχής αποσύρθηκε για να έρθει ξανά σήμερα.

Ο κ.Τσίκος είπε:

1.Η Περιοχή επέμβασης να είναι αυτή που περικλείεται από τις οδούς Ανεμομύλων - Τζουμέρκων - Κρυστάλλη - Στρατώνος.

2)Στο Εταιρικό Σχήμα να συμμετέχουν και ο φορέας των εργαζομένων το Εργατικό Κέντρο (εξάλλου το εισηγητικό σημείωμα μιλάει για περιοχές με αυξημένη Ανεργία) και χαμηλά εισοδήματα και β)ο δραστηριοποιούμενος στην περιοχή Αθλητικός Σύλλογος Δόξα Αρτας.

Τέλος ο κ.πρόεδρος κάλεσε το Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά.

Το Συμβούλιο αφού είδε διατάξεις Π.Δ.410/95 και γενομένης ψηφοφορίας κατά την οποία οι κ.κ.Σύμβουλοι ψήφισαν την πρόταση της πρότασης της υπηρεσίας εκτός του κ.Γιολλάση και του κ.Τσίκου οι οποίοι ψήφισαν την πρόταση της υπηρεσίας συμπληρωμένη με την δική τους πρόταση.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Α.Επιλέγει μικροπεριοχή του Δήμου για την εφαρμογή της ολοκληρωμένης Παρέμβασης Αστικής Ανάπτυξης εκείνη της Ανατολικής πλευράς του λόφου Βαλαώρας σύμφωνα με το ιστορικό της παρούσης.

Β. Συγκροτεί το εταιρικό σχήμα που θα αποτελείται από το Δήμο Αρταίων εκπροσωπούμενο από το Δήμαρχο, ο οποίος θα είναι ο επικεφαλής της Αναπτυξιακής σύμπραξης, το Δ/τή Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου, τη Δημοτική Επιχείρηση Υδρευσης και Αποχέτευσης (ΔΕΥΑΑ), τον Δ/τή της Τεχνικής Υπηρεσίας της ΔΕΥΑΑ, τη Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης (ΔΕΑΔΑ), το επιμελητήριο Αρτας, το Σύλλογο Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Πραμαντιωτών που εδρεύει στην περιοχή.

Οι παραπάνω φορείς θα συντάξουν και συνυπογράψουν ένα "συμφωνητικό εταιρικής συνεργασίας" για την σύσταση "Αναπτυξιακής Σύμπραξης".

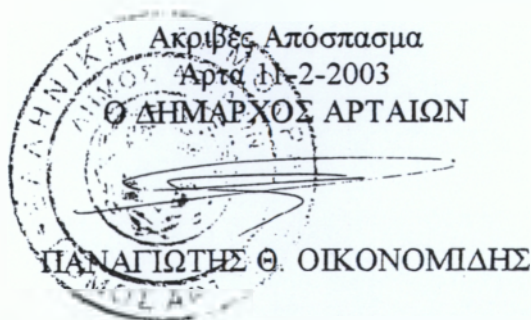
Γ. Αναθέτει κάθε παρατέρα ενέργεια στον κ.Δήμαρχο.

Η Απόφαση αυτή έλαβε αριθμό 83/2003.

Υστερα συντάχθηκε το πρακτικό αυτό και υπογράφηκε όπως φαίνεται παρακάτω:

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α
Από το πρακτικό 21^ο της 16-9-2004
Συνεδριάσεως της Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αρταίων

Αριθ.Αποφάσεως:299/2004

Π Ε Ρ Ι Λ Η Ψ Η

"Έγκριση τροποποιημένου -αναθεωρημένου
σχεδίου και τροποποίηση του νέου κοινο-
πρακτικού συμφώνου της ομάδας
συνεργαζόμενων φορέων του προγράμματος
τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης".

Στην Αρτα και στο Δημοτικό κατάστημα σήμερα την δεκάτη έκτη (16η) του μηνός Σεπτεμβρίου του έτους 2004 ημέρα της εβδομάδας Πέμπτη και ώρα 9.00 μ.μ. συνήλθε σε συνεδρίαση το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αρταίων μετά από την 9697 της 10-9-2004 πρόσκληση του κ. Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου που επιδόθηκε στον κάθε Σύμβουλο σύμφωνα με τα άρθρα 93, 94, 95, 96, 97, 108, 109, 119, 165, 176, 177 και 178 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα. Π.Δ.410/1995 στην οποία προσήλθε και ο Δήμαρχος Αρταίων κ. Παναγιώτης Θ. Οικονομίδης.

Αφού διαπιστώθηκε ότι υπάρχει νόμιμη απαρτία γιατί σε σύνολο 23 μελών βρέθηκαν παρόντα 16.

ΠΑΡΟΝΤΑ

- 1.Χρηστούλης Σωτήριος
- 2.Μπόβολος Κων/νος
- 3.Ευσταθίου Μιχαήλ
- 4.Βαϊτσης Αθανάσιος
- 5.Γεωργούλας Δημήτριος
- 6.Βάσσος Νικόλαος
- 7.Αθανασούλας Γεώργιος
- 8.Νάκας Ιωάννης
- 9.Τσίκος Γεώργιος
- 10.Καρατσιώλης Βασίλειος
- 11.Κουτσούκης Αγησίλαος
12. Ευταξίας Γεώργιος
- 13.Βαδιβούλης Κων/νος
- 14.Κολοβός Χρήστος
- 15.Τρομπούκης Γρηγόριος
- 16.Γαβριήλ Παναγιώτης

Παραβρέθηκαν επίσης ο Δ/ντής ΤΥΔ Σπυρίδων Τζαχρήστας και η Προϊστ/νη Οικ/κών Υπηρεσιών κ.Φ.Γεωργούλα.

Ο κ. Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδριάσεως.

Το Συμβούλιο έκανε δεκτή πρόταση του κ.Δημάρχου να συζητηθούν (2) έκτακτα θέματα.

ΑΠΟΝΤΑ

- 1.Παππάς Κων/νος
- 2.Γιώτης Φίλιππος
- 3.Βάγιας Κων/νος
- 4.Γιολδάσης Βασίλειος
- 5.Κατέρος Απόστολος
- 6.Πετανίτης Παναγιώτης
- 7.Αμβράζης Κων/νος

Ο κ. Πρόεδρος εισηγούμενος το 1^ο θέμα της ημερήσιας διάταξης « Έγκριση τροποποιημένου –αναμορφωμένου σχεδίου και τροποποίηση του νέου κοινοπρακτικού συμφώνου της Ομάδας Συνεργαζόμενων Φορέων του Προγράμματος Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχολήσεις» έθεσε υπόψιν του Δημοτικού Συμβουλίου της εισήγησης του κ. Δημάρχου Αρταίων η οποία αναφέρει τα εξής :

Όπως είναι γνωστό, στην συνεδρίασή μας στις 08/07/2003 με αρ. αποφάσεως 252/2003 η συμμετοχή του Δήμου Αρταίων στην Ομάδα Συνεργαζόμενων Φορέων (ΟΣΦ) με πρωτοβουλία του Δήμου Αρταίων, στο πλαίσιο του Μέτρου «Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης» του ΠΕΠ Ηπείρου. σύμφωνα με την από 19.6.2002 με αριθμ.πρωτ.112852 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στην Ομάδα συμμετέχουν:

1.	Δήμος Αρταίων
2.	Δήμος Πέτα
3.	Δήμος Κομποτίου
4.	Δ.Ε.Α.Δ.Α.
5.	Επιμελητήριο Νομού Άρτας
6.	Ένωση Γυναικών Ελλάδας-Παράρτημα Άρτας

οι οποίοι έχουν υπογράψει και σχετικό Κοινοπρακτικό Σύμφωνο

Ήδη, με την με αριθμό 4433/2-7-2004 απόφαση του/της Γ.Γ. της Περιφέρειας Ηπείρου εγκρίθηκε το Σχέδιο με τις ακόλουθες τροποποιήσεις:

α. Ο προϋπολογισμός αντί του ποσού των 3.943.414,00 Ευρώ, διαμορφώθηκε στο ποσό των 1.677.150,00 Ευρώ

β. Ο Συντονιστής της ΟΣΦ αντί του κ. Παναγιώτη Οικονομίδη ορίζεται εκ νέου η κ. Κουτσιαύτη Γεωργία

Συνεπώς, πρέπει το Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά για την έγκριση του νέου αναμορφωμένου Επιχειρησιακού Σχεδίου που εγκρίθηκε με την Υ.Α. 112852/19.6.2002 κατά τους όρους της διάταξης του αριθμού του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και των άρθρων 75 επόμενα του ΠΔ30/1996 με σκοπό την υλοποίηση της Πρωτοβουλίας όπως εγκρίθηκε με την αριθμό 4433/2-7-2004 απόφαση καθώς και το Τροποποιημένο Κοινοπρακτικό Σύμφωνο της Ομάδας Συνεργαζόμενων Φορέων.

Ακολούθησε διαλογική συζήτηση και στην συνέχεια ο κ Πρόεδρος κάλεσε το Δημοτικό Συμβούλιο να αποφασίσει σχετικά .

Το Δημοτικό Συμβούλιο αφού έλαβε υπόψιν διατάξεις Π.Δ.410/95 και γενομένης ψηφοφορίας κατά την οποία ο κ. Τσίκος ψήφισε όχι και οι κ.κ. Ευσταθίου και Καρατσιώλης ψήφισαν λευκό

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

1.Εγκρίνει το τροποποιημένο-αναμορφωμένο σχέδιο της Ομάδας Συνεργαζόμενων Φορέων του Μέτρου 5.3 «Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης» σύμφωνα με την κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με αριθμό 112852/19-6-2002.

2.Εγκρίνει το τροποποιημένο Κοινοπρακτικό Σύμφωνο ως ακολούθως:

Το ποσό του σχεδίου που εγκρίθηκε ανέρχεται στα 1.677.150,00 Ευρώ και κατανέμεται ως ακολούθως ανά δράση:

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ	296.343,00 €
ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ & ΔΙΚΤΥΩΣΗ	118.537,00 €
ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	157.950,00 €
ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΑΕΔ	1.104.320,00 €
1. ΝΘΕ	360.000,00 €
2. ΝΕΕ	380.000,00 €
3. STAGE	364.320,00 €

3. Συντονιστής της Ομάδας Συνεργαζόμενων Φορέων ορίζεται η κ. Κουτσιαύτη Γεωργία

4. Οποιαδήποτε μεταβολή ή τροποποίηση των όρων του συμφώνου αυτού τελεί υπό την έγκριση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης, σε αντίθετη δε περίπτωση ουδέν νόμιμο αποτέλεσμα επιφέρει.

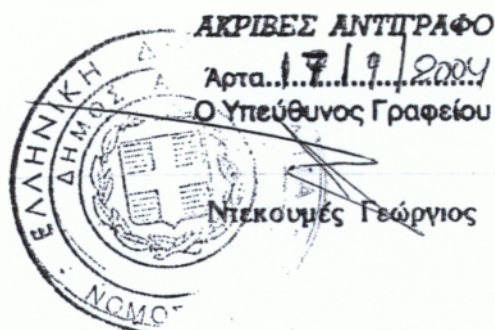
5.Εξουσιοδοτείται ο Δήμαρχος Αρταίων να υπογράψει κοινοπρακτικό σύμφωνο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 277 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα καθώς και των άρθρων 75 επόμενα του ΠΔ30/1996, τις διατάξεις της Κοινής Υπουργικής Απόφασης Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με αριθμό 112852/19.6.2002 της απόφασης αυτής και της απόφασης με αριθμό 4433/2-7-2004 με την οποία εγκρίθηκε η πρόταση.

6.Αναθέτει κάθε παραπέρα ενέργεια στον κ. Δήμαρχο Αρταίων

Η απόφαση έλαβε αριθμό 299/2004

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΕΥΤΑΞΙΑΣ

ΚΟΙΝΟΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ

Στην Άρτα, σήμερα Παρασκευή 25 Ιουλίου, τα ακόλουθα συμβαλλόμενα μέρη:

1. Ο Δήμος Αρταίων που εδρεύει στην Άρτα, οδός Κ. Παλαμά & Σολωμού και εκπροσωπείται κατά το νόμο στο παρόν από τον κ^ο Παναγιώτη Οικονομίδη, Δήμαρχο Αρταίων σύμφωνα με την απόφαση με αριθμό 271/2003 του Δημοτικού Συμβουλίου.
  2. Η Επιχείρηση με την επωνυμία Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης Δήμου Άρτας (ΔΕΑΔΑ) η οποία εδρεύει στην Άρτα, Περιφερειακή οδό και εκπροσωπείται κατά το νόμο από τον κ^ο Γεώργιο Αθανασούλα σύμφωνα με την Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιχείρησης με αριθμό 54/2003.
  3. Ο Δήμος Πέτα που εδρεύει στο Πέτα και εκπροσωπείται κατά το νόμο στο παρόν από τον κ^ο Ευάγγελο Κολιό. σύμφωνα με την απόφαση με αριθμό 161/2003 του Δημοτικού Συμβουλίου.
  4. Ο Δήμος Κομποτίου που εδρεύει στο Κομπότι και εκπροσωπείται κατά το νόμο στο παρόν από τον κ^ο Ευστάθιο Γιαννούλη σύμφωνα με την απόφαση με αριθμό 142/2003 του Δημοτικού Συμβουλίου.
  5. Το Επιμελητήριο Νομού Άρτας που εδρεύει στην Άρτα, οδός Μάξιμου Γραικού & Φλέμιγκ και εκπροσωπείται κατά το νόμο από τον κ^ο Απόστολο Μίχα σύμφωνα με την Απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του με αριθμό 5/2/7/2003.
  6. Η Ένωση Γυναικών Ελλάδας – Παράρτημα Άρτας που εδρεύει στην Άρτα, οδός Νόρμαν και Σκουφά και εκπροσωπείται κατά το νόμο από την κ^ο Βασιλική Κολοβού – Νικάκη σύμφωνα με την Απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του Συλλόγου.
-
1. Συμφωνούν να συστήσουν και ήδη συστήνουν με το σύμφωνο αυτό Ομάδα Συνεργαζομένων Φορέων (ΟΣΦ) με τη μορφή Κοινοπραξίας κατά τους όρους της διάταξης του άρθρου 277 παρ. 6 του Π.Δ. 410/95 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας» και της κοινής Απόφασης των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων με αριθμ. 112852/19.6.2002.

2. Σκοπός της ΟΣΦ είναι η εφαρμογή Τοπικής Πρωτοβουλίας Απασχόλησης στην περιοχή που ορίζεται γεωγραφικά από τους Δήμους Άρτας, Πέτα και Κομποτίου. Ο τίτλος του Προγράμματος θα είναι **ΑΜΒΡΑΚΙΑ – ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ**. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος θα είναι 3.943.414,00 ευρώ.

3. Έγγραφα της ΟΣΦ ή και κάθε άλλο στοιχείο για τις ανάγκες της ΟΣΦ θα αποστέλλονται στην έδρα του Δήμου Άρτας.

4. Ρητά συμφωνείται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναλαμβάνει με το σύμφωνο αυτό την υλοποίηση του κατωτέρω αναφερόμενου έργου:

Ο Δήμος Αρταίων θα υλοποιήσει τις Δράσεις Συμβουλευτική Απασχόλησης, Δημοσιότητα και Ευαισθητοποίηση.

Η Δημοτική Επιχείρηση Ανάπτυξης του Δήμου Αρταίων θα υλοποιήσει τις Δράσεις Συμβουλευτική Επιχειρηματικότητας και Δικτύωση.

Ο ΟΑΕΔ θα υλοποιήσει τις Δράσεις Επιδότησης της Απασχόλησης (Επιχορήγηση Νέων Θέσεων Εργασίας, Επιχορήγηση Αυτοαπασχόλησης και Επιχορήγηση Θέσεων Εργασίας για την Απόκτηση Εργασιακής Εμπειρίας).

Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ) πιστοποιημένο από το Υπ. Εργασίας μετά από διαγωνισμό θα αναλάβει να υλοποιήσει τη Δράση της Κατάρτισης.

Οι λοιποί συμμετέχοντες φορείς θα δραστηριοποιηθούν στη στήριξη και ενθάρρυνση των Δράσεων του Προγράμματος συμμετέχοντας στις Δράσεις Ενημέρωσης και Ευαισθητοποίησης.

Συμφωνείται ότι τόσο το αναλυτικό ποσό όσο και το τελικό ποσό για την υλοποίηση του τμήματος του έργου που αναλαμβάνει το κάθε μέρος, θα εξαρτηθεί από την τελική έγκριση της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής.

5. Πόροι για την κάλυψη των δαπανών υλοποίησης των δράσεων της ΤΠΑ είναι τα έσοδα από τις σχετικές επιχορηγήσεις του ΠΕΠ Ηπείρου 2000 – 2006.

6. Ορίζεται Συντονιστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από:
  - α) τον κ^ο Παναγιώτη Οικονομίδη, Δήμαρχο Άρτας ως εκπρόσωπο του Δήμου Αρταίων.
  - β) Γεώργιο Αθανασούλα ως εκπρόσωπο της ΔΕΑΔΑ
  - γ) Ευάγγελο Κολιό, ως εκπρόσωπο του Δήμου Πέτα
  - δ) Ευστάθιο Γιαννούλη, ως εκπρόσωπο του Δήμου Κομποτίου.
  - ε) Απόστολο Μίχα, ως εκπρόσωπο του Επιμελητηρίου Ν. Άρτας.
  - στ) Βασιλική Κολοβού-Νικάκη, ως εκπρόσωπο της Ένωσης Γυναικών Ελλάδος – Παράρτημα Άρτας

7. Συντονιστής Εταίρος της ΟΣΦ κατά τα αναφερόμενα στην από την προκήρυξη είναι ο Δήμος Άρτας.

8. Συντονιστής, της ΟΣΦ ορίζεται ο κ^{ος} Παναγιώτης Οικονομίδης, Δήμαρχος Αρταίων.

9. Ο Συντονιστής (φυσικό πρόσωπο) της ΟΣΦ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες :
  - α) Συντονίζει τις ενέργειες για την πραγματοποίηση των συνεδριάσεων των εταίρων
  - β) Ενημερώνει όλους τους εταίρους για τα αναγκαία έγγραφα και τις σχετικές οδηγίες της ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης του ΠΕΠ για την παρακολούθηση των δράσεων, του φυσικού, αλλά και χρηματοοικονομικού αντικειμένου
  - γ) Συμμετέχει σε ημερίδες / συναντήσεις εργασίας που θα οργανώνει η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ή άλλοι αρμόδιοι φορείς για θέματα ενημέρωσης των Διαχειριστών σε συγκεκριμένα θέματα υλοποίησης/ διαχείρισης.

10. Η διάρκεια της ΟΣΦ ορίζεται μέχρι την 31/12/2006. Παράταση είναι δυνατή με τροποποίηση του συμφώνου αυτού.

11. Η Συντονιστική Επιτροπή ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Τη συνεχή παρακολούθηση και επιστημονική στήριξη των υλοποιούμενων δράσεων
- β) Την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειριών στις υλοποιούμενες δράσεις με στόχο τη διάχυση της πληροφόρησης και την ενδυνάμωση όλων των μερών.
- γ) Τη σύνταξη και υποβολή προτάσεων προσαρμογής του περιεχομένου του Σχεδίου
- δ) Την προώθηση της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ των εταιρών.
- ε) Την επιστημονική υποστήριξη στο σχεδιασμό και την τεκμηρίωση όλων των δράσεων
- στ) Τη γνωμοδότηση επί των πράξεων που προτείνονται προς ένταξη, από τους τελικούς δικαιούχους προς τη Διαχειριστική Αρχή του ΠΕΠ.

12. Ρητά συμφωνείται ότι οποιοδήποτε μέλος της ΟΣΦ δεν ανταποκρίνεται στην ολοκλήρωση των υποχρεώσεων του θα διαγράφεται από την ομάδα συνεργαζόμενων φορέων, με απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής της ΟΣΦ, και θα αντικαθίσταται με έγκριση της οικείας Διαχειριστικής Αρχής από νέο μέλος κατάλληλο και αξιόπιστο να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του μέρους που αποβάλλεται.

13. Στην περίπτωση διαγραφής συμφωνείται ότι το μέλος που διαγράφεται επιστρέφει τα χρήματα που τυχόν έχουν καταβληθεί σ' αυτό για τις ανάγκες υλοποίησης του έργου.

14. Συμφωνείται ότι όλα τα μέλη είναι υπεύθυνα για την ακριβή και προσήκουσα εκτέλεση των δράσεων που αναλαμβάνουν να εκτελέσουν.

Αυτά συμφώνησαν και αποδέχθηκαν τα μέρη και προς απόδειξη υπογράφεται από τα συμβαλλόμενα μέλη ως ακολούθως:

Α/Α	Φορέας	Εκπρόσωπος	Υπογραφή
1.	ΔΗΜΟΣ ΑΡΤΑΙΩΝ	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ	
2.	Δ.Ε.Α.Δ.Α. (ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΑΡΤΑΙΩΝ)	ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΟΥΛΑΣ	
3.	ΔΗΜΟΣ ΠΕΤΑ	ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΛΙΟΣ	
4.	ΔΗΜΟΣ ΚΟΜΠΟΤΙΟΥ	ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ	
5.	ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΑΡΤΑΣ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΙΧΑΣ	
6.	ΕΝΩΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ - ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΡΤΑΣ	ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΟΛΟΒΟΥ-ΝΙΚΑΚΗ	